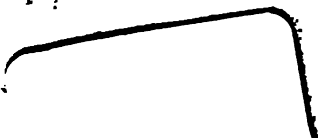
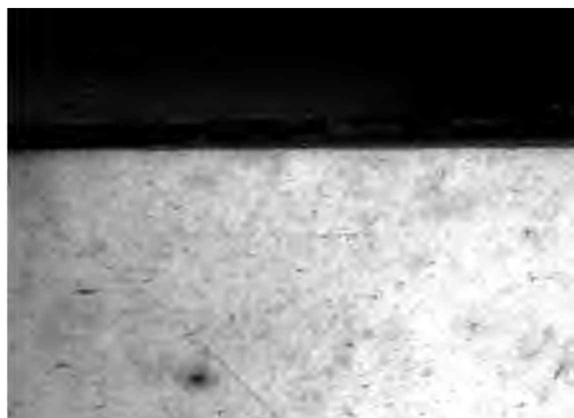

F-14734

Pelcl, F. M.

Nowá

Kronyka Czeská,

w kteréž

přjběhy obywatelůw země Czeské od počátku až do nynějssjch časů

wyprawuge

Frantissek Martin Pelcel,

aud král. Czeské, a král. Frankfurtské učené společnosti.

Djl Druhý

od léta 1092. až do léta 1230.

Wytisstěno w Praze w impressy k. normálnj sskoly léta 1792.

Obsah

druhého djlu Kronyky Cžeské.

Stránka

Knj[-]

Stránka

Kterak

Stránka

Kunrád.

Po ſmrti Krále Wratiſlawa hned ſe bratr L. P.
geho, Kunrád, gakožto neyſtarſſj z knjžecýho 1092.
rodu w Knjžetſtwj Czeſké vwázal. Nebož takowý řád a práwo Knjže Břetiſlaw Prwnj vſtanowil, aby wždycky neyſtarſſj Knjže zemj Czeſkau wládl, a tudy ſe ſtalo, že ne ſyn, ale bratr Wratiſlawůw, totiž Kunrád na ſtolicy knjžecý doſedl, kteréhož také Páni a Wládykowé Czeſſtj ſgewſſe ſe bez prodlenj a bezewſſeho wolenj za Knjže weřegně wyhláſyli, tak aby každý o tom wěděl, že on a žádný giný zemj Czeſkau y Morawſkau wládnauti nemá. Wſſak Kunrád nenazýwal ſe Králem Czeſkým, ale toliko Knjžetem, nebož důſtogenſtwj Králowſké toliko oſobě Wratiſlawowě a nikoli náměſtkum geho propůgčeno nebylo, gak giž o tom ſwrchu powědjno. Snadby byl Kunrád téhož důſtogenſtwj od Cýſaře doſáhl, kdyby ho byl za to požádal. Ale mám za to, že on o to nehrubě ſtál, a rozwážil, gakých penězby na to wynaložiti muſyl, nežby ge od Cýſaře obdržel. A tak toho raděgi tak nechal. Za Knjže tedy wyhláſſen gſa, hned wyprawil poſla welmi zpráwného, gemuž bylo gméno Wi-

 clin,

L. P. clin, aby co neyrychlegi gel do Wlach k Cýsa-
1092. ři. Ten to včiniw, podal listůw Cýsařowi, kterýmiž Kunrád od něho žádal, aby Ondřege na Biskupstwj Morawské nepotwrdil, proto že Holomaucké Biskupstwj opět s Pražským spogiti mjnj a chce, mnoho gemu peněz za to připowjdage. Ale Cýsař wjce se tenkrát na sprawedliwost nežli na zlato ohlédage, odpowěděl poslowi: "Co sem včinil, giž toho nemohu zrussiti." Y nawrátil se ten posel k Kunrádowi, smuten gsa proto, že nic nezgednal a newyřjdil. Oba pak Biskupowé gesstě pořád w Weroně Hraběte Kapoty očekáwali, aby se s geho strážj bezpečně do Czech nawrátiti mohli. Kterýž gak přigel, hned se s njm na cestu dali. Y přigewsse na kwětnau neděli do Prahy, tu hned od Kněžj a odewsseho lidu Pražského milostiwě přiwjtáni byli. W auterý nato geli k Knjžeti Kunrádowi do Boleslawi, a obáwali se geho proto, že toho, co od Cýsaře žádal, nedosáhl. Ale Knjže giž aumysl swůg změniw, wděčně ge přiwjtal a milostiwě přigal, a gew do Prahy, s nimi spolu welikonočnj swátky slawil na Wyssehradě. Pjsse Kozmas, že hned ten čtwrtek po Welikénocy, totiž okolo prwnjho dne měsýce Dubna, přenáramný snjh spadl a led namrzl w Praze a okolo, že takowý nebyl a tak weliký od mnohých let prostřed zymy [1]. Z čehož se také poznáwá, že se wssecky ty wěcy y smrt Wratislawowa téhož 1092. léta přihodily, kteréhož swátkowé Welikonočnj na den 28. Března měsýce připadli.

D

1 *Cosmas* p. 102. In ipsa Paschæ hebdomada circa Kalend. Aprilis.

O Božetěchowi, Opatu Sázawském, a o smrti Kunráda Knjžete. L. p. 1092.

Biskup pak Prajský Kozmas hned gak na biskupskau stolicy dosazen byl, nemohl swého hněwu, který proti Božetěchowi, Opatowi Sázawskému měl, tagiti. Pročež gemu poručil, aby se bez prodlenj před njm postawil. Božetěch poslussen gsa, to včinil. Tu gemu Biskup Kozmas welmi přjsně domlauwal, že se času gednoho opowážil při slawnosti negaké Králi Wratislawowi korunu na hlawu wstawiti, což prey toliko Biskupowi, nikoli pak Opatowi nepřjslussele. Byl pak ten Božetěch muž wýborný, k každému přjwětiwý a nad mjru sstědrý. Vměl také wýborně obrazy malowati, z dřewa y kamene řezby mistrně zhotowiti, a z kosti wsseliké wěcy krásně na saustru wytočiti 1. Byl také muž krásné wýmluwnosti, předivnau mage pamět, wssak přitom chwály a sláwy žádostiwý. Král Wratislaw geg nad giné milowal a při swém dwoře chowal, a geho sobě wjc, než wssech giných Kněžj a Opatů wážil, a tudy se stáwalo, že Králowi korunu při slawnostech ten Božetěch na hlawu wstawowal, zwlássstě, když mezy Králem a Biskupem newole a různice býwaly, z čehož se Biskup Jaromir a po něm y Biskup Kozmas welmi mrzeli a hněwali. Y vsylowalt nynj a na to nastupowal nowý Biskup Kozmas, aby toho Opa-

1 Hic pingere venustissime meminit, fingere vel sculpere ligno lapideque ac ossa tornare peroptime novit. *Cosmas* p. 100.

L. p. ta za to potrestal, y chtěl geg z opatstwj
1092. wystrčiti. Že pak toho Páni Czesstj žádným obyčegem dopustiti nechtěli, a za něho se přimlauwali, Biskup Božetěchowi takowau pokutu vložil, řka: "A poněwadž ty Opate řezbě a saustru dobře rozumjš, tobě mocý auřadu mého biskupského pro twau wssetečnost tuto pokutu vkládám, abys sobě ze dřewa tak dlauhý a tak ssiroký křjž, gakož osoba twá gest, zhotowil, a na něm Krysta Pána vkřižowaného wyobrazyl, a takowý křjž na ramenau swých až do Rzjma nesl, a geg w kostele hlawnjm sw. Petra položil.„ Božetěch Opat rozkazu Biskupowu se podrobiw, wssecko to ochotně, gak Kozmas swědčj, wykonal, a s tjm Křjžem do Rzjma se odebral 1.

Po nedlauhém pak časi Knjže Kunrád těžce se rozstonal, od čehož y tehož léta den ssestý měsýce Zářj vmřel. A tak nic déle než sedm měsýcůw a sedmnáct dnj Czeskau zemj wládl. A poněwadž tak krátký čas panowal, málo se o něm paměti hodného nacházý. Toliko se čte, že klásstern Ostrowskému les Krawsa řečený, dwůr Zabořewice a wes Chraberk darowal 2. Kostel také k poctiwosti sw. Petra w Brně založil a wystawěl 3. Zůstawil po sobě syny dwa, které s manželkau swau Wirpirkau zplodil, gichž gména gsau Oldřich a Leopold, kteřjž po čase w Czechách y w Morawě weliké nerády ztropili.

Bře-

1 *Idem* p. 100—101.
2 Diploma apud *Pitter* in Thesauro abscond.
3 *Balbin* l. 2. c. 28.

Břetiſlaw Druhý. Ł. P. 1092.

Břetiſlaw, ſyn někdy Krále Wratiſlawa, kterýž tehdáž geſſtě pořád w Vhřjch přebýwal, o tom zwěděw, že y ſtreyc geho Kunrád z ſwěta ſeſſel, odpuſſtěnj wzaw od Krále Vherſkého, a gemu za prokázaná dobrodinj poděkowaw, hned ſe na ceſtu do Czech s Rytjři ſwými odebral. Neboť o tom dobře wěděl, že Knjžetſtwj Czeſké žádnému ginému nenáležj, než gemu, gakožto neyſtarſſjmu z rodu knjžecýho. A když přigel do Prahy, welmi ſlawně geg wjtali a přigali radoſtně. Tu na vlicých proſtranných a na placých měſta panny a mládency ſtkwoſtně wyſtrogenj, gedni wſſeliké tance prowozowali, druzý radoſtné pjſně zpjwali, a ginj na bubny bubnowali, traubili, a hlučnau hudbau gemu radoſt ſwau z geho ſſťaſtného přjgezdu prokazowali. Zwuk zwonů wſſech koſtelů ſe po celé Praze rozljhal a zwučel. Biſkup Kozmas wyſſed proti němu s welikým záſtupem kněžſtwa a lidu Pražſkého, v koſtela Panny Marye před Teynem geg wjtal, a až na ſtolicy knjžecý doprowodil, na kterauž poſazen gſa od Panůw a Wládyk za Knjže Czeſké a Wládaře celé země přigat a wſſemu lidu wyhláſſen byl. To ſe ſtalo čtrnáctého dne měſýce Zářj, a potom bylo weliké hodowánj, tak že wzneſſeněgſſj Páni, Rytjři a Wládyky Czeſſtj y Kněžſtwo za celé tři dni ſtkwoſtně hodowali [1], z toho ſe radugjce, že Břetiſlawa Knjžete ač wěku mladého, wſſak rozumu doſpělého za Pána doſáhli.

[1] Omnibus Satrapis atque Comitibus magnificum per tres dies exhibuit convivium. *Coſmas* p. 192—197.

gest. To vslyssew Břetisl
stup wolený, a na swůg a
cený, welmi wděčně ho př
přissel k Knjžeti, prawil, že
genž slowe Wasskoně, a která
helskau a Francauzskau zem
pem a zpráwcý toho města,
welona, za několik let. Ale
wydal, aby gezdil na paut,
swět. W tom přistaupiw g
kůw, gménem Osel, poznal
mu ruky, a tu se seznámili, a
wal a swědčil, že spolu rok
Vher do Jeruzaléma na paut
bu geli, a že on Rudpert na t
ké auřad biskupský sem y tam
Břetislaw y Kozmas tomu wěř
aby ten Rudpert wedlé obyče
msfi swatau slaužil. Tu on mi
městě y we wsech swětil, a z t
než nashromáždil. Nadto pak
postnjm mnoho žákůw na kněžst
ký čtwrtek křjžmo a olea

ště ten den s nimi pobyl, ale žádnými pros= bami ani dary nemohli ho k tomu namluwiti. A hned wsedl na swůg kůň a s swým pacholkem do Missně pospjchal. Hned se pak potom problassowalo, žeby on Biskupem nebyl, ale njgaký podwodnjk, až takowá wěc ssiroce w lid wessla, a některj prawili, a zwlásstě ti, kteřjž přes swět gezdili, žeby on to w mnohých kraginách činil. Knjže a Biskup byli z toho welmi tesklíwi, a wssak aby z toho domněnj byli wywedeni, poslali gednoho welmi zpráwného a w latinském gazyku dospělého posla na koni až do Wasskoně s listy k Biskupu kostela Rawelonského, genž slaul Desyderyus. Kterýž zase odepsal, že ten kostel nikdý Biskupa neměl, genžby Rudpertem gmenowán byl. To slyssjce, hned poslali k Papeži do Řjma ptagjce se, co magj činiti w takowém podwodu, kterýmž on rozkázal kostely wssecky geho swěcenj znowu poswětiti. Které lidi on křtil, kázal, aby znowu nebyli křtěni, ale aby toliko byli biřmowáni, a které pak žáky swětil na kněžstwj, kázal gich znowu neswětiti, ale když bude Biskup giné swětiti, těm aby kázal mezy ginými státi, ale aby gich nemazal, toliko wlože na ně ruce, aby gim dal požehnánj. A od toho času žádný nic o tom domnělém a podwodném Biskupu Rudpertowi neslyssel [1]. To wssebyi se bylo nestalo, kdyby giž byli wolenj Biskupowé, Kozmas a Ondřeg, na Biskupstwj byli poswěceni.

L. p. 1093.

1 Cosmas p. 193—194.

Kterak Knjže powěry přetrhowal.

L. P. [illegible]

Mezy tjm pak časem Knjže Břetislaw powolaw některých starssjch do swé rady, mnoho s nimi gednal o naprawenj země Czeské. Neyprw, aby se kostelowé wzdělawali, nařjdil, a potom mnohé wěcy pro dobré knjžetstwj swého vstanowil. Gsa Křestan horliwý, toho neywjc hleděl, aby powěry pohanské, které gesstě sem y tam w zemi mezy lidem obecným panowaly, se přetrhly a wykořenily. Protož kázal wssecky takowé chytré ssibaly a podwodnjky, genž se za kauzedlnjky, čarodégnjky, wěsstce a zaklinače wydáwali, a lid mámili, z země wyhnati. Y háge a stromy, kteréž lid obecný ctil, a mnozý se gim klaněli, kázal posekati a spáliti. Také kázal ty neřádné obyčege zrussiti, kteréž sedlácy gesstě odpolu pohané gsauce, zachowáwali. Neb w auterý po letnicech y w středu činili wsselické oběti nad studnicemi, drubeř zařezanau přinássegjce, a gména hospodařjčků wzýwagjce. Mnozý pak po lesých a po poljch mrtwé swé gesstě pohřebowali. Ginj stánky pohanským obyčegem na rozcestj činili, aby tu dusse předků swých odpočinutj dosáhly. Ginj wsselické pohanské hry při mrtwých prowozowali, dusse gich zúwjce, twáři w sskrabossky připrawjce, tancowali a diwoce wzbúru poskakowali. A to wssecko gesstě toho času, když Kozmas kronykář swé knihy psal, a to w nich poznamenal, Czechowé mnozý páchali. To wssecko to dobré a opatrné Knjže Břetislaw kázal zahladiti, a aby se to wjce nedálo, přjsně dal zapowěditi. A tak proto, že gediného Boha wždy ctil a horliwý

lwý geho milownjk byl, též geg wssickni do- L. P.
brj lidé welmi milowali. Byl také w wěcech 1093.
wálečných welmi zpráwný a w bitwách nepře-
možený, gakž o tom dále vslyssjme 1.

O taženj Břetislawowu do Polska.

Hned gak Břetislaw Knjžetstwj dosáhl, po- slal do Polska, Knjže Wladislawa vpomjnage, aby ročnj daň, kterauž Cžechům powinen byl dáwati, a za časů Kunráda neplatil, po- řádně odwedl. Wladislaw toho včiniti ne- chtěl; pročež Břetislaw shromáždiw wogsko wýborných Cžechůw, obrátil se s nimi do Slézska, kteréž gesstě tenkrát Polsko slaulo, a tu celau kraginu od Cžeských hor až k řece Odře tak poplénil, že od hradu Rečen nazwaného až do Hlohowa ani člowěka nezůstalo, krom w pewném městě, genž slaulo Němčj, a bylby nepřestal země až do Krakowa hubiti, by byl Wladislaw k němu swých poslůw s welikými prosbami neposlal, kteřjž přinesli daň roku přjtomného y minulého wssecku docela až do haléře poslednjho, kterážto summa byla tisýc hřiwen střjbra a ssedesát hřiwen zlata, to gest summa dwauletnj. A tak pokog zawřen gest, při kterém také to vstanowili, aby Boleslaw syn Wladislawůw kraginu Kladsko řečenau od Břetislawa za manstwj wzal, a gj wládl, gemu pak za to aby při dwoře Cžeském wěrně slaužil. Nadto se Wladislaw swými listy a pečetmi y přjsahau zawázal, že chce tu daň, kteráž byla před časy od Břeti-
slawa

1 Dux in Castris acceptabilis, miles in armis inexpugnabilis. *Cosmas* p. 197—198.

Ł. P. 1093. slawa Prwnjho, děda tohoto Břetislawa wloženа, na budaucý wěčné časy platiti, to gest pět set hřiwen střjbra, a třidcet hřiwen zlata platu ročnjho. A tak Břetislaw ty wěcy s Poláky zřjdiw, do Czech se zase s wogskem swým nawrátil [1]. A tu se hned o to staral, aby ti dwa wolenj Biskupowé, Pražský a Holomaucký poswěcenj dosáhli.

O swěcenj Biskupůw Pražského a Holomauckého.

1094. Byli owssem, gak sme o tom swrchu psali, giž od Cýsaře na ta Biskupstwj potwrzeni, ale wssak gesstě ani žáků na kněžstwj, ani oltářů aneb chrámů swětiti nesměli, proto že od Arcybiskupa, gakž tehdáž obyčeg byl, zřjzeni nebyli. Toť byla za toho času wěc welmi obtjžná, že Biskupowé nassi za Cýsařem někdy až do Wlach, a za Arcybiskupem wždycky až na Reyn běhati musyli, aby swůg auřad biskupský konati mohli, z čehož někdy wsselicý neřádowé, gakož se s tjm Biskupem galowým Rudpertem stalo, znikli. Břetislaw tedy hned na počátku roku tohoto poslal ty dotčené Biskupy, Kozmu a Ondřege, do Mohuče, y požádal opět hraběte Falckého, gmenem Rapoty, aby gich byl wůdcý a přjmluwcý před Arcybiskupem Mohuckým. Když do Mohuče přigeli, a před Arcybiskupem a Biskupy, kteřj tam tehdáž na sněmu seděli, postaweni byli, tu gim Rapota oznámil žádost Břetislawowu Knjžete Czeského, a swědčil, že gich wolenj giž od Cýsaře w městě Mantowé potwrzeno by-

[1] *Cosmas* p. 198.

bylo. A tu hned oba Biskupowé, totiž Kozmas L. p. 1094.
Pražský a Ondřeg Holomaucký od Arcybiskupa Mohuckého, Rutharda, slawně poswěceni byli. To se stalo dwanáctého dne měsýce Března roku swrchu poznamenaného. Když se do wlasti swé nawracowali, weliké nesnáze na té cestě pokusyli, gakž o tom Kozmas kronykář, genž tu s nimi byl, pjsse. Neboť tehdáž po celé řjssi Německé weliký byl mor, zwlásstě w Bawořjch, kdežto nad mjru mnoho lidu zemřelo. Přigewsse do wsy Amberk řečené, a chtjce do kostela farnjho wgjti, aby tam msse slysseli, aniž do něho, ač dosti prostranný byl, wkročiti nemohli, proto že tam plno mrtwých těl gedno podlé druhého leželo. Též w městě Raker žádného domu nebylo, kdeby bylo po třech y po čtyřech mrtwých neleželo, protož mimo ně gewsse, na poli pod ssjrým nebem noclehowali 1. A tak se s welikau těžkostj zase do Czech nawrátili.

Nedlauho pak potom Knjže Břetislaw to, co giž dáwno na mysli měl, wykonal, aby se totiž oženil. Y wyprawil slawné poselstwj do Bawor, Weywody té země Alberta, za to žádage, aby gemu sestru swau, Lukarda řečenau, za manželku dal. K čemuž když ten Weywoda Albert powolil, bylať ta Kněžna Lukarda slawně a welmi poctiwě do Czech přiwezena, a hned potom s Břetislawem oddána 2. Ta swadba se w Praze měsýce Března slawila. K wjře podobno gest, že ten nowý Biskup

1 Quam prætereuntes non longe ab urbe in medio pernoctavimus campo. *Cosmas* p. 199.

2 Quandam matronam de Bavaria, nomine Lucardam, Alberti Comitis sororem, duxit in uxorem. *Cosmas* p. 200.

Ł. p. 1094. ſkup Rozmas tu newěſtu z Bawor do Prahy přiwedl, a gi Břetiſlawowi zaſnaubil. Na konec pak toho měſýce Zářj, totiž den dwadcátý ſedmý auřad ſwůg biſkupſký také tjm konal, že w nowém koſtele ſw. Wjta na hradě Pražſkém, ač geſſtě doſtawen nebyl, oltář hlawnj k poctiwoſti ſw. Wjta weřegně poſwětil.

Kterak mniſſi Slowanſſtj z kláſſtera Sázawſkého wypuzeni byli.

1095. Potom pak, totiž při koncy roku náſledugjcýho, odgel ten Biſkup do Sázawy, w kterémžto kláſſteře modlitebnicy od Opata Božetěcha wyſtawenau a kráſně ozdobenau, y s mnohými w nj poſtawenými oltáři pořádně poſwětil. Což ſe čtrnáctého a ſſeſtnáctého dne měſýce Xzjgna dálo [1]. Z toho ſe widj, že Biſkup Rozmas za něgaký čas w Sázawě pobyl. Ale weliký z toho zármutek bratřjm Slowanſkým w tom kláſſteře bydljcým naſtal. Nebo Biſkup wida, kterak ſe tudy ſlužby Božj w gazyku Slowanſkém konagj, y nelſbil ſe gemu ten obyčeg. Nawrátiw ſe tedy do Prahy, v Knjžete způſobil a wygednal, že k tomu powolil, aby ſe tam w Sázawě gazyka Latinſkého mjſto Slowanſkého w koſtele vžjwalo, a aby ſe tudy ti mniſſi s giný mi mnichy Cžeſkými ſrownali, kteřj wſſudy při ſlužbách Božjch Latinſkého gazyka vžjwali. Rozkázal tedy Biſkup Opatowi Sázawſkému, Božetěchowi, aby ty wěcy tak změnil. Když ale Božetěch toho nijádným obyčegem

[1] Coſmas p. 209.

gim včiniti nechtěl, a mimo to geſſtě wſſeliké L. P.
zloby naň ſe proneſly, tu gey Břetiſlaw y s 1095.
gého Slowanſkými mnichy z toho kláſſtera na wěčné čaſy wyhnal 1. Mjſto pak něho vſtanowil Knjže za Opata Sázawſkého něgakého Dětharda, kterýž byl Proboſſt kláſſtera Břewnowſkého, y mnichy z téhož kláſſtera tam oſadil. Byl pak ten Děthard muž w gazyku latinſkém doſti wycwičen 2, a řádu mnichowſkého nad giné powědom. Muž wýborný, twáři přjgemné, wtipu oſtrého, rozſſafné myſli, libého obcowánj, kráſné wýmluwnoſti, wſſak nežwawý, nepřjtel zlých powah, myſli tak tiché a ſtálé, že obličege ani při radoſti, ani při zarmaucenj nezměňowal. Takowý tedy, gakž o něm Kozmas pjſſe, byl ten prwnj Opat gazyka latinſkého w kláſſteře Sázawſkém. Když tam do toho kláſſtera s ſwými bratřjmi ſe doſtal, naſſel, že wſſecken nábytek w něm zkažen byl; neboť Slowácy přinuceni gſauce odtud ſe wyſtěhowati, wſſecko ztroſkotali a zkazyli. Potrawy také žádné tam nenechali, a tak wſſecko ztráwili, že Děthard nowý Opat s ſwými latinſkými mnichy ničehož nenalezſſe, z knjžecý komory ſe žiwiti muſyli. A poněwadž tam knih žádných krom Slowanſkých nenalezli 3, y ſám Opat a oſtatnj mniſſi latinſké dnem y nocý přepiſowali, aby gich při ſlužbách Božjch vžjwati mohli. Knihy w Slowanſkém gazyku a literami Cyrylſkými ſepſané rozptýlili, a k wjře po-

dobno

1 Idem Dux nominatum Abbatem de loco ſuperius dicto (Sazava) extirpavit & fratres ejecit. *Coſmas* p. 102.

2 Viro latinis literis ſufficienter imbuto. *Idem* p. 203.

3 Libros, quos non invenit præter Slavonicos. *Idem* p. 204.

Ł. p. dobno gest, že ge spálili, a tak wssecky ty spi-
1095. sy, kterýchž čjsti neymėli, docela wyhladili 1,
neb se z nich po času ani toho neymenssjho nenalezlo. A tak ten obyčeg w Slowanském gazyku služby Boží konati pogednau tudy přestal, kterýž wssak w nižádném giném mjstě celé Czeské země nikdý nebýwal, krom gediné w tom klásstere, genž do něho sw. Prokopem, newj se z gakých přjčin, a snad gen proto vweden byl, aby tam něco nowého a neobyčegného, čemuž se lidé diwjwagj, bylo. Ten pak klásster za časůw nassjch, to gest roku 1784. z rozkazu Cýsařowa Jozefa Druhého wyzdwižen a rozpusstén byl.

O poswěcenj kostela sw. Wjta, a o taženj wogenském do Polska.

1096. Mezy tjm časem, když se ty wěcy w Sázawě dály, kostel sw. Wjta na hradě Pražském, genž před několika lety wyhořel, zase dostawen byl. Vstrogil se Knjže Břetislaw na wognu proti Polákům, kteří gemu něco protiwného včinili. Prwé pak, nežby do pole wytáhl, chtěl tomu, aby kostel dotčený obyčegem křesťanským poswěcen byl. Biskup Kozmas bez messkánj den k takowé slawnosti vložil, a tu s welikau slawnostj, a v přjtomnosti mnoha lidu nábožného ten nowý chrám od něho poswěcen byl. To se stalo čtrnáctého dne měsýce Dubna 2. Hned pak po tom poswě-

1 Et libri linguæ eorum deleti omnino & disperditi, nequaquam ulterius in eodem loco recitabuntur. *Cosmas* p. 102.
2 *Cosmas* p. 201.

hčenj Břetislaw sebraw lid wálečný, wy- L. P.
táhl do pole, a wpád do Slézska včinil. Wy- 1090.
stawěli tam Polácy gakaus pewnost při řece
Nyse, Brod řečenau, kteráž w čas wálky s
Poláky Czechům na škodu býti mohla, neb
hned za kraginau Kladskau postawena byla.
Toho pewného hradu Břetislaw dobýwal, a
když ho dobyl, hned gey rozbořiti rozkázal.
Potom pak dobře dolegi při též řece Nyse,
kteráž tenkrát Czechy od Polska dělila, giný
hrad na wysoké skále postawiti rozkázal, a
gemu Kamenec gméno dal. A když Břetislaw
dokonal djlo hradu toho, a dřjw než odtud
odgel, wygewilo se, že Páni z rodu Wrssow-
ského něco proti Knjžeti tropj. Knjže powo-
law k sobě Mutiny z rodu toho possleho, kte-
rýž byl sekretářem knjžecým, odwedl se s njm
saukromj a wyčjtage gemu newěrnost geho,
řekl: "Mutino, wěz giště, bych se Pána Bo-
ha nebál, tak gakž sy zaslaužil, kázalbych tě
hned oslepiti. Ale toho nechcy včiniti, neb
znám, že weliký hřjch gest to, co Bůh při člo-
wěku způsobil, zkazyti.„ Y dal geg dwěma
Rytjřům, aby ho hljdali, a poslaw do Czech,
wssecky geho statky do swé komory rozkázal
pobrati. Když se potom Knjže do Czech na-
wrátil, poslal něco lidu na Bozege, syna Cza-
kowa a přjtele Mutinowa, a gjti gey kázal,
a hned ho dal na lodj wsaditi, y manželku
a dwa syny geho, a po Labi řece až do Mj-
ssně plawiti a tam gich nechati. Nebo wssi-
ckni z rodu Wrssowského gsauce welmi nád-
herni, a poněwadž bohatstwj weliké mě-
li, a od starých Knjžat, gichž před časy w
Czechách mnoho býwalo, possli, wzdyckyť se
Knjžatům panugjcým rownali a gim moc pro-

L. P. tiwného činjwali. Ti pak z Czech wypowě-
1096. děnj Wrssowcy obrátili se do Polska, a tu se s Mutinau shledali, a od Knjžete Polského wděčně přigati byli [1].

Kterak Židé bezděčně křtěni a laupeni byli.

Toho pak času, když Knjže Břetislaw s wogskem swým gesstě w Polsstě byl, stalo se Židům w Czechách weliké násylj. Tehdáž nebydlili w městě gako nynj, ale na předměstj Pražském, gakž o tom swrchu oznámeno. Přitáhlo toho času mnoho lidu z Německých zemj k Geruzalému, chtjce se toho města zmocniti a z rukau Turků ge wytrhnauti. A když se na to tažený wydali, také skrze zemi Czeskau gich weliké množstwj táhlo. A přissedsse ku Praze, obořili se na Židy, a gjmagjce ge dáwali ge křtjti, a kteřj tomu odpjrali, hned do smrti ge zabili. Wida pak Kozmas Biskup, že se to činj proti práwu duchownjmu, a že bezděčný křest býti nemá, poslal k nim, aby toho nečinili. Než wida, že gest Němcům weliká sýla, a Knjžete w zemi nenj, a on sám s ně že býti nemůže, musyl to mlčenjm pominauti. Ale ti pokřtěnj Židé po nedlauhém čase opowrhsse křest, zase se přichytili zákona Mogžjssowa. Kozmas, který tehdáž žiw byl, pjsse, že se to gich nawrácenj k židowstwj nedbánliwostj Biskupowau a giných kněžj [2] dálo, proto že gich žádný nevčil a newedl k wjře křesťanské. Ale Židé obáwagjce se, aby předce k ná-

1 *Cosmas* p. 202—203.
2 Sed Episcopi & Prælatorum Ecclesiæ poterat hoc adscribi negligentiæ p. 202.

náboženstwj křesťanskému nuceni nebyli, poča- L. P.
li se pomalu y s swými statky z Czech krásti, 1097.
a swá zbožj, kteráž měli neylepssj na zlaté a
střjbře do Vher a do Polska stěhowati. To
slyssje Knjže, welmi se rozhněwal, a poslaw
komornjka swého, to gest zpráwcy důchodůw
aneb komory knjžecý s některými rytjři a zbrog-
nossi, rozkázal gim těm Židům wssecko, což mě-
li, pobrati. Kterýž důchodnj přissed mezy ně,
powolal před sebe starssjch, a k nim tuto řeč
včinil: "O lidé nesslechetnj přjliš! pankharti
Izmaelitsstj! Knjže se wás poručil otázati,
proč geho zemi laupjte, proč se pryč krade-
te, proč vrjkáte, když se wám od Knjžete, ani
od koho giného žádná křiwda nečinj. Zlato a
střjbro, kteréhož ste zde nabyli, proč do cyzý ze-
mě nesete. Wssak wjte, že ste toho sem ne-
přinesli; prázdni ste sem přissli, prázdni ode-
gděte, tu kdež se wám koli ljbj 1. O nessle-
chetnjcy a zhaubce této slawné země. Spra-
wedliwě wás Wespazyan Cýsař dáwal třid-
cet za geden penjz. Že wssak pokřtěni gste,
toho sám Bůh swědek gest. A že se to tak
stalo, Božjm dopusstěnjm se to stalo. Že ste
se pak opět židowského obyčege přichytili,
Kozmas Biskup ont z toho Bohu počet včinj.„
Tu řeč od Knjžete důchodnj když dokonal, hned
se zbrognossi knjžecý na židowské statky a ná-
bytky gegich obořili, a cožkoli nalezli, wssecko
pobrali, krom což k gjdlu bylo, to gim zůsta-
wili. A tu přemnoho pokladůw ten den
bjdným Židům gest pobráno a před Knjže

1 Nullas de Solymis res divitiasque tulistis,
Macri venistis, macri quo vultis eatis.
Cosmas p. 205.

Ł. p. předloženo, tak že se tomu wssickni lidé diwili 1.
1097.

O smrti Biskupa Pražského.

1098. Při koncy pak roku následugjcýho, totiž gedenáctého dne měsýce Prasynce vmřel Kozmas, Biskup Pražský. Kozmas kronykář, kterýž tehdáž žiw byl, a toho Biskupa dobře znal, takto o něm pjsse: "Byl pak ten duchownj spráwce muž pokorný, sprostný, trpěliwý a welmi milosrdný; křiwdy, kteréž se gemu stáwaly, trpěliwě snássel; kdož swau winu vznáwal a polepssenj připowjdal, tomu rád wssecko odpausstěl. Chudých wdow a opusstěných syrotků se ochotně vgjmal a gim pomáhal. Nemocné často nawsstěwowal, a gim, čehož potřebowali, podáwal.„ Toť byl owssem wýborný Biskup, gakých se málo nacházý. Pro geho dobrotu geg Knjže Břetislaw welmi milowal, a když ho w kostele sw. Wjta na hradě Pražském pochowáwali, tu byl weliký pláč od lidu Pražského. Wáclaw Hágek o tom Biskupowi také w kronyce swé tato slowa položil: "Kterýž také za dnůw žiwota swého sepsal wýbornau kronyku o wěcech Czeských, počaw od Czecha až do toho dne, w kterémž žiwot wykonal.„ Než omeylil se Hágek; nebo Kozmas spisowatel kronyky byl giný člowěk, a nikdý Biskupem nebyl. Toho času byl toliko kanownjkem, potom y děkanem, a gesstě asy sesst a dwadcet let potom žiw gsa, po-

1 O quantum pecuniæ miseris judæis illa die est sublatum, Nec ex succensa Troja tantum divitiarum in Euboyco littore fuit collatum. *Idem* p. 206.

přád kronyku dále ſpiſowal. Téhož léta ge- L. P
ſſt ginj dwa znamenitj kněžj w Praze vmřeli, 109
totiž Meinhard, Biſkup Fryſynſký, kterýž za
nigaký čas w Praze zůſtáwage, w koſtelých
kázal, lid k pobožnoſti a pokánj wzbuzowal, a
mnoho dobreho mezy nimi způſobil. W hlaw-
njm koſtele Pražſkém y w giných wſſeliké no-
wé křeſťanſké obyčege začal a kněžſtwo gim
wyvčowal [1], a když ſe do ſwého Biſkupſtwj
zaſe nawrátiti chtěl, roznemohw ſe, vmřel, a
tu w Praze pohřben byl [2]. Druhý kněz, genž
také toho roku w Praze žiwot ſwůg dokonal,
byl Marek, děkan koſtela Pražſkého, o němž
ſme giž na rok 1068. mnoho chwalitebného po-
wěděli.

O wolenj Biſkupa Pražſkého.

Po ſmrti tedy Biſkupa Kozmy Knjže Břeti- 1099
ſlaw o to pečowal, aby země Cžeſká dlauho
bez zpráwce duchownjho nezůſtala. A roz-
wažuge moc ſobě od Boha poručenau Biſku-
pa vſtanowiti, počal obyčege a powahy kněž-
ſtwa Cžeſkého rozwažowati, a gakéhoby byli
obcowánj, přemeyſſleti, aby mezy nimi někte-
rého nalezl, kterýby toho neywyžſſjho důſto-
genſtwj w Cýrkwi Cžeſké hoden byl. Ačkoli
wſſecky kněžj ſám dobře znal, předce ničehož
bez rady giných vſtanowiti nechtěl. Powo-
law tedy do ſwé rady Wiperta, ſſwagra ſwé-
ho, genž byl muž welmi opatrný, w takowých
wěcech zběhlý a plný rady, y řekl k němu: "Ty

1 Ecclesiam Cathedralem in Praga & multas alias in ceremoniis instituit. *Freibergerus* in Chronico.

2 *Ibidem.*

Ł. P. za času Krále Wratislawa otce mého, mezy
1099. radami geho byl sy prwnj; ty znáš způsob lidu Czeského, ty netoliko lidu obecného, ale y mužů duchownjch znáš powahy a obyčege, protož kohož mi poradjš, toho chcy woliti za Biskupa." Odpowěděl Wipert: "Dokud Otec twůg panowal, tehdáž owšsem, co sem radil, něco platilo. Nynj pak takowj lidé žiwi gsau, kteřj o sobě smyslj, že za něco stogj, gessto dokonce nic neweďj, toliko to za dobré vznáwagj, co se gim samým ljbj. Wssak znáš milé Knjže, že k takowé swaté potřebě slussj wyhledati muže ctnostného, wolného a ne hněwiwého, ne zpurného ani lakomého, ale radégi dobrotiwého, milosrdného, sstědrého y snássceliwého, a kterýžby byl dobrého obcowánj a giným za přjklad. Poněwadž nyně pak w tom žádáš za radu, a chceš tomu, abych y osobu gmenowal, oznámjmť, ne pro přjzeň ani nepřjzeň, ale to, co za slussné gest a za sprawedliwé. Byl otce twého, a gest twůg nynj služebnjk, kteréhož pak ty lépe znáš, gménem Heřman. Ten byl wždycky we wssech wěcech, které se mu poručily, wěrný ředitel, střjzliwý, pokorný a sprawedliwý, a což neywjce k tomu auřadu náležj, to gest také při něm, že gest muž wýborně včený, a podlé zdánj wssech lidj, gest člowěk dobrý a muž dokonalý. Neznám by při něm byl w tom gaký nedostatek, lečby to na překážku bylo, že gest cyzozemec." Knjže to slysse, wzdechl, a podiwiw se tomu, řekl: "Za giné nemám, než že twé srdce a mé gednu má wůli. Že gest cyzozemec, to nic na sskodu nenj, ale k lepssjmu tomu kostelu, neb rodičowé, bratřj ani sestry nic na něm newytáhnau. Dětj žádných nemá, kte-

kteřjby gemu starost způsobili [1], od přátel L. p.
swých oblaupen nebude, ale gakékoli zbo- 1099.
ží se mu časem dostane, to wsseckо kostel geho
mjti bude. Toho tedy Biskupem včiniti chcy.„
Tu hned Knjže powolaw znamenitégssjch Pa-
nů země a zpráwcý kostelůw do Boleslawi, a
když shromážděni byli, tu Heřman, genž byl
Probossť Boleslawský ač toliko Jahen, za
Biskupa Prazského wolen a wyhlássen byl, z
čehož se wesskeren lid a kněžstwo radowalo.
To se stalo léta Páně tisýcýho dewadesátého
dewátého, den dwadcátý osmý měsýce Vnora [2].

Knjže Břetislaw gel do Rzezna k Cýsaři.

Stalo se pak nedlauho potom, že Cýsař Gin-
dřich do Rzezna přigel, a w tom městě sněm
obecný držel, mnohých Knjžat řjšských tam
powolaw, ku kterémuž nasse Knjže Břetislaw
též pozwán, a aby tam přigel, žádán byl, což
gemu welmi wděčné bylo, poněwadž bez toho
wěcý důležitých od Cýsaře žádati giž dáwno
vmjnil. Těch aby tjm snáze dosáhl, wyprawil
posly swé napřed do Rzezna, skrze které gak
Cýsaři tak y dwořanům geho, přátelům swým,
hogné dary odeslal. A brzy po hodu weliko-
nočnjm, kterýž na Wyssehradě slawil, wy-
gel z Prahy, pogaw také s sebau bratra swého
Bořiwoge, y Heřmana Biskupa woleného, aby
ho od Cýsaře potwrditi dal. Když se Knj-
že Břetislaw k městu Rzeznu přiblizowal, což
bylo dne dewatenáctého měsýce Dubna, tu
B 4 dwo-

1 Non liberorum cura aggravabit. *Cosmas* p. 207. Teh-
dáž se kněžj ženili a děti mjwali.
2 *Cosmas* p. 207—208.

P. L. 1099. Oſtřehomſký, gménem Seraffin, přjtomen
poručil gemu Heřmana Biſkupa woleného,
to ho žádage, aby ho na kněžſtwj, poněw
dotud toliko gahen byl, pořádně poſwět
potwrdil. Wygel tedy Heřman s tjm A
biſkupem do Oſtřehoma, a tu od něho dne
denáctého Czerwna na kněžſtwj poſwěcen
Byl tu také s tjm Biſkupem Kozmas, kro
kář náš, a také ſe dal na kněžſtwj, ač byl
natý, a giž přes padeſáte let ſtarý poſwětit
Břetiſlaw pak s lidem ſwým wálečným ob
til ſe k Brnu, a hned to měſto oblehl, we
gſa hněwiw na Oldřicha a Leopolda, ſ
Kunrádowy, někdy ſtreyce ſwého, proto že
geho wůli zprotiwili. Oni wſſak bogjce ſe n
cy geho, vtekli, a na pewných mjſtech ſe
krýwali. A widauce, že Knjžeti Czeſké
odolati nemohau, poſlali poſly ſwé k něn
wſſecka ta měſta, gimiž potud wládli, ge
puſtili a poſtaupili, toliko z té přjčiny, a
nehubil lidu Morawſkého. Břetiſlaw t
vgaw ta měſta a dobře ge lidem ſwým o
diw, Oldřicha y Leopolda z Morawy w
hnal, a knjžetſtwj Brnenſké bratru ſwé
Bořiwogowi k zprawowánj poručil, pot
ſe do Czech nawrátil. Synowé pak Otto
druhého ſtreyce, totiž Swatopluk a Otjk, k
řj s matkau ſwau Owkau w Holomaucy w
dli, ſrozuměwſſe, co ſe ſtalo Oldřichowi
Leopoldowi, že totižto o ſwá měſta přiſ
welmi ſe před Břetiſlawem pokořili a podd
noſt zachowáwali, a tak při ſwém zůſta
Břetiſlaw pak na konec toho roku wygel
mě-

1 III idus Iunii ordinat eum Presbyterum, & me, qua
vis indignum, ſimiliter ad eundem promovit gradu
Coſmas p. 209.

L. p. 1099. města Žatče, a tu tam na ſwátky Wánočnj ſkwoſtné dal přiſtrogiti hodowánj, ku kterémuž Boleſlawa, mladé knjže Polſké, ſtreyce ſwého také pozwal. A tu w přjtomnoſti a s powolenjm mnohých Panů Czeſkých toho Boleſlawa wſtanowil ſobě za Marſſálka [1], aby tentižto při ſlawnoſtech meč dobytý w rukau ſwých neſl před Knjžetem Czeſkým. Přitom také nařjdil, aby Boleſlaw pro ten auřad z daně, kterauž země Polſká tehdáž Czechům platila, na každý rok gedno ſto hřiwen ſtřjbra a deſet hřiwen zlata k podjlu ſwému doſtáwal a pojjwal, čehož on owſſem welmi wděčen byl [2]. Polſſtj kronykáři tomu chtj, že ten Boleſlaw též toho roku hrad Kamenec nad Nyſau poſtawený od Břetiſlawa darem obdržel [3].

O diwu, kterýž ſe ſtal w koſtele ſw. Petra na hradě Pražſkém.

1100. Po nedlauhém čaſu Knjže Břetiſlaw uſlyſſew, že Cýſař w městě Mohuči Welikonočnj ſwátky ſlawiti chce, byl toho welmi wděčen, y poſlal tam woleného Biſkupa Heřmana, aby tam Cýſaři dary doneſl, a od Arcybiſkupa Mohuckého poſwěcen byl. Y poručil ho Wipertowi, žádage, aby tam wěcy Heřmanowy gednati pomáhal. Poněwadž ſe ale Arcybiſkup Mohucký Ruthard řečený téhož čaſu w zemi Saſké zdržowal, a před Cýſaře pro něgaké různice, které ſpolu o Papeže měli, přigjti

1 Factus eſt Boleslaus enſifer avunculi ſui. *Coſmas* p. 210.
2 *Idem* l. c.
3 *Dlugoſſus* l. 4. ad h. a.

L. P. 1100. giti nesměl, tehdy Cýsař rozkázal, aby s Heřman od Kardynála, gménem Ruperta, kterýž tu také přjtomen byl, na Biskupstw posswětiti dal, což se také osmého Dubna p řádně wykonalo 1. A tak tehdáž Biskupow Pražsstj sem y tam po swětě s welikými au tratami a těžkostmi gezditi, dary rozdáwa ti a ledakomus se kořiti musyli, dřjw než s auřadu swého dopjditi mohli. Prwnj kostel kterýž ten Biskup nawrátiw se do Czech, po swětil, byl sw. Petra, při klássteře sw. G řj na hradě Pražském postawen, kterýž Ab batyssе téhož klásstera, Windelmut nazwaná znowa wystawěti dala, proto že giž gak zpustlý a skoro zbořený tu stál. Y stala s při tom poswěcenj wěc neobyčegná, kteréž poněwadž gi kronykář Kozmas, gakž to gistj sám swýma očima wiđel 2, tuto mlčenjm po minauti nelze. Když totižto Biskup wedlé řá du a obyčege křestanského kostel ten swětil a swátosti do trubličky kladl, aby ge wstawi do oltáře, tu Abbatysse Windelmut mezy gi nými swátostmi podala gemu kus ssatu as n pjď z ssjřj, aby tam také wložil, prawjc, ž gest kus sslogjře sw. Lidmily. Tehdy Biskup ohledaw, řekl: "Ponech geho tam, milá Pan no, a mlč o geho swatosti, a nechť ta bab zbabilá odpočjwá w pokogi." Gemužto Ab batysse odpowěděla: "A nemluw tak mil otče! mnohé zagisté diwy Pán Bůh činiti rá čj skrze zásluhy té swaté ženy." Tu hned rozkázánjm Biskupowým přinesen gest kotlj plný whlj rozpáleného; toho ssatu požehnaw wegméno sw. Trogice, wložil ho na to whlj a

1 *Cosmas* p. 210.
2 *Uti ipsi vidimus* p. 211.

z oheň hned ten ssat rozpálil, ale nic gemu L. p.
wysskodil. To widauce lidé množý, genž tu 1100.
přjtomnj byli, wssickni se diwili, a tak byl ten
ssat dlauho rozpálený, že za dlauhau chwjli
z toho wyňj pro horkost wzat býti nemohl. A
když byl dolů složen a wstyd, byl celý bjlý a
pewný, tak gakoby ten den byl setkaný [1]. To
wida Biskup a ginj, kteřj to také widěli, ra-
dostj z toho diwu plakali, a Pánu Bohu
chwálu wzdáwali. To se stalo při poswěcenj
toho kostela den třetj měsýce Rzjjna [2].

O dobýwánj hradu Rakaus řečeného.

Okolo toho času Knjžeti Břetislawowi od
bratra geho Bořiwoge, kterémuž po wyhná-
nj Oldřicha a Leopolda, synůw někdy Kun-
rádowých, Brno s tjm djlem Morawy ode-
wzdal, přissly žaloby, že dotčený Leopold na
hradě Rakaus, nynj Rec řečeném [3] tu na hra-
nicých Morawských postaweném sedě nepřátel-
ské wpády do Brněnska, zwlásstě času nočnj-
ho činj, a wesnice hubj. To wslyssew Břeti-
slaw, welmi se rozhněwal, a shromáždiw opět
wogsko, táhl do Morawy, chtě té křiwdy po-
mstiti. Náležel pak ten hrad gakémus Got-
frydowi, Pánu Rakauskému, ku kterémuž po-
slal Břetislaw, pro starodawnj přátelstwj
ge-

1 Propter nimium ardorem diu non potuit pannus de flammis eripi, & tandem ereptus sic visus est integer & firmus, ac si eadem die foret textus. *Cosmas* p. 211. *Videtur fuisse amianthus.*

2 *Cosmas* p. 211.

3 Od toho hradu Rakaus gméno Rakussanůw pocházý.

L. P. 1100. geho žádage, aby gemu nebo Leopolda swázaného poslal, aneb geho z swého hradu wyhnal. To když Leopold zwěděl, hned heytmany a lidi Gotfrydowi dolů z zámku lstiwě sehnal, a sám geg mocý dobře osadil. Tu Gotfryd hned s týmiž posly, kteřj k němu posláni byli, wygel proti Břetislawowi až k Wranowu, a předewssemi oznámil, že Leopold gemu neprávě včinil, a že gest geho a zemi té wěřegný nepřjtel. Přitom žádal Knjžete za pomoc, aby mohl zase swého hradu dobyti a Leopolda z něho wypuditi. Knjže Břetislaw hned powolil geho žádosti, a oblehl ten zámek, geho pilně dnem y nocý dobýwage za ssest nedělj, až weliký hlad přissel na oblezené. Tjm gsa Leopold přemožen, gedné nocy nechaw swých na hradě, teyně sám toliko vssel. Ráno oni to zwěděwsse, poddali se y ten hrad w moc Břetislawa Knjžete. Wssak při tom dobýwánj dwa znamenitj mužj zahynuli, totiž Pawljk syn Markwardůw, kterýž byl včitel a pěstaun Wladislawůw, syna Knjžete Břetislawowa, ten tu byl ssjpem zastřelen. A Dobeš syn Listimirůw, a ten byl času nočnjho zabit, když dle auřadu swého na stráži byl. A tak ten hrad přissel w moc Břetislawowu, a on geg zase nawrátil Gotfrydowi [1]. Mezy tjm pak časem Knjže Bořiwog pogal sobě za manželku Kněžnu Helbyrk řečenau, kteráž byla dcera Leopoldowa Weywody Rakauského. A včinil w městě Znoymě welmi slawnau swadbu a skwostné hodowánj, což se stalo dewatenáctého dne měsýce Rzjgna. A tak se Břetislaw, swé wěcy w Morawě dobře pořjdiw, s weseljm zase do Čzech nawrátil.

D

1 *Cosmas* p. 212.

O násylné smrti Knjžete Břetislawa.

L. P. 110

Ale po nedlauhém času stalo se hrozné nessťastj Knjžeti Břetislawowi. Gsa weliký milownjk myslíwosti, a chtě sobě po té prácy, kterauž w Morawě měl, kratochwil včiniti, wygel do wsy, Stebno řečené, kdežto obyčeg míwal za několik dnj bydleti, proto že tam měl bljzko na low. Bylo před Wánocy, když tam přigel, a ten den před sw. Tomássem ráno Knjže poručil swému kaplanu, aby časně mssi slaužil, a po wykonánj té služby Božj, hned gel na low, a tam se dlauho opozdil. Když se zase nawracowal časem wečernjm, wygeli proti němu ze wsy s lucernami a pochodněmi. Tu se gakýs zlosyn a nesslechetnjk, Borek řečený, mezy ně přimjsyl, mage meč v boku připásaný. A vzřew Břetislawa, hned swé lučisstě cožneywjce mohl, natáhl, a vhodil Knjže pozadu w ledwj tak sylně, až gemu střela na druhau stranu pronikla. Tu to nebohé Knjže v prostřed lesa padl s koně na zemi. Rychleť wssickni okolo něho se shlukli, a wytáhsse z něho střelu, zdwihli odpolu mrtwé Knjže, aby ho do geho přjbytku odnesli. A ten nesslechetný Borek, když pospjchal potmě, chtě vtecy, vpadl s koněm do gedné hluboké rokle, kterauž tam woda přjwalem wymlela, a žádný newěděl, sámli se zabil swau rukau, čili gemu meč wypadl z posswy, neb byl w břicho proboden, tak že z něho wssecka střewa wyplynula. Stal se powyk we wsy a zbauřenj. Někteřj na koně wsedagj, ginj sem y tam s zbrogj běhagj, hledagjce toho, kterýž tu wraždu zpáchal. Y nalezli geg giž bezmála mrtwého,

ho,

L. P. 1100. ho, a zdwjhagjce geg, widěli, že žiw býti nemůže. Toť geden rytjř přistaupiw k němu, y sťal mu hlawu, a řka: "Gdiž do pekla zrádný lotře, a powěz tam wssem, co sem gá tobě pro twau zrádnau nesslechetnost dnes včinil.„ Ale bylť přjliš kwapný a neopatrný ten rytjř; měl se prwé, než ho zabil, na něm doptati, proč a kdoby ho byl k takowému mordu nagal a nawedl, neboťby se bylo wygewilo, zdaliž se to z náwodu Wrssowských Panů, čili Morawských Knjžat stalo, kterým Břetislaw welice tjm vbljžil, že Oldřichowi posłaupnost w Čzechách neprávě a Leopoldowi Morawu násylně odňal.

Zatjm Knjže smrtedlně raněné do geho přjbytku donesli, a na lože geg položili. On pak w weliké bolesti a auzkosti gsa tu celau noc a následugjcý den wždycky se Pánu Bohu modlil, a swých se hřjchů pokorně wyznáwal, plačtiwé pokánj před Pánem Bohem čině, swé winy proti Pánu Bohu včiněné Biskupowi Heřmanowi y giným kněžjm oznamowal, gich za radu žádage, a prose s pláčem, aby se zaň modlili. Přitom oznámeno gemu bylo, že daň ročnj z Polska gemu přinesena gest, kterýž pohleděw na Pány a Rytjře stogjcý okolo sebe, řekl: "Prosým wás, nechť se má wůle wyplnj w tento čas můg poslednj. Penjze, které gsau z Polska přiwezeny, y giné klenoty, kterékoli gsau w mé komoře, nechť gsau dány Heřmanowi Biskupowi. A ohléd se na Biskupa, řekl: "A ty milý otče, rozděl to wssecko mezy klásstery a chudé lidi, ať za mne hřjssného prosý Pána Boha.„ A když to wssecko wykonal, co má za dussi geho býti včiněno, řekl: "Deyte synáčkowi mému trubičku

mau

wau lowecžkau, lučiſſtě a ſtřely, giného gá ge- L. P.
mu nic dáti nemohu, neb wſſecko má Pán Bůh 1100.
w ſwé mocy 1. Druhé pak nocy gſa w rukau
mějſtkých, ſwau duſſi s dobrau pamětj a s ná-
božienſtwjm wypuſtil. To ſe ſtalo dwadcátý
druhý den měſýce Praſynce. A hned tělo ge-
ho odtud wezeno bylo do Prahy, žácy za
maraini gdauce, truchliwě zpjwali 2, a po-
hřben geſt s welikým pláčem wſſeho lidu na
hřbitowě při koſtele ſw. Wjta na hradě Praž-
ſkém na lewé ſtraně, tak gak ſobě ſám
to mjſto wywolil a připrawil. Kdež potom
ſeſtra geho Lidmila klenutj dala udělati, a
kaplu wegméno ſw. Tomáſſe Apoſſtola poſta-
witi, a mnohými gi platy nadala, tak způ-
ſobiwſſi, aby ſe tu každý den mſſe ſwatá za
mrtwé dála.

Když ſe pak to rozhláſylo, že to ctné Knj-
že tak aukladně zamordowáno bylo, wſſickni
prawili, že ſe to půwodem Božegowým a Mu-
tinowým, kteřjž oba Wrſſowſſtj byli, ſtalo,
a že ſe nad njm proto, že ge z Čzech wyhnal
a gim ſtatky pobral, pomſtili 3. Zůſtawil
pak Břetiſlaw po ſobě dwa ſyny, gichž gmé-
na gſau Wladiſlaw a Břetiſlaw. Že pak
při ſmrti ſwé o gednom toliko ſynáčku ſwém
mluwj, z toho ſe ſaudj, že prwnj tehdáž ge-
ſſtě djtětem byl, a druhý ſyn že ſe teprw
po ſmrti otcowě narodil. O wzdělánj ná-
bo-

1 Date filiolo meo lituum meum & jaculum, cætera non eſt meum ſibi dare. *Coſmas* p. 214.

2 Anima Brzieczislai Sabaoth Adonay vivat expers Thanaton, Brzieczislaus Yskyros. *Ibid.* Takt zpjwali.

3 *Coſmas* p. 213—215.

Ł. P. 1100. boženſtwj křeſtanſkého to Knjže ne méně než geho předkowé pečowal. Neboť téj koſtel znamenitý w měſtě Litomyſſli založil a bohatě nadal, při kterémž doſt kněžj, aby tam ſlužby Božj konali, wſtanowil, a žiwnoſtj ge opatřil. Darowal gim, gakž o tom liſt Krále Wladiſlawa léta 1167. wydaný ſwědčj [1], wes Seči s dwěma popluzjmi. We wſy Keſtrub dal kowáře, Macek řečeného s ſyny a dcerami geho. Na Dobrawnicy dal gim kobyly s paſtwami a dwěma pacholky, gichž gména byla Jwan a Dobrah. Též pekaře Jan řečeného, gehožto ſyn Zdemoy gménem ſe potom wyplatil, daw mjſto ſebe w poddanoſt muže Waldiš řečeného y ženu, ſyny a dcery geho; dal gim také dědinu w Kodoſyně s wčelami, též wčeláře gménem Sóbol s ſyny a dcerami geho. W Hradiſſti dal gim dwa rybáře, Wec a Soneta s dětmi gegich. Z mince aby ſe gim dwě ſtě denárů na každau ſobotu platilo, nařjdil. Též poručil, aby ſe gim clo z ſoli Vherſké, kteréž ſe na Trſſtině platj, odwádělo; gako y penjz z každého praſete. Vſtanowil také, aby ſe z každé zwěři, kterážby w tom okrſſlku chycena byla, něco maſa gim odwádělo, a kdožby toho nevčinil, ten aby tři ſta peněz heytmanu Litomyſſlſkému, a wola gednoho tomu koſtelu platil.„ Kláſſteru Oſtrowſkému řádu ſw. Benedykta také wſſeligaké nadánj včinil: dal gim mezy ginými wěcmi kapli ſw. Petra s zemj na čtyry pluhy a djl řeky tudy plynucy [2]. A tak to Knjže muž dobrý mnohem ſlawněgſſjby byl, kdyby byl práw zemſkých neruſſil, a toho, co předkowé geho

1 Annales *Dobneri* Tom. VI. p. 42.
2 *Ibidem* p. 41.

ž prawo vstanowili, wssetečné nepromĕňo- L. P.
wal. Zprawowal knjžetstwj swé sedm let dosti 1100.
mohné a prospĕssné.

Bořiwog Druhý.

Gak Bořiwogowi, brattu Břetislawowu, rychlý posel od Biskupa Heřmana a nĕkterých Panů Czeských, kteřj tu w Stebné při tom mordu byli, přigel, aby totiž bez messkánj do Prahy pospjssil, a sobĕ nĕkdy od Cýsaře dané Knjžetstwj Czeské přigal, on to bez prodléwánj welmi rychle včinil, a tu hned od Panů Czeských, Wládyk a odewssebo lidu Prazského přigat byl poctiwĕ, a posazen gsa na knjžecý stolicy na den narozenj Páné za Knjže zemĕ Czeské wyhlássen byl. Kozmas, tehdegssj kronykář sobĕ nad tjm narjkage, prawj: "A hle, tu se sprawedliwost z zemĕ Czeské pryč odebrala, a do nebes se obrátila. Nebot to za prawo w Czechách bylo zřjzeno, aby wždy neystarssj z kmene knjžecýho zemj Czeskau a celým Knjžetstwjm wládl [1].,, A tak dle toho vstanowenj mĕl Oldřich, syn Kunrádůw, gakožto neystarssj, Knjžetem Czeským býti. Wssak wzřjme, že z toho nepořádku weliké nesnáze a wálky powstaly. Nebo Oldřich a Leopold synowé nĕkdy Kunrádowi vslyssewsse o tom, že Bořiwog tak wnáhle odgel z Morawy a w knjžetstwj Czeské že se vwázal, sebrawsse nĕco lidu wálečného, heytmany Bořiwogowy

1 Iustitia enim erat Bohemorum, ut semper inter Principes eorum major natu solio potiretur in principatu. *Cosmas* p. 215.

L. P. z Morawy wyhnali, a sami se vwázali w ta
1101. města, kteráž prwé drželi. To když bylo oznámeno Bořiwogowi, powěděl, že tomu newj co na ten čas včiniti, a že se musý w Czechách opatřiti. Při tom také času Wrssowcy, Božeg a Mutina, zprawu o tom magjce, žeby Břetislaw giž konec žiwota wzal, a Bořiwog žeby byl Knjžetem Czeským včiněn, nawrátili se do Czech, a zdaleka poslali k Bořiwogowi swé posly, od něho milosti žádagjce, a gemu wěrnost přjslibugjce. Bořiwog rozwážiw s některými starssjmi Pány rozličné přjhody, včinil tak, a přigal ge ne z lásky ani z milosti, ale na ten čas gako z potřeby, a nawrátil gim gegich města, totiž Božegowi Žatec a Mutinowi Litoměřice, kteráž gim někdy Knjže Břetislaw, wyhnaw ge z Czech, odgal [1].

Kterak Oldřich swého práwa v Cýsaře pohledáwal.

Ale Oldřich Knjže wyprawil se k Cýsaři do Rjezna, gemu oznamuge zřjzenj někdy předka swého Břetislawa Prwnjho, Knjžete Czeského, kteréž včinil w městě Chrudimi, a Czechowé že to za práwo přigali, aby neystarssj z rodu knjžecýho zemi Czeskau zprawowal, a že on gest starssj než Bořiwog, a tak že má Czeská země gemu a žádnému ginému náležeti, a on že má býti Czeským Knjžetem a ne Bořiwog. Přitom Cýsaře žádal, aby mu toho přjti a půgčiti ráčil, aby on Bořiwoge z země wyhnal a sám gi zprawowal. Také slibowal Cýsaři welikau summu peněz dáti, též y ge-

1 *Cosmas* p. 216.

ného dwořanům a radám weliké sliby činil. L. P. 1101.
Cýsař rozwážiw, co má včiniti, poněwadž někdy prwé w témž městě Rzezně Bořiwogowi to Knjžetstwj Cżeské dal, a dal gemu na to y korauhew, y prawil mu, že toho nemůže změniti. Ale wssak weden gsa lakomstwjm, a něco peněz giž od Oldřicha wzaw, swau předesslau wůli změnil, y dal Oldřichowi země Cżeské korauhew na znamenj, že gemu to knjžetstwj dáwá, wssak tak a s tau wýminkau, aby ten byl Knjžetem, kteréhoby Cżechowé z nich za prawého dědice podlé práwa vznali a vsaudili 1. Y nawrátiw se Oldřich do Morawy, poslal muže gednoho dosti opatrného gménem Newsse, syna Dobřemilowa, do Cżech k Bořiwogowi, prawě, že gest Oldřich starssj než Bořiwog, z té přjčiny wedlé zřjzenj starobylého aby gemu Oldřichowi postaupil knjžetstwj, w kteréž se mu mimo řád a práwo vwázal. Bořiwog wyslyssew posla, pokogně odpowěděl: "Přjteli milý, powěz Pánu swému, ať on to wj, že sem gá se w toto Knjžetstwj Cżeské newwázal, tak gakž on y ty prawjš, swau mocý, ale Cýsařským powolenjm, nadto y Cżeským swolenjm, a z gich wůle gednostegné gsem do této země z Morawy powolán, a což mi Cýsař a sstěstj dalo, že tjm od sebe nikterakž strkati nemohu a nechcy.„ Posel když se nawrátil a Oldřichowi to oznámil, y porozuměl tomu Oldřich, že gemu Bořiwog nechce postaupiti, a Cżechowé že nechtj podlé něho státi. To wssak opět od Cýsaře obdržel, že gemu do-

1 Dat sibi ducatus insignia & vexillum; sed in Ducem eligendi obtentum ponit in arbitrio Bohemorum. *Cosmas* p. 216.

L. P. dowoluge do Czech wogenſky wtrhnauti a
1101. ſobě tę země wálečnau mocý dobyti.

Němcy do Czech wtrhli, a zaſe vtjkali.

Oldřich tedy wida, že ſkrze přátelſké gednánj ničehož neobdržj, počal wogſka zbjrati. Y přigal k ſobě na pomoc Sykarda, kterýž městem Sala řečeným wládl, a bratra geho Fryſynſkého Biſkupa gménem Oldřicha, též ſſwagra geho Frydrycha, kteréž on Oldřich Morawſký welmi k bogi podněcowal, gim zlaté hory ſlibuge, a prawě, že k němu wſſickni znamenitégſſj Páni Czeſſtj a wětſſj djl lidu Czeſkého náchylni gſau a geg za Pána mjti chtégj. Těmi ſlowy nachýlil gich k ſobě, a mnozý z Němec na pomoc mu běželi, domnjwagjce ſe, žeby w Czechách zlata po vlicech hromady ležely. Ti wſſickni když ſe w Morawě ſhromáždili a ſrazyli, tu s nimi na konec měſýce Srpna Oldřich a bratr geho Leopold do Czech wtrhli, a ſſkodu okolo Czáſlawi činili, chtjce ſwau wůli prowozowati a Bořiwoge k bogi wzbuditi. Ale nedlauho ſe gim to dařilo. Nebo Bořiwog Knjže ſhromáždiw lid Czeſký w welikém počtu, položil ſe s nimi na dwau wrſſjch nad měſtem Malinem, chtěge ſe zeytra s nimi potkati. Němcy také z druhé ſtrany potoka Wyzpliza řečeného ſtany ſwé rozbili a tu ſe poſtawili, tak že ſe oboge wogſka dobře widěti mohla. Y poznawſſe Němcy, že ſe wſſickni Czechowé ſwého Knjžete Bořiwoge přjdržj, řekli k Oldřichowi: "Kdež gſau ti Czechowé znamenitégſſj, kteřjž tobě wjce než Bořiwogowi přegj? Rozumjme

e tomu, že ſy lhal w ſwau hlawu. Ty ſy L. p.
ás podwedl a ſem do toho nebezpečenſtwj 1101.
ſtilaudil.„ Chtěli ſe rádi zaſe obrátiti, ale
neſměli, neb tauž ceſtau za nimi táhl od Mo-
rawy Swatopluk s Ottjkem bratrem ſwým,
magjce dwě wogſka doſti weliká Bořiwogowi
na pomoc. Němcy nemohauce žádné giné ra-
dy ſobě wymyſliti, gednjm welmi huſtým leſem
a vzkau ceſtau, kudy ſe chodj k Habru, nočně
ſe wykradli a ſpěſſně vtekli. Tu Biſkup Fry-
ſyngenſký wſſeho nechaw, což k kapli geho nále-
želo, s přednjmi běžel. Tu Němcy wſſecku
pakáž a cožkoli gim obtjžné bylo, od ſebe wrhli,
aby tjm ſnáze vtjkati mohli. Ráno vzřewſſe
Czechowé, že ſe nepřátelé rozprchli, rychle
běžewſſe po nich, pozůſtalé wěcy pobrali a za
kořiſt wzali. Swatopluk a Ottjk hned na-
zytřj s ſwými wogſky přitáhli, neb toho ča-
ſu s Bořiwogem w dobrém přátelſtwj přebý-
wali 1. Takéli Bořiwog s ſwým wogſkem dá-
le až do Morawy táhl, o tom ſe ničehož ne-
nacházý. A wjře podobno geſt, že ſpolu pokog
zawřeli, tak že Bořiwog měſt Morawſkých
Oldřichowi a Leopoldowi nechal, neb ſe čte,
že nedlauho potom gimi wládli, bezpochy-
by s tau wýminkau, aby ſe wjce o Knjžetſtwj
Czeſké nepokuſyli. Leopold také okolo toho
čaſu ſobě ſeſtru manželky Bořiwogowy a dce-
ru Weywody Rakauſkého Leopolda, Jtka
řečenau, za manželku pogal, a tudy s Boři-
wogem w bližſſj přátelſtwo weſſel 2.

1 *Coſmas* p. 216–218.
2 *Arnbeckius* in Chron. Auſtr.

Ł. p. 1101. Kterak Bořiwog kostel a kapitolu na hradě Prazſkém bohatě nadal.

Bořiwog za tak nenadálé wjtězſtwj nad nepřjtelem, kteréž bezewſſeho krwe prolitj obdržel, y za hogné kořiſti gemu přineſené Bohu ſe wděčným vkázati mjnil. A znamenaw, že koſtel ſw. Wjta nákladem, kterýž ſe na ſtawenj wynaložil, welikau vgmu na důchodech wzal, nadal geg wſſelikými nowými důchody. Karel Cžtwrtý Cýſař w liſtu ſwém, kterýmž zbožj a ſtatků téhož koſtela potwrzuge, takto o tom wyprawuge: "Bořiwog toho gména Druhý, Knjže Cžeſký, za ſwau a ſwých předkůw y náměſtkůw duſſe koſtelu Prazſkému toto darowal: totiž dwůr hoſtinſký, kdež kupcy ſwá zbožj prodáwagj, a genž w proſtřed měſta položen geſt, Teyn řečený, clo podlé wáhy a mjry, a ſaud k tomu dworu náležitý. Z důchodůw toho dwora magj ſe těm, kteřj při koſtele Prazſkém ſlužby Božj konagj, každý týhoden dwa penjze zlaté odwáděti, tak aby kněz gedenácti, jahen ſedmi, druhý jahen čtyr, zwonjcy dwau po pořádku doſtáwali, oſtatnj ſe kanownjkům doſtati má. Z weliké tuny herynkůw dwadcet denárů [1] a čtyřidcet herynků. Z wýzyn, ſſtik, kaprů, pſtruhůw čtyřidcátý djl. Geſtliže ſe wyzyny za penjze prodáwagj, z každé křiwny čtyři denárowé ſe dagj. Geſtliže za ſukno, z každého ſukna tolikéž, z wozu chmele o dwau konjch dá ſe gedna měřice, o čtyřech dwě. Cyzý kupcy, genž kůže neb med, woſk, wjno, nebo woly za ſtřjbro prodáwagj, budau platiti čtyry dená-

ry

1 Geden denár tehdáž byl co nynj pět kreycarůw.

nz bříwny, pakli za ſukno, tedy dwa z kuſu. L. P.
kdož s penězy přicházý, aby koně neb giné 1101.
wěy kupowal, dá z gedné hřiwny ſtřjbra čty-
ry denáry, z zlata dle ceny ſtřjbra. Podwod-
ník má wſſecko ſwé zbožj propadnauti. Z
tytřidceti párů ſtřewjc neb kalbot geden pár,
z čtyřidceti kamenůw ſoli tolikéž. Z plátna
tenkého y hrubſſjho tolikéž. Kterýžby kupec ſwá
zbožj mimo dwůr bez dowolenj ſkryl, aneb
plátna na podwod ſeſſil, tomu ſe dá, co pla-
titi měl, a oſtatek ať propadne. Kdož dru-
hého ranj, platj tři hřiwny, kdoby zabil, wſſe-
cko tratj. Kdožby w Teyně aneb w tom dwo-
ře hoſtinſkém giného ranil, neb raněn geſt,
aneb ſſkodliwý člowěkby byl, na toho nemá
ani duchodnj, ani rychtář neb kdo giný ſahati.
Kdož w kurewſtwj zaſtjžen geſt, platj ſedm-
deſát a dwě hřiwny. Kdo s božjm wen z mě-
ſtaby ſſel, ten platj libru kořenj za rukawice
a za oſtruhy. Žádný kupec nemá mimo ten
dwůr bez dowolenj obýwati, leč platj co ſlu-
ſſného geſt. Z wáh a měr, a z každého koně
platj ſe denár hoſpodáři, kterýž také powinen
geſt hnůg wywážeti, domy, ſtřechy a oſtatnj
wěcy opatřiti [1]." Z toho liſtu ſe poznáwá,
že ſe giž toho čaſu herynky do Prahy hogně
wozyli, a že Čzechowé obchod s plátnem a ſu-
knem, kteréž ſami dělali a tkali, wedli. Těch
užitků kapitola Pražſká z toho dwora aneb Tey-
na, kterémuž nynj Ungelt řjkagj, až do wogny
Huſycké požjwala. Potom tam o wſſecko
přiſſli.

1 Vide latine impreſſas literas in annalibus *Dobneri* Tom. VI. p. 51.

Ł. p. 1102. Bořiwog táhl wogenſky do Polſka a Swatopluka rozhněwal.

Nedlauho potom Knjže Bořiwog táhl wogenſky do Polſka. Přjčina pak toho tažený byla tato. Knjže Polſké Wladiſlaw těžce ſe rozſtonaw, a znamenaw, že geg nemoc ta čjm dále tjm wjce obtěžuge, rozdělil ſwé knjžetſtwj mezy ſyny ſwé. Boleſlawowi ſynu ſwému pořádnému, genž byl z Kněžny Gitky, dcery Krále Wratiſlawa Czeſkého narozený, dal owſſem wětſſj a lepſſj djl, totiž kraginu Krakowſkau, Sandomiřſkau, Syradyenſkau a Slézſkau y s měſtem Wratiſlawj. Druhému pak ſynu, totiž Zbihněwowi, genž byl z nepořádné ženy rozen, dal oſtatnj Polſké kraginy. Ti dwa bratřj hned po ſmrti Wladiſlawowě wognu proti ſobě ſtrogili. Zbihněw poſlaw poſly ſwé do Czech k Bořiwogowi, za pomoc ho žádal, a
1103. mnoho gemu peněz přiſlibowal. Bořiwog penězy polſkými hnut gſa, hned wogſko w Czechách ſebraw, přibljžil ſe k hranicem Polſkým, a Swatopluk Knjže Holomaucké též s ſwými Morawany na žádoſt Bořiwogowu k Czechům ſe přirazyl. Položili ſe obě wogſka při měſtě Kečen nazwaném, chtjce potom dále na Boleſlawa táhnauti. To vſlyſſew Boleſlaw, poſlal miſtra ſwého, genž ſlaul Skrbimir, a wzkázal Bořiwogowi, aby ſe rozpomenul na přjbuznoſt, a že geſt on Boleſlaw z rodu geho, totiž z Gitky ſeſtry geho narozený. A nadto dal Skrbimir Bořiwogowi od Boleſlawa deſet pytlůw plných, w nichžto bylo tiſýc hřiwen ſtřjbra. Dal také dary obzwláſſtnj radám Bořiwogowým, totiž Grabiſſowi

a

Protiwinowi, kteřjž těmi penězy porussenj L. P.
gsauce, radili Knjžeti swému Bořiwogowi, 1103.
a k tomu ho namluwili, aby Zbihněwowi wj-
nu a připowěd danau zrussil. Bořiwog we-
dlé gegich rady tak včinil, a wzaw penjze,
s nimi y s wogskem swým do Czech se nawrá-
til. Ale Swatopluk to welmi těžce nesa, že
gemu Bořiwog žádného podjlu z těch Pol-
ských peněz nedal, welmi hněwiw s wogskem
swým do Morawy se obrátil, řka: "Chcy se
nad Bořiwogem pomstiti a swůg hněw geho
zkázau vpokogiti [1].,,

Swatopluk tedy, gsa po Oldřichowi, genž 1104.
se Knjžetstwj Czeského odřekl, neystarssj z
rodu knjžecýho, vmjnil Bořiwoge, streyce swé-
ho, z Czech wyhnati, a w to Knjžetstwj se vwá-
zati. Vradiw se s některými swými radami,
powolal k sobě chytřegssjch powalečuw, a wy-
slal ge do Czech, a gim daw penjze, rozkázal,
aby obcházeli Czeskau zemi a wysspehowali,
kudyby do nj neysnadněgssj teyný byl přj-
stup, to aby pilně ohlédli, a přitom aby ně-
gaké spuntowánj proti Bořiwogowi ztropili.
Kteřjž aby Pánu swému wděčnau a vžitečnau
službu včinili, ssli, a gednak wssecka města pro-
cházegjce, namluwili lidi lahodnými slowy, a
některé penězy porussowali, a giným weliké
dary na potomnj časy připowjdali. Někte-
rým pak znamenitégssjm, že mjti budau od
Swatopluka auřady, zaslibowali. A tak
swými chytrostmi mnoho lidj od Bořiwoge od-
wedli, kteřj slibowali, že nechtj býti proti
Swatoplukowi. A tak w tom ten celý rok
pracugjce, mezy lidem w Czeské zemi welikau
roz-

1 Incendium meum ruina extinguam. *Cosmas* p. 218—219.

Ł. p. 1104. roztržku a mnohé wády ztropili, někteřj chwálili Swatopluka, a ginj geg hanéli, někteřj chtěli mjti Swatopluka za Pána, a ginj při Bořiwogowi chtěli zůstati. Takowé různice a wády netoliko teyné, ale y zgewné se dály [1].

O tažení Čzechů Cýsaři na pomoc.

1105. Ale Bořiwog, ač o tom wědomost měl, nic se z toho nestrachowal, mage za to, že Swatoplukby dost sylný a mocný nebyl, aby gemu něčjm vsskoditi mohl. A tak tuze se gistým býti domnjwal, že s wogskem swým Cýsaři Gindřichowi na pomoc až na pomezý Německé wytáhl. Strhla se totiž wogna mezy Cýsařem otcem a synem geho též Gindřich řečeným, kteréhož někteřj Páni Němečtj na to nawedli, aby se otcy zprotiwil, a na něg wogensky wytáhl. To když vslyssel Cýsař, w malém počtu přigel do Rzezna, a tu obeslal mnohá Knjžata, gich žádage, aby gemu k pomocy přispěli, a gim oznamuge, že se chce opřjti synu swému. Bořiwog také za to požádán gsa, shromáždiw lid Czeský wýborný, táhl s njm bez messkánj, a když tam přigeli, položil se při potoku, kterýž slowe Rzezen. Leopold Weywoda Rakauský také s lidem swým přitáhw, tu se podlé Czechůw položil. Z druhé pak strany toho potoka, ležel syn Cýsařůw s wogskem swým. To bylo Srpna měsýce. Tu se za tři dni pořád k bitwě pobjzeli; čtwrtého pak dne, když k hlawnj bitwě přigjti mělo, tu Knjžata z obau stran se prohlásyli, že toho dopustiti nechtj, aby se bitwa me-

[1] Cosmas p. 219.

mezy otcem a synem ſwedla, a tak ſe ſtalo L. p.
ſmjřj, ač otec tomu na odpor byl. Wſſak 1105.
wida, že ſyn geho odtrhl, a že Rakuſſané a
Lechowé odtáhnauti mjnj, muſyl k tomu po-
woliti 1. A tak ſe Bořiwog s wogſkem ſwým
wſe ſſťaſtně domů nawrátil. Cýſař pak
Gindřich s Rakuſſany odtáhw, puſtil ſe potom
do Czech tau ceſtau k Netolicům. Bořiwog
o geho přijſſtj vſlyſſew, wygel proti němu, a
wſtigal geg tak, gak ſluſſj na Cýſaře. Kte-
rýž pobyw tu málo, obrátil ſe do Saſké ze-
mě, a Bořiwog dal gemu poctiwý průwod
ſkrze ſwau zemi, a wyprowodil ho až k ſſwa-
growi ſwému Wipertowi 2.

Swatopluk ſe lſtiwě o Knjžetſtwj Czeſké pokuſyl.

Mezy tjm pak Swatopluk znamenaw, že Bořiwog ſem y tam gezdj a bezpečen geſt, myſlil, žeby ten čas neypřjhodněgſſj k tomu byl, aby geg z Czech wyhnal, a w Knjžetſtwj ſe vwázal, mage tu naděgi, gakž bylo roku předeſſlého ſkrze geho ſſpeheře zpraweno, že ſe gemu wſſecko po geho wůli powede. Y ſhromáždiw lid w Morawě, táhl s nemalým počtem do Czech vpřjmo mezy Czáſlaw a Czeſký Brod, a položil ſe gako gednu mjli od Prahy. Lidu wſſak něco toho přewráceného k němu ſe připogilo. Někteřj pak očekáwali toho, až gemu budau brány w Praze odewřj-

1 *Annaliſta Saxo* ad h. a. & *Otto Friſing* l. 7.
2 Verſus Saxoniam dat ſibi conductum per terram ſuam Cæſare dignum, deducens eum usque ad generum ſuum Wigbertum. *Coſmas* p. 222.

Ł. p. wřjny, že také k němu přistaupj. To bylo
1105. okolo druhého dne měsýce Rzjgna 1. Ale Bořiwog téhož dne welmi ráno zřjdil a opatřil město y hrad Pražský, osadiw ge lidem brannýmn welmi pilně, a poručil to wssecko neywyšše Heřmanowi Biskupowi, a přikázal, aby se geho radau wssickni zprawowali. Sám pak s swými gel na Wyssehrad, a ten hrad také dobře osadil a zbrogj opatřil. A hned potom Swatopluk s swými zástupy vkázal se zbrogně a pořádně, lid pěkně zřjzený mage, kteřjž pozastawili se na poli. Ale že žádný newyssel ani wygel w cestu gemu od města, neb od hradu, nemálo se tomu diwil, newěda, co má činiti. Když pak byl nedaleko od města, kázal wssemu lidu se zastawiti, a tu opět dlauhau chwjli čekal, a nemoha se nic dočekati, powěděl k swým Heytmanům: "neb nás sspehýři zle zprawowali, aneb wssickni lidé z toho města pryč vtekli." Po nedlauhém čekánj, když žádný z města newyhlédl, y rozkázal lidu, aby se vhnuli na prawau stranu, a tu aby se přes řeku Wltawu pod wsý, kteráž slowe Bubny, přeprawili, a k hradu přibljžili. Ale tu také nalezli zawřené brány a Rytjře, ani stogj na zdech, hotowi gsauce odpjrati nepřátelum. Také tu stála gegaká děwka, a těm Morawanům se posmjwala 2. Tau cestau tedy, kterauž přissli, zase se nawrátiwsse, položili se mezy hradem a městem 3, nebo

1 Sole morante in decima parte libræ. *Cosmas* p. 219.
2 Ibi a quadam ancilla super muros adstanti turpiter confusi sunt. *Cosmas* p. 220.
3 Eadem via repedantes figunt tentoria inter utrasque urbes in loco ubi sabbato fiunt mercimonia. *Idem* l. c.

ssá-

nebo gesstě wždy ta naděge při Swatoplukowi byla, že ti, kteřj se sspeheřům zawázali, gemu té nocy na pomoc přitáhnau. A když žádněl o se nemohli dočekati, ráno Swatopluk swolaw přednégssj mezy swými, a prostřed stoge, řekl k nim: "Rytjři mogi milj! Na tento čas neslussj, abych mnoho mluwil, maličko něco předložjm, aby snad někdo neřekl, že se smrti bogjm. Bázliwý a chaulostiwý člowěk, kterémuž se mrzký žiwot nadewssecko ljbj, smrti se strachuge, ale statečnému mjlo gest w bogi vmřjti. Neb sem vmjnil, že chcy aneb důstogenstwj neywyššjho dosáhnauti, aneb chwalitebnau smrt podstaupiti. Ale widj mi se býti vžitečněgssj opatrnost než wssetečnost, a nechtělby ... tomu, aby z wás některý zabit aneb chycen, na hřbetě s swázanýma rukama nepřátelům na odiw weden a pak ohawnau smrtj gako nesslechetnjk vtracen byl. Přemožené to gediné těssj, když widj, že nepřátelé ne bez krwe prolitj swjtězyli." To když řekl, hnul se s swým wogskem a k Morawě pospjchal. Bořiwog za nimi se pustiw, ge snažně stjhal, bitwy wssak s nimi swésti nechtěl, ač sedmkrát wjce lidu bogowného měl, neboť se obáwal, aby ho geho wlastnj lid nezradil a k Swatoplukowi neodběhl. Prowodiw ge z dalecka až k lesům, opět se k Praze s swými obrátil 1.

Ł. p. 1105.

Swato-

Hágek prawj, že se položili w Brusce pod hradem, a Dobner mjnj, že tu, kde gest nynj židowské místo.

1 *Cosmas* p. 220—221.

L.P. 1106. Swatopluk Bořiwoge z Czech wyhnal, a Knjžetstwj sobě osobil.

Swatopluk nawrátiw se do Morawy, powolal k sobě do rady těch, kteřj se ho přjdrželi z Czech y z Morawy. Y radil se s nimi, kterakby mohl neylépe a neysnáze Bořiwoge přemocy a geg o to Knjžetstwj Czeské připrawiti, a wěc giž započatau ku koncy přiwesti. Přistaupiw Budiwog, syn Hroniw, genž byl mezy nimi neystarssj, a hotowý w řeči, od mladosti nad giné zchytralý a lsti plný, takto počal mluwiti: "Knjže milostiwé! Znagj to welmi dobře ti, kteřj w bitwách býwagj, že rozličné a diwné gjsau přjhody w bogi, gednak tito, gednak druzý wjtězstwj mjwagj; někdy wětssj počet přemůže menssj, někdy také menssj počet nad wětssjm mjwá wjtězstwj. Y neslussj se wždycky welikému počtu důwěřiti. A myť sme gesstě žádné krwe w bitwě neprolili, aniž sme gesstě z těl nassjch mostu, po kterém se na stolicy knjžecý chodj, včinili, kterýž zagisté, gestli k tomu přigde, sobě včinjme. Wssak předkowé nassi ne wždycky sylau wjtězyli a sobě cestu k důstogenstwjm zbrogj proklestili, ale někdy to také lstj čjnjwali, pročež odložme na čas zbraně, a vžjweyme lsti a chytrosti. Dlauho gisté Rzekowé města Trogé dobýwali, a mnohem děle byliby musyli dobýwati, aneb od nj nic nedobudauc odgeti; než naposledy chytrosti vžjwagjce, welikau sobě včinili poctiwost, ač podwodem, wssak wjtězstwj obdrželi, a města se zmocnili. A prawj geden mudřec, že na tom nic nezáležj,

zda-

dalij zbrogj aneb chytrostj wjtězýme [1]. A L. P.
protož mussylby neyprw Bořiwog byti okla- 1106.
mán a potom zkažen.„ To slysse Swatopluk,
zolibil radu Budiwogowu, a ginj wssickni
ji schwálili. Y řekl Swatopluk: "Gakým
pak způsobem bude mocy býti oklamán Boři-
wog?„ Tu hned wystawil Budiwog gedno-
ho člowěka welmi chytrého a plného wssj
nesslechetnosti, wnuka gakéhos Hapaty. A
tomu daw Budiwog zpráwu a naučenj, co a
kterak má mluwiti, y poslal geg do Czech k
Bořiwogowi.

Kterýž přissed před Knjže, padl k no-
hám geho, lstiwými slzami smáčege nohy Bo-
řiwogowy. Knjže wida to, co se děge, po-
diwil se, a rozkázal gemu, aby wstal a swau
potřebu aby oznámil. Kterýž pro pláč těžce
odewřew vsta, takto mluwil: "O milostiwé
Knjže! gak sem gá nebohý a bjdný welikau
těžkost trpěl a bezpráwj, a křiwdu nesnesyte-
dlnau mussyl sem trpěti bezděčně, a kdybych byl
skrze pomoc Boha wssemohaucýho nevssel a
nevtekl z rukau a z mocy toho nesslechetnjka
Swatopluka Morawského Knjžete, y tomu
gistě wěřjm, kdyby mne dnes w swé mocy
měl, žeby mně kázal obě oči wylaupiti, be-
zewssj přjčiny, gessto wj Pán Bůh, že sem mu
nic zlého nevčinil. Y poněwadž se nad
njm ginač pomstiti nemohu, giž před Pánem
Bohem y před lidmi geho tagné wěcy oznámi-
ti chcy, gako swého vhlawnjho nepřjtele, neb
widj se mi gistě, že to slussné a sprawedliwé
pro

1 Nil differt armis contingat palma dolore. *Prudentius.*

L.P. 1106. pro geho mně včiněnau křiwdu včiniti mohu. Protož tobě, ctné Knjže, oznamugi, kdož gſau w této zemi geho přátelé a twogi nepřátelé, tobě lahodjce, tebe prodáwagj, a tobě dáwagjce radu, o twé bezžiwotj ſmeyſſlegj. Tiť gſau Bozeg a Mutina, a ginj někteřj." A tu ſwau wſſecku lžiwau řeč twrdil neywětſſjmi přjſahami. Knjže Bořiwog wěře tomu podwodnjku a rozhněwaw ſe welmi, vmjnil Bozege a Mutinu gjti a do wězenj vwrcy, ač obadwa geho byli pomocnjcy a přátelé, a kteřj neywětſſj toho přjčina a půwodowé byli, že Bořiwog na knjžecý ſtolicy tak dlauho ſeděti zůſtal. Giž ſe Bořiwog s Grabiſſem a Protiwau o to radil, gakby ſe mohl těch dwau mužůw, které za zrádce měl, zmocniti, a ge gakožto neyblawněgſſj ſwé nepřátely treſtati. Ale oni o tom, coby ſe gim přihoditi mohlo, ſkrze Grabiſſe a Protiwu, tagně zwěděwſſe, a hned na koně wſedawſſe, vgeli před hněwem geho, a obrátili ſe k Wladiſlawowi, bratru geho mladſſjmu, kterýž také neměl chuti k bratru ſwému Bořiwogowi, y přidali gemu geſſtě wjce té nechuti, aby dokonce měl w nenáwiſti bratra ſwého. Když ſe pak ſpolu o to ſmluwili a vradili, poſlali pro Swatopluka do Morawy, za to ho žádagjce, aby do Czech přigel, že ho za Knjže přigjti a gemu k tomu pomocni býti chtj. Swatopluk, který giž wſſecky wálečné wěcy přihotowil, bez prodlenj s ſwým wogſkem do Czech wtrhl, a Bořiwoge prwé z Prahy, potom y z celé Czeſké země wyhnal, což ſe gemu tjm ſnáze poſſtěſtilo, proto že gemu Bozeg a Mutina, dwa neymocněgſſj Páni Czeſſtj y Wladiſlaw mladé Knjže k tomu pomocni byli. A tak toho Swatopluka mjſto Bořiwoge

nge za Knjže Czeské wyhlásyli, dóložiwsse, L. P.
že po smrti Swatoplukowě Wladislaw bratr 1107.
Bořiwogůw Knjžetem Czeským byl. To se
stalo léta tisýcyho stého sedmého, den čtr-
nietý měsýce Máge [1]. A tak ten lstiwý Swa-
topluk toho dobrého Bořiwoge oklamal a o
Knjžetstwj ho připrawil. Kozmas, genž toho
času žiw a přjtomen byl, pjsse: "A hle, tu ti
Páni Czesstj possetilj, a gako sami sobě a wla-
sti swé hlawnj nepřátelé vwedli do swého stá-
da wlka hladowitého, kterýž netoliko owce,
ale y pastýře trhá a dáwj. A tak Bořiwog
tichý gako beránek swého Knjžetstwj gest zba-
wen, a zůřiwý a ljtý Swatopluk w ně vwe-
den [2]."

Swatopluk.

O tom, kterak Swatopluk k Cýsaři gel a od něho gat byl.

Té wěcy, kteráž se předtjm nikdý w Czechách
nepřihodila, welmi se diwili okolnj národo-
wé, a že gesstě horssj z toho nastanau, před-
powjdali, a snad toho Czechům přáli. Něm-
cy, Vhřj y Polácy toho wděčni byli, že ti
bratřj a strcycowé, Knjžata Czeská, tak se
wespolek zkyselili, neboť tudy od nich ničehož
báti se neměli, a dokud Czechowé sami mezy
sebau w rozbrogi byli, dotud oni pokoge po-

 žj-

1 *Cosmas* p. 222—224.
2 Ergo Borziwoy mitis ut agnus regno privatur, & Zwatoplik sævior tygride, ferocior leone inthronizatur. p. 224.

L. P. 1107. zjwali. Bořiwog pak z Czech wyhnaný, vtekl ſe do Polſka, daufage, že tam pomocy doſáhne. Mnozý Páni a Rytjři Czeſſtj, kterým prwé Bořiwog auřadů vdělowal, s njm do Polſka geli. Soběſlaw bratr geho neymladſſj také ſe tam za njm odebral. Ale Bořiwog znamenaw, že od Boleſlawa Knjžete Polſkého, ſtreyce ſwého, žádné pomocy neobdržj, nedlauho w Polſſté pobyl, a vſlyſſew, že Cýſař Gindřich přigel do Saſké země, hned ſe tam k němu obrátil, gemu ſwé přjhody a neſſtěſtj oznamuge, a od něho žádage, aby mu neſprawedliwě odgaté Knjžetſtwj Czeſké nawrátil, že gemu za to mnoho zlata a ſtřjbra dáti chce. Cýſař žádoſtiw gſa zlata, hned poſlal gednoho z znamenitégſſjch ſlužebnjků ſwých do Czech, a toto Swatoplukowi powědjti rozkázal: "Skrze korunu hlawy mé gá tobě rozkazugi, abys bez meſſkánj ke mně přigel; pakli prodljš aneb přigeti zanedbáš, gá zagiſté tebe y Prahu twau bez odtahůw nawſſtjwjm." Swatopluk to vſlyſſew, hned shromáždil wogſko, a gel až k leſu hraničnému, a tu ſe při měſtečku Chlumec řečeném [1] položil. Y ſwolaw rady a heytmany ſwé, poručil gim Ottjka bratra ſwého, a řka gim: "Gá ſám pogedu, a ſwau hlawu w nebezpečenſtwj wydám, abych wyſkaumal rady a přátely Cýſařowy, a wy zde počekeyte, gaký gá konec o to Knjžetſtwj wezmu; za to mám, že Pán Bůh wſſemohaucý mau wěc dobře opatřj, a wám též w tom, oč ſe pokuſýte, pomocen bude." A pogaw s ſebau malý počet ſwých

1 Nynj gemu řjkagj Kulm. Ležj pod horami mezy Auſtj a Teplicemi, a náležj Panj Hraběnce z Tuna, rozené z Kolowrat.

wých wěrných, dal se na cestu bez strachu. L. p.
Bylať weliká smělost toho Knjžete geti tam, 1107.
mage připrawené sobě osýdlo, a wěda, že gest
Cýsař giž porussen penězy, a že gest lakomý
gako peklo [1]. Když pak Swatopluk k Cýsa-
ři přigel, hned bezewssého siyssenj kázal geg
Cýsař wsaditi do wězenj, a powolaw těch,
kteřjž s njm přigeli, dal gim Bořiwoge, a gim
přjsně přikázal, aby geg pokogně wedli až do
Prahy, a na knjžecý stolicy zase wyzdwihli.
Poručil ho také Wipertowi sswagru geho,
aby geg do Czech doprowodil. Kteřjž ma-
gjce něco lidu wálečného, když s njm geli,
položili se třetj den nedaleko od zámku Doni-
na w zemi Mjssenské. Ottjk vslyssew, že Bo-
řiwog do Czech táhne, řekl k swým, kteřjž by-
li v Chlumce w stanjch a na poli: "Což ge-
ště čekáme, wssak giž přissło, čehož sme se bá-
li, pospěssme a pohledjme na nowé Knjže, nechť
ho nynj obránj před meči nassjmi ruka Cýsař-
ská." A zřjdiw swé Rytjře, gel celau noc přes
hory, a když switalo, obořil se na leženj Bo-
řiwogowo. Ale Bořiwog giž vtekl a skryl
se někde, neboť měl weystrahu od gednoho
swého přjtele, kterýž tu noc z wogska Ottj-
kowa oděhl, a gemu, že Czechowé táhnau,
oznámil, a tak Bořiwog tomu nebezpečen-
stwj bezesskody vgel [2]. Y nawrátil se zase k
Cýsaři, daufage, že ho pro mnohé penjze, kte-
ré gemu giž dal, neopustj. Také se Wipert
za něho v Cýsaře snažně přimlauwal, wssak
ničehož newyřjdil, proto že giž zlata ani
střjbra nepřinesl. Obrátil se tedy Bořiwog

 opět

1 Rex auro corruptus & avarus ut infernus. *Cosmas* p. 226.
2 *Cosmas* p. 226.

L. P. 1107. opět do Polska k Boleslawowi Knjžeti, streycy swému, tam lepssjho sstěstj očekáwage.

Swatopluk se do Prahy nawrátil a Czechy laupil.

Zatjm pak w Czechách znamenitěgssj Páni w weliké auzkosti postaweni byli, newědauce, zdaliž se Bořiwoge, kteréhož se Cýsař vgal, přjdrzeti, aneb Swatopluka za Pána vznati magj. Biskup Heřman wida, že se sstěstj sem y tam wrtj, a swým kolem nad mjru točj, a nechtěge mezy odřwj a dwéře prstu wstrčiti, aby se nevsskřinul, obrátil se k Ottowi Biskupu Bamberskému, prawě před swými Kanownjky, že tam má welmi mnoho činiti. Wssak se to w krátkém času zase proměnilo. Nebo Swatopluk gsa w tom wězenj, včinil s Cýsařem smlauwu, tak aby gemu dal deset tisýc hřiwen střjbra. Cýsař přigaw na to přjsahu od Swatopluka, geg propustil, a poslal s njm do Czech některé z swých dwořanů, aby tu summu, totiž dwakrát sto čtyřidceti tisýc nyněgssjch peněz od něho přigali. A tu se Swatopluk zase do Czech nawrátil slawně, a Pražané widauce, že dwořané Cýsařsstj gsau při něm, poctiwě geg přigali. On pak hned druhý den počal zlata a střjbra zbjrati, cožkoli ho w kostelých na oltářjch bylo, což ho pohlawj ženské k ozdobě mělo, a kdež se koli po Czeské zemi zlato aneb střjbro zablestlo, to wssecko pobral 1. Biskup Heřman se

3

1 Continuo sacra spoliat delubra, ornamenta contrahit muliebria, & quidquid micabat auri & argenti in Bohemia corrasit. *Cosmas* p. 227.

Bamberka do Prahy nawrátiw, Swato- L. p.
plukowi z pokladu kostela Pražského sedmde- 1107.
sát hřiwen zlata půgčil, a pět drahých orná-
tů, kteréž kostela Židům w Rjezné městě za
pět set hřiwen střjbra zastawil. A když se
wssé toho nedostáwalo, wložil Swatopluk
berni na celau Czeskau zemi, tak že chudj y
bohatj, kněžj a žácy, Křestané a Židé penjze
dáwati musyli. A předce nic wjce, než sedm
tisýc hřiwen střjbra, aneb gedno sto a ssede-
sát osm tisýc nynégssjch zlatých shledal a ge
k temu Cýsařskému dwořenjnu odwedl. Že pak
wssé tři tisýce hřiwen se nedostalo, musyl
Ottjk bratr Swatoplukůw k Cýsaři geti a
děl tam v něho w zástawě, dokudby se to
wsecko nezaplatilo, zůstati. Pjsse Kozmas,
že po malém času Ottjk Cýsařowi wssel, a
k bratru swému se do Prahy we zdrawj na-
wrátil [1]. Myslјm, že Ottjk s Cýsařem smlau-
wu včiniw, s geho wědomjm odgel. Z toho
wsseho se pak widj, že tehdáž málo zlata a
střjbra w Czechách bylo. Nynjby snad sami Ži-
dé Pražssťj ty penjze za geden den opatřili.

O wogně Swatoplukowě s Vhry.

Stalo se pak okolo toho času, že Gita man-
želka Swatoplukowa syna porodila. Když
to Cýsaři Gindřichowi oznámeno bylo, rychle
poslal swé posly do Prahy, a wzkázal Knjže-
ti, že má toho žádost, aby to djtě do Rjezna
přiwezeno bylo, že ge chce dáti tam pokřti-
ti a gemu kmotrem býti. Y přiwezeno gest
tam

[1] Cosmas p. 227.

p. K. 1108. tam to djtě na žádost Cýsařowu, a giž bylo w pěti měsýcých w stářj, a tak Cýsař včinil, a byl tomu djtěti kmotrem, a dal gemu gméno od swého gména Gindřich, ale Czechowé gemu potom předce Wáclaw řjkali. Y poslal geg zase otcy geho Swatoplukowi, a přitom gemu powědjti rozkázal, že giž ten wsseckeu dluh, to gest tři tisýce hřiwen střjbra, kterěž gesstě mělo placeno býti, tomu swému kmotrowi promigj, odpausstj a dáwá. Přitom pak že geho žádá, aby něco wogska připrawil, a s njm proti Vhrům mocně táhl 1. Neboť toho času byli w Vhřjch dwa bratřj, synowé Králowsstj, Koloman a Almus, kteřj se o korunu hádali, tak že Koloman Alma z země wyhnal, kterýž k Cýsaři autočisstě wzaw, to na něm wyprosyl, že gemu proti Kolomanowi pomáhati chce. A tak Swatopluk Knjže nasse též w tu wálku wpleten byl, což on wssak rád na sebe přigal, neb k Vhrům welikau nechut měl. Sebraw tedy wýborné wogsko Czechůw, a dwěma znamenitým Panům, totiž Wackowi a Mutinowi zpráwu země poručiw, táhl skrze Morawu do Vher, a blјž města Presspurk řečeného se k wogsku Cýsařskému přirazyl. Tu Cýsař toho města dobýwal; Swatopluk ale s částkau wogska Czeského zemi Vherskau hubil. Neb což bylo mezy Wahem a Dunagem pořád až k Trencjnu městu wssecko popelem položil, a lidi zgjmaw, do Czech ge posýlal. Nadto s Vhry welmi vkrutně nakládal; sspehýřům, které Král Koloman wysýlal, nos vřezati a oči wylaupiti dal. Gednoho dne tisýc Vhrůw, kteřj w záloze na Czechy čjhali, zagaw, některé

1 *Cosmas* p. 228.

[kt]eré posekati a giné oběšyti rozkázal, toliko L. P.
[č]trerých, genž mnoho peněz zaplatili, při 1108.
[ž]iwoté nechal 1.

Bořiwog s Poláky Czechy porazyl.

Bořiwog wyhnaný mezy tjm časem w Polště sedě, a o tom, že Swatopluk s wogskem w Vhřjch stogj, zpráwu mage, obmeyšslel, gakby se do Czech nawrátiti mohl. Y zřjdil gemu Boleslaw Knjže Polské sylné wogsko, aby se s njm do Czech wyprawil, což také s welikau ochotnostj a rychlostj včinil, a hned do Czech wtrhl. Postawili se wšsak gemu na odpor Wacek a Mutina s wogskem dostatečným. Strhla se tuhá bitwa, a Czechowé od Polákůw poraženi bywšse, dali se na vtjkánj. Wacek při té bitwě znamenal, že Mutina nestatečně bogowal, a té celé porážky že přjčinau byl, z čehož také saudil, žeby on wjce Bořiwogowi než Swatoplukowi přál, a že Polácy geho půwodem do Czech wtrhli, aby Bořiwogowi zase k Czeskému Knjžetstwj pomohli. Wyprawil tedy bez mešskánj rychlého posla do Vher, a Swatoplukowi, co se w geho nepřjtomnosti w Czechách děge, oznámil. Wšsak wjce proto tak včinil, aby tudy netoliko sám sebe očistil, ale y Mutinu o milost Swatoplukowu připrawil. O té porážce vslyššew Swatopluk, welmi se rozhněwal, a že s wogskem swým se do Czech obrátiti musý, Cýsaři prawil. Cýsař to také welmi těžce nesl, proto že pomocy Czeské zbawen gsa, od oblezenj mě-

1 *Cosmas* p. 234.

L. P. 1108. města Presspurku pustiti a domů táhnauti přinucen byl. Y řekl Cýsař Gindřich k Swatoplukowi: "Bratře milý! gediž domůw, a wyžeň z swé země střeyce swého nepřjtele, a pomsti se gak neylépe můžeš nad swými nepřáteli. A gá tobě přisahám, že tebe chcy nad Poláky pomstiti." Radil gemu také, aby wssecky Wrssowce, z kteréhož rodu Mutina byl, postjnati dal [1]. Swatopluk wděčně to přigal, a že tak včinj, připowěděl, a rozžehnaw se přátelsky s Gindřichem, vpřjmo táhl do Czech, nemálo hněwiw gsa, s těžkostj čekal toho dne, w kterémžby se mohl nad Mutinau Wrssowským pomstiti, neb welikau včinil přjsahu, že chce wsseckem rod Mutinůw, to gest Wrssowský, wypléniti a zahladiti [2].

Kterak Swatopluk rod Wrssowský zahladil.

Když se pak do Czech nawracowal, a z toho lesa, kterýž gest za Litomyssli, wygjžděl, wygeli proti němu Wacek a Mutina, a počestně ho wjtali. Swatopluk, ač weliký w srdcy swém měl zápal, wssak předewssemi twář weselau vkazowal a děkowánj činil s ochotnostj. Bylo pak toho dne třikrát Mutinowi oznámeno od přátel geho, aby pryč gel, toho gestliže nevčinj, nebo oči nebo žiwot že ztratj. Ale on wssecky ty weystrahy měl za posměch a řka: "Nenj to muž statečný, kterýž přjhody rozwažuge a smrti se bogj."

Když

1 Zuetipoleo consuluit, ut omnes Primates, qui Wersovice dicebantur, decollaret. *Historia Pegav.*

2 *Cosmas* p. 229.

...i pak času wečernjho přigeli do města L. P.
...atislawi, genž bylo asy půl mjle od Wyso- 1108.
...w Meyta, Knjže Swatopluk gel na hrad, ...byl welmi pewný, a při té Wratislawi po...wený. Ráno pak powolal Knjže wssech rad ...hetmanůw swých, a rozkázal, aby se sessli ... gednoho welikého pokoge, mezy kterýmiž ...ssel y Mutina. Neyposléze pak wssel mezy ... Swatopluk, a posadil se na stolicy wedlé ...amen, wjce rozpálen gsa hněwem, než ta...lanna ohněm. A pohleděw roznjcenýma oči...ma na Mutinu, řekl: "O rode nesslechetný, Pánu Bohu a wssem dobrým lidem ohyzdný, kterýž pokogně žiw býti neumjš! O nesslechetnj synowé Wrssowcowi, nasseho knjžecýho rodu domácý nepřátelé! Zdaliž mnjte, že gest mi newědomé, aneb z paměti wysslo to, co twogi předkowé předku mému Jaromirowi Knjžeti udělali, na Welizu geg swázawsse na zemi položili, a rozbjhagjce se nesslechetnjcy přes něho s koňmi skákali, a potom geg k dubu přiwázawsse k němu ssjpy gako k cýli střjleli. Což gá newjm, co se přihodilo od wás strcycy mému Břetislawowi Knjžeti, kterýž byl w této Czeské zemi gako slunce w oswětě. Tohos ty a bratr twůg Božeg u-kladně a podwodně y nesslechetně zamordowali. Coż wám prowinil strcyc můg, Knjže Bořiwog, kterýž skrze swau dobrotiwost pod wassj gsa mocý, Knjžetstwj Czeské pokogně zprawowal, a wssecko wám k wůli, gako wáš nágemný pacholek činil. A gesstě nemohli ste snésti přjlissné dobroty geho, ale mne wssemi obyčegi nabádagjce proti němu, pokoge ste mi nedali, tak až sem musyl wassjm neupřjmným radám powoliti. Znám to před Pánem Bo-

hem.

L. P. 1108. hem, že ſem neſlušſnau wěc včinil a hřjch těžký proti Pánu Bohu, že ſem geho, an mi nic nezawinil, z geho knjžecý ſtolice wyſadil, a pro ten aučinek mne mé ſrdce bolj a geſſtě boleti bude až na wěky. Slyſſte geſſtě, mogi milj a wěrnj přátelé! co geſt tento Mutina ſyn neprawoſti ſpáchal, kteréhož ſem, táhna s wámi do boge, zůſtawil na ſwém mjſtě, poručiw gemu, aby zprawowal Czeſkau zemi, a on, gakoby gel na low, y gel nočně do Polſka až do měſtečka řečeného Swidnice, a tu sgewſſe ſe s ſwým ſtrycem Němogem, pilně ſe radil, kterakby mne o toto Knjžetſtwj Czeſké připrawil.„ To ſlyſſjce wſſickni, welice na Mutinu reptali, a tjm Swatoplukowo ſrdce wjc a wjc rozpalowali. Y mage Knjže s katy ſrozuměnj, kteřj giž tu ſtáli, hlawau na ně pokynuw wen wyſſel, a oni hned ſe na Mutinu nenadále obořili, a ſwázawſſe geg, wen wywedli. Mutina bez odporu poklekl, a od kata, ani ſe nehna, dwě rány wydržel, a tu když wſtáti chtěl, kat gemu třetj ranau lawu ſťal[1].

W tu také hodinu gati gſau Wniſlaw a Domaſſa a dwa ſynowé Mutinowi. Geden pak z ſlužebnjkůw Mutinowých, gménem Newiſa, ač nebyl z rodu Wrſſowſkého, wſſak ſe gich přjdržel, wida co ſe děge, vtekl z měſta až do gednoho leſa. Služebnjcy pak knjžecý widauce, an vtjká, geg honili. A on ſe ſkryl w křowj. Než oděw geho čerweny ho wyzradil. Chytiwſſe ho, k Knjžeti geg přiwedli, kterémuž on kázal hned oči wylaupiti, y geg wykleſtiti, což ſe bez meſſkánj nad njm wy-

1 *Coſmas* p. 230—231.

wykonalo 1. A tu také hned Knjže rozkázal L. p.
wssecky z tohoto rodu Wrssowského weliké y ma- 1108.
lé, staré y mladé y ty děti stjnati a gich wsse-
cken rod wykořeniti. Potom ke wssem přj-
stogjcým řekl: "Toto wám prawjm, kdo chce
zlato a mau milost mjti, musý mau wůli a
rozkaz naplniti. A kdozkoliwěk zabige Bože-
ge a syna geho, ten odemne stokrát wjc dosta-
ne a nadto bude gemu dáno dědictwj Bože-
gowo.„ Bez messkánj wsedawsse na koně ry-
tjři, Wakula, Heřmánek a Kyrassa y ginj mno-
zý, a rychle geli na nesstěstj Božegowo a sy-
na geho. Někteřj po wssj zemi běhali, chtj-
ce ten nesstastný kmen wypléniti.

O smrti Božegowě a giných Wrssowců.

Božeg toho času bydlel na swém statku, Li-
bice řečeném. Swé přjhody newěda, posadil
se s synem y s manželkau za stůl, aby obědwal.
W tom přistaupiw služebnjk, řekl gemu:
"Pane, několik gjzdných sem k zámku přes po-
le gede bez pořádku, a welmi pospjchagj.„
Božeg gemu odpowěděl: "Toť gsau nassi, genž
gedau z wogny. Nechť přigdau s Pánem
Bohem.„ Když on to gesstě mluwil, toť v-
krutný nepřjtel geho, Kyrassa, odewřel dwéře,
bleyskage dobytým mečem zkřikl: "A ty tu!
a ty tu nesslechetnjce, kterýž sy přjtele mého
Tomana zabil bez přjčiny tohoto postu minu-
lého.„ Y wstaw syn geho gménem Bořut z
zástolj, řekl: "Co činjte bratřj milj! gestliže
gest rozkázáno, abychom zgjmáni byli, tohoto
nenj

1 Qui illico est captus, oculis & mentula est privatus. *Cosmas* p. 230-231.

L. P. 1108. nenj potřebj hřmotu ani zbro—;„ Než to dopowěděl, tu geg Kyrássa naskrz promrsstil mečem, a to týmž mečem, gesstě krwj synowau horkým, otcy geho Božegowi včinil. Tu hned ti zločincy, gakoby byli města dobyli, komory wybjgegj a wssecky nesčjslné klenoty a statky berau, a co za dlauhý čas naspořeno bylo, to se wssecko gako okamženjm rozebralo, a z takowého znamenitého nábytku Božegowa nezůstal ani geden ssat, kterýmžby se přikryti mohla gegich těla. A tak bez trubly, bez zpjwánj y bez pláče těla Božege a syna geho Bořuty nahá, neginác než gako howada do gámy gsau vwrženа. To se stalo dwadcátého sedmého dne měsýce Rzjgna. Toho se žádný w prawdě dowěděti nemohl, kolik gich z toho rodu tjm způsobem sesslo, neb ne gednoho dne, ani na gednom mjstě gsau zhubeni. Někteřj na rynk wedeni gako howada byli zabiti, někteřj na Petřjně stjnáni, ginj zbiti byli w domjch, na střechách y na vlicech. O tom vkrutném a neslýchaném mordowánj kronykář Kozmas dále takto pjsse: "To pak djm o dwau synech Mutinowých, nad kterýchž vsmrcenj nic vkrutnégssjho býti nemůže. Bylit welmi krásné djtky, mělit srdce předobré a pohled roztomilý. Ani gakýkoli mistr tak spanilých pacholátekby nemohl z mramoru bjlého způsobiti aneb na stěně wymalowati. Widěl sem to očitě a byl sem přjtomen, když ge na wozých přiwezli a na rynk nesli. A tu ti nebožátka bořekugjce, křičeli: Ach matko milá! ach matko! kde gsy, pomoz a nedey nás pryč nesti [1].

Tu

[1] Vidimus enim eos miserabiliter in forum trahi & sæpius clamantes: Mater mi! Mater mi! *Cosmas* p. 223.

Tu vkrutný kat gednohokaždého wzaw, wtazyl gemu nůž pod paždj proti srdcy, a tak ge zamordowal. To widauce lidé, wssickni od toho hrozného diwadla se rozběhli, snésti nemohauce té ohawnosti, která se nad těmi newinniatky páchala. Ginj pak z toho rodu, kteřj se sem y tam vkryli, a tak žiwoty swé zachowali, rozvtjkali se do Polska a do Vher. O tom mordowánj bylořby gesstě mnohem wjc psáti, než nemohu, abych čtenářům takowými strasslíwými přjhodami srdce neobtjžil, a zase se k potřebněgssjm wěcem nawrátjm, a ge do kronyky swé položjm 1.„ Dotud Kozmas. A tak z toho znamenitého a mocného rodu Wrssowského málo který při žiwotě zůstal. L. P. 1108.

O taženj Swatoplukowě do Vher, a kterak o oko přissel.

Swatopluk musyl po tom vkrutenstwj, kteréž nad rodem Wrssowským wykonal, opět do pole táhnauti. Nebo Král Vherský Koloman hned po odgezdu Cýsařowu z Vher, vmjnil sskod, kteréž Czechowé w zemi geho nadělali, pomstiti. Pročež sebraw mnoho lidu, pustil se s njm do Morawy, a tu činil welikau sskodu netoliko zágmem ale y ohněm. Swatopluk o tom zpráwu mage, pogaw lid Czeský a Morawský, táhl welmi pospěssně. A když gemu bylo od sspehýřůw powědjno, že tu za lesem nedaleko Král s swými Vhry ležj, kázal swému wogsku časem nočnjm tegně a bez křiku přes ten les táhnauti, chtěge raným gi-

1 *Cosmas* p. 229—233.

L. P. 1108. gitrem, kdyžby se Koloman nenadál, na něg vdeřiti a s njm bitwu swésti. W tom pospj-chánj Knjže, když gesstě tma bylo, vhodil okem na zlámanau wětew tak welmi sskodliwě, až sobě probodl zřjtedlnicy naskrze. Kus také třjsky gemu tam zůstalo, kteréž gemu tak těžce dobýwali, že y s okem wytrhli, až málo ne-vmřel. To bylo dwanáctého dne měsýce Li-stopadu. Král Vherský vslyssew, že gsau tak bljzko od něho, y s swým Knjžetem Cžechowé a Morawané, hned té hodiny kázal se wogsku hnauti, a obrátil se do swé země. Cžechowé pak widauce, že se to pro vraz Knjžecý pro-
1109. dléwalo, také se domůw nawrátili [1]. Wssak hned gak zyma, kteráž toho roku welmi krutá byla, přestala, Cžechowé a Morawa-né se zase do pole postawili. Nebo Swato-pluk nemoha se pro tu sskodu, kteráž se mu od Vhrů stala w Morawě, nikterakž vpoko-giti, a zhogiw se na vraz, nemage giž než gedno oko, sám osobně wytáhl, chtě se nad Kolomanem a nad geho Vhry pomstiti. Opět welmi chwátawě za tři dni a nocy bez pře-stánj táhl, a do Vher wtrhl, až přigel k mě-stu, genž slowe Nytra, a to tak nenadále, že o tom žádný nic newěděl, a bylby hned do města wskočil, kdyby byli strážnj tak rychle brány nezawřeli. Cžechowé předměstj wybj-geli, a tu dlauhau chwjli drancowali. Lid pak Vherský vslyssewsse o nepřátelých, z mno-hých wsý k městu běželi, chtjce se tam schowa-ti, a tak wběhli w ruce nepřátelům, a Cže-chowé ge zgjmawsse a swázawsse gako howa-da, do wlasti swé ge poslali. Wsy gegich y předměstj v Nytry zapáliwsse, zase se do Mo-rawy

1 *Cosmas* p. 234.

rawy weſele a s mnohými laupežemi na: L. P.
wrátili, na tom doſti magjce, že Vhrům to, 1109.
což oni roku předeſſlého w Morawě ſpáchali,
nahradili [1].

Swatopluk táhl s Cýſařem do Polſka, a tam zahynul.

Nedlauho potom, totiž po ſwátcých Swatoduſſnjch, okolo ſſeſtnáctého dne měſýce Czerwna, Swatopluk opět na wognu gel. Nebo Cýſař Gindřich mage w paměti, co někdy Swatoplukowi ſlibowal proti Boleſlawowi, Knjžeti Polſkému, na kteréhož ſe geſſtě wzdy hněwal, že toho čaſu, když on s Swatoplukem měſta Preſſpurka dobýwal, s Bořiwogem do Czech wpád včinil, a tjm wpádem gemu dobytj toho měſta překazyl, gakž o tom ſwrchu pſáno, pročež pogal s ſebau mnoho lidu wálečného z Bawor, z Franků hořegſſích, od Reyna, k kterémuž wogſku také Saſowé s dlauhými oſſtjpy, y Swatopluk s ſwými Czechy ſe přirazyli. Y táhl Cýſař s tjm lidem vpřjmo ſkrze zemi Saſkau do Polſka až k Odře řece, a tu ſe při měſtě Hlohowě položil a dobýwal ho, y celau tu kraginu až k měſtu Rečen blj Wratiſlawi z obau ſtran řeky Odry ohněm y železem hubil. Polácy ale w Hlohowě tak ſe ſtatečně bránili, že tu Cýſař s tak znamenitým wogſkem tři měſýce pořád zběhlé leže a dobýwage, nic nepořjdil. Napoſledy Knjže Polſké Boleſlaw s welikým počtem do-
bře

1 *Coſmas* p. 238.

L. p. bře oděného lidu přitáhl, a proti Cýsaři do
1109. pole se postawil. Gak Cýsař tak y Boleslaw wogska swá zřjdiwsse, geden na druhého se obořili. Czechowé, zwlásstě Pražané, w prwnjm řádu bogugjce, ač se statečně bránili, předce poraženi a k vstaupenj přinuceni byli 1. Polácy Czechy pobiwsse, tjm snáze Německý lid přemohli a tak slawné wjtězstwj obdrželi. Cýsař poražen gsa, od obleženj Hlohowa pustil a na druhau stranu řeky Odry se položil. To bylo měsýce Zářj 2. Tu se pak w tom leženj Czechům weliké nesstěstj přihodilo. Cýsař chtě se do swých zemj Německých nawrátiti, často se s Knjžaty swými o to radil, gakby se to bezesskody státi mohlo. Mezy těmi radami neyhlawněgssj byli Swatopluk a Wipert, sswagr Bořiwoge wyhnaného. Y přimlauwal se často Wipert za Bořiwoge, chtě Cýsaře k tomu namluwiti, aby Bořiwoge, genž při Polácých stál, na Knjžetstwj Czeské zas dosadil, a žeby tudy pokog s Boleslawem Polským tjm snáze zawřen býti mohl. Ale Cýsař nižádným obyčegem k tomu přiwoliti, ani o tom slysseti nechtěl, neboť Swatopluka welmi mnoho sobě wážil, kterýž často také k Cýsaři chodjwal a s njm w stanu geho až do nocy rozmlauwáwal. Wipert přjtel Bořiwogůw, domnjwage se, žeby Swatopluk něco proti němu s Cýsařem gednal, welmi se proti němu rozkyselil. A wěda, že tu mezy geho lidem gakýs rytjř, kteréhož tam Jan syn Cžistůw z rodu Wrssowského poslal, se nacházý, y nawedl ho sliby welikými k tomu, aby Swa-

to-

1 Ut ergo erant primæ Pragitarum phalanges, prim congressu succumbunt. *Kadlubek* l. 3. epist. 19.

2 *Idem* l. c.

topluka vkladně zabil [1]. Ten nesslechetnjk L. P. 1109.
hned to včiniti slјbil, neb toť geho aumysl
giž dáwno byl, a gen přјležitosti k tomu
očekáwal. Když se tedy Swatopluk od Cý-
saře času wečernјho do swého leženј nawra-
cowal, tu ten wražedlnjk stál na swém koni
za gednјm welikým bukem; a gak poznal, že
Swatopluk gede mezy swými rytјři, wmјsyl
se mezy ně, a spolu s nimi geda, přiblјžil se
k Knjžeti, a natáhl luk sylně a wstřelil ssјp
Swatoplukowi mezy plece, a tak sylně geg
až k srdcy vhodil, že hned gak na zemi vpadl,
dussi swau wypustil. To se stalo dwadcátého
druhého Zářј [2]. A ten mordýř mage koně wel-
mi rychlého, z nich se wen wytočil a vtečenјm
žiwot zachowal.

Tu hned tělo mrtwé zdwјhagј plačјce slu-
žebnјcy a nesau ge do stanu geho. W wog-
skách Czeských tu celau noc byl weliký roz-
brog w lidu, wssickni gako wčely bez matky
sem y tam běhagјce rozličně nařјkali a pře-
náramně hořekowali, až přissel od Cýsaře po-
slaný Heytman wogenský, gménem Purkhard,
a ten lid pěknými slowy vpokogil. Wssak to-
ho nařјkánј a pláče ten Swatopluk nezaslau-
žil, neb gak skutky swými dokázal, bylť člo-
wěk welmi zůřiwý, nemilosrdný a vkrutný,
panowánј přјliš žádostiwý. Nazeytřј pak
ráno přigel sám Cýsař, aby plakal giž mrtwé-
ho kmotra swého, a wida okolo sebe lid Cze-

 ský

1 Tandem cum suo egit milite quodam, ut transeuntem sicut heri & nudius tertius clam perimeret. *Hist. Pegav.* c. 10.

2 Intima [illegible]fero rupit præcordia ferro.
Scilicet undenis Octobri mense Kalendis.
Cosmas p. 236.

Ł. p. ſký ſmutně ſtogjcý a plačjcý Pána ſwého,
1109. řekl gim ſkrze tlumočnjka: "Milj Czechowé, zná Pán Bůh mé ſrdce a wj, že geſt mi welmi ljto mého milého kmotra, a nepřegi mu giſtě té a takowé vkladné ſmrti. Ale poněwadž to ginač býti nemůže, giž to muſým Pánu Bohu poručiti, a wy tolikéž včiňte, a gá wám dáwám moc, kohožkoli z ſynůw Knjžat waſſjch chcete ſobě za Knjže woliti, to buď při wůli waſſj [1]. Tu hned přiſtaupiw Wacek, Pán Morawſký, člowěk ſtarý a w řeči welmi lahodný y přjwětiwý, ſlzawýma očima žádal Cýſaře, aby gim vſtanówil za Knjže Ottjka bratra Knjžete mrtwého. Cýſař to ſchwálil, a lid ten Czeſký a Morawſký zkřikl potřikrát welmi hlučně: krleš, krleš, krleš, až ſe to daleko rozljhalo. A hned bez meſſkánj geden z znamenitégſſjch, gménem Dětřiſſek, ſyn Buſůw, ač gich málo o tom wědělo, wſed na wozček rychle do Morawy poſpjſſil, a málo w několika dnech Ottjka Knjže přiwedl do Prahy, o kteréhožto Wacek a ginj Páni Morawſſtj pilně ſtáli, aby geg na ſtolicy Knjžetſtwj Czeſkého poſadili a za Knjže té země wyzdwihli. Ale wſſak, že ſe to dálo bez wědomj giných, a Wackowi Cýſaře za Ottjka proſyti, že nebylo od žádného z Czechůw poručeno, ani Dětřiſſkowi, aby ſe poſlem činil a gim bez gich wědomj Knjže do Prahy přiweſti měl, protož nechtěli, aby takowá wſſetečnoſt Morawanůw průchod mjti měla, a neyweyſſe pak proto, že ſe Czechowé, když Swatopluka za Knjže přigjmali, wſſickni ſtarſſj přjſahau zawázali, aby po gehо

[1] Ut quemcunque voluiſſent ſuorum ex filiis Principum ſibi in Ducem eligerent. *Coſmas* p. 237.

ho ſmrti Wladiſlawa, budeli žiw, za Knjže L. p. 1109.
přigali a žádného giného. Byl pak ten Wladiſlaw ſyn třetj Krále Wratiſlawa, a po Oldřichowi, který ſe Knjžetſtwj Cžeſkého odřekl, a po Bořiwogowi, kterýž wyhnán byl, neyſtarſſj z kmene Knjžecýho poſſlý. W takowé roztržce Heřman Biſkup, a Fabian, Pán Cžeſký, kterýž byl na ten čas zpráwcý Wyſſehradu, ti gakž měli neywyšſſj auřady, tak také wſſecky giné maudroſtj přewyſſowali. Ti tedy o to y s ginými pilně ſtáli, aby přjſahy nebyly přeruſſeny, a hned Wladiſlawa za Knjže Cžeſké wyhláſyli. A tak přiſſel Wladiſlaw pořádem práwa k Knjžetſtwj Cžeſkému. To ſe ſtalo druhého dne měſýce Křjgna 1.

Wladiſlaw Prwnj.

Wladiſlaw za Knjže Cžeſké wyhláſſen gſa, a wida, že Ottjk tomu neodpjrá, welmi gemu za to wděčen byl. A aby gemu ſwau wděčnoſt něgak prokázal, vmjnil ſobě w Hradcy nad Labem ſkwoſtné hody na Wánočnj ſwátky přiſtrogiti, a tam weřegně Ottjkowi wděčnoſti ſwé dokázati proto, že od Knjžetſtwj Cžeſkého dobrowolně puſtil, ač gemu od wogſka w Polſſtě y od Cýſaře dáno bylo, a že tudy pokog w zemi zachowal. Snad gemu Wladiſlaw za to krage Hradeckého poſtaupiti chtěl. Ale mezy tjm, když ſe přj-

1 Elevatus eſt autem in ſolium ſole morante in nona parte libræ. *Coſmas* p. 235—237.

L. P. 1109. přjprawy k hodu činily, přiſſlo poſelſtwj od Cýſaře Gindřicha, že má toho welikau žádoſt, aby ſe Wladiſlaw před njm w Rzezně na obecném ſněmě k Nowému létu nařjzeném také nagjti dal. Wladiſlaw chtě žádoſti Cýſařſké doſti včiniti, přikázal Wackowi přednégſſjmu dwořenjnu ſwému, aby w vrčitý čas do Hradce ſe odebral, a tam mjſto Knjžete ten hod ſlawil, Ottjka k tomu giž pozwaného gak ſluſſj, aby tam vctil, gemu rozličné weſelj a kratochwil včinil, a pokrmů gemu a wſſem geho ſlužebnjkům aby dal bez nedoſtatku. A on Wladiſlaw wygel z Prahy nazeytřj ſw. Tomáſſe, a přigel do Plzně ten den před Sſtědrým dnem, a tu zůſtal při ſlawnoſti Wánočnj.

Kterak Bořiwog Prahu opanowal.

W ten čas Bořiwog, Knjže wyhnané, vſlyſſew o tom, kterak Swatopluk zahynul, a že giž Wladiſlaw ſedj na ſtolicy Czeſkého Knjžetſtwj, hned ſe z Polſka do Srb k Wipertowi přjteli ſwému obrátil, geho za radu žádage a za pomoc, aby ſe měſta Prahy zmocniti mohl, neb dobře o tom wěděl, že ſe Wladiſlaw na ceſtu k Cýſaři ſtrogj. Bořiwog tedy rady Wipertowy vžjwage, a od některých gemu wěrných Czechů mnohá mage přiřjkánj, tagně ſe s některými ſwými pomocnjky do Czech wlaudil, za njmžto něco lidu wálečného pod zprawau Wáclawa ſyna Wipertowa co neyrychlegi mohlo, chwátalo. Y přigel Bořiwog na Sſtědrý den ráno, když ſwitati počalo, před Prahu, a wida, že gemu

žádný neodpjrá, wskočil do města a geho se zmocnil. Měsstané se toho, co se tak nenadále přihodilo, welmi vlekli, a k kteréby straně přistaupili, newěděli. Tu byl weliký strach a rozbrog mezy obywateli. Někteřj opustiwsse manželky, djtky y statky, vtjkali. Ginj se z toho radowali proto, že statky těch, genž Bořiwogowi nepřáli, bezpečně pobrati a domy gegich wybiti směli. Heřman pak Biskup byl w swém domě gat a dobře ostřjhán; neboť tomu někteřj z Wládyk dobře rozuměli, žeby byl rád odgel, a to proto, aby k žádnému weřegně neswolowal, ač podtagj Bořiwogowi pomáhal. W tom také strachu Fabian, zpráwce Wyssehradský, neweda co má činiti, aneb snad w tom vžjwage opatrnosti, radégi chtěl zdaleka, co se w Praze zlého děge, slyšseti, než zbljzka k tomu swolowati, opustiw Wyssehrad, vgel, a bydlil we wsech, očekáwage giné proměny. Vtjkage řekl k swým přátelům: "Běda tobě, země Czeská! ač negsy hrubě prostranná, předce tebau mnohá Anjžata a Páni wládnau. Giž gest dwadcet Panáčků z kmene knjžecýho w zemi této 1, a swými possetilostmi nebohý lid bez přestánj vtiskugj." W takowém pak rozbrogi lid obecný, zahálčiwý a powalečný běhagjce po wsech wybjgeli ge a laupili lidi, a berauce statky, po horách, skalách a gamách ge roznássel, též očekáwagjce giného sstěstj. Ti ale, genž byli powýssenégssj a zpráwcowé lidu, totiž Páni a Wládykowé okolo Prahy, geli k hra- L. P. 1109.

1 Herili de stirpe sati sexuque virili
Iam sunt bis deni, nisi fallor ego, dominelli.
Nam quidcunque Duces delirant, plectitur hoc plebs.
Cosmas p. 239.

L. P. du Pražſkému, chtjce ſwým přjſahám doſti v-
1109 činiti, a widauce takowé množſtwj lidu, ga-
ko bez ſmyſla běhati, widauce také y ſebe w
welikém nebezpečenſtwj, muſyli bezděčně při-
woliti k ſtraně Bořiwogowě, a Bořiwog gim
ſwau miloſt a láſku ſlibowal, přjſahau tobo
potwrzuge, a poručiw tu w Praze wſſecky
wěcy Hrabiſſowi, radě ſwé, gel hned toho dne
na mjſto bezpečněgſſj, totiž na Wyſſehrad. A
odtud ráno, na den Božjho narozenj gel ſlawně
do Prahy, proti němuž wyſſli Kněžj a Žácy
s ſlawnau proceſsý, a za Knjže geg přigali,
kterýž přeſlyſſew tu mſſe ſwaté, zaſe na Wy-
ſſehrad ſe obrátil 1. Toho pak čaſu, když ſe
ty wěcy w Práze dály, byli Ottjk Knjže a
Wacek Hrabě w Hradcy nad Labem, chtjce
tam dle nařjzenj Wladiſlawowa Wánoce
ſlawiti a ſtkwoſtně hodowati. A vſlyſſewſſe
o tom, žeby Bořiwog opanowal Prahu, a že
za njm také Wáclaw ſyn Wipertůw s lidem
wálečným ku Praze táhne, hned rychle tři
pluky lidu oděného shromáždili, a s nimi též
k Praze poſpjchali. Y položili ſe nočnjm ča-
ſem v potoka Rokytnice, a ráno na prwnjm
vſwitě přitrhli k Wyſſehradu, a tu pewnoſt ob-
lehli, wſſecky ceſty okolo nj oſadiwſſe, tak
aby žádný z nj wen wygjti, ani na pomoc
Bořiwogowi přibyti, ani ſſpjže dodati ne-
mohl 2.

Bitwa

1 *Coſmas* p. 237—240.
2 *Idem* p. 240.

Bitwa v Prahy.

L. P. 1109.

Mezy tjm pak také Knjže Wladislaw třetjho dne, když chtěl z Plzně wygeti, přišlo gemu poselstwj, co se w Praze děge. Poslal hned Heřmana a Sezemu, rady swé k Cýsaři Gindřichowi, kterýž toho času byl w městě Bamberce, gemu swé přjhody oznamuge, a že k tomu sněmu do Rzezna přigeti nemůže, se wymlauwage. Y přislibil Cýsaři pět set hřiwen střjbra dáti, přitom žádage a prose, aby to neb skrze swé rady způsobil, aby gemu bezpráwně skrze Bořiwoge ponuknutjm Wipertowým odgaté Knjžetstwj Czeské zase nawráceno bylo. Sám se pak toliko s těmi, kteřjž při něm na ten čas byli, k Praze obrátil. A když přigel k městu na den sw. Jana Apoštola, nalezl brány zawřené a oděncy, ani na zdech stogj, hotowi gsauce s nimi bogowati 1. Knjže k nim blizko přistaupiw, řekl: "Wšak pokogně k wám gedu, zneyte mne a odewřete brány Pánu wašemu.„ K tomu když žádný neodpowěděl, rozhněwaw se, welmi gim domlauwal a zlořečil y hrozyl, a obrátiw se přes potok Brusku, když wygel nahoru, vzřel zdaleka nemalý zástup lidu oděného na poli, s kterýmžto Wáclaw syn Wipertůw táhl na pomoc Bořiwogowi, y poslal rychle gednoho z swých, aby zwěděl, přáteléli gsau, čili nepřátelé. A sám s swými bogownjky se w tom času přihotowil. Skrze toho posla obogi se poznali, že gsau nepřátelé. Wáclaw gako

1 Vidit & armatos secum pugnare paratos,
Ad quos excelsa per propugnacula stantes
Sic orsus est, dicens. *Cosmas* p. 240.

Ł. p. mládenec a w bogjch nezwyklý nemálo se vlekl,
1109. y obrátil se, gakoby byl na gedowatého hada nohau sslapil. A swolaw swé, a počal k nim mluwiti a řka: "Giž rozuměti můžete wssickni, že nemůžeme vtecy; také na tomto poli nemůžeme, neb sme nehotowi, swjtězyti; ale aspoň to včiňte, bjte gak můžete, toliko proto, aby ti nassi nepřátelé bez pomsty nezůstali." A hned kázal praporec bogowný rozwinauti, y počali welikými hlasy wolati, Panny Marye za obranu žádagjce. Knjže Wladislaw z přjrozené swé dobrotiwosti wždycky mage ty domácý boge w ossklíwosti, slysse křik gegich a znamenaw strach gegich, chtěl ge pominauti, a s nimi nemjti žádné bitwy. Ale Dětřjssek, rytjř Czeský, syn Buzůw, muž welmi nezbedný a wždycky byl gako zápal bitwy a různic, přistaupiw k Knjžeti, y řekl: "Knjže milé, newjme, co se děge; znáš dobře, že gsau toto nassi nepřátelé a táhnau na nás a na nasse přátely; gestliže ty swé křiwdy nelituges a necýtjš, tobě od nehodných a tebe menssjch včiněné, nám dowol, abys aspoň poznal, žiwili gsme čili mrtwj." Odpowěděl Knjže: "Gestliže se to ne milosti ale bázni připisuge, y vzřjš a poznáš, co činiti bude w tuto hodinu můg meč." A w tom pochytiw sstjt, sám neyprw wskočiw Knjže mezy nepřátely, a tu se welmi mezy nimi obracel a statečně sobě počjnal. Pjsse Kozmas, že neginác než gako wepř diwoký mezy psy [1], zdrastiw swé sstětiny, na lewo y na prawo tepa, gedny bode, giné seká, tak dlauho, až wssecken oděw geho byl zbrozen w nepřátelské krwi. Ginj také geho rytjři

[1] Veluti setiger sus turba canum septus. *Cosmas* p. 242.

i welmi ſobě mužně činili a w té bitwě wj- L. P.
ijſtwj obdrželi. Z ſtrany pak Wladiſlawo- 1109.
w tu několik mužůw bylo zabito. Geden tu
Pán Cžeſký, Wačena řečený, zahynul, muž
ô giné ſtatečný, kteréhož Knjže welmi lito-
wal a nerád ho ztratil. Obrátil ſe potom
Wladiſlaw k Wyſſehradu, do ležení Ottjko-
wa, tu ſe wſſickni welice z toho radowali, že
Knjže bez vrazu a ſſťaſtně z té bitwy přigel.
Wáclaw pak ſyn Wipertůw, kterýž s těžko-
ſtj z toho boge wyſſel, některé tu ztratil, a
některé wida raněné, s welikau žaloſtj
ſe k Praze přibljžil, a od ſwých přátel do mě-
ſta puſſtěn byl. Prawj Kozmas, že to diwná
wěc byla w tom bogi, neboť každý z gedné y
z druhé ſtrany, kdožkoli raněn byl, v-
mřel 1.

Cýſař Gindřich w Rokycanech Knjžata ſaudil.

Cýſař Gindřich chtě Wladiſlawowi zaſe na 1110.
Knjžetſtwj Cžeſké pomocy, tak gakž od něho
za to požádán byl, ſebraw wogſko, hned na
nowé léto přitáhl do Cžech 2. Wſſak pře-
deſlal dwa Markrabi, gménem Dypolta a Be-
r... ara, gim rozkázaw, aby Bořiwogowi a
Wladiſlawowi ſlowem geho přjſně přikázali,
aby zachowali pokog, a přitom aby on Bo-
řiwog a Wladiſlaw Knjžata, y Heřman Bi-
ſkup,

1 Res ſimilis prodigio, quotquot vulnerati fuerunt, omnes interierunt. p. 242.
2 Exercitu concitato inchoante D. I. Mill. CX anno in Kalendis Ianuarii ingreſſus eſt Bohemiam. *Coſmas* p. 243.

L. P. 1110. skup, též y Wáclaw syn Wipertůw y ginj starssj a znamenitégssj Páni Czesstj a Wládykowé k němu přigeli na dwůr biskupský w Rokycanech. Gedenkaždý z nich wyslyssewsse Markrabi včinili tak, a k vrčitému dni přigeli na mjsto gim vložené. Tu hned bezewsseho slyssenj Cýsař rozkázal Bořiwoge a Wáclawa, syna Wipertowa gjti a tak ge obadwa až na Reyn odeslal a tam ge w gakés pewnosti Hammerstein řečené zawřjti dal. Biskup pak Heřman, ač byl nemalau wěc proti Cýsaři včinil, a byl poněkud y přjčina toho rozbroge, neboť on Bořiwogowi wjce přál, proto že od něho kostel Pražský znamenitého nadánj, totiž Teyna dostal, od Wladislawa ale dotud gesstě ničehož nedosáhl; wssak on ruky Cýsařowy dobře zlatem pomazal, a tak geho pře schwálena a za sprawedliwau vznána byla 1. Odtud se Cýsař zase domůw obrátil, a Wladislaw, gemuž bylo Knjžetstwj Czeské od Cýsaře přiwlastněno, nawrátil se do Prahy, a ty, genž se přjdrželi Bořiwoge a gemu pomáhali, zgjmati rozkázal; některým dal gegich statky pobrati a wnésti do swé pokladnice: a giné kázal horkým železem oslepiti, a některým nosy vřezati. Mezy těmi také gat byl Jan syn Czjstůw z rodu Wrssowského, genž byl w podezřenj, že Swatopluk geho přičiněnjm vkladně zamordowán byl. Toho ponuknutjm Wackowým Wladislaw kázal oslepiti a gemu nos vřezati. Někteřj pak té pohromy bogjce se, k Soběslawowi, genž byl syn neymladssj Wratislawůw, někdy Krále Czeského, a na ten čas při Boleslawowi, Knjžeti Polském byl,

se

1 Præsulis autem causa probatur esse justa, manu Regis uncta. *Cosmas* p. 243.

se vtekli, tam lepssjho sstěstj očekáwagjce. Geden pak z měsstanůw, genž byl starssjm a zpráwcý města Prahy, gménem Přiwitan, kterýž také mimo swůg auřad mnoho na se bral, a mezy Knjžata se pletl, a wssak wjce k Bořiwogowi než Wladislawowi nakloněn byl. A proto že byl gako prwnj půwod toho rozbroge, kázal geg Knjže gjti a na geho ramena z zadu hrubého, prassiwého a wčera dobře okrmeného psa vwázati, a za bradu třikrát okolo ryňku woditi, a pes na něm sedě wyl a swého nosýče welmi sskaredě a smrduté vprassil, a biřic gda před njm wolal, řka: Takowá se stane poctiwost každému, kdož Wladislawowi Knjžeti wjry nezachowá. Tu pak předewssemi lidmi tomu Přiwitanowi na sspalku vřata brada a přibita na pranýř, a on z země wyhnán do Polska se obrátil [1]. A tak ti, genž se Wladislawowi zpronewěřili, pokutowáni byli; žeby pak byl někoho na hrdle trestal, toho se nikde nenacházý. L. P. 1110.

Knjže Wladislaw pak tjm ač nepřjliš přjsným trestánjm mnoho nepřátel zýskal, kteřj wsselikě různice a swáry po zemi rozsýwali. Mezy Wladislawem a Ottjkem mnoho diwných a wymysslených klewet nadělali, až ge spolu zkyselili a swadili, tak že se geden druhému nedůwěřowal. Wladislaw to welmi težce nesa, vmjnil se s strýcem swým Ottjkem přátelsky smjřiti. Protož ho časů postnjho přátelsky za to žádal, aby k němu do Prahy přigel, a tu s njm aby slawnost Welikonočnj slawil. On wssak nedůwěřowal se, a protož nepřigel; až potřetj gsa powolán, tu přigel do Teynce na Hůrkách řečeného, kteréž mjsto gemu

1 *Cosmas* p. 244.

L. p. 1110. gemu Wladislaw byl wložil. Mage okolo sebe swé Rytjře, předstaupil před streyce swého, a tu sami dwa celý den rokowali, a gak se každý domnjwal, pokog mezy sebau držeti přjsahami stwrdili. To se stalo prwnjho dne měsýce Máge 1. Wssak k wjře podobné gest, že Heřman Biskup Pražský té newole mezy dotčenými Knjžaty hlawnj přjčinau byl. Nebo se před nedlauhým časem přihodilo, že Knjže Ottjk znamenal, kterak ten Biskup důchody z trhu, genž geho rodičowé kostelu Pražskému za dusse swé odkázali, sobě osobil, protož to Ottjk zastawil a těch důchodů Biskupowi odwáděti zapowěděl, čjmž geg owssem proti sobě náramně rozhněwal. Ten Biskup při tom času wěda, že Ottjk w Týncy gest, y poslal tam Kozmu kronykáře nasseho, a kanownjka Pražského, aby o to s Knjžetem Morawským mluwil, kterýž to včinil, a mezy giný- mi wěcmi k Ottjkowi řekl: "Ty sy lucernu rodičůw swých, kterauž sy rozswjtiti měl, zhasyl.„ Odpowěděl Ottjk: "Gá lucerny rodičůw swých nehasým, ale nechcy, aby důchodowé, které wám toliko kanownjkům náležegj, gakž o tom dobře wjm, w mocy Biskupowé byli. Nynj tedy ten dotčený trh ne Biskupowi aneb giné kterékoli osobě, než wám toliko kanownjkům, genž Pánu Bohu a sw. Wáclawu slaužjte, nawracugi.„ A tak Ottjk ty důchody těm, kterým náleželi v přjtomnosti Wladislawa a mnohých Panů Czeských odewzdaw, zase do Morawy odgel, wssak Biskupowi newelmi wděčnau wěc tjm nařjzenjm včinil, a gesstě wjce geg proti sobě roznjtil 2.

D

1 Post Pascha in Kalendis Maji. *Cosmas* p. 244.
2 *Cosmas* p. 245.

O sněmu v Sacky, na kterémž Wladislaw gal Ottjka. L. P. 1110

Také sem vmjnil wssecky sněmy, o kterýchž se ...ssě zprávy nacházegj, do teto kronyky po...ti. Tento pak obecný sněm, který Knjže Wladislaw na den třinácty měsýce Czerwen...a we dwoře Sacka mezy lukami řečeném [1], ...ložil, neyprwněgssj gest, o kterém se w gi...tě psáti může. Přikázal totižto Knjže Wladislaw wssem Knjžatům, Panům, Wládykám ...Rytjřům Czeským, aby se na den swrchu ...menowaný w dotčeném mjstě nalezti dali. Powolán byl také Knjže Ottjk z Morawy, ...terýž přigel gako bezpečen gsa, w malém ...počtu, mage welikau důwěrnost w přjsaze ...strycze swého. Když se pak wssecky wěcy, o ...kteréž ten sgezd byl, wykonaly, tu také, gakž ...se tomu z toho, což následowalo, rozumj, vsta...noweno a znowa vtwrzeno bylo, že Knjžata Morawská pod Knjžetem Czeským státi a geg za Pána swého mjti magj, čemuž Ottjk Knjže na odpor byl. A wstaw ráno a chtě se do Morawy nawrátiti, rozkázal wssem swým služebnjkům, aby pohotowě byli; sám pak gesstě ssel k dworu, chtě od Wladislawa wzýti odpusstěnj, a s njm se rozžehnati. Wssak tu hned z rozkazu Wladislawowa polapen gest a gat proto, že se práwu někdy Knjžetem Břetislawem vstanowenému poddati nechtěl. Pjsse Kozmas o té přjpadnosti, že tichý beránek Wladislaw zůřiwého lwa Ottjka chytil [2].

Z

1 Ad curtem Saczskam, quæ sita est in medio pratorum. *Cosmas* 245.

2 Ceu ferocissimus leo capitur Otto velut a mitissimo agno Wladislao p. 245.

L. P. 1110. Z čehož se rozumj, že Ottjk Morawský na tom sněmé neslussně a zle sobě počjnal, Wladislaw ale Cžeský s njm dobrotiwě nakládal. Y tu něketřj radili Wladislawowi, a k tomu ho nabádali, aby hned bez messkánj Ottjka oslepiti dal. Wssak odpowěděl gim Wladislaw, řka: "Nevčinjm toho, a nechcy se w tom přirownati Knjžeti Polskému, Boleslawowi, kterýž bratra swého Zbyhněwa pod přjměřjm a pod záwazkem přjsahy lstiwě třetjho dne zraku zbawil. Gá nechcy sobě budaucý s swým strcyčem včiniti nesnáze a různice, ale chcy ho potrestati, aby tomu rozuměl, on y gého budaucý, že země Morawská a gegj zpráwcowé gsau a býti magj pod mocý Knjžete Cžeského [1], tak gakž někdy dobré paměti děd náš Břetislaw zřjdil a vstanowil, a on neyprw Morawany swému panowánj podmanil." Ale Ottjk wesele stál mezy Wladislawowými oděncy, a když byl wázán a pauta naň wložena, byl wesel, tak gakoby měl na něgaké rozkossné hody gjti. Y wezen byl z Sacky na Wyssehrad, a tu v wězenj držán, a mnozý rytjři z rozkazu Wladislawowa pilně geho w tom wězenj ostřjhali, k nimžto gednoho času Ottjk včinil řeč těmito slowy: "Přirownati se může k wčele gazyk lstiwého přjtele, z gehožto vst pocházý med, ale ocasem vkrutně sstjpe y pausstj ged. Wěřte tomu, že mne vpřjmného takowau lstj oklamal přjtel. Wssak musýme sstěstj y nesstěstj gednostegnau a dobrau myslj snássetí. To se neděge wůlj strcyce mého, ale toho nesslechetnjka Wacka, neb ten tomu tak chtěl, a tak

1 Ut cognoscat atque sui posteri discant, quod terra Moravia & eius dominatores semper Bohemorum Principis sint sub potestate. *Cosmas* p. 246.

tak k tomu radil Koſſtéy. Gá, buduli žiw, L. p.
dá mi to Pán Bůh, že ſe nad nimi pomſtjm.„ 1110.
Po nedlauhém pak čaſu byl dodělán a wnowě wyſtawen zámek w leſe při řece, genž ſlowe Mže, a zámku gméno Křiwoklát, a tam byl neſen Ottjk do wězenj, w kterémž byl gednak za tři léta držán 1.

Wogna s Poláky.

Soběſlaw, bratr mladſſj Knjžete Wladiſlawa vſlyſſew o tom, co ſe w Cžechách s Ottjkem přihodilo, welmi ſe z toho rozmrzel. Od Cžechůw, kteřj ſe k němu do Polſka vtekli a na Wladiſlawa newrazili, k tomu nabádán gſa, vmjnil wpád do Cžech včiniti. Požádal tedy Boleſlawa, Knjžete Polſkého, aby mu něco lidu wálečného dal, což on ochotně včinil. Wtrhl tedy nenadále přes hory Slézſké do země Cžeſké tak rychle, že o tom wpádu w Praze nic newěděli. A když Knjže Wladiſlaw toho čaſu s ſwými poddanými ſlawil ſlawnoſt ſw. Wáclawa na hradě Pražſkém při koſtele ſw. Wjta, poſel geden wkročiw mezy ně, řekl Wladiſlawowi: “Wy tuto hodugete bezpečně, a bratr twůg Soběſlaw s Knjžetem Polſkým Boleſlawem zemi tuto hubj welmi ſſkodliwě, lidi gjmagjce a mordugjce hanebně. Gá zagiſté s welikau ſem těžkoſtj vtekl, abych to tobě oznámil. Nechte toho hodowánj, chopte ſe zbraně a wydeyte ſe rychle na ceſtu a do pole, nebo mohloby ſe ſtáti, žeby tu zeytra mno-

1 *Coſmas* p. 245--146.

Ł. p. 1110. mnoho tisýcůw nepřátel se položilo." Tu hned Wladislaw wssem rozkázal, aby se připrawili, a shromáždiw wogsko, wytáhl do pole, a položil se při potoku, genž slowe Cydlina, v wsy, které řjkali Lučica. Polácy to znamenawsse, táhli podlé té řeky dolů až k městečku Oldřiš aneb Olokyš řečenému, a tu se bljž Labe položili, žádné sskody nečinjce. Odtud poslali k Wladislawowi, prawjce: "Proč táhneš proti nám? wssak sme ne proto přigeli, abychom s tebau bogowali, ale abychom tebe s strejcem twým smluwili a vpokogili, gestliže pak toho od nás přigjti nechceš, zeytra se přes Labe pustjme, a tu zwjš, co se tobě přihodj." Wladislaw odpowěděl: "Mám za to, že nebude pokoge bez prolitj krwe. Chcete mne s strejcem mým mjřiti, a wssickni ste zbrogné přitáhli; z toho gá y každý může se domysliti, gaký wáš gest aumysl; protož odegděte poslowé, neb gá wám nic newěřjm, a Knjžeti wassemu tolikéž. Gestliže se přes řeku pustjte, postarám se o to, abyste se bezessskody a bez pomsty nenawrátili. Protož gemu powězte, že gá gemu za to mjřenj dobře zaplatjm." A hned tu noc Wladislaw dorazyl až k řece a položil se s swým wogskem na břehu práwě naproti Polákům. Ti pak znamenawsse, že se gim gegich lest podařila, obořili se na wesnice toho okrsslku, a wsseckno mečem a ohněm popléniwsse, přenáramných laupežj nadělali, a tu bljž mostu Krywčj řečených leženj rozbili. Nassi tjm nočnjm tažením vnaweni gsauce, nemohli se tak rychle přes wodu přeprawiti a těm zhaubcům odpjrati.

Knjže Wladislaw wida, že od nepřátel oklamán byl, a že geho lid nehrubau ochotnost

k bogi na sobě vkazuge, velmi se z toho roz= hněwal, a zmužiw se takto k swým bogownj= kům mluwil, řka: "O Czechowé! powěst o wassj vdatnosti, sláwě a wjtězstwjch někdy po celém swětě se rozljhala, a hle nynj wassi po= platnjcy, kteřjž se wás wždycky báli, opowa= žugj se wás vrážeti a zemi wassi hubiti! a což máteliž snad ljpowé meče při bocých swých, a toliko Polácy železné? A takliž chcete žiwo= ty swé zachowati a sobě tudy v potomků swých wěčnau hanbu způsobiti? Hle giž wsse= cko obilj, kteréž ste do stodol nedáwno sklidili, hořj! Kauř od wassjch zapálených chalup se až k oblakům wznássj, oheň po wssj zemi, gakž sami widjte, plápolá, a předce srdce wasse nad led studenégssj zůstáwagj, a nikoli se nezapalugj! Gestliže pak srdce wasse omdljwá, proč aspoň žaludek wáš, giž hladem zemdlený se nerozpálj? A což se nevstrnete nad křikem a kwjlenjm manželek swých, gichžto hlasowé od nařjkánj giž chřapawj, až k ne= besům se rozljhagj. A kdož z wás by měl tak twr= dé srdce, aby ho nebodl pláč djtek prsů po= žjwagjcých, hořekowánj těhotných a od ne= přátel násylně gatých a do otroctwj wedených žen a manželek wassjch? A kdož z wás neza= pláče, když vzřj, an nepřátelé děti wasse od prsů mateřských odtrhugj a ge mordugj? To wssebyy gesstě snesytedlné bylo, kdyby se to od hodnég= ssjch, nežli my gsme, páchalo. Wěru, bych pak toliko tři sstjty s sebau měl, předce se gesstě dnes na ty zbaubce pustjm a o ně pokussym.„ Když Knjže Wladislaw tu řeč dokonal, hned se celé wogsko hnulo, a kde který na břehu řeky stál, tu se přes wodu pustil, žádného bro= du nehledage, toliko wssickni nad nepřátely se

L. P. 1110. pomstiti a pro swau wlast w bogi vmřjti žádali. A tu welmi ochotně na Poláky pospjchali, aby se s nimi vdatně potkali. To znamenaw Knjže Polské Bolesław, přeprawil se s wogskem swým přes řeku, Trutina nazwanau, a poslaw napřed wozy Czeskými kořistj obtjžené, tu se s Poláky swými na přjležitém mjstě položil, Czechůw očekáwage. Wssak nedlauho čekal, nebo Czechowé bitwy welmi žádostiwi gsauce, pospjssili, až se proti nim řádně postawili. Ale dřjw než sobě od toho kwapného tažení odpočinuli, giž se také bjti počali. Toho pak přjčinau byl Dětřissek, Rytjř vdatný, ale neopátrný. Ten přiblјžiw se k nepřátelům, a mage w swém haufě gako sto Rytjřůw welmi statečných, a poobrátiw se k nim, řekl: "Bratřj milj a Rytjři mogi wěrnj, málі kdo z wás strasslіwé srdce, odgeď na stranu; pakli kdo z wás hotow gest za swau wlast vmřjti, hned pospěš za mnau.„ A tu po straně w bok wogska Polského neginač než gako hladowitý wlk wskočiw na prawo y na lewo Polákům hlawy gako makowice mečem swým srážel, až gich tu na tisýc posekal. Wssak Polácy obkljčiwsse ty Czechy, wsseckу ge až do poslednjho y Dětřisska na mjstě rozsekali. W tom pak Wladislaw s celým wogskem swým s předu na Poláky autok včinil. Ale Polácy se tak mužně bránili, a widauce, že Czechowé giž vnaweni gsau, tak sylně na ně se oboříli, že ge k vtjkánj přinutili, na hlawu porazyli, a nad nimi swjtězyli 1. Stala se pak ta nesstastná bitwa osmého dne měsýce Rjjgna w

1) Bohemi vero, qui in adversa fronte Martis pugnaverunt, heu insveta lapsi fuga, terga dederunt. *Cosmas* p. 250.

w Soboru při řece Trutině, w kteréžto mi- L. p.
mo Děčřiſſka a ſto Rytjřů s njm také Moži- 1110.
ſlaw a Děkray, ſynowé Libomirowi, znamenité-
ho Pána Cžeſkého, a mnoho giných na bogi-
ſſti zabitých zuſtalo. Polácy na tom wjtěz-
ſtwj přeſtáwagjce, s laupežj ſe domů nawrá-
tili, a též znamenitý počet ſwého lidu ztra-
tili [1]. Hágek a ginj naſſi kronykáři po něm [2]
pjſſj, že Cžechowé ſwjtězyli. Wſſak Kozmas,
genž toho čaſu žiw byl, to wjtězſtwj Polákům
připiſuge, kterémuž wjce než giným wěřiti
muſýme.

Kterak Swatawa pokog mezy ſyny ſwými způſobila.

Byla geſſtě toho čaſu žiwa Králowna Swa- 1111.
tawa, pozůſtalá wdowa někdy po Králi Wra-
tiſlawowi, a matka Knjžete Cžeſkého Wla-
diſlawa. Tu když gi od některých dobrých a
vpřjmných Panůw a Rytjřůw y Měſſtanů,
genž pokoge žádoſtiwi byli, oznámeno bylo,
gaké newole mezy ſyny gegjmi znikly, a kterak
Soběſlaw ſyn gegj přiwedl do země Cžeſké
Boleſlawa Knjže Polſké a mnoho Poláků na
záhubu Wladiſlawowu; že bitwu ſwedli, a
že obě ſtrany, gak Cžechowé tak y Polácy na
lidech welikau ſſkodu wzaly. Též doložili, že
Soběſlaw ſyn gegj, ač nad Cžechy ſwjtězyl,
ſſkodliwě w rameno při té bitwě raněn byl.
Swatawa takowau zpráwu wyſlyſſawſſi, y
vſtrnula nad tjm, a hned ſe z Morawy, kdežto
by-

1 Coſmas p. 246--250.
2 Lupacius, Balbinus & alii.

L. P. 1111. bydlela, wyprawila a do Prahy přigela. Hned nazeytřj ráno gela k synu swému Wladislawowi na Wyssehrad, a tu gest od něho welmi milostiwé a laskawé gako máté od syna přigata, welikau ctěna poctiwostj, kteráž také, gako žena maudrá k synu swému welmi milostiwau a laskawau twář vkazowala, a pomaličku den odedne synu swému lahodila, prawjc: "Synu můg milý, giště wěz, že sem pro nižádnau ginau přjčinu k tobě nepřigela, než pro tu, že sem žena giž sesslého wěku, a že se brzo strogjm za swým manželem, otcem twým, Wratislawem. Protož, dřjw než vmru, abych pohleděla na twář synůw mých, kteréž sem Pánu Bohu ke cti a chwále na tento swět wywedla, a abych se s nimi pokogně rozžehnagjc ssla, kdež mne Pán Bůh obrátiti račj, a přigdauc tam k manželu swému, gemu abych oznámila, že sem Wladislawa a Soběslawa, synůw swých milých zde na tomto swětě w dobrém pokogi a křestanské swornosti nechagjc odessla. Protož milý synu pro mateřskau lásku to včiň, rozpomena se na mne, že sem tě pod swým srdcem nosyla w swém žiwotě, odpusť winu synu mému Soběslawowi, neb sem geho tolikéž gako y tebe w swém žiwotě nosyla, prosým, neoslyssúgž mne staré ženy, swé milé matky." Y byli tu také přjtomni Heřman, Biskup Pražský a Wacek neypředněgssj rada dwořská, kteřj se též za Soběslawa přimlauwali. Wladislaw pohleděw na matku swau, Králownu wdowu Swatawu, řekl: "Matko milá, anižby mi to slussné bylo včiniti, abych tě měl oslyssěti, protož začkoli žádáš, chcy to wssecko, y nad to gesstě wjce včiniti." Ona to wděčně

při-

přigawſſi, přiſtaupila a políbila ſyna ſwého, a L. P. 1111.
řkauc: "Pro tento dneſſnj včinek a tuto powolnoſt, gá twá přjmluwce před Pánem Bohem budu. A odſtaupiwſſi od něho, hned poſlala do Polſky pro Soběſlawa, gemu bezpečnoſt ſlibugjc od ſyna ſwého a bratra geho Wladiſlawa, y od každého giného. A když Soběſlaw po krátkém čaſu přigel, tu ona, gako miloſtiwá matka ty dwa bratřj ſpolu ſmluwila a ſmjřila. A Wladiſlaw dal Soběſlawowi bratru ſwému měſto Žatec ſewſſemi geho náležitoſtmi, aby ge zprawowal a té celé kraginy vžjwal 1. Též y ta Králowna Swatawa z Knjžecýho kmene Polſkého poſſlá, ſwého ſyna Wladiſlawa s Boleſlawem Knjžetem Polſkým ſmjřila. Aby pak ten pokog mezy nimi tjm trwánliwégſſj byl, způſobila, že ſobě Wladiſlaw téhož léta za manželku wzal Rychencu, hraběte Rzjšſkého Berg nazwaného dceru, kteráž byla Salomeny, Knjžete Polſkého manželky ſeſtra, a tak ta dwě Knjžata w přátelſtwj krewnj wſtaupiwſſe, také potom ſpolu pokog zachowali 2.

Czechowé s Cyſařem w Rzjmě.

Giž nahoře ſe to někde powědělo, že Knjžata země Czeſké též za Knjžata Rzjšſká pokládáni byli, protož také při wolenj Cýſařůw Rzjmſkých hlaſy ſwé dáwali, a woleného k korunowánj do Rzjma wyprowázeli. Také ſe z toho, co dotud powědjno, ſem y tam poro-

1 Et dedit ei civitatem Zatez cum omni ad eam pertinente provincia. *Coſmas* p. 250.
2 *Sulgerus* in annalibus Zwifalt. ad. a. 1110.

Ł. p. 1111. zuměti mohlo, že Cýsařowé s Knjžaty Cžeskými neginák než gako s Ržjšskými začasté nakládali. To se také při koncy roku minulého dálo; nebo gak Cýsař Gindřich vmjnil do Ržjma geti, aby tam od Papeže korunu přigal; tu on posly swé k Wladislawowi do Prahy wyprawil, žádage ho, aby s njm dle starého obycege [1] také gel, a aby gemu poctiwost činil. Ale Wladislaw rozwážiw mnohé přjčiny a rozličné přjhody, obáwal se, aby se w geho nepřjtomnosti něco nepřjgemného w Cžechách nezběhlo a nestalo. Chtě také rád wůli a žádost Cýsařowu wyplniti, wybral třj sta střjtůw wýborných, kterými tolikéž statečných Rytjřů Cžeských ozdobil, a připogiw k nim gesstě asy tisýc giných statečných mužů gjzdných, poslal s nimi na mjstě swém Wladislawa, strýce swého, syna někdy Břetislawowa, mládence wýborné postawy, kterýž takowau prácy welmi rád na se přigal. A když se přibral s swými Rytjři do města Werony, nalezl tam Cýsaře s swým wogskem. Cýsař wida lid Cžeský wýborně a pěkně oděný, nemálo se podiwil a Wladislawa mladé Knjže laskawě přigal. Potom dostawsse se do Florency, tu w tom městě spolu Wánoce slawili. A odtud hnuwsse se třetjho dne měsýce Vnora, do Ržjma přigeli. Tu gel do toho města lid mnohý a rozličných gazykůw. Na zeytřj pak sessel se Cýsař s Papežem, gemuž bylo gméno Passkál Druhý, a tu gemu Cýsař včinil přátelské pozdrawenj, geho snažně za korunu a za potwrzenj důstogenstwj Cýsařského žádage. Papež odpowěděl: "Synu milý, chcy to rád vči-

1 Regum antiquorum juxta statutum pjsse Kozmas p. 250.

včiniti, ale wssak powaž, gak gest nebezpečné p. L.
tobě ten vřad Cýsařský zprawowati, neb sy 1111.
na se swého Pána Boha welice rozhněwal,
proto žes swého milého otce, kterýž tebe na
tento swět zplodil, hanebně gjmal a v wězenj
držel až do geho smrti. Protož čiň pokánj,
a Pána Boha pros, ať to ráčj odpustiti
a twůg auřad Cýsařský swau Božskau mocý
zprawiti.„ Y řekl gemu Cýsař: "Wssak sem
gá proto nepřigel, abys ty mne trestal a mně
pokánj vkládal, ale abys mne tak, gakž twému
auřadu náležj, korunowal.„ A tak se hned
spočátku geden na druhého zkyselil. Nicméně
Papež gemu připowěděl, že geg hned nazeytřj
korunowati bude, a že giž k tomu wssecky
přjprawy pohotowé gsau. Cýsař tedy
hned ráno s Čzeskau stráží, a Papež s swými
Kněžjmi do kostela sw. Petra wssedsse, tu se posadili.
Papež modlitby při takowé slawnosti
obyčegné wykonaw, a giž s korunau se přiblížiw,
tu na Cýsaři žádal, aby gemu přjsahau
a listy swými toho potwrdil, že žádného
wjce na důstogenstwj Biskupské potwrzowati
nebude, proto že prey to včiniti toliko Papežům,
a nikdý Cýsařům nenáleželo. Ginač
že ho korunowati nebude. Tu se Cýsař proti
Papeži hněwem rozpáliw, rozkázal Čzechům,
aby ho gali, což oni také včinili, a klénoty
tu w kostele k té slawnosti postawené také pobrali [1].
A tu byl weliký rozbrog w lidu po
celém městě, tak že Cýsař Papeže zagatého a
giných Kněžj množstwj, wsse zagaté, z města
wen wésti a do gakés pewnosti nedaleko Řjma

1 Tu Čžechowé Papeže gali,
A z kostela klénoty weliké wzali.
Dalemil w Kapitole 61.

L. P. 1111. zawřjti muſyl. Po několika dnech přiſtaupiw Cýſař před Papeže, chtě geg k tomu, aby ho korunowal, namluwiti, a wida, že tomu wždy odpjrá, wytáhl na něg meč pobočnj, řka: 'hned gá tě tjmto mečem naſkrze promr-ſſtjm 1, a tak tebe a wſſecky ty Kardynály a Biſkupy, které tu w mé mocy mám, vſmrtjm aneb gim ruce vſekati dám, geſtliže mne korunowati nebudete 2.„ Papež těmi pohrůžkami zaſtraſſen gſa, a wida, že ginác včiniti nemůže, připowěděl, že gemu korunu bezewſſj wýminky na hlawu wſadj, což ſe také na den dewátý měſýce Dubna ſlawně wykonalo. A tak ten Papež geden a ſſedeſáte dnj zagat a od Rytjřů Czeſkých, kteřj ho gali, také oſtřjhán byl. Nazeytřj pak po tom korunowánj Cýſař poſlal Papeži weliké dary a hogné 3, aby gemu ſtrach, kterého mu ſwým mečem a tjm wězenjm nahnal, poněkud nahradil. A rozžehnaw ſe s njm přátelſky, do Němec ſe zas obrátil. Když do měſta Werony we Wlaſſjch přigel, tu s njm Wladiſlaw, wůdce těch Czechůw, ſlawnoſt Ducha ſwatého, kteráž téhož léta na den dwadcátý prwnj měſýce Máge připadla, ſwětil, z čehož ſe rozumj, že Czechowé při oſobě Cýſařowě táhli. Potom ſe Cýſař do kragin Německých, a Wladiſlaw do Czech obrátil, kdežto ſſťaſtně a weſele ſewſſemi ſwými ſe nawrátiw, wſſecky ty wěcy, gak ſe w Rjmě dály, ſwým kraganům wyprawowal.

D

1 Adacto enſe jugulo cœpit mortem minari. *Coſmas* p. 231.

2 *Petrus Diaconus* apud *Baronium* ad a.

3 Altera autem die novus Imperator tanta mittit Apoſtolico donaria, ut pro ſui magnitudine humanæ crederentur ſufficere cupiditati. *Coſmas* l. c.

O nezbednых čjnech Soběslawa a Ottjka, bratrůw Wladislawowých. L.P. 1113.

Giž nahoře powědjno, že Bořiwog a Ottjk, kterémuž také Otto Czerný řjkagj, bratřj Wladislawowi, do wězenj dáni byli pro zpurnost a nepokoge, kteréž w zemi tropili. Soběslaw třetj bratr Knjžete, až dotud pokogně sedel w Žatči, kterýmž městem y kraginau wládl. Wssak nedlauho to tak trwalo, neboť někteřj lidé lstiwj a klewetiwj, kteřjž rádi negisté wěcy roznássegj, smysliwsse sobě rozličné přjhody, oznámili Soběslawowi, žeby bratr geho Wladislaw chtěl ho ponuknutjm a půwodem Wackowým gjti, a že geg chce poslati za Ottjkem na Křiwoklát, tam aby ge oba spolu v wězenj držel. Y vlekl a zděsyl se té zpráwy Soběslaw, a těm, kdož mu to prawili, odpowěděl: "Neboť gá vmru, aneb ten, genž takowé wěcy gedná, dřjw nežli gá gat budu, vmře.„ To zlé a takowá wěc neprawdiwá aby wjce vtwrzena byla, w tu hodinu oznámili Soběslawowi, že přissel posel od Wladislawa, genž žádá, aby k němu přigel na dwůr geho. Soběslaw wzaw s sebau třj sta Rytjřůw swých wýborných, dal se na cestu, y nechal gich w gednom lese nedaleko toho dwora, a sám s malým počtem přigel k bratrowi, kterýž wygel proti němu, geg wjtage poctiwě. A ssedsse s konj na tom dwoře přátelsky obědwali, a přitom o pilné wěcy a o zemské dobré spolu rokowali. A po wykonánj toho wsseho žádal Wladislaw bratra swého Soběslawa, aby gel s njm na Wyssehrad, neb tu nemnoho od toho hradu

wzdá-

L. P. 1113. wzdáleni byli. Soběslaw, ač nerád, wssak to včinil.

Po obědě rozžehnawsse se, Soběslaw wsedl na swůg kůň, a poslaw pro Wacka, za to ho žádal, aby s njm gel, a geg prowodil, přitom že s njm má o pilné wěcy tagné rozmluwiti. Wacek, co se gedná, nic newěda, rychle k Knjžeti Soběslawowi přigel a s njm rozmlauwage geg prowodil. Když byli od Wyssehradu něco wzdáleni, tu Soběslaw Wacka předgel, a kteřj za Wackem geli, rychle se naň obořili a nenadále ho zamordowali. To se stalo den osmnáctý měsýce Czerwna [1]. Soběslaw ohlédl se, a wida, že Wacek zabit gest, řekl: "Giž se wykonalo, tak že zlý rádce zlau smrtj zahynul." Ale nebohý Wacek newinný o ničemž nic newěděl, ani skutkem, ani slowem té smrti nezasllaužil. Hned po tom zlém skutku nawrátiw se Soběslaw k swým Rytjřům, s nimi se do Mjssně obrátil, chtěge tudy do Polska geti, neb se welmi pro ten aučinek bratra swého Wladislawa obáwal, kterémuž tak znamenitého dwořenjna zabil. Když pak gel přes les, nedaleko giž gsa od zámku Donina, potkal se s njm Erkenbert heytman Cýsařský téhož zámku Donina, neb toho času tau kraginau y tjm zámkem, ač to před tjm k Czechám náleželo, Cýsař wládl. Y žádal týž heytman Soběslawa, aby k němu gel na zámek aneb do městečka, že geg chce ctjti poctiwě, a budeli gemu gaká potřeba v Cýsaře, že chce gemu býti přjmluwcý a wssecko zgednati. Soběslaw rozwáziw swůg au-

1 Ex utroque latere atque post tergum Vacek Comiti incauto & innocenti rumpunt fatifero præcordia vulnere terno. *Cosmas* p. 252.

včinek, také y hněw bratra swého, aby aspoň L. P.
milost nalezl v Cýsaře, dal se Erkembertowi 1113.
namluwiti, nechaw swých w městečku a we
wsech, w malém počtu wgel na ten zámek, a
když seděl za stolem, tu ten heytman zámecký
pustil naň mnoho lidu zbrogného tagně a ne-
nadále, a tu geg gal a do wězenj wsaditi roz-
kázal; Rytjřům pak geho welel, aby hned od-
geli, toho gestliby newčinili, že ge káže wsse-
cky zbjti. A oni to slyssjce, a magjce toho gi-
stau zprávu, že Pán gegich gest gat, hned se
rozgeli, někteřj do Polsky a ginj do Czech se
obrátili. A wjře podobné gest, že se to wsseckо
na žádost Wladislawowu tak stalo. Po ne-
mnohých pak dnech poslal Erkembert Sobě-
slawa do Saské země swázaného na geden wel-
mi pewný hrad do wězenj, poručiw geg swé-
mu wěrnému služebnjku, Oldřichowi gménem,
k ostřjhánj. Byl pak ten Oldřich, gakž smey-
sljm, kaplanem Erkembertowým 1. Sobě-
slaw, když tam byl w tom wězenj gako za ge-
den měsýc, znamenaw, že odnikudž se nedo-
čká pomocy, y obtud že giž nebude wyswobo-
zen, y počal strážneho swého Oldřicha snažně
za milost prosyti, slibuge gemu welmi mnoho
peněz dáti, gestližeby gemu pomohl z toho
wězenj. Kterýž odpowěděl, že se chce o to s
gednjm rytjřem, dobrým swým přjtelem, Kun-
rádem, poraditi. Y stalo se tak, že Oldřich
Soběslawa z wězenj wypustil, a zbořegssjho
domu prolomiw mřjži, geg wen wysadil, a
potom po prowaze w kossi přes zed spustil.
A sám také Oldřich po těmž prowazu se za
Knjžetem pustil. Kunrád mage s Oldřichem
stro-

1 Tradens cum suo Clerico nomine Odalrico ad custodiendum. *Cosmas* p. 252.

L. P. ſrozuměnj, tu noc bez meſſkánj třj koně, dřjw
1113. nez byl Knjže ſpuſſtěn, podezdj oſedlané poſtawil, na kteréž Knjže Soběſlaw a Oldřich y také Kunrád rychle wſedawſſe, neginak než gakoby ſe ptácy z klece dobyli, do Polſky poſpjſſili [1].

Když Wladiſlaw vſlyſſel, co ſe Soběſlawowi w Mjſſni přihodilo, vpokogil ſe, mage za to, že tjm doſti pro zamordowánj Wackowo potreſtán byl. Y rozpomenuw ſe nad Ottjkem ſtreycem ſwým, kterýž geſſtě wždy na Křiwoklátě v wězenj ſeděl, rozkázal ho téhož léta měſýce Praſynce propuſtiti. A ſmjřiw ſe s njm, nawrátil mu wſſecky krağiny, kteréž před tjm a po ſmrti bratra ſwého Swatopluka w Morawě držel, tak že gednau polowicý
1114. Morawy wládi. Ottjk tedy nawrátiw ſe do Morawy, počal na to myſliti, gakby ſe nad těmi, genž té geho wazby na Křiwoklátě neywětſſj přjčinau byli, pomſtil. Mělť w podezřenj négakého Koſſtége a Wacka mladſſjho, ſyna Wackowa přičiněnjm Soběſlawowým zabitého. Neb ſe domnjwal, že oni geg s ſtreycem geho Wladiſlawem ſwadili, tak až geg do toho wězenj wprawili, a nadto, když byl w tom wězenj, že geg mnohými křiwými řečmi omlauwali, chtégjce geg o geho oči aneb o hrdlo připrawiti. Když bylo měſýce Máge, vhledaw čas přjhodný, rozkázal gjti y Koſſtége y Wacka mladého, a ge oba horkým aneb ohniwým železem oſlepiti [2].

Soběſlaw, genž toho čaſu w Polſſtě přebýwal, zpráwu mage, že Ottjkowi země Morawſké nawráceny byly, vmyſlil Wladiſlawa
k

1 *Coſmas* p. 253.
2 *Idem* ibidem,

k tomu přinutiti, aby gemu též geho kraginy dal. Sebraw tedy něco lidu Polſkého, nenadále ſe s njm k měſtu Kladſku obrátil, chtě ſe toho měſta zmocniti, aby potom odtud wpády do Czech činil a Wladiſlawowi ſſkodil. Přitáhna k tomu měſtu, položil ſe před něg, žádage, aby gemu měſſťané brány otewřeli a geg tam puſtili, ale oni toho včiniti nechtěli. Potom ge chtěl welikými pohrůžkami k tomu přinutiti. Když pak oni ani proſbami ani hrůzami ſe k tomu nechtěli přičiniti, kázal k nim Soběſlaw ſſturmowati, a oni gako wěrnj Pánu ſwému Wladiſlawowi ſtatečně ſe bránili. Soběſlaw rozhněwaw ſe z toho, kázal dům geden weliký, kterýž byl bljzko od zdi měſtſké, zapáliti. A od toho ohně ſe chytila gedna wěže, kteráž tam při zdi ſtála, a tu ſe wjtr weliký počal ſem y tam točiti, až ſe y měſto zapálilo. Měſſťané a obywatelé giné rady newědauce, dali ſe na miloſt zhaubcy ſwému Soběſlawowi. Statky ztratiwſſe za žiwoty toliko proſyli, kterýmž on to těžce prominul. Měſto wſſak celé tjm ohněm ſhořelo a zkaženo bylo [1], a Soběſlaw málo z toho wzaw vžitku, do Polſky ſe zas obrátil. A tak ta Knjžata, genž pod Wladiſlawem, gakožto přednjm mocnářem Czeſkým ſtáti a geho poſlauchati měli, wſſeliké neřády w zemi nezbedně páchali.

L. P. 1114.

Kterak

1 Combuſta & funditus eſt everſa civitas totà. *Coſmas* p. 254.

L. P. 1115.

Kterak se Wladislaw s Soběslawem a Ottjkem smjřil.

Soběslaw znamenaw, že mocý proti Wladislawowi ničebož nepořjdj, vmjnil se s njm přátelsky smjřiti. Y požádal Boleslawa, Knjžete Polského, aby se ho vgal a zaň v Wladislawa aby se přimlauwal, což on rád včinil, a hned měsýce Ledna Wladislawowi Knjžeti Cžeskému a sswagřu swému list poslal w tato slowa: "Prosým tebe, vslyš žádost mau, a bratru twému Soběslawowi odpust winu, a gestli přjmluwa a prosba má mjsto v tebe nagde, mám za to, že swazek nasseho přátelstwj a přjbuznosti tjm wjce vpewněn bude. Kdybych za newěřjtele žádal, měl bys to pro mne včiniti, mnohem pak wjce, poněwadž prosým za bratra twého pro twé dobré, tak abyste byli w dobré lásce, gedné wůle, gednoho srdce, neb wás oba gedna máté pod gednjm srdcem w swém žiwotě nosyla. Když se sw. Petr Pána tázal, měl-li by bratru swému odpustiti, kterýž sedmkrát za geden den prowinil. Y odpowěděl Pán: negen tomu, kterýž sedmkráte, ale y tomu, genž sedmdesát sedmkráte břessil, winu prominauti máme. A tak tedy podlé toho přjkladu bratřjm nassjm, kolikrátkoli proti nám geduagj, máme rádi odpustiti.„ Wladislaw, když list přečetl, pilně geg rozwažowal; žádostj a přátelstwjm obměkčen gsa, a přirozenau láskau a milostj nad bratrem gsa pohnut, odepsal zase, že to na žádost geho a pro přjčinu přjbuzenstwj včiniti chce, a bratr geho aby přigel do Cžech bezpečně. To když se stalo, smluwili se o wssecko

po-

pokogné. A Wladislaw dal bratru swému So- L. P.
běslawowi městko Hradec nad Labem s čtyřmi 1113.
ginými hrady, kteřj neyblj3 něho byli, y s
tau sewssj kraginau k nim náležitau. Aby se
pak ten pokog mezy Knjžaty Czeskými gesstě
pewněgi vtwrdil, a Ottjk aby se také s Wla-
dislawem docela smjřil, rok sobě položili a den
gmenowitý měsýce Czerwence, aby se sgeli na
mjstko gedno nedaleko od potoka, genž slowe
Nysa, kdežto se také Boleslaw, Knjže Polské
nagjti dal. A tu sgewsse se, tři dni pořád
spolu rokowali a přátelsky w stanu Wladisla-
wowě hodowali. A tu teprw w dokonalé
wesslí přátelstwj a slibili wssickni držeti pokog
bez přerussenj, a toho swými potwrdili přj-
sahami 1. Ottjk Morawský, aby se gesstě wj-
ce s Knjžetem Wladislawem a Boleslawem
sgednotil, pogal sobě gegich manželek třetj se-
stru, gmenem Zowku, též za manželku 2, a dru-
hý den na to dawsse geden druhému sstědré da-
ry a poctiwě se rozžehnawsse, rozgeli se, a kaž-
dý z nich wděčen gsa pokoge, do swé wlasti
a přjbytku se nawrátil. Stalo se také w
ten čas, že Oldřich, syn někdy Kunráda Knj-
žete vmřel, a bratr geho mladssj, gemuž by-
lo gméno Litold, málo také před tjm žiwot
swug wykonal, a poněwadž synowé gegich, kte-
ré po sobě zůstawili, gesstě děti byli, poručil
Wladislaw ty kraginy Morawské, kterými po
otcy swém Kunrádowa wládli, Soběslawowi,
aby ge, snad až do zrostu těch dětj, zprawowal.
A

1 Atque inter se datis & acceptis sacramentis confirmant fœdera pacis. *Cosmas* p. 255.
2 Annales Zwifalt l. c.

ł. p. A tak Ottjk w Holomaucy a Soběſlaw w Znog-
1115. mě panowali; čjmž dokázal, že wrchnjm Pá-
nem nadewſſemi Knjžaty Morawſkými byl, a že ſe s Soběſlawem bratrem ſwým vpřj-mě ſinjřil 1.

O založenj kláſſtera Kladrubſkého.

Wladiſlaw Knjže ze wſſech ſtran pokog způſobiw, o to ſe ſtaral, aby tak, gako předkowé geho, něgaký kláſſter založil. Nacházel ſe pak giž toho čaſu w Kladrubech kláſſter řádu ſw. Benedykta začatý, ale geſſtě nedokonaný. Nebo Swatopluk Knjže na tom mjſtě giž léta tiſýcýho ſtého oſmého několik mnichů y s Opatem tam vſtanowil 2, wſſak ſmrtj roku náſledugjcýho předhwácen gſa, kláſſtera ani newyſtawěl, ani ho čjm nadal. Wladiſlaw tedy na ſtolicy knjžecý doſazen, vmjnil to dokonati, co Swatopluk toliko počal činiti. Wyſtawěw tam kláſſter proſtranný y s koſtelem, a znamenaw, že tam malý toliko počet mnichů geſt, žádal Opata Zwifaltſkého, aby mu něco mnichů Německých do Čzech poſlal, že ge w Kladrubech oſaditi chce. Toť ſe ſnad ſkrze Rychencu, manželku Wladiſlawowu ſtalo, nebot ona Němkyně gſauc, takéť Němcům něco dobrého přála. Když tedy dwanáct těch Benedyktýnů Zwyfaltſkých tu do Kladrub přitáhlo, do toho giž doſtaweného kláſſtera vwedeni byli, aby tam y s Čzechy žiwot

1 *Coſmas* p. 255.
2 Anno MCVIII Suatopluk dux fundat ordinem noſtrum in Kladrub, quod Wladislaus ditavit. *Neplacho* Tom. IV. Mon.

wot mnichowský wedli, wssak ne Czecha, ale Němce, gménem Bertholda, Opatem wsta-nowili. Tu ge Knjže Wladislaw welmi bo-hatě nadal a gim hogné důchody nařjdil. Wssak se tomu wssemu obssjrněgi z listu, který gim toho času wyhotowiti dal, porozumj. Z La-tiny do Czesstiny přeložen čte se takto: Ł. P. 1115.

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. Známo bud wssem swaté Matky Cýrkwe sy-nům, že gá Wladislaw Knjže Cžeské za to mage, že cožkoli Božjho nenj, nic nenj. Ta-kéž tomu wěřjm, genž prawj: dáweyte almu-žny, a wssecky wěcy wám budau čisté. A opět tomu, genž prawj: wykaupenj dusse gest po-klad člowěka. Y postawil sem klásster ke cti Matky Božj Marye, abych tjm dussi swau wykaupil. A dobře wěda, že to Bohu nenj milé, když se gemu wěcy giným wzaté obětu-gj, protož tjmto swědčjm, že gemu tudy nic neprawého, nic giným mocý wzatého neobě-tugi, toliko to gemu přinássjm, což y před-kům mým dle obyčege země této powoleno by-lo klássternjkům darowati. Tyto sem pak wě-cy čistým swědomjm a wyřjmným srdcem dal, a pod swědectwjm Heřmana, Biskupa Pražské-ho, Jana Biskupa Holomauckého a Panů zem-ských y bez odporu wssého lidu Cžeského, tomu kostelu odkázal, totiž dwanáct strážných ko-stelnjch, gichž gména gsau: Mutiw, Zwar, Miljk, Dunay, Stoyan, Gluza, Neostup, Bra-trata, Maňa, Milon, Pacek. Dal sem gemu také ten celý les, genž ležj mezy dwěma poto-ky Mže a Mžicha nazwanými pořád až k ze-mi Německé, krom dwanácti wesnic, genž tam od starodáwna postaweny gsau, řečených Lom, Benessiewice, Lobzy, Plezomy, Malkowi-

L. p. ce, Malewlaz, Czekowice, Skyryno, Bonati-
1115. ce, Naſtaremſedle, Dalemyſle, Proſteboryce.
Dal ſem také pětmecýtma celých wſý, totiž
Bladruby, Werbičany, Ponebuzlaz, Glupeno-
wo, Zumlas, Oboychnice, Borowany, Milewo,
Bukowo, Watenicy, Wecelowo, Mokurad,
Podewſy, Dudlemowicy, Milğu, Welchys,
Podmokly, Gorky, Scepanowice, Mladetice,
Kamicy, Czebewo. W Wadizlawicých dal ſem
kraginu od řeky Mohelnice až k dubu, též y Ze-
brezlu — — ſewſſjm což tam náležj, též y ce-
lau wes Luběň. Wes Slewicy s djlem po-
toka. W Czernoſycých wſſecko, což ſem kau-
pil při Goſce. W Lağowicých tři rybáře,
gichž gména gſau: Lekan, Marſſjk, Blažen.
Též řeku Mže nazwanau od Wltawy až k po-
toku Chotč. K kapli ſw. Hawla vſtanowili
ſme pět ſtrážných, gichž gména gſau: Mutiš,
Rader, Nepřiwad, Meřata, Koyata. Ze wſy
Lipáně gednoho duſſnjka Ten řečeného y s ze-
mj geho. We wſy Sabowreſt krawaře gmé-
nem Ranoš, s zemj geho. We wſy Widimě
Trebáta s zemj; we wſy Geherrazu dwa ſau-
ſtružnjky, Petr a Gotſa řečené. Důchodnj
Pražſký každau ſobotu deſet denárů platiti bu-
de, a gedno hřjbě na ſw. Hawla. Peněžnjk zla-
tý drát téhož dne. Knjžecý ſklepnjk dwě wědra
medu. Také ſme gim dali w Praze mjſto na
dwůr, aby tam hoſti chowali, od koſtela ſw.
Michala až k ſw. Petru na Zderaze, a pořád
až k ſylnicy. Dal ſem také winicy pod Proſy-
kem, a Tana y s zemj geho, též Neſychu, genž
platj dewět měřic ſoli. W Plzni gednoho ko-
žiſſnjka gménem Bezwy. W Nezabudech čtyři
rybáře, gichž gména gſau Milhoſt, Otek, Do-
macha, Czaſtolow, a čtyři genž platj dewět mě-
řic

tie soli, totiž Tessna, Preztana, Glupesse a Bore. L. P.
W Sdeanissicých hřňčjře gménem Ozlatu. W 1115.
Zemetizy Radostu s syny geho, genž platj sedm
wěder medu. W Vgryně Boratu, Zwerka,
Biřzotu, Milhostka, kteřj tolikéž platj. W Gose-
řicých dwa kowáře gménem Bogana a Tergona.
Gednoho koláře — — We wsy Chostowě dwa
myslitwce Zeztrogor a Glusa řečené. W Tinzře
topiče gménem Rastry. W Lubossině winicy
s winaři, gichž gména gsau: Stras, Zabona,
Hemir, Golisa, Scepata. W Tuskowě zednj-
ky dwa, Domabor a Cyk. We wsy Milosti-
ně dwa kteřj ssaty perau, gichž gména gsau Rás.
Sdata bude platit padesát kusů železa. W
Domažlicých třetj djl z cla s Knjžetem. Wssak
to sem potom wyměnil s Heřmanem Biskupem
Pražským za desátky, aby tam chudj lidé od
geho weyběrčjch nebyli sauženi. Nadto sem
gesstě přidal dwě wesnice Walterowo a Dow-
dlenowice. Dal sem také dwořských sluhůw
sedm, gichž gména gsau, Obida, Poteha, Milo-
ta s bratřjmi geho, Mirsa, Martin, Gumprecht.
Tyto wssak wesnice negsau celé, totiž Gnewi-
nice, kdežto sem dal zemi na deset pluhů. W
Klonowizy tři chalupy 1. Wes Bugidl krom
dwau chalup. W Chotesewicy čtyry chalupy.
W Honězowicy sedm. W Dnisých zemi na dwa
pluhy a tři chalupy. W Rozwadě gednu cha-
lupu. K tomu také sem přidal čtyry wesnice,
Mildkow, Zlapnice, Bzyne a Pnekluk nazwané.
W Lowkwě půl wsy. W Oranowjch půl we-
snice a řeku od kamena, genž ležj v prostřed
řeky, až k brodu ke wsy Plana řečené. W
Litoměřickém kragi dal sem wesnicy a winicy s
winaři w Mlinoze, a ginau wes, Wina nazwa-

1 Mansiones.

L. P. 1115. nau s pěti winaři, gichž gména gsau Chernata, Zopel, Hodata, Třibata, Bosey. We wsy Lun řečené zemi na geden plub. We wsy Lubochowanech rybáře gménem Wawryk. Wssecky tedy dědiny, které sem tomu kostelu w zemi Czeské darowal, též y dané, prodage, noclehy, narez aneb pastwisstě swinská a což se koli pro Knjže po wsech zbjrá, to sem gemu wssecko oswobodil, též y trh w Kladrubech odewsseho cla swoboden býti má. Gestliže kdo koho ranj neb se mordu dopustj, ty pokuty ne Knjžeti, ale tomu kostelu ať náležegj. Gestližeby se kdo opowážil něco toho odcyzyti, takowý ꝛc. Stalo se pak to nadánj léta od wtělenj Páně tisýcyho ſtého patnáctého [1].„ Z toho listu opět známosti mnohých starých wesnic w Czechách, y gmén předkůw nassjch nabýwáme.

Ale ti Němečtj mnichowé tu nedlauho zůstali, neboť se s Czechy srownati nemohauce po dwau letech se zase tam, odkud přissli, odebrali. Toť Czechy owssem mrzelo, že ne Czech, ale geden z těch přjchozých Opatem byl, protož na ně newražili, a ledacos gim na wzdory činili. Wssak Knjže na tom zůstal, aby w Kladrubech Němečtj mnissi byli, protož gich opět léta 1119. dwadcet y s nowým Opatem, Wizyman řečeným z téhož Zwyfaltu do Kladrub přitáhlo, kteřj tu potom y zůstali [2]. Ten klásster po času welmi zbohatl a se zmocnil, a když ho Cýsař Jozef Druhý léta 1785. zrussil,

1 Ex originali archivi Bibl. Regiæ Pragen. Extat impressum hoc diploma latine in Annal. Dobneri Tom. VI. p. 123. sed non videtur cum originali collatum fuisse.

2 *Sulger* in Annal. Zwifalt. P. 1.

ſſil, bylo w něm 54 mnichůw, a oſmdeſát L. P. 1115.
tiſýc zlatých borowých peněz, které w sau-
kromněm mjſtě kláſſtera zazděné měli, a o kte-
rých toliko ſtarſſj wědomoſt mjwali, ſe nalezlo.
Neboť ſobě ti kláſſternjcy ten tagný poklad
ſkládali, a k poſlednj a nuzné potřebě ho ſſetři-
li a chowali.

O bitwě s Vhry.

Mezy tjm Vhřj o tom vſlyſſewſſe, kterak Knj- 1116.
žata Czeſká netoliko mezy ſebau ſe přátelſky
ſmjřili, ale že také s Poláky w pokog a přá-
telſkau ſmlauwu weſſli, žádali ſe též s Czechy
o ſtálý pokog vmluwiti. Byli pak Vhřj, gakž
o nich Kozmas ſwědčj, národ přenáramně
mocný, na zbožj přewelmi bohatý, w wálkách
nad giné ſylnégſſj, tak že ſe s každým giným
Králem ſami a bez pomocy cyzý potýkati a
wognu wéſti mohli [1]. Měli pak tehdáž Vhřj
po ſmrti Kolmanowě Sſtěpána za Krále, mu-
že welmi dobrého. Tu Páni Vherſſtj, zwlá-
ſſtě ti, genž byli milownjcy pokoge, namlu-
wili geg na to, aby s Knjžetem Czeſkým Wla-
diſlawem wſſel w známoſt, w pokog a w přá-
telſtwj, tak aby proti ſobě nebýwali. Král
Sſtěpán gſa také milownjk pokoge, welmi
rád tu radu od nich přigal, a ſljbil tak vči-
niti. Y bez meſſkánj wyprawil poſly ſwé k
Wladiſlawowi, geho žádage, aby k němu při-
gel až na meze Vherſké, tu že chce s njm o
přátelſtwj a o pokog gednati, tak aby mezy

1 Ungara gens viribus ingens, opibus pollens, armis bellicis præpotens & cum quovis rege terrarum pugnare ſufficiens. *Coſmas* p. 255.

L. P. 1116. nimi vtwrzen byl. Wladislaw giž po mnohých nesnázech syt gsa těch něwolj, toho, aby měl pokog sewsſemi, welmi byl wděčen, a dal Vherským poslům odpowěd, že to chce rád včiniti, tak gakž Král gegich žádá, a toho čaſu w tom mjstě že se chce dáti nalezti. A pogaw s sebau Soběslawa a Ottjka s welikými haufy Cžechůw a Morawanůw ke dni vrčitému táhl až na Vherské meze, a položil se s swým lidem v potoka, řečeného Olžawa, kterýž Morawu od země Vherské dělil. Z strany druhé toho potoka giž se byl položil Král Vherský na poli, kteréž slaulo Lucko s nesčjslným počtem lidu 1. Wladislaw pak toho dne prwnjho nessel k Králi Vherskému, a Vhřj to welmi těžce nesli, prawjce, žeby pohrdal Králem gich, a žeby snad chtěl, aby Král k němu ssel do geho stanu.

Nazeytřj ráno poslal Wladislaw rady swé, aby Králi od něho pozdrawenj včinili, a kde chce rokowati, že Wladislaw hotow gest se tu postawiti. Vhřj na to takowau odpowěd dali, z které se rozuměti moblo, žeby Vhřj wjce boge než pokoge žádostiwi byli 2. To znamenaw nesslechetnjk gakýsy, Solth gménem, Vher rozený, vmyslil oba národy geden proti druhému zkyseliti a popuditi. Byl pak ten zlopowěstný Solth toho čaſu mezy Cžechy, genž byl wždycky zlých wěcý rozmnožitel, kterýž někdy pro swau nesslechetnost z Vher byl wy-

1 Et jam Ungara gens innumerabilis, velut arena maris aut pluviæ stillæ in campo Luczko totam superficiem terræ coopeperuerant. *Cosmas* l. c.

2 Ad pacifica Ducis verba remittunt responsa magis rixam provocantia, quam pacis osculum ferentia. *Cosmas* p. 246.

wybnán, a dawný čas ljsal se k Knjžeti Wla- L. P.
dislawowi. Tehdy dřjw než se Král s Knjže- 1116.
tem sessli, poslal Solth k Králi Vherskému posla swého, a řka gemu: "Gá gsem wěrný Pánu mému Králi, a což wjm o něm zlého, toť powinen gsem gemu oznámiti. Protož aby to Král wěděl, že gakž neyprwé segde se s Knjžetem saukromj, od Czechůw gat bude, proto neb Knjže slyssel, že na ten rok králowstj bez zbroge přigeti magj." A sám ssel do stanu Knjžete Wladislawa, a řka gemu: "Gistě mi gest od znamenitých Panůw Vherských tagně oznámeno, gakž s Králem rokowati budeš, Král tě gme, protož kaž se swým do zbroge připrawiti a pohotowě w stanjch státi." Král y Knjže tomu vwěřili a wedlé rady toho Soltha včinili. Hned giného opět posla poslal k Králi, a řka: "dřjw než budeš rokowati s Knjžetem, rozkaž od potoka proti wogsku Czeskému postawiti střelce, tak aby Czechowé do ležení Vherského wpadnauti nemohli." Král Sstěpán to wsse bez prodlenj včinil, aniž se s kým o to dřjwe poradil. Czechowé střelce pohotowě býti widauce, z toho se domnjwali, že prawda gest docela to, co Solth mluwj [1]. Bylo pak těch střelců tři pluky, z národu Bissenského a Sykulského, genž Vhrům za žold slaužili. Wladislaw wida, že ozbrogeni gsau a k ležení geho se přibližugj, neginač saudil, než že se na něg obořiti mjnj, hned welel, aby se Czechowé zbraně chopili, a přes ten potok přeprawili. Tu se strhla nenadálá, vkrutná a pro Czechy nesstastná bitwa, w kteréž hned s počátku sta-

 tečný

1 *Ioannes de Thurocz* in chronico Hungarorum edit. Brun. de a. 1488.

L. P.
1116. tečný Rytjř a Wládař měſta Žatce, gménem
Juřjk, ſyn Stanůw, y s ginými Žateckými
Pány a Rytjři na mjſtě zabit byl; oſtatnj ſe
pak y s Knjžetem Wladiſlawem dali na vtj-
kánj. Ottjk a Soběſlaw vzřewſſe, že Wla-
diſlaw od Vhrůw přemožen gſa, vſtaupiti
muſyl, hned wogſku ſwému rozkázali, aby ſe
zbraně chopili. Měli pak při ſobě čtyři hau-
fy ſylných Morawanůw a tolikéž haufů vda-
tných Cžechů. S těmi obeſſli něgaký wrch, genž
ge od Wladiſlawa dělil, a vprkem ſe obořj-
li na leženj Vherſké, kdežto Král, Páni Vher-
ſſtj a Biſkupowé v ſtolů ſedjce, ſſkwoſtně ho-
dowali, o té bitwě nic newědauce. Tu ſe
Král a znamenitěgſſj Vhřj hned dali na autěk,
oſtatnj poſtawili ſe Cžechům na odpor. Ale
ti tak zmužile a ljtě na Vhry doráželi, že gich
tu přenáramný počet pobili, a oſtatnj z leže-
nj wytiſkli. Pjſſe Kozmas, že wjce vrozených
a nevrozených Vhrů na mjſtě zbitých zůſtalo,
než při řece Lehu za čaſu ſw. Oldřicha [1].
Mezy tjm ſe pak ſtřelcy, genž nad Wladiſla-
wem ſwjtězyli, k ſwým zaſe nawracowali. A
vzřewſſe, že Vhřj vtjkagj, a ginj ſem y tam
gako ſnopowé na poli zabiti ležj, a že ſobě
Cžechowé w Vherſkém táboru weyſkagj a
kořiſtugj [2], za vtjkagjcými tjm rychlegi poſpj-
chali. Vhřj domnjwagjce ſe, že gſau Cžecho-
wé, genž na ně znowa gedau, tu nowým ſtra-
chem podgati gſauce, geſſtě dále v welikém
nepořádku běželi, a doſtawſſe ſe k řece Wahu,

přes

1 Certe tot nobiles & ignobiles ibi interierunt Pannones, quot nec tempore ſancti Odalrici juxta fluvium Leh interiſſe referuntur. *Coſmas* 256.

2 Behemi autem acriter dauaſtabant caſtra Regis. *Thurocz* l. c. In caſtris tripudiantes. *Coſmas* p. 257.

přes něg chwátawsse mnoho se gich w něm zto= L. P.
pilo. Naśsi pak po tom wjtězstwj zůstali tu ce= 1116.
lau noc w tom leženj Vherském a mnoho tam
střjbrných a zlatých nádob nalezsse, wssecko
za kořist wzali, a giných drahých wěcý sobě
osobili [1]. To se wsse stalo třinácteho dne mě=
sýce Máge. A tak tu přjhodu Kozmas náš,
genž toho času žiw byl, wypisuge; co se wssak
gesstě mimo to stalo, o tom nic newypra=
wuge.

Nowá wálka s Vhry.

Ale Vhřj tu porážku welmi hořce nesli, y 1117.
strogili se opět na wognu, aby se nad Czechy
pomstili. O tom vslyssew Wladislaw, a mezy
tjm wyrozuměw, kterak se to stalo, také se
nad tau přjhodau welmi mrzel. Y poslal po=
sly swé wěrné k Králi Sstěpánowi, aby mu
dali zprávu, že se tu nestalo žádné nevpřj=
mnosti s strany Wladislawowy ani geho Cze=
chůw, ale že něgaký Vher, gménem Solth,
dáwal zprávu před njm o Králi, žeby měl
tu lstiwé přigeti, a Vhrům swým že rozkázal,
když on gme Wladislawa, hned aby se na Cze=
chy obořili, a ge mordowali. A skrze tu zprá=
wu Solthowu že se Czechowé w oděnj připra=
wili. Král Sstěpán wyslyssew posly, řekl:
„Wssak gest týž Solth mluwil předemnau,
že má o tom dobrau wědomost, že Knjže
Czeské na tom se postawil, aby mne gal, a
Czechowé na bezpečné mé Vhry že magj na
ten čas nenadále vdeřiti a wssecky ge zmor=
do=

[1] Inque suos vulgus bona cæteris distrahit usus. *Cosmas* l. c.

L. p. 1117 dowati. Giž sem tomu teprw z této wašj zpráwy porozuměl, že gest ten nešlechetnjk swau křiwau řečj Uhry a Czechy skraubil w hromadu. Protož chcy gá gemu hned před wámi učiniti slussnau odplatu.„ Y rozkázal ho hned gjti a v přjtomnosti poslůw Wladislawowých kázal toho Soltha čtyřmi koňmi na čtyry kusy roztrhnauti. Wladislawowi pak rozkázal powědjti, že přátelstwj s njm a pokog až do smrti chce zachowati, a daw poslům hogné dary, poctiwě ge až z swé země wyprowoditi rozkázal 1. Ale Uherstj Páni a Zemané nikoli toho dopustiti nechtěli, aby ta gich porážka na Czessjch nebyla mstěna. Sebrawsse se, činili wpády násylné do Morawy, a kamž přitrhli, zemi hubili. Někdy y také na zemi Rakauskau sahali. Wladislaw aby tomu hubenj přjtrž učinil, a těm nepřátelům tjm snáze odolati mohl, vmluwil se s Leopoldem Knjžetem Rakauským 2, a tak obadwa wogska swá spogiwsse, po tři léta Uhrům na odpor stáli; wssak nikdy k hlawnj něgaké bitwě nepřisslo. Toliko se čte, že léta 1119. Rakussané s Czechy spogeni gsauce, Uhrům pewnost Waswar wzali, gi ohněm zkazyli, a celau tu kraginu popáliwsse, se zase domů nawrátili 3.

Kterak

1 Wáclaw Hágek w listu 165.
2 *Sigism. Calles* in Annal. Austriæ l. 8.
3 *Otto Frising.* ap. *Urstisium* Tom. 1.

Kterak Wladislaw Bořiwogowi Knjžetstwj Cžeské nawrátil. L. P. 1117.

Stala se pak okolo toho času wěc w Cžechách před tjm neslýchaná. Giž swrchu na rok 1110. powědjno kterak Knjže Bořiwog od Cýsaře w Rokycanech gat a w pewnosti Hammersteině nad Reynem do wězenj dán, a tak knjžetstwj swého, ač gemu, gakožto staršjmu z rodu knjžecýho náleželo, zbawen byl. Toho pak roku Bořiwog z té wazby wyniknw, bral se vpřjmo do Rakaus, kdežto manželka geho, Gerpirk, sestra Leopoldowa, Knjžete Rakauského, za ten celý čas, kteréhož gegj manžel v wězenj seděl, přebýwala. Bořiwog také zwěděw, že bratr geho Wladislaw s Leopoldem w dobrém přátelstwj gest, y žádal ho za to, aby se zaň v bratra geho přimluwil, což on gakožto šwagr y pro sestru swau rád včinil. Wladislaw tau přjmluwau pohnut gsa, y rozwážiw, kterak Bořiwog bez přjčiny z swého knjžetstwj wyhnán byl, a to dlauhé a těžké wězenj pokorně a trpěliwě za šest let pořád zběhlých snášel, rozpomenuw se nad njm, y powolal ho k sobě do Cžech [1]. Bořiwog přigew y s manželkau swau, a před Wladislawem se postawiw, gemu se pokořil. Wladislaw pohleděw naň, a milosrdenstwjm gsa hnut, y posadil ho na knjžecý stolicy, sám sebe gemu poddal, a přednjho dustogenstwj knjžecýho gemu postaupil, tak aby on Bořiwog, genž wšecka giná Knjžata Cžeská wěkem předčil, celým Knjžetstwjm dle práwa Bře-

[1] Mittit Ut. revocat mense Decembri fratrem suum Borziwoy de exilio, *Cosmas* p. 258.

wen z země nesla. Ač než
weliká woda v Prahy bývá
neb mostnic na Pražském m
dřewěnném dosahowala, ale
šyti loktuw byla nad podlah
ké chalup, domuw a kosteli
Pražském wywrátila a s seba
1119. tom dosti gesstě nebylo, nebo
cýho třidcátého dne měsýce C
du na wecer přissel tak weliký
od polednj strany, kterýž weli
du okolo Prahy y w Praze a
zemi včinil, že se tomu lidé w
se zděsyli. Na Wyssehradě ged
a dosti pewnau, kteráž byla v
ginými dwěma, přewrhl a z ko
ač přednj y zadnj celá ostala.
zecýho se obořilo, kamenj toliko
dřjwj se pryč powětřjm rozneslo
rež týž wjtr zachwátil, též y s
wywracel a zlámal z. A tak tel
to nasse brzy po sobě

Kterak Wladislaw opět sám panowal. L. P. 1120.

Když ty bauřky žiwelnj přestaly a se vtissily, tu opět nowé různice a newole mezy Knjžaty Czeskými znikly. Až do toho času oba bratřj, Bořiwog a Wladislaw welmi pokogně zemi Czeskau zprawowali. Ale toho roku tisýcýho stého a dwadcátého násylně počali se mezy sebau waditi a w zlé wůli býti. Wssak wssebo toho Bořiwog přjčinau byl. Neboť na Němce přjliš laskaw gsa, mnoho gich při dwoře swém chowal, s nimi se o wssecko radil, Czechůw sobě nic newssjmage. A tak slibů Panům včiněných neplnil, pročež se nemálo mrzeli a začasté na to sobě v Wladislawa stěžowali, a za to, aby bratra swého z té přjčiny napomenul, snažně žádali. Wladislaw chtě žádost Czechůw wyplniti a Bořiwogowi dobře poraditi, přistaupiw před něho, řekl k němu: "Bratře, musýmť s tebau něco tagného promluwiti. Proč se medle radau swých Czechů nezprawugeš, a Němcům z dwora swého gjti nekážeš? Což na to nepamatugeš, že Němcy rodu nassemu mnoho zlého včinili. Zdaliž sy kdy widěl cyzozemce w gine zemi sedjcyho w radě, genžby byl newyhledáwal vžitku swého. Dobrý člowěk swé wlasti neopustj, a my takowého, genž se doma nehrubě dobře chowá, k nám přigjmáme. A kterak cyzozemec nám wěren býti může, kterýž se s swými nemohl smjřiti. Gakž ten tobě bude dobře raditi, genž gediné na to myslj, kterakby nám mohl vsskoditi. Nepřicházýť k nám cyzozemec, aby wyhledáwal dobrého twého, ale toho gediné hledj, aby nassel vžitek

L. P. ſwûg. Budeli ſe tobě zle weſti, y kdož gemu
1120. zbránj od tebe vtecy, a do ſwé země ſe odebra-
ti.„ Knjže Bořiwog Wladiſlawowi na to
odpowěděl: "Toť mně dobře známo geſt, že
když ſy ty Knjžetem byl, toho ſy do rady po-
gal, který ſe tobě ljbil. Toť gá také činiti, a
gſa Knjžetem podlé ljboſti ſwé rady ſobě v-
ſtanowiti mohu.„ A tak hněwiwě bratra
ſwého odbyl 1. Páni vſlyſſewſſe, gakau Bo-
řiwog Wladiſlawowi dal odpowěd, a že Něm-
cû nikoli od ſebe puſtiti nemjnj, ſpikli ſe, a
předſtaupiwſſe před Wladiſlawa, proſyli ho,
aby ſe opět w celé Knjžetſtwj Cžeſké vwázal,
a gjm ſám wládl, že Bořiwoge zněmčilého za
Knjže mjti nechtégj. A tak Wladiſlaw, chtěg
neb nechtěg, bratra ſwého Bořiwoge z země
wyhnati a wládařſtwj celého Knjžetſtwj na
ſebe wzýti muſyl. To ſe ſtalo deſátého dne
měſýce Srpna roku ſwrchu poznamenaného.
Kozmas, genž toho čaſu kronyku ſwau pſal,
toliko prawj, že Bořiwog opět z země wy-
hnán a s ſtolice knjžecý ſwržen byl 2. Gakým
ſe pak to zpûſobem dálo, a kdoby toho přjči-
nau byl, to wſſe mlčenjm pominul, obáwage ſe,
žeby buď gednu neb druhau ſtranu vrazyl, kdy-
by prawdu zřegmě powěděl 3. Neboť wěc
welmi nebezpečná geſt o přjběžých lidj, kteřj
geſſtě žiwi gſau, pſáti, proto že každý, aby
ſe gemu pochlebowalo, žádá, a prawdy nerád
o ſobě, geſtli na geho zlehčenj, ſlýchá. A tak
ſe Kozmas y Wladiſlawa y Bořiwoge, kdyby
ſe

1 Dalemil Mezeřický w kap. 63.
2 Eſt Borziwoy rurſus regni de culmine pulſus, p. 260.
3 Nunc mea muſa tuum digito compeſce labellum.
Si bene docta ſapis, caveas, ne vera loquaris.
Ceſſunt p. 259.

ẜ zas nawrátil, neywjc pak Panů Czeſkých Ł. P. 1120.
báwati muſyl, protož toho tak nechal, a
ičehož wjce nepoznamenal. Ale Dalemil dwě
ſtě let potom žiw gſa, a někde zprawu o tom
nalezw, nepominul toho do ſwé kronyky po-
ložiti.

Bořiwog Knjže owſſem neſſtaſtné, muſyl
opět z zemé Czeſké vgeti. Y odebral ſe do
Rakaus k ſſwagru ſwému, Leopoldowi,
kdežto přebýwage, lepſſjho ſſtěſtj očekáwal.
Potom také Krále Vherſkého Sſtěpána na-
wſſtjwil, a za pomoc ho žádal; w té pak ze-
mi těžce ſe roznemohl, a tam žiwot ſwůg
dokonal léta tiſýcýho ſtého dwadcátého čtwr-
tého, druhý den měſýce Vnora. Tělo geho
z Vher do Czech přiwezeno, w koſtele ſw.
Wjta na hradě Pražſkém čtrnáctého dne mě-
ſýce Března téhož léta poctiwě pohřbeno by-
lo. Züſtawil po ſobě tři ſyny, Jaromira,
Spitihněwa a Leopolda. A tak to neſſtaſtné
Knjže dwakrát na ſtolicy knjžecý poſazen, tři-
krát z zemé wyhnán, a ſſeſt let v wězenj držán
byl, až y w cyzyně vmřel 1.

Wladiſlaw pewnoſti ſtawěl.

1121.

Wladiſlaw opět na ſtolicy knjžecý doſazen
gſa, o to hned péči měl, aby zemi Czeſkau
zpewnil a proti wpádům nepřátelſkým bez-
pečnau včinil. Přitom také vmjnil, aby kra-
giny k Czeſkému Knjžetſtwj náležité zaſe zý-
ſkal, a Němcům ſe w Czechách zmocniti ne-
dal. K wjře podobné geſt, že to wſſecko vči-
niti Panům přiſljbil, když zaſe na Knjžetſtwj

H 2 do-

1 Coſmas p. 267.

L. P. doſedl. Předně tedy wyprawil poſly ſwé
1121. Cýſaři Gindřichowi o hrad Donin, genž u
kragině Nyſa řečené a v Labe ležjcý ſtál, aby
to oboge Czeſkému Knjžetſtwj nawráceno by-
lo. Neboť Král Wratiſlaw tu zemi dceři
ſwé, Gitce, manželce Wipertowé, toliko za
wěno dal, a Cýſař gi Wipertowi, hněwaw ſe
na něg, odgal a ſobě bezpráwně oſobil. Cýſa-
ři ſe owſſem nezdálo toho včiniti, ale rady
Cýſařſké k tomu radili, prawjce: "Miloſtiwý
Cýſaři, wſſak wám ten hrad Donin nenj k
žádné potřebě, a kdyžkoli bude chtjti Knjže
Czeſké, gebo dobude a geg obdržj." Y odpo-
wěděl Cýſař: "Poněwadž mne za to Knjže
Czeſké žádá přátelſky, chcy to včiniti." A
tak zaſe přiſſel ten hrad w ruce a w moc Knj-
žete Czeſkého 1. Wladiſlaw to ſſťaſtně po-
řjdiw, hned kázal ten hrad Donin oprawiti
a zas wyſtawěti, též y pod njm to měſtečko,
aby oprraweno bylo a ohrazeno doſtatečně, we-
lel. A tak z té ſtrany zemi Czeſkau proti
Saſům w čas wálky vbezpečil. Obrátil ſe
potom do Morawy, a tam ſtarý hrad Podi-
win, kterýž ležel nad řekau Zwárka řečenau,
oprawiti a ſylně vpewniti dal 2, aby ſe tau
ſtranau Vhrům y Rakuſſanům, kdyby proti
němu něco začali, tjm lépe brániti mohl. Sta-
wenj těch pewnoſtj tak opatrně zřjdiw, vde-
řil na Němce, kteřjž ſe w Czechách přjliš v-
pewnili. Dobrá y vžitečná wěc owſſem byla
[n]ěkterých mjſt puſtých a leſy poroſtlých, kte-
[r]ých Czechowé nepotřebowali, Němcům po-
[p]aupiti, aby ge wyplanili a z nich polj wor-
[n]ých nadělali. Mám za to, že Bořiwog oneh-
dy

1 Hágek na liſtu 166.
2 Coſmas P. 269.

dy ty nowé obywatele do Czech wábil, neboť Ł. p.
Němcům mnoho dobrého přál, kteřjž osadiw- 1121.
ſſe ſe w leſých okolo nynėgſſjho méſtečka Běla řečeného, na tom doſti nemagjce, tu na gedné welmi wyſoké hoře, giž nynj Bezdězy řjkáme, hrad ſobě pewný poſtawili. Wladiſlaw obáwage ſe; aby tudy ti Němcy ſe nezſylili, a čaſem Knjžatům Czeſkým neſſkodili, vmjnil to přetrhnauti. Sebraw lid Czeſký, táhl na ně bez křiku, až Czechowé tagně ke zdem toho hradu přiſſli. Němcy to vzřewſſe, brániti ſe počali, ſtřjlegjce z lučiſſť a kamenjm ſe zdi házegjce, a w tom dwa znamenité Rytjře ranili, totiž Oldřicha, ſyna Wecemilowa, a Olena, ſyna Borſſowa. Czechowé z toho ſe welmi roznjtili, a welikau ſylau na hrad autok včiniwſſe, dobyli ho. Wladiſlaw hned welel, aby ty přemožené a zgjmané Němce w tom leſe oběſyli, proto že ſe Pánu země bránili a zprotiwili, y bylby ſe ten rozkaz wykonal, kdyby byl něgaké hrabě Albrecht, ſnad též Němec, k tomu rychle nepřigel, a ſnažně za ně neproſyl, tak že ſwau wýmluwnoſtj a chytroſtj Wladiſlawa k tomu ponukl, že gich při žiwotech nechal [1].

Heřman Biſkup Pražſký vmřel, a Meynhard wolen.

Ku koncy roku náſledugjcýho, totiž tiſýcýho 1122.
ſtého dwadcátého druhého těžce ſe roznemohl Heřman Biſkup Pražſký. A wida, že mu giž ſmrt naſtáwá, řekl k těm, genž okolo geho poſtele ſtáli: "Ach tagné wěcy, mnohé tagné

[1] *Coſmas* p. 260.

L. P. 1122. wěcy mám.„ Přjſtogjcý ſe tomu welmi diwili a geden na druhého hleděli. Byl pak toho čaſu ten obyčeg, že ſe mnozý nábožnj lidé na ſmrtedlné poſteli z ſwých hřjchůw weřegné zpowjdali. Což y Biſkup Heřman činil, a odewřew vſta ſwá, řekl: "To nynj mluwiti budu, to ſem giž dáwno na kazatedlnicy mluwiti měl, když ſem geſſtě zdráw byl, y muſým to nynj vmjrage řjcy. Přiznáwám ſe, že ſem gá hřjſſnjk giných hřjſſnjků netreſtal, a že ſem mocné a bohaté, genž wſſeliké neprawoſti páchali, ctil a na ně laſkaw byl, které ſem měl kárati, a neposluſſné do klátby dáti. Nebo po ſmrti Břetiſlawa mladſſjho, Knjžete nad giné lepſſjho, rozmohla ſe w zemi této wſſeliká neprawoſt, pýcha, oſſemetnoſt, podwod a náſylj, y želel ſem toho welice, že ſem tehdáž s tjm dobrým Knjžetem také nevmřel. Běda mně, že ſem mlčel! že ſem odpadlců od wjry Kryſtowy neobrátil, že ſem mečem klátby pro wjru nebogowal, nebo ſe to mau nedbánliwoſtj ſtalo, že Židé giž pokřtěni gſauce, ſe zaſe k židowſtwu nawrátili a geho ſe přjdržeti. Y mámť weliký ſtrach, že mi to Kryſtus Pán bude wyčjtati, a že proto do pekla vwržen budu. Neboť ſem nocy této přehrozný hlas ſlyſſel: řkaucý: "Ty ſy neſtál proti nepřjteli, ani ſy domu Páně zaſtáwal, když ſy měl pro něg bogowati, a dopuſtil ſy, že ſtádo ne zlatem nebo ſtřjbrem, ale krwj Kryſtowau wykaupené ſkrze gedinau praſſiwau owcy ſe nakazylo a králowſtwj nebeſkého zbaweno bylo.„ Ach běda mně! ó gakbych chtěl býti giným, než ſem gindy byl! Newražjm ſám na ſebe, proto že ſem málo dobrého včinil.„ To powěděw ſkonal a na wěčnoſt

ſe

se odebral. To se stalo čtrnáctého dne měsýce Ł. P.
Zářj. Zprawowal kostel Pražský dwamecý- 1122.
tma let, sšest měsýcůw a sedmnácte dnj 1.
Niceméně Kozmas kronykář tehdáž gesstě žiw
gsa, toho Biskupa Heřmana welmi wychwa-
luge, a takto o něm pjsse: "Nebot byl muž
welmi wážný, neznámým sýce strassliwý, k do-
mácým wssak přjgemný a milý, w dobrých
obyčegjch se nad giné stkwaucý. Negen ká-
zanjm a wykládánjm slowa Božjho, ale y
dobrými přjklady newěřjcý wyučowal. „
Prawj dále, žeby o geho chwalitebných skut-
cých gesstě mnoho psáti mohl, ale že lidé, genž
sami nic dobrého nečinj, tomu nerádi wěřj 2.

Wladislaw Knjže nechtěge kostela Praž-
ského dlauho bez pastýře nechati, gesstě roku
toho powolaw starssjch Wládyk a kněžstwa,
před nimi předewssemi za Biskupa wyhlásyl
Meynharda, Němce welmi chytrého. Kněžj
a Páni to slyssjce, poodstaupili na stranu, a
poradiwsse se, rozkázali něgakému Mjrkowi
Wssebořskému obecnau potřebu před Knjžetem
oznámiti, nebot se wssickni z toho mrzeli, že
opět Němec, gakož byl Heřman, Biskupstwj
Cžeské zprawowati má. Mjrek tedy před-
staupiw před Wladislawa, řekl: "Ctné Knj-
že, twogi poddanj gak duchownj tak y swětssj
toto tobě weleli powědjti, že to twému dů-
stogenstwj knjžecýmu nenáležj, abys ty měl
osobám duchownjm také y swětským Biskupa
wstanowowati. Druhé, že tento Meynhard
nenj Cžech přirozený, ale Němec, a oni se
wssickni gesstě za dnůw Krále Wratislawa
zawázali, aby žádného Němce na ten auřad

1 *Cosmas* p. 261—263.
2 *Idem* ibidem.

L. P.
1122. Biskupstwj Czeského nebrali.„ Knjže wysly
slaw to, co se mluwj, odpowěděl: "Poněwadž
gá sem geho za Biskupa zwolil, wy geg mjti
musýte; pakli ho kdo mjti nechce, oblas se
obzwlásstně.„ A když se žádný neohlásyl, řekl
Mirkowi: "kdo gest tobě welel mluwiti, nechť
tě z mých rukau wyswobodj.„ Y zkřikli wssi
ckni: "nechceme Němce, nechceme Němce.„
Knjže nemoha se konce toho křičenj dočekati,
odssel, pogaw Meynharda za ruku. Po ně
kterém pak dni Knjže pěknými slowy neyprw
namluwil kanownjky, a potom Páňy některé
znamenitégssj, tak že ostatnj Meynharda, ač
nerádi, za Biskupa přigjti musyli 1.

Kterak Wladislaw do Morawy, a potom do Mjssně wogensky táhl.

1123. Nedlaubo po dosazenj Meynharda na Bi
skupstwj Pražské wzessly nowé newole a různi
ce mezy Knjžaty Czeskými. Nebo Soběslaw
mladssj bratr Wladislawůw s zeměmi, které
w Morawě držel, negsa spokogen, gesstě gich
wjce žádal, a wsseliký nepokog sem y tam či
nil. Wladislaw rozljtiw se hněwem a sebraw
wogsko, táhl naň tak sylně, až geg z Mora
wy sewssemi geho wyhnal a wypudil. Y hned
ty kraginy Morawské mezy giná Knjžata Cze
ská rozdělil. Dal totižto geden djl Kunráto
wi, synu Litoltowu, a druhý djl, kterýž měl
někdy Oldřich, bratr Litoltůw, přidal Ottj
kowi, bratru Swatoplukowu. To se stalo
měsýce Března. Když se Wladislaw do Czech
nawrátil, nalezl tu posly Cýsařské, kteřj gemu

1 Hágek na listu 266.

li-

listů podali, gimiž Cýsař Gindřich Wladisla- L. P.
wa za to snažně žádal, aby něco lidu wáleč- 1123.
ného sebral a s njm do Mjssně na Sasy táhl.
Staloť se toho času, že po smrti Dedowě,
Markrabě Mjssenského, Cýsař tu zemi dal Wi-
pertowi, sswagru Wladislawowu. Ale Knjže
Saské, gménem Lotár, kterémuž Kozmas Lu-
dera řjká, toho nikoli dopustiti nechtěl, pra-
wě, že ta země négakému Kunrádowi z kme-
ne Dedowa possléмu náležj, a že Cýsař té mo-
cy nemá, gj Wipertowi vděliti, a z té přj-
činy s wogskem swým Saským do Mjssně wpád
včinil, a z nj Wiperta wyhnal [1]. Wladislaw
tedy chtě žádost Cýsařowu splniti a sswagru
swému pomocy, shromáždil lid Cžeský y Mo-
rawský, a pogaw s sebau Ottjka, streyce swé-
ho, táhl s njm přes hory až do Mjssně, aby se
tam s wogskem Cýsařowým, gehož wůdcowé
Wipert a Arcybiskup Mohucký byli, spogil. Y
položil se v města Hwozdec řečeného, tu oče-
káwage, ažby se k němu Cýsařsstj, gak se o to
smluwili, přiblјžili. Ale Sasowé se rychle me-
zy obě wogska položili, tak že se ani Cýsař-
sstj k Cžechům, ani ti k nim přirazyti nemohli.
To wida Wladislaw a dlauhý čas tu po-
byw, wyprawil posla k Sasům, gimž toto
wzkázal: "My sme ne z peychy négaké a wsse-
tečnosti, proti wám wogensky wytáhli, ale z
rozkazu Cýsařowa sme Arcybiskupu Mohu-
ckému a Hraběti Wipertowi na pomoc při-
ssli. Poněwadž ale oni k nám netáhnau, a
prwnj bitwy dle swé powinnosti swésti nechtj,
myť odstaupiti mjnjme; protož wás za to žá-
dáme, abyste také poněkud odstaupili, a nám
w tom, že se domů nawrátiti chceme, nepře-

1 *Annalista Saxo* ad h. a.

ł. p. kázeli, nebot sme dosti dlauho na vrčitém mjstě gich očekáwali. Na to Knjže Saské Lo-
1123. tár odpowěděl: "Diwjm se tomu welice, že wy maudřj Czechowé newidjte patrné lsti, kterauž wás k tomu nabjdli, že ste se zbraně chopili a gi na nás ewinné bez přjčiny obrátili. Což gesstě neznáte chytrosti toho Arcybiskupa Adalberta a ossemetnosti toho chytráka, Hraběte Wiperta? y proč se nepřiblížugj, aby nás pozdrawili, mybychom ge rádi pěkně přiwjtali. Ale zdát se gim lépe býti zdaleka čekati, než se potýkati, nebot oni tomu chtěgj, abyste wy bog začali, a z wassj sskody swého zysku aby nabyli. Kdožby gegich zlého a chytrého aumyslu newiděl, musylby odpolu slepým býti. Toť oni dobře wědj, že nás bez weliké ztráty lidu swého neporazýte, nebot nenj snadno Sasů přemocy. Gestli žebychom ale my swjtězyli, a wám mnoho lidu zmordowali, tuby oni bez překážky do Czech wpád včinili, a na wás se po té porážce obořili. Tenť gest aumysl Cýsařůw, k tomu radj Arcybiskup, takowá gest žádost wassebo sswagra Wiperta, domnělého přjtele země Czeské. Soběslawa wyhnaného, genž se k němu onehdy vtekl, lstiwě od sebe wypudil, a geg do Polska zaslal, wssak wěřte, že ho co neydřjwe zase k sobě powolá. Wězte tedy, že sme hotowi s wámi bitwu swésti, a že wám tohoto mjsta postaupiti nemjnjme." Wladislaw a Otrjk tu odpowěd wyslyssewsse, vwěřili té lstiwé a podwodné řeči Lotárowě. A ploněnwsse tu kraginu okolo Mjssně, hnuli se z mjsta a domů se nawracowali [1]. Sasowé to vzřewsse, za nimi

[1] Depopulata regione, quæ est circa urbem Missen, reversi sunt ad propria. *Cosmas* p. 265—267.

nimi se pustili, a gim mnoho lidu pobili [1]. A L. p.
tak se Czechowé, w Mjssni nic nepořjdiwsse, 1123.
na konec měsýce Listopadu, zase domů nawrátili.

O přjběžých Soběslawowých a lidj geho.

Mezy tjm pak Soběslaw od bratra swého Wladislawa z Morawy wyhnán gsa, poslal manželku swau Adletu do Uher k Králi Sstěpánu, který gi gakožto přjbuznau swau wděčně k sobě přigal a v sebe chowal. Sám se pak do Mohuče obrátil, a tam na bratra swého Wladislawa Cýsaři žalowal. Wssak nic tu nepořjdil, proto že bez peněz, gakž Kozmas prawj, přissel, nebo kdo prey tehdáž hogně zlata a střjbra neměl, ten se při Králjch ničehož nedosaudil. Soběslaw to znamenaw, odgel z Mohuče do Lužic k swagru swému Wipertowi, od něho pomocy žádage. Tu sedm měsýcůw pobyw a ničehož neobdržew, obrátil se do Polska, a tam od Knjžete Boleslawa wděčně přigat a poctiwě, gak na Knjže slusselo, chowán byl. Uslyssew pak, kterak Lotár Knjže Saské Wladislawowi, Wipertowi a Mohuckému Arcybiskupů se statečně bránil a gegich wogska z Mjssně wytiskl, odebral se k němu do Sas, daufage, že od tak statečného Knjžete pomocy dosáhne. Lotár, genž potom Cýsařem byl, rád ho k sobě y s komonstwem geho přigal, gemu přislibuge, že se ho vgme a podlé možnosti swé gemu pomocy chce [2].

Za-

1 Dux autem Boemiæ multis amissis in terram suam abiit. *Annalista Saxo* ad h. a.

2 *Cosmas* p. 264.

L. p. 1124. Zatjm se pak stalo, že hned při začátku léta tisýcého stého dwadcátého čtwrtého Cýsař Gindřich rozeslal listy swé ke wssem swým Knjžatům, gim přjsně přikazuge, aby wssj wýmluwy nechagjce, k němu na den čtwrtý měsýce Máge do Bamberka přigeli. Lotár o tom zwěděw, že Knjže Cžeské Wladislaw též na ten sněm do Bamberka gede, wyprawil tam posla swého y s Soběslawem, tu naděgi mage, že skrze swau přjmluwu před Cýsařem to způsobj, aby Soběslaw k milosti bratra swého nawrácen byl. Posel Lotárůw vhlédaw čas přjhodný, postawil se s Soběslawem před Cýsaře, a tu stoge před njm a předewssemi Knjžaty, mluwil tato slowa: "Králowské mocy a Cýsařské welebnosti náležitá gest wěc křiwdu trpjcýmu pomoc včiniti milostiwě, a toho, genž gi činj, trestati a nad njm zgewnau včiniti pomstu. A tjm wasse Cýsařská Welebnost giným wssem včinj přjklad, když tomuto dobrému muži Soběslawowi w geho sprawedlnosti včinj pomoc, s bratrem geho Wladislawem, kterýž teď přjtomen stogj, geg smjřj, a přitom, což gest gemu Soběslawowi náležitého on Wladislaw odgal, to aby gemu zase nawrátil twé Welebnosti rozkazem, za to wassj Milosti Cýsařské Lotár Saské Knjže skrze mne prosý." To slysse Cýsař, welmi se rozhněwal, a pohleděw na wssecky okolo sebe, y řekl: "Slyssjte wssickni, čeho se tento domlauwá na Cýsaři, žádage od Lotára, abych cyzý wěcy pomstil a křiwdy, a pročbych prwé swé křiwdy nepomstil, kteráž mi se od něho děge, a to w tom, že on Lotár, mage odemne rozkaz a přikázanj, aby se zde spolu s wámi předemnau postawil, tohoť on newčinil, a

mug

můg rozkaz lehce wážil a geg potupil. Protož wás žádám, a wěřjm, že to včinjte wssickni, genž sprawedlnost milugete, a tu mně včiněnau neprawost vznáwáte, že hned po slawnosti sw. Jakuba Apostola, pogmauce swé Rytjře, za mnau potáhnete wogensky, a w Sasých že se zbrogné nalezti dáte. Knjžata wssecka tu přjtomná to slibili včiniti, a tak se přjsahau zawázali, že na wognu potáhnau proti Sasum dle rozkazu Cýsařowa [1]. p. ł. 1124.

Soběslaw wida, že tu málo zgednal, a že sstěstj pomáhá wjce bratru geho staršjmu, Wladislawowi, než gemu, obrátil se do Srb, to gest do Lužic k Gindřichowi, synu Wipertowu, synowcy swému, aby ho potěssil pro smrt Wipertowu otce geho, kterýž okolo toho času vmřel. Tot byl ten Wipert hrabě Groické, o kterém se w kronyce této často zmjnka včinila, gak totižto s Czechy na Rzjm táhl, Wratislawowi gména Králowského dosáhnauti pomáhal, a Gitky, dcery Wratislawowy za manželku dostal, z njžto se Gindřich tento narodil. Když tedy Soběslaw k tomu Gindřichowi přigel, málo po některém dni odtud wyprawil k Boleslawowi Knjžeti Polskému swého wěrného Rytjře Sstěpána řečeného, kterýž byl geho milostnjk, neb wždycky on geho wěcy wěrně a práwě gednal. Y dal gemu některé služebnjky, aby s njm geli poctiwě. Sstěpán s těmi Czechy geda skrze les, kterýž gest mezy Polskau a Saskau zemj nedaleko města Glohowa, y wgel s swými sewssemi mezy lotry a laupežnjky, kteřjž vhledawsse ge, poslali k nim, řkauce: "Chceme nad wámi ljtost

vči-

1 Conjurant bellum adversus Saxones secundum edictum Cæsaris. *Cosmas* p. 269.

L. p. včiniti a waſſe žiwoty zachowati, protož gděte
1124. te ſwau ceſtau, kam gjti máte, ale konj, a což
při ſobě máte, toho nám tu nechte, neb poněwadž wás málo a nás mnoho geſt, nebudete mocy nás přemocy, ani z rukau naſſjch vtecy.„ Sſtěpán odpowěděl: "Maličko nám popřegte čaſu, abychom ſe tuto a na tomto miſtě o to mohli poraditi.„ A když gim dali prodlenj, a ti dwa, kteřj k nim poſláni byli, na ſtranu poodſtaupili, řekl k ſwým Czechům: "Muže milj bratřj a towaryſſi! Giž geſt tuto rady potřebj, deyte radu, co máme činiti. Tuto ſme nenadále wgeli mezy tyto laupežnjky, a geſt gich, gakž gá mohu porozuměti, nemalý počet, neb hle tam před námi gich mnoho ſtogj, gakž to ſami widjte, a co gich geſt po ſtranách, těch geſſtě newidjme. Giſtě těžko geſt nám vgjti z rukau gegich. Tito od nich k nám poſlanj prawj, abychom oſedali s konj, gim tu wſſeho nechagjce, abychom prázdnj odeſſli, tak že naſſe hrdla budau zachowána. Gá ſe giſtě domnjwám, gakž to včinjme, že hned zmordowáni budeme, a když ſe to nám od nich ſtane, kdo bude tyto naſſe morděře z křiwdy nám včiněné, z nezdrženj ſlibu winiti. A pakli nás zgjmagj, bez pochyby že nás dagj do těžkého wězenj, nám noſy vřezagj a oči wylaupj, aneb nás ſnad w wěčnau ſlužbu prodagj, y budeme nařjkati a toho litowati, že ſme raděgi nezemřeli. Aby y to wſſecko, což nám ſlibugj, ſe ſtalo a wykonalo, nebude ſluſſné ani hodné, aby kdo dobrý nám dal kus chleba, proto že ſme ſe dali vſtraſſiti, a pro gegich ſlowa že ſme ſe neſměli brániti, budeme za rozpráwku a za poſměch wſſem lidem.„ To ſlyſſjce wſſickni řekli: "raděgi chceme zemřjti,

mřjti, a takéť z nich někteřj s námi tu vmřjti L.p.
musegj.„ To widauce ti lotři pohanſſtj, že 1124.
se chtj Czechowé brániti, hned se na ně obo-
řili, a oni se gim welmi ſtatečně bránili, a
tak se pět toliko Czechůw s padeſáti lotry ná-
ramně potýkalo 1. Kněz pak a kaplan Sſtě-
pánůw mage meč, taul a lučiſſté, zabod kůň,
rychle pryč poſpjſſil. Wida pak geden z těch
lotrůw, že vgjždj, a zbroge že na ſobě nemá,
za njm rychle poſpjſſil, a on wida, že nemůže
vgeti, zaſe obrátiw se rychle, hned koni to-
ho lotra w čelo ſtřelku wſtřelil, kterýž když
padl, a lotr ten také s njm vpadl, tu ten kněz
což mohl neyrychlegi k městu Hlohowu vgižděl.
A tu auřednjku toho města, gménem Woyſla-
wowi, co se ſtalo, oznámil, kterýž bez meſſká-
nj ſwolaw lid, na to mjſto, kdež se ta bitwa
ſtala poſpjſſil, a kněz weda geg a ten lid, aby
to mjſto vkázal, napřed gel. Tu nalezli Sſtě-
pána Rytjře, an w potoce Bobr nazwaném,
na něgakém rozdj odpolu mrtwý ležj, neb ti
lotři widauce, že gest z nich mnoho raněných
y zbitých, rozhněwawſſe se, a mněgjce, že geſt
mrtwý, vwrhli ho do toho potoka, kteréhož
Woyſlaw, muž welmi ljtoſtiwý, wzýti roz-
kázal, a giné wſſecky zraněné a bez mála mrtwé
a zbité do města wezti dal. Tu pak Sſtě-
pán muž welmi ſtatečný, třetj den na to, to-
tiž prwnjho měſýce Czerwna, vmřel. Sobě-
ſlaw pak znamenaw, že má přjliš weliké ne-
ſſtěſtj, a že se nic po geho wůli newede, zů-
ſtal tu v ſyna Wipertowa, a geg gakožto
ſynowce ſwého zprawowal, neboť tomu mlá-
den-

1 Fit monſtruoſa pugna inter quinque ancilla & quin-
quaginta fortium ſcuta. *Coſmas* 270.

L. P. dency po ſmrti otcowě mnoho nepřátel ze
1124. wſſech ſtran naſtáwalo 1.

Knjže dceru wdal.

Mezy tjm pak čaſem, co ſe Soběſlaw ſem y tam taulal a proti Wladiſlawowi pomocy hledal, byl w Czechách dobrý pokog, tak že Knjže téhož roku měſýce Czerwence ſtkwoſtnau ſwadbu dceři ſwé Swatawě wyſtrogil. Byl totižto w Bawořjch Pán něgaký Řjšſký, gménem Frydrych, hrabě z Bogenu. Ten byl wládařem měſta Řezna, a měl tudy od toho měſta a od Paſowa až k Czeſkým hranicem ſwá panſtwj welmi obſſjrná. Mezy wſſemi Bawořſkými Pány byl neywzneſſeněgſſj 2. Ten přiſſed do Czech, y oblibil ſobě Swatawu, dceru Wladiſlawowu. Y předſtaupiw před Knjže njzko ſe poklonil. A řekl Knjže: "Slawný muži Frydryſſe! gaká geſt twá potřeba?" Odpowěděl: "žádná giná než ta, abych na obličeg Knjžete Czeſkého pohleděl a zdrawj ſe geho radowal." Y řekl Knjže: "Poněwadž zdrawj mému ſe raduges, znám, že mi dobrého přeges, a pro twau přjzeň a láſku, kterauž máš ke mně, zač mne koli, co mi možného, požádáš, chcy pro tě rád včiniti." Odpowěděl Frydrych: "Ctné Knjže, kdybych gá pak požádal, geſſtoby bylo možné, a ty kdybys řekl, že nenj ſluſſné." Knjže wěda geho žádoſt, zaſmáw ſe, řekl: "Požádey hned w tuto hodinu, ať ſlyſſjm." Frydrych pomlčew malau

1 Coſmas p. 269–271.
2 Data nuptum cuidam inter Bavarios Primates famoſiſſimo viro, nomine Friderico, Coſmas p. 271.

lau chwjli, řekl: "Prosým tebe, milé Knjže, L. P.
včiň tak dobře, neb gest tobě to slussné y mo- 1124.
žné včiniti. Dey mi pannu Swatawu, swau
dceru, za manželku.„ Knjže Wladislaw, ga-
koby se vlekl, pohleděw na wssecky giné Pány
a Rytjře okolo sebe stogjcý, řekl: "Co se wám
zdá? Co sem řekl, to sem řekl.„ Frydrych
welmi njzko až na gedno koleno před njm v-
činiw poklonu, poděkowal. Knjže pohleděw
na Biskupa, řekl: "Kněže Meynharde, kaž
přinesti oděw kostelnj a potwrď Frydrycha
s mau dcerau Swatawau k swatému man-
želstwj. Tu hned přiwedena gest na rozkaz
Knjžete Wladislawa, krásná panna Swata-
wa, a Knjže vgaw gi za ruku, řekl: "Dlau-
ho sy slaula dcera Wladislawowa, giž budeš
slauti manželka Frydrychowa,„ a dal gi Fry-
drychowi do geho ruky, a Biskup daw gim
požehnánj k manželstwj swatému gich potwr-
dil [1]. A tu Knjže Wladislaw dceru swau
Swatawu tak, gakž na Kněžnu náleželo, w
předrahé raucha dal oblécy, a stkwostné ho-
dy s weseljm při té swadbě dal přistrogiti [2].
Dal gj pak také za wěno město Sussice řeče-
né s celau tau kraginau až pořád k hranicem
Baworským, a tak ten hrabě Frydrych z Bog-
na zemj dosti obssjrnau gako Knjžetstwjm
tam při Dunagi wládl a welmi mocný byl [3].

D

1 Hágek w listu 168.
2 Cum magno muliebri cultu & nimio census apparatu. *Cosmas* p. 271.
3 Vide Annales Hagec. Dobneri Tom. VI. p. 168.

Ł. P. 1124.

O Židu nesslechetném.

Po wykonánj toho hodu swadebnjho, Knj
Wladislaw nowé včinil potěssenj Czechům,
obzwlásstně Prazanům. Byl totižto toho č
su Žid négaký w Praze, kterýž w krátké
čase takowého bohatstwj nabyl, že se tom
wssickni lidé diwili. Y nemohauce pochopit
gakby ten gediný člowěk tolik peněz a tak w
liké zbožj zýskati mohl, neginač myslili
tomu wěřili, než žeby gemu satanáš k tom
pomocen byl. A mnozý to weřegně gistil
žeby měl Ducha služebného, a ten žeby se č
stokrát vkazowal, an před njm a někdy w
dlé něho w lidském způsobu aneb w twářnost
stogj a geho wěcy gedná, gsa gemu pomocn
kem 1. Wssak nebylo tomu Židu potřebj, ab
gemu duch négaký k tomu dopomáhal, nebo
y za nassjch časů widjme, že Židé y Křestan
něktěřj přenáramného bohatstwj bezewsseh
satanásse nabýwagj, vměgj totižto chytře, n
stydatě, směle, opowážliwě, lžiwě, ossemetně
nesslechetně s ginými lidmi zacházeti a o gmén
ge připrawowati. Byli tedy ti nassi dobř
předkowé w omylu, gestliže to bohatstwj Ž
dowo pomocy satanássowě připisowali. Wssa
ani mu to k weliké platnosti nebylo, neboť s
welmi w swé pegsse pozdwihl, dwora knjžecý
ho se přjdržel a za Wladislawem blјzko před
ginými Pány chodil. Aby pak gesstě wey
wstaupil, a radau knjžecý býti mohl, tu s
dal pokřtiti, a dáno bylo gemu gméno Ja
kub, kterýž také z swé židowské sskoly kapl
wy-

1 Quod sæpe visus est Sathan in humana effigie ejus la
teri adhærere atque sua obsequia exhibere. *Cosma*
p. 272.

ystawěti a w nj oltář poswětiti dal. Tjm L. P. 1124.
ten pokřtěný Žid Wladislawowi tak welice
aljbil, že geg prwnjm po sobě auředníkem w
emi Czeské včinil 1, tak že se wssickni Křesta-
é nad tjm welice horssili. Ale ne dlauho to
eho sstěstj trwalo, neboť pykage toho, že se
okřtiti dal, obrátil se zase k židowstwu, a
edné nocy wssed do swé kaply, oltář od Bi-
skupa poswěcený rozbořil, a swátosti, kteréž
am Biskup wložil, wzaw, do swého záchodu
je wbodil. To když se na něg pronesslo, tu
Knjže takowého ruhače a posměwače wjry
křesťanské gjti a do twrdého wězenj wsaditi
kázal. To bylo dwadcátého druhého měsýce
Czerwence. Kterýž když se těch a giných mno-
hých nesslechetnostj wyznal, Knjže poslaw swé
služebnjky, kázal geho statek pobrati a do swé
pokladnice wnésti. Tu welmi mnoho mimo
wsseckú lidskau naděgi peněz hotowých bylo
nalezeno a do komory knjžecý s podiwenjm po-
ženo. Ginj pak Židé, geho towarysssi w ne-
slechetnosti rozličně sem y tam běhagjce ra-
ám knjžecým y Knjžeti rozličné a znamenité
ary za geho wyswobozenj nosyli, obáwagjce
, aby mučen nebyl, a Knjže aby gemu hla-
y stjti nedal. Y sebrali z sebe summu, totiž
ři tisýce hřiwen střjbra a sto hřiwen zlata, a
wsse Knjžeti dali. Ty penjze Knjže od nich
řigaw, hned gimi wssecky křesťanské otroky,
enž Židům náleželi a gim slaužili, wykaupil,
řikázaw, aby wjce žádný z Křesťanůw ničjmž
idům neslaužil. Toho pak Žida Jakuba z
azby pustiti a wen z země wyhnati welel.

1 Ut post Ducem Vice-Domini fungeretur officio. *Cosmas* p. 272.

Knjže Wladislaw vmřel.

L. p. 1125.

Wladislaw nedlauho potom wygel z do Stbečna, a tu za něgaký čas dwo-yl, a myslivosti sobě zwlásstnj rozkoš Také tu Wánoce y den třj Králůw . Wssak se tu těžce rozstonal; y roz-se hned odtud wezti na Wyssehrad, a tal a w té nemocy dlauho trwal. So-vslyssew, žeby bratr geho Wladislaw nemocen byl, radu o to, coby měl činiti teli swými wzaw, z Sas do Cžech se-swým lidem se obrátil, a přigew druhý ěsýce Vnora ku Praze, položil se w ge-lese nočnjm časem tagně nedaleko od ňowa. Žádný člowěk, gakýby geho au-yl, o tom nic neweděl. Wssak k wjře né gest, že w té wěcy s některými Pá-menitěgssjmi měl tagné srozuměnj, sycby neosmělil do země Cžeské tak opowáž-lidem přigeti. Snad tu naděgi měl, emu hned brány městské odewrau. Když estalo, gesstě té nocy se z toho lesa hnul m obrátil, sem y tam po lesých, po wsech, njch a Rytjřjch tagně gezdě, žádnému sskody nečinil, nýbrž přjzně a milosti v swého hledal. Wssickni zagisté Cže-tak duchownj gako swětsstj geg milo-a gemu, aby po Wladislawowi byl cý země a Knjžetem gich, přáli. Sa-iko Kněžna, Rychenca, manželka Wla-owa a některý malý počet s nj přjdr-Ottjka, geg za Knjže mjti žádagjce. ak ten Ottjk syn Ottůw a bratr někdy e Swatopluka, a měl sestru Kněžny cy za manželku, a protož tato chtěla, aby

 on

L. P. 1125. on a ne giný po Wladislawowi w Czechách wládl. Nadto také giná Knjžata Czeská wssekem předčil, a tak gemu dle vstanowenj Břetislawowa to Knjžetwj práwem náleželo.

Wladislaw pak Knjže den odedne wždycky w swé nemocy wětssj a wětssj nedostatek trpěl. Páni Czesstj w ten čas zmateni gako ryby w kalné wodě sem y tam chodili a gezdili, newědauce, zdaližby se k Ottjkowi aneb k Soběslawowi po smrti Wladislawowě obrátiti měli. W tom pak stará Kněžna Swatawa, matka Wladislawowa gsauc napomenuta od přátel Soběslawowých, do Prahy přigela, y ssla aby syna swého nemocného nawsstjwila, a za Soběslawa, též syna swého se přimluwila. Kteráž wssedssi k Wladislawowi, y řekla k němu: "Ač gsem matka twá y Králowna, předce k twým nohám s strachem a prosbami sem přistaupila, a tu tebe na kolenau, kterými sem tě djtě přigala, za bratra twého Soběslawa orodugi. Prosým, neoslyssúgž mne, poněwadž nic nežádám proti Pánu Bohu, ani proti řádu, ale což Pánu Bohu wděčného a lidem přjgemného gest. Rozpomeň se, milý synu, žeť Pán Bůh přikázal: Cti otce swého y matku swau. Protož prosým, neoslyssúgž mne, přigmiž dobrotiwě prosby staré matky swé, a mé gij swrasskalé a slzami polité twáři nezahanbúg, neb sem z wůle a na žádost wssého národu Czeského před tebe předstaupila, mně to poručili mluwiti a gednati proto, neb znagj, že gsem twá y geho matka, a wás oba že sem w swém žiwotě nosyla a ctně wychowala. Kyž to stará matka na synu swém wyprosý! Deyž mi to milý Pán Bůh, abych prwé swé oba syny spolu smjřené widěla, nežbych gá stará baba vmře-

vmřela, a tak abych před tjm čaſem, neboť gij mi také ſmrt naſtáwá, toho zarmaucenj prázdna byla. Y mámť weliké přjčiny ſe rmautiti, neboť widjm, že wy wlaſtnj bratřj, genž ſte gindy ſpolu dobře byli, nynj gſte nepřátelé. Každýť o tom wj, že ſe koſſile wjce těla naſſeho týče nežli kabát. Samé přirozenj nás k tomu má, abychom bližſſjm přjbuzným ſwým wjce přáli, nežli wzdáleným. A ten, kteréhož ſwým bratrem nynj činjš, a gemuž djtky ſwé y manželku ſwau w ochranu dáwáš, wěř mně, matce twé, že ten gim před ginými vbljžj a vſſkodj. Onen ale, kteréhož zawrhugeš, a s njm gako cyzým, geſſto twůg wlaſtnj bratr geſt, nakládáš, mnohem wjce dobrého twým prokáže, než ſtreyce twého ſyn, kteréhož po ſobě Knjžetem vſtanowiti mjnjš.„ A to powěděwſſi před njm ſlzawě plakala, a tjm y ſyna ſwého k pláči ponukla. To když vzřela, opět řekla: "Milý ſynu, neplači proto, že tobě ſmrt naſtáwá, neboť gj žádný člowěk nevgde, ale proto plakati muſým, že bratr twůg wlaſtnj gako wyhnanec ſem y tam ſe potulowati muſý, a že raděgi ſſtaſtně vmřjti než tak žiwu býti žádá.„ Gjžto Wladiſlaw ſlzege odpowěděl, a řka: "Včinjm, matko milá, včinjm to, k čemuž mne napomjnáš. Wſſak znáš, žeť negſem z oceli, ani z neytwrdſſjho ſſkřemene narozen; gſem tělo z těla twého, a koſt z koſtj twých, nemohuť toho z ſwého wlaſtnjho přirozenj nikterakž včiniti, abych twé ſluſſné žádoſti neměl vſlyſſeti, neb ſe má ſtřewa we mně pohnula, bratru ſwému muſým to, zač žádáš, včiniti [1]. Ł. p. 1125.

J 4 Při

[1] Non ſum adamante vel ex charybdi genitus, ut non reminiſcar uterini fratris. *Coſmas* p. 275.

Ł. P. Při tom času opět přigel do Prahy Otto,
1125. Biskup kostela Bamberského, nawracuge se z Pomořan, o němž swrchu powědjno; a vslyssew, že Knjže Wladislaw těžce nemocen gest, ssel, aby ho nawsstjwil a potěssil. Knjže geg wida, byl toho welmi wděčen, a tu se gemu s welikým nábožensstwjm z hřjchůw swých zpowjdal. Y powěděl k němu Biskup: "Synu milý, odpusstěnj hřjchůw swých dosáhnauti nemůžeš, leč prwé wssecken hněw, kterýž máš proti bratru swému, z swého srdce wypustjš.„ Knjže to bez prodlenj včinil, a tak, gakž giž matce swé Swatawě přisljbil, bratru swému wssecko milostiwě odpustil. Biskup Otto péči o dussi Wladislawowu, y také o smjřenj obau bratřj poručiw Meynhardowi Biskupu Pražskému odgel, pospjchage, aby k slawnosti welikého čtwrtka domůw a do swého Biskupstwj přigel. Hned tedy pro Soběslawa poslali, a giž se to zgewně dálo, co se prwé o Soběslawowi tagně působilo. A když Soběslaw přissel na Wyssehrad, tu oba bratřj wessli w pokog a smjřili se křesťansky w středu po kwětné neděli, totiž prwnj den měsýce Dubna. To když vznal Ottjk, Knjže Morawské, kterýž do té doby vstawičně při Wladislawowi byl, půwodem některých Czechůw welikau přjsahau se zawázal, že od Wyssehradu nepogede, leč prwé knjžecý stolice dosáhne, aneb tu konec žiwota wezme. Wssak obáwage se, aby snad y gat nebyl, truchliw gsa a hněwiw, obrátil se do Morawy. Wladislaw pak vmřel druhau neděli po slawnosti Welikonočnj, to bylo dwanáctý den měsýce Dubna, a pochowán w kostele Panny Marye w Kladrubech, kterýžto on sám založil, a O-

pa-

pata y mnichy tu vſtanowil a welmi bohatě L. p.
ge nadal, gakž o tom ſwrchu powědjno. Po 1125.
geho žto ſmrti zůſtali třj ſynowé, totiž Wladiſlaw, kterýž potom byl také Králem druhým korunowaným země Cžeſké, Gindřich a Theobald 1. Byl Wladiſlaw ſyn Králůw, totiž Wratiſlawa, y otec Krále, totiž Wladiſlawa, ač ſám za Krále korunowán nebyl. Panowal w Cžechách ſſeſtnácte let maudře a opatrně, neboť různice, kteréž gemu Knjžata Morawſká začaſté způſobili, wždycky zruſſiti uměl, a ge přetrhnauti. Byl také zmužilý a vdatný; ſám oſobně do pole táhl, a gako giný rytjř w bitwě ſe s nepřáteli potýkal.

O některých wěcech, které ſe také za panowánj Wladiſlawowa w Cžechách dály.

Toho také mlčenjm pominauti nelze, že ſe za panowánj Knjžete Wladiſlawa něktěřj znamenitj Páni Němečtj w Cžechách oſadili. Mezy těmi byl Wilhelm a Heřman hrabata z Sulcpachu, kteřj w Cžechách a na Morawě weliké dědiny měli a tak bohatj byli, že léta 1120. znamenitý kláſſter mezy Německým Brodem a Cžáſlawj zákona ſw. Benedykta založili, bohatě nadali, a dawſſe mu gméno Wilemow, wyſtawěli 2. Byli pak ti Páni přjbuznj Rychenčini, manželky Wladiſlawowy Němkyňky, že ſe tedy ſkrze gegj přjzeň do Cžech doſtali, o tom nenj co pochybowati. O hraběti Frydrychowi z Bogna, kterýž s manželkau ſwau Swata-

1 Coſmas p. 276.
2 Pulkawa k. 59.

Ł. p. tawau, dcerau Wladislawowau Sussice do-
1125. stal, giž nahoře powědjno. Meynhard Biskup
Prazský Němec gsa, také k tomu pomáhal, že
Němečtj mnissj do klásstera Kladrubského v-
wedeni byli. Neywjce pak Bořiwog Knjže,
když s Wladislawem w Cžechách panowal,
Němcům přál, neboť na Cžechy, že ho dwa-
krát wyhnali, welmi newražil, protož také y
po třetj geg wypudili.

Téhož také času počali Cžechowé do Je-
ruzaléma putowati a hrob Páně nawsstěwo-
wati. Mezy těmi byli léta Páně 1123. hraba-
ta Dluhomil, Gumprecht, Gilpert a Pertold.
Mám za to, že ti třj poslednj byli Němečtj
Páni w Cžechách vsedlj, neboť gména Něme-
cká magj. S těmi také putowal Gindřich Zdjk,
genž potom Biskupem Holomauckým byl. Wssak
někteřj z nich, gako Dluhomil a Pertold na té
cestě zemřewsse, do Cžech se nenawrátili [1].
Roku pak následugjcýho totiž 1124. opět Heř-
man, genž s bratrem swým Wilhelmem Wi-
lemowský klásster založil, a Litobor syn Mar-
tinůw do Jeruzaléma putowal [2]. Téhož také
léta Meynhard Biskup nalezl w truhle gedné
kosti Podiwinowy, kterýž byl někdy služebnjk
a towaryš w mnohých vtrpenjch sw. Wácla-
wa, gakož o něm mnoho psáno stogj w žiwotě
téhož Swatého. Cžte se, že tělo Podiwinowo
wedlé hrobu Pána geho sw. Wáclawa bylo
položeno. Potom pak Ssebjř, Biskup Prazský,
když kázal rozssjřiti kaplu sw. Wáclawa, a
základy kopali, tu wybrali kosti Podiwinowy,
a w sakrystě poctiwé ge položili. A Meyn-
hard

1 *Cosmas* p. 263.
2 *Idem* 267.

hard kázal ge položiti s truhlau mezy oltá- L. p.
řem ſw. Mikuláſſe a hrobem Jaromira Bi- 1125.
ſkupa [1].

Soběſlaw Prwnj.

Kterak ſe Ottjk k Cyſaři vtekl.

Podlé práwa Břetiſlawem vſtanoweného měl Ottjk, Knjže Morawſké, na knjžecý ſtolicy wſtaupiti; neb on wſſecka giná Knjžata Cžeſká wěkem předčil. Y čekali Cžechowé tři celé dni, aby Ottjk přigel a w Knjžetſtwj ſe vwázal. A že nepřigel, tu čtwrtého dne po ſmrti Wladiſlawowě, totiž ſſeſtnáctého Dubna měſýce Soběſlawa za Knjže Cžeſké přigali a weřegně wyhláſyli. Byl pak Soběſlaw čtwrtý a neymladſſj ſyn Wratiſlawa Krále a Swatawy Králowny, muž nad giné opatrný, ſſtědrý, ke wſſem lidem obogjho pohlawj přjwětiwý, tak že geg wſſickni Cžechowé pro geho dobrotiwoſt za Knjže rádi přigali, na to ſe neywjc ohlédagjce, že byl ſyn Wratiſlawůw a bratr předeſſlých třj Knjžat, genž Cžeſkau zemj wládli, protož Koſmas napſal, že gakožto dědic otců ſwých na Knjžetſtwj doſazen byl [2]. Ottjk vſlyſſew, co ſe w Cžechách děge, welmi ſe z toho zarmautil a rozhněwal, y počal lidu wálečného zbjrati, aby práwa, kterýž k Knjžetſtwj Cžeſkému měl, brannau rukau hágil a ge opanowal. Soběſlaw to zname-

naw

1 *Coſmas* p. 268.
2 Iure hæreditario in principatus ſolio elevatus eſt avito. p. 278.

L. P. 1125. naw, sebral lid Czeský a táhl na Ottjka do Morawy. Ten wſſak odolati nemoha Knjžeti Czeskému, vgel do Němec, a Soběslaw rozděliw kraginy Ottjkowy mezy giná Knjžata Morawská, zas se sſtastně do Czech nawrátil.

Stalo se pak nedlauho potom, že Cýsař Gindřich vmřel, po gehožto smrti wolency řjſſtj sſedſſe se w Mohuči, wolili Lotára, Knjže Saské za Cýsaře, a geg hned na to třinácty den měsýce Zářj korunowali. Když po tom korunowánj ten nowý Cýsař Lotár do Rzezna přigel, bral se k němu Ottjk wyhnaný, aby gemu na Soběslawa, strcyce swého žalowal 1. Před Cýsaře wstaupiw, řekl: "Soběslaw se nepořádně w Knjžetstwj Czeské wedral a mně ge mocý odňal, kterézto Knjžetstwj toliko mně, gakožto prawému dědicy a ne ginému náležj, neboť y geſſtě za žiwota Wladislawowa Czechowé mně přisljbili a k tomu se přjsahami zawázali, že mne a žádného giného za Knjže a Pána swého přigjti nechtj a nemagj. Za to tedy Waſſj Welebnosti Cýsařské snažně žádám, aby mi k tomu mému dědictwj dopomocy ráčila. Neboť proto wás dobrota Božská důstogenstwjm Cýsařským obdařila, abyste každému toho na Welebnosti waſſj žádagjcýmu milosti a sprawedlnosti vdělil. Wjmť o tom dobře, že waſſj Welebnosti Cýsařské wewſſem poddán býti mám, protož také té naděge a důwěrnosti gsem, že w mé sprawedliwé prosbě a žádosti oslyſſán nebudu.", Cýsař swolaw Knjžata řjšská, tu w gegich přjtomnosti Ottjkowi takto odpowěděl:

"Knj-

1 Otto Dux Moraviæ convenit Luderium in Ratispona. *Cosmæ* Continuator editus Pragæ a 1783. in 8. p. 285.

"Knjžetstwj Cžeské, gakž sme o tom od naſſjch L. P. 1125.
předkůw slýchawali, hned od počátku mocy
Cýsařské poddáno bylo, a že w té zemi nikdý
žádneho Knjžete nebýwalo, ani býti neměło,
leč takowý, kteréhož Welebnost a moc Cýsařská
k tomu důstogenstwj zřjdila, vstanowila
a potwrdila. Kdožkoli tedy tomu vstanowenj
opowážliwé se na odpor stawj, ten takowým
aučinkem dokazuge, že naſſj Welebnostj
Cýsařskau pohrdá a gj odpjrá, a tudy negen
tobě, ale y celé Řjſſi Cýsařské weliké potupenj
se děge, což se owſſem nikoli prominauti
nemůže." A tu hned Cýsař Lotár, Knjžata
Ťjšská a přednégſſj Páni Saſſtj Ottjkowi
přislj bili a geg vgistili, že se k tomu swau wſſj
mocý přičiniti chtégj, aby on a žádný giný
Knjžetem Cžeským nebyl. Ottjk toho welmi
wděčen gsa, rady Cýsařské a znamenitégſſj Sasy
obcházel, gim zlaté hory připowjdage a gich
prose, aby gemu k Knjžetstwj Cžeskému dopomohli
a geho neopauſſtěli 1.

Cýsař poradiw se s Knjžaty swými, wyprawil
posly swé do Cžech, rozkázaw, aby
Cžechowé bez odtahůw Soběslawa wyhnali,
a Ottjka za Knjže přigali, gim hroze, gestliby
toho nevčinili, že s welikým wogskem přitáhna,
celau zemi poplénj. Soběslawowi pak
wzkázal, aby Ottjkowi Knjžetstwj Cžeského
postaupil, nechceli k tomu brannau rukau
přinucen býti 2. Ale Soběslaw nedal se těmi
pohrůžkami přestraſſiti, a řekl: "Mámť swau
naděgi k Pánu Bohu, k sw. Wáclawu a k sw.
Wogtěchu mučedlnjkům geho, že se země Cžeská

1 *Cosmæ* Continuator p. 288—289.
2 Continuator Chronici Pegav. apud Menken Tom. III.

L. P. 1125. ská do rukau cyzozemcůw nedostane [1]. Y hned počal gezditi po klássteřjch, městech a twrzých, wssudy pomocy proti nepřátelům hledage, a přjprawy k nastáwagjcý wogně dělage, tak aby se časně do pole postawiti mohl [2]. Cýsař Lotár též w Sasých lid zbjral a na wognu se strogil. Mezy tjm pak vmřel w Praze Kozmas, kronykář Czeský, o kterémž něco tudy položiti za slussné saudjm. Nechť se zatjm ta Knjžata k wálce hotowj.

O smrti Kozmowě, prwnjho kronykáře Czeského.

Prwnj a neystarssj kronykář Czeský gest Kozmas, Děkan na hradě Pražském. A kdyby byl ten wýborný Czech té práce na sebe newzal, málokbychom o tom wěděli, co se od počátku národu Czeského až do léta tisýcyho stého dwadcátého pátého w Czechách dálo, protož weliké chwály a wděčnosti od nás zasluhuge. Narodil se w Praze léta 1045. Kdoby rodičowé geho byli, o tom se nic nenacházý. Že wssak chudj nebyli, z toho se rozumj, že geg z mládi do Liticha, znamenitého města Rzjsse Německé na včenj poslali, odkud se léta 1061. opět do wlasti swé nawrátil. Byl nedlauho potom mezy žáky kostela Pražského přigat, a tak se na kněžstwj oddal. A wjře podobné gest, že y po času při Biskupu Pražském, Jaromirowi, kaplanem byl. Neboť se nacházý, že s njm často gezdil, a gemu wjce, než Krá-
li

1 Quia non tradetur terra nostra in manus alienigenarum. *Cosma* Contin. p. 290.
2 Idem l. c.

li Wratislawowi přál, od kteréhož Jaromir L. P.
přenásledowán byl. Když Wratislaw a Bi- 1125.
skup Jaromir léta 1086. w Mohuči na sně-
mé řjšském byli, tu Kozmas také přjtomen
byl, a tu s ginými wzácnými Pány se na to
djwal, když Cýsař Gindřich list o spoge-
nj Biskupstwj Morawského s Czeským pod-
pisowal.

Že pak byl muž mnohých wěcý powědom, dobrého obcowánj a přjgemný, protož geg y ginj Biskupo..é Pražsstj, když někam daleko geli, rádi s sebau wzali. Když léta 1092. wolenj Biskupowé, Kozmas Pražský a Ondřeg Holomaucký do Wlach k Cýsaři o potwrzenj, a potom opět do Mohuče o poswěcenj geli, tu Kozmas náš pokaždé s nimi na té cestě byl. Podobně když wolený Biskup Pražský, Heřman, léta 1099. do Ostřehoma gel, aby se tam od Arcybiskupa na kněžstwj swětiti dal, také Kozmu s sebau na tu cestu wzal. A tu se Kozmas také od téhož Arcybiskupa na kněžstwj poswětiti dal, mage 54 léta wěku swého. To wssak také oznámiti musým, že ten náš kronykář, kněz a kanownjk, potom y Děkan kostela Pražského řádně ženatý byl. Geho manželky gméno bylo Božetěcha, žena zagisté ctná a wýborná. Mnoholi s nj dětj zplodil, řjcy se nemůže, o gednom toliko synu swém, Gindřichowi, pjsse, že totižto léta 1123. gistého mladého Pána Czeského, Pertolda gménem, pěstaunem byl, a s njm do Jeruzaléma putowal. Deyme tomu, že ten Gindřich syn Kozmůw tehdáž třidcet let starý byl, tedy Kozmas giž okolo léta 1092. ženu měl; umřela mu wssak ta geho milá manželka, Božetěcha, léta 1117. dne 23.

mé-

L. P. 1125. měsýce Ledna, což on sám w kronyce
wyprawuge 1.

Wssak se někteřj vtrhači opowážil
Kozmowi pro to manželstwj zle smeyssl
a psáti, prawjce, že Božetěcha nebyla K
mowa řádná manželka, než že byla kub
geho, na to nepamatugjce, že to těžké
bezženstwj gesstě toho času na kněžj nebylo w
ženo, a že se gim teprw okolo léta 1142.
staw manželský wstaupiti zapowědělo. K
rý medle spisowatel, buď duchownj neb sw
ský, za nassjch časů tak possetilý bude, aby
w knihách swých swau kuběnau weřegně
nosyl, zwlásstě kdyby ty spisy swé něga
mu Biskupu aneb Opatu připisowal. P
psal pak Kozmas knihy swé, totiž prwnj S
bjřowi, Probosstu kostela Mělnického; druh
Aljmentowi Opatowi Břewnowskému, a
kož gá se neostěycham weřegně řjcy, že m
manželku a osm s nj zplozených dětj, pod
ně Kozmas o swé ženě a synu weřegně p
a mluwiti směl, proto že řádným manžel
y otcem byl. Bylaťby byla náramná leh
myslnost Kozmowa, kdyby se byl kuběnau w
řegně chlubil. Y buďmeť tomu rádi, že že
tý byl; pochybugi, žeby byl, swoboden g
tu nesnadnau prácy na sebe wzal, a tu k
nyku wyhotowil, ale ženu a děti mage, cht
tau kronykau něgaký zysk sobě zgednati, a
žiwnosti přibylo. A tak doma sedě a o t
pracuge, nám y budaucým předrahý klen
a weliký poklad zůstawil. Vmřel pak t
wýborný Cžech a kronykář léta 1125. dw
dcátý

1 Rerum cunctarum comes indimota mearum,
Bis Febrni quinis obiit Bozetecha Kalendis. p. 2

dcátý prwnj den měsýce Rzjgna, mage wěku L. P.
swého osmdesáte let. Té kronyky Kozmowy 1125.
Cýsař Karel Cztwrtý sobě tak welice wážil,
že gi třikrát skrze Plichtu, Děkana kostela
Pražského, znowa přepsati dal. Němcy gi
třikrát, totiž léta 1602. 1607. 1728. wytiskli
a na swětlo wydali. W Praze poneyprw
léta 1783., wssak podlé neystarssjch exemplářů,
z nichž geden před čtyřmi sty a ssedesáti, a gi-
nj před pěti sty lety psáni byli, tisstěna gest.
W této pak nowé kronyce bez mála celý Koz-
mas na česko přeložený se nacházý. Po
smrti Kozmowě někteřj hodnowěrnj kanownj-
cy kronyku geho dále psali, protož Kontynua-
tores Kozmowi slowau.

O bitwě, w kteréž Czechowé Cýsaře Lotára porazyli.

Cýsař Lotár celau tu zymu se k wálce proti 1126.
Czechům chystaw, bned při začátku měsýce
Vnora do pole wytáhl a k hranicem Czeským
se přibližowal. To když Soběslaw vslyssel,
bez odtahůw wogsko swé také shromáždil. Y
poslal kaplana swého do wesnice, Wrbčany
řečené, gemu poručiw, aby praporec sw.
Wogtěcha w kostele též wsy chowaný do wog-
ska přinesl. Kaplan, Wjt řečený, tak, gakž ge-
mu Knjže rozkázal, včinil. A když ten pra-
porec do wogska přinesl, kázal geg Knjže při-
wěsyti na kopj sw. Wáclawa, a ten praporec
aby držán byl v prostřed wogska wyzdwižený
w rukau Wjtowých, kaplana toho času, kdyžby
se bitwa dála [1]. A hnuw se s lidem swým, táhl
přj-

[1] *Cosmae* Contin. p. 287.

L. P. 1126. porce byli, též křičeli a to oswědčowali, ž ten zázrak widj. Cžechowé welmi se tom diwili; a ohljdagjce se, ač nic takowého n wzřeli [1], předce kaplanu Wjtowi a giným w wěřili, a wolagjce gako hrdlem gednjm krle krleš, co ljtj lwowé se na Němce obořili, g meči swými pořád mordowali, až gich tu skor tři tisýce na mjstě zbili, ostatnj zagali ane k autěku přinutili, a tak přeslawné wjtězstw obdrželi. Tu také zabit byl Knjže Ottjk př wod prwnj té krwawé bitwy. A tak to n šťastné Knjže, genž hned po smrti Swato plukowé, a nynj také Knjžetem Cžeským by ti měl, bjdně žiwot dokonal. Pět set zna menitěgšjch Sasůw tu také zahynulo [2]. Kro nykář Německý doswědčuge, že w té bitwě Sa sowé přenáramnau porážku trpěli, a weliký počet Panůw a Rytjřůw ztratili, a že od t doby Sasowé na Cžechy welmi newrazili [3] Zagatých pak bylo gesstě mnohem wjc, gak o tom sami Němcy pjšj. Mezy znamenitěg šjmi byli Albrecht Markrabě Brandenburské přigmjm Nedwěd, Ludwjk Hrabě z Láru, Ar nold Biskup Merse'.urský, Otto Biskup Hal berstadský, a třj Opatowé [4], z Cžechů tolik tři Rytjři na mjstě zůstali. A prawj tehdeyš náš kronykář: "Ani otcowé naši, ani dědo wé, ani pradědowé nikdý takowého wjtězstw a tak weliké sláwy nezýskli [5]. To se stal

we

1 Illi autem stupefacti aspicientes hac & illac nihilqu videntes. *Cosmæ* Cont. p. 286.
2 Quingenti Primates illorum, exceptis scutiferis, inte quos fuit Otto Dux memoratus. Cont. p. 285.
3 Tanta strages Saxonum & præcipue nobilium & illu strium facta fuit, ut &c. *Otto* Frising.
4 *Annalista Saxo*.
5 Continuator p. 286.

we čtwrtek osmnáctého dne měsýce Vnora lé- L. P.
ta tisýcýho stého dwadcátého ssestého. 1126.

Cýsař wida přeukrutnau porážku a záhubu lidu swého, a neweda kam se obrátiti, aby Czechům zůřiwým do rukau se nedostal a od nich zabit nebyl, vtekl na geden wrch s swými ostatnjmi Rytjři. Soběslaw to zwěděw, obkljčil ten wrch wůkol a wůkol lidem swým a zásekůw nadělati dal, tak že tu Cýsaře zawřeného a zagatého držel 1. Tu ho w swé mocy měl a mohl ho gjti. Ale neučinil toho. Y zpomenuw na dobrodinj, kterého při dwoře geho w Sasých před dwěma lety, prw než Cýsařem byl, užil, a gak od něho, gsa z Czech wyhnán, ctěn a poctiwě chowán byl, a že wjce pokog než wálku milowal, wypravil k němu na ten wrch Gindřicha, synowce swého, syna někdy Wipertowa, aby geg s Cýsařem smjřil. Lotár toho posla welmi wděčně přigal, y wyprawil bez prodlenj také posly swé k Soběslawowi, a geg za to, aby k němu přissel, žádal 2. Soběslaw wezma s sebau několik Panů znamenitých, ssel na ten wrch, a wstaupiw před Cýsaře, řekl: "Dobrý Cýsaři! že sme tak mnoho krwe twých znamenitých Rytjřů a Panossů wylili, toboť sme nikoli z něgaké opowážliwosti aneb pejchy a nádhernosti neučinili, aniž náš aumysl byl, twé Welebnosti gaké sskody aneb necti způsobiti, gedině proto sme se do pole postawili, že sme nowého gha, kteréhož ani otcowé nassi snésti nemohli, od tebe přigjti nechtěli. Ale gižt Bůh swau mocý dosti patrně ukázal

1 Quem præfatus Dux suis in circuitu positis, — veluti clausum tenuit. *Otto Frising.* ad h. a.
2 *Otto Frising.* & Continuator p. 291.

p. Soběslaw za ſſwagra ſwého, Belu, bratra
126. Adletiného, z Uher wyhnaného, při Králi
přimlauwal, a na něm to wyproſyl, že ſe potom Sſtěpán s Belem ſmjřil a geg na miloſt přigal. A pátý den dawſſe ſobě weliké dary, a pokog y přátelſtwj mezy ſebau vtwrdiwſſe, rozgeli ſe [1].

Mezy tjm pak Soběſlaw zwěděl, že Knjže Morawſké, Břetiſlaw, ſyn někdy Břetiſlawa Druhého, ſwáry a nepokog tropj, neboť on s ginými Knjžaty Morawſkými geſſtě na tom ſtál, že ſe Soběſlaw nepořádně Knjžetſtwj Czeſkého zmocnil, a že ne gemu ale Ottjkowi zabitému dle ſtarého vſtanowenj náleželo. Když ſe tedy Soběſlaw ſkrze Morawu do Czech nawracowal, kázal Břetiſlawa gjti. A wezma geg s ſebau, dal geg na hrad Donjn do wězenj. A po třech měſýcých kázal geg wezti odtud na hrad Jaroměř, a tu ho kázal pilně oſtřjhati. Nedlauho potom ten Břetiſlaw na hrad Děčjn wſazen, a pro ſwau nezbednoſt napoſledy y oſlepen byl [2].

O ſmrti znamenitých oſob.

Téhož také léta rozličné znamenité oſoby žiwot ſwůg dokonaly. O Ottjkowi, kterémuž také Otto Czerný řjkali, že w bogi zahynul, powědjno geſt. Ten pak tři ſyny po ſobě zůſtawil, gichž gména gſau, Otto, Wáclaw a Berengar. Otto vtekl do země Ruſké, a tam byl heytmanem nad lidem wálečným. Wáclaw w Czechách zůſtal. Berengar s matkau

1 Continuator p. 257.
2 C[illegible] ibidem.

tkau swau Žowkau, totiž wdowau po Ottkowi, L. p.
do Němec se odebral. Dalť se mezy mnichy a 1126.
matka mezy geptissky w klássterjch Zwifalt-
ských 1. Rychenca, wdowa Wladislawowa a
sestra Žowkynina také tehdáž s nimi z Czech wy-
gela. Přigewssi do Reichenbachu w Franko-
nyi a gsauc těhotná, syna porodila; wssak y s
tjm djtětem hned po porodu vmřela a tu po-
hřbena byla 2. Nedlauho potom také žiwot
swůg dokonala stará Králowna Swatawa,
totiž prwnj den měsýce Zářj 3, manželka někdy
Krále Wratislawa a matka čtyř synůw, genž
w Czechách panowali. Pochowána byla na
Wyssehradě wedlé hrobu Wratislawowa, man-
žela swého. Wizman, Opat Kladrubského
klásstera také toho léta z swěta tohoto sessel,
po gehožto smrti o wolenj nowého Opata
weliké různice mezy mnichy toho klásstera zni-
kly. Czechowé Czecha, a Němcy Němce
Opatem mjti chtěli. Y nemohauce se smjřiti,
tu se mnissi Něměctj z Kladrub wystěhowali,
a tam odkud přissli, totiž do Zwifaltu se ode-
brali, nebo po smrti Wladislawowě a Ry-
chenčině žádného, kdoby ge zastáwal, neměli 4.
Pátá znamenitá osoba, kteráž se také toho lé-
ta giž dewatenáctého Vnora na wěčnost ode-
brala, byl Jan toho gména Druhý, Biskup
Holomaucký, genž dwamecýtma let ten kostel
zprawowal, na gehožto mjsto Biskupem Gin-
dřich Zdjk řečený gedenáctého dne měsýce Rjjg-
na vstanowen byl, kterýž nedlauho potom
kaply na wrchu Rjjp řečeném, při kterémž

 se

1 *Sulgerus* in Annal. Zwifalt.
2 Monachus Reichenbach. ap. *Oefel.* Tom. I.
3 Continuator p. 292.
4 *Sulger.* l. c.

L. p. 1127. té přjčiny o těch Czeſſjch welmi hanebně pjſſj, gim wzteklých, bezbožných a diwokých pohanůw nadáwagjce, kteřj prey ſobě ani Boha, ani lidj za nic nepokládagj. Wyprawugj, že mezy těmi Czechy byl pluk geden gjzdný, Walownj nazwán, a ti že nad giné zůřiwěgſſj byli [1]. Pro takowé weyſtupky tedy, aby ſe wjce nedáli, Lotár Cýſař Soběſlawa žádal, aby s ſwými Czechy zaſe domů táhl, což on také včinil [2]. Mám za to, že ti Walowé nebyli Czeſſi, ale négaký giný národ Slowanſký, genž s Czechy na tu wognu táhl. Snad byli Liticy aneb Pomořané tehdáž geſſtě pohané. Czechowé tedy, ač to měſto geſſtě dobyto nebylo, odtrhſſe, domů ſe nawrátili a hogné kořiſti s ſebau přiwezli. A tak Knjže Soběſlaw s welikau ſláwau domů přigel a od obywatelů měſt Prazſkých weſele přigat a přiwjtán byl [3]. Ale nepřátelé Lotárowi zwěděwſſe, že Czechowé od Nornberka odtáhli, obořili ſe na Cýſařowo wogſko, porazyli ge a odehnali, kterýmžto wjtězſtwjm ſe tak welice naduli, že Kunráda, Weywodu Francſkého Lotárowi na wzdory za Cýſaře wyhláſyli [4].

Cýſař

1 *Otto* Friſing. Epiſtola ad S. Ottonem.
2 Dux autem Boemorum eo quod Barbari, qui cum ipſo venerant, nec Deum timentes — nec etiam Eccleſiis parcerent — poſt aliquot tempus dimiſſus eſt. *Otto* Friſing.
3 Cum magna pompa & triumpho ad propria remeavit. Continuator p. 293.
4 Chronographus Saxo, & Continuator p. 293.

Cysař byl Knjžeti Czeskému kmotrem. p. L. 1128.

Cýsař Lotár mage mnoho nepřátel w Rzjssi Německé, zwlásst Kunráda Weywodu Franského, kterýž se za Cýsaře wyhlásyti dal; a wěda, žeby bez pomocy Czechůw tomu soku swému odolati nemohl, vmjnil přátelstwj Soběslawa nasseho wždy wjc a wjc sobě zýskati. Y stalo se, že manželka Soběslawowa, Adleta, syna porodila. O tom vslyssew Cýsař, wyprawil poctiwé poselstwj k Soběslawowi, za to ho žádage, aby s tjm swým synáčkem do Merseburka přigel a tam ho pokřtiti dal, že gemu kmotrem býti chce. K tomu Soběslaw rád přiwolil, a když do Merseburka, kdežto Cýsař tehdáž dworem byl, s tjm djtětem přigel, tu na bjlau Sobotu, totiž dwadcátého prwnjho Dubna to knjžátko welmi slawně křtili, a Cýsař Lotár ge na rukau swých při křtu držel. Bylo pak tomu djtěti dáno gméno Wladislaw 1. Byl také tu w Merseburce přjtomen Gindřich syn Wipertůw a synowec Soběslawůw, kterýž nemage dětj žádných, sljbil tu hned v přjtomnosti mnohých Panů Czeských, že toho mladého Wladislawa dědicem swým vstanowiti a gemu po swé smrti wssecko zbožj swé dáti a odkázati chce 2, k čemuž také Cýsař swé powolenj dal. Ale to mladé Knjže w dětinstwj swém vmřewssi, toho se nedočkalo. Soběslaw Cýsaři za to, že synu geho kmotrem byl, poděkowaw, a gemu proti nepřátelům pomoc přisljbiw, rozžehnal se s njm a zas se ssťastně s mladým Wladislawem

wem

1 Continuator p. 293. *Dodechinus* a h. a.
2 Continuator l. c.

L. P. 1128. wem do Czech nawrátil. Přigew do Prahy Soběslaw, hned na památku toho křtu penjz střjbrný bjti dal s wyobrazenjm, kterak Cýsař djtě na rukau držj, a gak ho Biskup křtj 1. Po nedlauhém pak času Cýsař Lotár položil se před město Sspir řečené, aby ge wybogowal, a nemoha ho dlauho dobyti, žádal Soběslawa Knjžete, aby mu něco lidu Czeského na pomoc poslal. Soběslaw žádost kmotra swého wyslyssew, sebral lid wýborný w Knjžetstwj Czeském, a počal táhnauti na Reyn. Ale Sspirsstj o tom zwěděwsse, že Czechowé na ně táhnau, wessli w pokog s Lotárem, přislibiwsse gemu wěrnost a poddanost. To když Cýsař Soběslawowi po rychlém poslu oznámil, a že toho giž potřebj nenj, obrátili se Czechowé zase do wlasti swé, toho litugjce, že bez kořisti se zase nawracugj 2.

Soběslaw Knjžata Morawská trestal, a ledacos stawěl.

Soběslaw wssak toho lidu wálečného, který pohromadě měl, nerozpustil, nýbrž obrátil se s njm do Morawy. Neboť Knjžata Morawská gesstě wždy na tom stáli, že Soběslaw ne podlé práwa Břetislawem Prwnjm vstanoweného, ale mocý se na stolicy knjžecý posadil, protož se gemu wsseligak protiwili y mnohé Pány na swau stranu wábili. Y vhodil na ně Soběslaw kwapně s lidem swým, když se toho neyměně nadáli, a zgjmaw ge, rozeslal ge sem y tam do wězenj. Y kázalť gjti Kun-

1 *Dobner* in Annal. Tom. V. p. 199.
2 Continuator p. 293.

Kunráda, syna Litoltowa, a dal ho wsaditi L. P.
do wězenj na Wyssehradě. Giného Kunráda 1128.
poslal na Donjn, a poručil geg Gindřichowi, synu Wipertowu k ostřjhánj. Potom také Wratislawa, syna Oldřichowa z Morawy wyhnal. Přitom také zgjmáni gsau mnozý Czessťj Páni, kteréž Soběslaw řetězy vkowati a do rozličných wězenj wsaditi dal, proto že s těmi Knjžaty srozuměnj měli, a proti Knjžeti se spikli. Břetislawa pak, který giž w Jaroměři wězeň seděl, a wssebo toho pozdwiženj přjčinau byl, kázal na Děčjn wsaditi, aby na té přepewné twrzy tjm bezpečněgi a lépe ostřjhán byl 1.

Wssak tomu Soběslaw dobře rozuměl, že skrze takowau přjsnost a wězowánj těch Knjžat a Panůw gesstě wjce nepřátel w Czechách sobě způsobj; a obáwage se, aby se s okolnjmi Knjžaty nespogili a na něg se neobořili, vmjnil sebe také tudy bezpečna včiniti, že wsseliké giž sesslé a rozbořené hrady a pewnosti znowa oprawiti rozkázal. Giž mezy těmi byli k straně Baworské Přimda a Tachow; k straně půlnočnj dal zámek Hořelice řečený dobře opewniti, aby se w tom okřjssku, kterýž toho času Czeský byl, Sasům brániti mohl. Hrad 1129.
Kladsko také toho času wzdělati a obnowiti kázal 2. Potom se obrátil na Wyssehrad, a také lépe ho ohraditi a vpewniti dal. Při tom také času kázal týž Soběslaw obnowiti kostel sw. Petra na Wyssehradě, kterýž otec geho, Král Wratislaw před časy založil. Y dal stěny krásně wymalowati. Rozkázal také v prostřed téhož kostela na památku otce swého

1 Continuator p. 294.
2 *Idem* p. 287. & 294.

L. P. 1129. ho Krále Wratislawa, korunu powěsyti, kteráž wýborným djlem řemesla zlatnického byla vdělána, a osmdesát hřiwen střjbra a dwanáct hřiwen zlata wážila. Dal také podlahu téhož kostela hladkým a tesaným kamenjm dlážiti a okrásyti. Při něm pak klenutý ambjt wystawěl, tak že se okolo kostela powolně, třebas y déšť prssel, choditi mohlo. Wsseckeu také ten kostel y domy kanownjkůw kůrkami přikryti dal, tak že se těm wěcem před tjm w Praze newjdaným Cžechowé welmi diwili a Knjže z toho welebili. Soběslaw na tom gesstě nepřestáwage, také kanownjkům Wyssehradským rozličných dědin a užitků přidal a gegich ročnjch důchodůw powýssil a potwrdil 1. Mimo to gesstě tři nowé kanownjky při témž kostele vstanowil, a welel, aby Děkan wždy tolik, co ginj dwa kanownjcy, měl a vžjwal. Také mu mnoho knih darowal 2. Meynhard, Biskup Pražský, wida, kterak Knjže Soběslaw kostel Wyssehradský tak sstědře wzdělal a okrásyl, chtě w tom neposlednjm býti, obnowil hrob sw. Wogtěcha w kostele hradu Pražského, a geg zlatem, střjbrem a křisstáli na swůg náklad ozdobil, a nedlauho potom do Jeruzaléma putowal 3.

Kterak

1 Continuator p. 295.
2 Diploma originale in archivo Wissehr.
3 Continuator p. 295.

Kterak Czechowé do Vher a potom do Němec táhli. L. P. 1129.

Když Soběslaw tak chwalitebně twrze a kostely stawěl, přisslo mu poselstwj od Krále Vherského, Sstěpána, který žádal, aby mu něco lidu Czeského na pomoc poslal, neboť s Cýsařem Ržjsse Rzecké wálčil. Giž Rzekowé a Vhřj v welikém počtu proti sobě polem leželi, tak že gegich wogska toliko řeka Sawa dělila 1. Soběslaw chtě Vhrům pomocy, sebral lid a poslal geg do Vher, poručiw zpráwu nad njm Knjžeti Morawskému, Wáclawowi, synu někdy Swatoplukowu. Ale když Rzekowé vslysseli, že weliký zástup Czechůw na ně táhne, vlekli se, a tu se hned s Vhry dali w rokowánj, a dřjw než Czechowé přitáhli, pokog a mjr včinili. Neboť Czechowé proto, že Cýsaře Lotára v Chlumce na hlawu porazyli, a geho Saské wogsko pobili, welikau slávu po celém téměř swětě sobě zýskali, tak že se powěst o tom wjtězstwj až w Konstantinopoli roznesla, a Czechowé za welmi vdatné a nepřemožené bogownjky pokládáni byli. A tak Wáclaw vslyssew, že se Rzekowé s Vhry smjřili, zas se domů s swým wogskem nawrátil, a o tom zprávu, že pokog zawřjn gest, přinesl 2. Wssak ten Wáclaw po tom přjgezdu toliko gesstě čtyři měsýce žiw byl, nebo zymnicý Vherskau nakažen a od nj přemožen gsa, žiwot swůg den dwadcátý

1 Chronica apud *Hier. Pez* Tom. I. & II.
2 Sicque cum pace rediit. Cont. p. 295.

L. p. 1129. tý oſmý měſýce Vnora dokonal. Byl pak ten Wáclaw ſyn Swatoplukůw, někdy Knjžete Cžeſkého, muž nábožný, a weliký milownjk křeſtanſtwa a kněžſtwa. Gſa Knjžetem Holomauckým tu w tom měſtě koſtel ke cti ſw. Wáclawa založil, aby tu ſtolice Biſkupſká byla, nařjdil, a dwanáct kanownjkůw tu vſtanowil, což wſſecko ponuknutjm a přičiněnjm tehdeyſſjho Biſkupa Zdjka nařjdil [1].

1130. Knjže pak Soběſlaw nedlauho potom od Cýſaře Lotára ſkrze poctiwé poſly požádán byl, aby k němu, něco lidu wálečného s ſebau wezma, do Rzezna přigel. Neboť Cýſař vmyſlil ſe opět před měſto Nornberk, kteréhož minulého roku dobyti nemohl, položiti a geg wzýti, proto že w mocy Kunrádowě, genž ſe také Cýſařem gmenowal, bylo. Nemeſſkal tedy Soběſlaw žádoſti Lotárowě doſti včiniti, a bral ſe s ſwými Cžechy k Lotárowi, genž giž toho čaſu w Rzezně byl. A tak poſpjchage, a geda přes řeku Rzezen, bezmála ſe w nj nevtopil. A když přigel do měſta, Lotár ho gako milého kmotra miloſtiwě přiwjtal, ale z té přjhody, kteráž ſe na té ceſtě ſtala, welmi zarmaucen byl, wſſak že z toho nebezpečenſtwj Soběſlaw wynikl, Pánu Bohu děkowal. Tu weſpolek Lotár a Soběſlaw za ſedm dnj rokowali, a pak na tom zůſtali, že Cýſař s wogſkem ſwým ſe před Nornberk položj, Soběſlaw pak aby s ſwými Cžechy tu kraginu okolo toho měſta, kteráž Kunrádowi Cýſaři galowému náležela, hubil a kazyl. Y včinil Soběſlaw tak, gak ho Cýſař za to žádal,

1 *Vincentius* a Dobnero editus Monum. Tom. II. *Auguſtinus* Moravus.

dal, a gezdě po Frankonyi, dwadcet hrazených L. P.
twrzý a hradůw wybral, zlaupil a rozbořil 1. 1130.
Norberčané o tom, co Czechowé w gegich okrſſlku činj, zwěděwſſe, a obáwagjce ſe, aby ſe gim též neſtalo, wzdali ſe Cýſaři na miloſt 2. Czechowé ſe pak bez ſſkody a s mnohými kořiſtmi domů nawrátili.

Kterak někteřj zrádcowé chtěli Soběſlawa zamordowati, a o treſtu gegich.

Wſſak Soběſlaw nedlauho w Praze pobyl, než pogaw s ſebau doſti weliký počet wěrných ſwých, gel do Kladſka na zámek, a nalezl geg pilněgi a pewněgi wzdělaný a ohrazený než prwé byl, y byl toho welmi wděčen. A pobyw tu nedlauhý čas, vmjnil geti do Morawy. A na té ceſtě wnuknutjm Božſkým oznámeno gemu, žeby někteřj o něm zle ſmeyſſleli a dáwno w ſtrannjch radách to zawřeli a na tom zůſtali, aby geg o žiwot připrawili. Y nalezlo ſe, že dwa geho čeledjnowé tu přjtomnj byli, geſſto ſe na geho ſmrt ſmluwili. Soběſlaw tjm giſt gſa, powolal dwau wěrných ſwých, totiž Zdeſlawa a Diwiſſe; a to bylo patnáctého dne Czerwna měſýce. Y žádal gich, aby to, což gim oznámj, w tegnoſti měli. Kteřjž ſljbili ſe tak zachowati a toho přjſahau potwrdili. Kterýmž on řekl: "Tito a tito gſau zrádce, kteřjž hledagj mne vkladně zamordowati, protož, gakž ſte

1 Destruxit viginti munitiones. Cont. p. 296.
2 Rex Nurenberch urbem munitiſſimam, quam ſuperiori anno obſederat, in deditionem accepit. *Annaliſta Saxo.*

L. P. 1130. mi slibili, tak se zachoweyte, a ty vkladnjky zgjmagjce, přiwedte ke mně we zdrawj, abych mohl na nich prawdu wyhledati a gistotně se dowěděti, kdoby té nesslechetné zrady půwodem byl.„ Kteřjž tak včiniwsse, a polapiwsse gednoho, přiwedli geg, an má ossjp a tulich gedowatý na dwa lokty wzdýlj [1]. A druhý, porozuměw co se děge, y vtekl. Tu Soběslaw bez messkánj powolaw tegně swých dwau myslíwcůw, y řekl gim: "Oznamugiť wám, že gednomu z mých zbrognossůw vkradli silec, a ten kdož geg vkradl, w tegném mjstě někde geg schowal, a pryč vtjká. Protož wezmauce psy slednjky, y hontež geg a přiweďte ho tegně ke mně a bez křiku.„ Kteřjž tak včinili, a w gedné wsy geg postihli, a swázawsse ho, přiwedli před Knjže, an má pod swým plásstěm meč zgjzwený, a wzali mu ho. Knjže powolaw k sobě Panůw a Rytjřůw, genž tu na té cestě s njm byli, a posadiw se s nimi, rozkázal ty dwa nesslechetnjky přiwesti, a řekl gim: "Čjj gste wy služebnjcy? a od koho tu radu máte, abyste mne tak nesslechetně zamordowali?„ A oni nemohauce takowého swého vkrutného aumyslu déle tagiti, přiznali se, že gsau služebnjcy geden Miroslawůw a druhý Střežimirůw, bratra Miroslawowa. Bylit pak oba synowé Janowi, Pána Czeského. Y řekl gesstě geden z těch služebnjkůw: "Milostiwé Knjže, poněwadž se ptáš na přjčinu a gak se to stalo, ginéhoř gá nic w prawdě powědjti nevmjm, než že Miroslaw nás nesstastné na to nawedl

a

1 Cum hasta & sica toxicata — ferme duorum cubitorum longitudine. Continuator p. 290.

a nagal, mnohé nám dal zlaté dary, a geſſtě mnohem wětſſj dáti ſlibowal za to, abychom tobě žiwot odgali." Tu hned Miroſlaw gat geſt w ſwém ſtanu, a twrdými pauty okowán. Střezimir něco před tjm byl ſe na Knjžeti domů wyproſyl, prawě, žeby matka geho welmi nemocná byla, kteréhož kázal Knjže honiti, a poſtjžen gſa w gedné wſy gat geſt. To když bylo powědjno Knjžeti, kázal ge wſſecky čtyři, Pány a ſlužebnjky, wezti na Wyſſehrad a do twrdého wězenj ge wſaditi [1]. L. P. 1130.

Knjže Soběſlaw nechaw té gizdy do Morawy, do Čzech ſe obrátil, a změniw oděw, gako někdy Král Nynywitſký, boſýma nohama wſſel do Prahy. Tu proti němu wyſſlo wſſecko množſtwj lidu měſtſkého, zpjwagjce: Hoſpodine pomilůy ny, radugjce ſe a Pánu Bohu děkugjce, že ráčil gegich Pána a Knjže od té vkladné ſmrti zachowati. Soběſlaw wſſed do koſtela a pomodliw ſe Pánu Bohu, y ſſel na Wyſſehrad, a tam od kanownjků s newyprawitedlnau radoſtj přigat a přiwjtán byl. Nazeytřj pak gako wčely k ſwé matce ſe ſletáwagj, tak také Páni Čzeſſtj zwěděwſſe, že Knjže gegich takowého nebezpečenſtwj ſſťaſtně vſſel, běželi na Wyſſehrad k Soběſlawowi, geho zdrawj ſe radugjce. Opět nazeytřj Knjže Soběſlaw shromáždil wſſecky lidi tak vrozené gako nevrozené, chudé y bohaté, na Wyſſehrad. Byli tu také při Knjžeti kanownjcy Pražſſtj, a prawj kronykář, genž to wſſecko wyprawuge, že on tu také přjtomen byl [2]. A lidu tu bylo okolo třj tiſýc. Knjže

L 3

1 Continuator p. 269—297.
2 Etiam Pragenſes canonici, atque nos ibidem fuimus. Continuator p. 298.

L. p. 1130. že stoge v prostřed lidu slzawýma očim počal mluwiti takto: "O Czesstj Páni a Ry tjřstwo! wy gste sstjt a obrana Czeské země Nemjnjm sebe samého tudy chwáliti aneb wy nássetí, než wám gako přátelům mné přjzni wým chcy oznámiti a prawdu mluwiti; kdy sem byl z wlasti swé wyhnán, tak že sem gez dil sem y tam, mjsta žádného k swému bydle nj nemage, wssudy se mně dobře wedlo, a mě sem čehož mi potřebj bylo bez nedostatku, a bezžiwotj mém nic se negednalo. Y dobře tom wjte, což wám nynj bolestně prawjm, ž sem gesstě za žiwota bratra swého Wladislaw Knjžetstwj to obdržel a od wás wssech za Knj že dobrowolně přigat byl, tak že sem se tob důstogenstwj ani brannau rukau ani násyljn négakým nezmocnil. A takť mám za to, ž sem toho Knjžetstwj sprawedliwě nabyl. T wssak někteřj znamenitégssj obywatelé země t to půwodem ďábelským gsauce popuzeni, mn newinného chtěli zamordowati, tak gako prw včinili předkům mým, Břetislawowi, muži do brému, a Swatoplukowi, kteréž oba bez přj činy vkrutně zahubili. Mne pak vpřjmného genž sem byl k obraně země této a wám wssem k poctiwosti, newjm z gakých přjčin chtě li žiwota zbawiti a vkladně zamordowati Wssak Božj pomocý gsem obráněn a wyswo bozen, tak že toho, což vmjnili a oč se snesli nemohli wykonati. Rozwažte, prosým, ga nesslechetná neprawost w srdcých gegich byla že ti, kterýmž sem gá, ne z zaslauženj, ale milosti hognégssj dary dáwal, a nad giné w poctiwosti měl a wedlé swého boku ge sázel

těch

z O Bohemienses Proceres & scutum Bohemicæ terræ *Idem* l. c.

těch wjce zlostná mysl gednala o mé bezziwo- L. P.
tj, protoz aby se někomu nezdálo, zebych z 1130.
pychy aneb z nenáwisti aneb snad zaumyslně
gim potupu činil, toboť gistě při mně nenj,
z gegich wlastnjch vst gedenkazdý z wás to
vslyssj.„

Tu hned ti dwa nesslechetnjcy, genz ten mord wykonati měli, gsau přiwedeni a před Knjzetem a wssjm lidem tu přjstogjcým postaweni. A tu se weřegně oba přiznali, ze k tomu od Panů swých Miroslawa a Střezimira nagati byli, a ze od nich gakozto sluzebnjcy od Panů swých ten rozkaz měli, aby ten skutek spáchali a Knjze zamordowali. Potom přiweden gest Miroslaw a tu také postawen. Y řekl Knjze k gednomu Pánu, genz byl muz starý a mezy znamenitými gako prwnj, aby na Miroslawowi otázku včinil. A řekl ten Pán k Miroslawowi: "Zlořečený člowěče! ted powěz před Pánem Bohem, před Knjzetem, Pánem nassjm, předewssemi těmito Pány y předewssjm tjmto lidem, tuto shromázděným, z swéli nesslechetné mysli, čili z něčjho náwodu takowý přehrozný skutek spáchati sy chtěl, na kterýz sy tyto pekelnjky nawedl, a kdo gest takowého spiknutj proti tomuto dobrému a ctnému Pánu nassemu prwnj půwod byl?„ Odpowěděl Miroslaw: "O Knjze neymilostiwěgssj! nemohuť toho zatagiti před tebau, ze mne mé nesstěstj k tomu aumyslu ponuklo; gakým se to wssak způsobem dálo, to chcy před tebau a předewssemi přjstogjcými oznámiti. Czasu předesslého geden z Rytjřůw Břetislawowých, gménem Bolesa, třikrát kemně přissel, mne na twé bezhrdlj namlauwage, ale gá sem toho včiniti nechtěl. Naposledy pak ke-

L. P. 1130. mné přissel Bozjk, wáš kaplan, a těmito slo-
wy mne napomjnal a wedl, řka: "Milý synu
wssak wjš sám, že nad otce twého Jana w
tomto Knjžetstwj mezy Pány žádný znameni
tégissj a w radách knjžecých potřebnégssj nebyl
a ty nynj mezy tými Pány za nic počten gsy
a bratr twůg od téhož Soběslawa dlauhy
čas bez přjčiny v wězenj držán byl, gessto s
nad tjm welikau těžkost měl. Protož lép
gest, abychom toto pyssne Knjže zahladili, a
giné abychom vstanowili lepssj a nám wolnégssj
v kteréhožbychom mohli zgednati to, cožby s
nám ljbilo. Gestliže mi pak nevwěřjš, k ta
kowému tě dowedu muži, že geho řeči budeš
mocy wjru dáti.,, Těmi a takowými slowy g
oklamán gsa, swolil sem, a tak přiwedl mn
k Biskupu Meynhardowi, kterýž toho časi
byl w swém dwoře we wsy Žerčinawes řeče
né, a to on Bozjk včinil pod způsobem tjm
gakoby mne chtěl Biskupu za služebnjka poru
čiti. Byl tu také přitom Herold kaplan Bi
skupa Bamberského. Tu neyprwnégssj stal s
toho zlého spiknutj počátek [1]. Otázal se Knjž
dále Miroslawa z strany toho spiknutj, a t
on odpowjdage, wssecku winu na Biskup
Meynharda, genž toho času w Jeruzalem
na pauti byl, wzkládal a na něg žalowal, řka
"Biskup Meynhard, aby nás w tom zlém sku
tku vpewnil, dwa prsty na něgakau swátos
položil, a takto ke mně mluwil: gestliže So
běslawa žiwota zbawjš, gá tobě slibugi, že od
Břetislawa Knjžete za to Žatec neb Lito
měřice aneb geden z přednégssjch aušadů, kte
rýby

[1] Ibique totum initium hujus conjurationis factum est
Continuator p. 300.

rýby se tobě neywjc ljbil, mjti budeš.„ Když L. p.
pak to wssecko na sebe a na giné ten Miro- 1130.
slaw wyznal, zas do wězenj gest doweden. A
tak Knjže Soběslaw wyzwěděl, že se to wsse-
cko náwodem a zgednánjm Břetislawowým,
streyce geho, kterýž w Děčjně wězen seděl,
dálo.

Nazeytřj ráno Miroslaw s bratrem swým Střežimirem, a s nimi gakýs lékař, kterýž také měl Soběslawa otráwiti, na ryňk městský byli wywedeni, a tu byli rozličnými mukami mučeni, nohy a ruce gim byly vsekány, na kusy takměř rozebráni, a tak hanebně vmořeni. Gegich pak dwa sluzebnjcy také sau asy po hodině wywedeni, gazykowé gim vřezáni, oči wylaupeny, hnátowé zlámáni, do kola wpleteni a zhůru wyzdwiženi, a tak tu swé žiwoty bjdně dokonali. Potom gesstě tři ginj gati sau, totiž Křiwosud, Wacemil a Gindřich, přjbuznj Miroslawowi, nebo oni také w té radě s Miroslawem byli, gakž on na ně wyznal. A ti chtjce newinnosti swé na horaucý a žžawé železo sslapánjm, gakž tehdáž obyčeg byl, dokázati a se očistiti, a toho dowésti nemohauce, také gsau na ryňk wywedeni a tu každému z nich sekerau hlawa stata byla. To se stalo dwadcátý třetj den měsýce Czerwna. Zběhlo se pak k tomu diwadlu mnoho lidj, mezy kterýmiž byl také Božjk kaplan, o kteremž swrchu powědjno. Ten tu také stoge, na tu poprawu se djwal. A w tom od gednoho znamenitého Pána gest poznán a polapen a k Knjžeti přiweden. A když byl o ty wěcy tázán, odpowěd dáwage, we wssem se s předesslými zločincy srownal. Tu hned ten kaplan Božjk swázán železným řetě-

L. p. 1130. zem, weden gest k důchodnjmu knjžecýmu a dán w geho ruce, a on ho hned té hodin kázal do žaláře wsaditi. Druhý pak teyde totiž třidcátý den měsýce Czerwna Soběsla kázal Břetislawa, genž na Děčjně v wězen seděl, a wssého toho spiknutj mordýřského pů wod byl, na obě oči oslepiti, kterýž nedlauh potom y vmřel 2. A tak se ta poprawa sko čila. Wratislawa pak z Morawy před tj wyhnaného Soběslaw domů powolaw, gem kraginu Brněnskau nawrátil, proto že toh spiknutj aučastken nebyl. Y pogal sobě nedlau ho potom ten Wratislaw něgakau Ruska kněžnu za manželku, která, gakž to tehdeyš kronykář gistj, mnohem krásněgssj byla, ne Rzecká Helena, kterau Rzekowé za neypěkněg ssj ženu téměř celého swěta pokládali 3. Ha gek pjsse, že té Rusce Wasylka řjkali, a ž byla dcera Wýwody Ruského, genž slaul Ja ropolk 4.

Kterak se Biskup Meynhard z nářku wy wedl.

1131. Celý ten čas, co se ty wěcy w Czechác dály, putowal Biskup Prazský, Meynhard Jeruzalému. A když se z té pauti dom nawrátil, a zwěděl, co Miroslaw o něn mluwil, a že geg také z toho spiknutj winil wel-

1 Ad custodiam Villico Regis deputatus est. Continua tor p. 301.
1 Continuator p. 296 — 301. Pulkawa w kapitole 61 Hágek lecos k té přjhodě přidal, o čemž slařj ni nepjssj.
3 Continuator, p. 306.
4 List 174.

welmi se vlekl. A předstaupiw směle před L. p. 1131.
Knjže a rady geho, w tom wewssem newinným se býti prawil, a tomu wssemu, což naň praweno bylo, odpjral, a w tom wewssem saudu Soběslawowu a radám geho tu wěc k sprawedliwému rozeznánj a rozsauzenj poručil. Ale Knjže a rady geho slyssjce takowau Biskupowu řeč, přigjti toho k sobě nechtěli, ale wssecko, což mluwil, wyslyssawsse sepsati rozkázali, a s tjm poslali dwa kanownjky kostela Pražského k Arcybiskupu Mohuckému a k Biskupu Bamberskému, tak aby oni oba spolu na tu při Biskupowu nález a wýpowěd včinili, a cožkoli gich wyřčenjm wypowědjno bude, že má na tom orteli Knjže a Biskup přestati. A ti poslowé byli geden kněz Tucha gménem, a ten gel z strany Knjžecý. A druhý slaul kněz Herold, a ten gel z strany Biskupowy. Byl pak ten Herold Němec, kaplan Biskupa Bamberského a Arcykněz Plzenský. A pjsse tehdegssj kronykář [1], že gemu ta gjzda a poselstwj nenáleželo proto, neb Miroslaw prawil a na tom vmřel, že w kaple w Žitčinowsy toho času, když se ta přjsaha děla mezy Miroslawem a Meynhardem Biskupem a Božjkem kaplanem, tu že gest týž Herold přjtomen byl, a tak že y sám w nářku toho spiknutj zůstáwal.

Po odgezdu těch poslů a dřjw než se zas z Mohuče do Prahy nawrátili, Knjže Soběslaw gezdil po zemi Czeské, ohleduge, zdali se ti hradowé, gakž nařjdil, při hranicých pilně oprawugj a stawěgj. A wida, že se hrad Tachow w kragině, Mezjsko od řeky Mže tak nazwané, též y Hořelec, genž před tjm Dřenow slaul,

1 Continuator p. 303.

L. P. 1131. slaul, a w kragině Milesko řečené ležel, se ochotně zdělávagj, byl toho welmi wděčen, a s radostj se zase domů odebral 1.

Mezy tjm se také dotčenj poslowé z Mohuče do Prahy nawkátili, magjce s sebau Ottu, Biskupa Bamberského. Na žádost Soběslawowu též do Prahy pro tu wěc přigeli Biskup Holomaucký a sedm Opatůw klássterů Czeských a Morawských, a tu se wssickni dne dwadcátého osmého Zářj w kostele na hradě Pražském shromáždili. A tu v přjtomnosti Knjžete Soběslawa a mnohých Panů a Wládyk list toho ortele a wyřčenj Biskupůw Mohuckého a Bamberského byl otewřjn a weřegně čten, y nalezlo se, že Biskup Meynhard ničjm winen nenj, a že nic giného negednal, než aby Břetislaw byl z toho wězenj Děčinského wyswobozen. A tak ten Biskup docela očisstěn gsa, žádal na Knjžeti a Panjch, aby gemu toho, že newinen gest, swými listy potwrdili. Což když se stalo, bral se k Papeži, aby y gemu těmi listy newinnosti swé dokázal 2.

Czechowé s Cýsařem do Rzjma táhli.

1132. Hned při začátku roku následugjcýho, totiž tisýcýho stého třidcátého druhého, Cýsař Lotár položil sněm na druhý den měsýce Vnora w městě Bamberce. A powolaw tam Cýsař mnoho Knjžat a Hrabat Rzjšských, powolán tam byl také Knjže Czeské Soběslaw, kterýž se hned na tu cestu wydal. A přigew do Bamberka, tu od Cýsaře wděčně přigat byl. Nazeytřj

1 Continuator p. 303.
2 Idem p. 303–304.

zeytřj pak, když se ten sněm počjti měl, tu se L. p.
wssickni na palác Cýsařský sessli. Sám toliko 1132.
Lotár a Soběslaw wessli spolu do gednoho pokoge blijzko paláce, aby něco spolu neyprw obzwlásstně porokowali. Tu se pogednau stal weliký třeskot a křik lidu, neboť se zpodnj podlaha toho paláce, w kterémž ti Páni se giž shromáždili, obořila, a wssecky skoro lidi, kteřjž na něm byli, sskodliwě potlaukla, tak že mnozý Němcy ruce a nohy polámali, a bezmála neumřeli. Cžechům pak, genž tu také byli, nic se neusskodilo. Newědělo se, wetchostjli toho stawenj, čili gakým giným způsobem se ten palác zbořil. Když se to wssecko zas upokogilo a sněm ten se konal, tu Cýsař Lotár wssem oznámil, že se do Ržjma wyprawiti chce, aby tam korunu Cýsařskau přigal. Y požádal také Soběslawa, aby gemu na tu cestu třj sta Rytjřůw Cžeských na pomoc dal. Což Soběslaw Cýsařowi přisljbiw, bral se domů, a tak se w dobrém zdrawj do Cžech nawrátil. Y rozkázal, aby se třj sta Rytjřůw k tomu tažen] přihotowilo; když byli pohromadě, ustanowil nad nimi wrchnjm Heytmanem mladé Knjže Jaromira, syna Bořiwogowa, a tak ge do Němec wyprawil, aby se tam s lidem Cýsařowým spogili. Přitáhsse do gednoho města, kteréž Amberk slowe, položili se do něho. Brzy pak po nich přitáhl lid Knjžete negakého řjšského, a ten poslal k Cžechům, aby se gim odtud hnuli, že oni tu chtj nocowati. Odpowěděl Jaromir poslům: "Powěztež swým Němcům, od kterýchž ste posláni, že sme my se ne proto tuto položili, abychom se měli dnes odtud hýbati, ale abychom tu přes noc zůstali, zeytra raným gi-

trem

L. P. 1132. trem chceme se gim rádi hnauti.„ Heytmané Němečtj wyslyssawsse odpowěd, hned se počali na Czechy řjtiti. Widauce Czechowé, že ge z toho mjsta mocý wytisknauti chtj, pochytiwsse zbrog, statečně se gim bránili 1. Ta ssarwátka půl hodiny trwala, až Heytmané wogska Cýsařského přiběhli, a widauce, že giž Němcy vtjkagj, a Czechowé ge tepau bez ljtosti, mezy Czechy a Němce wskočiwsse, tu bitwu rozrazyli, a Czechůw snažně žádali, aby se vpokogili. To když se tak stalo, spogili se Czechowé s wogskem Cýsařským, a s njm pořád do Wlach a k Řjmu pokogně táhli, a tam při Cýsaři, až y od Papeže korunowán byl, zůstali.

Soběslaw Vhrům proti Polákům pomáhal.

Soběslaw pak ku koncy roku tohoto táhl na Poláky. Neboť se stalo, že Knjže Polské, gménem Boleslaw, sebraw mnoho lidu, wpád včinil do země Vherské, chtěge Krále Belu z králowstwj Vherského wyhnati, a na to mjsto Sstěpána syna někdy Kolmanowa proti wůli wssech Vhrůw wsaditi, neb někdy matka téhož mládence od manžela swého Kolmana byla zapuzena, a gsauc plodem w žiwotě obtjžena, nawrátila se k otcy swému Knjžeti Polskému, a tam w Krakowě toho syna zplodila. Y z té přjčiny chtěl Knjže Polské geho gako dědice na Vherskau stolicy posaditi. Bela Král Vherský to vslyssew, mnoho Vhrůw sebral

1 Ibi cum Theutonicis foro prædicti loci pugnaverunt, quos Deo juvante devicerunt. Cont. p. 306.

bral a proti Boleſlawowi Knjžeti a tomu li= L. P.
du Polſkému s ſwými Vhry ſám oſobně, ač byl 1132.
ſlepý, wygel. Před tjm pak rychle poſly ſwé
do Czech wyprawil, a Soběſlawa ſſwagra
ſwého ſnažně za pomoc žádal. Bylať man=
želka Soběſlawowa, Adleta, wlaſtnj ſeſtra
Belowa. Soběſlaw tedy nechtěge ſſwagra
ſwého w tom nebezpečenſtwj opuſtiti, ſebraw
znamenité wogſko, wtrhl s njm do Polſka oſm=
náctý den měſýce Řjjgna. Polácy o tom zwě=
děwſſe, a obáwagjce ſe, aby od Czechůw za=
ſkočeni nebyli, hned ſe nočnjm čaſem do hor
obrátili. A tu ge Vhřj honjce, nemalau ſſko=
du Polákům vtjkagjcým činili a mnoho gich
zamordowali; Czechowé pak celau tu kragi=
nu Polſkau, kteráž Slanſko, to geſt Slézſko
ſlaula, pohubili a popálili, mnoho laupežůw
nabrali, wězňůw weliký počet a koňůw s ſe=
bau wzawſſe, weſele ſe do Czech nawrátili [1].

Wſſak té wogně geſſtě žádného kon= 1133.
ce nebylo. Neboť Knjže Polſké Boleſlaw
wždy na tom ſtál, aby Belu z Vher wypudil,
a ſyna dcery ſwé Králem Vherſkým vſtanowil.
Protož hned z gara roku náſledugjcýho s čer=
ſtwým wogſkem do Vher wtrhnauti ſe ſtro=
gil. Soběſlaw gakožto muž ſtatečný, gemu
w tom překážku včiniti chtěge, opět ſe s ſwý=
mi Czechy ſſeſtnáctý den měſýce Ledna do Pol=
ſka obrátil [2]. A wida, že Polácy k bitwě ho=
towi negſau, dorazyl s ſwým wogſkem až k
Krakowu. Ale že to měſto ſylně bylo oſazeno,
a nemoha tu dlauho pro zymu ležeti, obrátil
ſe

1 Totamque partem illius regionis, quæ Slansko vocatur, penitus igne conſumpſit. Continuator p. 307.
2 XVII. Kal. Febr. acer Dux Sobieslaus ſecundo Poloniam invaſit. *Idem* p. 308.

L. P. 1133. se do wsý a městeček, a činil w nich welikau sskodu, neb Cžesstj kronykáři pjssj, žeby okolo Krakowa na ten čas tři sta wsý spáleno bylo, a lidé z nich wssickni do Cžech přiwedeni, muži, ženy y děti, a ti w wěčnau službu že byli podrobeni. A tak se zase Cžechowé slawně domů nawrátili 1. Polácy nicméně nedlauho potom do Vher wpadli, a tu se Soběslaw opět s nowým wogskem na cestu wydal, aby sswagru swému Belowi na pomoc přispěl, kterýž toho času od nepřátel welmi sauzen byl. Neb Polácy z strany gedné, a Tataři z strany druhé w Vhřjch weliké sskody činili. A Cžechowé s swým Knjžetem položili se wedlé řeky, kteráž Wah slowe. Aby pak tu dlauhým ležením neprodléwali, a těm sskodám se wjce nedjwali, přeplawiwsse se tegně na druhau stranu té řeky, nenadále na ty zhaubce vdeřili a mnoho gich zbili a zgjmali, a ty wězně do Cžech poslali. Když se pak Polácy k swé zemi zase obrátili, tu Cžechowé táhli odtud na Tatary, ale ti giž byli na swých rychlých konjch odgeli. Bela Král brzy potom přigel až do ležení Cžeského, aby přátelsky s sswagrem swým Soběslawem rozmluwil, a včiniw gemu poděkowánj, dal mu weliké dary. Cžechowé se po té wálce do Cžech obrátili a mnohé laupeže s sebau přinesli, a tak se Soběslaw zase sstastně domů nawrátil 2.

Cýsař

1 Continuator p. cit. Hágek w listu 185.
2 Perfecto negotio suo ad propria rediit. Cont. p. 309.

Cýsař Lotár přigel do Plzně. L. P. 1134.

Stalo se pak mezy tjm, že se mladé Knjže Jaromir s Cýsařem Lotárem a swými Rytjři Czeskými z Řjma zase nawrátil. Y vmjnil Soběslaw do Německ geti a Cýsaře wjtati. Ale Lotár mage welmi důležité wěcy, a že rady y pomocy Soběslawowy potřebowal, sám se osobně do Czech wypravil. Neboť Soběslaw, gakž o tom swrchu psáno, Lotárowi začasté proti geho nepřátelům a protiwnjkům pomáhal, a při Cýsařské stolicy ho hágil, protož od něho mnoho wážen a za obzwlássnjho přjtele a ochrance pokládán byl. Wssak gesstě toho času Kunrád, genž se také Cýsařem gmenowal, dosti mocen byl, tak že se ho Lotár, aby se nad njm nezmocnil, obáwati musyl. Aby sobě tedy přjzeň v Soběslawa zýskal, geg w zemi geho a syc w městě Plzni nawsstjwiti chtěl. Král Vherský Bela o tom vslyssew, bez messkánj Biskupa gednoho do Czech wypravil 1, Soběslawa za to žádage, aby se zaň v Cýsaře přimluwil. Wypravil se tedy Soběslaw y s tjm poslem Vherským w vrčitý čas do Plzně, kamž Cýsař s malým počtem lidu také přigel 2. Tu on s Soběslawem welmi laskáwě a přátelsky nakládal, a s njm o mnohé a pilné potřeby rokowal, bez pochyby o to neywjc, aby gemu Soběslaw proti Kunrá-

1 Episcopus ad Sobieslaum Ducem in Bohemiam venit. Continuator p. 311.

2 In civitate, quæ Plzen vocatur, cum Imperatore Lotario pro colloquio convenit. *Idem* p. 310.

L. P. 1133. se do wsý a městeček, a činil w nich welikau sskodu, neb Czesstj kronykáři pjssj, žeby okolo Krakowa na ten čas tři sta wsý spáleno bylo, a lidé z nich wssickni do Czech přiwedeni, muži, ženy y děti, a ti w wěčnau službu že byli podrobeni. A tak se zase Czechowé slawně domů nawrátili 1. Polácy nicméně nedlauho potom do Vher wpadli, a tu se Soběslaw opět s nowým wogskem na cestu wydal, aby sswagru swému Belowi na pomoc přispěl, kterýž toho času od nepřátel welmi saužen byl. Neb Polácy z strany gedné, a Tataři z strany druhé w Vhřjch weliké sskody činili. A Czechowé s swým Knjžetem položili se wedlé řeky, kteráž Wah slowe. Aby pak tu dlauhým leženjm neprodléwali, a těm sskodám se wjce nedjwali, přeplawiwsse se tegně na druhau stranu té řeky, nenadále na ty zhaubce vdeřili a mnoho gich zbili a zgjmali, a ty wězně do Czech poslali. Když se pak Polácy k swé zemi zase obrátili, tu Czechowé táhli odtud na Tatary, ale ti giž byli na swých rychlých konjch odgeli. Bela Král brzy potom přigel až do leženj Czeského, aby přátelsky s sswagrem swým Soběslawem rozmluwil, a včiniw gemu poděkowánj, dal mu weliké dary. Czechowé se po té wálce do Czech obrátili a mnohé laupeže s sebau přinesli, a tak se Soběslaw zase sstastně domů nawrátil 2.

Cýsař

1 Continuator p. cit. Hágek w listu 185.
2 Perfecto negotio suo ad propria rediit. Cont. p. 309.

Cýsař Lotár přigel do Plzně. L. P. 1134.

Stalo se pak mezy tjm, že se mladé Knjže Jaromir s Cýsařem Lotárem a swými Rytjři Czeskými z Řjma zase nawrátil. Y vmjnil Soběslaw do Němec geti a Cýsaře wjtati. Ale Lotár mage welmi důležité wěcy, a že rady y pomocy Soběslawowy potřebowal, sám se osobně do Czech wypravil. Nebot Soběslaw, gakž o tom swrchu psáno, Lotárowi začasté proti geho nepřátelům a protiwnjkům pomáhal, a při Cýsařské stolicy ho hágil, protož od něho mnoho wážen a za obzwlásstnjho přjtele a ochránce pokládán byl. Wssak gesstě toho času Kunrád, genž se také Cýsařem gmenowal, dosti mocen byl, tak že se ho Lotár, aby se nad njm nezmocnil, obáwati musyl. Aby sobě tedy přjzeň v Soběslawa zýskal, geg w zemi geho a syc w městě Plzni nawsstjwiti chtěl. Král Vherský Bela o tom vslyssew, bez messkánj Biskupa gednoho do Czech wyprawil 1, Soběslawa za to žádage, aby se zaň v Cýsaře přimluwil. Wyprawil se tedy Soběslaw y s tjm poslem Vherským w vrčitý čas do Plzně, kamž Cýsař s malým počtem lidu také přigel 2. Tu on s Soběslawem welmi laskawě a přátelsky nakládal, a s njm o mnohé a pilné potřeby rokowal, bez pochyby o to neywjc, aby gemu Soběslaw proti Kunrá-

1 Episcopus ad Sobieslaum Ducem in Bohemiam venit. Continuator p. 311.

2 In civitate, quæ Plzen vocatur, cum Imperatore Lotario pro colloquio convenit. *Idem* p. 310.

Ł. P. rádowi, kdyby potřeba kázala, na pomoc při-
1134. spěl. Přitom také Soběslaw posla Vherské-
ho, genž byl Biskupem Pětikostelským, gmé-
nem Petr, k Cýsaři přiwedl, a wssecky přjčiny
přjgezdu geho oznámil, a zwlásstě to, kterak
Boleslaw, Knjže Polské gsa muž nepokogný a
laupežůw žádostiwý, znage býti poraženého
slepotau Belu, Krále Vherskéyo, a wěda, že
gest muž dobrotiwý a pokogný, častokrát wtrhl
do geho země zaumyslně, chtége ho z nj wypu-
diti, a na geho mjsto gakéhos pastorka Krá-
lem Vherským včiniti, a tak že Vherskau ze-
mi hubj a lidu welice sskodj, a to že činj
gako z kratochwile, oblaupě a pohubě, kte-
réž mu se ljbj kraginy, vteče zase do swé ze-
mě. A že proto on Bela geho Cýsařské mi-
losti žádá a prosý za milostiwé opatřenj. Cý-
sař, že to, čehož Soběslaw žádá, rád chce vči-
niti, přisljbil. A tu hned darowé od Krále
Vherského gsau podáni Cýsaři rozličnj a mno-
zý na střjbře, zlatě a drahém kamenj. Přitom
také přiwedeni gsau dwa koňowé bjlj wýbor-
nj a nad mjru vsslechtilj, a každý z nich byl
wzdau a pochwami rozličně ozdoben, sedla ge-
gich obě ssestmecýtma hřiwen zlata na sobě
měla. Petr Biskup wykonaw wssecky sobě od
Krále swého poručené wěcy, od Cýsaře a od
Soběslawa poctiwé wzal odpusstěnj, a přitom
od Cýsaře a od Cýsařowé wýborné dary při-
gaw s radostj se do Vher nawrátil 1.

Někteřj wssak nowj spisowatelé tomu
chtégj, že ten sgezd Cýsařůw s Soběslawem
ne w Czeském městě Plzeň nazwaném, ale na
gakéms hradě, genž tehdáž Pliz, nynj prey
Altenburg slowe, se stal. A to prey proto,
že

1 Continuator p. 310.

neslusselo, aby byl Cýsař k Knjžeti Czeskému p. C.
l. Druhé, že gest omylem napsáno Plzeň 1134.
jsto Plizu [1]. Ale na prwnj se odpowjdá, že
nic neobyčegného nebylo, ani nenj, aby Cý-
řowé Knjžata nawssstěwowali. Tohoť přj-
adu se w kronykách hognost nacházý, y za
sů nassjch, totiž roku minulého, Cýsař Leo-
old Druhý Wolence Sasského w Pilnicých
wsstjwil, a žádný se tomu nediwil. Cýsař
otár pomocy Soběslawowy giž před tjm
gně vžil, a tehdáž práwě welmi gj potřebo-
al, a tak slussné bylo, že k němu gel. Dru-
, mimo psanau kronyku Kapitoly Pražské ge-
é Břewňowská welmi stará se nalézá, kdež
také zřetedlně Plzeň, a ne Plizu čte. Nad
také ten kronykář, genž tehdáž žiw byl, hrad
liz od města Plzně dobře rozeznal, neboť
rok 1132. psse, že se hrad Pliz rozbořil,
na rok 1134. že Cýsař w městě Plzni byl,
tak rozdjl mezy hradem a městem sám včí-
l [2]. A cožby tehdeyssj spisowatel, kde se ten
ezd stal, newěděl, gemuž powědomo bylo,
aké koně a gaká sedla Král Vherský Cýsaři
rowal. Týž kronykář prawj, že se hrad
liz léta 1132. rozbořil, gakby pak byl Cýsař
Cýsařownau na něm hned po roce bydleli.
iný také nowý spisowatel [3], chtě ten sgezd
lzenský gednau ranau wywrátiti, psse na li-
u 10., že prey toho času města Plzně gesstě ne-
lo, na to zapomenuw, že na stránce 90.
m wyprawuge, kterak léta 974. (má býti 976.)

1 *Dobner* Tom. VI. Annal. p. 229.
2 Continuator p. 305. in castro Plizu, (to gest na hradě Plizu,) & p. 310. in civitate, quæ Plzen vocatur.
3 Schaller Topogr. des Königr. Böhmen, 9ter Th.

L. P. 1134. Cýsař Otto Druhý od Boleslawa Druhého v Plzně poražen byl. Wssak zatjm dost bud o tom powědjno.

Czechowé opět do Polska wtrhli.

Mezy tjm pak časem, co Soběslaw s Cýsařem gednal, gemu w Plzni wsseliké poctiwosti činil a domů wyprowázel, Czechowé y Morawané sebrawsse se, opět do Polsky wogensky se wyprawili. A nebyli při tom tažený giný Czechowé než Hradečtj, Chrudimsstj, Czaslawsstj, Boleslawsstj a Kladsstj, ostatek bylo něco Morawanů. Ten wpád se stal den 26. měsýce Vnora nenadále, tak že Polácy domnjwagjce se, že giž žádný nepřjtel do gegich země nepřitáhne, z zámkůw a z twrzý se rozgeli, chtjce o dědinách dělati. Toť Czechowé we wsech a na poljch ge zastihsse, k zámkům gim vgjti nedali, zgjmawsse gich welmi mnoho a statky gegich pobrawsse, do Czech ge posýlali. A tak nemagjce wogska nepřátelského před sebau, tu zemi welmi hubili a pálili, až prawě do té řeky, genž Odra slowe. A zlaupiwsse tu kraginu, do Czech se zase nawrátili. Pjsse tehdeysſj kronykář, kanownjk Pražský, že Czechowé na tom tažený tak hogné kořisti nabrali a tak mnoho zbožj s sebau do Czech přiwezli, gakého nikdý před tjm nenabyli [1]. Polácy, kteřjž do Czech wedeni byli, na Knjže swé hořce nařjkali, prawjce: "O bláznjwé Knjže Boleslawe, proč zaumyslné

1 Prædam inde tantam reduxerunt, quæ omnium Bohemiæ Ducum prædas, quas in Polonia fecerant, superat. Contin. p. 311.

k a swéwolné s ginými národy pokoge mjti L. P.
echceš, a nás pokogné zprawowati mage, 1134.
ím nás hubjš a cyzým národům w wěčnau
užbu nás poddáwáš. Deyž Pán Bůh, abys
y sám naposledy zahynul [1].,, A zagisté každý
Král př̌chliwý a boge žádostiwý neginač než ga-
o vkrutný mor zhaubcem lidu swého wlastnj-
o býwá. Wšsak od té doby, že Czechowé
odné ho ztrestali, ten Polák pokogně do-
a seděl, a tak mu y Czechowé wjc nesško-
ili.

O křtu a o swadbě.

Bela, Vherský Král slepý, rozwážiw weliké
obrodinj, kteréž gemu a zemi Vherské Knjže
Soběslaw tjm prokázal, že ho proti Polákům
ak statečně hágil, chtěl s njm gesstě w wětšsj
řátelstwj a přjbuzenstwj wgjti, ač giž geho
swagřem byl. A vslyššew, že manželka So-
ěslawowa, Adleta, se k porodu čeká, žá-
al skrze poctiwé poselstwj Soběslawa, aby
emu toho popřál, že chce to djtě, kteréž má
roditi žena geho, při křtu swatém držeti na
ukau. Y nebyl proti tomu Soběslaw., a
dyž gemu manželka geho Adleta synáčka vro-
ila, hned s njm wypravil do Vher Meyn-
arda, Biskupa Pražského, kterýž tam od
Krále a Panůw Vherských welmi slawně při-
at a ctěn byl. A tu na den slawnosti Du-
ha swatého, to byl třetj den měsýce Czer-
na, Biskup Czeský to Knjžátko křtil, a Král
Bela Vherský gemu kmotrem byl. Gaké wšsak
omu djtěti gméno dáno bylo, o tom se nic

1 Hágek w listu 176.

L. p. nenacházý. Po wykonánj toho křtu Meyn-
1134. hard wzaw dary od Krále Vherského, a do Czech se s nowým Křesťanem, synem Pána swého nawracuge, na té cestě těžce se roznemohl, a přigew do Morawy do wsy Biskupské, Sekyrkostel nazwané, na loži se položil 1.

Hned pak po tom křtu Knjže Soběslaw také se do Vher wyprawil, a geda skrze Znogem, pogal s sebau streyce swého Kunráda, genž tehdáž kraginau Znogemskau wládl. A přigewsse ku Králi, welmi se z toho wssickni radowali. Y žádal Soběslaw na Belowi, sswagru a kmotru swém, aby sestru manželky swé, totiž Králowny, dal za manželku Kunrádowi, Knjžeti Znogemskému, aby se tjm sňatkem manželským gegich přátelstwj gesstě wjc vtwrdilo. Když k tomu sestra Králownina y Král také swolili, tu hned swadba welmi skwostná se přistrogila a wykonala 2.

O smrti Meynhardowě, a o wolenj nowého Biskupa.

Knjže Soběslaw vslyssew, že Biskup Pražský Meynhard těžce nemocen gest, wygel z Vher, a pospjchal do Morawy, aby ho gesstě žiwého zastihnauti mohl. A když do Sekyrkostel přigel, z nemocy Biskupowy welmi smuten gsa, geg, co mohl, těssil. Biskup znamenaw, že se ta nemoc w něm wjc a wjc rozmáhá, wssecky ty dary, kteréž od Krále Vherského wzal, dal Soběslawowi Knjžeti, a on to od něho, welice za to děkuge, přigaw, a s njm se za-

1 Continuator p. 312.
2 Idem p. 313.

žalostiwé rozžehnaw, do Czech se obrátil. Po L. P.
geho pak odgezdu Biskup Meynhard třetj den 1134.
měsýce Czerwence žiwot swůg dokonal. Tu
hned tělo geho do Prahy wezeno a od Gindři-
cha Biskupa Holomauckého w kostele hlawnjm
na hradě Pražském pohřbeno bylo. Při tom
pohřbu ten Biskup Gindřich Knjžeti Soběsla-
wowi a wssem přjstogjcým duchownjm a swět-
ským mluwil, a gich za to slzawě žádal, aby
wssecko zássti, kteréž snad k tomu cyzozemcy
Meynhardowi za žiwota geho měli, z srdcý
swých wywrhli, a gemu wssecku winu milostiwě
odpustili [1]. Což oni nepochybně y včinili.

Tuto wssak gesstě něgakau přjhodu téhož
Biskupa, kteréž sem swrchu neoznámil, polo-
žjm. Stalo se gednoho času, totiž léta 1132.
den 19. Ledna měsýce, že se Biskup Meynhard
na swůg dwůr, Chuchel řečený, odebral; a
tam přebýwage, přissla na něg času wečernj-
ho weliká dřjmota, tak že se snu nemohl obrá-
niti, y ssel do swé komory a na swém loži se
položil, a služebnjcy geho stáli před njm. W
tom přissel něgaký diwný hřmot, gakoby se
na wrsse nadewsý kamenj lámalo a přitom
hluk slyssán byl, gako z hluboké geskyně. Slu-
žebnjcy zstrasseni gsauce, samého Biskupa tu
nechawsse, vtekli. Biskup vskočiw rychle z lo-
že, přitiskl se ke zdi wedlé kamen. Toť kámen
welmi weliký s té hory běže, dwě zdi prora-
zyl, a lože Biskupowo na kusy ztroskotal, a
tu se zastawil, a Biskup tu stoge bez vrazu
tu zůstal. To se stalo léta 1132. dewatenáctý
den měsýce Ledna [2]. Mám za to, že tu bylo
něgaké země třesenj, tak že se ta skála rozpukla.

1 Continuator p. 313.
2 *Idem* p. 305.

L. P. Tu wſſak wadu ten Biſkup Meynhard
1134 na ſobě měl, že ſe s ſwými kanownjky ſrownati nemohl. Y ſpikli ſe gednoho čaſu proti němu, a wyprawiwſſe poſla do Řjjma, geg v Papeže obžalowali, gemu přehrozné wey ſtupky a prowiněnj připiſugjce. Poſlal tedy Papež Legáta do Čžech, kterýž Meynhardowi prawil, žeby on mnohými a těžkými hřjchy [1] byl před Papežem obžjžen, a z těch aby ſe před njm, do Řjjma geda, wywedl a očiſtil. Ale on toho včiniti nechtěl, prawě, že Arcybiſkup geho bližſſjm wrchnjm a ſaudcý geſt. Protož také hned do Mohuče gel, aby ſe tam před ſwým Arcybiſkupem z těch žalob, kteréž ſe proti němu dály, wywedl. Y bylo ſe tam na ten čas ſgelo mnoho Biſkupůw, a on předewſſemi z toho zewſſeho ſe ſluſſně wyměřil, a ſwým žalobnjkům, genž proti němu powſtali, aby ho biſkupſkého důſtogenſtwj zbawili, to gim wſſecko miloſtiwě odpuſtil [2]. Giný o něm pjſſe, že pět nowých prebend kanownických při koſtele na hradě Pražſkém vſtanowil [3].

Po ſmrti tehdy Meynhardowě Knjže Soběſlaw nechtě Biſkupſtwj Čžeſkého bez paſtýře dlauho nechati, rozkázal, aby ſe wolenj nowého Biſkupa ten den po ſw. Wáclawě ſtalo, neboť ſe k té ſlawnoſti mnoho kněžj y lidu ſwětſkého do Prahy ſcházýwalo. Mezy tjm pak někteřj tagně, a ginj ſkrze weliké dary to v Soběſlawa Knjžete, y ſkrze Lotára Cýſaře gednali, aby toho auřadu biſkupſkého mohli do-

1 In multis deteſtandis criminibus accuſavit Epiſcopum, Continuator p. 308.
2 Continuator p. 309.
3 Series Epiſc. in Script. Rer. Boh. Tom. II. p. 438.

dogjti. Ale Soběslaw nechtěl se po žádných L. P.
dařjch vchýliti. A tu na den vrčitý sſedſſe 1134.
se w kostele hradu Pražſkého přednégſſj duchownj y swětſſtj, Jana, tehdeyſſjho Probosſta Wyſſehradſkého, za Biſkupa Pražſkého wywolili a wyhláſyli. Pjſſe o něm tehdeyſſj kronykář, že ten nowý Biſkup byl nad giné poſtawy wyſoké, oſoby wážné, wſſem lidem přjwětiwý, a takowého obcowánj, které ſe y Bohu y lidem ljbilo, a tak že y owſſem hoden byl toho důſtogenſtwj Biſkupſkého [1]. Y 1135
wypravil ſe ten nowý Biſkup Jan hned při začátku roku naſtáwagjcýho k Cýſaři Lotárowi, aby od něho na to důſtogenſtwj, dle obyčege potwrzen byl. Cýſař vſlyſſew o geho přjgezdu, poſlal naproti němu kněžj a žáky, aby geg wjtali, potom y ſám proti němu wygel a geg vctiwě přigal [2]. Z čehož ſe widj, že ſobě Cýſař Lotár Czechů a cožkoli Soběſlaw Knjže Czeſké činil, welice wážil. Hned potom Cýſař dal Janowi berlu biſkupſkau a prſten na potwrzenj toho wolenj. A třetjho dne daw gemu liſty, odeſlal geg k Arcybiſkupu Mohuckému, a nadto dal gemu poctiwý průwod až do Mohuče. Arcybiſkup znamenaw wůli Cýſařowu a žádoſt, hned ſedmnáctý den měſýce Vnora Jana na Biſkupſtwj poſwětil. Kterýž nawrátiw ſe do Prahy, tu od Knjžete a ode wſſeho Kněžſtwa přigat byl s welikau poctiwoſtj [3]. A ten byl Biſkup Czeſký w pořádku gedenáctý.

M 5 Kterak

1 Continuator p. 314.
2 Ut Imperator cum proceſſione fecerit eum ſuſcipi, dehinc ipſe ei obviam exierit. *Idem* p. 317.
3 Idem l. c.

..ozan byl, we..
Rzijssi Německé p..
Cýsař welmi žádo..
mjch wálkám přjt..
aumyslem položil s..
hurče na swatodu..
mecytmý den měsý..
ge o těch wssech n..
se dály gako wstaw..
Knjžetem Cžeským, ..
Polským, oba ge k s..
tomu sněmu obeslal ..
že Polské tak gako ..
pokládán a Cýsaři ro..
byl, protož oba na s..
wali. Na tom tedy ..
pokog na d:sec let po..
wssecka Knjžata řjšská ..
ko Polské Boleslaw po..
s Soběslawem zawřjti..
Cžechy welmi hněwiw ..
liké sskody w Polssté sw..
A když s nimi dlauho o ..
nic prospěti ..

Boleslaw, že se tak zachowati chtj, Cýsaři L. P.
řičekli, a rozžehnawsse se s njm přátelsky, 1135.
take se rozgeli, a s radostj se nawrátil geden
každý z nich do swého Knjžetstwj.

Nedlaubo pak potom Cýsař giný sněm
do Merseburka na den patnáctý měsýce Srpna
položil. Tu se také Knjžata, Soběslaw Cže-
ský a Boleslaw Polský nagjti dali. Pjsse teh-
degssj kronykář, že ta dwě slowanská Knjžata
předrahé dary, totiž kůže sobolowé a kunj,
též giné zlatem a střjbřem krásně ozdobené wě-
cy s sebau přinesli, a to wssecko že mezy Knj-
žata řjšská hogně rozdali, tak že se tomu wssi-
ckni diwili 1. Gednáno pak bylo na tom sně-
mě o tažení Cýsařowo do Řjjma, a tu wsse-
cka Knjžata Lotárowi přisljbili, že gemu w
tom na pomoc přispěti chtěgj. Také k wjře
podobné gest, že se tu Soběslaw s Bolesla-
wem docela smjřili, neboť od toho času spolu
wjce neválčili. Když se pak ta Knjžata Slo-
wanská z toho sněmu domů nawracowali, tu
se gim z rozkazu Cýsařowa w městech řjš-
ských, kudy geli, ta počestnost činila, že se
w kostelých wssemi zwony, když přigjžděli,
zwonilo 2.

Soběslaw nawrátiw se do Cžech, a chtě 1136.
wůli a žádost Cýsařowu wyplniti, sebral ne-
malý počet wýborného lidu Cžeského, aby s
Cýsařem do Řjjma táhl. A powolaw Wla-
dislawa, Knjžete mladssjho, kterýž byl někdy
z Cžech wygel a nedáwno se nawrátil, žádal
ho, aby ten lid pod swau zpráwu přigal,
a

1 Dux Poloniæ Duxque Bohemiæ pelles grifeas atque mardelinas cum variis auri & argenti - muneribus. Annales Bosovien.

2 *Annalista Saxo.*

L. P. 1136. a aby táhl s njm wedlé Cýsaře do Rzjma. A tu hned Soběslaw w Praze wssem Czechům službu zaplatil až do Rzjma. Wladislawowi dal na geho osobu dewět set hřiwen peněz, a nadto několik hřiwen střjbra a zlata. Wladislaw ale s tjm platem spokogen negsa, wzaw penjze, a giž mage zeytra wygeti, s některými swými pomocnjky nočně se pryč s penězy vkradl a z země vgel [1]. Soběslaw byl z toho welmi hněwiw, a zawolaw Pána gednoho welmi znamenitého, kteréhož Hágek Mudroslawem gmenuge, geg na tu cestu wyprawil, a gemu ten lid Czeský na swém mjstě poručil.

O sgezdu Soběslawowu s Králem Vherským, a s Knjžetem Polským.

1137. Když Soběslaw ty wěcy tak zřjdil, byl pokog w celém Knjžetstwj Czeském. Y vmjnil potom do Vher s manželkau swau Adletau geti, aby on sswagra swého, ona pak bratra swého, Krále Belu, nawsstjwila. A tak se na tu cestu při počátku postu wydali. A pobywsse w Vhřjch někaký čas, geli wssickni třj, totiž Král Bela, Adleta a Soběslaw do Holomauce, a tam swátky welikonočnj swětili. Soběslaw welmi žádostiw gsa to přjměřj, které s Boleslawem Polským w Magdeburce zawřel, w stálý pokog proměniti, wzkázal gemu, žeby se rád o to s njm smluwil; aby gemu tedy mjsto na pomezý vrčil, na kterémby se sgjti a spolu rokowati mohli. Sessli se tedy obě Knjžata, Boleslaw a Soběslaw na swa-
to-

1 Continuator p. 320.

rodussnj swátky, to bylo třidcátého Máge, **L. P.**
na hradě Kladském, a tam docela smjřiwsse se, **1127.**
pokog mezy sebau zawřeli, a že geg zachowati chtj, geden druhému přislibili. Stalo se pak mezy tjm, že Adleta, manželka Soběslawowa, synáčka vrodila. Y žádal tomu djtěti kmotrem býti Wladislaw, syn Boleslawůw, aby se to přátelstwj obau otcůw tjm lépe vtwrdilo. To djtě tedy do města Polského, Němcy řečeného, kteréž nynj w Slézsku za Kladskem ležj, přineseno gsauc, tu pokřtěno bylo, a Knjže Wladislaw Polský ge při tom křtu na rukau držel. Y dáno gemu gméno Wáclaw, kterýž také po času na stolicy knjžecý dosedl, wssak gj neopanowal.

Po wykonánj toho křtu každý se zase domů nawrátil. Adleta žádostiwa gsauc den swatého Sstěpána, někdy Krále Vherského, w Vhřjch slawiti, opět se tam odebrala. Slawj se pak ten swátek na den dwadcátý měsýce Srpna. A rozpomenuwssi se na otce swého Almu, kterýž z Vher wyhnán gsa w zemi Řjecké před desýti lety vmřel, žádala bratra swého Bely, aby tělo geho do Vher přiwezti dal. To když se stalo, tu ge s welikau poctiwostj a pláčem pochowali. Potom geli do Holomauce, w kterémž městě den sw. Wáclawa slawili. Dřjw pak, než se do Čzech nawrátili, tu na Leopolda, Knjže Morawské, genž něgakau kraginau wládl, mnohé žaloby Soběslawowi doneseny byly, kterýž nemoha se očistiti, z rozkazu Soběslawowa z Morawských zemj wyhnán a swého wládařstwj zbawen byl [1]. A tak se potom celý dwůr do Prahy nawrátil.

Soběslaw

1 Continuator p. 324—326.

L. P. 1138.

Sobĕslaw na Cýsaři to wyžádal, aby syn geho po nĕm Knjžetem byl.

Po smrti Cýsaře Lotára, kterýž třetj den mĕsýce Prasynce roku předesslého vmřel, wolen byl na důstogenstwj Cýsařské, Kunrád, Knjže Sswábské, den 22. mĕsýce Ledna roku přjtomného. A poslali hned Knjžata řjšská znamenité posly k Sobĕslawowi, gemu to wolenj oznamugjce, a za to ho žádagjce, aby k tomu též přiwolil, což on také rád včinil. Nowý tedy Cýsař Kunrád nedlauho potom položil snĕm do Bamberka ke dni Letničnému, to byl dwadcátý druhý den mĕsýce Máge, a Sobĕslaw náš také k tomu snĕmu požádán gsa, wypravil se s mnohými znamenitými Czechy w vrčitý čas do toho Bamberka, pogaw také s sebau syna swého mladého Wladislawa. A Sobĕslaw wida nowého Cýsaře k sobĕ milostj náchylného, zůstal při nĕm za nĕkolik dnj, a vhlédaw čas přjhodný, předstaupil předeň a žádal od nĕho milosti. Cýsař Kunrád odpowĕdĕl: "Knjže Czeské, wĕz, že gest mnĕ o twé wĕrnosti mnoho oznámeno, y to také, že sy ty předku mému Lotárowi mnohé a důležité služby činil, protož zač mne koli požádáš, hotow gsem včiniti.„ A on řekl: "Welebný Cýsaři, za nic giného neprosým, než za to, aby po mé smrti w Knjžetstwj Czeském syn můg Wladislaw byl Knjžetem.„ Cýsař tu hned k tomu swolil, a v přjtomnosti Knjžete Sobĕslawa Czeského, otce geho, Wladislawowi mládency praporec, znamenj Knjžetstwj Czeského, dal, a wssickni Czechowé, kteřjž na ten čas při Cýsaři s Sobĕslawem byli, na

swá-

wátost dwa prsty wložiwsse, přjsahau se za- L. P.
wázali, giného žádného nez Wladislawa za 1138.
Knjže nebrati. Soběslaw toho wděčen gsa,
o Cžech se s schwátánjm nawrátil, a gakž
o Prahy přigel, hned posly po wssj zemi ro-
eslal, wssem prwnjho y druhého stawu [1], to
gest Panům a Rytjřům, přjsné přikazuge, aby
e na den swatých Petra a Pawla Aposstо-
ůw na zámek, genž Sacka slaul, nalezti dali.
Na gehož žádost sgeli se téměř wssickni. Tu
Soběslaw gednak prosyl, gednak hrozyl y při-
azowal, aby po geho smrti k zprawowánj
emě Wladislawa syna geho připustili a žá-
ného giného, a na to vkázal y Cýsařské po-
wolenj. Oni vradiwsse se na to, také k tomu
přiwolili, a nadto, že tak chtj včiniti, toho
přjsahami swými potwrdili. Soběslaw na
om gesstě dosti nemage, o to pečowal, aby
o přjbuzenstwj s Cýsařem Kunrádem wstau-
il, a tudy geho přjzeň a ochranu synu swé-
mu tjm pewněgi zýskal. Y měl dceru pře-
krásnau, gménem Maryi, a welmi vsslechti-
au. A způsobil to, že gi sobě Weywoda Ra-
auský, Leopold, wlastnj bratr Cýsařůw, oblj-
il a za manželku žádal. Gel tedy Soběslaw
tau dcerau swau do Morawy, a tu w mě-
tě Holomaucy Anežna Marya s Weywodau
Leopoldem zasnaubena a oddána byla. Sla-
wili pak tu swadbu na den sw. Wáclawa, a
otom se Leopold s nowau manželkau swau
o Rakaus, a Soběslaw s swými do Cžech
brátili [2]. Wssak vzřjme, že wssecka snaž-
ost Soběslawowa synu geho Wladislawowi
ic neprospěla. Kterak

1 Primi & secundi ordinis militibus suis edicit. Cont. p. 327.
2 *Idem* ibidem.

Ł. P. 1139. Kterak Soběslaw z nebezpečenstwj wynikl, a na Zeliwě klásster založil.

Hned zgara potom Soběslaw pogaw s sebau něco lidu, wygel do té kraginy za horami Cžeſkými, kteráž w ty časy k Anjžetſtwj Cžeſkému náležela, a které tehdáž Srbſko řjkali. Znamenitěgſſj města a hradowé tam byli Donjn, Hořelec, Budyſyn a ginj. Giž w prwnjm djlu té kronyky o tom powědjno, že Král Wratiſlaw té země od Cýſaře Gindřicha doſáhl, a že gi dceři ſwé za Wiperta wdané wěnem dal. Stalo ſe pak, že onehdy Gindřich ſyn Wipertůw bez dědicůw vmřel, a tak ta kragina k Cžechům zaſe připadla. Měla pak druhá žena Wipertowa, wdowa gſauc, některé z těch zámků w záſtawě, y wyplatil ge Soběslaw ſedmi ſty hřiwnami ſtřjbra, a nadto wedlé ſmlauwy rozkázal, aby gj z důchodůw zámku Donjna až do gegj ſmrti třetj penjz wydáwán byl. A oſadiw ty zámky lidem Cžeſkým doſtatečně, do Cžech ſe bral. Na té pak ceſtě, když giž Anjže do Cžeſké země přes bory wgjžděl a byl gako půl leſu, přiſſel tak náhlý wjtr, že ſe muſyl Anjže y s ſwými ſewſſemi zaſtawiti, a newědauce ſe kde ſkrýti, wſſickni s konj sſedali, a klekſſe Pánu Bohu ſe modlili. Wjtr ten wjc a wjc ſe rozmáhal, a tu mnoho dřjwj welmi welikého z kořen wywracel. Hrůzau přjliſſnau wſſickni tu poraženi byli, domnjwagjce ſe tu wzýti ſkončenj ſwých žiwotů, ſylně wolali k Pánu Bohu. Mezy nimi geden byl neyznamenitěgſſj a heytman nad ginými; ten přiſtaupiw k Anjžeti, řekl: "O Anjže, Pane můg, pohleď, gaká geſt moc Pána

na Boha nasseho. Ted na tomto mjstě Bohu L. p.
slibugi, a to tebau, Pánem swým, oswědčugi, 1139.
gestliže mi Bůh z této těžkosti a z toho nebezpečenstwj ráčj pomocy a mne wyswoboditi, hned wssecky wěcy, kteréž mám koli na swětě, že rozprodám, a ty penjze rozdám chudým lidem pro gméno Pána Boha swého, a hned půgdu do klásstera a oděw y wsseckén řád mnichowský na se wezmu.„ A tu to powětřj wjc než tři hodiny pořád trwalo. Dřjwj weliké se lámalo, lidi y koně poráželo, tak že tu sedm mužůw a mnoho konj zabitých zůstalo, a mnoho giných poraněno bylo. A když se to powětřj vkrotilo, wygeli z těch hor a do wsý wgjžděli, a tu widěli ty wsy diwně roztrhané a rozmetané, tak že se bylo čemu podiwiti. Knjže se pak we zdrawj a sstastně do Prahy nawrátil. Zdali pak nahoře dotčený Rytjř slib swůg wyplnil a mezy mnichy se dal, o tom se nic nenacházý 1. Wssak Soběslaw Knjže, gakž se domnjwám, w tom nebezpečenstwj postawen gsa, slib včinil, že klásster něgaký založj. Nebo domůw se bez vrazu nawrátiw, hned mjsto něgaké při hranicech Morawských, Zeliw nazwané, y s lesy okolo něho, aby se tam mnissi sw. Benedykta osadili, wykázal. To wsse poručil gednomu řeholnjku klásstera Sázawského, kteréhož také prwnjm Opatem Želiwským vstanowil, gemuž bylo gméno Reinard. Pjsse se o tom Opatowi, že byl muž nad giné wyborný, maudrý, přjgemný, pečliwý; vměl také krásně malowati a wsseliké rytiny mistrně dělati, a sklem wykládati 2. Ten tedy

1 Continuator p. 327.
2 Plura de hoc viro vide Cont. p. 362.

L. P. 1139. tedy muž nemeſſkaw, hned na tom Želiwě počal kláſſtera y koſtela ke cti ſw. Petra Apoſſtola ſtawěti, a wyplaniw huſté leſy, z nich woných rolj nadělal. A tak tam Benedyktýni z Sázawy oſazeni byli 1. Wſſak nedlauho w tom Želiwě ti Benedyktýni zůſtali, neboť ge odtud Premonſtrácy w brzkém čaſe wytiſkli.

Soběſlaw na ſwadbu gel a Cýſaři pomáhal.

Knjže Soběſlaw w Praze poodpočinuw, nedlauho po Welikénocy wypravil ſe do Vher k ſſwagru ſwému Belowi, neboť tam na ſwadbu pozwán byl, kterauž on, gakž k wjře podobné geſt, způſobil. Měl Bela dceruſſku, kteréž Žofie řjkali, a ona s Gindřichem, ſynem Cýſaře Kunráda, při ſlawnoſti Letničnj, to bylo gedenáctý den měſýce Czerwna, tu zaſnaubena byla 2. Že pak geſſtě obadwa wěku k manželſtwj doſpělého neměli, Žofie do něgakého kláſſtera Panenſkého w Němcých dána byla, aby ſe tam zatjm gazyku Německému naučila a doroſtla. A tak Knjže Soběſlaw naděgi ſobě činil, žeby ta nowá přjbuznoſt s Cýſařem gemu y ſynu geho Wladiſlawowi w čas potřeby proſpěſſná býti mohla, neboť dobře tomu rozuměl, že Knjžata Czeſká, geſſto ſtarſſj byli wěkem, než Wladiſlaw, gemu někdy překažeti budau, kdyžby na ſtolicy knjžecý doſednauti chtěl.

Když

1 Monachus Sazav. Chronograph. Siloen apud Dobner Tom. I. Pulkava ad h. a.
2 Idem p. 6.

Když se pak Soběslaw do Čzech nawrá- L. P.
l, musyl se wogensky do pole wyprawiti. 1139.
Neboť obywatelé Saské země ssedsse se we-
olek a vradiwsse se, Cýsaři Kunrádowi se
rotiwili, posla s listy k němu wyprawiwsse,
mu oznámili, že ho za Cýsaře ani za Krále
Řjmského mjti nechtj. Kunrád, když listy
řečtl, nemálo se podiwil, a aby gegich zau-
ysilnost skrotil, sebral na ně wogsko, a wy-
rawil do Čzech poctiwé posly, žádage So-
slawa, aby s swými Čzechy proti geho pro-
wnjkům a nepřátelům gemu přitáhl na po-
oc. Poslowe, když to poselstwj před Knjže-
m gednali, při koncy swé řeči y to doložili,
auce: "Neb Cýsař Řjmský, Pán náš milo-
wý, w tobě, slawné Knjže Čzeské, a w twých
atečných bogownjcých sobě welikau sýlu a
dégi wjtězstwj zakládá [1]." Soběslaw ma-
ko krátce se s swými o to vradiw, dal
slům odpowěd, že to chce rád včiniti bez
odlenj, a že chce s swým wogskem Čzeským
wé než Cýsař se tam postawiti. Poslowé
oděkowawsse, odgeli. Soběslaw sebraw lid
chle táhl k Mjssni, a odtud do Saské země,
gakž se Čzechowé na pomezý Saském polo-
li, hned počali weliké sskody činiti. W tom
itáhl Cýsař Kunrád, mage dwé wogska li-
u Německého, a ze třj stran počali welmi
mi Saskau hubiti. Sasowé takowé mocy
mohauce odepřjti, k zámkům pewnégssjm v-
kali [2], a odtud Kunrádowi a Soběslawo-

N 2 wi

[1] Plurimum enim spei de victoria in fortitudine pugnatorum ejus reponebat. Continuator p. 329.

[2] Illi vim adventantium non ferentes, ad castra confugierunt. *Idem* ibidem.

Ł. P. 1139. wi často dopisowali, žádagjce milosti. Ale Kunrád mage nad nimi moc, nikoli gich na milost přigjti nechtěl. Ale Soběslaw to na něm obdržel, že ge k milosti přigal. A tak Kunrád Cýsař pomocý Soběslawowau nad Sasycy brzo swjtězyl a swému panowánj ge podmanil. Czechowé, když se domů nawracowali, okolo Labe welikau sskodu Němcům činili, wssak tak gakž gim od Knjžete Soběslawa přikázáno, žádného nemordowali, než gednau celau kraginu zlaupili a wybrali, a naplniwsse swé wozy laupežem, do Czech se s weseljm nawrátili [1].

O smrti Janowě, Biskupa Pražského.

Téhož léta Jan Biskup Pražský těžce se roznemohl, a pět měsýců nemocý trápen byl. Přigel k němu mezy tjm časem Gindřich Zdjk, Biskup Morawský, aby geg nawsstjwil a w takowé těžkosti těssil. Byl pak ten Zdjk nedlauho před tjm w Jeruzalémě na pauti, kdežto seznámiw se s řeholnjky sw. Norberta, gež také Premonstráky gmenugj, tak welice sobě gegich řád obljbil, že tam gegich řeholu y oděw na sebe přigal a s sebau do Czech přinesl. A proto, že gesstě toho času žádného klásstera těch řeholnjků w Czechách nebylo, welmi o to stál, aby tudy osazeni byli. Neboť až do toho času žádných giných mnichů, krom Benedyktynůw w těchto končinách nebylo. Zdjk wěda o tom, že Jan Biskup mnoho dědin a dworů wlastnjch měl, které gednak kaupil a gednak od přjbuzných swých zdědil a

[1] Continuator p. 329.

a tak že s tjm swým zbožjm dle ljbosti swé nakládati může, y počal gemu té nowé řeholy welmi wychwalowati, kteréhož pak y k tomu namluwil, že on mnoho dědin a dworů těm Premonstrákům, kdyby se do Čech dostali, odkázal. Mezy ginými mjsty gim také tu stráň od Augezda až k mjstu, Stráž řečenému, darowal [1], kdežto potom takowý klášter založen, a na Stráži, nynj na Strahowě nazwán byl. Ale Jan Biskup tau dlauhau nemocý ztrápen gsa, osmý den měsýce Srpna na wěčnost se odebral. Pohřben byl w kaple sw. Gotharda, kterauž někdy při kostele sw. Wjta postawiti dal. Swědčj o něm tehdeyšj kronykář, že byl muž welmi dobrotiwý, že mnichy a žáky welice milowal, a chudým, zwlášstě přespolnjm rád dobře činil [2]. Na geho pak mjsto Sylwester, Opat kláštera Sázawského dwadcátý dewátý den měsýce Zářj Biskupem Pražským wstanowen byl; wšak on se na to důstogenstwj biskupské ani potwrditi, ani poswětiti nedal, y nawrátil se zase do swého kláštera, rozwážiw, že Opat wětššjho pohodlj, než tehdeyšj Biskup, užiti může. A tak potom, totiž sedmého Března měsýce roku následugjcýho, Otto, Probošt kostela Pražského na stolicy Biskupstwj Pražského dosazen, a dwadcátého osmého Máge od Arcybiskupa Mohuckého tam w Mohuči poswěcen byl [3].

L. P. 1139.

1 Et ibidem Ugezd usque ad custodiam, quod vulgariter dicitur Straža (stráž.) Annal. Præmonstr. Tom. II.
2 Continuator p. 330.
3 *Idem* p. 329—333.

O smrti Soběslawowě.

L. p. 1139. Při koncy pak roku tohoto wygel Knjže Soběslaw z Prahy, a bral se do dwora swého Chwogno řečeného. A tu přebýwage, dal opravviti zámek geden Hostin Hradec nazwaný, gemuž nynj Hostjně a Arnow ř̌jkagj. Také rozkázal, aby se wssickni hradowé z té strany oprawowali, a to proto, gestlizeby se kdy Polácy Czechům zprotiwili, aby Czechowé magjce na swé hrady vsočissté, snáze mohli se gim brániti. Ale dřjw nez ten Hostin Hradec se dokonal, tu Knjže Soběslaw w neděli před narozenjm Krysta Pána, to bylo sedmnáctý den měsýce Prasynce, těžce se rozstonal, až se
1140. y na loži položiti musyl. Dal se pak po nowém létě z Chwogna na Hostin Hradec wezti. Tu leže, a den ode dne wždycky se hůře mage, čtrnáctý den měsýce Vnora v přjtomnosti manželky swé Adleyty a mnohých Panů Czeských vmřel. Zůstawil po sobě čtyři syny, totiž Wladislawa, Soběslawa, Oldřicha a Wáclawa, a gednu dceru Maryi, za Weywodu Rakauského Leopolda wdanau. Geho pak tělo do Prahy přiwezeno, a na Wyssehradě w kostele sw. Petra podlé rodičůw geho, Wratislawa a Swatawy pohřbeno bylo 1.

Tehdeyssj kronykář o tom slawném Knjžeti pjsse w tato slowa: "Ach naskogte! gakého nařjkánj a kwjlenj po celé zemi Czeské po smrti Soběslawowě bylo, a gakých auzkostj, těžko gest wyprawiti. A zagisté Czechowé toho důkladné přjčiny měli, proto že prawého otce a ochránce ztratili, nebo ť ten Soběslaw wlast swau tak welice milowal, že se sám o wssecko sta-

1 Continuator p. 330—331.

staral, a wždy hotow byl žiwota swého pro L. P. 1140.
swobodu a počestnost swých poddaných nasa-
diti 1. Protož se smilstwa, kteréž neysylněg-
ssj muže zemdljwá, welice warowal. Byl
také ten zmužilý Soběslaw osobau nad giné
powýsseněgssj, w rozmlauwánj přjwětiwý, w
bogi přjsný a vdatný, w radách prozřetedlný,
w almužnách sstědrý a hogný. Ač gemu zpra-
wowánj Knjžetstwj Cžeského, y Morawy a
Srbska dosti práce a starosti způsobilo, předce
také mimo to Králi Vherskému dobrau radau
přispjwal. Za neyslawněgssj wssak geho skutek
to se obzwlásstě pokládá, že Cýsařům Lotá-
rowi a Kunrádowi začasté pomáhal, a Ba-
wory y Sasy, gegich protiwnjky, mocý swau
k poslussenstwj Cýsařowu přinutil 2.„ Gi-
ný kronykář, genž také toho času žiw byl, do-
kládá, že ten Soběslaw byl prawý otec wla-
sti swé 3. Negen z toho, co tehdeyssj krony-
káři o Soběslawowi pjssj a swědčj, ale také
z skutků toho Knjžete se widj, že byl muž
hrdinský a welmi znamenitý. Neboť ho sobě
Cýsař Lotár a Král Bela Vherský tak mno-
ho wážili, že ničehož bez geho rady neči-
nili. Město Prahu mnohými nowými stawe-
njmi na způsob Wlaský, obnowil a okrássil.
Žeby pak byl nowá práwa a swobody Praža-
nům dal, a přikázal, aby žádný Němec ni-

1 Quippe tanto patriæ amore constrictus erat, ut omnium gerens curam, paratissimus erat mori pro libertate subditorum & honore. Cont. p. 331.

2 Continuator p. 331—333.

3 *Vincentius* p. 31. editus a *Dobnero*. Tom. I. Monum. Ten Wincenc byl kaplanem Biskupa Pražského Danyele, a psal o tom, což sám widěl, aneb od giných, genž widěli, slyssel.

L. P. skému, daufage, žeby tam od něho pomocy
1140. něgaké dosáhl, a Knjžetstwj Cžeského, od kte-
rého odstrčen byl, mocý Vherskau zase na-
byl. Wssak brzy po geho přjgezdu Bela wy-
konaw dni žiwota swého, vmřel, pro gehožto
smrt Wladislaw ten mladý, y Cžechowé, kte-
řj tam s njm vgeli, welmi se zarmautili 1.
1141. Wladislaw Knjže vslyssew, že strege ge-
ho mladý Wladislaw z Cžech vgel, welmi se
toho vlekl, neboť se obáwal, žeby se s Knjža-
ty Morawskými spogil a wognu s Cžechy
začal. Aby se to nestalo, poslal pro Ottu,
syna Ottjkowa, kterýž se po zabynutj otce
swého v Chlumce do zemj Ruských vtekl a tam
až do té doby bydlil. Y nawrátil mu Wla-
dislaw kraginu Holomauckau, kterauž Ottjk
někdy wládl 2, daufage, že za to dobrodinj
gemu wděčen a geho přjtelem bude. Wssak,
gakž vzřjme, welmi se w naděgi swé zmeylil.
Nadto gesstě Zdjka, Biskupa Holomauckého,
kterýž se okolo toho času z Prus nawrátil, k
sobě zawolal, a geg prwnj radau při dwoře
swém včinil. Byl pak ten Zdjk muž welmi
opatrný, prozřetedlný, wážný y také zmužilý.
Wssak to včiniw Wladislaw, welmi tjm roz-
hněwal Načerada, kterýž proto, že Wladi-
slawowi na Knjžetstwj pomohl, neginač se do-
mnjwal, než že on sám a žádný giný předněg-
ssj rada dwořská bude. A když se to ginač,
nežli on žádostiw byl, dálo, tu on spiknuw se,
gesstě s některými ginými Pány z Cžech odgel,
a do Morawy přissed, tam wssecka Knjžata
Morawská zbauřiw, ge k tomu zbuzowal, aby
Wladislawa Knjžetstwj Cžeského zbawili, a
mjsto něho Kunráda, wěkem starssjho na sto-
li-

1 Continuator p. 333—334. 2 *Vincent.* p. 81.

licy knjžecý posadili 1. Byli pak toho času L. p.
tato Knjžata na Morawě, totiž: Kunrád, 1141.
Otto, Wratislaw, Wladislaw syn Soběslawůw, Spitibněw a Leopold, synowé Bořiwogowi; a ti wssickni sobě Kunráda Knjžetem vstanowili 2.

O wálce mezy Czechy a Morawany.

Wladislaw, Knjže Cžeské, o tom vslyssew, 1142.
co se proti němu w Morawě děge, vmjnil tomu přjtrž včiniti, y wyprawil posly swé k Kunrádowi a Wratislawowi Knjžatům a strýcům swým, gich napomjnage, aby nezapomněli na přjsahu, kterauž se gemu zawázali, zeměmi, kterýchž gim vdělil, aby pokogně wládli, a zlé rady buřičůw z Cžech odběhlých aby neposlauchali. Biskupa pak Zdjka též do Holomauce poslal, kterýž před Ottu wstaupiw, gemu welmi domlauwal, napomjnage ho, aby Wladislawowi, Knjžeti Cžeskému wěren byl, od kteréhož z pauhé milosti knjžetstwj Holomauckého dosáhl, že gemu za to wděčen býti má, a že powinnost geho gest při Cžeském Knjžeti státi, y geho důstogenstwj brannau rukau zastáwati, gestliže to včinj, že ho Wladislaw při geho zemi též hágiti a chrániti bude až do posledního dne žiwota swého; a tak ho ten Biskup y prosyl y k tomu pobjzel, aby od strany Kunrádowy a ostatnjch odbognjkůw a buřičůw odstaupil. Wssak Otto newděčný toho napomenutj Biskupowa sobě nic ne-

1 Nacerat Comes & alii Primates Bohemiæ adversus Ducem Wladislaum conspiraverunt. Cont. 338.
2 Vide l. c.

L. P. 1139.

Kterak Soběſlaw z nebezpečenſtwj wynikl, a na Zeliwě kláſſter založil.

Hned zgara potom Soběſlaw pogaw s ſebau něco lidu, wygel do té kraginy za horami Czeſkými, kteráž w ty čaſy k Knjžetſtwj Czeſkému náležela, a které tehdáž Srbſko řjkali. Znamenitěgſſj měſta a hradowé tam byli Donjn, Hořelec, Budyſyn a ginj. Giž w prwnjm djlu té kronyky o tom powědjno, že Král Wratiſlaw té země od Cýſaře Gindřicha doſáhl, a že gi dceři ſwé za Wiperta wdané wěnem dal. Stalo ſe pak, že onehdy Gindřich ſyn Wipertůw bez dědicůw vmřel, a tak ta kragina k Czechům zaſe připadla. Měla pak druhá žena Wipertowa, wdowa gſauc, některé z těch zámků w záſtawě, y wyplatil ge Soběſlaw ſedmi ſty hřiwnami ſtřjbra, a nadto wedlé ſmlauwy rozkázal, aby gj z důchodůw zámku Donjna až do gegj ſmrti třetj penjz wydáwán byl. A oſadiw ty zámky lidem Czeſkým doſtatečně, do Czech ſe bral. Na té pak ceſtě, když giž Knjže do Czeſké země přes bory wgjžděl a byl gako půl leſu, přiſſel tak náhlý wjtr, že ſe muſyl Knjže y s ſwými ſewſſemi zaſtawiti, a newědauce ſe kde ſkrýti, wſſickni s konj ſſedali, a klekſſe Pánu Bohu ſe modlili. Wjtr ten wjc a wjc ſe rozmáhal, a tu mnoho dřjwj welmi welikého z kořen wywracel. Hrůzau přjliſſnau wſſickni tu poraženi byli, domnjwagjce ſe tu wzýti ſkončenj ſwých žiwotů, ſylně wolali k Pánu Bohu. Mezy nimi geden byl neyznamenitěgſſj a heytman nad ginými; ten přiſtaupiw k Knjžeti, řekl: "O Knjže, Pane můg, pohleď, gaká geſt moc Pána

Boha naſſeho. Teď na tomto mjſtě Bohu L. P.
ugi, a to tebau, Pánem ſwým, oſwědčugi, 1139.
liže mi Bůh z této těžkoſti a z toho ne=
pečenſtwj ráčj pomocy a mne wyſwoboditi,
d wſſecky wěcy, kteréž mám koli na ſwětě,
ozprodám, a ty penjze rozdám chudým li=
pro gméno Pána Boha ſwého, a hned pů=
do kláſſtera a oděw y wſſecken řád mni=
wſký na ſe wezmu.„ A tu to powětřj wjc
tři hodiny pořád trwalo. Dřjwj weliké
ámalo, lidi y koně porážela, tak že tu ſedm
ůw a mnoho konj zabitých zůſtalo, a mnoho
ých poraněno bylo. A když ſe to powě=
vkrotilo, wygeli z těch hor a do wſý wgjž=
, a tu widěli ty wſy diwně roztrhané a
metané, tak že ſe bylo čemu podiwiti. Knj=
e pak we zdrawj a ſſťaſtně do Prahy na=
til. Zdali pak nahoře dotčený Rytjř ſlib
g wyplnil a mezy mnichy ſe dal, o tom ſe
nenacházý [1]. Wſſak Soběſlaw Knjže, gakž
domnjwám, w tom nebezpečenſtwj poſta=
gſa, ſlib včinil, že kláſſter něgaký založj.
ho domůw ſe bez vrazu nawrátiw, hned
o něgaké při hranicech Morawſkých, Že=
nazwané, y s leſy okolo něho, aby ſe tam
ſſi ſw. Benedykta oſadili, wykázal. To
e poručil gednomu řeholnjku kláſſtera
zawſkého, kteréhož také prwnjm Opatem
wſkým vſtanowil, gemuž bylo gméno Rei=
d. Pjſſe ſe o tom Opatowi, že byl muž nad
é wyborný, maudrý, přjgemný, pečliwý;
l také kráſně malowati a wſſeliké rytiny
tně dělati, a ſklem wykládati [2]. Ten
tedy

Continuator p. 327.
Plura de hoc viro vide Cont. p. 362.

L. p. 1139. tedy muž nemeſſkaw, hned na tom Želiwě po-čal kláſſtera y koſtela ke cti ſw. Petra Apoſſto-la ſtawěti, a wyplaniw huſté leſy, z nich wor-ných rolj nadělal. A tak tam Benedyktýni z Sázawy oſazeni byli [1]. Wſſak nedlauho w tom Želiwě ti Benedyktýni zůſtali, neboť ge odtud Premonſtrácy w brzkém čaſe wytiſkli.

Soběſlaw na ſwadbu gel a Cýſaři po-máhal.

Knjže Soběſlaw w Praze poodpočinuw, ne-dlauho po Welikénocy wyprawil ſe do Vher k ſſwagru ſwému Belowi, neboť tam na ſwa-dbu pozwán byl, kteraužto on, gakž k wjře po-dobné geſt, způſobil. Měl Bela dceru-ſſku, kteréž Žofie řjkali, a ona s Gindřichem, ſynem Cýſaře Kunráda, při ſlawnoſti Letničnj, to bylo gedenáctý den měſýce Cžerwna, tu za-ſnaubena byla [2]. Že pak geſſtě obadwa wěku k manželſtwj doſpělého neměli, Žofie do něga-kého kláſſtera Panenſkého w Němcých dána byla, aby ſe tam zatjm gazyku Německému naučila a doroſtla. A tak Knjže Soběſlaw naděgi ſobě činil, žeby ta nowá přjbuznoſt s Cýſařem gemu y ſynu geho Wladiſlawowi w čas potřeby proſpěſſná býti mohla, neboť dobře tomu rozuměl, že Knjžata Cžeſká, geſſto ſtarſſj byli wěkem, než Wladiſlaw, gemu někdy překážeti budau, kdyžby na ſtolicy knjžecý do-ſednauti chtěl.

Když

1 Monachus Sazav. Chronograph. Siloen apud Dobner Tom. I. *Pulkava* ad h. a.

2 *Idem* p. c.

Když se pak Soběslaw do Czech nawrá- L. P.
til, musyl se wogensky do pole wyprawiti. 1139.
Nebok obywatelé Saské země ssedsse se we-
spolek a vradiwsse se, Cýsaři Kunrádowi se
zprotiwili, posla s listy k němu wyprawiwsse,
gemu oznámili, že ho za Cýsaře ani za Krále
Kžjmského mjti nechtj. Kunrád, když listy
přečtl, nemálo se podiwil, a aby gegich zau-
mysłnost skrotil, sebral na ně wogsko, a wy-
prawil do Czech poctiwé posly, žádage So-
běslawa, aby s swými Czechy proti geho pro-
tiwnjkům a nepřátelům gemu přitáhl na po-
moc. Poslowé, kdyžto poselstwj před Knjže-
tem gednali, při koncy swé řeči y to doložili,
řkauce: "Neb Cýsař Kžjmský, Pán náš milo-
stiwý, w tobě, slawné Knjže Czeské, a w twých
statečných bogownjcých sobě welikau sýlu a
naděgi wjtězstwj zakládá [1].„ Soběslaw ma-
ličko krátce se s swými o to vradiw, dal
poslům odpowěd, že to chce rád včiniti bez
prodlenj, a že chce s swým wogskem Czeským
prwé než Cýsař se tam postawiti. Poslowé
poděkowawsse, odgeli. Soběslaw sebraw lid
rychle táhl k Mjšsni, a odtud do Saské země,
a gakž se Czechowé na pomezý Saském polo-
žili, hned počali weliké sskody činiti. W tom
přitáhl Cýsař Kunrád, mage dwě wogska li-
du Německého, a ze třj stran počali welmi
zemi Saskau hubiti. Sasowé takowé mocy
nemohauce odepřjti, k zámkům pewněgssjm v-
tjkali [2], a odtud Kunrádowi a Soběslawo-

N 2 wi

1 Plurimum enim spei de victoria in fortitudine pugnatorum ejus reponebat. Continuator p. 329.

2 Illi vim adventantium non ferentes, ad castra confugierunt. *Idem* ibidem.

L. P. 1139. wi často dopisowali, žádagjce milosti. Ale Kunrád mage nad nimi moc, nikoli gich na milost přigjti nechtěl. Ale Soběslaw to na něm obdržel, že ge k milosti přigal. A tak Kunrád Cýsař z pomocý Soběslawowau nad Sasycy brzo swjtězyl a swému panowánj ge podmanil. Čzechowé, když se domů nawracowali, okolo Labe welikau sskodu Němcům činili, wssak tak gakž gim od Knjžete Soběslawa přikázáno, žádného nemordowali, než gednau celau kraginu zlaupili a wybrali, a naplniwsse swé wozy laupežem, do Čzech se s weselým nawrátili [1].

O smrti Janowě, Biskupa Pražského.

Téhož léta Jan Biskup Pražský těžce se roznemohl, a pět měsýců nemocý trápen byl. Přigel k němu mezy tjm časem Gindřich Zdjk, Biskup Morawský, aby geg nawsstjwil a w takowé těžkosti těssil. Byl pak ten Zdjk nedlauho před tjm w Jeruzalémě na pauti, kdežto seznámiw se s řeholnjky sw. Norberta, gež také Premonstráky gmenugj, tak welice sobě gegich řád obljbil, že tam gegich řeholu y oděw na sebe přigal a s sebau do Čzech přinesl. A proto, že gesstě toho času žádného klásstera těch řeholnjků w Čzechách nebylo, welmi o to stál, aby tudy osazeni byli. Nebo až do toho času žádných giných mnichů, krom Benedýktýnůw w těchto končinách nebylo. Zdjk wěda o tom, že Jan Biskup mnoho dědin a dworů wlastnjch měl, které gednak kaupil a gednak od přjbuzných swých zdědil a

[1] Continuator p. 329.

že s tjm swým zbožjm dle ljbosti swé na- L. P. 1139.
ti může, y počal gemu té nowé řeholy
i wychwalowati, kteréhož pak y k tomu
twil, že on mnoho dědin a dworů těm
onstrákům, kdyby se do Czech dostali,
al. Mezy ginými mjsty gim také tu stráň-
Ugezda až k mjstu, Stráž řečenému,
wal [1], kdežto potom takowý klásster za-
, a na Stráži, nynj na Strahowě na-
byl. Ale Jan Biskup tau dlauhau ne-
vtrápen gsa, osmý den měsýce Srpna
ěčnost se odebral. Pohřbeny byl w kaple
Gotharda, kterauž někdy při kostele sw.
postawiti dal. Swědčj o něm tehdey-
onykář, že byl muž welmi dobrotiwý, že
y a žáky welice milowal, a chudým, zwlá-
řespolnjm rád dobře činil [2]. Na geho
ijsto Sylwester, Opat klásstera Sázaw-
dwadcátý dewátý den měsýce Zářj Bi-
m Pražským vstanowen byl; wssak on se
důstogenstwj biskupské ani potwrditi, ani
ětiti nedal, y nawrátil se zase do swého
era, rozwážiw, že Opat wětssjho pobo-
ž tehdeyssj Biskup, vžiti může. A tak po-
totiž sedmého Března měsýce roku násle-
ýho, Otto, Probosst kostela Pražského
olicy Biskupstwj Pražského dosazen, a
cátého osmého Máge od Arcybiskupa
uckého tam w Mohuči poswěcen byl [3].

ibidem Ugezd usque ad custodiam, quod vulgariter
tur Strasa (stráž.) Annal. Præmonstr. Tom. II.
ontinuator p. 330.
em p. 329—333.

L. P. 1139.

O smrti Soběslawowě.

Při koncy pak roku tohoto wygel Knjže Soběslaw z Prahy, a bral se do dwora swého Chwogno řečeného. A tu přebýwage, dal opraviti zámek geden Hostin Hradec nazwaný, gemuž nynj Hostině a Arnow řjkagj. Také rozkázal, aby se wssickni hradowé z té strany oprawowali, a to proto, gestlizeby se kdy Poláci Czechům zprotiwili, aby Czechowé magjce na swé hrady vtočisstě, snáze mohli se gim brániti. Ale dřjw nežli ten Hostin Hradec se dokonal, tu Knjže Soběslaw w neděli před narozenjm Krysta Pána, to bylo sedmnáctý den měsýce Prasynce, těžce se rozstonal, až se
1140. y na loži položiti musyl. Dal se pak po nowém létě z Chwogna na Hostin Hradec wezti. Tu leže, a den ode dne wždycky se hůře mage, čtrnáctý den měsýce Vnora w přjtomnosti manželky swé Adleyty a mnohých Panů Czeských vmřel. Zůstawil po sobě čtyři syny, totiž Wladislawa, Soběslawa, Oldřicha a Wáclawa, a gednu dceru Maryi, za Weywodu Rakauského Leopolda wdanau. Geho pak tělo do Prahy přiwezeno, a na Wyssehradě w kostele sw. Petra podlé rodičůw geho, Wratislawa a Swatawy pohřbeno bylo 1.

Tehdeyssj kronykář o tom slawném Knjžeti pjsse w tato slowa: "Ach naskogte! gakého nařjkánj a kwjlenj po celé zemi Czeské po smrti Soběslawowě bylo, a gakých auzkostj, těžko gest wyprawiti. A zagisté Czechowé toho důkladné přjčiny měli, proto že prawého otce a ochránce ztratili, nebo ten Soběslaw wlast swau tak welice milowal, že se sám o wssecko sta-

1 Continuator p. 330—331.

starál, a wždy hotow byl žiwota swého pro L. P. 1140.
swobodu a počestnost swých poddaných nasaditi [1]. Protož se smilstwa, kteréž neysylnégssj muže zemdljwá, welice warowal. Byl také ten zmužilý Soběslaw osobau nad giné powýssenégssj, w rozmlauwánj přjwětiwý, w bogi přjssný a vdatný, w radách prozřetedlný, w almužnách sstědrý a hogný. Ač gemu zprawowánj Knjžetstwj Cžeského, y Morawy a Srbska dosti práce a starosti způsobilo, předce také mimo to Králi Vherskému dobrau radau přispjwal. Za neyslawnégssj wssak geho skutek to se obzwlásstě pokládá, že Cýsařům Lotárowi a Kunrádowi začasté pomáhal, a Bawory y Sasy, gegich protiwnjky, mocý swau k poslussenstwj Cýsařowu přinutil [2]." Giný kronykář, genž také toho času žiw byl, dokládá, že ten Soběslaw byl prawý otec wlasti swé [3]. Negen z toho, co tehdeyssj kronykáři o Soběslawowi pjssj a swědčj, ale také z skutků toho Knjžete se widj, že byl muž hrdinský a welmi znamenitý. Neboť ho sobě Cýsař Lotár a Král Bela Vherský tak mnoho wážili, že ničehož bez geho rady nečinili. Město Prahu mnohými nowými stawenjmi na způsob Wlaský, obnowil a okrássil. Žeby pak byl nowá práwa a swobody Pražanům dal, a přikázal, aby žádný Němec ni-

1 Quippe tanto patriæ amore constrictus erat, ut omnium gerens curam, paratissimus erat mori pro libertate subditorum & honore. Cont. p. 331.

2 Continuator p. 331—333.

3 *Vincentius* p. 31. editus a *Dobnero.* Tom. I. Monum. Ten Wincenc byl kaplanem Biskupa Pražského Danyele, a psal o tom, což sám widěl, aneb od giných, genž widěli, slyssel.

L. p. skému, daufage, žeby tam od něho pomocy
1140. něgaké dosáhl, a Knjžetstwj Cžeského, od kte-
rého odstrčen byl, mocý Vherskau zase na-
byl. Wssak brzy po geho přjgezdu Bela wy-
konaw dni žiwota swého, vmřel, pro gehožto
smrt Wladislaw ten mladý, y Cžechowé, kte-
řj tam s njm vgeli, welmi se zarmautili [1].
1141. Wladislaw Knjže vslyssew, že strežc ge-
ho mladý Wladislaw z Cžech vgel, welmi se
toho vlekl, neboť se obáwal, žeby se s Knjža-
ty Morawskými spogil a wognu s Cžechy
začal. Aby se to nestalo, poslal pro Ottu,
syna Ottjkowa, kterýž se po zabynutj otce
swého v Chlumce do zemj Ruských vtekl a tam
až do té doby bydlil. Y nawrátil mu Wla-
dislaw kraginu Holomauckau, kterauž Ottjk
někdy wládl [2], daufage, že za to dobrodinj
gemu wděčen a geho přjtelem bude. Wssak,
gakž vzřjme, welmi se w naděgi swé zmeylil.
Nadto gesstě Zdjka, Biskupa Holomauckého,
kterýž se okolo toho času z Prus nawrátil, k
sobě zawolal, a geg prwnj radau při dwoře
swém včinil. Byl pak ten Zdjk muž welmi
opatrný, prozřetedlný, wážný y také zmužilý.
Wssak to včiniw Wladislaw, welmi tjm roz-
hněwal Načerada, kterýž proto, že Wladi-
slawowi na Knjžetstwj pomohl, neginač se do-
mnjwal, než že on sám a žádný giný předněg-
ssj rada dwořská bude. A když se to ginač,
nežli on žádostiw byl, dálo, tu on spiknuw se,
gesstě s některými ginými Pány z Cžech odgel,
a do Morawy přissed, tam wsseckа Knjžata
Morawská zbauřiw, ge k tomu zbuzowal, aby
Wladislawa Knjžetstwj Cžeského zbawili, a
mjsto něho Kunráda, wěkem staršsjho na sto-
li-

1 Continuator p. 333—334. 2 *Vincent.* p. 31.

licy knjžecý posadili 1. Byli pak toho času L. p. 1141.
tato Knjžata na Morawě, totjž: Kunrád, Otto, Wratislaw, Wladislaw syn Soběslawůw, Spitihněw a Leopold, synowé Bořiwogowi; a ti wssickni sobě Kunráda Knjžetem vstanowili 2.

O wálce mezy Czechy a Morawany.

Wladislaw, Knjže Czeské, o tom vslyssew, 1142.
co se proti němu w Morawě děge, vmjnil tomu přjtrž včiniti, y wyprawil posly swé k Kunrádowi a Wratislawowi Knjžatům a streycům swým, gich napomjnage, aby nezapomněli na přjsahu, kterauž se gemu zawázali, zeměmi, kterýchž gim vdělil, aby pokogně wládli, a zlé rady buřičůw z Czech odběhlých aby neposlauchali. Biskupa pak Zdjka též do Holomauce poslal, kterýž před Ottu wstaupiw, gemu welmi domlauwal, napomjnage ho, aby Wladislawowi, Knjžeti Czeskému wěren byl, od kteréhož z pauhé milosti knjžetstwj Holomauckého dosáhl, že gemu za to wděčen býti má, a že powinnost geho gest při Czeském Knjžeti státi, y geho důstogenstwj brannau rukau zastáwati, gestliže to včinj, že ho Wladislaw při geho zemi též hágiti a chrániti bude až do poslednjho dne žiwota swého; a tak ho ten Biskup y prosyl y k tomu pobjzel, aby od strany Kunrádowy a ostatnjch odbognjkůw a buřičůw odstaupil. Wssak Otto newděčný toho napomenutj Biskupowa sobě nic ne-

1 Nacerat Comes & alii Primates Bohemiæ adversus Ducem Wladislaum conspiraverunt. Cont. 338.
2 Vide l. c.

p. newážil, aniž ſe od toho ſpiknutj odwrátiti
12. dal. Tedy wſſecka Knjžata Morawſká ſebrawſſe ſylné wogſko lidu wálečného, přjmo do Czech wpád nepřátelſký včinili. Mezy tjm pak Knjže Wladiſlaw též wogſka ſwá ſebraw do pole ſe poſtawil. Y položil ſe na gednom mjſtě Wyſoká řečeném nedaleko Kutné Hory, nepřátel ſwých tu očekáwage, a gim dále pokračowati nedage. A tu ſe den patnáctý měſýce Dubna převkrutná bitwa ſtrhla, neboť ſe Czechowé s Morawany bili. Wladiſlaw pro zachowánj ſwého Knjžetſtwj vdatně bogowal; Kunrád na Czechy zůřiwě dorážel aby ge ſobě podmanil, a Knjžetſtwj Czeſké aby obdržel. A tu ta bitwa několik hodin trwala. Naposledy pak mnozý Páni Czeſſtj, Pána ſwého zradiwſſe [1], gednjm hlaſem, že přemoženi gſau, křičeli a vtjkali. A tak Morawané na oſtatnj wogſko Czeſké zmužile dorazywſſe, ſwjtězyli. Wladiſlaw ze wſſech ſtran od nepřátel oblijčen gſa, muſyl ſobě mečem ceſtu proſekati, a ſebraw wogſko ſwé na hlawu poražené, ku Praze s njm poſpjchal [2]. W té bitwě z ſtrany Morawſké zabit byl Načerad, puwod toho pozdwjženj a té domácý wálky. Z ſtrany Czeſké Páni Weliſlaw, Czaſta, Omil a Beneda při boku Knjžete ſwého vdatně bogugjce, žiwotů pro Pána ſwého naſadili, Giný pak mnozý gednak tuze raněni, gednak zabiti byli.

Kterak

1 Quidam nobiles perfidi in ipſo congreſſu de exercitu prædicti Ducis Wladislai effugiunt. *Vincent.* p. 33.
2 *Vincent.* p. c. Tunc Bohemi videntes Moravos invaleſcere omnes in evaſionem fugerunt. Contin. p. 336.

Kterak Morawané Prahu oblehli. L. P. 1142.

Kunrád tjm wjtězstwjm naduw se, s swými Marawany ku Praze táhl. Wladislaw pak město dobře osadil a brány zawřel. Bratra swého Gindřicha rychle do Budissjna poslal, aby tam w Srbsské wjc lidu sebral. Druhého bratra Theobalda heytmanem nad městem Prahau vstanowil, aby se w něm nepřjteli statečně bránil gemu poručiw. A sám osobně s Welislawem a Zdjkem Biskupem do Německ se obrátil, a k Cýsaři Kunrádowi sswagru swému, genž tenkrát w Norberce dworem byl, se bral, za pomoc ho žádage. Cýsař žádost Wladislawowu wyslyssew, bez messkánj lid wálečný shromáždil a do Czech táhl. Mezy tjm pak časem Kunrád město Prahu obkljčil a dobýwati počal. Theobald wssak gemu welmi statečně odpjral, a začasté wýpady činiw, mnoho Morawanů zabil. Kunrád vslyssew, že Cýsař naň táhne, chtěl rychle Prahy dobyti. Swolaw wssecky střelce, rozkázal gim ohniwými ssjpy na město střjleti. Tu geden nesslechetnjk do kostelu sw. Gjřj na hradě Pražském střelil a geg zapálil. Ten kostel s mnohými klénoty na zlaté a strjbře y celý klásster shořel, a přjlissným ohněm wssecken se rozbořil. Widauce to geptissky, ano gich klásster y wssickni přjbytkowé hořj, plakaly a k Pánu Bohu wolaly, prawjce: "Pane, smilůg se nad námi, a pohleď na křiwdu, která se děge gménu twému." Y s welikým nebezpečenstwjm wyssly wen z hradu Pražského, aupěgjce a hrozně natřjkagjce, až na gedno mjsto pod Petřjnem wrchem přjssly, a tu se na

zemi

p. K. zemi poſadily, rukau k nebi pozdwihugjce a
1142. pomocy žádagjce. Odtud wſtawſſe weſſly do
koſtela ſw. Jana Křtitele na Augezdě a tu
zůſtaly a Pánu Bohu ſe vſtawičně modlily.
W tom ſe také koſtel ſw. Wjta zapálil, a ce-
lý y s přjbytky kanownjckými shořel, a tu
také mnoho knih a ſtarých paměťj tjm ohněm
zmařeno bylo 1.

To když ſe w Praze dálo, přiſſla zpráwa
Kunrádowi, že Cýſař ſkutečně s welikým a
auprawným wogſkem lidu Německého do Čech
přitáhl, a že ſe v Plzně položil. Kunrád to
vſlyſſew, vmjnil s nimi ſe potkati. Ale wſſak
prwé poſly a ſſpehéře teyně poſlal, aby shlé-
dli ten lid Cýſařůw. Kteřjž nawrátiwſſe ſe,
oznámili, že geſt tak mnoho lidu toho Ně-
meckého, že gich wſſecka Plzenſká pole nemo-
hau obſáhnauti, a že bleſk ſlunečný, genž ſe
od gegich pozlacených ſſtjtů, lebek a brněnj
odrážj, wſſecky okolnj wrchy oſwěcuge. Kun-
rád to ſlyſſe, nemál oſe vlekl, wſſak nicméně
wogſko ſwé k bitwě napomjnal, a že nazey-
třj proti Cýſaři wytáhne, ſe ohláſyl. Než
znamenaw, že té mocy nemůže odolati, a lé-
pe ſobě poradiw, geſſtě té nocy ſe z wogſka
teyně pryč vkradl, a na Morawu vtekl 2.
Oſtatnj pak Morawané předměſtj Pražſká a
ſſkolu židowſkau ſpáliwſſe, od Prahy odtrhli a
domů poſpjchali. Vſlyſſew Cýſař Kunrád, že
ſe Morawané rozprchli, a nechaw lidu ſwého
v Plzně, w malém počtu přigel až na Wy-
ſſe-

1 Prædictum monaſterium cum maximo Theſauro & plu-
rimis Eccleſiis combuſtum eſt. *Vincent.* p. 34. Con-
tin. p. 338.

2 Tutiori utens conſilio, in medio noctis ſilentio de Bo-
hemia fugam iniit. *Vinc.* p. 35.

ſſebrad. A tu od Wladiſlawa a od manžel- ky geho, Kedruty, ſeſtry ſwé, y od Theobalda, genž Prahu ſwau vdatnoſtj obránil, přigat a ſlawně ctěn byl, což ſe ſtalo na Swato- duſſnj ſwátky, to bylo ſedmý den měſýce Czer- wna. Pobyw tu několik dnj a znamenité da- ry na zlaté a na ſtřjbře od Knjžete wzaw, rozžehnal ſe přátelſky s Wladiſlawem a Ke- drutau, a we zdrawj ſe domů nawrátil [1]. L. P. 1142.

Wladiſlaw Knjže koſtely ſtawěl a Morawa- ny ztreſtal.

Pražané pak hned, když Morawané byli od měſta odtáhli, počali ſſkody w tom oble- ženj včiněné naprawowati, a co obněm zkaže- no bylo, znowa ſtawěti. Geptiſſky od ſw. Giřj wſſedſſe na ſpáleniſſtě kláſſtera a koſtela ſwého, tu ſe truchliwě procházely, oltáře ſwa- tých nawſſtěwowaly, s welikým pláčem těla ſw. Lidmily hledagjce. A přiſtaupiwſſe k mi- ſtru zednickému, kterýž ſlaul Werner, proſy- li ho, aby na zbořeniſſti koſtela mezy kamenjm a rumem hledal hrobu a těla ſw. Lidmily, a tak ſe zaſe do ſwého přjbytku pod Petřjnem odebraly. Werner hledage, y nalezl hrob ce- lý a w něm tělo té ſwaté bez poſſkwrny, a běžew rychle, dobrau a wděčnau nowinu pan- nám těm oznámil, kteréž brzy potom pora- diwſſe ſe s Biſkupy, ten kláſſter ſw. Giřj zaſe počali oprawowati [2]. Kanownjcy koſtela Pražſkého ſe též pilně o to ſnažili, aby koſtel ſw. Wjta ten ſpálený a hanebně rozbořený

zaſe

1 *Vinc.* p. 35.
2 Continuator p. 337.

L. P. 1142. zase k náprawě přiwedli, a neyprw na swůg náklad kázali geg wyrumowati. A tu gsau nalezena těla sw. Wáclawa a sw. Wogtěcha y giných swatých, celá a neposskwrněná, z toho netoliko oni, ale y wssickni Czechowé se radowali. Wladislaw Knjže dobrotiwé a sstědré, wida, žeby sami kanownjcy o to nebyli, aby ten kostel znowa wystawěli, vgal se toho, a tu kostel mnohem nákladněgssj a krásněgssj než prwé byl, postawiti dal. Měltě před tjm ten kostel strop toliko dřewěnný, a ssindelem přikryt byl; wssak nákladem Wladislawowým a z geho rozkazu geg klenuli, černým kamenem kryli a dwěma wysokými wěžemi a třmi menssjmi ho ozdobili. Ten nowý chrám tak pilně se stawěl, že geg giž třidcátý den měsýce Zářj roku náśledugjcýho Biskupowé Prajský, Holomaucký a Bamberský welmi slawně poswětili 1. K wjře podobné gest, že klásster y kostel sw. Girj též nákladem Wladislawowým se stawěli.

1143. Wladislaw rozwážiw ty sskody, kterých Morawané w Praze a w Czechách nadělali, a že se gemu, gakožto Pánu swému zprotiwili a geg zahladiti chtěli, y vmjnil toho zbaurenj na nich pomstiti. Sebraw tedy lid wálečný, táhl do Morawy, a tu Czechowé celau kraginu Znogemskau, kteráž Kunrádowi náležela, též y Brněnskau, genž Wratislawowa byla, wybrali, a čehož s sebau wzýti nemohli, to wsse ohněm spálili a zkazyli. A tak tu zemi pohubiwsse, obrátili se k Holomaucy, kdežto neméně zle hospodařili a tu zpauru Morawanůw welmi přjsně trestali. Wssecka pak Knj-

1 Continuator p. 342. *Pessina* in Phosphoro p. 39.

Knjžata Morawská wlast swau opustiwsse, L. P.
aniž gj bágjce, pryč vtekli. Cžechowé přená- 1142.
ramné kořisti sebrawsse, a tak ty odbognjky
ztryzniwsse, s weseljm se domů nawrátili.
Wladislaw gesstě nadto mezy Rytjře swé hogné dary rozdal 1.

O založenj klássterů Strahowského, Doksanského a Sedleckého.

Wladislaw Knjže ty wěcy tak zřjdiw, a na swé mysli rozwažuge, kterak gemu Knjžetstwj Cžeské bylo bezmála odgato, a Božskau mocý že gest gemu zase nawráceno, radil se o to s Biskupy, kterakby za to Bohu wděčně odměniti se mohl. A oni gemu tu dali odpowěd, žeby wěc chwalitebná a Bohu wděčná byla, kdyby něgaký klásster založil, w kterémžby se služby Božj pilně konaly, k čemuž on rád přiwolil. Giž o tom weyš dotčeno, že Jan, Biskup Pražský, vmjrage, kanownjkům zákona Premonstratenského něgaké mjsto nad Prahau, Stráž aneb Strahow řečené, y giná zbožj odkázal, což se snažnostj Zdjka, Biskupa Holomauckého stalo, kterýžto giž léta 1139. hned po smrti Janowě na tom Strahowě něgaké stawenj dřewěnné způsobiw, několik těch řeholnjků pod zprawau kněze Blažege tam osadil. Nynj tedy wida dobrý aumysl Wladislawůw a chtě té přjležitosti vžiti, y radil Knjžeti, aby to, což na Strahowě začato, dokonal. Wladislaw tu radu ochotně přigaw, rozkázal na dotčeném Strahowě nowý klásster

1 *Vincent.* p. 35.

K. p. 1143. ſſter z kamene ſtawěti, kterýž když dohotowen byl, wſſecky giné klá ſſtery toho zákona welikoſtj a kráſau přewyſſowal, a žeby ſe takowým ſtawenjm každý Král honoſyti mohl, wſſickni lidé wyprawowali. Y rozkázal Wladiſlaw, aby tomu klá ſſteru na budaucý čaſy Hora Syon řjkali a geg tak gmenowali. Byli pak toho djla a vſtanowenj obywatelé Pražſſtj welmi wděčni, nebo na tom mjſtě chraſtinami poroſtlém rozličnj zločincowé a lotři ſwau peleš mjwali a lidem ſſkodjwali 1.

Mezy tjm pak čaſem Zdjk, Biſkup Holomaucký, horliwý přjtel a ochránce těch řeholnjkůw, poſly ſwé do Steinfeldu wyprawil, kdež to znamenitý kláſſter Premonſtrácký by[l]. Y žádal Opata za to, aby mu několik dobře zachowalých řeholnjků do Prahy poſlal, že ge do nowého kláſſtera Strahowſkého vweſti chce. Kteřjž do Prahy ſſťaſtně př[i]ſſedſſe, hned na Strahow vwedeni byli, a by[l] mezy nimi geden ſtarſſj, gehož gméno bylo G[e]zo, a toho ſobě za Opata wywolili, a ten by[l] prwnj Opat kláſſtera toho na hoře Syon gi[]nak Strahowſkého, a tu ti nowj řeholnjc[y] hned počali welmi nábožně a poctiwě Pánu Bohu ſlaužiti 2. To lidé křeſťanſſtj widauce, welmi ſe z toho radowali a gim bohaté nadánj činili. Tuto wſſak ſluſſné geſt položiti, kterak Knjže Wladiſlaw ten nowý kláſſter nadal. Odkázal mu totižto dwě ſtě denárůw ho-

1 Ipſe montem Strahow mutavit in montem Sion & de ſpelunca latronum erexit ibi talem fabricam, cui vix ſimilis invenitur in ordine noſtro. *Chronogr. Siloenſis* p. 84. Monaſterium regalis operis in monte Strahow, quem alio nomine Sion nominavit. *Vincent.* p. 32.

2 Contin. p. 339—341.

hotowých penéz na kazdau sobotu, dwůr Ra- p. L.
dunice řečený sewssjm, coz k nému náleželo, to- 1142.
tiž wsseliké wesnice a poddané, gichž gména
byla, Buš, Milon, Bles, Onata, Lesan, Ban,
Bragan, Jazab, Bohdan, Osey pasák koňůw,
Kolek sedlák, Moldak, Nedoma, Lubata, Ra-
dosta kowář. Dedron a Wras saustružnjcy,
kteřj w též wsy bydleli a dobrowolné se k té
službé poddali. Czira, Bata, Zudar, Bohdan,
Bozpor, Gogil zahradnjk. Sstilkon, Bohuta,
Zobestoy. Tito aby woly pásli: Budata sám
pátý, to gest s syny a dcerami swými, Pestek
sám čtwrtý, Vrch sám třetj, Zwak sám pátý,
Luten sám třetj, Gelissa, Mikec, Bulla déwka,
Nadey, Bohdan. W Orassicých gim dal čty-
ry statky, w Lahonicých geden, w Gryčeticých
dwadcet. W Zbirné worácé a ssest statků.
Dal gim také wesnice řečené Czista, Lassowi-
ce, Vhónéce, Golonožece, Golossice, Stan a
Konopnice, a mnoho poddaných k nim zegmé-
na postawených 1. Ponéwadž se wssak list
prwotnj toho založenj nikdež nenacházý, pro-
tož se wjc o tom nadánj nemůže tuto polo-
žiti. A tak od té doby méli Czechowé dwoge
řeholnjky w zemi, totiž Benedyktýny w odé-
wu černém, a nynj také Premonstráky w odé-
wu bjlém. Stogj pak ten slawný klásster
Strahowský až do dnessnjho dne, w kterémž
se po wssecky časy muži nábožnj a včenj stkwé-
li a posawád stkwégj, služby Božj pořádné ko-
nagjce. Také w tom klásstéře mnoho wýborných
knih magj, ge wždy wjc a wjc rozmnožugj,
a tém, gessto téch knih vžitka ge čjsti chtj, rádi
toho přegj.

1 Annales Præmonstrat. in probat. p. 518.

p. Wladislaw Knjže na tom dosti nemage,
3. že tu na Strahowě takowé weliké náklady na klásster mužský wynaložil, týmž také časem giný klásster panenský téhož zákona, totiž w Dokšanech stawěl, což on na žádost Kedruty manželky swé počal. A když ten klásster také okolo toho časů dokonán byl, vwedeny do něho byly geptissky z klásstera Dunewaldského též řeholy Premonstrácké, a něgaká přjbuzná Kedrutina, gménem Ida, Abbatyssj vstanowena byla. Nacházý se, že Wladislaw tomu klássteru tyto wesnice dal, gichž gména byla: Dokšany, Sslur, Kotracy, Kwalin, Lubotinice y s plawbau, Dussnjk, půl wsy Olesstec řečené s lesem, Chudimy, Hotossow, Zalezly, w Sedlicých okrssłek, genž Welichow slaul, Pelez a Hostinice y s kobylami a gich pasáky. Kázal gim také každau sobotu dwě stě denárůw hotowých peněz platiti. Dal také témuž klássteru ten celý okrssłek, Welichow řečený od brodu Radowany nazwaného až k Mostissti, odtud až k wrchu Stráně nazwanému a tak pořád až k řece Ohři. Dal gim také Skalicy a Ledcy y s lesem 1. Kněžna Kedruta také tém Pannám darowala dwůr, Mur řečený a mnoho giného zbožj, a častokrát tam mezy ně přigjžděgjc, mnoho gim dobrého činila, a s nimi Pánu Bohu slaužila 2. A tak ty geptissky do toho klássteru vwedeny gsauce, welmi tu nábožně, poctiwě a tjsse Pánu Bohu slaužily, žádnému překážky w ničemž nečinjce, a wjce ssest set let pořád zběhlých až do léta 1782, kteréhož ten starý klásster z rozka-
zu

sin.
P. 84
quem 1226. hanc fundationem confir-
2 Contin.

Cýsařowa dwadcátého Března rozpusstěn l. p.
l a konec wzal. 1143.
Czechowé tedy toho časů giž měli dwoge
ſſternjky, gedny celé černé, totiž Benedyktý-
, a druhé celé bjlé, totiž Premonſtráky, y
ſtali tehdáž geſſtě ginj řeholnjcy, kteřj oděw
polu černý a odpolu bjlý noſyli, tok byli
ſtercyácy. Y zalſbili ſe ti ſtrakatj mniſſi
gakému Miroſlawowi, z ſlawné krwe Panů
eſkých poſſlému. Ten chtě pobožnoſti před-
w ſwých náſledowati a ſpaſenj ſwé duſſe
lnégi wyhledáwati, založil kláſſter ke cti a
wě Božj a blahoſlawené Panny Marye na
ſtě gednom, kteréž Sedlec ſlaulo, bljž Ho-
Kutné. A wyproſyw od Gerlaka, Opata
aldſaſkého, bratřj toho řádu Cyſtercyen-
ho, vwedl ge pořádně do toho ſtkwoſtně
ſtaweného kláſſtera, a gim négakého Hoři-
wa prwnjm Opatem vſtanowil. Že pak
ſná a ſprawedliwá wěc byla, aby obydljm
atřeni a wyžiwenjm ſluſſným a náležitým
iſſtěni byli, tak aby ſlužby Božj tjm horli-
gi konati a po ſpaſenj duſſj lidſkých dychtiti,
ko y řehole ſwé kláſſterſké doſti činiti mo-
, s dobrým rozmyſlem njž gmenowané we-
ce gim darowal, a k vžjwánj gegich oběto-
l, totiž Solnice, Hotowice, Podolany ſe-
ſjm k nim přjſluſſenſtwjm; Hradiſſtě s leſy,
kami a wodami, Zdebudi:e, Poběř, Odola-
s zemj Donatowau, Býlany, Maleyonicy,
benice, Hljzow a Kačiny ſewſſjm k nim přj-
ſſenſſwjm až k potůčku okolo hora tekaucý-
. Aby pak ten geho ſkutek lépe a proſpě-
égi dokonati ſe mohl, to také vſtanowil,
yby ſyn geho gediný bez dědice mužſkého v-
el, aneb potom kdyby ten celý rod ſeſſel,

L. p. 1143. aby bezewſſeho odporu přátel a přjbuzných gebo, to wſſecko zbozj a ſtatkowé k kláſſteru Sedleckému připadli, čjmž ſe y Drzyſlaw, wnuk Miroſlawůw, nemage žádného ſyna, zawá zal. Ale toho nadánj à založenj toho kláſſtera Knjže Wladiſlaw a Biſkupowé, Otto Pražſký a Gindřich ginák Zdjk Holomaucký liſty ſwý mi a pečetj potwrdili 1. Pak ten kláſſter Sedlecký welmi ſe zmocnil a zbohatl. Wſſak za dnů naſſjch neſſlechetnoſtj gednoho Opata do dluhů a chudoby zaweden, ſám od ſebe přeſtati muſyl, dokudby ſe newyplatil.

Kterak Legát Papežſký kněžjm ženy odgal.

Giž weys w žiwotě Rozmowě o tom pſáno, že kněžj toho čaſu w Czechách w ſtaw man želſký pořádně wſtupowali a s ſwými ženami poctiwě žiwi byli, kterýžto obyčeg také w gi ných zemjch, gako w Rjſſi Německé y we Wla ſſjch panowal. Wſſak ſmyſlili potom Pape žowé někteřj, aby to zapowěděli, mezy který mi Hyldebrand, rozený Němec, Rzehoř Sedmý nazwaný, neywjc na to naſtupowal. Jnocenc, kterýž léta 1130. na ſtolicy Papežſkau doſedl, chtěge vmyſl Hildebrandůw wyplniti, wypra wil Legáty ſwé do zemj, kdež ſe kněžj geſſtě ženili, aby gim to zaſtawili. Takowý tedy Legát, genž byl také Kardynál, gménem Kwj do,

1 Hæ literæ confirmationis, ſed non fundationis extant ap. *Dobner* Annal. Tom. VI. p. 285. Symeona Kapl borſkého Hyſtorya kláſſtera Sedleckého. Co Hágek o počátku toho kláſſtera w liſtu 185. wyprawuge, geſt pauhá báſeň a rozprávka.

do, přissed do Czech, Wladislawa a Biskupy L. P.
Prajského y Holomauckého za to žádal, aby 1143.
gemu mocý swau k wyřjzenj té wěcy přispěli. To když gemu přisljbili, obeslal wssecko kněžstwo Prajské do kostela hlawnjho, a tu gim rozkaz Papežůw ohlásyl, aby totižto manželky swé propustili, a od toho času w bezženstwj žiwi byli. Bylať wěc owssem přetěžká dobrému manželu, ženu swau, s kterauž mnoho let w manželstwj přebýwal a děti s nj zplodil, gi y děti swé odstrčiti. Pročež někteřj tomu welmi odpjrali, a že to nařjzenj nelidské gest, tomu Legátowi domlauwali, dokládagjce, že toho zákon Božj nikterak nekáže, a že se to gen twrdostj některých mnichůw wymeyssli a nařizuge. Ale Kwjdo mocý sobě wdělenau ty neposlussné tjm trestal, že ge z vřadu gegich swrhl, a gim wssecky důchody, kterých od kostelůw vžjwali, zastawil a odgal. Mezy těmi nebohými a počestnými muži byl Jurata, Probosst kostela Prajského, Petr, Děkan téhož kostela, Sstěpán kanownjk, a ginj ženatj kněžj na hradě Prajském. Probosst Wyssehradské, Hugo řečený, a Gindřich, mistr při těmž kostele také swých auřadů a důchodůw zbaweni byli, proto že swých žen prázdni býti nechtěli [1]. Tomásse, Děkana Holomauckého, a Milhosta mistra při těmž kostele tauž pokutau potrestal. Potom w Czechách a na Morawě předně ty toliko z vřadu swrhl, gessto se podruhé ozenili, aneb wdowy sobě za manželky wzali [2]. A wida, že mnozý vposlechli,

1 Quia Presbyter erat & uxorem duxerat. Epist. *Guidonis.*
2 In tota etiam Boemia & Moravia bigamos & viduarum & repudiatarum maritos in clero inventos deposuimus. Epist. cit.

L. P. [illegible] [illegible] y oſtatnj kněžj a gahnowé, do
[illegible] [illegible] přjdrželi, při oltářjch n
[illegible] I tak owſſem mnozý, kterým
[illegible] a zbabilé manželky nelj
[illegible] toho nařjzenj Kwjdowa ch
[illegible] y děti od ſebe odſtrčili. T
[illegible] [illegible]kanj od žen y dětj, že ſe s ma
[illegible] rozlaučiti a gich zbawen
[illegible] Giní pak kněžj, zwláſſtě farářow
[illegible] rozwážliwj toho poſſetilého
[illegible] nařjzenj ſobě nic newſſjmali, a
[illegible] tak gako kdy před tjm ne
[illegible] zůſtalo 1.

O čínech Knjžat Morawſkých.

144. Když ſe ty wěcy s těmi kněžjmi ženatými w
Czechách y w Morawě dály, tu Wratiſla
a Otto, Knjžata Morawſká, vznawſſe ſe ſam
a rozwážiwſſe, že zlau a nepořádnau wěc ko
nali w tom, že ſe Wladiſlawowi zprotiwil
a ſkrze to že ſe Kunrádowi Cýſaři zoſſkliwil
kteréhož za pomoc, aby zas do ſwých zemj
doſtali, žádali, a že při něm ničehož neobd
ſſli, y vtekli ſe k Gindřichowi Zdjkowi, B
ſkupu Morawſkému, kterýž byl předný rad
Wladiſlawowa, a ſnažně ho žádali, aby g
s ſtrýcem gegich, Knjžetem Czeſkým, ſmjřil
Kterýž vhlédaw čas přjhodný, Wladiſlawo
[illegible] wěcy minulé y budaucý předkláda
[illegible] namluwil, že ty wſſecky nechu
mimo

1 Hæ li[illegible] ſeparavit Sacerdotes ab uxoribus
ap. Dob[illegible] Vide epiſtolam *Guidonis* in Cl. *D*
horjkého [illegible] de Sacerdotum cœlibatu i
počátku [illegible]
pauhá [illegible]

mimo se pustil a gim wssecko odpustil. A když L. P.
k němu přistaupili, musyli swá obnažená brdla 1144.
pod geho meč skloniti a tak se pokořiti 1, a
tu ge teprw na milost přigal, a ty kraginy,
kterýmiž prwé w Morawě wládli, zas gim
nawrátil, a oni ge, ač zhubeny byly, wděčně
přigali. Ale Kunrád, genž té nahoře dotče-
né zpaury a wálky půwodem byl, té milosti
nedosáhl. A vslyssew o tom, že strcycowé ge-
ho swé kraginy zase obdrželi, byl toho také
žádostiw, a přigew k Biskupu Holomauckému, 1145.
za to ho žádal, aby gemu také v Wladisla-
wa odpusstění a milost wygednal. Wssak
Biskup gemu toho, prawě, že se na cestu do
Ržjma strogj, odepřel. Kunrád rozhněwaw
se, odgel a na to wždy myslil, aby se nad Bi-
skupem pomstil. A zwěděw, že se Biskup giž
na tu cestu dal, a že tu nedaleko w gednom
swém dwoře noclehowati bude, sebral nemalý
počet služebnjků swých, a té nocy k tomu dwo-
ru se brak. Byl tu pak při tom mjstě potok
dosti hluboký, tak že se při něm Kunrád za-
stawiti, a lid swůg po gednom přes něg pře-
prawiti musyl, což se bez howořenj a hluku
státi nemohlo. To vslyssew geden z kaplanůw
Biskupowých, mnich Cysstercyenský, gménem
Mukař, a znamenaw, že oděncy a zbrognossi
gsau, rychle Biskupa ze sna zbudil, s njm z
toho domu přes plot vtekl, a geg tu w hu-
stém křowj skryl. W tom ti lotři do swět-
nice, w kteréž Biskup noclehowal, wskočiwsse,
a tu několik řeholnjkůw nalezsse, obořili se na
gednoho z nich, gménem Lukásse, a domnjwa-
gjce se, že by to sám Biskup byl, mečem geg
O 5 ra-

1 Colla sua eburnea gladio suo submittentes. *Vinc.* p. 35.

L. P. 1145. ranili, wſſak widauce, že ſe omeylili, tu geg poličkowali y ty oſtatnj vkrutně bili. Domnjwagjce ſe pak, žeby ſe tu Biſkup byl w tom domě někde ſkryl, tu geg obkljčili, a s hořjcými pohodněmi wſſudy ho hledali. Biſkup w tom křowj na zemi a w ſněhu leže, wſſecko to wida a ſlyſſe, ſkryt zůſtal, ač několikrát po něm koňmi ſſlapali, když tudy objjžděli. Kunrád pak ty domy zapáliti rozkázal, tak aby Biſkupa někde ſchráněného ſpálil 1. Wſſak znamenawſſe, že gim Biſkup Gindřich z rukau wynikl, wſſecky penjze, koně, a cožkoli Biſkupowo bylo, pobrali a ſobě oſobili. A poſadiwſſe ſe proſtřed dwora, hodowali a pili po té prácy, gakoby byli nad nepřáteli swjtězyli. A když ſe rozednjwalo, ſebrawſſe laupeže pryč poſpjchali, že Biſkupa nezaſtihli, toho welice litugjce 2.

Biſkup Gindřich w tom křowj leže ſtrachem a zymau bez mála nevmřel. Tu ſedlák něgaký, Hwozda řečený, k tomu křowj přiſſed, a Biſkupa nebohého tam nalezna, oblékl ho w ſſaty ſedlſké, aby ho ti lotři, kdyby ſe s njm potkali, nepoznali, a wſadiw ho na kůň, tak ho ceſtami neobyčegnými až do Litomyſſle přiwedl. Knjže Wladiſlaw o tom vſlyſſew, co ſe Biſkupu tomu přihodilo, welmi z toho zarmaucen byl, a poſlaw ſwé wěrné ſlužebnjky do Litomyſſle pro Biſkupa, gemu k potěſſenj a pro ochranu wzaw něco lidu zbrogného, ſám oſobně proti němu gel, a tak ho do Prahy přiwedl, neboť ſobě toho Biſkupa gakožto muže wý-

1 Dux autem ſceleſti exercitus domos comburi præcipit, ut ſiqua abſconditus lateat, comburatur. *Vinc.* p. 36.
2 *Vinc.* l. c.

wýborného a w radách znamenitého welmi mnoho wážil [1]. L. P. 1145.

O založenj klássteru w Litomyssli.

Biskup négaký čas tu w Praze při dwoře knjžecým přebýwage, a znamenaw, že Wladislaw na nég welmi laskaw gest, vmjnil té přjhodné přjležitosti vžiti, a chté se Pánu Bohu za to, že z dotčeného nebezpečenstwj wyswobozen byl, wděčným vkázati, wyžádal sobě od Wladislawa pomoc y dowolenj, aby w Litomyssli klásster Premonstrácký založen byl, k čemuž Wladislaw rád powolil, a nadto také gemu přiřekl, že takowý klásster sám bohaté nadati chce. Y domnjwám se, že w Litomyssli knězj téhož kostela auřady swé tak gako Probosstowé Pražský a Wyssehradský proto, že také ženatj byli, téhož času ztratili, bylotě tedy snadno od Knjžete to obdržeti, aby ten kostel Litomysslský neženatým řeholnjkům zákona Premonstratenského y s důchody geho swěřil a odkázal. Což když se stalo, tu pro né Biskup Gindřich nowý kostel y klásster na tom mjstě, kdež nynj zámek gest, založil, a když ho dostawěl, dal mu gméno na hůře Oliwetské, a ty kanownjky řádu Premonstratenského do něho vwedl [2]. A ten byl druhý klásster té řeholy w zemi Cžeské. Nenacházý se list prwotnj o založenj téhož klásstera, z giného

1 *Vincent.* p. 37.

2 Aliud quoque (monasterium Henr. Zdik Ep.) in introitu Bohemiæ Litomisslii, ei nomen montis Oliveti imponens, constxiart. *Vincent.* p. 32. & chronogr. *Silœnsis* p. 106.

L. p. 1145. něho pak listu, kterýmž Wladislaw wssech zbožj téhož klásstera léta 1167. potwrdil, widj, že sám Knjže a ginj dobřj lidé těm bolnjkům njž gmenowané wesnice a statky dal které tuto položiti za slussné saudjm pro památku mnohých starých mjst w něm položených Knjže řka:

"Gá Král Wladislaw dal sem swůg statek Rzepini a zemi w Litomyssli. We wsi Loje dal sem to, co tam Zdjk Biskup kaupil a čeho lidé vtekšse tam nechali. Zemi také kterauž otec můg lowcy swému, Dobreta řečenému, we wsy Solaseči dal, tu sem gá tomuž kostelu darowal. Manželka pak má Kedruta nazwaná dala wesnice Koloděge a Rzikowice a zemi we wsy Lepetowicy, která k Tyncy náležj, kdežto potom Opat Jan kaupil zemi od hraběte Czaslaw řečeného. Týž Opat také kaupil zemi w Trysskowicých, kde také člowěk geden Modlata s synem swým Petrem dali statek swůg tomu kostelu. Knjže Otto dal w Morawě tři wesnice, totiž Pamětice, Wasany a Rychowice. Hrabě Bawor dal wes Jwanowice a wssecky wsy, které měl w Morawě krom gediné, kterauž dal Dluhomilowi wnuku swému. Petr syn Lubmanůw dal wes swau na Bučině. Janek Rytjř dal statek na Wězdey řečený, a zemi, kterauž kaupil od Prawoty. Pawel syn Pubesůw dal zemi na Ksawiboře. Hoběslawec pokladnjk dal statek w Lubosech, kdežto Opatowé Jan a Bohumil ostatnj zemi za ssest tisýc peněz kaupili. Probosst Hroznata dal wes Olssany. Bratr Nemoy dal zemi Rugně, Radowan, Arcyjahen Holomaucký s swými přjbuznými dal zemi w Jwanowicých. Opat Bohumil kaupil les od bra-

bratřj v ſw. Wawřince bljž Hrabowic, a zemi L. P.
bljž Domažic, kteráž ſlowe na Kornicech. Gá 1145.
také Wladiſlaw Král darowal ſem ſtatček bljž geho weſnic Krekowice a Rzikowice nazwaných y s potokem Deſna řečeným, počjnage od Lubně až k moſtu na dlauhých Lukách, Dal ſem také celý ten les od Proſeky ſewſſemi lukami až k řece Zwitawě. Témuž koſtelu Litomyſſlſkému ſem také dal trh w Hrutoři na každau ſtředu. Dal ſem také Hruſſowu y s řekau Trſtenicý až k Rzplizy, též les Mokřenice nazwaný. A dal ſem Sſwabenice s řekau Deſnau od moſtu na dlauhých lukách až k Cerekwicy a celý les Proſnice řečený, též weſnice Proſnu, Bohuňowicy, Cerekwicy s řekau a s leſem. Žena ſyna mého Frydrycha také tomu koſtelu dala čtyři huté, a nařjdil ſem, aby z nich železo k ſwé potřebě po wſſecky čaſy bráti mohl. Dal ſem také okrſſlek na Lubném řečený ſewſſemi lukami, gimž řjkagj na Poličkách, y celý les od počátku potoka Deſny až k řece Suratka nazwané. — Jan Biſkup Morawſký témuž koſtelu dal zemi, kteráž ležj za Suchau a Wodnau. Milota ſyn Zdiſlawůw dal weſnice Blehow a Nabřezymě. Milačew Arcyjahen dal zemi na geden pluh. Martin dal zemi Nashory řečenau. A gá Wladiſlaw Král, aby ſe ti bratřj zmocnili, dal ſem gim geſſtě celý les, pole a wſſecky lauky až k potoku Slupnicy krom wſy Domaſyce. A proto že ſem wjc weſnic tomu koſtelu vděliti nemohl, geſſtěť mu darugi ten celý les od dotčeného potoka počnauc až k řece Třebowé, a odtud pořád až k hranicem země Czeſké [1]. A to wſſe ſem tomu koſtelu na wěčné

1 Et dehinc quousque fines Bohemiæ protenduntur.

L. P. 1145. né časy k vžjwánj dal a odkázal 1.,, Wssak ten klásster toliko až do léta 1347. stál, nebot toho času w Biskupstwj obrácen byl, gakž o tom na ten čas bude powědjno.

O Kunrádowi, Knjžeti Morawském.

Biskup Morawský Gindřich, ginak Zdjk skrze tu přjhodu, kteráž se mu od Kunráda Knjžete minulau zymu stala, snad z vleknutj, těžce se rozstonal. Wssak od lékařůw Wladislawowých vzdrawen gsa, welmi se také z toho radowal, že se žádost geho wyplnila, a že klásster Premonstrácký w Litomyssli založen a od Knjžete bohatě nadán byl, kteréž město w ty časy k Biskupstwj geho, totiž Holomauckému, náleželo. Knjže Wladislaw wida toho Biskupa tak vtěsseného, y řekl k němu: "O milý otče, welmi mi na mysli gest, co se tobě od Kunráda, strepce mého, přihodilo. By to byl někdo giný včinil, mnohembych to méně wážil, neb přigdeli takowá wěc před Cýsaře, že Knjžata Morawská, přjbuznj nassi, laupežů hledj a nad swými poddanými vkladné mordy páchagj, o gak gá se za to welmi hanbiti budu, protož musým toho skutku nad Kunrádem pomstiti, aby nebylo řečeno, že on to snad s mým wědomjm včinil.,, Odpowěděl Biskup: "Ctné Knjže, tebe za to prosým, nech té pomsty, ale poruč gi Pánu Bohu. Nebo gestližebys ty wogsko zbera, chtěl do Morawy naň wtrhnauti, onby postaupil do Polsky neb do Vher, a to takowé tajenj neby-

1 Diploma ex copia antiqua. Extat impressum apud Berghauer in Protom. p. 252.

bylo by bez lidské sskody, snad y bez krwe pro- L. P.
litj, a takbychom zlého k zlému přičinili. Wi- 1145.
dj mi se slussnégi, poněwadž se takowá wěc
mne dotýče, abych gá to wznesl na Papeže,
a on aby geg duchownj a časnau pokutau po-
kutowal.„ Wladislaw to wssecko od Bisku-
pa wyslyssaw, dal k tomu swé powolenj. A
po malém času rozzehnawsse se, Biskup se do
Řjjma obrátil, a přigel tam we zdrawj a
sstastně. A tu neyprw před Papežem, gemuž
gméno bylo Ewgenius, swé wěcy oznámil, po-
tom to, což gemu od Wladislawa Czeského
Knjžete poručeno; a wykonaw takowé wěcy,
naposledy oznámil tu přjhodu, kteráž se gemu
stala na cestě od Kunráda Knjžete Morawské-
ho. Y dal gemu Ewgenius nan obeslánj li-
stownj, w kterémž on Papež gemu Kunrádo-
wi rozkazuge a přikazuge, aby se před njm w
den vrčitý osobně postawil, kterýžto list Bi-
skup poslaw do Morawy, sám w Řjjmě oče-
káwal, a když přissel den k tomu vložený, a
Kunrád se nepostawil, a Papež wida sebe w
tom od Kunráda potupeného, Gindřicha Bi-
skupa od sebe propustil, daw gemu listy, tak
aby mohl na téhož Kunráda klátbu dáti. Když 1146.
se pak Biskup do Prahy nawrátil, Kunráda
po wssech kostelých za neposlussného syna matky
Cýrkwe swaté wyhlásyti rozkázal, a tak na
něg a na geho pomocnjky klátbu wložil 1.

Ale Kunrád w swém městě Znogmě sedě,
na tu klátbu nic nedbal, aniž se Knjžeti Cze-
skému tak gako Otto a Wratislaw včinili,
pokořiti chtěl. Protož Knjže Wladislaw ma-
ge

1 Eum Pragæ ex parte Domini Apostolici & sua cum suis complicibus excommunicat. *Vincent*. p. 37. Hágek w listu 183—184.

L. P. 1146. ge nechut w ſrdcy ſwém, nikterakž ſe nemohl vpokogiti, y shromáždiw wogſko Cžechůw, táhl s nimi do Morawy, a tu Kunrádowi w geho panſtwj welikau ſſkodu činil netoliko železem ale y ohněm, neboť mnoho weſnic ſpáliti rozkázal. A žádný ſe gemu zprotiwiti neſměl, krom Znogemſkých, genž zpoléhagjce na množſtwj lidu hoſtinſkého, kterýž byl přiběhl do toho měſta, kázali brány zawřjti a počali ſe welmi ſylně brániti. Wladiſlaw gſa tu přjtomen, welmi ſe rozhněwal, a bez meſſkánj kázal gich ſſturmem dobýwati. A tu Cžechowé mnoho Morawanů pobili, a toho měſta y zámku welmi pewného ſe zmocnili. Wladiſlaw hnut gſa miloſrdenſtwjm, gak vrozené a bohaté tak y chudé bez vražènj propuſtil [1]. A tak žádného nezagaw a Znogem lidem ſwým oſadiw, domů ſe zas nawrátil. Kunrád gſa z země ſwé wyhnán, a wida ano mu ſe nic po geho wůli nedége, a vſmyſle ſobě rozwážil, že geſt nelze, než Pánu ſwému, totiž Knjžeti Cžeſkému ſe pokořiti, y obrátil ſe do Němec a přigel k Kunrádowi Cýſaři, proſe ho, aby ſe zaň v Knjžete Wladiſlawa ſtreyce geho přimluwil, a přitom wſſech Knjžat při Cýſaři přjſedjcých též za přjmluwu proſyl. Y včinili tak, a dali gemu liſt přjmluwnj k Knjžeti Wladiſlawowi, kterýž on hned do Cžech poſlal po giſtém poſlu. Tu Wladiſlaw powážiw té ſnažné žádoſti a proſby Cýſařſké a Knjžat takowých, nikterakž gich nemohl oſlyſſeti. Powolaw před ſebe poſla, ſám ſwými vſty k němu powěděl: "Powězyž ſtreycy mému, ať přigede ke mně, a žádného ani mne ať ſe nebogj, neb

[1] Tam nobilium quam pauperum misertus eos cum suis [illegible] illaesos exire permittit. *Vinc.* p. 37.

neb na přjmluwu Cýsařowu a rad Cýsařských L. P.
chcy mu to wsseckо odpustiti a odpausstjm.„ 1146.
Kunrád když před Wyssehrad přigel, Wladislaw se mu widěti nedal, lečby se prwé tomu, proti komuž wjc zawinil, pokořil, a Kunrád hned toho včiniti nemesskal. Biskupa tedy Gindřicha za odpusstěnj prosyl, kterýž gako muž dobrý wssecko gemu rád odpustil, a geg z klátby mocý sobě od Papeže půgčenau rozwázal a rozhřjssil. Wladislaw také gemu kraginu geho Morawskau, ač welmi zedranau a zlaupenau y spálenau, opět nawrátil [1].

O založenj Klásstera Plaského.

Wladislaw Knjže toho welmi wděčen gsa, že se Kunrád Knjže Znogemské poddal, a tudy že po celé Czeské zemi y w Morawě pokog včiněn byl, myslil opět na to, aby pro Cysterciáky, kteřj se nedáwno před tjm w Sedlicých osadili, gesstě geden klásster w Czechách způsobil. Y dal gim dwůr swůg, Plasy řečený blјž potoka Střely, a tu pro ně klásster y kostel stawěti rozkázal. List pak toho založenj a nadánj nacházý se w tento smysl psaný:

"Gá Wladislaw z Božj milosti Král Czeský spolu s manželkau swau Kedrutau, abychom odpusstěnj hřjchůw nasských a wěčného spasenj dosáhli, powolal sem z klásstera Langheimského řeholnjků, mužů nábožných a swatého obcowánj, aby zemi Czeskau swými ctnostmi, po-

1 *Vincent.* p. 37. Hágek w listu 184.

L. P. 1146. pobožnostj a dobrými skutky oswjtili. Oznamugi tedy wssem nynégssjm y budaucým wérným Křestanům, že sem dotčeným bratřjm a gich náméstkům dal a odkázal statek geden, kterýž otcy mému náležel a Plaz slowe, tak aby ho ti bratřj sewssjm přjslussenstwjm méli a po wssecky časy užjwali. Aby wssak dostatečnau žiwnostj opatřeni gsauce, tjm ochotnégi a wolnégi Pánu Bohu slaužiti mohli, gesstě sem gim njž položené wesnice sewssjm, což k nim náležj, přidal, gichžto gména gsau: Kažnéw, Wrasny, Žechutice, Nebřisyny, že pak třetj djl w Nebřisynech Biskupu Prajskému náležj, gemu sem za ten djl swau wesnicy Ssupu bljž Rokycan odkázal. Na Déčjné djl cla solného ať magj. W Praze na Petřjné dal sem gim winicy s dwéma winaři a gegich statky w Motozy. Czlowéka Czečjn nazwaného y s statkem geho. Deset giných služebných mužů k kostelu náležitých. Též člowéka Lechet řečeného y s geho statkem. To se stalo léta tisýcýho stého čtyřidcátého sséstého 2c. [1]„ Z toho listu se patrné widj, že se to nadánj toho času, když Wladislaw gesstě Knjžetem byl, a za žiwota Bedrutina stalo. Že pak list ten pozdégi, totiž téch časuw, když Wladislaw giž Králem byl, wyhotowen a napsán gest, z toho se saudj, ponéwadž se w ném dwakrát Králem gmenuge [2], což se okolo léta 1163. státi mohlo. A tu Kancléř králowský nemoha se upamatowati, gaká Indykcý a kolikátého roku Knjžetstwj Wladislawowa bylo, když se to nadánj stalo, ponékud se omeylil a nepo-

řádné

1 Ex originali diplomate.
2 Wladizlaus gratia Dei Boemorum Rex. A při koncy Boguhual villicus Regis.

řádně poſtawil. To ſem tudy proto oznámiti L. P.
muſyl, žeby někdo podlé takowých omylů ſau- 1146.
diti mohl, gakoby ten liſt wymyſſlený a nepra-
wý byl [1]. Po čaſu ti řeholnjcy w Plaſých wel-
mi ſe zmocnili, mnoho ſtatkůw a zbožj nabyli, a
ſobě překráſný kláſſter, gemuž w Czechách žá-
dný rowen nebyl, nákladně wyſtawěli. Wſſak
za naſſj paměti z rozkazu Cýſařowa léta 1786.
deſátý den měſýce Dubna ti Cyſtercyácy toho ſla-
wného kláſſtera zbaweni a rozpuſſtěni byli.

O wálečném tažení Czechůw k Geru-zalému.

Stalo ſe okolo toho čaſu weliké hnutj wſſech 1147.
téměř národů Ewropeyſkých, aby Křeſtanům
na wýchod ſlunce a w Geruzalémě bydljcým na
pomoc přiſpěli, neboť ſe bylo obáwati, že od
Turkůw, kteřj ſe okolo Babilona měſta a w
těch končinách welmi zmocnili, potlačeni a
zahubeni budau. Papež Ewgen nebezpečen-
ſtwj, které těm Křeſtanům naſtáwalo, zna-
menaw, vmjnil gim pomocy, y způſobil to ſkrze
ſw. Bernarda, že Král Francauzſký, Ludwjk,
a Cýſař Kunrád tažení proti těm Turkům na
ſebe přigali. Byl pak ten ſw. Bernard Opa-
tem w Klarwali, muž weliké a kráſné wý-
mluwnoſti, welmi znamenitý a ſlowutný, tak
že ho ſobě Králowé a Knjžata po wſſech ze-
mjch mnoho wážili; byl také w obzwláſſtnj
wážnoſti v lidu obecného. Ten tedy Bernard
ſem y tam gezdě mocných Panů a Knjžat k
tomu tažení pobjzel, a lidu obecnému kázal,
P 2 wſſem

1 Vide Diploma hoc impreſſum in Annal. Dobneri Tom. VI. ſed multis mendis & omiſſionibus ſcatet.

L. P. wssem wjtězstwj připowjdal a ge tjm vgisskto-
1147. wal. Kam se sám osobně dostati nemohl, tam
listy swé posýlal, aby cýle swého dossel. Wla-
dislaw Knjže takowého psanj od sw. Bernarda
dosáhw, swolal Pány, Rytjře, Kněžstwo a we-
sskeren lid Cžeský, a tu gim wetegně wssecko
čjsti rozkázal. Y pohnulo se srdce Wladisla-
wowo a mnohých Panůw a Rytjřůw Cžeských,
y hned se snesli a na tom zůstali, že k Geru-
zalému potáhnau, a křjž na se wezmau, ne-
boť každý na tu wognu geda sobě křjž sauken-
ný na oděw přissil, a protož křižownjkem aneb
křižákem nazwán byl. Wladislaw vslyssew,
že Cýsař Kunrád giž skutečně s walným wog-
skem Německým táhne, sebraw také mnoho
lidu Cžeského, nad nimi dwa Heytmany, totiž
Gindřicha bratra swého, a Spitihněwa, strey-
ce swého, včiniw, a poručiw Cžeské země zprá-
wu Theobaldowi, bratru swému mladssjmu,
dal se na cestu a bral se s swými Cžechy k Du-
nagi, kdežto spogiw se s wogskem Německým
podlé Cýsaře táhl 1, což se při Letničných swát-
cých, genž tehdáž na osmý den měsýce Cžer-
wna připadli, stalo. Y počjtalo se těch kři-
žákůw as dwakrát sto tisýc, a takowý pře-
náramný počet lidu nemohauce gednau cestau
pro nedostatek potraw a sspjže gjti, gednak
se po Dunagi dolů plawili, a gednak po zemi
táhli. Co se tedy wogsku Cýsařowu při-
hodilo, toho wssebo též Cžechowé aučastni
byli, neboť wždy pospolu ssli a geli. Protáh-
sse zemi Vherskau a dostawsse se do Rjsse Rjecké
položili se w rozkossném audolj bljž potoka ně-
ga-

1 Imperator - Tzechorum præterea sibi adjunxit nationem, quorum princeps ad eum venit cum universo exercitu. *Ioann. Cinnamus* coævus Scriptor Græcus.

gakého, chtjce tu swátek narozenj Panny Ma- L. P.
rye slawiti. A tu se nenadále přehrozný přj- 1147.
wal strhl a ten potok se tak welice rozwodnil, že celé téměř leženj zatopil. A tu tau zátopau wessteré wogsko nenabytau sskodu na stanjch, konjch, wozých y také lidech trpělo, neboť prudkost wody wssecko pohltila a potopila 1.

Hnuwsse se z toho nesstastného mjsta, a chtjce wěcý ztracených a k taženj gim potřebných zas nabyti, počali Rzecké wesnice y města wybjrati, a což se gim koli hodilo, mocý a násylým sobě osobowati. Geden hauf Německých křižáků wskočiw do města Adryanopoli, obywatele sužowali, a klásster geden znamenitý spálili. Rzekowé té rozpustilosti těch křižákůw děle trpěti nechtjce, sebrali se, a sem y tam na ně vhodiwsse, mnoho gich zamordowali. Sám Cýsař Rzecký, gménem Manuel, genž w ty časy w Konsstantynopoli Rzjssi Rzeckau wládl, to hubenj swých kragin welmi těžce nesl, a nemoha gich mocý pozbyti, počal gim podtagj sskoditi. Pjssj někteřj kronykáři, že mauky a giné potrawy od Rzekůw tomu wogsku za weliké penjze dowáženy, s wápnem a vtreychem smjsseny byly, z čehož gako mauchy ti křižácy padali a mřeli, tak že se gich ledwa desátý djl až k moři dostal 2. Tu gim Rzekowé mnoho korábů připrawili, a ge tam, kdež moře auzké gest, do Natolie přeplawili. To celé, ale ne welmi sylné wogsko položilo se při městě Chalcedon řečeném, a potom až k městu Nykodému bez překážky se dostalo. Měli pak ti křižácy při sobě několik Rzeckých poslůw, kteřj napřed gdauce gim cesty vkazowali a ge

1 *Otto Frising.*
2 *Nicætas Choniates. Chronogr. Saxo.*

L. P. 1148. Wladislaw hned zgara rozžehnaw se s Cýsařem Německým y Rzeckým, wygel z Konstantinopole a bral se do wlasti swé. Geda skrze zemi Poiskau na Krakow, tu na té cestě gal swého streyce Spitibněwa pro některé weystupky, neřády a protimyslnosti, kteréž gemu na tom tažení činil. A sewřew geg železy, dal ho Knjžeti Polskému, aby ho tu w wězenj chowal. Odtud do Prahy pospjchal, kdež od Biskupůw a Wládyk y lidu wsseckerého s plesánjm přigat byl. Potom pak Soběslawa, o němž swrchu powědjno, dal na geden pewný zámek, Přimda řečený, do wězenj, přikázaw ho tam dobře ostřjhati 1. Ale nedlauho tu na tom hradě Soběslaw wězel, neboť po něgakém času porussiw dary některé strážné, gedné nocy vkrutně zamordowal wládaře téhož zámku, a tak z té wazby wynikl a do Němec vtekl 2.

O Biskupjch Pražských, a o klássteřjch Želiwském a Launowickém.

Nedlauho po nawrácenj se Knjžete Wladislawa do Czech, rozstonal se Otto, Biskup Prajský dwanáctý, a z tohoto swěta wykročil desátý den měsýce Czerwence. Pjsse se o něm, že byl muž welmi pokogný a dobrotiwý, neboť za dnůw žiwota swého mnohé milosrdné skutky činil, almužny chudým lidem hogné rozdáwal a na kostel Prajský mnoho peněz naložil. Nečte se o něm, žeby se byl w swětské wěcy anebo swáry tehdeyssjch Knjžat mjsyl, nebo

1 *Pimeus*, p. 39.
2 *Idem* ibidem,

nebo po swětě běhal, nýbrž doma sedě, auřad L. p.
swůg pilně konal, a z té přjčiny byl w 1148.
obzwláſſtnj wážnosti gak v Panůw tak y v li-
du obecného. W kostele sw. Petra na Zde-
raze sobě pohřeb wywolil y hrob připrawil,
a wykonaw žiwot tu wedlé swé žádosti, po-
ctiwě pochowán byl 1. Knjže Wladislaw ne-
chtě dlauho kostela Pražského a lidu k němu
náležitého bez ředitele nechati, obeslal někte-
ré Pány a Wládyky y osoby duchownj, polo-
žiw gim rok w kostele sw. Wjta na hradě Praž-
ském, a tu dwadcátý dewátý den téhož mě-
sýce Czerwence Danyel, Proboſſt kostela Praž-
ského, za Biskupa wyhláſſen gest. Byl pak ten
nowý Biskup muž vrozený, nad mjru včený
a hotowé wýmluwnosti, také pokorný a ná-
božný, a tak se wſſickni z toho, že Biskupstwj
obdržel, radowali. Nemůže se nikde s gisto-
tau nalezti, zdali byl Czech rozený, čili Ně-
mec. K wjře podobněgi gest, že Němec byl,
proto že Czechowé po geho smrti welmi tomu
odpjrali, když opět Němce za Biskupa dosta-
li. Po nedlauhém pak časů poslal geg Wla-
dislaw do Mohuče, aby se tam na Biskupstwj
swětiti a potom také od Cýsaře aneb od geho
wládaře potwrditi dal 2. Czehož wſſeho ge-
ſſtě při koncy téhož léta neb hned při začátku
následugjcýho roku dosáhl.

Stalo se pak, že nedlauho po wolenj Da-
nyelowě za Biskupa přenáramné žaloby na
Opata a mnichy kláſſtera Želiwského wynikly,
a tomu nowému Biskupowi doneseny byly. Da-
nyel se z toho tak welice rozhněwal, že hned
vmjnil ty řeholnjky, genž Benedyktýni byli, z
kláſſ-

1 *Vincent.* p. 40. Hágek w listu 184.
2 *Vincent.* l. c.

L. P. kláſſtera Želiwſkého wyhnati, a mjſto nich
1148. Premonſtráky tam oſaditi. Protož poſla ſwé=
ho do Steinfeldu nedaleko Regna Koljna wy=
prawil, Opata téhož kláſſtera za to žádage,
aby gemu něgaký počet těch Premonſtrákű
přepuſtil, ti aby ſobě Opata zwolili a k ně=
mu do Mohuče, když tam ſwěcen bude, při=
ſſli, že ge odtud s ſebau do Czech wezme.
Steinfeldſſtj toho powolánj welmi wděčni gſau=
ce, vſtanowili ſobě něgakého Rotſſalka Opa=
tem, a brali ſe do Mohuče, ale Biſkupa Da=
nyele, genž ſe gich dočkati nemoha, odgel,
tam wſc nenalezli. Wſſak nechal gim tam
konj, na kterýchby do Czech geti mohli. Y po=
čali ſe ti řeholnjcy o ty koně hádati, kdo na
kterém pogede, každý lepſſjho mjti chtěge.
Wſſak zlodějowé tomu ſwárn brzký konec v=
činili, neb gim wſſecky ty koně té nocy před od=
1149. gezdem vkradli. A tak wſſickni y s Opatem
pěſſky gjti muſyli, až ſe weliké neſnáze od zy=
my a ſněhu ſnáſſegjce dwadcátý den měſýce
Ledna do Prahy a na Strahow doſtali. Ne=
dlauho pak potom Biſkup Danyel Benedyktý=
ny z kláſſtera Želiwſkého wypowěděl, a ge od=
tud wyhnaw, Premonſtráky do něho vwedl.
Což z žádné giné přjčiny, gakž o tom tehdáž
wůbec ſmeyſſleli, nevčinil, než aby těm nowým
řeholnjkům ten kláſſter zeyſkal 1. Starý Opat
Benedyktýnſký, Reinard, o němž ſwrchu po=
wědjno, odſſel do Sázawy, kdež po čaſu za
Opata wolen byl. Oſtatnj k bratřjm ſwým
w Břewňowě, w Kladrubech, w Poſtolopr=
tech a na Oſtrowě bydljcým ſe přeſtěhowali.
Že=

1 Hac occaſione id eum feciſſe, ut quibusdam Auguſtiniani ordinis regularibus, de exteris aſcitis nationibus, eundem locum commendaret. Continuator p. 362.

Želiwský pak klásster opustiwsse, tak geg wy- L. P.
prázdnili, že tam swým náměstkům ničehož, 1149.
krom holé zdi, nenechali. Protož se tu těm
Premonstrákům s počátku welmi zle wedlo, y
byliby musyli zase odgjti, kdyby gich byl Zdjk,
Biskup Holomaucký, potrawau a giným po-
třebnostmi neopatřil 1. A tak tu ti řehol-
njcy zákona Premonstráckého až podnes pře-
býwagj.

Kotssalk prwnj Opat Premonstrácký w 1150.
Želiwě na tom dosti nemage, že se tu s bra-
třjmi swými osadil, welmi toho také žádostiw
byl, aby tu w sausedstwu klásster něgaký pro
sestry řeholy swé založen byl. Y nacházel se
w klásstěře geho bratr geden, gménem Gin-
dřich, kterýž byl muž welmi včený, a zwlásstě
w lékařstwj nad giné zběhlý a vmělý. Ten
gesstě w Steinfeldu přebýwage, y potom ta-
ké w Czechách, bezpochyby na Strahowě gsa,
mnoho sobě peněz hogenjm wydělal a naspo-
řil. Ten tedy Gindřich gakaus pustinu kau-
piw a od Knjžete k tomu powolenj sobě wy-
gednaw, založil w Launowicých klásster pan-
nenský, a Kotssalk hned z Dunewaldského klá-
sstera nedaleko Reyna Koljna geptissek řádu
swého do Czech powolaw, vwedl ge do toho
nowého klásstera w Launowicých wystawené-
ho, a tam ge pečliwě a ochotně zawřel 2.
Wssak ten klásster po času od Husytůw zbo-
řen a rozmetán byl.

D

1 *Chronogr. Siloensis* p. 104—105.
2 Habens secum Henricum, literatum virum, medicumque peritum, qui postea Lunevicensis Ecclesiæ fundator extitit strenuus. *Chronogr. Siloen.* p. 99. Quas (Gotschalcus) in Lunevic locavit & diligenter clausit. *Idem* p. 111.

Ł. P. 1152.

O Cýſařjch a o ſwadbě Wladiſlawow

Dřjw pak než ſedm měſýcůw minulo, v
také Cýſař Kunrád, bratr Kedrutin a ſw
Wladiſlawůw. Nebo w Bamberce ſněm
rozſtonal ſe, a patnáctý den měſýce V
z toho ſwěta wykročil, na gehožto mjſto
žata Ržjšſká shromáždiwſſe ſe w Frankf
Frydrycha, wnuka Kunrádowa, pátý den
ſýce Března wolili a geg za Cýſaře wyhl
Stalo ſe wſſak to wolenj w nepřjtom
Knjžete naſſeho Wladiſlawa, což geg w
mrzelo. A když ten nowý Cýſař, Fryd
toho gména Prwnj, kterémuž také Ruſá
da řjkali, ſněm do Meřburka na hod letn
rozepſal, nechtěl tam Wladiſlaw k němu
obeſlaný ſám oſobně geti, ale poſlal tam
nyele, Biſkupa Pražſkého, s některými ſu
radami. A přigewſſe do Meřburka, na
tam Oldřicha ſyna někdy Soběſlawowa,
rýž nowého Cýſaře za to žádal, aby gem
Knjžetſtwj Cžeſké, kterým otec geho před
wládl, pomohl, mnoho gemu peněz
powjdage. Cýſař mage nechut k Wlad
wowi proto, že ſe k tomu ſněmu nagjti
dal, chtěl žádoſti Oldřichowě doſti vči
Ale Danyel Biſkup a Páni Cžeſſtj, genž
njm byli, Oldřicha na to namluwili, ab
aumyſlu ſwého puſtil, že gemu přjzeň V
diſlawowu zýſkati chtěgj, gemu přiſlibu
Oldřich tedy s nimi do Cžech ſe nawrá
doſáhl od Wladiſlawa Hrádku za Labem
lau tau kraginau k němu náležitau, s čjm
na ten čas ſpokogen gſa, tam ſe odebral

N

1 *Vincent.* p. 42.

Nedlauho pak potom Knjže Wladislaw L. p.
powolaw do swého přjbytku Danyele Bisku- 1153.
pa a některých znamenitégssjch Wládyk, radil se s nimi o mnohé wěcy a zwlásstě o manželstwj, neboť giž na druhý rok wdowcem byl. Y radili gemu, aby sobě Gitku, sestru Ludwjka Landkrabě Durynského za manželku pogal. On gich radu wděčně přigaw, bez prodlenj wyprawil znamenité poselstwj k dotčenému Ludwjkowi, Gitky sestry geho za manželku žádage. Kteráž když do Prahy přiwežena byla, tu se slawná swadba přistrogila, kterémužto hodowánj a nad mjru nákladným krmjm Němcy nemálo se diwili. Pjsse Wincenc, genž toho časů w Praze žiw byl, že krása a wsslechtilost té Kněžny wssecky lidské ozdoby přewyssowala, a že také w liternjm vměnj a w gazyku Latinském dobře wycwičena byla, což w ty časy pohlawj ženské welmi ozdobowalo 1.

Kterak se Cýsař Frydrych a Wladislaw rozdwogili a zase smjřili.

Newole wssak, které se mezy nowým Cýsařem 1154.
a Knjžetem Czeským Wladislawem počaly, gesstě wždy trwaly. Gichž pak přjčinau byl Gindřich, Knjže Rakauské, kterémuž Cýsař zemi Bawǒrskau odgjti a ginému Knjžeti, totiž Gindřichowi Sswábskému dáti gi vsylowal. Wladislaw Knjžete Rakauského se přjdržew, hágil ho a proti Cýsaři byl. A že gemu žádného lidu wálečného nedal, když téhož

1 Specie & decore quasi humanas formas superantem literis & latino eloquio eruditam. *Vincent.* p. 42.

L. P. hož roku do Řjma táhl, aby tam od Papeže
1154. korunu Cýſařſkau přigal, protož ſe na Wladiſlawa tak welice rozhněwal, že gemu hrad Budiſſinſký ſewſſj tau kraginau ſkrze Markrabi Mjſſenſkého odgal, kterýž kwapně na ten hrad ſe obořiw, geho ſe zmocnil. Wſſak Wladiſlaw toho bez pomſty nenechal; nebo wyprawiw bratry ſwé Gindřicha a Theobalda do země Mjſſenſké, weliké tam ſſkody ohněm y mečem způſobil, které wſſak potom, když gemu Budiſſjn zaſe nawrácen byl, hogně nahradil 1. A nacházý ſe, že Biſkupu Mjſſenſkému z té přjčiny celau wes Přežez řečenau
1155. na wěčné čaſy darowal 2. Když ſe roku náſledugjcýho Cýſař Frydrych zaſe do Němec nawrátil, tu ſe k němu wyprawil Gindřich Rakauſký, a s njm také Knjže Wladiſlaw, pogma s ſebau Danyele Biſkupa a Theobalda bratra ſwého. Byli tu také s Gindřichem Raukauſkým Albrecht Markrabě Saſký a Heřman Falckrabě nad Reynem, a tu ſe wſſickni za Gindřicha Rakauſkého ſnažně v Cýſaře přimlauwali, aby gemu země Bawořſké, kteréž od Cýſaře předeſſlého doſáhl, neodgjmal. Ale znamenawſſe, že Cýſař od ſwého vmyſlu žádným obyčegem odſtaupiti nechce, odgeli od něho, s njm ſe prw nerozžehnawſſe 3. A tak Cýſaře geſſtě wjc na ſe popudili.

Oldřich ſyn Soběſlawůw, kterému Wladiſlaw nedáwno před tjm kraginu Hradeckau darowal, o tom vſlyſſew, že ſe Cýſař opět na Wladiſlawa rozhněwal, vmyſlil té přjležitoſti vžiti, a ſebraw wěrné ſwé, odgel z Čzech do

1 *Fabritius* in Annal. Miſniæ, ſed non recte ad a. 1157.
2 Dipl. apud *Sigism. Calles.*
3 *Otto Friſing.*

do Polska, a odtud se k dworu Cýsařskému L. P.
obrátil 1. W tom se tam také bratr geho, 1155.
genž před lety z Přimdy vtekl, nagjti dal, a
oba gak od Cýsaře tak y od giných Knjžat
wděčně přigati a dobře chowáni byli 2. Ne-
dlauho potom se tam také Spitihněw, syn
Bořiwogůw přilaudil, a též od Cýsaře přj-
wětiwě wjtán a držán byl. A wssickni tři
sobě tu naděgi činili, že Cýsař mocý swau
Wladislawa z Czech wyžene, a to Knjžetstwj
mezy ně rozdělj. Y ne bez přjčiny se také to-
ho Wladislaw obáwati musyl, neboť ta tři
Knjžata w Czechách y w Morawě přátely swé
měli, kteřjby se byli w čas potřeby gich vga-
li a gim pomáhali. Počal tedy Wladislaw
a s njm také Gindřich Rakauský na to mysli-
ti, gakby se s Cýsařem smjřili. Neméně y
Cýsař pokoge a přátelstwj Wladislawowa
žádostiw byl, neboť gemu we Wlassjch wálka
nemalá nastáwala, ku které gemu pomoc Cze-
ského Knjžete prospěssná býti mohla.

Hned při začátku roku tohoto, totiž ti- 1156.
sýcýho stého padesátého ssestého stalo se porow-
nánj a pokog zawřen byl mezy Cýsařem a
Knjžetem Rakauským Gindřichem, k kterémuž
také Knjže nasse Wladislaw přistaupil. Y
stalo se, že Cýsař okolo toho času wssem Knj-
žatům oznámiti rozkázal, že na den slawnosti
Ducha swatého swým dworem w městě Wirc-
purce býti chce, a že tam w ten čas swadbu
mjti

1 *Vincent.* p. 43.
2 Filii autem Sobieslai exules Domino Regi Fridrico adhærent fideliter & ab ipso & Principibus eius honorifice tractantur. Contin. *Cosmæ* p. 344.

L. P. 1156. mjti bude. Přigeli tedy obzwláſſtnj poſlo[illegible] od Cýſaře k Wladiſlawowi, gemu prawj[illegible] že Cýſař gim rozkázal gemu oznámiti, že [illegible] má w ten čas ženiti, že žádá Wladiſla[illegible] a mjti chce, aby geho byl hoſtem, a ſw[illegible] přjtomnoſtj, gako geho přjtel ten kwas [illegible] ſňátek aby ozdobil. Wladiſlaw vctiw po[illegible] a daw gim poctiwé dary, Cýſaři powědjti [illegible] lel, že to wſſecko chce rád včiniti. Po [illegible] dlauhém čaſu Wladiſlaw pogaw s ſebau Th[illegible] balda bratra ſwého, Danyele Biſkupa a G[illegible] waza Probožſſta Wyſſehradſkého, kancle[illegible] ſwého, a několik ſet gjzdných wýborných m[illegible] žůw a pěknau zbrogj okráſſlených, gel [illegible] Wircpurka, a přigel tam w pátek před L[illegible] tnicemi, to bylo prwnjho dne měſýce Cžerwn[illegible] Cýſař wida lid Cžeſký ſpanilý a kráſný, a t[illegible] kowau zbrogj oděný, diwil ſe, a poctiwě Wl[illegible] diſlawa přiwjtal, prawě, že geſt welmi ge[illegible] přjſſtj wděčen, a z toho že ſe raduge. Poto[illegible] přiwezena geſt Kněžna Božena, dcera Knjže[illegible] Burgundſkého Cýſaři za manželku, genž by[illegible] welmi kráſné twáři nad obyčeg. A tu [illegible] ſwadba welmi ſtkwoſtně, tak gakž na Cýſa[illegible] ſluſſj, konána byla, při které weliká hogno[illegible] byla wſſech wěcý bez nedoſtatku. Po wyk[illegible] nánj té ſwadby Cýſař powolaw na mjſto zwl[illegible] ſſtnj Knjžat, Hrabat y Panůw znamenitě[illegible] ſſjch, tagně ſe s nimi radil, oznamuge gi[illegible] přjliſſnau a gemu neſneſytedlnau peychu m[illegible] ſſtanůw Medulanſkých [1], kterauž zaumyſln[illegible] wedau proti němu, dáwagjce mu přjčiny ta[illegible] gakoby ho ſobě nic newážili, že ſe gemu w[illegible] wſſem protiwj a bauřiti ſe nepřeſtáwagj. Př[illegible]
tom

1 Medulán, ginák Medyolán, Meyland, měſto te[illegible] dáž welmi mocné a pewné we Wlaſſich.

tom gich žádal, aby gemu rádni a pomocni L. P.
byli, žeby chtěl gich tu zuřiwau peychu skro- 1156.
titi. Oni wyslyssewsse takowé přjčiny, také
y žádost Cýsaře swého, aby ge skrotil, gemu
radili, a slybili, že mu proti nim znamenitau
pomoc dagj [1]. Nazeyřj pak ráno powolaw
Cýsař do swého přjbytku Biskupa Danyele a
Gerwáza kancléře Wladislawowa, miuwil k
nim w tato slowa: "Mogi milj otcowé a přá-
telé, žádám wás a té gsem naděge, že tak vči-
njte, Knjžeti swému, přjteli mému milému že
raditi budete, aby mi na tu gizdu Medulán-
skau pomoc toliko lidmi včinil, a pakli sám
bude chtjti osobně s nimi geti, widj mi se gi-
sté, že mi tam bude mocy mnoho prospěti, neb
gistě rozumjm, že z geho sstastné přjtomnosti
wjtězstwj mjti budu. To gestliže včinj, slibu-
gi wám, že ho chcy korunau králowskau ko-
runowati [2], a wassi zemi, genž Knjžetstwj gest,
w Králowstwj proměniti a Wladislawa Krá-
lem slawným chcy včiniti, a nadto chcy gemu
hrad Budissjn y s geho přjslussenstwjm wrá-
titi a k témuž Králowstwj připogiti." Cýsař
že to wssecko tak a gináč včiniti chce, přj-
sahau se k tomu zawázal. Biskup a Kancléř
wyslyssawsse Cýsaře, slybili, že v Pána swého
Wladislawa chtj to gednati, té gsauce nadě-
ge, že to tak zgednagj. Wssak se to wssecko
podtagj gednalo, tak že žádný Čzech, krom to-
ho Biskupa a Kancléře, o tom nic newěděl.
Po wykonánj pak té swadby y giných wssech
wěcý, Wladislaw a Páni Čzessti poctiwě a
přátelsky se s Cýsařem a s Cýsařownau roz-

1 Continuator p. 348.
2 Eum Regio Diademate decorare promittit. *Vincent.* p. 45.

p. L. zebnawsse, z Wircpurka wygeli, a sstastné y
1156. wesele se do Prahy nawrátili 1. Přigel také s nimi do Czech Spitihněw, syn někdy Bořiwogůw, kteréhož Wladislaw na přjmluwu Cýsařowu na milost přigal a gemu kraginy prw wzaté zas nawrátil. Ale Oldřich a Soběslaw, synowé Soběslawowi, proto že gegich prowiněnj mnohem wětssj bylo, gesstě w Cyzyně zůstati musyli 2.

Czechowé s Cýsařem táhnau na Poláky.

1157. Vmjnil Cýsař Frydrych gesstě téhož léta hned po Letnicých do Wlach na odbognjky Medulánské táhnauti, wssak různice, kteréž tehdáž o Polsko znikly, gemu w tom překážku včinily, y chtěl ge prwé přetrhnauti, tak aby wssudy pokog byl. Byli totiž w Polssté toho času třj bratři, Wladislaw, Boleslaw a Měsko. Tito dwa rozdělíwsse mezy sebe Knjžetstwj Polské, Wladislawa wyhnali, kterýž se neyprw do Czech k Knjžeti nassemu, a potom také k Cýsaři vtekl, gich za pomoc žádage. Cýsař na přjmluwu Knjžete Czeského smilowaw se nad Wladislawem Polským, kterýž gako bludná owce sem y tam gezdil, wyprawil posly swé k Boleslawowi Polskému, gemu přikazuge, aby bratru swému Wladislawowi djlu Knjžetstwj, což gemu po otcy náleželo, postaupil. A wida, že toho Boleslaw ani Měsko včiniti nechce, sebral wogsko weliké, a wtrhl mocně do země Polské Wladislaw Knjže Czeské na žádost Cýsařowu také s swými

1 *Vincent.* p. 45. Hágek w listu 188.
2 Continuator p. 348.

mi bratřjmi Gindřichem a Theobaldem, y s Knjžaty Morawskými, a s znamenitým wogskem Cžeským do pole se wyprawil, a s Cýsařem se spogil. Obě pak wogska položili se při řece Odře nedaleko Hlohowa. Polácy na druhém břehu leželi, magjce w swém wogsstě Rusy, Prussáky, Perssany a Pomořany, kteřj gim na pomoc přitáhli. Cžechowé nalezsse brod w té řece, tu se kwapně přes ni přeprawili 1, za nimiž také Cýsař s swými Němcy spěssně na druhý břeh dorazyl. To se dwanecýtmý den měsýce Srpna zběhlo. Polácy vlekssе se přenáramně, město Hlohow y giná města zapáliwsse, zkazyli, aby se w nich nepřátelé gegich neosadili, nazpátek rychle pospjchagjce. A widauce, že takowé sýle odepřjti nemohau, poslali posly swé k Wladislawowi Knjžeti Cžeskému, geho za přjmluwu v Cýsaře žádagjce, tak že se chtj Cýsaři pokořiti a Wladislawa wyhnaného do země pustiti. Wladislaw nasse Knjže na žádost gich to včiniti sljbil a včinil. Tak když Cýsař Frydrych přitáhl s swými Němcy až do gedné wsy w Biskupstwj Poznanském, kteráž slaula Křižowa, tu Knjže Cžeské snažně geho za milost Knjžatům Polským prosyl. Cýsař gako Pán na Wladislawa Cžeského laskawý to včinil a gim to odpustil. A tu byl Boleslaw Knjže Polské od Knjžete Cžeského před Cýsaře přiweden, a tak přistaupil bosýma nohama, a nesa nahý meč na swé ssigi 2, nebo tak mu to vloženo bylo. Tu stoge před Cýsařem, za L. P. 1157.

1 Wladislaus primus cum omni militia sua super dictum fluvium forti impetu transit. *Vincent.* p. 46.

2 Discalceatus pedibus, nudum super se ferens gladium. *Vincent.* p. 46.

L. P. 1157. a ſſtaſtné do Wirepurka přigew, od Cýſaře miloſtiwé a wděčné přigat byl, neboť gemu dobré nowiny od Krále Vherſkého, že mu tototižto proti odbognjkům pomůže, přineſl. Odwedw mu oſoby Polſké záſtawné, gménem Knjžete Czeſkého za to ho žádal, aby woleného Biſkupa Holomauckého podlé ſtarobylého obyčege potwrdil, což on bez prodlenj včinil a geg k Arnoldowi Arcybiſkupu Mohuckému poſlal, aby ho poſwětil, což ſe w Erfurtě ſtalo, neboť tam tehdáž Arcybiſkup bytem byl. Po wyřjzenj wſſech těch wěcý nawrátili ſe Czechowé s weſeljm do wlaſti ſwé [1].

Wladiſlaw Knjže za Krále Czeſkého wyhláſſen byl.

1158. Mezy tjm pak čaſem Cýſař Frydrych ſgezd položil w Kzezně na den gedenáctý měſýce Ledna, přikázaw wſſem k Cýſařſtwj náležitým Knjžatům, aby ſe tu na ten vložený čas ſgeli. A oni včinili tak, a přigeli v welikém počtu. Knjže Wladiſlaw pogaw s ſebau Biſkupa Danyele, Protaza Kancléře, oba bratřj ſwé, a mnoho znamenitých Panů Czeſkých také ſe tam nagjti dal. Když ſe wſſickni shromáždili, Cýſař poſadiw ſe w ſwém Cýſařſkém oděwu na ſwé ſtolicy, rozkázal ſe wſſem okolo ſebe Knjžatům poſaditi. To když ſe ſtalo, Cýſař ſám ſwými vſty oznámil gim, gakau těžkoſt trpj od měſſťanůw těch Medulánſkých, a že on nikoli té křiwdy déle ſnéſti nemůže, kterauž oni gemu y mnohým gebo poddaným činj z ſwé pyſſné zůřiwoſti, přitom

1 *Vincentius* p. 47.

tom gak prwé tak y nynj že gich žádá gako L. P.
swých wěrných milých, aby gemu proti týmž 1158.
Medulánským pomoc včinili. Knjžata wy-
slyssewsse žádost Pána swého wssickni gedno-
sworně to včiniti slibili. Wladislaw pak
Knjže Czeské obzwlásstně oznámil Cýsaři, kte-
rak má giž mnoho lidu připraweného pohoto-
wě, a že s njm hned chce táhnauti a před
Medulánem sám osobně se postawiti, z čehož
Cýsař a Knjžata Rjšská welmi se radowali a
Wladislawowi za to děkowali. A potom se
hned weřegně konalo, oč se dotud tagně ge-
dnalo. Nebo Cýsař pohleděw na Wladisla-
wa a na Knjžata tu přjtomná, řekl: "Poně-
wadž mnohá dobrodinj sme poznali a gesstě
poznáwáme od Wladislawa tohoto nassého
wěrného a celého přjtele, Knjžete Czeského,
gest gistě za sprawedliwé, abychom gemu ta-
ké něgakau zwlásstnj milost včinili.„ Knjža-
ta to vznawsse, řekli, že se gim zdá owssem za
slussné, aby se Cýsař tak gakž na geho Weleb-
nost slussj, Knjžeti Czeskému hognými dary
na zlaté a na střjbře odslaužil. Ale Cýsař
mage giný aumysl, powolaw Wladislawa bljž
k sobě, takto k němu weřegně promluwil:
"Wssem Knjžatům a celé Rjssi nassj owssem
dobře powědomo gest, že sy nám swau stálau
wěrnostj weliké a znamenité služby prokázal,
že sy osobu nassi a wěrné nasse vstawičně a
vpřjmě milowal, že sy pro dobré a vžitek Rjj-
sse nassj swého wlastnjho žiwota a žiwotů Cze-
chůw swých onehdy při wálce Polské nasadil,
takowau tedy twau vdatnost a stálau wěr-
nost rozwážiwsse y žádagjce, abys y budaucně
nassjm wěrným přjtelem byl, protož sme vmj-
nili tobě takowého důstogenstwj, kteréhož sy po-

L. P. žádal, ſſtědře vděliti, neboť nám dobře zná-
1158. mo geſt, že země twá Cžeſká zlatem a ſtřjbrem hogně oplýwá, kterěhož ty nikoli nepotřebugeš, pročež přigmi z miloſti Božj a naſſj dobré wůle tuto korunu Králowſkau, též y moc a důſtogenſtwj Králowſké w Králowſtwj twém [1]. A wzaw korunu zlatau předrahými perlami a kameny ozdobenau, wſtawil gi na hlawu Wladiſlawowu. Y řekl Cýſař hlaſytě: "Slyſſte wſſecka Knjžata, Hrabata a Páni, y ginj wſſickni wěrnj Cýſařſtwj Ržjmſkého, Wladiſlaw Knjže Cžeſké on geſt Král Cžeſký," a pogaw geg Cýſař y poſadil ho tak w té koruně wedlé ſebe. A tu Knjžata Cžeſká, totiž bratřj Wladiſlawowi, Biſkup Danyel, kanownjcy a ginj tu přjtomnj Cžechowé welmi ſe z toho radowali, křičjce: "Chwála Bohu a ſláwa Wladiſlawowi, Králi Cžeſkému." To ſe ſtalo gedenáctý den měſýce Ledna roku ſwrchu položeného [2].

Nowý Král Wladiſlaw gak Cýſaři tak y Knjžatům Ržjšſkým poděkowaw, opět ge vgiſſťowal, že ſám oſobně a s znamenitým wogſkem Cžeſkým Cýſaři a Ržjſſi gebo potáhne na pomoc proti Medulánu, tak aby tjm ſnáze to pewné, mocné, wſſak odbogné měſto ſkrotiti a gebo nádhernoſti ponjžiti mohli, z čehož ſe Rytjři Němečtj welmi radowali, a že zagiſté wjtězſtwj obdržj, giž o tom nepochy-

1 Accipe ex Dei gratia & noſtra benevolentia, tibi quam tradimus, regni coronam, & regiæ poteſtatis & honoris dignitatem in regno tuo. Cont. p. 351.
2 Imperator prædictum Ducem coram omnibus ſuis Principibus tertio Idus Ianuarii regio ornat Diademate & de Duce Regem faciens tanto exornat decore. *Vincent.* p. 48. *Radevicus* & alii.

chybowali, znagjce vdatnost a hrdinstwj náro- L. P.
du Czeského. A po wykonánj wssebo toho, 1158.
dán gest list od Cýsaře Králi Wladislawo-
wi, gehož gest tuto weypis slowo od slowa:

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. My Frydrych z Božj milosti Ržjmský Cýsař wždycky rozmnožitel Ržjsse. Poněwadž nás Bůh gak přirozeným tak y psaným zákonem k tomu wzbuzuge, abychom wssem spolu dobře činili, tedy My zwlásstě poctiti a powýssiti mjnjme takowých a těch, gessto nám w zprawowánj Ržjsse swau radau oprawdu pomáhagj, nás se wěrně a snažně přjdržj, pro slawu Ržjsse proti wsselikým nepřátelům vdatně bogugj a w rozličná se nebezpečenstwj wydáwagj, tak aby nadégi k odplatě swé statečnosti a k důstogenstwj ten měl, kdožby zmužile a sprawedliwé bogowal. Známo tedy buď nynégssjho y budaucýho wěku wssem Krystu a Ržjssi nassj wěrným, že My Cýsař Wladislawowi slawnému a statečnému Knjžeti Czeskému pro geho a wssech Czechůw znamenité nám prokázané sluzby 1 toho důstogenstwj ozdobnost, kterau děd a ginj předkowé geho okrássleni gsauce, giná Knjžata přewyssowali, korunu totiž aby nosyti mohl, dali sme gemu y wssem náměstkům geho na wěčné časy dáwáme. Chceme tedy tomu a mocý nassj nezrussitedlné vstanowugeme, aby dotčený Wladislaw těch časůw, kterýchž My korunu na hlawě nosýme, on také nosyti mohl, totiž na den slawný Božjho Narozenj, na Welikunoc a na Letnice, to gest při slawnosti Ducha swatého. Nadto gesstě na den sw. Wáclawa a sw. Wogtěcha,

1 Ob insignia servitii & devotionis tam ejus quam omnium Bohemorum merita. Dipl.

L. P. 1158. cha, proto že on ty ſwaté gakožto orodowny ſwé nad giné ctj a welebj. A gakož Nám při takowých ſlawnoſtech toliko Arcybiſkupowé a Biſkupowé korunu na hlawu wſkawugj, tak také dotčenému Knjžeti Cžeſkému od žádného giného člowěka koruna na hlawu wſtawena býti nemá, krom od Danyele naſſeho milého, welebného Biſkupa Prazſkého, a od Jana Biſkupa Holomauckého y od giných gich budaucých náměſtkůw. Pakliby tu Holomaucký Biſkup přjtomen býti nemohl, tedy Biſkup Prazſký, protože důſtogněgſſj geſt, obau Biſkupůw mjſto aby zaſtal. Též y Holomaucký včiniti má, geſtližeby Prazſký nebyl přjtomen. Nadto také přidáwáme gemu Wladiſlawowi y geho budaucým náměſtkům a tobo potwrzugeme, aby tu daň, kterauž od dawnjch čaſůw z Polſky geho předkowé Knjžata Cžeſká brali, a gj požjwali, geſſtě aby on Wladiſlaw gj bral, gj požjwal y geho potomcy na čaſy wěčné a budaucý. Aby wſſak toto naſſe nadánj a vſtanowenj gemu Wladiſlawowi a geho budaucým vdělené wěčnau pewnoſt obdrželo, liſt tento kázali ſme způſobiti a geg naſſj pečetj vpewniti a vtwrditi v přjtomnoſti ſwědkůw doſtatečných, gichž gména gſau: Ebrhard Arcybiſkup Salcpurſký, Wiceman Arcybiſkup Makdeburgſký, Gindřich Biſkup Rjezenſký, Eberhard Biſkup Bamberſký, Kunrád Biſkup Paſowſký, Otto Biſkup Fryzyngenſký a Danyel Biſkup Prazſký. Gindřich Weywoda Rakauſký, Frydrych Knjže Sſwábſké, Ludwjk Landkrabě Durynkſký, Adalbert Markrabě Saſký, Otto Markrabě Mjſſenſký, Otto a Frydrych Hrabata Falcká. Dán w Rjezně oſmnáctého dne meſýce Ledna, páté indykcý, léta Bo-

Božjho tisýcýho stého padesátého osmého, krá- L. p.
lowstwj nasseho roku ssestého a Cýsařstwj 1158.
třetjho „ 1.

O tom listu Wáclaw Hágek w kronyce swé takto pjsse: "Tomu každý aby gistě wěřil, že tento list gest až do dnessnjho dne při dskách zemských na pargaméně literami latinskými napsaný, celý a neporussený s pečetj na bjlém wosku Frydrycha Cýsaře, kterýž sem gá widěl a geg w swých rukau měl, a tento wýpis z něho sem wypsal.„ Z čehož saudjm, že se Hágkowi, když kronyku swau spisowal, rozličných spisůw z desk zemských, prwé než shořely, podáwalo, z kterých on mnohé důležité wěcy do kronyky swé položiw, tak ge nám zachowal, a před ohněm, kterýž léta 1541. wssecky téměř staré paměti, y také list tento Frydrychůw pohltil, sstastně a opatrně schránil. Že pak Cýsař Wladislawa w tomto listu ne Králem, než toliko Knjžetem Czeským gmenuge, to se proto děge, že Wladislaw od Biskupůw na Králowstwj Czeské gesstě nebyl pořádně ani korunowán ani pomazán, a tak geg Cýsař w takowém listu Králem nazýwati neměl. Neboť takowý byl těch časůw obyčeg.

Sněm w Praze.

Nowý pak Král Czeský Wladislaw ty wěcy wyřjdiw, a s Cýsařem si rozžehnaw, bral se s swými do Czech, a nawrátiw se wesele do Prahy, tu hned Pány a Rytjře obeslal, a gim obec-

1 Pulkawa w listu 262. Hágek w listu 189. Dobner Annal. Tom. VI. p. 378.

L. P. 1158. obecný sněm na gistý den položil 1. Když wssickni pospolu byli, Král wssed mezy ně, oznámil gim, kterak geg Cýsař za Krále, a zemi Czeskau za Králowstwj wyhlásyl, a že za takowé gemu vdělené důstogenstwj sám osobně s Cýsařem do zemj Wlaských wogensky táhnauti a gemu proti neprátelům geho na pomoc přispěti chce. Páni to wyslyssewsse, welmi to těžce nesli, prawjce, že Král nedobře gednal, proto že se to wsse bez gegich rady a wůle wygednalo 2, y doložili, že ten, genž to Wladislawowi radil, owssem smrti hoden gest, a aby y vkřižowán byl, že toho zaslaužil. Wěděltě o tom dobře, že se to wssecko radau a nabádánjm Danyele Biskupa dálo, a tak se na něg welice zlobili. Bylo pak těch časůw w Czechách za práwo, že Knjže bez powolenj Panůw žádné wogny začjti a wésti nemohl. Král znamenaw, že Páni na Biskupa bigj, řekl: "Což sem koli Cýsaři přislibil, k tomu mi nižádný člowěk neradil, než sám sem to z wlastnj swé wůle včinil, abych gemu wděčnost za to mně vdělené důstogenstwj prokázal. Wssak wám prawjm, kdožkoli z wás mně w taženj tomto nápomocen bude, tomu gá se slussně odměnjm a penězy ho dostatečně opatřjm. Kdož pak semnau na tu wognu táhnauti nehodlá, a radégi se s ženami kochati a zaháleti chce, nechť sobě doma za kamny sedj." Ta řeč Králowa když se mezy Czechy roznesla, tu se hned ochotně zbraně chopili a proti Medulánským na wognu táhnauti dychtili.

1 Bohemiæ Baronibus generalis curia Pragæ celebranda indicitur. *Vinc.* p. 48.

2 Quod sine eorum consilio tale quid actum esset. *Idem* l. c.

tili. Tu se hned synowé vrozených Czechůw na tu wognu chystali, zbraň oprawowali a meče brausyli, wálečné zpěwy zpjwagjce a o obležený Medulánu toliko rozpráwěgjce. Pacholjkowé mjsto kleče, čertadla a radlice chopili se osstjpůw, kopj, čekanůw a tesákůw, wesele se na tu wognu strogjce. Ženy a panny to znamenawsse, welmi se w srdcých swých vlekly a zkormautily, přenáramně plakaly a hořekowaly, a obáwagjce se, žeby gich manželowé a ženichowé w té wogně a na tom dalekém tažený zahynuli, gim toho zbraňowaly. Wssak málo pořjdili, nebo Czechowé po té wogně tuze dychtili. To wida Král Wladislaw, opět sněm položil [1], a tu se s Pány o to radil a to také zřjdil, mnohol lidu wálečného a gakých heytmanůw s sebau na tu wognu by potřebowal. Ł. p. 1158.

O tažený Czechůw na Medulán.

Po wyřjzený wssech těch wěcý na tom sněmu rozkázal Král Wladislaw swé praporce barwy růžowé rozestřjti a počal to tažený, mage při boku bratra swého Theobalda Knjže, Danyele Biskupa Pražského, Protaza Kancléře, genž byl také Probosstem Wyssehradským, a mnoho Panůw a Rytjřůw znamenitých a wýborně oděných. Za njm se hnuli ostatný zástupowé zmužilých Czechůw a vdatných Morawanůw. Bylo pak toho lidu wýborného a pěkně wypraweného as pět tisýc. A tu bylo weliké kwjlený a nařjkáný od manželek s muži swými se-

1 Ad eligendam contra Mediolanum militiam curia Pragæ Bohemis indicitur. *Vincent.* p. 49.

L. P. 1158. se laučjcých. Synáčkowé a dcerussky widauce, an gegich matky plačj, též blasyté plakali. Czechowé pak wesele do Němec pospjchali, a dostawsse se do Rzezna, a znamenawsse, že wogska Cýsařská gesstě prodléwagj, napřed táhli, potrawy sobě hognost mocý a mečem opatřiwsse. Když pak k horám, genž Německau zemi od Wlaské dělj, a gimž nynj Alpes řjkagj, přirazyli, tu weliký nedostatek sspjže trpěli, neboť ti horácy strach před Czechy magjce, wssickni prchli a w lesých se y s dobytkem a obilým skryli, a tak Czechowé hladem trápeni byli. Wssak pospjchagjce, w krátkém čase k horám Počinským dorazyli, a tu hognost dobrého wjna nalezsse, opět se gjm posylnili a obweselili. Tudy se postawiwsse, wogsk Cýsařských očekáwali, a Trydentinsstj gim hognost potrawy za hotowé penjze dodáwali. Mezy tjm pak wogska Německá s Cýsařem také táhla, a tak nassi Czechowé strhsse stany, opět dále a napřed pokračowali, a učiniwsse sobě z lodj most na řece Ataze až za Weronu město králowské táhli, a tu mezy rozkossnými lesy stany swé rozbili, a stromy cytronowé, pomorančowé a oljwowé sekawsse, na ohnisstjch pálili. To znamenawsse Weronsstj, y žádali Krále Wladislawa, aby se s swými Czechy dále hnul, prawjce, že se hned na kraginu Brýksenskau dostane, a že ti Brýksensstj také s Medulančany proti Cýsaři se vmluwili, a tak že gsau nepřátelé Cýsařowi; to aby Král včinil, mnoho gemu peněz dáti přisljbili. Král prosby gich wyslyssew, wtrhl do kraginy Brykssenské, a tu se rozkázal wogsku položiti na rowinách překrásných, cytronowým, oljwowým a fjkowým stromowjm wysazených,

zených, tak že se Czechům widělo, gakoby w L. P.
rági byli. Gedné pak nocy Brykſenſſtj připad- 1158.
ſſe na předni ſtráže wogſka Czeſkého, něco
gich pobili a koně s ſebau odwedli [1]. Král
Wladiſlaw o tom zwěděw, hned rozkázal ce-
lému wogſku ſwému do zbroge gjti, y zřjdiw
ge, gako k bitwě hotowé, a v proſtřed něho
ſe poſtawiw, vpřjmo k měſtu Brykſenſkému
táhl a nedaleko zdj měſtſkých ſe poſtawil. Tu
Rytjři Czeſſtj až k branám dorážeti a Bryk-
ſenſkých k bitwě pobjzeli. Ale oni ſylné a do-
bře oděné y pořádné wogſko před ſebau wi-
dauce, neſměli z měſta wytáhnauti a s Czechy
ſe polem potkati, za dobré magjce toliko na
zdech měſtſkých ſtáti a gich brániti. To wida
Král, hnul ſe s wogſkem ſwým a položil ſe na
přjhodném a weſelém mjſtě nedaleko měſta
mezy rozličným obiljm a ſtromowjm, a tak tu
Czechowé čtrnáct dnj leželi, a wygjždégjce na
picowánj mnoho dobytka a giných potraw hog-
noſt do leženj ſwého přiwáželi, a widauce, že
žádný nebránj, kraginu tu wſſecku Brykſenſkau
wybrali a pohubili [2].

Měſſťané Brykſenſſtj magjce zprávu, že
ſe také Cýſař s wogſkem ſwým přibližuge, po-
ſlali poſly ſwé do leženj Czeſkého, žádagjce
pokogného rozmluwenj. To když gim dopu-
ſſtěno bylo, přiſtaupili neyprw k Danyelowi
Biſkupu, proſýce ho, by ſe za ně v Krále při-
mlauwal a gemu gegich žádoſt přednesl, že
totiž gegich ponjžená proſba geſt a žádoſt, aby
gim Král Wladiſlaw v Cýſaře Frydrycha mi-
loſt

1 *Otto Morena* apud *Leibnit.* Tom. I.
2 *Vincent.* qui aderat, p. 50.

L. p. 1158. žádal, sstědře vděliti, neboť nám dobře známo gest, že země twá Cžeská zlatem a střjbrem hogně oplýwá, kteréhož ty nikoli nepotřebuges, pročež přigmi z milosti Božj a nassj dobré wůle tuto korunu Králowskau, též y moc a důstogenstwj Králowské w Králowstwj twém 1. A wzaw korunu zlatau předrahými perlami a kameny ozdobenau, wstawil gi na hlawu Wladislawowu. Y řekl Cýsař hlasytě: "Slyssite wssecka Knjžata, Hrabata a Páni, y ginj wssickni wěrnj Cýsařstwj Římského, Wladislaw Knjže Cžeské on gest Král Cžeský ,, a pogaw geg Cýsař y posadil ho tak w té koruně wedlé sebe. A tu Knjžata Cžeská, totiž bratřj Wladislawowi, Biskup Danyel, kanownjcy a ginj tu přjtomnj Cžechowé welmi se z toho radowali, křičjce: "Chwála Bohu a sláwa Wladislawowi, Králi Cžeskému.,, To se stalo gedenáctý den měsýce Ledna roku swrchu položeného 2.

Nowý Král Wladislaw gak Cýsaři tak y Knjžatům Řjšským poděkowaw, opět ge vgisstowal, že sám osobně a s znamenitým wogskem Cžeským Cýsaři a Řjssi geho potáhne na pomoc proti Medulánu, tak aby tjm snáze to pewné, mocné, wssak odbogné město skrotiti a geho nádhernosti ponjžiti mohli, z čehož se Rytjři Němečtj welmi radowali, a že zagisté wjtězstwj obdržj, giž o tom nepochy-

1 Accipe ex Dei gratia & noſtra benevolentia, tibi quam tradimus, regni coronam, & regiæ poteſtatis & honoris dignitatem in regno tuo. Cont. p. 351.

2 Imperator prædictum Ducem coram omnibus ſuis Principibus tertio Idus Ianuarii regio ornat Diademate & de Duce Regem faciens tanto exornat decore. *Vincent.* p. 48. *Radevicus* & alii.

chybowali, znagjce vdatnost a hrdinstwj náro- L. P.
du Czeského. A po wykonánj wssebo toho, 1158.
dán gest list od Cýsaře Králi Wladislawo-
wi, gehož gest tuto weypis slowo od slowa:

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. My Frydrych z Božj milosti Řjmský Cýsař wždycky rozmnožitel Řjsse. Poněwadž nás Bůh gak přirozeným tak y psaným zákonem k tomu wzbuzuge, abychom wssem spolu dobře činili, tedy My zwlásstě poctiti a powýssiti mj-njme takowých a těch, gessto nám w zprawo-wánj Řjsse swau radau oprawdu pomáhagj, nás se wěrně a snažně přjdržj, pro slávu Řjs-sse proti wsselikým nepřátelům vdatně bogu-gj a w rozličná se nebezpečenstwj wydáwagj, tak aby naděgi k odplatě swé statečnosti a k důstogenstwj ten měl, kdožby zmužile a spra-wedliwě bogowal. Známo tedy buď nyněgssj-ho y budaucýho wěku wssem Krystu a Řjssi nassj wěrným, že My Cýsař Wladislawowi slawnému a statečnému Knjžeti Czeskému pro geho a wssech Czechůw znamenité nám proká-zané služby [1] toho důstogenstwj ozdobnost, kterau děd a ginj předkowé geho okrássleni gsau-ce, giná Knjžata přewyssowali, korunu totiž aby nosyti mohl, dali sme gemu y wssem ná-městkům geho na wěčné časy dáwáme. Chce-me tedy tomu a mocý nassj nezrussitedlně vsta-nowugeme, aby dotčený Wladislaw těch ča-sůw, kterýchž My korunu na hlawě nosýme, on také nosyti mohl, totiž na den slawný Bo-žjho Narozenj, na Welikunoc a na Letni-ce, to gest při slawnosti Ducha swatého. Nad-to gesstě na den sw. Wáclawa a sw. Wogtě-cha,

1 Ob insignia servitii & devotionis tam ejus quam omnium Bohemorum merita. Dipl.

L. P. 1158. cha, proto že on ty swaté gakožto orodownjky swé nad giné ctj a welebj. A gakož Nám při takowých slawnostech toliko Arcybiskupowé a Biskupowé korunu na hlawu wstawugj, tak také dotčenému Knjžeti Czeskému od žádného giného člowěka koruna na hlawu wstawena býti nemá, krom od Danyele nasseho milého, welebného Biskupa Pražského, a od Jana Biskupa Holomauckého y od giných gich budaucých náměstkůw. Pakliby tu Holomaucký Biskup přjtomen býti nemohl, tedy Biskup Pražský, protože důstogněgssj gest, obau Biskupůw mjsto aby zastal. Též y Holomaucký včiniti má, gestližeby Pražský nebyl přjtomen. Nadto také přidáwáme gemu Wladislawowi y geho budaucým náměstkům a toho potwrzugeme, aby tu daň, kterauž od dawnjch časůw z Polsky geho předkowé Knjžata Czeská brali, a gj požjwali, gesstě aby on Wladislaw gj bral, gj požjwal y geho potomcy na časy wěčné a budaucý. Aby wssak toto nasse nadánj a vstanowenj gemu Wladislawowi a geho budaucým vdělené wěčnau pewnost obdrželo, list tento kázali sme způsobiti a geg nassj pečetj vpewniti a vtwrditi v přjtomnosti swědkůw dostatečných, gichž gména gsau: Ebrhard Arcybiskup Salcpurský, Wiceman Arcybiskup Makdeburgský, Gindřich Biskup Rzezenský, Eberhard Biskup Bamberský, Kunrád Biskup Pasowský, Otto Biskup Fryzyngenský a Danyel Biskup Pražský. Gindřich Weywoda Rakauský, Frydrych Knjže Sswábské, Ludwjk Landkrabě Durynkský, Adalbert Markrabě Saský, Otto Markrabě Mjssenský, Otto a Frydrych Hrabata Falcká. Dán w Rzezně osmnáctého dne měsýce Ledna, páté indykcý, léta Bo-

Božjho tisýcýho ſtého padesátého osmého, krá- L. p.
lowſtwj naſſeho roku ſſeſtého a Cýſařſtwj 1158.
třetjho „ [1].

O tom liſtu Wáclaw Hágek w kronyce swé takto pjſſe: "Tomu každý aby giſté wěřil, že tento liſt geſt až do dneſſnjho dne při dſkách zemſkých na pargaméně literami latinſkými napſaný, celý a neporuſſený s pečetj na bjlém woſku Frydrjcha Cýſaře, kterýž ſem gá widěl a geg w ſwých rukau měl, a tento wýpis z něho ſem wypſal.„ Z čehož ſaudjm, že ſe Hágkowi, když kronyku ſwau ſpiſowal, rozličných ſpiſůw z deſk zemſkých, prwé než shořely, podáwalo, z kterých on mnohé důležité wěcy do kronyky ſwé položiw, tak ge nám zachowal, a před ohněm, kterýž léta 1541. wſſecky téměř ſtaré paměti, y také liſt tento Frydrychůw pohltil, ſſtaſtně a opatrně ſchránil. Že pak Cýſař Wladiſlawa w tomto liſtu ne Králem, než toliko Knjžetem Czeſkým gmenuge, to ſe proto děge, že Wladiſlaw od Biſkupůw na Králowſtwj Czeſké geſſtě nebyl pořádně ani korunowán ani pomazán, a tak geg Cýſař w takowém liſtu Králem nazýwati neměl. Neboť takowý byl těch čaſůw obyčeg.

Sněm w Praze.

Nowý pak Král Czeſký Wladiſlaw ty wěcy wyřjdiw, a s Cýſařem ſi rozžehnaw, bral ſe s ſwými do Czech, a nawrátiw ſe weſele do Prahy, tu hned Pány a Rytjře obeſlal, a gim obec-

1 Pulkawa w liſtu 262. Hágek w liſtu 189. *Dobner* Annal. Tom. VI. p. 378.

Ł. P. a ſſťaſtné do Wirtpurka přigew, od Cýſaře
1157. miloſtiwé a wděčně přigat byl, neboť gemu dobré nowiny od Krále Vherſkého, že mu totižto proti odbognjkům pomůže, přineſl. Odwedw mu oſoby Polſké záſtawné, gménem Knjžete Czeſkého za to ho žádal, aby woleného Biſkupa Holomauckého podlé ſtarobylého obyčege potwrdil, což on bez prodlenj včinil a geg k Arnoldowi Arcybiſkupu Mohuckému poſlal, aby ho poſwětil, což ſe w Erfurtě ſtalo, neboť tam tehdáž Arcybiſkup bytem byl. Po wyřjzenj wſſech těch wěcý nawrátili ſe Czechowé s weſeljm do wlaſti ſwé [1].

Wladiſlaw Knjže za Krále Czeſkého wyhláſſen byl.

1158. Mezy tjm pak čaſem Cýſař Frydrych ſgezd položil w Rzezně na den gedenácty měſýce Ledna, přikázaw wſſem k Cýſařſtwj náležitým Knjžatům, aby ſe tu na ten vložený čas ſgeli. A oni včinili tak, a přigeli v welikém počtu. Knjže Wladiſlaw pogaw s ſebau Biſkupa Danyele, Protaza Kancléře, oba bratřj ſwé, a mnoho znamenitých Panů Czeſkých také ſe tam nagjti dal. Když ſe wſſickni shromáždili, Cýſař poſadiw ſe w ſwém Cýſařſkém oděwu na ſwé ſtolicy, rozkázal ſe wſſem około ſebe Knjžatům poſaditi. To když ſe ſtalo, Cýſař ſám ſwými vſty oznámil gim, gakau těžkoſt trpj od měſſťanůw těch Medulánſkých, a že on nikoli té křiwdy déle ſněſti nemůže, kterauž oni gemu y mnohým gebo poddaným činj z ſwé pyſſné zůřiwoſti, při-

tom

1 *Vincentius* p. 47.

tom gak prwé tak y nynj že gich žádá gako L. P.
ſwých wěrných milých, aby gemu proti týmž 1158.
Medulánſkým pomoc včinili. Knjžata wy-
ſlyſſewſſe žádoſt Pána ſwého wſſickni gedno-
ſworně to včiniti ſljbili. Wladiſlaw pak
Knjže Cžeſké obzwláſſtně oznámil Cýſaři, kte-
rak má giž mnoho lidu připraweného pohoto-
wě, a že s njm hned chce táhnauti a před
Medulánem ſám oſobně ſe poſtawiti, z čehož
Cýſař a Knjžata Rjšſká welmi ſe radowali a
Wladiſlawowi za to děkowali. A potom ſe
hned weřegně konalo, oč ſe dotud tagně ge-
dnalo. Nebo Cýſař pohleděw na Wladiſla-
wa a na Knjžata tu přjtomná, řekl: "Poně-
wadž mnohá dobrodinj ſme poznali a geſſtě
poznáwáme od Wladiſlawa tohoto naſſeho
wěrného a celého přjtele, Knjžete Cžeſkého,
geſt giſté za ſprawedliwé, abychom gemu ta-
ké něgakau zwláſſtnj miloſt včinili.„ Knjža-
ta to vznawſſe, řekli, že ſe gim zdá owſſem za
ſluſſné, aby ſe Cýſař tak gakž na geho Weleb-
noſt ſluſſj, Knjžeti Cžeſkému hognými dary
na zlaté, a na ſtřjbře odſlaužil. Ale Cýſař
mage giný aumyſl, powolaw Wladiſlawa bljž
k ſobě, takto k němu weřegně promluwil:
"Wſſem Knjžatům a celé Rjſſi naſſj owſſem
dobře powědomo geſt, že ſy nám ſwau ſtálau
wěrnoſtj weliké a znamenité ſlužby prokázal,
že ſy oſobu naſſi a wěrné naſſe vſtawičně a
vpřjmě milowal, že ſy pro dobré a vžitek Rjj-
ſſe naſſj ſwého wlaſtnjho žiwota a žiwotů Cže-
chůw ſwých onehdy při wálce Polſké naſadil,
takowau tedy twau vdatnoſt a ſtálau wěr-
noſt rozwážiwſſe y žádagjce, abys y budaucně
naſſjm wěrným přjtelem byl, protož ſme vmj-
nili tobě takowého důſtogenſtwj, kteréhož ſy po-

L. P. 1158. žádal, ſſtědře vděliti, neboť nám dobře známo geſt, že země twá Czeſká zlatem a ſtříbrem hogně oplýwá, kteréhož ty nikoli nepotřebugeš, pročež přigmi z miloſti Božj a naſſj dobré wůle tuto korunu Králowſkau, též y moc a důſtogenſtwj Králowſké w Králowſtwj twém [1]. A wzaw korunu zlatau předrahými perlami a kameny ozdobenau, wſtawil gi na hlawu Wladiſlawowu. Y řekl Cýſař hlaſytě: "Slyſſte wſſecka Knjžata, Hrabata a Páni, y ginj wſſickni wěrnj Cýſařſtwj Ržjmſkého, Wladiſlaw Knjže Czeſké on geſt Král Czeſký„ a pogaw geg Cýſař y poſadil ho tak w té koruně wedlé ſebe. A tu Knjžata Czeſká, totiž bratřj Wladiſlawowi, Biſkup Danyel, kanownjcy a ginj tu přjtomnj Czechowé welmi ſe z toho radowali, křičjce: "Chwála Bohu a ſláwa Wladiſlawowi, Králi Czeſkému„ To ſe ſtalo gedenáctý den měſýce Ledna roku ſwrchu položeného [2].

Nowý Král Wladiſlaw gak Cýſaři tak y Knjžatům Ržjšſkým poděkowaw, opět ge vgiſſťowal, že ſám oſobně a s znamenitým wogſkem Czeſkým Cýſaři a Ržjſſi geho potřebné na pomoc proti Medulánu, tak aby tjm ſnáze to pewné, mocné, wſſak odbogné měſto ſkrotiti a geho nádhernoſti ponjžiti mohli, z čehož ſe Rytjři Němečtj welmi radowali, a že zagiſté wjtězſtwj obdržj, giž o tom nepochy-

1 Accipe ex Dei gratia & noſtra benevolentia, tibi quam tradimus, regni coronam, & regiæ poteſtatis & honoris dignitatem in regno tuo. Cont. p. 351.

2 Imperator prædictum Ducem coram omnibus ſuis Principibus tertio Idus Ianuarii regio ornat Diademate & de Duce Regem faciens tanto exornat decore. *Vincent.* p. 48. *Radevicus* & alii.

chybowali, znagjce vdatnost a hrdinstwj náro- L. P.
du Czeského. A po wykonánj wssebo toho, 1158.
dán gest list od Cýsaře Králi Wladislawo-
wi, gehož gest tuto weypis slowo od slowa:

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. My Frydrych z Božj milosti Rzjmský Cýsař wždycky rozmnožitel Rzjsse. Poněwadž nás Bůh gak přirozeným tak y psaným zákonem k tomu wzbuzuge, abychom wssem spolu dobře činili, tedy My zwlássté poctiti a powýssiti mj-njme takowých a těch, gessto nám w zprawo-wánj Rzjsse swau radau oprawdu pomáhagj, nás se wěrně a snažně přjdržj, pro slávu Rzj-sse proti wsselikým nepřátelům vdatně bogu-gj a w rozličná se nebezpečenstwj wydáwagj, tak aby nadégi k odplatě swé statečnosti a k důstogenstwj ten měl, kdožby zmužile a spra-wedliwě bogowal. Známo tedy buď nynégssj-ho y budaucýho wěku wssem Krystu a Rzjssi nassj wěrným, že My Cýsař Wladislawowi slawnému a statečnému Knjžeti Czeskému pro geho a wssech Czechůw znamenité nám proká-zané služby 1 toho důstogenstwj ozdobnost, kterau děd a ginj předkowé geho okrássleni gsau-ce, giná Knjžata přewyssowali, korunu totiž aby nosyti mohl, dali sme gemu y wssem ná-městkům geho na wěčné časy dáwáme. Chce-me tedy tomu a mocý nassj nezrussitedlně vsta-nowugeme, aby dotčený Wladislaw těch ča-sůw, kterýchž My korunu na hlawě nosýme, on také nosyti mohl, totiž na den slawný Bo-žjho Narozenj, na Welikunoc a na Letni-ce, to gest při slawnosti Ducha swatého. Nad-to gesstě na den sw. Wáclawa a sw. Wogtě-cha,

1 Ob insignia servitii & devotionis tam ejus quam omnium Bohemorum merita. Dipl.

Ł. P. 1158. cha, proto že on ty swaté gakožto owodownjky swé nad giné ctj a welebj. A gakož Nám při takowých slawnostech toliko Arcybiskupowé a Biskupowé korunu na hlawu wstawugj, tak také dotčenému Knjžeti Cžeskému od žádného giného člowěka koruna na hlawu wstawena býti nemá, krom od Danyele nasseho milého, welebného Biskupa Pražského, a od Jana Biskupa Holomauckého y od giných gich budaucých náměstkůw. Pakliby tu Holomaucký Biskup přjtomen býti nemohl, tedy Biskup Pražský protože důstognégssj gest, obau Biskupůw mjsto aby zastal. Též y Holomaucký včiniti má, gestližeby Pražský nebyl přjtomen. Nadto také přidáwáme gemu Wladislawowi y geho budaucým náměstkům a toho potwrzugeme, aby tu daň, kterauž od dawnjch časůw z Polsky geho předkowé Knjžata Cžeská brali, a gj požjwali, gesstě aby on Wladislaw gj bral, gj požjwal y geho potomcy na časy wěčné a budaucý. Aby wssak toto nasse nadánj a vstanowenj gemu Wladislawowi a geho budaucým vdělené wěčnau pewnost obdrželo, list tento kázali sme způsobiti a geg nassj pečetj vpewniti a vtwrditi v přjtomnosti swědkůw dostatečných, gichž gména gsau: Ebrhard Arcybiskup Salcpurský, Wiceman Arcybiskup Makdeburgský, Gindřich Biskup Řjezenský, Eberhard Biskup Bamberský, Kunrád Biskup Pasowský, Otto Biskup Fryzyngenský a Danyel Biskup Pražský. Gindřich Weywoda Rakauský, Frydrych Knjže Sswábské, Ludwjk Landkrabě Durynkský, Adalbert Markrabě Saský, Otto Markrabě Mjssenský, Otto a Frydrych Hrabata Falcká. Dán w Řjezně osmnáctého dne měsýce Ledna, páté indykcý, léta Bo-

Božjho tisýcýho ſkého padeſátého oſmého, krá- L. p.
lowſtwj naſſeho roku ſſeſtého a Cýſařſtwj 1158.
třetjho„ 1.

O tom liſtu Wáclaw Hágek w kronyce ſwé takto pjſſe: "Tomu každý aby giſtě wěřil, že tento liſt geſt až do dneſſnjho dne při dſkách zemſkých na pargaméně literami latinſkými napſaný, celý a neporuſſený s pečetj na bjlém woſku Frydrycha Cýſaře, kterýž ſem gá widěl a geg w ſwých rukau měl, a tento wýpis z něho ſem wypſal.„ Z čehož ſaudjm, že ſe Hágkowi, když kronyku ſwau ſpiſowal, rozličných ſpiſůw z deſk zemſkých, prwé než shořely, podáwalo, z kterých on mnohé důležité wěcy do kronyky ſwé položiw, tak ge nám zachowal, a před ohněm, kterýž léta 1541. wſſecky téměř ſtaré paměti, y takě liſt tento Frydrychůw pohltil, ſſťaſtně a opatrně ſchránil. Že pak Cýſař Wladiſlawa w tomto liſtu ne Králem, než toliko Knjžetem Czeſkým gmenuge, to ſe proto děge, že Wladiſlaw od Biſkupůw na Králowſtwj Czeſké geſſtě nebyl pořádně ani korunowán ani pomazán, a tak geg Cýſař w takowém liſtu Králem nazýwati neměl. Neboť takowý byl těch čaſůw obyčeg.

Sněm w Praze.

Nowý pak Král Czeſký Wladiſlaw ty wěcy wyřjdiw, a s Cýſařem ſi rozžehnaw, bral ſe s ſwými do Czech, a nawrátiw ſe weſele do Prahy, tu hned Pány a Rytjře obeſlal, a gim obec-

1 Pulkawa w liſtu 262. Hágek w liſtu 189. *Dobner* Annal. Tom. VI. p. 378.

L. P. 1158. obecný ſněm na giſtý den položil 1. Když wſſickni poſpolu byli, Král wſſed mezy ně, oznámil gim, kterak geg Cýſař za Krále, a zemi Czeſkau za Králowſtwj wyhláſyl, a že za takowé gemu vdělené důſtogenſtwj ſám oſobně s Cýſařem do zemj Wlaſkých wogenſky táhnauti a genu proti nepřátelům gebo na pomoc přiſpěti chce. Páni to wyſlyſſewſſe, welmi to těžce neſli, prawjce, že Král nedobře gednal, proto že ſe to wſſe bez gegich rady a wůle wygednalo 2, y doložili, že ten, genž to Wladiſlawowi radil, owſſem ſmrti hoden geſt, a aby y vkřižowán byl, že toho zaſlaužil. Wěděli o tom dobře, že ſe to wſſecko radau a nabádánjm Danyele Biſkupa dálo, a tak ſe na něg welice zlobili. Bylo pak těch čaſůw w Czechách za práwo, že Knjže bez powolenj Panůw žádné wogny začjti a wéſti nemohl. Král znamenaw, že Páni na Biſkupa bigj, řekl: "Cožſem koli Cýſaři přiſljbil, k tomu mi nižádný člowěk neradil, než ſám ſem to z wlaſtnj ſwé wůle včinil, abych gemu wděčnoſt za to mnů vdělené důſtogenſtwj prokázal. Wſſak wán prawjm, kdožkoli z wás mně w taženj tomto nápomocen bude, tomu gá ſe ſluſſně odměnjm a penězy ho doſtatečně opatřjm. Kdož pak ſemnau na tu wognu táhnauti nehodlá, a raděgi ſe s ženami kochati a zaháleti chce, nechť ſobě doma za kamny ſedj." Ta řeč Králowa když ſe mezy Czechy rozneſla, tu ſe hned ochotně zbraně chopili a proti Medulánſkým na wognu táhnauti dychtili.

1 Bohemiæ Baronibus generalis curia Pragæ celebranda indicitur. *Vinc.* p. 48.

2 Quod ſine eorum conſilio tale quid actum eſſet. *Idem* l. c.

tili. Tu se hned synowé vrozených Čzechůw na tu wognu chystali, zbraň oprawowali a meče brausyli, wálečné zpěwy zpjwagjce a o oblezenj Medulánu toliko rozpráwěgjce. Pacholjkowé mjsto kleče, čertadla a radlice chopili se osstjpůw, kopj, čekanůw a tesákůw, wesele se na tu wognu strogjce. Ženy a panny to znamenawsse, welmi se w srdcých swých vlekly a zkormautily, přenáramně plakaly a hořekowaly, a obáwagjce se, žeby gich manželowé a ženichowé w té wogně a na tom dalekém tažen zahynuli, gim toho zbraňowaly. Wssak málo pořjdili, nebo Čzechowé po té wogně tuze dychtili. To wida Král Wladislaw, opět sněm položil [1], a tu se s Pány o to radil a to také zřjdil, mnoholi lidu wálečného a gakých heytmanůw s sebau na tu wognu by potřebowal. A. p. 1158.

O tažen Čzechůw na Medulán.

Po wyřjzenj wssech těch wěcý na tom sněmu rozkázal Král Wladislaw swé praporce barwy růžowé rozestřjti a počal to taženj, mage při boku bratra swého Theobalda Knjže, Danyele Biskupa Pražského, Protaza Kancléře, genž byl také Probosstem Wyssehradským, a mnoho Panůw a Rytjřůw znamenitých a wýborně oděných. Za njm se hnuli ostatnj zástupowé zmužilých Čzechůw a vdatných Morawanůw. Bylo pak toho lidu wýborného a pěkně wypraweného as pět tisýc. A tu bylo weliké kwjlenj a naříkánj od manželek s muži swými

se

1 Ad eligendam contra Mediolanum militiam curia Pragæ Bohemis indicitur. *Vincent.* p. 49.

L. P. se laučjcých. Synáčkowé a dceruſſky widaw-
1158. ce, an gegich matky pláčj, též hlaſytě plakali.
Cžechowé pak weſele do Němec poſpjchali, a
doſtawſſe ſe do Rzezna, a znamenawſſe, že
wogſka Cýſařſká geſſtě prodléwagj, napřed
táhli, potrawy ſobě hognoſt mocý a mečem
opatřiwſſe. Když pak k horám, genž Něme-
ckau zemi od Wlaſké dělj, a gimž nynj Al-
pes řjkagj, přirazyli, tu weliký nedoſtatek
ſſpjže trpěli, neboť ti horácy ſtrach před Cže-
chy magjce, wſſickni prchli a w leſých ſe y s
dobytkem a obilјm ſkryli, a tak Cžechowé hla-
dem trápeni byli. Wſſak poſpjchagjce, w krát-
kém čaſe k horám Počinſkým dorazyli, a tu
hognoſt dobrého wjna nalezſſe, opět ſe gjm
poſylnili a obweſelili. Tudy ſe poſtawiwſſe,
wogſk Cýſařſkých očekáwali, a Trydentinſſtj
gim hognoſt potrawy za hotowé penjze dodá-
wali. Mezy tjm pak wogſka Německá s Cý-
ſařem také táhla, a tak naſſi Cžechowé ſtrhſſe
ſtany, opět dále a napřed pokračowali, a vči-
niwſſe ſobě z lodj moſt na řece Ataze až za
Weronu měſto králowſké táhli, a tu mezy roz-
koſſnými leſy ſtany ſwé rozbili, a ſtromy cy-
tronowé, pomorančowé a oljwowé ſekawſſe,
na ohniſſtjch pálili. To znamenawſſe Weron-
ſſtj, y žádali Krále Wladiſlawa, aby ſe s ſwý-
mi Cžechy dále hnul, prawjce, že ſe hned na kra-
ginu Brykſenſkau doſtane, a že ti Brykſen-
ſſtj také s Medulančany proti Cýſaři ſe v-
mluwili, a tak že gſau nepřátelé Cýſařowi;
to aby Král včinil, mnoho gemu peněz dáti
přiſljbili. Král proſby gich wyſlyſſew, wtrhl
do kraginy Brykſenſké, a tu ſe rozkázal wog-
ſku položiti na rowinách překráſných, cytrono-
wým, oljwowým a fjkowým ſtromowjm wyſa-
zených,

ných, tak že se Czechům widělo, gakoby w Ł. P.
igi byli. Gedné pak nocy Brykſenſſtj připad= 1158.
na přednj ſtráže wogſka Czeſkého, něco
ch pobili a koně s ſebau odwedli [1]. Král
Bladiſlaw o tom zwěděw, hned rozkázal ce=
mu wogſku ſwému do zbroge gjti, y zřjdiw
, gako k bitwě hotowé, a w proſtřed něho
poſtawiw, wpřjmo k měſtu Brykſenſkému
hl a nedaleko zdj měſtſkých ſe poſtawil. Tu
ytjři Czeſſtj až k branám doráželi a Bryk=
nſkých k bitwě pobjzeli. Ale oni ſylné a do=
e oděné y pořádné wogſko před ſebau wi=
auce, neſměli z měſta wytáhnauti a s Czechy
polem potkati, za dobré magjce toliko na
ech měſtſkých ſtáti a gich brániti. To wida
rál, hnul ſe s wogſkem ſwým a položil ſe na
řjhodném a weſelém mjſtě nedaleko měſta
ezy rozličným obiljm a ſtromowjm, a tak tu
zechowé čtrnáct dnj leželi, a wygjžděgjce na
cowánj mnoho dobytka a giných potraw hog=
ſt do leženj ſwého přiwáželi, a widauce, že
dný nebránj, kraginu tu wſſecku Brykſenſkau
ybrali a pohubili [2].

Měſſtané Brykſenſſtj magjce zpráwu, že
také Cýſař s wogſkem ſwým přibližuge, po=
ali poſly ſwé do leženj Czeſkého, žádagjce
kogného rozmluwenj. To když gim dopu=
ěno bylo, přiſtaupili neyprw k Danyelowi
iſkupu, proſýce ho, by ſe za ně u Krále při=
lauwal a gemu gegich žádoſt přednesl, že
tiž gegich ponjžená proſba geſt a žádoſt, aby
m Král Wladiſlaw u Cýſaře Frydrycha mi=
loſt

1 *Otto Morena* apud *Leibnit.* Tom. I.
2 *Vincent.* qui aderat, p. 50.

L. P. lost způsobil a wygednal. A přitom přinesli
1158. Králi weliké dary, kterýž gim skrze téhož Danyele odpowěděl, že to rád chce včiniti. Po několika dnech Cýsař s swými zástupy přigel, a Král Wladislaw, genž tu giž čtrnáct dnj ležel, geho očekáwal; přjsstj Cýsařowa gsa wděčen, slawně proti němu wygel a poctiwě ho wjtal. Cýsař s swým wogskem položil se v té řeky, kteráž slowe Oliwa, a tu krásnj stanowé Cýsařsstj gsau rozbiti. Brykſenſstj to widauce, welmi se zstrassili, domnjwagjce se, že Cýsař káže hned k městu autok pustiti. A byloby se to gistě stalo, neb se Němcy giž k tomu připrawowali, wssak skrze přjmluwu Krále Cžeského těm Brykſenským milost byla zgednána. To když gim skrze posly od Danyele bylo oznámeno, wyslali k Cýsaři poctiwé posly a dali weliké dary, a nadto rukogmě postawili a přjsahami welikými se zawázali, že chtj proti Medulanským býti a na ně Cýsaři lidem a penězy slussnau pomoc včiniti. Po wyřjzenj těch wěcý hnula se wssecka wogska gak Německá tak Cžeská k Medulanu se přibližugjce. A když k řece Adwa řečené přitábli, tu se zastawiti musyli, neboť přes ni žádného brodu nebylo, a mostowé wssickni smetáni a rozsekáni byli. Na druhém pak břehu stálo mnoho Medulančanů, genž na Cýsařowo wogsko počali střjleti a hroznými hlasy křičeti a zlořečiti. Cýsařsstj také na ně ssjpy házeli, ale pro ssirokost té řeky nic gim vsskoditi nemohli. A tak přes tu welmi prudkau a hlubokau řeku přeprawiti se nemohauce, tu podlé nj stany swé rozbili. Král Wladislaw, Knjže Theobald a Biskup Danyel s swými Cžechy se málo dolegi na wýborných

po-

poljch položili a tu odpočjwagjce gedli, pili L. p.
a weséle hodowali. 1158.

Kterak Czechowé brod přes řeku nalezli.

Czechowé znamenawsse, že tu ležjce Medulanským málo budau mocy vsskoditi, protož se mnozý snažně o to pokausseli, aby mohli tu řeku přegeti, ale pro hlubokost a prudkost té wody nikoli nemohli toho včiniti. Gednoho wssak dne třj mužj statečnj, totiž Bernard syn Soběslawůw, a Odolen syn Střezkůw, Rytjřowé vdatnj, s gednjm gesstě pacholjkem na to se oddali, aby brod aneb mělčinu mohli nalezti. Po dlauhém hledánj a brozenj znamenawsse mjsto gedno, tudy se do řeky pustili. A když byli v prostřed řeky, tu w hlubinách tápagjce gednak koně na nich, gednak oni na konjch swrchu plowagjce, tak sem y tam se po wodě káceli [1], wssak we zdrawj se přes wodu na druhau stranu k břehu přeplawili. Toliko ten gegich pacholjk, snad že měl koně mdlého aneb že se o žiwot bál, nepřegew, k břehu se nawrátil. Ti wssak dwa Rytjřowé, Bernard a Odolen, zatočiwsse se na břehu zas se do wody pustili a ten brod pilně wyhledáwali, tak až se opět k břehu nawrátili a do wogska Czeského přigeli, dobrau nowinu oznamugjce. Y wysslat řeč po wssem wogssté, kterak Bernard a Odolen nalezli brod, přes kterýž se celé wogsko Czeské

1 Quos mediis fluctibus sic rotari vidimus. *Vincent.* p. 51. Neb ten Wincenc gsa kaplan Danyelůw, wssudy tu přjtomen byl, a wssecko poznamenal.

p. L. 1158. na druhau ſtranu přepravviti může. Král Wladiſlaw to vſlyſſew, a powolaw gich před ſebe, otázal ſe gich, bylili z druhé ſtrany řeky. A oni odpowěděli, že byli, a že to docela ſpatřili, žeby Cžeſké wogſko mohlo ſe tudy přeprawiti. Král toho welmi wděčen gſa hned kázal w wogenſký buben vdeřiti a wſſem býti pohotowě, na druhau ſtranu řeky aby ſe ſtrogili, a když wſſickni ſtáli na břehu, Bernard a Odolen prwnj ſe do wody puſtili. Wladiſlaw Král hned za nimi, též y ginj wſſickni až do poſlednjho, a tak ſſťaſtně tu řeku přegeli, wſſak několik gich, ſnad pro mdlobu ſwých konj vtonulo a zahynulo. Když giž wſſickni z té wody wen wygeli, a oſuſſowali ſe, w tom přitáhli Medulanſtj, chtjce brodu brániti. Cžechowé ge widauce, hned ſe na ně obořili a zewſſech ſtran ge obkljčiwſſe, ſtatečně ſe s nimi potýkali, tepauce ge a mordugjce bez ljtoſti, bog na nich obdrželi a mnoho gich zgjmali. Tu byl weliký křik, Cžechowé ſe z wjtězſtwj radugjce, a Medulančané nad porážkau hořekugjce. Mezy zagatými byl tu také gakýs kněz přiweden, člowěk břichatý a ſſediwý, mage komži mjſto brněnj a hlawu lyſau, ſſediwau a nepřikrytau, kteréhož tu na břehu chytili, an tam ſtoge, prakem ſwých bránil. Když geg tak před Krále přiwedli, wſſickni ſe tomu welice ſmáli, že ſe proti wogſku Králowſkému poſtawil, aby geg od břehu zahnal. Danyel Biſkup to wida, y wyproſyl ſobě toho kněze od Krále, a propuſtil ho ſwobodného 1.

Cže-

1 Vincent. p. 51.

Czechowé se opět s Medulančany bili. L. P. 1158.

Po tom wjtězstwj powolil Král swým Czechům do wsý a do městeček wyběhnauti, kteréž oni wybrawsse, mnoho rozličných wěcý a potrawy do wogska přinássěli. Sám se pak s wětssjm zástupem nahoru wedlé wody obrátil, neb wěděl že tam Cýsař kázal most přes řeku dělati, a tak aby gemu toho djla byl nápomocen. Wogska Cýsařská vhlédawsse lid wálečný z druhé strany wody, domnjwali se, žeby někdo táhl Medulanským na pomoc, y dali to rychle wěděti Cýsaři. Cýsař pospjchage, wsedl na swůg kůň, aby wygel na wrssek geden, odtud aby to wogsko nepřátelské mohl spatřiti. Wssak poznaw praporec Krále Czeského y slysse buben Czeský, welmi se tomu diwil on y ginj wssickni, kde se tu a kterak Czechowé z druhé strany té tak prudké a hluboké řeky wzali. A tu se Němcy z toho welmi radowali. A přitáhsse Czechowé k mjstu, kde most stawěli, ochotně dřjwj sekali, trámy tesali, a tak z swé strany až do nocy vstawičně most stawěli. Celé pak té nocy Czechowé y Král Wladislaw tu na holé zemi a pod ssjrým nebem ležeti a odpočjwali. A když switati počalo, zas se k té prácy obrátili. Medulanssti vslyssewsse, žeby Cýsařssý most přes wodu dělali, poslali weliký hauf lidu zbrognéha, aby tomu djlu překazyli a na druhau stranu Cýsaři s geho lidem nikoli nedopausstěli. Czechowé ge vzřewsse, stawenj mostu tu zatjm nechali a zbroge se chopiwsse, proti nepřátelům se zřjdili, a na ně tak statečně vdeřili, že ge porazyli a k autěku při-

L. P. nutili. Tu Cýſař z druhé ſtrany wody na to
1158. s ſwým wogſkem hleděl, kterak Cžechowé ty Wlachy tepau, mordugj a za nimi ſe gako chrti za zagicy sháněgj. Wſſak tu něco také Cžechůw bylo raněno, kteřj totiž přjliš ſměle na nepřátely doráželi. Tu Zweſt, purkrabě Mělnický zabit; a Djwa, rytjř vdatný, ſmrtedlně w hlawu raněn byl, gehožto wnuk, Bernard, to wida, puſtil ſe za tjm, genž ho ranil, y rozpoltil geg na dwé gako wepře. A tak w tom bogi Cžechowé mnoho Medulančanů pobili, weliké kořiſti nabrali, a toliko co gich bylo znamenitégſſjch, ty zgjmali, a ſedmdeſát gich před Krále přiwedli.

Po wykonánj té bitwy Wladiſlaw kázal ſwým Cžechům opět dřjwj noſyti a teſati, a některým kolj bjti, a tak z druhé ſtrany proti Cýſaři moſt dělati, aby od obau ſtran geg dělagjce brzo ſpogiti mohli. A tak když ten moſt dodělán byl, tu ſe hned Cýſař s ſwými wogſky přes něg na tu ſtranu, kdež Cžechowé ſtáli, přebral, a Wladiſlawowi Králi a wſſem Cžechům za to, že giž dwakrát nepřátely zbili, y také ten moſt dohotowiti pomáhali, děkowal. To ſe ſtalo čtyrmecýtmý den měſýce Cžerwence. Cžechowé na giném mjſtě geſſtě geden moſt rychle poſtawili, wſſak když weliká tjſeň byla, tu ſe ten moſt zlámal, a mnoho ſe lidj a neywjc Vhrůw a Cžechůw ztopilo, mezy kterými také byl Mladorka, panoš Danyelůw Biſkupa Prażſkého, muž zwláſſtnj vdatnoſti. Cýſař pak hned té nocy poſlal něco lidu z wogſka ſwého a kázal oblehnauti welmi pewný hrad Medulanſký, gménem Trec, a ten geſt málo w několika dnech dobyt. Cžechowé mezy tjm čaſem několik

men-

nenſſjch twrzý a měſtečel wzali, wybili a L. P.
pálili. 1158.

Cýſař hrad Treč dobře oſadiw, hnul ſe celým wogſkem ſwým y s Czechy k puſtému měſtu Lauda řečenému, kteréž Medulančané edlauho před tjm ſpálili, a téměř celé ozbořili, proto že ſe s nimi proti Cýſaři ti Laudenſſtj ſpolčiti nechtěli. Cýſař wgew tam, ázal na rynku toho měſta ſtany ſwé rozbiti, hledě na geho zkaženj a na ty zřjceniny pře-wyſokých někdy wěžj, a kráſných koſtelůw a wýborných domů, wjc ſe proti Medulanſkým hněwem rozpálil. Wladiſlaw Král Cžeſký na o hledě welmi to hořce neſl. W tom pak ča-u přiſſli poſlowé Medulanſkých k Cýſaři, přj-něřj žádagjce toliko na rozmluwenj. Cýſař radiw ſe o to s Wladiſlawem Králem, k to-u powolil. Wyſlanj Medulanſſtj předſtau-iwſſe před Cýſaře, poklonu až na kolena v-činiwſſe, za miloſt proſyli poddanoſt ſlibugjce. Cýſař ſwolaw Knjžata ſwá Německá, žádal d nich rady, kteřjž widauce pokoru Medu-anſkých, dali Cýſaři radu, aby ge na miloſt řigal a toho tak ſlawného měſta nekazyl a du z obau ſtran nehubil. To ſnad proto eywjc radili, aby ſe ſpjſſe do ſwých kragin awrátili. W tom pak Anzhelm, Rawenat-ký Arcybiſkup powſtaw, tuto řeč včinil a ka: "Neymiloſtiwěgſſj Cýſaři, Knjžata a páni, nediwjm ſe tomu, že ſe tak přimlauwá-e, neb neznáte obyčegůw Medulanſkých. lle mně geſt dobře známá gegich lſtiwá epprawoſt. Vměgj mnoho ſlibowati, ale ibůw ſwých neplnj. Mně ſe widj, poněwadž opowážili zámky a měſta znamenitá k Cý-ařſtwj náležitá kazyti a bořiti, že geſt za

 ſlu-

L. p. 1158. slussné, aby také Medulan zbořen byl, a gegich pycha aby skrocena byla. Buď gim takowau měrau odměřeno, gakauž oni giným měřili. A gakož oni nemilostiwj byli, tak y žádné negsau hodni milosti.„ To slysse Cýsař s swými Knjžaty přiwolil k té radě, a wedlé starodawnjho obyčege wyhodil z ruky swé rukawicy, tjm činé wýpowěd a oznamuge Medulanské býti zgewné nepřátely Cýsařstwj. A tu hned Cýsař rozkázal, aby se wssickni zástupowé k městu Medulanu hnuli a tam se položili. Mladssi a ti, gimž chtiwost bogowánj w srdcy byla, toho welmi wděčni byli a rychle se do zbroge strogili. A přitáhsse k městu, tu na těch rowinách a na wýborných poljch Medulanských stany swé rozbili a celé město na wssecky strany a wssudy wůkol a wůkol obehnali a obljčili. Bylo pak celé wogsko na sedm zástupů rozděleno. W prwnjm byl postawen Ludwjk, bratr Cýsařůw; w druhém byl Frydrych, bratr někdy Kunráda Cýsaře; w třetjm byl Wladislaw Král Cžeský s swými Cžechy k bitwě welmi chtiwými. A tak každý zástup měl něgaké znamenité Knjže za wůdce. Medulanssti spatřiwsse lid mnohý y gich způsob, s nimi se w poli potkati nemohli, ale zdi swé a přjkopy dobře osadiwsse, tu se brániti vmjnili.

Cžechowé opět Medulančany porazyli.

Cžasu gednoho Medulanssti otewřewsse bránu, genž slaula sw. Diwisse, proti kteréž ležel s swým zástupem Ludwjk, bratr Cýsařůw, mužně wyskočili, a na Ludwjka a lid geho welmi vkrutně počali střjleti, a on s swými proti

ti nim statečně boguge odpjral. Wssak wida, L. p.
že se gich wždy wjc a wjc z města řjtj, a ne- 1158.
moha gim odolati, rychle poslal k Králi Cze-
skému, žádage pomocy. Wladislaw hned bez meškánj rozkázal w bubny vdeřiti, a Czechowé rychle se přihotowiwsse, hned Ludwjkowi na pomoc táhli. Radewjk, kronykář, genž tu přjtomen byl, takto o tom pjsse: "Král Czeský křik bogugjcých vslyssew, hned gim na pomoc přispěti vmjnil. Welel tedy swým se co neyrychlegi zbroge chopiti, na koně wsedati, a on s wýbornégssjmi Rytjři, s bubny a trubači napřed pospjchnul. Czechowé ani na přjkopy a ohrady winičné, ani nesčestná a chrastinami porostlá mjsta nic nedbali, neboť koňowé Slowansstj tomu zwyklj gsauce, wssecko přeskakugj [1].,, Vhlédaw Ludwjk lid Czeský a gegich bubny a trubače vslyssew, hned statečnégi bogowal. W tom Czechowé přiběhsse vdeřili na Medulanské a w bok gim wskočili. Wladislaw Král sám neyprw mezy ně se w ačil, mnohé porážege, a gich wůdce, Dač řečeného, genž korauhew Medulanskau držel, swým kopjm w bok vhodiw, naskrze geg probnal, až na zemi padl a tu zdechl [2]. Král potom bez přestánj nepřátely stjhal a porážel, potřebugjcým na pomoc přispěl, statečně sobě počjnage a mnohých kusůw vdatných dokazuge, a tak že y vdatný bogownjk y dobrý Král gest, dokázal [3]. Rytjři pak Czesstj, kde který mohl,

 na

1 Ea vero consueti Slavorum equi facile evadere. *Radev.* l. c.

2 Ipsum Principem eorum & vexilliferum Dacium medium lancea perfodit. *Vincent.* p. 56.

3 Rex ipse Bohemiæ cominus acriter instare, laborantibus succurrere, hostem ferire, strenui militis & boni Regis officia simul exequebatur. *Radevic.* l. c.

L. P. 1158. na nepřátely ſe obořili. Tu byla tuhá bitwa, weliký třeſkot od ſſtjtůw, bleſk od mečůw a křik od lidu [1]. Tu mnoho ſtatečných Rytjřů z obau ſtran hrdinſky bogugjcých padlo. Medulančané o ſwobodu ſe potýkali; Czechowé pro ſláwu. Napoſledy pak Medulanſſtj ſýle a zmužiloſti Czechůw odolati a gich doráženj ſneſti nemohauce, ke zdem měſtſkým vtjkali, gež Czechowé až k ſamým branám, wždy ge tepauce, ſtjhali [2]. A byliby za nimi až do měſta wſkočili, než že giž noc tmawá připadla, wjtězowé ſlawnj s Králem ſwým ſe weſele do leženj nawrátili. Zahynuli pak w tom bogi tito Czeſſtj Rytjři: Mikuš, Otta, Zwěſtek a Herhard ſyn Grabiſſůw, gichž těla Biſkup Danyel tu w gednom kláſſteře nedaleko Medulanu pochowal. Raněných také mnoho do leženj přineſli a w ſtanjch ge hogili.

Od toho čaſu Medulanſſtj žádného wýpadu z měſta od té ſtrany nevčinili, obáwagjce ſe lidu Czeſkého, protož tudy brány kamenjm zaneſli a zataraſowali. Czechowé pak ničehož tudy řjditi nemagjce, ſem y tam po kragině nepřátelſké wybjhali, zámky, měſta a weſnice páljce a bořjce, s mnohými kořiſtmi ſe domů nawracowali. Přiwáděli také mnoho překráſných a mladých děwčat a žen zgjmaných do ſwého leženj, wſſak gim Danyel Biſkup Prazſký těch zagatých nenechal, neb ge od nich gednak penězy, gednak proſbami oſwobozowal, a tu ge Arcygahnowi ſwému, Peregry-

no-

1 Aderant Bohemi, tum dentum maxima vi certatur, maximo clamore cum infestis signis concurritur. *Radevic.* l. c.

2 Quos Bohemi victores usque ad ipsas portas caedentes insequuntur. *Vincent.* p. 56.

owik opatrowánj poraučel, kterýž ge do swého Ł. p.
tanu dowedw, tam ge chowal a těšsil, a do 1158.
města, když toho přjležitost měl, dowáděl [1].

Kterak se město Medulan Cýsaři poddalo.

Mezy tjm pak časem Cýsař každého dne sám
město obgjždél, a kdež se koli Medulanštj o
něco pokaussseli, s welikau gegich ztrátau ge po-
rážel. Přitom také wsselike nástroge wálečné,
kterýmiby se zdi bořiti a wywraceti mohli,
připrawowal, y také řebřjkůw nadělati roz-
kázal. To znamenawsse měssťané, weliká na
ně hrůza a strach přissel, a vwážiwsse, žeby
takowé mocy odolati nemohli, žádali milosti
a pokoge. Vtekli se tedy k Wladislawowi,
Králi nassemu, gemu weliké dary připowjda-
gjce, a za to ho pokorně žádagjce, aby gim v
Cýsaře milost zgednal, že se chtj rádi gemu
poddati a geho za Pána mjti. Wladislaw to
Cýsaři oznámil. A Cýsař s Wladislawem a
s ginými Knjžaty swými na to se vradiw, k
tomu swolil. A tu se skrze Krále Czeského tato
smlauwa včinila. Aby Medulanštj za swé
prowiněnj Cýsaři se pokořili a gemu dali za
winu deset tisýc hřiwen zlata, a proti Cýsaři
Pánu swému tomuto y budaucým aby nikdý
nebýwali. Laudanské město y Kumašské, kte-
ré zkazyli, aby zase wystawěli a Cýsaři wysta-
weného postaupili, a wjc se ho nevgjmali.
Wězně wssecky aby propustili skrze ruce Krá-
le Czeského, a včinili ge swobodné nic sobě při
nich nenechawagjce. Paláce Cýsařské y zá-
mek

1 *Vincent*, p. 58.

L. P. 1158. mek tu w swém městě aby zase dali wystawěti. Dwanáct Konsselůw Medulanských, které sám Cýsař k tomu vstanowil, aby bosýma nohama přissli před Cýsaře, gedenkaždý na swé ssigi nahý meč nesa, tak aby se gemu pokořili. A na splněnj toho wssého aby včinili přjsahy, a nadto tři sta vrozených a wznessených osob aby za rukogmé postawili. S těmi wýminkami poslánj gsau do města Eberhard Bamberský, a Danyel Prazský Biskupowé. Když ti poslowé to poselstwj oznámili, Medulanssti ge wděčně a radostně přigali, a to wssecko, což gim od Cýsaře a Knjžat vsty Danyelowými oznámeno bylo, splniti slibili. Tedy wčtwrtý den wysslo wessteré kněžstwo Medulanské s Arcybiskupem a kanownjky, dwa a dwa pořádně, až před stan Cýsařůw, a tu opět na milost přigati gsau. Potom dwanáct Konsselůw Medulanských w lněném oděwu bosýma nohama, nahé meče na swých ssigjch nesauce, před Cýsaře, an na swé stolicy sedj, pokorně předstaupili, z nichžto geden gménem Obert tato slowa promluwil: "Neynepřemoženěgssj Cýsaři, proti Pánu Bohu a twé milosti sme zawinili, neprawě sme včinili, a protož hrdla y statky swé twému panowánj y pomstě poddáwáme.„ Cýsař wzaw od nich meče, dal ge swým dwořanům, a Medulanské na milost přigal. A hned potom wssickni wsseďsse do prostranného stanu, kdež byla kapla Cýsařowa, aby tam Bohu djky wzdáwali, že ten pokog tak sstastně zawřjn byl. A tu se Cýsař na swau stolicy posadil, mage na hlawě korunu Cýsařskau, a znamenaw, žeby Král Cžeský koruny swé s sebau neměl, a žeby tu při službách Božjch bez koruny tak gako giná Knjžata

se-

ěti muſyl, y darowal gemu welmi drahau L. p.
ozdobně připrawenau korunu, kteréž ne- 1158.
wno předtjm od Krále Englického darem
ſtal. Wladiſlaw welmi wděčně gi přigaw,
l gi ſobě na hlawu wſtawiti, a tak tu přes
au mſſi, kterauž Arcybiſkup Medulanſký
ſwal, gakožto Král Czeſký korunau okráſſlen
ſeděl, a to ſe proto ſtalo, aby wſſecka
njžata gak Německá tak y Wlaſká tu přj-
mná o tom wěděli, a že Wladiſlaw Králem
ſk, přeſwědčeni byli [1]. A to ſe wſſe ſtalo na
n Narozenj Panny Marye aneb oſmého Zá-
měſýce. Po wykonánj té mſſe každý ſe do
ého ſtanu, a Medulanſſtj do měſta ode-
ali.

Když ſe ty wſſecky wěcy tak vrownaly, a
ſař a giná Knjžata ſe ſtrogili od Medula-
odtáhnauti, Wladiſlaw obtjžen gſa nemocý,
dal odpuſſtěnj od Cýſaře, aby ſe s ſwými
Czech nawrátiti mohl. Cýſař vſlyſſew o
ho zdrawj nedoſtatku, oſobně přiſſel do geho
nu, z té dobré a důležité ſlužby gemu welice
kuge, a mimo giné znamenité dary, také ti-
hřiwen zlata mu dal. A tu ſe Wladi-
w s Cýſařem přátelſky rozžehnaw, dal ſe
ceſtu a domů ſe nawracowal. Wogſko
jeſké zdlauha táhlo, ale Král poſpjchage giž
amecýtmý den měſýce Zářj do Prahy ſlawně
igel, a od ſwých Czechůw welmi radoſtně
igat byl. Pjſſe Dalemil, Hágek a ginj kro-
káři po nich, že Czechowé při tom obleženj
dnoho dne do měſta Medulanu wſkočili, že
ladiſlaw téhož čaſu ſedmi Rytjřům Czje-
ſm rozličných znamenj aneb erbů vdělil, a
aby

[1] Coram tot tam Allemaniæ quam Italiæ Principibus Re-
gio donat & exornat Diademate. *Vincent.* p. 60.

L. P. 1158. aby gich na swých ssjtjch pro budaucý pamět gegich statečnosti nosyli, že gim kázal. Nadto také pjssj, že při tom obleženj Medulanském Cýsař Frydrych Králi Wladislawowi a Czechům pro weliké Rjjssi včiněné služby a hrdinské kusy dal za erb králowský bjlého lwa s dwogitým ocasem w čerweném poli a pod korunau mjsto černého orla, kteréhož prwé vžjwali. Ale poněwadž Wincenc, genž tu přjtomen byl, a wssecky y ty neymenssj wěcy pilně poznamenal, o takowých přjhodách a wěcech žádné zmjnky nečinj, slussněť ge za wymysslené básně pokládám. O tom wssak lwu, kdy ho totiž Králowé Czesstj za erb přigali, swým časem a mjstem se wyprawowati bude.

O Danyelowi, Biskupu Pražském.

1159. Danyel Biskup Pražský po odgezdu Czechůw gesstě tam we Wlassjch zůstal, neb geg sobě Cýsař na Králi Wladislawowi wyžádal, kterýž, ač nerád k tomu swolil. Byl pak ten Biskup muž welmi wážný a w radách opatrný, gazyka Wlaského y Německého dobře powědom, protož geg Cýsař rád při sobě měl a geg sem y tam mjsto sebe posýlal. Obgjžděliť města Wlaská, totiž Bryksy, Mantowu, Weronu, Kremonu, Parmu, Mutinu a mnohá giná, kterým konssely sadil a od nich přjsahy a rukogmě gménem Cýsařowým bral. A tu Danyel a ginj Czechowé, geho kaplani a panossi, od těch měst welikých darů a peněz dostáwali. Potom také Danyel s ginými radami do Medulanu od Cýsaře s tau mocý po-

poslán byl, aby tu w geho přjtomnosti nowj konsselé toho města sazeni byli. Ale Medulančané tomu odpjrali, prawjce, že swobodu magj konssely bez přjtomnosti rad Cýsařských sobě woliti. A tu se stal weliký pokřik w tom městě. Neboť měsstané přiběhsse k klássteru, kdež se Danyel s staršjmi o ty wěcy radil, křičeli: "Wen s nimi, podeyte gich nám, ať ge zamordugeme", a giž počali na ně kamenjm házeti. A tu znamenitěgssj z obce welikau prácy měli, než ten lid zbauřený zas vkrotili. Y prawili Danyelowi a ostatnjm poslům Cýsařským, že se to zbauřenj bez wůle starssjch a od chasy wjnem ozralé stalo. Přitom gich žádali, aby toho Cýsaři neoznamowali, mnoho gim za to peněz slibugjce. Oni wssak dočkawsse nocy, tagně pryč odgeli, a přigewsse k Cýsaři, wsseckn přjhodu, která se gim w Medulaně stala wyprawowali. Cýsař to vslyssew, nemálo se opět na Medulanské rozhněwal. Gel potom do města Wutiny, chtě tam Welikunoc slawiti. Tu Sobotu před Kwětnau Nedělj, když w něgakém městečku noclehowali, té nocy kapla Danyelowa, Biskupa Pražského y komora geho přjhodau se zapálila a docela shořela; on sám toliko w gednom plássti z toho ohně těžce wyběhl. Geho pak kaplan, Dětlib řečený, celý hřbet sobě spálil a bezmála neshořel. Cýsař a geho Knjžata to widauce, že Biskup Pražský a geho služebnjcy welikau sskodu trpěli, mnohé gim dary darowali. A přigewsse do Wutiny, Welikunoc wesele slawili. W tom pak přissel posel, Cýsaři oznamuge, že Medulanssti hrad Cýsařský Treč řečený přepadsse, geho dobyli a gako z kořen wywrátili, a lid Cýsařský že na

nem

L. P. 1159.

L. P. něm hanebně zmordowali, a některé do Me-
1159. dulanu zagaté wedli. A tak opět nowá wálka mezy Cýsařem a tjm nádherným městem se začala. Poněwadž ale žádné Cžeské wogsko na ten čas při nj nebylo, protož se tu o nj psáti nebude 1.

Mezy tjm se pak stalo, že Papež Hadryán vmřel, a Kardynálowé ssedsse se, gedni Alexandra a druzý Wiktora za Papeže wolili, a tak byla mezy kněžstwem a lidem obecným weliká roztržka o Papeže. Cýsař o tom vslyssew, poslal do Ržjma Danyele Biskupa Pražského a giné posly swé, aby obaum woleným Papežům oznámili, by se do Papie postawili, a tam aby wole..; swého před geho Welebnostj a Biskupy pořádně dokázali. Nebot obeslal Cýsař Kardynály a Biskupy, aby w dotčeném
1160. městě třináctý den měsýce Ledna se sessli. A tu se tam w vrčitý den mnoho Biskupůw sgelo. A když Alexander w vrčitý den nepřigel, tu gesstě čtrnáct dnj naň čekali. Cýsař tedy s Biskupy přjtomnými wyhlásyl, že nikoli Alexander, an se nepostawil, ale Wiktor přjtomný prawý Papež gest. A hned se to Králům skrze poctiwá poselstwj oznámilo. Danyel Biskup z té přjčiny k Králi Vherskému poslán byl, kdežto sedmnecýtmý den měsýce Března, kteréhož se Welikánoc slawila, wěcy swé wykjdiw, do Cžech se obrátil. A poněwadž gakožto Legát Papežský a posel Cýsařský přigel, tu gemu kanownjcy a wesskeré kněžstwo s procesý naproti wysslo, geg welmi počestně přigalo a k Králi dowedlo. Kterémuž on gménem Cýsařowým, Kardynálůw a Biskupůw, gessto w Papij pohromadě byli, oznámil,

1 *Vincent.* p. 63.

mil, že Wiktor žádný Papež gest, a žádný giný, a tak se zas do wlasti swé nawrátil 1. L. P. 1160.

Czechowé podruhé táhli na Medulan.

Cýsař Frydrych celý minulý rok s Medulanczany wálčil, wssak nemoha gich s swými Němcy přemocy, opět žádal Krále nasseho Wladislawa, aby mu s swými Czechy proti těm vrputným odbognjkům pomohl. Wladislaw Král sebraw wogsko a ge k tomu dalekému tažený wyprawiw, poslal s njm bratra swého Theobalda, k němuž také syna swého Frydrycha připogil, aby cyzý zemé widěl a také wálkám přiwykl 2. Theobald gakožto wůdce Czechůw, sstastně se dostaw až do Wlach, hned se s wogskem Cýsařowým spolčil a třidcátý den měsýce Máge před Medulan položil. Medulansstj opatřiwsse se mnohau sspjžj, dobře se zawřeli a w městě se brániti vmjnili. A wogska Cýsařská okolo města ležjce, welikau gim sskodu činili, winice a sstěpnice zkazyli, dobytkůw mnoho zagali, hrady a wěže wywrátili, lid gjmali, wěsseli a mordowali 3. A tak wsseckú kraginu okolo toho města na mnoho mil poplénili. Medulansstj na tu zhaubu swých statkůw patřjce, welmi to těžce nesli, y vmyslili opět s Cýsařem o pokog rozmluwiti. Požádali tedy Theobalda, wůdce lidu Czeského, ab 1161.

1 *Vincent.* p. 68.
2 Fridericum filium suum & Theobaldum fratrem germanum cum multa militia dirigit. *Vincent.* p. 69.
3 *Vincent.* p. 70.

L. P. 1101. aby gim slyssenj v Cýsaře wygednal, že se chtj pokořiti. To gim negen Theobald, alez také Ludwjk, bratr Cýsařůw, wygednati slíbili, a že bezpečně přigjti mohau, ge vgistili. Medulanssti tedy na takowau bezpečnost zpolébagjce, wyslali něco staršjch swých, aby o ty wěcy v Cýsaře gednali. A když z města ti plnomocnj wen wyssli, tu se nenadále wogsko, gebož wůdce byl Kancléř Cýsařůw, na ně obořilo a ge zgjmalo. To vzřewsse Medulanssti, wyřjtili se z města walně, a swých poslůw bránili. Tu se strhla tuhá bitwa, a Cýsař to wida, rychle sebral lid a Kancléři na pomoc přispěl, wssak ani Theobald, ani Ludwjk s swými lidmi se nehnuli, proto že oni Medulanským bezpečnost byli slibili. Y předstaupili po skončenj té bitwy před Cýsaře, a že Kancléř, gakožto russitel přjměřj a slibůw, smrti hoden gest, dokládali. Ale Kancléř se tjm, že se to bez geho wědomj přihodilo, wymluwil, a Theobald na tom nepřestáwage, rozhněwal se, a oddělíw se od wogska Cýsařowa, do Czech se obrátil 1, a s swým lidem a s Knjžetem Frydrychem na den sw. Wáclawa ssťastně do Prahy přigel, a Král ge oba wděčně a radostně přigal 2.

Král Wladislaw gal Soběslawa.

Mezy tjm pak časem stal se také rozbrog w Morawě. Nebo Soběslaw syn Soběslawůw, kterýž se gako wyhnanec po swětě taulal, vslyssew, že Král Wladislaw lid wálečný do Wlach

1 *Morena* apud Leibnit. Tom. I.
2 *Vincent.* p. 70.

Wlach wyprawil, vmyſlil do geho zemj wpád včiniti. A ſebraw něco lidu na pomezý Polſkém, obořil ſe na Morawu, do měſta Holomauce nenadále wſkočil a geho ſe zmocnil. A tu negen to měſto ale y kláſſter Hradiſſtſký a giná mjſta wybral, pohubil a něco lidj zmordowal. Wladiſlaw to ſlyſſe, bez meſſkánj nowé wogſko ſebraw, do Morawy ſe obrátil a v Holomauce ſe položiw, gj dobýwal. Soběſlaw poznaw, že mocy Králowě ſe obrániti nemuže [1], poſlal k Ottowi a Kunrádowi Knjžatům a k giným Panům, gich žádage, aby mu miloſt v Krále vproſyli, kteřjž přigewſſe k Wladiſlawowi, gednali tak, aby ſe nad Soběſlawem, genž w cyzyně mnohé pſoty ſnáſſeti muſyl, ſmilowal, geg na miloſt přigal a gemu něgakau kraginku w Cžechách darowal. Král ač byl welmi pro geho nezbedné ſkutky hněwiw, wſſak na žádoſt gegich přigal geg na miloſt, a Holomauc ſám vgal, a dobře gi oſadiw, do Cžech ſe nawrátil a Soběſlawa s ſebau pogal. A když na Wyſſehrad přigeli, toho dne gedli, pili, hodowali a weſeli byli. Nazeytřj pak, když bylo po mſſi, Wladiſlaw odſſel do ſwého pokoge, a Soběſlaw očekáwal w hořegſſj ſýni Biſkupowě, naděgi mage, že gemu Král něgakau kraginu daruge, neb ſe Král s ſwými radami o to radil, coby s Soběſlawem činiti měl. A tu Wladiſlawowi radili, žeby nebylo bezpečné toho nepokogného Knjžete ſwobodného w zemi mjti. A tu hned Král kázal gjti Soběſlawa, a do wětſſj wěže dolu ſpuſtiti. Ti pak, genž s njm z Morawy přigeli, pryč vtekli. Potom pak odtud Soběſlaw wyta-

Ch. p. 1161.

1 Sobieslaus videns ſe Domino Regi non poſſe reſiſtere. *Vinc.* p. 69.

L. P. 1161. tažen, na Přimdu dán byl do wězenj, a Kunrádowi Sturmowi, člowěku owſſem twrdému, k opatřenj poručen, aby vgjti a takowých wěcý, gako prwé, nemohl páchati, a tak Král ſe vpokogil 1.

Kterak Czechowé potřetj na Medulan táhli a geg zkazyli.

1162. Cýſař nemoha ſe měſta Medulanu bez pomocy Czeſké zmocniti, opět žádal Krále Wladiſlawa, aby gemu lid wálečný poſlal. Král nemohl žádoſti Cýſařowy oſlyſſeti, nebo gemu w Rjezně, když od něho korunau Králowſkau obdařen byl, ſljbil, že mu chce pomocy Medulančany podmaniti. Theobald tedy a Frydrych, ſyn Králůw, hned w zymě z rozkazu Králowa pogawſſe lid Czeſký neyſtatečněgſſj, táhli zas a potřetj do Wlach k Medulanu, a tu ſe na ſwém předeſſlém mjſtě položili. Medulanſſtj widauce ſezdi, že Czechowé přitáhli, z toho byli opět wjce zſtraſſeni a zděſſeni, neb ſe gména Czeſkého wjc než giných národů báli. Czechowé znamenawſſe, že ſe gich Medulanſſtj tak welmi ſtrachugj, počali až k přjkopům ſgezdy činiti a harcowati. Někdy ſlamau ſe mjſto zbroge oſſjwagjce, někdy w larwách co přjſſery a ſtraſſidla přiſtrogeni, někdy w koſſiljch toliko, a někdy nazý na konjch bez ſedel až na přjkopy přigjždégjce, ſmjch z Medulančanůw činili. Gedné nocy Czechowé Medulanſkým tagně přjkop zametawſſe, řebřjky ke zdem přiſtawili. By byli hláſnj toho neshlédli a Medulanſſtj ſe w tom rychle neopatřili, byliby gim Cze-

1 *Vincent.* 790.

Czechowe město zlezli. Nebozý Medulančané L. p. 1162.
horkem, hladem, strachem a smradem ztrápeni
gsauce, takowé se přjhody obáwagjce, a zeby
Czechům nikoli odolati nemohli, tomu dobře
rozuměgjce, hned skrze swé posly počali v Cý=
saře milosti hledati 1. Dána gim odpowěd, že
milosti žádné mjti nebudau, leč chtj město Cý=
saři prwé w moc dáti. Poslowé nawrátiwsse
se, to w městě oznámili. Z toho počal býti we=
liký křik a aupěnj, až to w wogskách bylo sly=
ssseti. Starssj vradiwsse se, a znamenawsse,
že se nemohau obrániti, opět k Cýsaři posla=
li, že tak včiniti chtj. A tu gim Cýsař vlo=
žil, aby se do města Laudy postawili. Když
Cýsař seděl na swé stolicy Cýsařské, swými
Knjžaty obklječen, přissslo dwanáct Konsselůw
Medulanských w lněném rausse bosýma noha=
ma, a odwedsse gemu kljče odewssech bran měst=
ských, před njm na zemi padli. Cýsař gim
welel wstáti, a geden z nich, gménem Aluker
z Wimakaty, zbledlý a odpolu mrtwý, ote=
wřew vsta swá, takto promluwil: "Zawinili
sme a nepráwě sme včinili, že sme proti Řjm=
skému Cýsaři Pánu nassemu dědičnému opět
wálku zdwihli. Winné se býti známe, milo=
sti prosýme, hrdla nasse wassj Cýsařské We=
lebnosti poddáwáme, kljče toho nassého staré=
ho města Wassj Cýsařské Milosti odewzdá=
wáme, aby se ráčil pro milosrdenstwj Božj a
pro lásku sw. Ambrože, a pro swaté, gichž tě=
la w tomto městě gsau položena, nad tjm mě=
stem a nad námi smilowati, nám wassjm pod=
daným pokoge popřjti, nohám wassjm se kla=
njce za tu milost ponjžené žádáme a prosýme,,
Cýsař to wyslyssew, wzal od nich kljče od města

1 Hágek w listu 195.

L. P. 1162. Medulanského, a takto odpowěděl: "Gakož na wssecky čtyry strany swěta se roznesl, že se Medulanstj opowážili proti Pánu swému wálku zdwihnauti, tak také slussné gest, aby gegich trest na čtyry wssecho swěta vhly zgewen byl. Protož každý z obywatelůw Medulanských wezma swé zbožj, ať odegde na wýchod, na západ slunce, k polednj nebo k půlnočnj straně, kamž se gim koli ljbj, a město pak w nassi Cýsařskau moc ať gest odewzdáno.„ To když se wssecko stalo, Cýsař s wogskem swým táhl do Medulanu, a tu posadiw se na stolicy swau, powolal k sobě Knjžat Německých y Wlaských, a radil se s nimi, co má s Medulanem včiniti. Oni gemu tuto dali radu a odpowěd: "Což oni Medulanstj giným Cýsařským městům včinili, to aby se gim též včinilo, a poněwadž oni Laudu, Kumu a giná Cýsařská města a hrady zkazyli, aby také gegich město bylo zkaženo„. Když pak wyssli Medulanstj z města, swá břemena nesauce, kamžkoli se gim ljbilo, tu Cýsař wygel na pole před brány, a rozkázal oheň na to město pustiti a a geg spáliti. Předkem Čechowé, po nich Němcy a Wlassi na několika mjstech město zapálili 1, a tak celé to město přehrozně hořelo, an se Cýsař a ginj Páni na to djwali, a tak ge spálili a téměř zkazyli. Když vslysseli Wlachowé, že pro takowé neposlussenstwj a zaumyslnau nezbednost rozkázal Cýsař takowé slawné a starodáwnj město wywrátiti, wssickni se toho vlekli a welmi se geho báli, tak že se wssickni obywatelé měst Wlaských před njm trá-

1 Primo Dominus Theobaldus frater Domini Regis Wladislai, deinde Papienses — ocyus dicto ignem ex omni parte in Mediolanum jaciunt. *Vinc.* p. 72.

ꝛáſli [1]. Takowauť mſwagj odplatu ti, kdož Ł. P. 1162.
proti Panům ſwým a wrchnoſtem pozdwi-
ugj. Snad ſe geſſtě toho dočkáme, že měſto
dařjž, genž Krá: ſwého nynj gako w zagetj
ržj a bez přeſtánj ſe bauřj, něco takowého na
vwalj. Cžechowé po wywrácenj měſta
Medulanſkého poctiwě od Cýſaře odpuſſtě-
j wzawſſe, od něho gſau miloſtiwě propu-
ſtěni, a poděkowánj gim ſlawně od Cýſaře
činěno. Frydrychowi a Theobaldowi, Knj-
atům Cžeſkým poctiwj gſau dáni darowé, a
ak ſe ſſťaſtně a weſele do wlaſti ſwé nawrá-
ili, wſſelikých kořiſtj a ſwatých oſtatkůw s
ebau přineſſe, mezy kterými také byla noha
wjcnowá litá, kterau prey někdy Král Sſa-
omaun w chrámě Geruzalemſkém ſlil, a kteráž
otom do Medulanu, tjm pak čaſem do ko-
ſtela na hradě Pražſkém, kdež ſe podnes ſpa-
řuge, přineſena byla [2].

O ſwadbě a o kláſſteřjch.

Když ſe ty wěcy we Wlaſſjch dály, Král Wla-
diſlaw w Cžechách ſedě, zemi pokogně a ſlawně
zprawowal. Powěſt o geho mocy a rozſſaf-
noſti ſe y do wzdálených kragin rozneſla, tak
že ginj Králowé geho přátelſtwj a přjbuzen-
ſtwj hledali. Měl pak toho čaſu Wladiſlaw
překráſnau dceru, gménem Hedwiku, ginak
Dahmaru, o kteréžto ſſlechetnoſti a ſpaniloſti
Král Denemarſký ſlyſſew, wyprawil poſly ſwé
do Prahy, Krále Wladiſlawa žádage, aby ge-
mu tu dceru za manželku dal a tak s njm w

1 Tota enim in conſpectu ejus tremebat Italia. *Idem* l. c.
2 Pulkawa w liſtu 293.

L. P. přjbuzenſtwj wſſel, což gemu od Krále od-
1162. přjno nebylo 1. A tak ta Czeſká Kněžna do Denemarku dowezena a tam Králownau včiněna byla.

1163. Okolo téhož také čaſu Král Wladiſlaw liſt nadánj pro kláſſter a ſſpitál, kdežto nynj v Maltezrů řjkagj, wyhotowil. Přiſſlo totiž několik bratřj řádu ſſpitálu ſw. Jana Gerůzalemſkého do Prahy, gichžto ſe Gerwaz Kancléř, Proboſſt Wyſſehradſký, též y Martin Proboſſt na hradě Pražſkém vgali, a toho žádoſtiwi gſauce, aby také ten řád w měſtě Pražſkém vſtanowen byl, gim rozličné zbožj na to darowali. Byla pak ta řehola na ten konec vſtanowena, aby pautnjcy Geruzalémſſtj do těch kláſſterů přigati, ſtrawau a něco penězy na tu ceſtu opatřeni býwali, neboť w ty čaſy mnoho lidj do Geruzaléma běhalo a putowalo. Král tedy Wladiſlaw chtě takowý kláſſter a ſſpitál pro ty pautnjky w Praze mjti, dal k tomu ſwé powolenj, a rozličným zbožjm ge nadal, což ſe wſſe z geho liſtu rozuměti může, genž geſt pſán w tato ſlowa:

"Známo buď wſſem wěrným Křeſtanům, že gá Wladiſlaw Král Czeſký znamenage pobožný a křeſtanſký aumyſl mých wěrných, totiž Gerwaza Kancléře mého, a Martina druhého kancléře, kterak ſwá zbožj, gebož w ſlužbě mé nabyli, ſobě kaupili aneb ginak přiſpořili, k ſláwě Božj obrátiti mjnj, a že koſtel k poctiwoſti Panny Marye založiti a poſtawiti chtj, a žádoſtiw gſa takowého chwalitebného ſkutku y odplaty aučaſtnu býti, dal ſem také k tomu tu zemi k koruně náležitau, kteráž geſt tu w Praze nad moſtem podlé wody mezy čtyřmi ce-

1 *Cornerus* apud *Eccard* Tom. II.

ceſtami, tak aby tam pro ty řeholnjky koſtel, L. p.
ſſpitál y kláſſter ſtawěti mohli. Také ſem té- 1163.
muž koſtelu dal řeku od začátku dolegſſjho o-
ſtrowa až k dotčenému moſtu s rybářſtwjm
a s ginými vžitky wſſj té wody. Pro ſpaſenj
duſſe mé, mých dětj a wſſech předkůw mých
také geſſtě k tomu přidáwám wes Letech ře-
čenau, kteráž někdy náležela Borowi, w Pra-
ze oběſſenému, y winice a wſſecko což k té wſy
náležj. Také k tomu darugi zemi gednu Oſtru-
žen nazwanau, kteráž geſt koruny mé. Aby
ſe pak to nowé vſtanowenj tjm ſnáze rozmo-
hlo a ten koſtel aby wyſtawen byl, přidáwám
a potwrzugi gim dědin, kteréž gim dal Gin-
dřich ſyn Hartmanůw po ſmrti manželky ſwé.
To gim také ſtwrzugi, čehožkoli práwě naby-
li, totiž Hozarowicy ſewſſemi leſy, potoky a
polmi, což magj w kragi Boyſeckém. Též Bře-
zynowes a gednu polowicy leſa Ledįwy řeče-
ného. Takéť tomu koſtelu darugi ſtatek we
wſy, kteráž ſlowe Newřemice, kterýžto za
oſmmecýtma hřiwen kaupili od Luba a giných
Rytjřůw y s leſem, ſſtěpnicý a s přjwozem na
řece Mži, kudy ſe gde k Radotjnu. A tomu
také přidáwám weſnice Morawſké, totiž Pači-
ſlawice, kterauž ſem někdy darowal Gerwa-
zowi, a Hruſſowany, gichž geden djl Pán Jrad
Martinowi dal, a druhý djl od giných Rytj-
řůw kaupil a nabyl. To wſſecko, gakž tę
ſwrchu poznamenáno, dotčenému koſtelu Pan-
ny Marye, aby tjm po wſſecky čaſy wládl a
toho vžjwal, odkazugi a ſwau králowſkau pe-
četj [1] ſtwrzugi. A kdožby ſe opowážil tako-
wé mé nadánj ruſſiti, tomu ať ſe na tomto

1 Sigilli mei regalis impreſſione.

L. P. 1163. swětě zle wede, na onom pak až gako Dathan, Abiron a Gidáš zrádce trestán a trýzněn byl [1].
Z toho listu se rozumj, že ti řeholnjcy giž před tjm něgaký čas w Czechách byli, a že Wladislaw gim ten list teprw okolo toho časů, giž Králem gsa, wyhotowil, neb se žádných let při něm nenacházý.

Měsýce Srpna pak Král Wladislaw wygel do Opatowic. Neb tudy Myslicho, Opat klássтera Opatowického, welmi nákladně nowý a krásný klásster y kostel wystawěl, kteréž stawenj giž před patnácti lety začal, nebot se giž y kostel y klásster pro starožitnost bořili. Požádal tedy Danyele Biskupa Pražského, aby gemu ten kostel na den sw. Wawřince poswětil. Prosyl také Krále Wladislawa, aby swau přjtomnostj tu slawnost okrásyl, což on rád včiniti sljbil. Odebral se tedy w vrčitý den se wssjm dworem a s mnohými Pány a Rytjři do Opatowic, a tu bylo po wyřjzenj toho poswěcenj stkwostné hodowánj, potom se každý s weseljm domů nawrátil [2].

Kterak Czechowé pomáhali Vhrům proti Cýsaři Rzeckému.

1164. Byla téhož času w Vhřjch weliká roztržka pro Krále, nebot po smrti Krále Geyzy Vherského někteřj Páni syna geho Sstěpána, ač gesstě mlad byl, za Krále sobě wolili. Ginj pak Krále Geyzy zemřelého bratra, též Sstěpána za Krále mjti chtěli, a tak se ti dwa Sstěpánowé, totiž mladssj a starssj, o koru-

1 Originale in archivo Meliten.
2 Anonym. Vindob. in Monum. *Dobneri* Tom. III. p. 24.

-rumu Uherskau hádali. Starssj Sstěpán L. p.
-age wnučku Cýsaře Rzeckého Manuela za 1164.
-anželku, vtekl se k němu, aby mu k té koru-
- dopomohl, což on gemu rád slibil. To
-lyssewssi manželka někdy Geyzowa, matka
Sstěpána mladssjho, welmi se vlekla, a swo-
-wssi Pány některé, s nimi se radila. Y po-
-ali posly od Sstěpána mladssjho, Krále Uher-
-ého, a od Panůw Uherských k Králi Wla-
-islawowi Cžeskému, žádagjce od něho proti
Sstěpánowi starssjmu a proti Manuelowi Cý-
-ři Rzeckému pomocy. Wyřjdili také ti po-
-owé od staré Králowny Wladislawowi, že
-n gegj Sstěpán owssem o králowstwj přigde,
-estli gemu Cžechowé ku pomocy nepřispěgj.
Wladislaw ty posly wděčně přigaw, slibil tak
-akž žádagj včiniti, a swým přjbuzným po-
-ocy, neboť synowé geho Frydrych a Swato-
-luk měli sestry Sstěpána mladssjho za man-
-elky. A hned vložil sněm, aby se Páni a Wlá-
-ykowé w Praze sessli. Ti když shromážděni
-yli, Král Wladislaw wssed mezy ně, tu gim
-námil, že mjnj Králi Uherskému proti Cý-
-ři Rzeckému s wogskem Cžeským na pomoc
-hnauti. Někteřj Páni prawili, že gest wěc
-wssem chwalitebná, ginj pak, že gest possetilá;
-nozý prawili, že toho nikdý neslýchali, aby
-yl Král Cžeský Krále Uherského vstanowo-
-al [1]. Král odpowěděl: "Wssak gá geho gim
-echcy vstanowowati, než Krále giž vstano-
-eného chcy proti geho nepřátelům hágiti, a
-idj se mi za slussné, abych gemu y gim na
gegich

[1] Hoc quibusdam optimum, quibusdam videtur absurdum. Quidam etenim nobiles dicebant, a sæculo se non audivisse, quod Rex Bohemiæ constituat Regem Hungariæ. *Vincent.* p. 73.

L. p. 1164. gegich žádoſt pomoc včinil. Kdož z wás ſemnau potáhne, tomu za to wděčen budu; kdo nic, nechť při ſwých ženách doma za kamny zabálčiwě ſedj." To vſlyſſewſſe Czechowé gak Páni tak y lid obecný, zkřikli wſſickni: "Hotowi gſme táhnauti s Králem naſſjm Wladiſlawem kamžkoli rozkáže, by pak chtěl táhnauti y za moře." Král tedy ſebraw lid Czeſký, a ſyn geho Frydrych lid Morawſký, a tak s dwěma wogſky wtrhli do Vherſké země. A tu na prawo a na lewo y před ſebau, kudy táhli, žádných obywatelůw nenalezli, neboť ſe wſſickni rozvtjkali a ſkryli, bogjce ſe Czechůw: celá země Vherſká ſe před nimi ſtrachem třáſla [1]. A když ſe doſtali do kragin, genž ſe Sſtěpána ſtarſſjho přjdrželi a geg za Krále měli, tu Czechowé na picowánj běhagjce, neſčjſlný počet wolůw a konj do wogſka přihnali, a kdež ſe gim na odpor ſtawěli, ty weſnice wybrawſſe, ſpálili. Sſtěpán mladſſj gſa v welikém ſtrachu před Rzeckým Cýſařem, genž giž přes Dunag v Bělehradu přeſſel, vgel nazpátek a položil ſe s ſwými Vhry z té ſtrany řeky Tiſy. Ale když vſlyſſel, žeby ta dwě wogſka, totiž Czeſké a Morawſké gemu táhla na pomoc, byl toho welmi wděčen, a když ſe Král Wladiſlaw k geho leženj přibližowal, tu naproti němu wygel Král Sſtěpán s ſwými znamenitěgſſjmi Vhry, geg welmi přjwětiwě wjtal a z geho přjſſtj ſe radowal. A hned ſe Czechowé k Vhrům přirazyli a ſtany ſwé rozbili.

Cýſař Rzecký vſlyſſew, žeby Král Czeſký s ſwým lidem přitáhl mocně na pomoc Sſtěpánowi mladſſjmu Králi, a zpráwu mage o ſlawných ſkutcých Czeſkých, y o tom, co ſe dálo

1 Tota tremebat Hungaria. *Vinc.* p. 73.

dálo od nich při Medulanu y ginde, nemálo se vlekl, a wssak aby se tjm dostatečně vgistil, poslal tam gakéhos Bohutu. Byl pak ten Bohuta Morawan rozený, kterýž byl někdy dwořenjn Kunrádůw Knjžete Morawského, a geda pro dobrodružstwj, přigel až k Cýsaři Rzeckému, a pro geho ctné skutky té poctiwosti dossel, že měl mjsto mezy prwnjmi dwořany, a zámek y s dědinami od Cýsaře sobě darowaný. Toho poslal Manuel k Wladislawowi, aby ho žádal, by proti němu nebyl, a aby zpomněl na tu známost a přjzeň, kteraujž k němu měl na té pauti Geruzalemské, když v něho w Konstantynopoli byl. Bohuta když to s Králem Czeským mluwil, pilně wogsko sblédal, chtě dobře spatřiti geho welikost. Wladislaw Cýsaři Rzeckému tato slowa powědjti welel: "Nepřitáhli sme do těchto mjst proto, abychom proti Cýsaři welikému a mocnému wálku wedli, takéť na to, oč sme se s njm někdy smluwili, dobře pamatugeme, než proto sme toliko přissli, abychom Sstěpánowi proti streycy geho pomohli, kteréhož on o dědictwj po otcy geho připrawiti a gemu korunu Vherskau odgjti chce. Protož gá Cýsaře za to snažně prosým, aby se raděgi semnau toho syrotka Sstěpána mládence dobrého vgal, a gemu k dědictwj otcowskému pomohl. Gestližeje pak ten mladý Král Sstěpán něčjm proti twé milosti Cýsařské zawinil, y chcy se o to starati, aby se to wsse naprawilo [1],,.

L. P. 1164.

Bohuta nawrátiw se k Cýsaři, gemu to, co od Wladislawa slyssel, oznamowal, a přitom doložil, "netoliko on Král Czeský že tu osobně přigel, ale y syn geho Frydrych, Knjže Mo-

1 *Cinnamus* lib. V. Hist.

L. P. 1164. Morawſké, a oba že přitáhli Králi Sſtěpáno- wi mladému a geho Vhrům na pomoc, magj- ce dwě wogſka lidu Cžeſkého a Morawſkého wýborného, k bitwě hotowého a nepřemoži- ného.„ Geſſtě prawil k Cýſaři: “Král Cžeſký Wladiſlaw ten obyčeg na ſobě má, že w wla- ſti ſwé z bitwy nikdý neodſtupuge, w cyzých pak zemjch žiwota ſwého za nic nepokládá a toliko ſwjtězyti hledj.„ W tom hned Král a ſyn ge- ho s ſwým lidem napřed wytáhli, wogſka Vher- ſkého za ſebau nechagjce, a položili ſe nedale- ko od wogſka Cýſařowa, gakoby zeytra chtě- li s njm bitwu mjti. Cýſař Rzecký rozwážiw ſlowa Bohutowa poſla ſwého, a wzaw radu od ſwých dwořenjnů, hned té nocy zpátkem ſe o- brátil, a přes Dunag s ſwými záſtupy ſe pře- prawil, nechaw tu něco Rzekůw při wogſku Vherſkém, kteréž tu s Sſtěpánem ſtarſſjm ſtá- ti zůſtalo, a kterémuž měl pomoc včiniti. Ten Sſtěpán od Cýſaře opuſſtěn gſa, a wida, že Cžechům odolati nemůže, welikým byl naplněn ſtrachem, a nechaw bitwy, kterak mohl ney- ſpěſſněgi s ſwým lidem pryč vtjkal. Cžecho- wé to vſlyſſewſſe, ač giž k wečeru bylo, po nich ſe puſtili, a doſtihſſe ge, na ně ſe obořili, což gich tu dohonili, zagali nebo zmordowa- li, a wzali gim korauhew a kořiſtj rozličných nabrali, a nawrátiwſſe ſe, mnoho Rzekůw znamenitých zagatých Králi ſwému přiwedli a geho mocy poddali. Král Wladiſlaw tjm welice gſa potěſſen, rozkázal ſtany ſwé a ko- rauhwe Cžeſké v proſtřed toho Rzeckého ſta- nowiſſtě poſtawiti a roztáhnauti. Rzecký Cý- ſař, genž z druhé ſtrany na břehu Dunage s lidem ſwým ležel, to wida, nemálo ſe tomu diwil, a hned poſlal ſwé poctiwé poſly k Wla- di-

dislawowi Králi Czeskému, geho žádage, aby L. P.
s njm pokog zachowal, omlauwage se, že on 1164.
pro bitwu do Vher nepřigel, než aby mezy tě-
mi streycy Sstěpány pokog včinil. A že chtěl
to způsobiti, aby Sstěpán mladssj, syn Geyzůw,
Sstěpánowi starssjmu, synu Belowu něgaký
djl, gakž sám chce, země Vherské oddělil, a
aby to tak včinil, geho žádal 1.

Mezy tjm pak časem, když se to wssecko
od Czechůw w Vhřjch konalo, Danyel Biskup
gsa w Praze, každý pátek za Krále a lid ge-
ho, aby se gim dobře wedlo, snažně postiti se
rozkázal, a sám s kanownjky, kněžjmi a sewssjm
lidem za Krále a geho bogownjky vstawičně
se Pánu Bohu modlil. Též y Králowna
Gitka s swými Pannami w klássteře přebýwa-
gjc, každý den Pánu Bohu se kořjc wolala, žá-
dagjc za zdrawj a wjtězstwj manželu swému,
Králi Czeskému. To aby se také po wssech
klássteřjch konalo, nařjdila 2.

Zatjm pak Král Wladislaw poselstwj, kte-
réž od Cýsaře přigal, Králi Vherskému mlad-
ssjmu a radám geho oznámil, kteřjž vradiwsse
se, wssecko to mocně gemu Wladislawowi a
radám geho poručili, a Král náš narowná-
nj mezy nimi včinil, tak že oba Sstěpánowé
toho pochwálili a to wděčně přigali. Potom
hned bez messkánj Král Wladislaw poslal k
Cýsaři s králowskými dary Martina, člowěka
welmi včeného a krásné wýmluwnosti s někte-
rými radami swými, gehož Cýsař poctiwě při-
gal a znamenitě darowal, prawě, že takowé
pozdrawenj a přátelské zakazowánj od Krále
Czeského y ty dary wděčně přigjmá, a že se
ge-

1 *Vincentius* p. 73—74.
2 *Idem* ibidem.

Ł. P. 1164. gemu nadto geſſtě wětſſjm odplatiti chce. Radý a poſlowé nawrátiwſſe ſe, to wſſe pořád ſkrze Martina Králi ſwému oznámili. Cýſař pak Rzecký chtě wětſſj a dokonalegſſj přátelſtwj s Králem Czeſkým mjti, poſlal k němu poſly ſwé znamenité, žádage, aby za wnuka geho wdána byla wnučka geho, to geſt dcera Frydrychowa, ſyna Wladiſlawowa. Král poradiw ſe o to s ſwým ſynem a s ginými ſwými radami, k tomu ſwolil, a to geſt hned zapſáno a pečetj ſtwrzeno. Toho Cýſař gſa welmi wděčen, na znamenj té wděčnoſti poſlal Wladiſlawowi předrahé dary a manželce geho Králowně Czeſké, totiž hognoſt damaſſků, akſamjtů a zlatohlawůw a giných ozdob z perel a z drahého kamenj. A tak Král Wladiſlaw pokog ſmluwiw mezy Cýſařem a Králem Sſtěpánem rozgeli ſe Rzekowé y Vhřj každý do wlaſti ſwé. Král pak Czeſký ſſel s Králem Vherſkým Sſtěpánem k geho mateři, manželce někdy Geyzy Krále Vherſkého, a v nj ſlawně hodowal, a po wykonánj wſſeho toho Králowá ſtará rozžehnagjc ſe s Wladiſlawem, dala gemu za prokázanau ſlužbu a pomoc weliké dary, totiž wýborných koňj weliký počet, zlaté a ſtřjbrné nádoby djla překráſného, pláſſtě a ſſaty welmi drahé, které na mnoho wozých za Králem Wladiſlawem do Czech wezli. A tak když ſe Král Wladiſlaw s ſwými Czechy radoſtně do Prahy nawracowal, Králowna Gitka, manželka geho, Danyel Biſkup s kanownjky, Opaty a ſewſſjm kněžſtwem ſwým, též y Páni, Rytjři a weſſkeren lid Prajſký proti němu wygeli a wyſſli, Krále ſwého ſlawného radoſtně wjtagjce. A tak z toho bylo potěſſenj a pleſánj wſſem Czechům, že ſe gich bo-

go-

gownjcy a přátelé z toho dalekého tážený we Ł. p.
zdrawj nawrátili. Králowna ty drahé dary 1164.
od Rzekůw a Vhrůw přigawssi, za to manžela swého s radostj obgjmala a gemu děkowala 1.

Kterak Kněžna Helena do Konsstantynopole wedena byla.

Nedlauho pak potom, totiž při počátku lé- 1165.
ta následugjcýho přissli slawnj poslowé k Králi Wladislawowi od Cýsaře Rzeckého Manuela, žádagjce, aby Helena, dcera Frydrychowa, tak gakž o to roku předesslého se stala smlauwa, byla wdána za Petra wnuka Cýsařowa. Král wyslyssaw posly, gim odpowěděl, že owssem tak včiniti chce, gakž o to smlauwa byla w Vherské zemi. A kázaw wssecky wěcy k tomu náležité připrawiti a způsobiti, poslal gi welmi poctiwě, poručiw gi Sezymowi, genž byl důchodnj Králownin, muž nad giné počestný a Pán Czeský znamenitý, přidaw gemu gesstě giných několik Rytjřůw, a rozkázal gim, aby gi poctiwě doprowodili až do Konsstantynopole, a gi tam dali w moc a w ruce Cýsaři Rzeckému a žádnému ginému. Kněžna Helena laučjc se s swými rodiči welmi hořce plakala, že od nich tak daleko geti musyla. Když pak wssickni do Konsstantynopole přigeli, welmi poctiwé gsau přigati, a nad obyčeg y nad způsob Czeský byla gim činěna poctiwost. Kněžna Helena, že byla panna welmi vsslechtilá, krásné twáři a spanilé po-

1 *Vincentius* p. 73–76.

L. P. 1165. postawy, wssem Rzekům toho města za diwadlo byla. Ač ona toho času k manželstwj gesstě přjliš mladá byla, předce stkwostná swadba se přistrogila, a tu poslowé Cžesstj při té swadbě mezy hostmi prwnj mjsto měli, a to hodowánj té swadby trwalo za osm dnj. Po wykonánj toho wssebo Knežna Helena dána byla do klásstera panenského, aby se tam gazyku Rzeckému y obyčegům Rzeckým naučila, a ažby wěku dospělého byla, neboť teprw asy sedm let stářj měla. A když poslowé Cžesstj se pryč odgeti strogili, tu Patryarcha aneb Arcybiskup Konsstantynopolitanský na mjstě Cýsaře swého včinil gim poctiwau omluwu a poděkowánj, a Cýsař gim dal weliké dary a Cýsařowá gesstě wětssj, tak že žádný z nich ani služebnjk ani wozka bez znamenitého daru odtud newygel, a tak se s welikau radostj do Cžech nawrátili a weséle do Prahy přigeli 1.

Kterak Biskup Pražský opět gel do Wlach, a tam vmřel.

1166. Cýsař Frydrych opět vmyslil wogensky do Wlach táhnauti, neboť ač měst, která se mu protiwila, Medulanu, Tordony a Kremy tjm dosti přjsně potrestal, že ge z kořen wywrátil a rozbořil, předce gemu giná gesstě města odpjrala. Y poslal listy Králi Wladislawowi, w nichžto gemu oznámil, kterak opět weliké růžnice mezy Knjžaty, Pány a městy Wlaskými w Lombardských kraginách powstaly, a žádal Krále, aby odpustil Danyele Biskupa swého s njm do Wlach geti, kterýžby gemu po-

1 *Vincent.* p. 77. Hágek w listu 197.

pomohl takowých wěcý rownati a krotiti. Neb L. P.
ten Biskup byl muž welmi včený, w latinském 1166.
gazyku zběhlý, Wlaskau řeč nad giné dobře
vměl, welmi gsa wtipný, maudrý a wýmluwný, neb geho wtipným důmyslům a nálezům mnozý se welmi diwili; nač se ho koli kdo optal, hned Danyel maudře odpowěděl, z něhož Czechowé před ginými národy měli welikau chwálu a poctiwost. Biskup tedy Danyel wzaw powolenj od Wladislawa Krále, hned se na tu dalekau cestu do Wlach obrátil. Gel pak s njm také Theobald, bratr Wladislawůw y mnoho Rytjřů Czeských dobrowolně a wesele. Spogiwsse se s wogskem Cýsařowým přes hory Alpy s welikau obtjžnostj táhli, až se k městu Laudě dostali, kteréž Cýsař zas wystawěti dal, a tu sobě wssickni odpočinuli. To bylo měsýce Listopadu. Odtud hnuw se a Czechowé s njm, položil wogska swá bljž města Bryksenského. Měsstané poddawsse se, padesát zástawných osob Cýsaři dali a 1167.
mnoho peněz; on gim wssak předce wěže a zdi rozbořil. To se také giným městům stalo, nad kterými Cýsař Biskupa Danyele plnomocným wládařem vstanowil. Když se potom Cýsař w městě Jmola řečeném swým dworem položil a mnohých Biskupstwj swým přátelům a wěrným vdělowal, tu Biskup Danyel pátého Března Arcybiskupa Mohuckého, Křisstana, za Biskupa welmi slawně swětil, od kteréhož hogné dary obdržel. Nedlauho pak potom hnul se Cýsař s swým wogskem k Řjjmu, aby tam roztržky, kteréž skrze Papeže lid obecný baufily, mocý swau zastawil. Pročež wyslal napřed Biskupy Koljnského a Mohuckého s znamenitým wogskem, aby mu cestu k tomu městu

Ł. p. ſtu bezpečnau včinili, neboť w ty čaſy Biſku-
1167. powé také wůdcy wogenſkými býwali. Sám pak Cýſař s oſtatnjm ſwým lidem wálečným k měſtu Ankoně, kteréž mu na tom tažení překáželo, přirazyl a dobýwati ho počal. Danyel Biſkup Pražſký a Theobald Knjže také tu při tom obležení byli a něco lidu ſobě poručeného měli 1. A když tu tak několik neděl při Ankoně lezeli, počal býti weliký a náhlý mor v wogſſté Cýſařowé, tak že tu několik znamenitých Knjžat a Biſkupůw vmřelo. Theobald ſtarſſj bratr Wladiſlawůw také tau nemocý nakažen gſa, powolal k ſobě Danyele Biſkupa, a gemu to oznámil, wſſak brzy potom žiwot ſwůg dokonal, zůſtawiw po ſobě w Čzechách ſyna gménem Theobalda, od něhož potom rod wzeſſel, a ſlauli Theobaldjcy. Po ſmrti pak předřečeného Theobalda roznemohl ſe také Danyel Biſkup, miloſtnjk Cýſařůw, mage boleſt mornj, welmi truchliw byl, až y také dewátý den měſýce Srpna vmřel. Čzechowé tělo geho tam we Wlaſſjch ſchowali, koſti pak geho, domů ſe nawrátiwſſe, do Prahy přiwezli a w koſtele na hradě Pražſkém položili. Zprawowal ten Biſkup Danyel Biſkupſtwj Pražſké dewatenáct let, a byl gak v Cýſaře tak y v giných Králůw a Knjžat v weliké wážnoſti pro ſwau maudroſt, wýmluwnoſt a chwalitebné obcowánj 2. Wſſak že wždy po ſwětě poſelſtwjm ſem y tam gezdil, nehrubě ſwých po-

1 Dominus Daniel Pragenſis Epiſcopus cum ſua militia ſub ſtationibus Imperatoris ponitur. *Vincent.* p. 78.
2 *Chronogr. Siloenſis*, quem edidit *Dobner* Monum. Tom. I. Tuto kronyku ſepſal gakýs prawdomluwný muž z kláſſtera Zeliwſkého, co ſe za geho dnůw dálo, wyprawuge.

powinnostj a vřadůw biskupských doma hle= L. p. 1167.
děti mohl.

Kterak Králowna Němce na Biskupstwj Pražské sázela.

Po smrti Danyelowě zůstalo Biskupstwj Praž= 1168.
ské do ssesti měsýcůw prázdné a neosazené, neboť se o to srownati nemohli, kohoby na to důstogenstwj powýssili. Czechowé chtěli mjti Czecha za wrchnjho pastýře, ale Králowna Gitka žádostiwa byla na to Biskupstwj něgakého Gotpolda Němce, swého přjbuzného posaditi. Byl pak ten Gotpold mnich řádu Cysterciensského a toho času Opat klássteta Sedleckého, kterýž tam také přičiněnjm Králowninym proti wůli těch řeholnjkůw na Opatstwj wstrčen byl. A Králowna zname= nawssi, že w tom klásstere naň newražili, vmyslila geg Biskupem Pražským včiniti, čehož se také na manželu swém doprosyla [1]. Czechowé vslyssewsse, že Gotpold za Biskupa Pražského wybláffen byl, welmi se proto mrzeli, řkauce: "Wssak nasse děti některé mnohem gsau včeněgssj než ten mnich Německý, proč gsau zawrženi a tento powýssen„? Ale ten Gotpold, dřjw než k stwrzenj přissel, desátý den měsýce Března vmřel, a po swém wolenj toliko geden měsýc žiw byl. Tělo geho w Sedleckém klásstere mezy geho bratřjmi welmi pyssně, gakoby byl giž stwrzený Biskup, pochowali. Králowna wssak Gitka od vmyslu swého, aby Němec Biskupem Pražským byl, ne=

T 3

1 Et hoc magis de instantia Reginæ, cujus cognatus erat, quam de judicio Ecclesiæ. *Chron. Siloen.* p. 81.

L. P. 1161. neodstaupila. A když se o wolenj nowého Biskupa gednalo, tu Králowna opět se w to wložiwssi, négakého Frydrycha Něřmce z Sas, přjbuzného swého za Biskupa wystawila. Byl pak ten Frydrych syn Falckrabě z Puteldorfu, a tak z rodu znamenitého possly a welmi bohatý, při kostele Magdeburském wychowán gsa, řeči Cžeské aneb Slowanského gazyka dokonce nic nevměl [1], z čehož se Cžechowé opět welmi hněwali, takowý nepořádek těžce nesauce a prawjce gedni k druhým: "Ale dlauholiž nasse dusse tito Němcy zprawowati budau a nassjm zbožjm se žiwiti a swé w cyzých zemjch bohatiti přátely." Neboť Danyel také Němec byl. Král znamenaw, že takowé wolenj manželky geho Cžechům se nehrubě ljbj a ten Frydrych Sasyc že gim nenj přjgemný, přátelsky a milostiwé se zaň přimlauwal, a Cžechowé nechtjce Králowé hněwati a Krále při té přjmluwě zarmautiti, k tomu powolili.

Wogtěch, syn Wladislawůw, Arcybiskupem včiněn.

Že pak Král Wladislaw to dopausstěl, aby znamenitj Němcy toho času na Biskupstwj Pražské dosedli, tohoť on důležité přjčiny měl, gichž Cžechowé powědomi nebyli. Měltě syna w stawu duchownjm postawenébo, totiž Adalberta, česky Wogtěcha, genž tehdáž byl Probosstem na Mělnice. Y vmyslil Wladislaw, aby

1 Nobilis homo & dives de Saxonia Fridericus nomine, ignarus omnino Bohemicæ linguæ, cognatus & ipse Reginæ. *Chronogr. Siloen.* p. 81.

aby ten geho syn časem swým něgakého Biskup- L. P.
stwj w Rzjšši Německé dosáhl, a tak vdělitw 1168.
Němcům Biskupstwj w Cžechách, naděgi so-
bě činil, že tudy gich přjzeň tjm snáze zýská,
a syna swého tam, kamžby chtěl, dosadj. Y
stalo se gesstě téhož roku, což Wladislaw v-
myslil a žádal, neb hned po smrti Kunrádowě,
Arcybiskupa Salcpurského, kanownjcy ssedsse
se, gednosworně Wogtěcha Cžecha, syna Wla-
dislawowa, sobě za Arcybiskupa wolili, a geg na
den wssech Swatých na stolicy Arcybiskupskau
welmi slawně posadili 1. Z čehož se Král y
Králowna nemálo radowali, neboť bylo to
Arcybiskupstwj Salcpurské welmi mocné a bo-
haté, tak že se za Knjžetstwj pokládati mo-
hlo. Předceť Mělnické zbožj a Probosstſtwj
do swého žiwota sobě zachowal na strawu a
autraty, kdyžby se gemu k otcy do Cžech při-
geti vdálo 2. Wssak Cýsař Frydrych, které-
mu se na ten čas we Wlasſjch nehrubě dobře
wedlo, vslyssew o tom, co se w Salcpurku
dálo, nemjle to nesl, neb aumysl geho byl ně-
kterého z swých přjbuzných na to důležité Ar-
cybiskupstwj dosaditi, neyméně pak toho wdě-
čen byl, že se na syna Krále Cžeského bez toho
giž mocného dostalo. Protož se také od té
doby na Wladislawa hněwati počal, a tudy
se potom na zemi Cžeskau rozličné nesnáze v-
walily. Giná gesstě toho hněwu Cýsařowa
přjčina tato byla, že se Wogtěch Papeže Ale-
xandra, nepřjtele Frydrychowa přjdržel, ne-
boť Cýsař Kalista za prawého Papeže měl,
a bylby rád někoho Arcybiskupem Salcpur-
T 4 ským

1 *Chron. Reichersberg.* apud *Ludowig* Rer. Bamb. Tom. II.

2 Pulkawa w listu 304.

L. ſkým vſtanowil, kdožby také byl ſtrany Ka-
168. liſtowy hágel.

169. Wogtěch pak s počátku roku náſledugjcýho gel do Akwileye, a tam ſe patnáctý den měſýce Března od Patryarchy Oldřicha za Biſkupa ſwětiti dal [1]. A wjře podobné geſt, že tam také Frydrych Biſkup Pražſký téhož čaſu poſwěcen byl, neboť Arcybiſkup Mohucký Kříſſtan gſa z ſtrany Kaliſtowy, za kacýře pokládán byl. Ale Cýſař o tom vſlyſſew, tjm ſe geſſtě wjc rozzlobil. Y položil ſněm obecný do Bamberka na Letnice, kterážto ſlawnoſt téhož roku na oſmý den měſýce Czerwna připadla. Wogtěch Arcybiſkup také obeſlán gſa, gel tam s otcem ſwým, Králem Wladiſlawem. Ale Cýſař ſwau nechut Wogtěchowi tjm vkázal, že ho ani před ſebe, ani k ſněmu nepřipuſtil, ač ſe Král Wladiſlaw za ſyna ſwého ſnažně přimlauwal, Cýſařowi weliké ſlužby, kteréž gemu s ſwými Czechy we Wlaſſjch prokázal, připomjnage. Cýſař pak po odgezdu Wladiſlawowě a Wogtěchowě bez meſſkánj ſebral něco lidu wálečného, táhl do země Baworſké, chtě Wogtěcha z Arcybiſkupſtwj wyhnati. Ale Wogtěch rozwážiw ſſkody a neſnáze, kteréžby Salcpurſſtj od Cýſaře ſnáſſeti muſyli, kdyby ſe gemu třebas také s pomocý Wladiſlawowau na odpor poſtawil, poddal ſe Cýſaři, a celé gemu země Salcpurſké poſtaupil, toliko ſobě důſtogenſtwj Arcybiſkupſkého nechage. A tak potom někdy na Mělnice Proboſſtſtwj ſwém, neywjc pak w ſwém Arcybiſkupſtwj, ač podtagj, přebýwal.

Král

1 *Chronogr. Reichersb.*

Král se s Cýsařem smířil, a Swatopluk zabil Woyslawa. L. P. 1170.

Král Wladislaw vslyssew, že Cýsař Frydrych Knjžata Ržjšská obeslal, aby se při začátku měsýce Vnora w Normberce sgeli, že se tam chce s nimi o wsseligaké wěcy raditi, také se k vrčitému dni do toho města odebral. Cýsař geg, ač toliko na oko, wděčně přigal, a s njm se poněkud smjřil [1]. Wssak gesstě wždy na to nastupowal, aby syn geho, Wogtěch, dustogenstwj Arcybiskupské s sebe složil a geho se odřekl, na tom dosti nemage, že gemu země y duchodu postaupil. Snad mu to také Wladislaw připowěděl, neboť se Cýsaře proto báti musyl, že on Knjžata Czeská z země wyhnaná, totiž Oldřicha a Wáclawa, při swém dwoře chowal, a tak strach byl, aby geden neb druhý z nich do Czech mocý Cýsařowau doweden nebyl. A tak ten slawný Král Wladislaw při koncy swého panowánj nemalau starostj obtjžen byl, a nebezpečnostj.

Také se tehdáž w geho nepřjtomnosti nenadálá přjhoda stala, kteráž gemu welikau nelibost způsobila. Byltě toho času geden muž w Czeské zemi welmi znamenitý a nad giné wywýssený w sláwě a bohatstwj skrze Krále Wladislawa, gménem Woyslaw, kterémuž Král pro geho wěrnost a duležité služby dáwal weliká zbožj. To widauce někteřj Páni a Wládykowé, welmi to těžce nesli, a častěgi o to mezy sebau rozmlauwali, až gednoho času tu těžkost, kterauž měli v sebe, oznámili Králi. Král se z toho pohnul proti ně-

1 Ubi Regem Bohemiæ, qui offenderat, de facili in gratiam recipit. *Appendix ad Radevicum ad h. a.*

L. P. kterým, prawě, žeby hledali proti němu přjčiny. Páni owssem nechtjce hněwati Pána
1170 swého, žádali syna geho Swatopluka, aby s Králem o to tagně promluwil. Swatopluk chtě Panůw a Wládyk wůli wykonati, prosyl otce swého, aby Králowstwj Czeského nehubil a Woyslawowi tak mnoho nedáwal. Král slysse pokornau žádost syna swého, odpowěděl: "Synu, abys wěděl, že toho pro tebe, ani pro Wládyky nechcy včiniti pro tu přjčinu, že gsem Král Czeský, činjm w Czechách, což se mně ljbj, a dáwám swé, komu chcy a kdo toho v mne zaslaužj. A ty budessli kdy Králem w Czechách, budeš také rozdáwati komu budeš chtjti.„ Swatopluk slysse tu odpowěd, byl z toho hněwiw. A když potom Král odgel k Cýsaři do Normberka, tu gednoho dne Swatopluk potkaw se s Woyslawem, řekl gemu: "Dlauholiž ty skrze dary Králowské laupiti budeš Czeskau zemi? „ Woyslaw odpowěděl důtkliwě: "Dotud, dokud ty Králem w Czechách nebudeš „. Swatopluk se z toho welmi pohnul, a wytáhna pobočnjk, chtěl Woyslawa zabiti, kterýž wida, že giné rady nenj, k Králowně do gegj komory běžel, Swatopluk za njm, až geg gednak w rukau Králowniných zamordowal, y také Králownu, macechu swau, že toho zbraňowala, w ruku ranil [1]. A tu byl křik a powyk weliký, neb Králowna wolala přenáramně, aby morděře chytili, ale Swatopluk dosáh koně, vgel až na hrad Oheb. Král Wladislaw o té přjhodě vslyssew, bez messkánj z Normberka domů pospjchal, a nemoha giti Swa-

1. Et eam in manibus, cum ipsum defendere vellet, vulneravit. *Chronogr. Siloen.* p. 81.

watopluka, aby ho potrestal, wyhnal ho z Ł. P.
adu Obehského y z celé země Cžeské, kterýž 1170.
wssak do Vher k Králi Vherskému, geboz
tru za manželku měl, vtekl. Páni někteří
dauce kyselost y zármutek Krále Pána swé.
, přistaupiwsse k němu, za Swatopluka,
y gemu to prowinění pominul, se přimlau.
ali, a gemu tak včiniti radili, aby snad
watopluk, pogma Vbrůw a giných národůw
hubil Morawy snad y Cžeské země. Král
slyssew radu y žádost gegich, tak včinil. A
watopluk pokořiw se otcy swému, milosti
sáhl; po nedlauhém pak čase odgel do Mě-
eckých zemj, a tam někde vmřel [1].

terak Králowna Gitka most w Praze, a klásster w Teplicých stawěla.

rálowna Gitka znamenawssi, že Cžechowé 1171.
nj welikau nechuť magj, proto že sobě wjc
ěmcůw než Cžechůw wážila, a gim Něm-
za Biskupy, gakž o tom swrchu powědjno,
wala; vmjnila cos, čjmby ge z té nechuti
ywedla. Měli pak toho času Pražané most
liko dřewěnný přes řeku Wltawu, kterýž
začasté od powodně a od ledu porussen gsa,
elikým nákladem oprawowáwali. Y rozká-
la okolo toho času Gitka z menssjho mě-
a do wětssjho most kamenný na swůg ná-
ad vdělati; a oč se předesslá Knjžata a Krá-
wé Cžesstj ani nepokusyli, to ona vmyslila,
we třech letech dokonala [2]. Wssak ten most
to-

1 *Chronogr. Siloen.* p. 81.
2 Pragensis pontis opus imperiale, quod vel nullus Principum, nullus Ducum, nullus Regum usque ad tempo-

Ł. P. 1171. toliko až do léta 1342. stál, kteréhož od powodně a ledu skoro celý rozbořen a zkažen byl. Widěli sme geho základy léta 1784. když nyněgssj most při malé wodě oprawowali, a sylné dubowé trámy pod wodau položené, na kterých klenutj mostské a ti slaupowé postaweni byli. Byli pak ti dubowé přes ssest set let starj gesstě dosti zdrawj, a toliko powrchu as na dwa prsty černj a porussenj, tak žeby byli snad gesstě ssest set let ten most nesli. Položen byl něco dolegi než most nynégssj, a brána mostská malostranská byla téhož mostu brána a s njm tohoto času postawena, a tak ten most Gitkyn od té brány ssel přjmo až k Křižownjkům, a chtěgj tomu mnozý, že to klenutj, na kterémž se bradáč spatřuge, gest ostatek téhož mostu bývalého. Wystawěla také ta Králowna Gitka a bohatě nadala znamenitý klásster Panenský řádu sw. Benedykta w Teplicých 1, kterýž tam až do času Husytských stál a tehdáž rozbořen a zablazen byl. Na témž mjstě nynj zámek Knjžete z Kláry postawen gest.

O přjhodách protiwných.

1172. Měli téhož času Morawané Biskupa welmi dobrotiwého, totiž Jana toho gména Cžtwrtého, kterýž wssak osmnáctý den měsýce Unora z toho swěta wykročil. Pjsse se o něm, že se welikau maudrostj a rozssafnostj stkwěl, ke wssem

tempora vestra inchoare vel excogitare potuit, per vos gloriosa Domina nostra intra trium annorum spatium perficitur. *Vincent.* p. 30.

1. *Idem* l. c.

n lidem welmi ſſtědrý, přjwětiwý a dobro- L. P.
že byl, a tak že ku potěſſenj lidu weſſke- 1172.
patnáct let Biſkupſtwj Holomaucké ſpra-
al. Byl pak s welikým pláčem pocho-
w kláſſteře Hradiſſtſkém, do kteréhož on
wno před tjm kanownjky řeholy Premon-
ké byl wwedl mjſto Benedyktýnůw, kteřj
láſſter opuſtili. Mjſto Jana obdržel to
upſtwj Holomaucké muž nad giné včený a
wný z kláſſtera Strahowſkého, gemuž by-
méno Dětleb 1. W Czechách pak čaſu
ho dála ſe lidem weliká ſſkoda ohněm ſkr-
omobitj w měſtech a w měſtečkách y we
, a zwláſſtě na mjſtech wyſokých, aneb
byli hradowé neb měſta na wrſſjch poſta-
. Koſtel kráſný Mělnický také toho ča-
takowé přjhody shořel 2, z čehož ſe Pro-
téhož koſtela, totiž Wogtěch Arcybiſkup
cpurſký nemálo zarmautil. Vwalilo ſe
na téhož Wogtěcha geſſtě giné protiwen-
 Cýſař Frydrych chtě někoho z ſwých mi-
ſkůw Arcybiſkupem w Salcburce vſtano-
, wždy na to naſtupowal, aby Wogtěch
ſtogenſtwj s ſebe ſložil a geho ſe odřekl,
ida ſtáloſt a newſtupnoſt Arcybiſkupa
gtěcha, welmi ſe zas na něg rozhněwal, a
ed do Salcburka, rozkázal kněžſtwu a we-
ému lidu téhož Arcybiſkupſtwj, aby Wog-
 w ničemž neposlauchali, aniž k němu
zřenj měli, kdožby ginač včinil, toho že
ſwau nemiloſtj přjſně ſtihati 3. Ale Wog-
ſe ani na ten rozkaz Cýſařůw, ani na
pohrůžky nic neohlédage, Arcybiſkupem

zů-

1 *Auguſt. Moravus.*
2 Hágek w liſtu 199.
3 Chron. apud *Hanſiz.* Tom. II.

L.P. 1172. zůstal, gehož se také ginj Biskupowé, kteřj pod njm gako Sufraganowé stáli, přjdrželi; toť byli Pasowský, Řzezenský, Frysyngenský a Bryksenský. Z čehož se widj obyzdná newděčnost toho Cýsaře Frydrycha, gesstoby nikdý nebyl Medulanu bez pomocy Czeské přemohl. To geg nynj přewelice mrzelo, že se y Wogtěch y Wladislaw Král Czeský Papeže Alexandra přjdrželi, a ne Kalista, kteréhož Cýsař wystawil; protož, gakž uzřjme, také Králi Wladislawowi rozličná protiwenstwj přistrogil a gemu na wzdory činil.

Kterak Král Wladislaw Králowstwj synu swému postaupil a potom umřel.

1173. Král Wladislaw dosti mocen byl Cýsaři Frydrychowi se postawiti, a kdyby se byl s Rakussany a s ginými swými přáteli spogil, mohlt y geho newděčnosti potrestati; ale nechtěl poddaných swých wálkami bědowati. Byl také giž toho času wěkem sesslý a churawý. Sám také na sobě znamenal, že takowé práce a gjzdy, kteréž z mládi činjwal, giž se gemu obtěžowaly a zprawowánj obecného dobrého že stačiti nemůže, y umjnil odpočjwati. A swolaw dělnjky, kázal sobě krásný přjbytek postawiti na Strahowě, chtě tu bydliti a konce žiwota swého očekáwati. A powolaw syna swého Frydrycha, tu předewssemi Pány a Wládykami zprawowánj země Czeské gemu poručil, geg na stolicy Králowskau posadil [1], a na swém mjstě Pánem nad zemj učinil, gedině sobě

1 Solemniter inthronizatum præfecit dominio totius Bohemiæ. *Chronogr. Siloen.* p. 82.

bě Budissjna s tau kraginau a některých L. P.
ných zbozj pro wychowánj zanechaw. Fry- 1173.
ych to wsse wděčně přigal a s radau otce
ého wsseclo činiti slibil. A bylk gistě muž
brý a sprawedliwý a také Cýsaři milý pro
užby znamenité gemu we Wlassjch prokáza-
, protož y on y otec geho tu naděgi sobě či-
li, že Cýsař takowému zřjzenj na odpor ne-
de. Než welmi se oba zmeylili. Některým
ké Panům Czeským se to nelibilo, proto že
tanowenjm Břetislawowým wždy neystarssj
kmene Knjžecýho zemi zprawowati měl, a
Frydrych starssjm nebyl. Počali tedy w
átkém času podtagj proti Frydrychowi re-
ati, a vradiwsse se na tom zůstali, a za Pá-
někoho giného, komu totiž zprawowánj
mě podlé práwa náleželo, mjti chtěli 1.

O tom o wssem zwěděw Oldřich Knjže,
někdy Soběslawa Knjžete, a bratr So-
slawůw, genž na Přimdě wězeň seděl, v-
ssil té přjležitosti vžiti. Byl pak téhož ča-
s ginými Czechy při dwoře Cýsaře Frydry-
a, gemuž mnohá léta slaužil gakožto dwo-
njn a Rytjř, a měl také mnoho tagných přá-
w Czechách. Y vhlédaw čas přjhodný,
edstaupil před Cýsaře a prosyl za milost.
optal se Cýsař, coby žádal? kterýž odpo-
ěděl, "aby mi některý maličký djl dán byl w
eské zemi, a bratr můg Soběslaw, kterýž
skoro třinácte let v wězenj od Wladislawa
án gest na Přimdě, aby geg ráčil rozkáza-
propustiti." Cýsař odpowěděl, že to chce
d včiniti. W tom Oldřich počal tagně do
Czech

1 In brevi aversi sunt ab eo quærentes occasionem, quomodo alium Dominum possent habere. *Chronogr. Siloen*, p. 82.

Ł. p. 1173. Soběslaw od té cesty vnawen gsa, položil se hned v wečer na lożj, chté odpočjwati. A tu gemu od některých, kteřjž gemu přáli, oznámeno, žeby Frydrych na tom se postawil, aby zeytra geg kázal oslepiti. Soběslaw té klewetě vwěřiw, welmi se lekl, a wstaw rychle, wsedl na kůň, a té nocy s někte rými z Prahy tagně vgel, a k Cýsaři, genž toho času w Erndorfě dwore:n byl, se obrátil. Frydrych o tom vslyssew, hned bez meſſkánj za njm k Cýsaři gel, wſſak ginau cestau, aby se nezdálo, gakoby ho honil a gjti chtěl. Když oba do Erndorfa přigeli, tu Cýsař Frydrycha Králowstwj Czeského odsaudil, proto že otec geho Wladislaw bez swolenj Panůw Czeských a bez wůle Cýsařowy geg po sobě zpráwcý včinil [1]. A zawolaw Oldřicha, gemu zprawowánj země Czeské poručil, a podaw mu korauhwe, stwrdil. Po některém pak dni Soběslaw a Oldřich předstaupili před Cýsaře, kterémuž Oldřich oznámil, že Soběslawowi gakožto starſſjmu bratru, Knjžetstwj a té zpráwy Czeské země poskupuge, a tu oba prosyli w tom Cýsařského powolenj, slibugjce, kdyžby koli toho byla potřeba, žeby chtěli a chtj poctiwé wogsko z Czech sebrati a Cýsaři poslati k potřebě do Wlach a kamžkoli rozkáže. Také přiřekli, že chtj Wladislawa Krále Czeského starého wěrně a sluſſně až do smrti chowati a poctiwě ho žiwiti. Cýsař to slyſſe, byl toho wděčen, a k tomu kewſſemu swolil. Soběslaw a Oldřich wzawſſe od Cýsaře odpuſſtěnj, do Czech se obrátili.

Ale

[1] Tantum tradente Patre sine consensu Bohemorum & non de manu Imperatoris. *Chronogr. Siloen.* p. 83.

Ale Wladiſlaw o wſſem o tom, co ſe w L. P
ndorfě dálo, zpráwu mage, nechtěl So= 117
lawa dočkati a geſſtě wjc těžkoſtj a pro=
enſtwj od toho newděčného Cýſaře zkuſyti,
rýž ſe mu zlým za dobrodinj odměňowal.
pogaw něco málo dwořanůw, do Duryň=
země ſe obrátil na zbožj, kteréž tam měla
o manželka Gitka. A na zámek Meran ře=
ý když přigeli, tu ſpolu a s Alžbětau man=
kau Frydrychowau bydlili, giného způſobu
ěſtj očekáwagjce. Wſſak Wladiſlaw čtyry
toliko měſýce žiw gſa, oſmnáctý den měſý=
Ledna žiwot ſwůg dokonal a vmřel. Ge= 117
ž Králowna Gitka do Miſſně wezti a tam
gednom kláſſtěře poctiwě pochowati dala,
tom pak do Prahy přiwezen a s powolenjm
oběſlawowým na Strahowě w kláſſteře, kte=
ž on poſtawiti dal, ſlawně gako Král Cze=
pohřben byl. Zprawowal zemi Czeſkau
a třidceti let a ſedm měſýcůw, totiž 18
gakožto Knjže a 15 let gakožto Král. Z
o pak činů widěti geſt, že byl Král owſſem
wný a znamenitý, y také bogownjk vdatný.
yby ſe byl méně Cýſaře a Němcůw přjdr=
, bylťby ſſťaſtněgſſj konec wzal. Byl
ké milownjk řeholnjkůw, a prwnjt vwedl
Czech Premonſtráky a Cyſtercyáky. Zů=
wil po ſobě čtyři ſyny, totiž Frydrycha,
nž po Soběſlawowi Druhém byl Knjžetem
eſkým. Wogtěcha, Arcybiſkupa Salcpur=
ho. Swatopluk giž toho čaſu byl vmřel.
zplodil z prwnj manželky ſwé Kedruty.
etj ſyn gebo byl Přemyſl, genž potom Cze=
ým Králem byl, a Wladiſlaw, Markrabě
orawſký. Matka těch dwau byla Gitka
eb Judytha. Dcery zůſtaly tři. Prwnj

Ł. p. byla Anéžka, geptisska w klássteře Dokzanském,
1174. kterýž matka gegj Kedruta wystawěla. Druhá byla Rychenca, za Weywodu Rakauského Gindřicha wdaná. Třetj Hedwika, ginak Dehmara, manželka Woldemarowa Krále Denemarského. Ty dwě Gitka Králowna zplodila.

Soběslaw Druhý.

Mezy tjm pak časem Soběslaw do Prahy přigel, a vslyssew o smrti Wladislawowě, hned se posadil na stolicy Knjžecý, a dal se za Knjže a Pána země Cžeské podlé starobylého obyčege wyhlásyti. Wssak se ne Králem, než toliko Knjžetem Cžeským nazýwal, neboť gemu Cýsař s tau wýminkau Knjžetstwj Cžeského vdělil, aby se Králem negmenowal [1]. A tak od té doby až do Přemysla Prwnjho nebylo opět w Cžechách Králů, než toliko Knjžata zemi zprawowali. Byl pak ten Soběslaw muž newljdný, neboť w tom wězenj na Přjmdě as čtrnáct let sedě, docela zdiwočel, žádného krom heytmana zámku a strážných při sobě nemage. Protož se také obcowánj s Pány vrozenými sstjtil, a když někam gezdil, raděgi sedláky než Pány neb Rytjře za towarysse měl, a tak gemu Knjže sedlák řjkali [2]. Hned pak při počátku swého panowánj prolitjm krwe newinného Rytjře gméno swé zprznil. Neboť vpama-

1 Quendam Sobslaum regio nomine sublato Ducem Bohemiæ constituit. Chron. apud *Hansiz* Germ. Sacræ Tom. II.

2 Et appellabatur vulgo Princeps Rusticorum. *Chronogr. Silesv.* p. 85.

aw se, kterak na Přimdě od Sstūrma, L. p.
na téhož zámku v wězenj twrdém držán 1174.
wolal ho k sobě do Prahy, kterýž při-
stawil se směle před Knjže na geho slo-
léhage, neb Soběslaw wězenj zprosstěn
šturmowi slibil, že se na něm nikdý ne-
stjti pro to, což od něho w té waz-
ozkazu Wladislawowa snássetí musyl.
vzřew Ssturma, hned se hněwem za-
zapomenuw slibu, obořiw se na něg,
ho rozsekal a zamordowal 1. Biskup
ý a Páni Czesstj w tom gemu welmi
měli, že se na Ssturmowi tak přjsně
, genž toliko to, co gemu Král welel,
powinnosti swého auřadu konal. K
i gemu, že toho Pán Bůh nenechá bez
, a tudy že žádného sstěstj w Knjžetstwj
n mjti nebude, a tak geg na to na-
i, aby se pro ten hanebný aučinek Pá-
u pokořil. A on tak včinil, a wzaw
jni želel toho s pláčem, a chodil bosý-
ama po kostelých, prose Pána Boha,
to odpustil 2.

Czechowé opět Cýsaři na pomoc do Wlach táhli.

tohó času přissli listowé, kterýmiž Cý-
Soběslawa žádal pomocy wedlé přj-
, neb chtěl opět na Wlachy táhnauti a
nezbednost skrotiti. Soběslaw pamě-
a na to, což Cýsaři včiniti slibil, shro-

U 3 máj-

nbris truncatum crudeli morte necavit. Chronogr.
n. p. 85.
m p. 85.

L. P. mázdil wogſko Czechůw, a Oldřicha bratra
1174. ſwého nad njm zprávcý aneb neywyšſſjm hey-
tmanem včiniw, wyprowodil ho až k Domažli-
cům, aby lid ten w zemi ſſkod nečinil. A tu
rozžehnaw ſe s bratrem ſwým, obrátil ſe zas
do Prahy. To bylo oſmého Zářj. Oldřich pak
s wogſkem Czeſkým pořád táhl, až ſe k měſtu
Sſwábſkému, kteréž Vlm ſlowe, doſtali, a tu
ſe před tjm měſtem položili blјž moſtu. Wſſak
Czechowé na té ceſtě welmi zle hoſpodařili,
ſnad žoldu od Knjžete ſwého nemagjce, aneb
že málo Panůw s nimi táhlo, kteřjby ge byli
pořádně wedli, na laupeže ſe wýdali, a weſni-
ce, kudy táhli, wybjrali. Weſſli tu do toho
měſta Vlmu, aby ty kořiſti prodali, mezy tjm
pak y w měſtě, což ſe gim koli nahodilo, bra-
li [1]. Měſſtané to znamenawſſe, obořili ſe na
Czechy, a tu gich něco pomordowali, giné z
moſtu do Dunage ſwrhli, a giné přenáramné
ranili, tak že gich tu as dwě ſtě a padeſát za-
hynulo. Ti toliko ſwá hrdla zachowali, kteřj
čaſně vtekli aneb w palácu Cýſařowu ſe ſchrá-
nili [2]. Knjže Oldřich powolaw znamenitěg-
ſſjch Czechůw, radil ſe s nimi, coby měli w
takowé přjpadnoſti činiti. Někteřj tomu chtě-
li, aby ſe wſſickni domůw wrátili, ginj za ſlu-
ſſné ſaudili, aby ſe nad těmi měſſtany pomſti-
li. Maudřegſſj pak radili, aby za Cýſařem
táhli a od něho pomſty hledali. Té rady ſe
wſſickni chopiwſſe, od Vlmu obtrhli a do Wlach
ſe brali. S welikau obtjžnoſtj hory Alpy pře-
táhſſe, k Cýſařowu wogſku přirazyli, s kte-
rýmž k měſtu Alexandry táhli, neb geho Cý-
ſař

1. Sicut eſt gens noſtra rapinis ſemper intenta. *Chronogr. Silesi.* p. 86.
2 *Idem* p. c.

ſař dobyti chtěl. Bylo pak to měſto ne tak L. P.
zdmi, gako položenjm a od přirozenj welmi 1174.
pewné. Nadto welmi hlubokými a ſſirokými
přjkopy bylo obehnáno, genž y wodau napl-
něni byli. Měſſťané wſſak Alexandrynſſtj by-
li muži vdatnj, běhu wálečného powědomi a
ſtatečné ſe wſſudy bránili. Po krátkém pak
čaſu weliký w tom wogſſtě naſtal wſſech po-
traw nedoſtatek, a Czechowé wybjhagjce rá-
no na picowánj, ſotwa na wečer něco ſlámy,
a někdy y ničehož nepřináſſeli. A ſtráwiwſſe
ſſpjži, kterauž tam s ſebau přiwezli, a potra-
wy nemagjce, počali hlad trpěti a koni gegich
mdljti. Tu proſyli Oldřicha wůdce ſwého,
aby gim na Cýſaři žoldu wyžádal, ſyc že ſe
domů wrátiti chtj. A nemohſſe ſe ničehož
dočkati, hnuli ſe bez wědomj Oldřichowa z
leženjCýſařowa,a táhli domů. Když pak na den
narozenj Páně k měſtu Medulanu ſe bljžili, tu
na ſtráže Medulanſké vhodili, wſſak od nich
poraženi gſauce, vtjkati muſyli. A tu při té
bitwě něco zabitých na mjſtě nechali, a mno-
ho gich do zagetj přiſſlo. Oſtatnj dále na té 1175.
ceſtě pokračowali a přes gezero Kumánſké ſe
přeplawiwſſe do hor Alpenſkých wtrhli, kdežto
weliké pſoty a těžkoſti od ſněhu a zymy ſnáſſe-
ti muſyli, a tak ſe přes Řezno měſto wy-
zábli a odpolu nazý do wlaſti ſwé w malém
počtu nawrátili. Wſſak neſměli ſe před So-
běſlawem vkázati, než v přátel ſwých ſem y
tam ſe ſkrywſſe, dokud on panowal, ſe ſchowá-
wali. Knjže Oldřich potom z gara wzaw od
Cýſaře odpuſſtěnj, s oſtatnjmi Czechy ſe také
domů nawrátil. Ti wſſak, aby na ceſtě ſtj-
háni nebyli, obléřſſe ſe w oděw pauſtenický, ſi-
křky a holi mjſto ſſtjtůw a mečůw w rukau

L. P. nesauce, tak domů přissli 1. Pisse Hágek, že
1175. se na ně Knjže Soběslaw tak welice rozhněwal, až gich tři a sedmdesát za Wyssehradem nad Krčj po dubech oběsyti dal. K wjře to dosti podobné gest, ač o tom kronykář toho času žiw gsa, nic newyprawuge. A tak Czechowé tjm tažením takowé sláwy gako za Krále Wladislawa nedosáhli, y nenjt se čemu diwiti, nebo Czechowé na to, kterak Cýsař s gegich Králem Wladislawem y také s synem geho Wogtěchem nehodně nakládal, pamatugjce, žádné k němu chuti neměli.

Czechowé Rakussany hubili.

1176. Powstala pak nedlauho potom záhubná wálka mezy Czechy a Rakussany, a to pro gakýs les, kterýž na pomezý země Rakauské stál. Prawili totižto sedláci Czessti, žeby ten les owssem Czechům náležel, Rakussané zas gistili, že oni tjm lesem od starodáwna wládnau a geho užjwagj, a tak se dlauho o to wadili. Soběslaw o tom slysse, vmjnil swým sedlákům k tomu lesu pomocy, y wzkázal Gindřichowi, Wýwodowi Rakauskému, aby dotčený les Czechům nawrátiti kázal. A když toho Gindřich včiniti nechtěl, Soběslaw rozhněwaw se, sebral mnoho Czechůw, neywjc sedlákůw, a poručiw Kunrádowi Knjžeti Morawskému, aby též včinil, a spogiwsse se, nenadále se na Rakussany obořili, a tu celau gich zemi popáliwsse a pohubiwsse, ani kostelům neodpustili, a tak se s welikým laupežem Soběslaw do Czech a Kunrád do Morawy zas nawráti-

1 *Chronogr. Siloen.* p. 86.

To bylo w létě měsýce Srpna. Gindřich L. p.
, Weywoda Rakauský, když se oni rozge- 1176.
nenadále wtrhl do Morawy, a okolo Znog-
včinil tak welikau sskodu sám s Rakussany,
o Czechowé s Morawany w Rakausých,
skrze něbo mnoho wsý spáleno a lidu po-
rdowáno bylo. Soběslaw to vslyssew, pogal
t weliké wogsko Czechůw, sylnau mocý se
řil na Rakussany a pohubil wsseckn Rakau-
u zemi až do Dunage, nebo cožkoli při
ádu minulém gesstě celé zůstalo, to wsse
j ohněm zkazyli. Gindřich mage také zna-
ité wogsko, do pole se postawil, a na tu
ubu země swé zdaleka se djwal, neb sobě
ůwěřil s Czechy bitwy swésti. Wssak při-
ilo se, že s njm kůň na gednom mostě v-
l a on nohu zlámal, tak že od toho aura-
brzy potom vmřel. Czechowé pak na-
átiwsse se domů, nesčjslný počet rozličného
ytka s sebau do Czech přihnali, a zagatých
gjho pohlawj také s sebau přiwedsse, k slu-
nosti ge wssecky podmanili 1. Wssak když
zpráwa o té zhaubě Soběslawem w Rakau-
včiněné do Wlach dostala, tu se Papež
xander z toho tak welice rozhněwal, že
Soběslawa a giné, kteřj gemu w tom po-
hali, klátbu wydal. Cysař Frydrych též o
n, co se od Czechůw w Rakausých dálo, v-
ssew, welmi to těžce nesl, a od té doby na
běslawa newražil 2.

1 Dici non poteſt, quot perſonæ diverſi ſexus & ætatis abductæ ſint in Bohemiam, quas redigerunt in famulos & famulas. *Chronogr. Sileſ.* p. 88.
2 *Idem* p. 89.

Ł. p. 1177.

Kterak Soběslaw Knjžata gjmal, a sám z Knjžetstwj swržen byl.

W tom také mezy Soběslawem a bratrem geho Oldřichem newole powstaly. Ten Oldřich, gakž o tom swrchu psáno, přjčinau byl, že Soběslaw wazby na Přimdě zprosstěn a na Knjžetstwj Cžeské dosazen byl, pročež za takowá dobrodinj něgaké slussné odplaty očekáwal. Že se wssak Oldřichowi to tažený Wlaské nezdařilo, z toho také k němu Soběslaw něgakau nechut měl. Y swadili se naposledy oba bratřj tak sylně, že Oldřich od Soběslawa gat a do těžkého wězenj vwržen byl [1], o kterémž se od té doby nic wjc nenacházý, snad tam o hrdlo připrawen byl. Nedlauho pak potom se přihodilo, že Bela, Král Vherský bratra swého pro swáry, které spolu o Králowstwj Vherské měli, do wězenj wsadil. Wssak ten z té wazby wynikw, vtekl do Cžech k Soběslawowi, geho snažně žádage za radu a pomoc, prose y za dobrau přjmluwu v Cýsaře, tak aby mohl nabyti Králowstwj Vherského. Soběslaw tu přjhodu y wsselikau žádost geho wyslyssew, kázal geg hned lstiwě gjti, a poslal ho swázaného bratru geho, Králi Vherskému [2]. Páni Cžesstj když o tom vslysseli, též y někteřj z Rytjřstwa, nechwálili gemu toho skutku, nýbrž měli to gemu za zlé, dokládagjce, žeby tjmaučinkem Knjžetstwj Cžeské nemálo zlehčil. Někteřj pak, a zwlásstě ti, kteřjž gemu nemnoho přáli, toho nemesskali oznámiti Cýsaři, proto že se tjm také proti práwu

Cý=

1 Continuator Cosmæ p. 364.
2 Chronogr. Silesi. p. 89.

Cýsařowu gednalo, neboť se ten Vber k Cý- Ł. p.
saři vtecy a za pomoc ho žádati chtěl [1]. 1177.

Cýsař pak mezy tjm časem gesstě wždy byl we Wlassjch. Y odebrali se tam k němu Leopold, Weywoda Rakauský, syn Gindřichůw, genž onehdy zlámaw nôhu vmřel. S tjm Leopoldem gel také Frydrych, syn Wladislawůw Krále, a oba předstaupiwsse před Cýsaře, gemu žaloby na Soběslawa Knjže Czeské předložili. Onen, kterak Soběslaw celau zemi Rakauskau až do Dunage vkrutně popleniw, ani kostelům a klássterům neodpustil. Frydrych wyprawowal, že tjm aučinkem a getjm bratra Belowa, genž k Czechům y k Cýsaři swé autočisstě wzal, y národ Czeský y důstogenstwj Cýsařské zlehčil. Cýsař giž bez toho k Soběslawowi nechut mage, tjm snáze se namluwiti dal, že bez prodlenj Soběslawa z Knjžetstwj Czeského swrhl, a tu přjtomnému Frydrychowi, synu Wladislawowu ho vdělil [2].

Kterak se Soběslaw o swé Knjžetstwj bránil.

Soběslaw o tom o wssem vslyssew, co se proti němu při dwoře Cýsařském dálo, vjasl se, a když mu gesstě powědjno, že se Kunrád Knjže Znogemské s Frydrychem a Leopoldem, geho nepřátely smluwil a w přátelstwj s nimi wessel, tu se tak welice rozhněwal, že sebraw kwa-

1 Derogatis in hac parte tam fidei suæ quam etiam Imperatori in magna quantitate. *Chronogr. Siloen.* p. 89.
2 Zobeslaus Dux Bohemorum accusatus apud Imperatorem - - ducatu suo privatur, & Fridericus pro eo restituitur. Chron. Claustro Neob. apud *Hansiz* Tom. II.

L. P. 1177. kwapně lid wálečný, rychle do Morawy wtrhl, chtě Kunráda nenadále přepadnauti a geg zahubiti. Wssak Kunrád to přezwěděw, giž měl swé Morawany y také Rakussany, přátely swé pohromadě, a tak se s nimi Soběslawowi na odpor postawil. Strhla se bitwa, wssak Czechowé poraženi bywsse, dali se na vtjkánj, a tak se s swým Knjžetem domůw nawrátili. Kunrád se po tom wjtězstwj k Holomaucy obrátil, kterýmž městem Wáclaw bratr Soběslawůw wládl, chtě ho dobyti. Ale nemoha toho dowesti, poplénil tu celau kraginu, a zas se do Znogma a Rakussané do wlasti swé nawrátili [1].

1178. Hned z gara léta následugjcýho Soběslaw se mocně na wognu strogil, neboť dobře o tom wěděl, že Frydrych s wogskem do Czech přitáhne. Y sebral weliký počet lidu wálečného, neywjc pak sedlákůw [2], a položil se s nimi při horách Bawörských, mage za to, že tau stranau geho nepřátelé do země wtrhnau. A pobyw tu dlauhý čas, rozkázal mnoho zásekůw vdělati. Wssak nemoha se žádného dočkati, rozpustil to celé znamenité wogsko, kterému se také spjže a obroku nedostáwalo, a tak se zas každý domůw nawrátil, kterýmž Knjže rozkázal, aby se hned zas postawili a shrnuli, gakž gim to bude oznámeno. W tom pak mimo nadánj Soběslawowo Knjže Frydrych do Czech wtrhl, mage w wogsstě swém Němce od Cýsaře gemu půgčené, Rakussany, které gegich Weywoda Leopold Fry-dry-

1 *Chronogr. Siloen.* p. 89.

2 Cum tanta multitudine militum & rusticorum. *Chron. Siloen.* l. c.

owi na pomoc přiwedl [1], y také množ- L.p.
Čzechůw, genž se k němu přirazyli, a tak 1178
 na Prahu táhl. Soběslaw o tom v-
, co neyrychlegi mohl něco lidu sebraw,
 Frydrychowi pospjchal. Wssak vzřew
ramné wogsko Frydrychowo, a mage
nálo, dal se na vtjkánj, a mimo Prahu
 k hradu welmi pewnému, Skala řeče-
 pospjchal, na kterémž se zawřel. Fry-
 potom bez odporu až k Praze dorazyl,
ssed na Strahow, tu od Opata a wssech
rnjkůw s radostj a zpěwy wjtán byl.
ytřj, když celé wogsko geho přitáhlo, hned
u obkljčil, chtě gj dobýwati; ale měssta-
mjnjce žiwotůw swých pro Soběslawa,
ge opustil, nasaditi, otewřeli brány a
li se Frydrychowi, kterýž tjm způsobem
ew Prahu, také opět stolicy Knjžetstwj
ého obdržel, na kterauž gesstě za žiwo-
Vladislawowa, otce swého, posazen byl.
 gemu obywatelé Pražsstj znowa wěrnost
lussenstwj sljbili. To když se stalo, hned
l do Altenburka pro manželku swau Alž-
 kteráž přigewssi do Prahy, tu od Bi-
 Frydrycha a wssech Kanownjků Praž-
 welmi slawně byla přiwjtána a od man-
swého laskawě přigata [2].

Fry-

eopoldus Dux Auſtriæ cum exercitu terminum Bo-
morum ingreditur. *Chron. Auſtr.* ad h. a.
hronogr. Siléen. p. 90.

L. p. 1179.

Frydrych.
ginák
Bedřich.

O dálſſj wogně s Soběſlawem.

Byl pak ten hrad, Skala nazwaný, w Boleſlawſkém kragi na wyſoké ſkále poſtawen, položenjm mjſta a od přirozenj welmi pewný, w kterémž ſe Soběſlaw zawřel. Y bylťby gemu Frydrych toho hradu s celým tjm kragem ſnad rád poſtaupil, kdyby ſe byl gemu pokořil a geg za Pána ſwého přigal. Ale on na ſwé ſedláky, kterýmž dobře činil, zpoléhage, na to vſtawičně myſlil, aby Frydrycha zaſe z Czech wyhnal. A vſlyſſew, že Frydrych wygel do Německ k Cýſaři, genž do Wormſu ſněm rozepſal, rychle lid ſebraw, k Praze s njm chwátal, chtě ſe gj, když Frydrych doma nebyl, zmocniti. Wſſak lid wálečný, kterýmž hrad Pražſký a Wyſſehradſký dobře oſazen byl, to přezwěděw, welmi ſe ſtatečně bránil a nepřátely odehnal 1. Soběſlaw wida, že tu nic nepořjdj, položil ſe v Prahy od ſtrany wýchodnj, a počal gj welmi vkrutně dobýwati, neb třikrát gednoho dne na nyněgſſj Staré měſto, neb tehdáž Nowého měſta geſſtě nebylo, z té ſtrany od Pořičan kázal autok včiniti. Ale Pražané, magjce takowé čaſté proměny Knjžat, gjž ſobě to nemálo ſtěžugjce, ſtatečně gemu odpjrali. Soběſlaw to wida, poſlal k nim, žádage s nimi přátelſky rokowati. Pražané aby ſe za nezbedné nepokládali, k tomu přiwolili, a nazeytřj ráno wyſlali do wogſka a do ſta-

1 *Chronogr. Siless. p. 90.*

Soběslawowa čtyři osoby wážné a mau- P.L.
ždost Knjžete aby wyslyssseli, kterýžto žá- 1179.
h y prosyl, aby oni obec na to namlu-
tak aby bráry gemu odewrauce, geg do
pustili a za Pána přigali, slibuge gim
dáti dary, a nadto město to že chce
mi swobodami oswoboditi. Wyslanj
nawrátili, a to co gim od Soběslawa
no, zgewně oznámili, starssj a wssecka
echtěli k tomu swoliti, aby se měli Pá-
ému Frydrychowi bezewssj přjčiny zpro-
a zproneweřiti, a wyslyssawsse posla s
oznámili Soběslawowi, že toho nemo-
nechtj včiniti, ale že chtj wěrnost za-
ti Pánu swému. Soběslaw znamenaw,
způsobem nic nemůže prospěti, počal se
i, gakoby chtěl odtrhnauti, a w tu noc
řech mjstech pokusyl se, chtě tagně mě-
rahu zlezti. Ale že Pražané welmi be-
byli, nemohl toho, což vmjnil, wykona-
ozhněwal se a přjsahau se zawázal, že
nad Pražany pomstiti 1. Y obrátil se
n wogskem za Prahu, gakoby chtěl k
Baworským táhnauti, a Frydrychowi,
se z Němec nawracowal, w cestu wkro-
aby k Praze přistaupiti nemohl.
atjm pak Alžběta, manželka Frydrycho-
ěkolik rychlých poslů wyprawila, aby
ychowi to, co se v Prahy děge, ozná-
Frydrych když to zwěděl, zastawil se na
tech Cžeských za deset dnj, a mezy tjm
poslal rychle posly swé do Morawy k
ádowi Znogemskému, též do Cžech k přá-
swým y do Němec, gich za to snažně
e, aby gemu w takowém nebezpečenstwj
na

gek w listu 203.

Ł. P. na pomoc přispěli a lid wálečný poslali. Tu
1179. se k němu ze wssech stran bogownjcy, neywjc pak Němečtj z Bawor a z Rakaus hrnuli, s nimiž on se do Čzech pustil a ku Praze pospjchal. A na té cestě gemu wždy wogska přibýwalo. Dostaw se až k řece Mži na mjsto, kteréž tehdáž Brod slaulo a kde nynj Beraun město stogj, stany swé rozbiw, sedm dnj tu ležel. A domnjwage se, žeby wogsko dosti sylné měl, a nečekaw přjsstj Morawanůw, hnul se dále a položil se opět v Loděnic nedaleko wogska Soběslawowa.

Když to bylo Soběslawowi oznámeno, hned tagně a nočně wyslal něco lidu swého, kteřj na strážné Frydrychowy, genž w chalupách se ohřjwali, připadsse, ge zgjmali a pobili, tak že ani geden z nich nevssel, kterýby byl přjchod nepřátelůw Frydrychowi oznámil. A když switati počalo, tu Soběslaw nenadále vhodil na vbezpečné wogsko Frydrychowo. A tu se stala vkrutná bitwa, w kteréžto bogownjcy Frydrychowi na hlawu poraženi gsauce, sem y tam, kamž kdo mohl, se rozvtjkali. Z strany Frydrychowy tu zabiti byli, Sezyma Hrabě, muž znamenitý, též Ahna a ginj mnozý. Hrabě Witko byl zagat. Mnoho také vrozených Němcůw, kteřj Frydrychowi na pomoc byli přitáhli, zagato bylo, gimž Soběslaw nosy vřezati dal a tak ge hanebně zohyzdil [1]. Bogownjcy Soběslawowi mnoho tu kořisti nabrali, neb celé leženj Němcůw opanowawsse, což bylo w stanjch, wssecko pobrali, též y stany zbjragjce na wozy kladli a wězňůw mnoho gjzdných y pěssjch s sebau hnali. Hágek diwnau tudy přjhodu wyprawuge, o kte=

1 Chron. Siloen. p. 91.

kteréž poněwadž se wůbec rozpráwj, slowy L. P. Hágkowými tuto položjm. Taktoť pjsse: "Me- 1179. zy nimiž (zagatými) byl geden Němec weliké postawy w celém kyrysu na koni welmi welikém ladrowaném. Y rozkázal Soběslaw nedaleko od Dussnjk, aby gedenkaždý z wogska geho nabral země do lebky, a aby wssickni tu zemi sypali okolo toho gjzdného; tak dlauho sypali, až geg tam žiwého y s tjm koněm zasypali. A tak wždy naboru sypjce, welmi weliký wrch nasypali, kterýž gest tak nasutý v wsy Dussnjk, a ten oděnec tam s tjm koněm stogj až do dnessnjho dne [1]." Wssak nacházý se, že w tom wrssku twrdá skála gest, na kteréž základ kosteljčka tam postaweného stogj, z čehož se znamená, že ta celá přjhoda pro wyraženj mysli byla wymysslena.

Knjže Frydrych na zeytřj ráno sebraw swůg lid, genž se byl rozprchl, bral se s njm přes Wltawu k městečku Prčicy, kdežto spogiw se s Kunrádem, kterýž gemu s Morawany na pomoc přitáhl, pustil se s njm k řece Sázawě, a mage zpráwu, že Soběslaw na něg opět vhoditi chce a giž se přibližuge, rychle táhl dnem y nocý, tak že w sobotu ráno až k samé Praze přirazyl. W tom pak vzřeli se zdj Wyssehradských, an Soběslaw s swým wogskem táhne, chtě se s Frýdrychem potýkati. Frydrych a Kunrád zřjdiwsse swé bogownjky, tu se na poljch mezy Wyssehradem a Prahau postawili. Soběslaw vzřew ge, že k bitwě hotowj stogj, řekl k swým: "Rychle beřte na se hawy, brněnj y pláty a ozdobte se přjpaskami, neb nepřátelé nassi gsau od nás

1 Hágek w listu 204.

L. P. nás gedwa ssestery hony, a z mjsta se nehýba-
1179. gj, chtjce od nás biti býti gako prwé v Lo-
denic, protož přičiňte se o to, aby z nich žá-
dný nemohl vtecy, abyste s nimi potřetj prá-
ce neměli.„ W tom wyniknau hausowé po-
spjchagjce, a hned bez odtahůw obé wogska se
potkali a mužně nad obyčeg bogowali. Fry-
drych vstawičně swé welikým hlasem česky y
německy napomjnal, křiče: "Bjte, zabjte a žá-
dného neziwte.„ Kunrád pak z giné strany
s swými vdatnými Morawany w nepřátely
kwapně wskočil, a tu gich mnoho pobiw, we-
likau gim sskodu činil. Soběslaw wida, ano
se lid Frydrychůw walně na geho wogsko y z
města řjtj, postupowati počal, a děle odolati
nemoha, na běh se y s swými oddal, gehož
Frydrych až daleko za Prosyk nepřátelsky ho-
nil a tak dlauho tepal, až gemu w tom na-
stáwagjcý noc překážela 1. S gakým plésá-
njm a radostj Frydrych a Kunrád wjtězowé do
Prahy se nawrátiwsse, od Kněžny a odewsse-
ho lidu Pražského wjtáni a přigati byli, sna-
dno sobě každý pomysliti může. Stala se ta
bitwa den sedmmecýtmý měsýce Ledna, na
mjstě, kterémuž od té doby na bogissti řjkali,
totiž blјž nynégssj swinské brány, kdežto w ty
časy ssiroké pole bylo, prw než se Nowé mě-
sto wystawělo. Byla také téhož dne takowá
zyma, že kdožkoli málo w tom potýkánj ra-
něn byl, hned na mjstě ducha wypustil a zdechl.
Kněžna Alžběta, manželka Frydrychowa na
ten bog z města hledjc slibem se zawázala na
témž bogissti kostel postawiti, gestliby manžel
gegj ten bog obdržel, což ona potom tak vči-
nila,

1 Quos fugientes longe ultra Prosek persecuti sunt, quamdiu cum luce diei potuerunt. *Chron. Siloen.* p. 91.

a, a kostel ke cti sw. Jana Křtitele tu wy- L. P.
wěwssi bohatě geg nadala a Křižowniküm 1179.
pětisým bjlým křjžem, gimž nynj Maltezrowé
áme, k opatrowánj poručila [1].

Frydrych dobře o tom wěda, že gemu
unrád s swými Morawany k tomu slawné-
t wjtězstwj pomohl, vmjnil gemu wděčnost
au za to prokázati. Wyhnaw Wáclawa,
atra Soběslawowa z Holomauce, proto že
gemu také zprotiwil, a dal to město y s
u kraginau Kunrádowi, streycy swému, a
k ten Kunrád od toho času celau zemj Mo-
wskau wládnauti počal. Po skončenj těch
ěcý, a když to powětřj z gara dopustilo, vmj-
 Frydrych hradu Skaly dobýwati, neboť
m Soběslaw po té porážce v Prahy vtekl
s swými wěrnými se zawřel. Sebraw tedy
 wálečný, táhl na něg. Ale Soběslaw se
welmi zmužile bránil, tak že tu Frydrych
lé léto ležel a geho dobýwal. Naposledy
k a ku koncy roku Soběslaw nemage potra-
y na zámku, vtekl z něho nočnjm časem, a
tatnj se y s zámkem poddali Frydrychowi [2].
tak se ta wálka mezy Soběslawem a Fry-
ychem o Knjžetstwj Cžeské skončila.

Hesste něco o Soběslawowi a o Němcých.

Soběslaw w Cžechách wssecko ztratiw, obrá- 1180.
 se do Němec, kdežto hned při počátku lé-
 tisýcýho stého osmdesátého, totiž dwadcá-
ho dewátého Ledna žiwot swüg bjdně do-
nal, gehož tělo potom do Prahy přiwezeno
X 2 a

1 *Chron. Siloen.* p. 92.
2 *Idem* ibidem.

P. L. 1180. a poctiwě na Wyſſehradě pohřbeno bylo. Pjſſe ſtarý kronykář o tom Knjžeti [1], že ſprawedliwě ſaudy wydáwal a zmužile nad zemj Cžeſkau panowal, koſtelům dobře činil, s dobrými miloſtiwě a s zlými zle nakládal, o to ſe neywjc ſnažil, aby chudý od mocněgſſjho vtiſkowán nebyl a w ſaudech na oſobu, bylaliť chudá neb bohatá, žádného zřenj nemjwal. Sedlákůw obzwláſſtě hágil a gich ſe vgjmal, protož gemu Knjže Sedlák přezděli [2]. Pjſſj o něm někteřj kronykáři, zwláſſtě Dalemil, že na Němce welice newražil, wſſak ſe to gináč nacházý. Bydleli toho čaſu Němcy od Cžechůw odděleni, tak že na předměſtj Pražſkém, tu kdež nynj na Pořiči řjkáme, wlaſtnj ſwé obydlj aneb měſto měli. Y dal gim Soběſlaw liſt ſwobodný, kterýmž gim giſtá práwa vſtanowil. Geſt pak ten liſt w latinſkém gazyku w tento ſmyſl pſán a wydán:

"Gá Soběſlaw Knjže Cžeſké známo činjm wſſem nynějſſjm y budaucým, že pod ochranu mau přigjmám Němce, kteřjž na předměſtj Pražſkém bydlegj, a poněwadž ti Němcy gſau národ od Cžechůw rozdjlný, ljbjť ſe mi, aby giná práwa a obyčege než Cžechowé měli. Dowolugi tedy těm Němcům, aby ſe podlé práw Německých zprawowali, gichto giž za panowánj děda mého Krále Wratiſlawa vžjwali. Kteréhož ſobě kněze za faráře k koſtelu ſwému, a koho za rychtáře wywolj, toho gim také powolugi, a Biſkup Pražſký ať gim w tom nepřekážj. W přjčině krádeže má gich ſedm přiſahati. Na wognu táhnauti powinni negſau, leč kdyžby toho pro obhágenj wla-

ſti

1 *Chronogr. Sileen.* p. 85.
2 *Idem* ibidem.

ſti potřeba byla. Kdykoli Knjže přes hranice L. P. 1180.
na wognu gede, tu Němcy powinni gſau Pra-
hy hágiti, s dwanácti ſſtjty při každé bráně.
Kdožby ſe z nich mordu dopuſtil, toho Knjže
odſaudj, a bude platiti dwanáct talentůw
Kzezenſkého rázu Knjžeti, nebo prawau ruku
ať ztratj. Kdož pokog zruſſj, zaplatj deſet
talentůw Knjžeti 1. Máli Czech s Němcem
rozepři négakau, a žeby ſwědkůw potřebj by-
lo, tu Czech ať přiwede dwa Němce a ge-
dnoho Czecha, a Němec dwa Czechy a ge-
dnoho Němce za ſwědky, wſſecky Křeſtany. Po-
dobné o Wlaſſjch a o Zidech. Geſtliby Czech
nebo Wlach obžalowal Němce, tehdy neywyſ-
ſſj komornjk tu wěc wzneſe na rychtáře Něm-
cůw, a ten tu při ať ſaudj a ne komornjk. Tu
také ſwobodu Němcy ať magj, že negſau po-
winni hoſtj chowati, neboť ſluſſné geſt wěděti,
že Němcy gſau lid ſwobodný. Wſſak který-
koli hoſt aneb cyzý a odkudkoli přjchozý s Něm-
cy bydleti a gegich měſſtan býti chce, ten ať
ſe dle práwa a obyčege Německého řjdj. Geſt-
li zloděg Němec, toho ſám Knjže ſauditi bu-
de. Zloděg w nocy chycen, ať geſt oběſſen.
Wedne chycen má býti weřegně dřen a měſſtan-
ſtwj zbawen; podruhé chycen ať wiſý. Což-
koli Němec zawinj, nemá býti wězeň, pokud
rukogmé poſtawj, aneb žeby wlaſtnj dům měl.
Czehožby ſe koli Němec dopuſtil aneb gakžby-
koli treſtán byl, z toho geho děti neb žena
žádné hanby neb ſſkody ať netrpj. Sſelliby
kdo po vlicech Německých nočnjho čaſu bez
ſwětla, a žeby zabit byl, z toho Němcy ať ſe
newinj. Budeli neprawý nebo poruſſený pe-
X 3 njz

1 Gedno talentum w ty čaſy až dwanáct zlatých ny-
négiſſjch peněz wynáſſelo.

L. P. njž w truhle Němcowě nalezen, ten winen
1180. buď, čj truhla gest. Byloliby wſſak něco ta-
kowého na dwoře nebo w domě nalezeno, ten,
koho dům gest, ať ſe newinj, proto že zlj li-
dé takowé wěcy do domu neb na dwory giných
házýwagj. Budeli kůň kradený v Němce
nalezen, ten kdož geg pozná, přiſáhne, že ge-
mu ten kůň vkraden gest. Potom Němec ten
přjſahu ſložj w kole mečem wyměřeném, že
koně neb té wěcy nevkradl, ale že gi kaupil,
aniž zná prodawače neb domu geho. Něm-
cy nikde ginde krom před koſtelem ſw. Petra
přiſahati nemagj, leč kdyžby Knjžeti Czeſkému
přiſahali. Budeli w domě Němcowě tagná
krčma nalezena, domácý pán ať geſt wězeň
od rychtáře Německého, neb od poſla geho, a
od žádného giného.„ Těch práw a ſwobod po-
tom těm Němcům Pražſkým potwrdili y také
rozſſiřili Králowé Czeſſtj, Wáclaw Prwnj,
Přemyſl Ottokar Druhý léta 1274. a Jan
léta 1319. Widj ſe z toho liſtu, že tehdáž
Němcy, Židé, Wlaſſj a ginj cyzozemcy na
mjſtě od Czechůw odděleném pohromadě by-
dleli. Za Karla pak Cztwrtého, Cýſaře a
Krále Czeſkého ten rozdjl docela přeſtal, neb
ſe tehdáž ſami Czechowé welmi zněmčili a Něm-
ce wſſudy k ſobě přigjmali.

O Biſkupjch Pražſkých.

Biſkup Frydrych prwnj den měſýce Vnora
roku minulého odebral ſe na wěčnoſt, o kte-
rémž ſe nic paměti hodného nenacházý. Pocho-
wán byl při koſtele hlawnjm na hradě Praž-
ſkém. Y zůſtal koſtel Pražſký bez Biſkupa,
až

až do léta tohoto, neboť se o nowého srowna- L. p.
ti nemohli. Toho přjčinau byla Alžběta, man- 1180.
želka Frydrychowa, kteráž wždy na tom stá-
la, aby négaký Walentjn, kaplan gegj Bi-
skupem byl. Obeslala gednoho dne wssecko
kněžstwo, obzwlásstě Opaty a kanownjky z přj-
činy wolenj Biskupa, neboť ona wjc než man-
žel gegj Frydrych zemj Czeskau wládla 1. Když
wssickni shromážděni byli, tu gim dotčeného
kaplana swého za Biskupa wystawila. Opa-
towé a kanownjcy, ač tomu odpjrali, předce
gegj wůli wyplniti musyli. Že byla Vherky-
ně rozená, mám za to, že y ten gegj kaplan
byl Vher rozený. Byl pak ten Walentjn člo-
wěk newčený, latinského gazyka nepowědomý,
z nižssjho rodu possly, a takowého důstogen-
stwj dokonce nehodný 2. Wssak Kněžna hned
geg poslala k Cýsaři, aby od něho potwrzen
byl, poručiwssi ho Pelhřjmowi, Probosstu
Pražskému, a Wogtěchowi, Opatu Strahow-
skému, aby ho tam doprowodili. Cýsař žá-
dost Alžbětinu wyplniw, poslal Walentjna
do Wireburka, aby se tam od Arcybiskupa
Mohuckého aneb geho náměstka swětiti dal.
Ale ti tomu wyrozuměwsse, žeby Walentjn
nepořádně na Biskupstwj wolen byl, a že mno-
zý kanownjcy kostela Pražského k tomu neswo-
lili, nechtěli toho včiniti a geho swětiti, ač
gim Walentjn hogné dary dáwal a gesstě wjc
přislibowal. Probosst Pelhřjm neweda co w
takowé přjpadnosti činiti, gel do Prahy, a
swolaw kanownjky, připomenul gim, že těžká
a nebezpečná wěc gest, welikým a mocným

1) Quæ publicam rem Bohemiæ plus quam vir regebat. *Chronogr. Siloen.* p. 92.
2) Tali officio prorsus indignus. *Idem* l. c.

L. P. Panům se zprotiwiti, prose gich, aby se podlé
1180. časů zachowali a hněwu Alžbětina na sebe ne-
popuzowali, z čehožby se gim něco horšſiho
přihoditi mohlo. Oni to vwážiwſſe, k tomu
swolili, a Pelhřjm muž starý, ale opatrný,
nawrátiw se do Wirtpurka, tu nowinu při-
nesl, že giž wſſickni kanownjcy k tomu wole-
nj přistaupili. A tak Walentjna na Biskup-
stwj swěceného zase domů přiwedli, čehož
Kněžna Alžběta welmi wděčna byla [1]. Wſſak
nedlauho kostel Pražský zprawowal, a nic pa-
měti hodného nezpůsobiw, rozstonal se na zy-
mnicy, kterauž vtrápen gsa, ſſestý den měsýce
1182. Vnora vmřel léta tisýcýho stého osmdesátého
druhého, a w kostele sw. Wjta na hradě Praž-
ském wedlé giných Biskupůw poctiwě pocho-
wán byl.

Stalo se pak, že nedáwno před tjm, to-
tiž při koncy léta minulého do Czech se na-
wrátil Gindřich ginak Břetislaw, syn Gin-
dřichůw, genž byl bratr Krále Wladislawa
a streyc Knjžete Frydrycha. Ten od mlado-
sti při včenj wychowán gsa, dán byl do Pařjže
na wyšſſj včenj, kdežto mnohého vměnj nabyw
oddal se na kněžstwj, a když domů přigel, hned
Proboſſtem Wyſſehradským včinen byl. A
wſſickni widauce, žeby byl mládenec mnohými
ctnostmi ozdoben, tu naděgi sobě o něm čini-
li, žeby mohl časem swým kostel Pražský w
dobrý pořádek vwésti, neb ho ti tři předeſſlj
Biskupowé zanedbali. Obeslal pak Knjže Fry-
drych wſſecky Opaty, Proboſſty a Kanownjky
na zelený čtwrtek, aby se w Praze k wolenj
nowého Biskupa seſſli. To když se stalo, wſſi-
ckni gednjm hlasem Gindřicha, z rodu knjžecý-
ho

1 *Chronogr. Siloen.* p. 92.

ossského za Biskupa Prazského wolili. To L. p.
pétmecytmého dne měsýce Března, a tu 1182.
essteren lid z toho welmi radowal, že ne
nce, ani Uhra, ale Czecha za Pastýře du-
ynjho magj. Po nedlauhém pak času wy-
wil se ten nowý Biskup do Mohuče, kdež-
wadcátý třetj den měsýce Máge na Bi-
stwj swěcen byl, a do Prahy se sstastně
ráciw s plésánjm od swětských y duchow-
přigat gest. Pjsse se o něm, že hned od
tku Biskupstwj swého welmi se dobroti-
a milostiwým k každému člowěku y tomu
nenssjmu vkázal, ač sám z rodu wysokého
žádným nepohrdage, ale každému slussnau
stnost čině. Hosti, zwlásstě duchownj,
ého domu přicházegjcý poljbenjm wjtal
kwostně ge chowal. Ač s každým welmi
pětiwě gednal, nikdý předce na swé dů-
enstwj a rodu swého wážnost nezapomj-
Byl y welmi střjdmý, málo kdy we-
wal, a nikdý se neopjgel 1. Mssi swatau
asto, ale welmi nábožně slaužjwal, a wždy
twé z hřjchůw swých na kolenau klečé,
y zpowjdal. Byl také panic horliwý, a
enstwj každému wychwalowal 2.

rak Czechowé Frydrycha Pána swého z země wyhnali.

tjm se pak stalo, že Páni, Rytjřstwo a
ádykowé země Czeské, welikau k Knjžeti swé-
Frydrychowi magjce nechut, poslussenstwj

Vir valde sobrius, quem raro coenantem, sed nunquam ebrium experti sumus.. *Chronogr. Siloen.* p. 94.
Chronogr. citatus.

L. P. 1182. žádného gemu činiti nechtěli, a tak geg gedni druhým hyzdili, až geg sobě wssickni zossklіwili a gemu takowau činili protimyslnost, že geg naposledy z země Cžeské wytiskli a wybnali. Toho pak zbauřenj žádné giné přjčiny neměli, než že ge přenáramnými daněmi obtěžowal, neboť Cýsaři za to, že gemu na Knjžetstwj Cžeské pomohl, weliké penjze sljbil, kteréž on nynj zbjral a do Němec posýlal, čehož Cžechowé déle snesti nemohli. Po odgezdu Frydrychowu poslali do Morawy pro Kunráda, gemuž také Otto řjkali, y žádali ho za to, aby do Cžech přigel a Knjžetstwj Cžeské na se přigal, což on rád a bez odtahůw včinil. Když on na Wyssehrad přigel, tu geg Páni na knjžecý stolicy posadili a za Pána swého wyhlásyli. Ale Pražané nechtěli k Kunrádowi přiwoliti, prawjce, žeby gim toho nebylo slussné včiniti, aby se měli Frydrychowi Pánu swému zprotiwiti a giného sobě bráti za Pána, žeby raděgi chtěli se zawkjti, což y hned včinili. A když giž tu na Wyssehradě seděl Kunrád, sgeli se k němu Páni množý a Rytjřstwo, a vradiwsse se, hned oblehli Prahu a pilně gj dobýwati počali 1. Po dosti dlauhém oblezenj Pražané widauce, že se městu weliké sskody a záhuba činj, a že gim Frydrych na pomoc netáhne, poddali se také Kunrádowi, a wěrnost y poddanost gemu slibowali gako bezděčné. Mezy tjm pak časem Knjže Frydrych vtekl se k Cýsaři Frydrychowi, gemu swé nesstěstj žaluge. Cýsař dobře tomu rozuměl, žeby od Frydrycha přislјbených penéz nikdý nedostal, kdyby Knjžetstwj Cžeského zbawen byl, a mjsto něho Kun-

1 Cum quo Pragam multo tempore obsident. *Chronogr. p. Siles.* 95.

Kunrád Morawský panowal. Y wyprawil L. P. 1182.
do Czech Falckrabi z Bawor, genž byl Kunrádůw přjtel, kterýž přigew do Prahy a mage listy wěřjcý od Cýsaře k Kunrádowi a ke wssem Panům zemským, gim slowem Cýsařowým oznámil a přikázal, aby se ssestý den měsýce Czerwence před geho milostj w Rzezně postawili. Kunrád vposlechl, a hned se k Cýsaři odebral. Ale Páni dali odpowěd, že se gim toho nezdá včiniti, aby měli y Bohu, y Papeži, y Cýsaři, y Knjžeti poddáni býti, dosti chtj mjti na tom, aby Pánu Bohu swému a Knjžeti Czeskému byli poddáni. Falckrabě přigaw odpowěd odgel a Cýsaři to oznámil. Páni po geho odgezdu lépe se vradiwsse, několik osob gako neyznamenitěgssjch z sebe wywolili [1], a ti na vrčitý den do Rzezna přigewsse před Cýsaře předstaupili, a poctiwě odewssj Czeské země včinili pozdrawenj a omluwu. Ale Cýsař sedě s swými radami nic neodpowěděl. Po dlauhém mlčenj kolik bylo poslů Czeských, tolik gest seker ssirokých přinesseno, gakoby každému měla hlawa tau sekerau býti sražena [2]. Oni to vzřewsse před Cýsařem wssickni klekli na swá kolena milosti prosýce. Knjžata tu přssedjcý powstawsse společně njzko se vklonili za ně se přimlauwagjce. Cýsař pohleděw na gegich krásné osoby a zbledlé twáři wsseckno to gim milostiwě odpustil, tak wssak, aby Frydrycha Knjže swé zase za Pána přigali, a to hned bez wýmluwy a wsselikterakého prodléwánj, a oni

1 Hágek gich w listu 205. ssest gmenuge, wssakž gsau gména wymysslená.

2 Quos ille terrere volens dolabra multa nimis fecit afferri, tanquam vellet eos facere decolari. *Chronogr. Siloen.* p. 97.

L. P. 1182. oni hned to včiniti slibili přjsahami toho potwrdiwsse, a pogawsse geg hned s njm do Czech geli, a na té cestě za weliké a neywětssj stěstj to sobě pokládali, že skrze rozhněwánj Cýsařowo swých hlaw neztratili [1]. Z toho wsseho se rozumj, gakau moc sobě Cýsař nad Czechy osobowal, čehož Knjžata owssem přjčinau byli, kteráž wždy proti sobě gsauce mocy Cýsařowě se poddáwali, aby tudy od něho ochráněni býwali.

Kterak Morawa měla od Czechůw býti odtržena.

Kunrád Morawský tu při dwoře Cýsařowě po odgezdu Czechůw gesstě se pozastawiw, nowau a Knjžatům Czeským welmi sskodliwau wěc obmeyssel. Že celau zemi Morawskau wládl y myslil na to, gakby se od Czechůw odtrhl. Cýsař když tomu porozuměl, welmi toho wděčen byl, neb giž předkowé geho o to se wždy snažili, aby moc Czechůw obmezyli a oslabili, a Cýsař Frydrych k tomu nynj přjhodného času nabyw, toto mocý swau vstanowil, aby Kunrád na Knjžetstwj Czeské nesahal, než aby zemi Morawskau mage na tom přestal a s tjm spokogen byl, s tau wssak wýminkau, aby wjc Knjžatům Czeským ničjmž powinen nebyl, než toliko Cýsaře aby za wrchnjho Pána vznal a gemu poddanost slibil. Když to Kunrád včinil, tu gemu Cýsař Morawu za léno dal, celau zemi Morawskau za Markrabstwj wyhlásyl, a že Kunrád Markrabj Morawským býti a tak slauti má, rozkázal, neb

1 *Chronogr. Siloen.* p. 97.

neb tomu chtěl, aby Morawa od země Cže- L. P.
ſké odtrzna gſauc ſama pro ſebe a pod man- 1182.
ſtwjm Rzjſſe Německé byla, což Cýſař chytře proto owſſem způſobil, aby zemi Cžeſkau zlehčiw, gi ſobě čaſem ſnadněgi podmaniti, y také potom Morawu, pomocy Cžeſké zbawenau ſobě podrobiti mohl. Kunrád tedy wzaw to nowé Markrabſtwj za léno od Cýſaře, weſele ſe domů nawrátil, a giž od té doby geg kronykáři ne Knjžetem, ale Markrabjm Morawſkým gmenowali [1]. A Kunrád tjm ſe honoſyw, že Morawu z rukau Cýſařowých přigal, a tak že Knjžatům Cžeſkým ničjmž powinnen nenj [2], domů ſe nawrátil. Wſſak, že ſe to wſſe bez wědomj y powolenj Panů gak Cžeſkých tak y Morawſkých ſtalo, zas ſe to potom, krom gména Markrabſkého, zginačilo.

O Biſkupjch Morawſkých a o kláſſteře w Kaunicých.

Při koncy téhož léta, totiž druhý den měſýce Liſtopadu vmřel Biſkup Holomaucký, gemuž bylo gméno Dětleb, kterýž zprawowal to Biſkupſtwj deſet let pořád zběhlých. Tělo geho do Prahy přiwezeno, w kláſſteře Strahowſkém, w kterémž někdy kanownjkem byl, pohřbeno bylo. Mjſto téhož Dětleba Knjže Cžeſké vſtanowil Pelhřjma, Proboſſta koſtela Pražſkého, za Biſkupa, neboť Knjžata Cžeſká práwo měli Morawanům Biſkupy bezewſſeho

1 *Chronogr. Siloen.* p. 112.
2 Quod alienaverit Moraviam, quam is non a ſe (Friderico) ſed de manu Imperatoris accepiſſe gloriabatur. *Idem* p. 119.

L. P. 1182. ho wolenj dáwati 1. Wssak nedlauho ten Pelhřjm duchownj wěcy w Morawě zprawowal, nebot se nacházý, že gij roku následugjcýho něgaký Raim Biskupem Holomau-
1183. ckým byl. Newj se pak, kterého roku Pelhřjm z toho swěta wykročil, nebot se gesstě roku následugjcýho o něm pod gménem Biskupa Holomauckého w kronykách zmjnka činj 2, z čehož saudjm, že on pro starost wěku swého Raimowi toho Biskupstwj postaupil, sobě toliko gména a důstogenstwj biskupského zanechaw, a že nedlauho potom vmřel. Raim pak to Biskupstwj až do léta 1194. welmi chwalitebně řjdil.

Stalo se také léta swrchu položeného, že Panny zákona Premonstratenského do klásstera w Raunicých založeného vwedeny byly, a ten byl prwnj klásster panenský w Morawě. Byl totiž w tom Markrabstwj geden muž welmi znamenitý, gménem Wylém, hrabě z Raunic. Ten přjdržew se Soběslawa, Knjžete Cžeského, činjwal s njm gjzdy do Rakaus, a tam weliké sskody y mordy páchal, a mnoho wsý y několik kostelůw swau wlastnj rukau zapálil. Když se pak ty wěcy powpokogily, sestra geho, panna welmi nábožná, gménem Miroslawa, z toho geg často trestala, napomjnagjc, aby činil pokánj a toho želel, že gest Božj službu na mnohých mjstech přetrhl, kostely pále a boře, ano tu lidé swé modlitby Pánu Bohu obětowali. Raunic mnohými těmi slowy gegjmi hnut gsa, pogaw kaplana swého, gel do Rjjma, a přigew tam, dowolal se toho žádostiwě na Papeži, aby geg w geho těžkostech

1 Chronogr. Silesn. p. 93.
2 Ibidem.

wyslyssel. Tu on Papež gemu radu dal, L. p.
a mordy tři léta pokánj činil, a za pále= 1183.
štelůw, aby kostel postawil a do něho li=
chownj aby vwedl, kteřjby se tu zaň Pá=
bohu snažně modlili. Kaunic to včiniti
A nawrátiw se do Morawy, kláštera
aunických stawěti počal, kterýž když téhož
dokonán a wssemi potřebami opatřen byl,
Panny řádu Premonstratenského do něho
ti rozkázal, a wssecka swá zbožj gim k to=
lássteru mocně dal, tak aby ony tu za ge=
řjchy modlitby swé před Pánem Bohem
waly 1. Prwnj geptissky do téhož klásstе=
řissly z Lunewic, a bydlely tu pokogně a
e se měly až do času Husyckých, w kterých
o trpěly. Zmocniwsse se potom, opět tu
swaly, wssak okolo léta 1500 docela za=
ny byly.

erak Frydrych klássterům dobře činil.

e Frydrych pak z toho, že gemu země Mo=
ká odgata byla, welmi se zarmautiw, ne=
l co w té přjpadnosti činiti. Zdála se mu
owssem nemožná býti, s Cýsařem a s Kun=
n o to wálku wésti, neywjc proto, že Pá=
nssti žádné chuti k němu neměli, a což
Knjže neb Král pořjdj, gestliže ge=
nocnégssj poddanj aneb Wládykowé pe=
a lidem nepomáhagj. Y obrátil se Fry=
w té swé auzkosti a těžkosti k klássternj=
tu sobě naděgi čině, že gemu swými mo=
mi lepssj sstěstj wyprosý. To aby tjm
včinili, mnoho gim toho léta statkůw da=
ro=

ýgek w listu 204.

L. P. 1183. rowal. Y odkázalk Klásstern Plaskému wes Czelowicy y s dworem a co k nj náleželo. Též wesnice Zechuticy a Kočjn [1]. Benedyktýnům w Kladrubech také téhož léta nawrátil, cožkoli Gindřich, Biskup Pražský témuž klássteru odgal a sobě osobil [2]. Potom čehožkoli Křjžownjcy Geruzalémsstj, nynj Maltezrowé nazwanj, od Wladislawa Krále dosáhli, toho gim wssého potwrdil a nadto gesstě gim wjc darowal, totiž kostel nákladem manželky swé Alžběty na bogissti bljž nynégssj swinjské brány ke cti sw. Jana Křtitele wystawený y s zemj na geden pluh při témž kostele. Také gim dal potok Botič pod Wyssehradem y s rybnjkem a mleynem. Též gim odkázal wes Tinec řečenau y s lesem nad Labem, a giných ssest pustých wesnic, kteréž někdy k Zatči městu náležely. Wes Tuhonin řečenau, též wesnice Vpolenu a Wranow y s lesem Hole nazwaným gim dal y s kostelem, kterýž w témž okrssku wystawěti rozkázal. Kněžna Alžběta také gim darowala farnj kostel w Střjbře, a giný w Kadani wnowě postawený. Také gim dala wes Třebissi při Medmě potoku. Toho wsseho Knjže Frydrych swým listem a pečetj potwrdil a mnohými swědky pogistiti dal [3]. A tak ten dobrý Frydrych klássterů poděliw, také vmjnil se s streycy swými smjřiti, kteřj z Čzech wyhnáni byli. Poslal tedy pro Wáclawa, syna Soběslawowa Prwnjho, a pro Wladimira, syna Ottowa. Kteřjž když se do wlasti swé

1 Ut eorum orationes nos onere peccatorum gravatos exonerent. Dipl. apud *Dobner* Annal. Tom. VI. p. 548.
2 *Ibidem* p. 549.
3 Diploma in *Dobneri* Monum. Tom. IV. p. 245.

nawrátili, oddělil Frydrych Wáclawowi C.P.
giny nějaké w Cžeſkém Knjžetſtwj, aby gj 1183.
dl. Wladimirowi pak Knjžetſtwj Holo-
ucké odkázal, chtě také tudy prohláſyti, že
mlauwě, kterauž Kunrád s Cýſařem wči-
, odpjrá a gj za platnau neoznáwá. Sta-
e také téhož léta, den dewatenáctý měſýce
topadu, že Wogtěch, bratr Frydrychůw,
t ſwého Arcybiſkupſtwj Salcpurſkého roz-
em Cýſařowým doſáhl, tak že gemu wſſe-
y důſtogenſtwj y důchodowé nawrácení by-
gichž aſy patnácte let zbawen gſa toliko Pro-
ſtwj Mělnického požjwal [2]. Což Knjže-
Frydrychowi brzy potom k weliké platno-
bylo.

Praha obležena.

jže Frydrych to wſſecko způſobiw a naděgi 1184.
ge, že pokog mjti bude, počal Prahy wel-
rozſſiřowati a mnohých ſtawenj na žádoſt
manželky Alžběty ſtawěti, a w tom obe-
gſa od C-ſaře, aby ſe na den dwadcátý
ige měſýc při ſněmu Rzjſſkém w Mohuči
jti dal, hned ſe na ceſtu wypravil a do
mec odgel, zpráwu země manželce ſwé Al-
tě, Panj zmužilé a opatrné poručiw. Toť
áclaw Knjže, gehož Frydrych nedáwno před
do Cžech powolal, vſlyſſew, hned ſe s ně-
rými ginými ſaukromj ſmluwil tjm aumyſlem,
na Prahu vhodili a Frydrycha nepřjtom-
o Knjžetſtwj zbawili. Puwod pak toho
zbau-

Chronogr. Reicherſberg.
Chronogr. Silzen. p. 97.

L. P. 1184. zbauřenj byl Kunrád, genž se Markrabjm Morawským gmenowal. Wssak sám doma sedě tóliko penězy a lidem Wáclawa opatřil, a co pořjdj, zdaleka zkusyti chtěl. Y když mnoho lidu chatrného z Vher, z Morawy a z Polsky sebrali, tu s njm Wáclaw pospěssně ku Praze chwátal, chtě se na ni obořiti. Kněžna Alžběta o tom taženj Wáclawowu náwěssti magjc, lid Pražský rychle swolati kázala, brány a zdi městské pilně poručila osaditi. Wáclaw s swým lidem k Praze přirazyw, chtěl toho města rychle ssturmem dobyti. Ale Pražané se statečně bránili a tu chasu od zdj odehnali, tak že ti nepřátelé od autoku pustiti musyli. Wáclaw nemoha Prahy tak, gak vmyslil, se zmocniti, položil se okolo nj, a tak to obleženj půl třetjho měsýce trwalo.

Zatjm pak Frydrych w Mohuči na sněmě Ržjšském sedě, zwěděl o tom, co se v Prahy děge, rozeslal swé posly po přáteljch, pomocy žádage, a hned se do Čzech nawracowal. Tu gemu na pomoc přispěli Leopold Weywoda Rakauský, y také Wogtěch, Arcybiskup Salcpurský, bratr Frydrychůw, každý weda s sebau lid wálečný. Frydrych také na hranicech lid Čžeský sebraw, hnul se dále, a tak s trogjm wogskem ku Praze táhli. Wáclaw o tom vslyssew, a nechtě se gich dočkati, odtrhl od Prahy, a lid geho se rozprchl, kamž kdo neyspěssněgi mohl. Páni Čzessti, genž se toho Wáclawa a Kunráda Morawského přjdrželi, widauce takowý lid a takowau moc Knjžete Frydrycha Pána swého, vlekli se, hned odstaupili od Kunráda, a Frydrycha za Pána mjti a geho poslauchati sljbili. A tak se Frydrych zase do Prahy a na knjžecý stolicy sstastně nawrátil,

tjl,

til, lid pak Německý, aby země Cžeſké nehu- L. p.
bili, rozpuſtil a domů poſlal 1. 1184.

O wogně s Morawany.

Frydrych dobře o tom wěděl, že ſe ten wpád 1185.
Wáclawůw do Czech náwodem a pomocý Kunráda Morawſkého ſtal. Měl mimo to geſſtě welikau nechut k němu, že geg předetěmi lety o Knjžetſtwj Cžeſké připrawiti chtěl, y také proto, že Morawſkau zemi od Cžeſké gako odtrhl, neb on Kunrád to wſſudy wyprawowal, že prey Morawau od ſamého Cýſaře wládne, nikoli pak od Knjžete Cžeſkého 2. Aby ſe proto nad Kunrádem pomſtil, a geho nezbednoſt ſkrotil, měl za to, žeby k tomu nynj neypřjhodnégſſj čas byl, proto že ſe Cýſař do Wlach obrátil, a tak od země Cžeſké wzdálen gſa, Kunrádowi na pomoc přiſpěti nemohl. A shromáždiw lid Cžeſký w welikém počtu, poſlal s njm bratra ſwého Přemyſla do Morawy, aby gi poplénil. Kteřjž wtrhſſe nenadále do té země, w kraginách Brněnſké a Znogemſké wſſecko, nač připadli, poráželi, wybjgeli, weſnice a měſtečka ohněm kazyli. A tak ty dwě kraginy docela zkazywſſe, an ſe gim žádný na odpor nepoſtawil, bez bitwy a s neſčjſlnau laupežj domůw ſe nawrátili 3. To ſe ſtalo w létě. Wſſak na podzym hned okolo dwadcátého čtwrtého Liſtopadu

1 *Chronogr. Siloen.* p. 119.
2 Pro alienatione Moraviæ, quam non ab eo, ſed de manu Imperatoris tenere geſtiebat. *Chronogr. Siloen.* p. 119.
3 *Idem* l. c.

P. L. 1185. Frydrych vslyssew, že se Kunrád na wognu strogj, že gemu na pomoc Němcy táhnau, a že do Czech wtrhnauti chce, bez meſſkánj sebral gesstě znamenitégssj wogsko, Přemysla dotčeného nad njm heytmanem včiniw, opět ho na záhubu Kunrádowu poslal. Když byla zpráwa Kunrádowi o tom včiněna, že Czechowé zase táhnau do Morawy, nemálo se Frydrychowě hotowosti podiwil. A znamenaw, kudyby se Přemysl s Czechy k Znogmu pusti ti chtél, pogaw Morawany y Němce, kteřj gemu na pomoc přitáhli, položil se v Ludonic, a tu Přemysla s geho lidem očekáwal. To vslyssew Přemysl, ochotně na Kunráda táhl, a když se k Morawanům přiblјžil, kázal se swým zastawiti, a welmi pořádně k bitwě gessikowal. Kunrád wida swé nepřátely, hned se také přihotowil. A tu se strhla bitwa welmi krwawá, neboť se nad obyčeg zůřiwě bili, že křik a hluk od bogugjcých, hřmot od koňůw, třesskot od zbroge a mečůw a giný dusot slysſán byl w Kaunicých wsi odtud než půl mjle [1]. A tu se za dlauhý čas newědělo, kteřjby z nich swjtězyli, nebo z obogj strany neyvdatnégssj padali, a gednak tito, gednak onino přemoženi aneb wjtězowé se býti zdáli. Naposledy Czechowé tak vdatně a ljtě na Morawany doráželi, že ge přemohli a pole obdrželi [2]. To se stalo desátý den měsýce Prasynce. W tom pak bogi mnoho Czeských a Morawských Panůw

1 Commiserunt bellum cum tanta feritate, ut clamor & vociferatio bellantium, strepitus hominum & equorum & collisio armorum audiretur in Kunicz, quod abinde distat plus quam magnum milliare. *Chronogr. Siloen*. p. 119.

2 Bohemi tamen victores exiverunt. *Idem*. p. 120.

ůw bylo zbito, a mnozý Rytjři statečnj tu L. p.
zamordowáni byli. Z bogownjkůw gich tak 1185.
weliký počet padl, že prostranné gámy děla-
i*, a do nich po desýti, po patnácti y také po
dwadcýti spolu do gedné wházeli a tak ge po-
chowali. Pjssj některj 1, že tu wssech spolu
bogownjkůw padlo a zamordowáno wjc než
na čtyři tisýce. Wylém z Raunic, zakladatel
kláſstera panenského w Raunicých, geda do
toho boge, wzal na swé brněnj gesstě kožich
issčj, a přissed domů sstastně, znamenal, že ten
geho kožich na wjc než tisýc mjstech proražen
byl. Czechowé po tom wjtězstwj mohlik o-
wssem dále pokračowati a swau wůli w celé
Morawě prowozowati, wssak že mnoho lidu
w bitwě ztratili a zyma nastáwala, do wla-
sti swé se obrátili 2.

Kunrád Morawský rozwážiw welikau zá- 1186.
hubu zemé swé, a že Czechům odolati nemůže,
byl welmi teskliw, a obáwage se, aby Frydrych
gesstě wětssjho počtu lidu na něg neposlal, a
z Morawy ho newyhnal, nesměl ani z zámku
Znogma wyhlédnauti. Powolaw swých rad
s nimi se radil, coby w takowé přjpadnosti
činiti měl. Tu některj, zwláſstě ti, kteřjž by-
li wálky, mordůw a krwe prolewánj žádosti-
wi, radili Kunrádowi, aby gesstě gednau
sebera lid, táhl na Frydrycha, a že gemu z Vher
znamenitá pomoc bude včiněna. A on odpo-
wěděl, že toho nechce včiniti, a řka: "Gestli-
že Božj wůle gest, aby Frydrych panowal w
Czechách y w Morawě, kterak gá budu mo-
hy gemu odolati.„ A hned potom wyprawil
několik wěrných swých do Czech, aby geg o

 Anj-

1 Hágek w listu 207. *Lupacius ad 10 Dec.*
2 *Chronogr. Siless.* l. c.

L. P. Knjžetem Frydrychem smjřili a s njm o pokog
1186. gednali. Ti poslowé wůli Pána swého wykonawsse a nawrátiwsse se k Kunrádowi, genu oznámili, že Frydrych Knjže po krátkém času do Morawy přigede, a tu se s njm chce někde sgjti a s njm se přátelsky smjřiti. A když brzy potom Frydrych do Kaunic nedaleko Brna přigel, a Kunrád o tom vslyssel, bral se také na to mjsto, y pokořil se před Frydrychem, milosti žádage 1. Y stalo se porownánj mezy nimi na ten způsob, že to nařjzenj Cýsařowo mjsta mjti nemá, aby tedy Kunrád kraginami Morawskými tak gako kdy prwé wládl a Knjžetem slaul; Frydrych pak aby wrchnjm Pánem nad Morawau tak gako předkowé geho byl. Y nacházý se, že od té doby Kunráda toliko Knjžetem Morawským, Frydrycha pak prwnjm a přednjm Knjžetem Cžeským gmenugj. A z toho se wssickni gak Cžechowé, tak y Morawané welmi radowali, že se obě Knjžata smjřili a vpokogili.

Knjže Frydrych welmi se z toho radowal, že Morawu vpokogil, y chtěl za to Pánu Bohu wděčnost swau prokázati, pročež klássterům opět rozličná zbožj darowal, aby se tjm snáze Pánu Bohu modlili a za pokog w zemi ho prosyli. Křižownjkům Geruzalémským nynj Maltezrům darowal Hrádek Radaň nazwaný, gegž w nowé při Ohři wystawěl, aby tam sspitál založili. Dal gim také k tomu sspitálu wes Lesan řečenau se wssemi poddanými té wsy, a čehožkoli gesstě Kněžna Alžběta a ginj dobřj lidé těm Křižownjkům vdělili, toho gim potwrdil. Klássteru Kladrubskému také darowal wesnicy Chrast řečenau, a giných zbožj
od

1 *Chron. Siles.* p. 120.

od Krále Wladislawa gim vdělených znowa L. P.
gim potwrdil 1. Téhož také času, totiž na den 1186.
sw. Wogtěcha zasnaubil dceru swau Ottowi, Markrabi země Mjssenské, a wystrogil gj stkwostnau swadbu a hody w městě Austj nad Labem, kteráž odtud do Mjssně potom wezena byla, a to také Knjže Frydrych pro zachowánj dobrého pokoge a sausedstwj s Mjssnáki způsobil 2.

Kterak se Biskup Pražsky s Knjžetem Cžeským před Cysařem saudil.

Ale Biskup Pražský, Gindřich Břetislaw, 1187.
streyc Frydrychůw Knjžete, toho blaženého pokoge russiti počal. Bylt giž také w ty časy tak gako y nynj w zemjch ten obyčeg, že kostelowé, totiž kněžstwo, giſté daně Pánu swému tak gako ginj poddanj odwáděti musyli. Y pomyslyl Biskup, že to býti nemá, a že prey chrámowé Páně tjm powinni negsau, pročež vmjnil to zastawiti, a gsa také z rodu knjžecýho poſſlý, mnoho se na giná Knjžata neohljžel, a tak gim to mocý swau zapowěděl. A wida, že se předce takowé wěcy proti geho zápowědi děgj, obořil se na Theobalda, syna Theobaldowa, streyce swého, a wydal naň klátbu, y na geho wsſecky kraginy, které gemu náležely. Měl pak ten Theobald kraginy Chrudimskau, Cžáslawskau a Wratislawskau, od hradu Wratislawi bljž Meyta Wysokého tak nazwanau, kterými, wsſak Knjžeti Cžeskému poddán gsa, wládl. Theobald nemoha sobě ginác pomocy,

1 Vide literas in Annalibus *Dobneri* Tom. VI. p. 570.
2 *Ibidem.*

L. P. 1187. vgel z Czech, sthad aby Papeži nebo Cýsaři na Biskupa žalowal. Domnjwal se Biskup, že Frydrych Knjže a manželka geho Alžběta trestem na Theobalda vloženým zastrassenj, tomu nařjzenj Biskupowu se sami od sebe poddagj, wssak oni tak gako prwé knězjm a kostelům dané vkládali 1, nařjzenj Biskupowa za nic nepokládagjce. Biskup tedy rozhněwaw se, wygel do Němec k Cýsaři, genž w Rjezně dworem byl, aby tam na Frydrycha žalowal, pogaw s sebau mnoho služebnjkůw a konj sedmdesát.

Když se měsýce Března mnoho Biskupůw a Knjžat Rjšských w Rjezně shromáždilo, a oni na sněmu od Cýsaře nařjzeném seděli, tu Biskup Pražský předstaupiw před ně, swé žaloby proti Knjžeti Czeskemu gim přednesl. Na to hned wyprawil Cýsař posla do Czech s rozkazem, aby se Frydrych postawil a na žaloby Biskupowy odpowjdal. Ale Knjže Frydrych poradiw se s swými radami, nevznal za dobré, aby se do Rjezna na to obeslánj postawil, y poslal tam swého poručnjka, a toto Cýsaři a Knjžatům wzkázal, řka: "Poněwadž wssem dobře powědomo gest, že Biskupowé Pražsstj wždy kaplany Knjžat Czeských, předkuw a otců nassjch byli, y také nynégssj Biskup kaplan náš gest, rozwažte to prosým, zdali slussné gest, aby služebnjk proti Pánu swému saud wynássel, a abych gá gemu odpowjdati, a s njm, kaplanem mým, se sauditi měl.,, Tu se wssak hned wssickni Biskupowé Rjšsstj proti té odpowědi Frydrychowé zdwihli, prawjce, že Bisku-

1 Similiter & Dux Fridericus cum Ducissa Elisabeth per officiales suos similia, imo pejora præsumebat in Ecclesia Dei. *Chronogr. Siloen.* p. 95.

skupowé Pražsstj Biskupstwj swé od Cýsaře, L. p.
tak gako ginj Biskupowé Rzjšsstj přigjmagj, a 1187.
tak že oni Knjžata Rzjšská gsau [1], a že nemagj kaplany aneb poddanými Knjžete Czeského býti. Biskup toho wyrčenj list na Cýsaři a na Knjžatech žádal, a když gemu wyhotowen byl, nawrátil se s njm do Prahy, a wssudy geg vkazuge, tjm dokázati chtěl, že Knjžetem Rzjšským gest, a nikoli kaplanem Knjžete Czeského. Knjže Frydrych wida, že odsauzen gest, a že při swau ztratil, slibil wsseckо naprawiti, wssak pjsse kronykář, že ničebož nesplnil, a že auřednjcy geho předce tak gako kdy prwé od kostelůw, to gest od kněžstwa, dané zbjrali a brali, což oni za wěc neprawau pokládali [2].

O diwném snu Frydrychowu.

Knjže Frydrych gsa dobrý člowěk a swědomitý, welmi to těžce nesl, že swau při s Biskupem ztratil, y vslyssew potom, že owssem některým kostelům, zwlásstě Wyssehradskému skrze auřednjky knjžecý něgaké křiwdy se staly, wždy na to s welikau těžkostj zpomjnal, a dnem y nocý na to myslil. Gedné tedy nocy, když Knjže Frydrych tak mysle, vsnul, měltsen předivný, a zdálo se mu, že sw. Petr přistaupil k loži geho gako tělesně, řka gemu: "Wstaň nenaprawitedlný člowěče." Kterýž když se na swém loži posadil, sw. Petr geg bi-

1 Soli tantum Imperatori subjectus, cuius Imperii est princeps. *Chron. Siloen.* p. 96.

2 Neque ab injuriis Ecclesiæ Dei suos officiales coercuit. *Idem* l. c.

Ł. p. bičem w hřbet welmi vkrutně mrſkal, a po
1187. mnohých a těžkých ranách gemu, aby wes gakaus koſtelu Wyſſehradſkému nawrátil, rozkázal. Frydrych probudiw ſe a wſtaw ráno, wſſecko ſwým dwořanům, co ſe gemu té nocy přihodilo, wyprawowal, kteřj ſe tomu welmi diwili a prawili: "Ale miloſtiwé Knjže, když ſy byl tak welmi mrſkán, proč ſy na některého z ſwých komornjkůw nezawolal.„ A on odpowěděl: 'Netoliko wolati, aniž ſem mohl co promluwiti.„ Že ſe to wſſak Frydrychowi weſnách, a když ſpal, přihodilo, to on ſám w liſtu négakém, kterýž třetj den měſýce Máge na to wydal, oſwědčuge, řka: "Swatý Petře, děkugi ti za to, že ſy mne we ſpánj cytedlně k tomu napomenul, abych počeſtnoſti koſtela tohoto Wyſſehradſkého bedliwěgi hleděl 1. Že ſe pak Frydrychowi widělo, gakoby byl ſkutečně mrſkán byl, o tom také zmjnku činj Přemyſl bratr geho w liſtu, gjmž zbožj Wyſſehradſkého potwrdil 2. Čjte ſe, že ſw. Jarolým a ſw. Benno, Biſkup Miſſenſký, také tomu podobné ſny měli. Někteřj pak kronykáři za to magjce, že ſw. Petr ſkutečně Frydrycha bičem mrſkal, tak tu přjhodu do ſwých knih položili, kterauž potom Kapitola Wyſſehradſká na ſwé pečeti wyryti, a na ſtěny koſtela ſwého, gakž ſe to podnes ſpatřuge, malowati dala. Frydrych pak takowým widěnjm hnut gſa, Kapitole Wyſſehradſké wſſech zbožj negen potwrdil, ale gj také nowé důcho-

1 Qui vigilantius ut intenderem ad hujus honorem Ecclesiæ, me per soporem visitando sensibiliter etiam commonere dignatus es. Dipl. in *Dobneri* Annal. Tom. VI. p. 577.

2 *Ibidem* p. 578.

chody a přjgmy wykázal. Poručil také, aby se Křižownjkům Geruzalemským dwanáct hřiwen střjbra každého roku platilo [1], neb se toho času hognost téhož kowu při řece Mži, kdež nynj město Střjbro stogj, dobýwalo. ř. p. 1187.

Kterak Frydrych chtěl k Geruzalému táhnauti, a o smrti geho.

Stalo se pak okolo těch časůw, že Saracenowé aneb Turcy město Jeruzalém Křesťanům wzali a celé Palestýny se zmocnili. Papež chtě Křesťanům w těch zemjch wýchodnjch proti těm nepřátelům gména Krystowa pomocy, posýlal listy swé kewssem Králům a mocným Knjžatům Křesťanstwa, gich napomjnage a prose, aby křjž na se přigmauce, k Geruzalému táhli, a to město swaté z rukau newěrných pohanůw zase wyswobodili. Cýsař Frydrych položiw sněm w Mohuči, wssecky Biskupy a Knjžata obeslal, aby se tam w postě sedmmecýtmý den měsýce Března nagjti dali. Frydrych, Knjže Cžeské, bez messkánj také na ten sněm gel; a tu se s Cýsařem ssedesát osm mocných a znamenitých Knjžat a Biskupůw na tom sneslo, že křjže na sebe wezmau a na tu wognu s swým lidem pogedau, mezy kterýmiž také Frydrych náš takowý slib včinil [2]. A když Cýsař hned po tom sněmu posla swého, totiž Hrabě Djce k Zoldánowi Tureckému wyprawil, geg napomjnage, aby Křesťanům Geruzalém nawrátil, sýce že w nesčjslném počtu lidu wálečného na něg přitáhne, 1188.

1 In *Dobneri* Annal. Tom. VI. 583.
2 *Albertus* Stadensis.

p. K. táhne, tu mezy ginými pohrůžkami prawj, že
1188. při tom welikém wogſku také Cžechowé bu-
dau, národ nad giné bogowný, ljtý a zůřiwý [1],
chté geg tudy zaſtraſſiti, neboť toho čaſu Cže-
chowé za welmi vdatné, zmužilé a nepřemo-
žené bogownjky pokládáni byli.

1189. Knjže Frydrych nawrátiw ſe do Cžech,
ochotně wſſeliké přjprawy k tomu dalekému
tažený dělati rozkázal, které ſe hned z gara
přjſſtjho počjti mělo. Ale nenadále těžce ſe
rozſtonal, od kteréž nemocy w Sobotu na den
zwěſtowánj Panny Marye, totiž pětmecýtmý
den měſýce Března vmřel, a w koſtele ſw. Wjta
na hradě Pražſkém počeſtně pochowán byl [2].
Žádného ſyna po ſobě nezůſtawiw. Tři to-
liko dcery zplodil, z nichžto Helena za wnuka
Cýſaře Rzeckého, Žowka za Markrabi Mj-
ſſenſkého a Lidmila za Hrabě z Bogna wdá-
na byla. Wſſak byl ten Frydrych člowěk přj-
liš dobrý, wábawý a nepilný. Manželka ge-
ho Alžběta wjc než on zemj Cžeſkau wládla,
a auředujcy geho wſſeliké neprawoſti páchali,
čehož on gim nezaſtawowal. Koſtelům a klá-
ſſterům mnohých zbožj vdělowal, zwláſſtě pak
řeholy Křižownjkůw Geruzalemſkých nynj Mal-
tezrůw mnoho ſobě wážil. Stařj kronykáři,
gako Dalemil, toho Frydrycha Bedřichem
gmenowali.

Kunrád

1 Quid Bohemia ſuis feris ferior. Epiſtola apud *Baronium* ad h. a.

2 *Chronogr. Siloen.* p. 121.

Kunrád Otto.

L. P. 1189.

ſmrti Frydrychowě vgal Knjžetſtwj Cže:
Kunrád Morawſký, genž ſe také Otto
owal. Byl pak ten Kunrád ſyn Litol:
ſyna Kunrádowa, genž byl ſyn Břetiſla:
Drwnjho. A že nynj byl neyſtarſſj Knjže
ene knjžecýho, protož ho Cžechowé bez
ru za Pána ſwého přigali a geg dle ſta:
ého obyčege za Knjže Cžeſké wyhláſyli.
ſkalo na Wyſſehradě. Wſſak hrad Praž:
yl w rukau Alžběty wdowy Frydrychowy,
ž ona hned po ſmrti manžela ſwého li:
ſwým oſadila. Y nechtěla ho dřjwe
rádowi wzdáti, až gj ſljbil kraginy Holo:
ké poſtaupiti. Wſſak toho ſlibu newy:
. Toho hradu tedy w moc ſwau doſtaw
giž Pánem celé země Cžeſké, poſlal pro
lawa a Theobalda, Knjžata z Cžech wy:
á, a nawrátil gim kraginy, kterými před
ánjm gich wládli. Potom ſe bral do
na k Cýſaři, kterýž tam okolo ſw. Giřj
držel, a lid wálečný k tažení Geruzalem:
ſhromažďowal. Cýſař Frydrych geg
i přjwětiwě přigal, a na Knjžetſtwj Cže:
otwrdil. Tu také Cýſaři ſljbil, že lid
ý ſbera, geg na to tažený, což y Knjže
é Frydrych, když žiw byl, včiniti přiřekl,
ti chce. A nawrátiw ſe do Cžech, bez
ánj lid wálečný ſhromáždil a geg na tu
au wognu pod zprawau Theobaldowau,
ce ſwého, wyprawil.

L. P. 1187. vgel z Czech, snad aby Papeži nebo Cýsaři na Biskupa žalowal. Domnjwal se Biskup, že Frydrych Knjže a manželka geho Alžběta trestem na Theobalda vloženým zastrassenj, tomu nařjzenj Biskupowu se sami od sebe poddagj, wssak oni tak gako prwé knězjm a kostelům dané vkládali 1, nařjzenj Biskupowa za nic nepokládagjce. Biskup tedy rozhněwaw se, wygel do Němec k Cýsaři, genž w Rjezně dworem byl, aby tam na Frydrycha žalowal, pogaw s sebau mnoho služebnjkůw a konj sedmdesát.

Když se měsýce Března mnoho Biskupůw a Knjžat Rjšských w Rjezně shromáždilo, a oni na sněmu od Cýsaře nařjzeném seděli, tu Biskup Pražský předstaupiw před ně, swé žaloby proti Knjžeti Czeskému gim přednesl. Na to hned wyprawil Cýsař posla do Czech s rozkazem, aby se Frydrych postawil a na žaloby Biskupowy odpowjdal. Ale Knjže Frydrych poradiw se s swými radami, nevznal za dobré, aby se do Rjezna na to obeslánj postawil, y poslal tam swého poručnjka, a toto Cýsaři a Knjžatům wzkázal, řka: "Poněwadž wssem dobře powědomo gest, že Biskupowé Pražssti wždy kaplany Knjžat Czeských, předkůw a otců nassich byli, y také nyněgssj Biskup kaplan náš gest, rozwažte to prosým, zdali slussné gest, aby služebnjk proti Pánu swému saud wynássel, a abych gá gemu odpowjdati, a s njm, kaplanem mým, se sauditi měl.,, Tu se wssak hned wssickni Biskupowé Rjšssti proti té odpowědi Frydrychowé zdwihli, prawjce, že Biskupowé

1 Similiter & Dux Fridericus cum Ducissa Elisabeth per officiales suos similia, imo pejora præsumebat in Ecclesia Dei. *Chronogr. Siloen.* p. 95.

ſkupowé Pražſſtj Biſkupſtwj ſwé od Cýſaře, **L. P. 1187.**
tak gako ginj Biſkupowé Rjjšſſtj přigjmagj, a
tak že oni Knjžata Rjjšſká gſau [1], a že nemagj
kaplany aneb poddanými Knjžete Cžeſkého
býti. Biſkup toho wyrčenj liſt na Cýſaři a
na Knjžatech žádal, a když gemu wyhotowen
byl, nawrátil ſe s njm do Prahy, a wſſudy
geg vkazuge, tjm dokázati chtěl, že Knjžetem
Rjjšſkým geſt, a nikoli kaplanem Knjžete Cžeſkého.
Knjže Frydrych wida, že odſauzen geſt,
a že při ſwau ztratil, ſljbil wſſecko naprawiti,
wſſak pjſſe kronykář, že ničehož neſplnil, a
že auřednjcy geho předce tak gako kdy prwé
od koſtelůw, to geſt od kněžſtwa, dané zbjrali
a brali, což oni za wěc neprawau pokládali [2].

O diwném ſnu Frydrychowu.

Knjže Frydrych gſa dobrý člowěk a ſwědomitý,
welmi to těžce neſl, že ſwau při s Biſkupem
ztratil, y vſlyſſew potom, že owſſem některým
koſtelům, zwláſſtě Wyſſehradſkému
ſkrze auřednjky knjžecý negaké křiwdy ſe ſtaly,
wždy na to s welikau těžkoſtj zpomjnal, a
dnem y nocý na to myſlil. Gedné tedy nocy,
když Knjže Frydrych tak myſle, vſnul, měl ſen
předivný, a zdálo ſe mu, že ſw. Petr přiſtaupil
k loži geho gako těleſně, řka gemu:
"Wſtaň nenaprawitedlný člowěče." Kterýž
když ſe na ſwém loži poſadil, ſw. Petr geg

1 Soli tantum Imperatori ſubjectus, cuius Imperii eſt princeps. *Chron. Siloen.* p. 96.
2 Neque ab injuriis Eccleſiæ Dei ſuos officiales coercuit. *Idem* l. c.

Ł. p. bičem w hřbet welmi vkrutně mrſkal, a po
1187. mnohých a těžkých ranách gemu, aby wes ga-
kaus koſtelu Wyſſehradſkému nawrátil, roz-
kázal. Frydrych probudiw ſe a wſtaw ráno, wſſecko ſwým dwořanům, co ſe gemu té noci přihodilo, wyprawowal, kteřj ſe tomu welmi diwili a prawili: "Ale miloſtiwé Knjže, když ſy byl tak welmi mrſkán, proč ſy na některého z ſwých komornjkůw nezawolal.„ A on odpowěděl: "Netoliko wolati, aniž ſem mohl co promluwiti.„ Že ſe to wſſak Frydrychowi weſnách, a když ſpal, přihodilo, to on ſám w liſtu něgakém, kterýž třetj den měſýce Máge na to wydal, oſwědčuge, řka: "Swatý Petře, děkugi ti za to, že ſy mne we ſpánj cytedlně k tomu napomenul, abych počeſtnoſti koſtela tohoto Wyſſehradſkého bedliwěgi hleděl 1. Že ſe pak Frydrychowi widělo, gakoby byl ſkutečně mrſkán byl, o tom také zmjnku činj Přemyſl bratr geho w liſtu, gjmž zbožj Wyſſehradſkého potwrdil 2. Čzte ſe, že ſw. Jarolјm a ſw. Benno, Biſkup Mjſſenſký, také tomu podobné ſny měli. Někteřj pak kronykáři za to magjce, že ſw. Petr ſkutečně Frydrycha bičem mrſkal, tak tu přjhodu do ſwých kuih položili, kterauž potom Kapitola Wyſſehradſká na ſwé pečeti wyryti, a na ſtěny koſtela ſwého, gakž ſe to podnes ſpatřuge, malowati dala. Frydrych pak takowým widěnjm hnut gſa, Kapitole Wyſſehradſké wſſech zbožj negen potwrdil, ale gj také nowé důcho-

1 Qui vigilantius ut intenderem ad hujus honorem Ecclesiæ, me per ſoporem viſitando ſenſibiliter etiam commonere dignatus es. Dipl. in *Dobneri* Annal. Tom. VI. p. 577.

2 *Ibidem* p. 578.

chody a přjgmy wykázal. Poručil také, aby se Křižownjkům Geruzalemským dwanáct hřiwen střjbra každého roku platilo [1], neb se toho času hognost téhož kowu při řece Mži, kdež nynj město Střjbro stogj, dobýwalo. L. P. 1187.

Kterak Frydrych chtěl k Geruzalému táhnauti, a o smrti geho.

Stalo se pak okolo těch časůw, že Saracenowé aneb Turcy město Jeruzalém Křesťanům wzali a celé Palestýny se zmocnili. Papež chtě Křesťanům w těch zemjch wýchodnjch proti těm nepřátelům gména Krystowa pomocy, posýlal listy swé kewssem Králům a mocným Knjžatům Křesťanstwa, gich napomjnage a prose, aby křjž na se přigmauce, k Geruzalému táhli, a to město swaté z rukau newěrných pohanůw zase wyswobodili. Cýsař Frydrych položiw sněm w Mohuči, wssecky Biskupy a Knjžata obeslal, aby se tam w postě sedmmecýtmý den měsýce Března nagjti dali. Frydrych, Knjže Cžeské, bez messkánj také na ten sněm gel; a tu se s Cýsařem ssedesát osm mocných a znamenitých Knjžat a Biskupůw na tom sneslo, že křjže na sebe wezmau a na tu wognu s swým lidem pogedau, mezy kterýmiž také Frydrych náš takowý slib učinil [2]. A když Cýsař hned po tom sněmu posla swého, totiž Hrabě Djce k Zoldánowi Tureckému wyprawil, geg napomjnage, aby Křesťanům Geruzalém nawrátil, syce že w nesčjslném počtu lidu wálečného na něg přitáhne, 1188.

1 In *Dubravii* Annal. Tom. VI. 583.
2 *Albertus* Stadensis.

p. L. 1188. táhne, tu mezy ginými pohrůžkami prawj, že při tom welikém wogsku také Cžechowé budau, národ nad giné bogowný, ljtý a zůřiwý [1], chtě geg tudy zastrassiti, neboť toho časů Cžechowé za welmi vdatné, zmužilé a nepřemožené bogownjky pokládáni byli.

1189. Knjže Frydrych nawrátiw se do Cžech, ochotně wsselikė přjprawy k tomu dalekému tažený dělati rozkázal, které se hned z gara přjsstjho počjti mělo. Ale nenadále těžce se rozstonal, od kteréž nemocy w Sobotu na den zwěstowánj Panny Marye, totiž pětmecýtmý den měsýce Března vmřel, a w kostele sw. Wjta na hradě Pražském počestně pochowán byl [2], žádného syna po sobě nezůstawiw. Tři toliko dcery zplodil, z nichžto Helena za wnuka Cýsaře Rzeckého, Zowka za Markrabi Mjssenského a Lidmila za Hrabě z Bogna wdána byla. Wssak byl ten Frydrych člowěk přjliš dobrý, wáhawý a nepilný. Manželka geho Alžběta wjc než on zemj Cžeskau wládla, a auřednjcy geho wsselikė neprawosti páchali, čehož on gim nezastawowal. Kostelům a klássterům mnohých zbožj vdělowal, zwlásstě pak řeholy Křižownjkůw Geruzalemských nynj Maltezrůw mnoho sobě wážil. Stařj kronykáři, gako Dalemil, toho Frydrycha Bedřichem gmenowali.

Kunrád

1 Quid Bohemia fuis feris ferior. Epistola apud *Baronium* ad h. a.

2 *Chronogr. Siloen.* p. 121.

Kunrád Otto.

L. P. 1189.

Po smrti Frydrychowě vgal Knjžetstwj Cžeské Kunrád Morawský, genž se také Otto gmenowal. Byl pak ten Kunrád syn Litoltůw, syna Kunrádowa, genž byl syn Břetislawa Prwnjho. A že nynj byl neystarssj Knjže z kmene knjžecýho, protož ho Cžechowé bez odporu za Pána swého přigali a geg dle starobylého obyčege za Knjže Cžeské wyhlássyli. To se stalo na Wyssehradě. Wssak hrad Pražský byl w rukau Alžběty wdowy Frydrychowy, kterýž ona hned po smrti manžela swého lidem swým osadila. Y nechtěla ho dřjwe Kunrádowi wzdáti, až gj sljbil kraginy Holomaucké postaupiti. Wssak toho slibu newyplnil. Toho hradu tedy w moc swau dostaw a gsa giž Pánem celé země Cžeské, poslal pro Wáclawa a Theobalda, Knjžata z Cžech wyhnaná, a nawrátil gim kraginy, kterými před wyhnánjm gich wládli. Potom se bral do Řezna k Cýsaři, kterýž tam okolo sw. Giřj sněm držel, a lid wálečný k tažený Geruzalemskému shromažďowal. Cýsař Frydrych geg welmi přjwětiwě přigal, a na Knjžetstwj Cžeské potwrdil. Tu také Cýsaři sljbil, že lid Cžeský sbera, geg na to taženj, což y Knjže Cžeské Frydrych, když žiw byl, včiniti přiřekl, poslati chce. A nawrátiw se do Cžech, bez messkánj lid wálečný shromáždil a geg na tu dalekau wognu pod zprawau Theobaldowau, strcyce swého, wyprawil.

O tažení k Geruzalému.

L. P. 1189. Zatjm se pak Cýsař s wogskem swým Německým po Dunagi k Wjdni a tak dále do Vher k Ostřehowu pustil. Theobald s mnohými Rytjři a dobře zprawenýin lidem Czeským skrze Morawu táhna k dotčenému Ostřehomu pospjchal, a tam se s wogsky Cýsařskými spogil [1]. Slussnéť gest ty nasse kragany prowoditi, a co se gim na tom tažení přihodilo, oznámiti. Počjtalo se pak wsseho lidu bogowného as třidceti tisýcůw, což se w ty časy za welmi znamenité wogsko pokládalo. Dwadcátý osmý den měsýce Czerwna k řece Sáwě přitáhsse, sstastně se přeplawili, a v Bělebradu, chatrném tehdáž městečku, položili. Tudy několik dnj odpočinuwsse, táhli dále, a přeprawiwsse se přes řeku Morawu podlé Dunage stany swé rozbili. Dosawád se celému tomu wogsku na té cestě dobře wedlo, neboť Král Vherský ge wssudy hognau potrawau opatřil, kteráž se gim snadně po Dunagi dowážela. Wssak nynj se musýli w prawo k Konsstantynopoli obrátiti. A Cýsař Řecký obáwage se, aby se Němcy města Konsstantynopole nezmocnili, wsseliké gim překážky podtagj činil, ač se weřegně přjtelem gich býti prohlásyl. To Cýsař Frydrych znamenaw, musyl opatrně táhnauti. Rozdělil tedy wsseckо wogsko swé na čtyry zástupy, aby tak geden po druhém pokračowal. W prwnjm zástupu byli Czechowé, aby napřed táhli, položenj země wyskaumali a cestu pro ostatnj wog-

1 Ibi tunc primum superveniens exercitus de Bohemia gratanter se nostro exercitui sociavit. Expeditio Asiat. apud *Canisium* lect. antiq. Tom. III. P. II. p. 506.

ogſka, kteráž za nimi táhla, bezpečnau či- L. P.
li ¹. A tak do kragin Rzeckých ſe puſtiwſſe, 1189.
zechowé ſekery a oheň w rukau ſwých noſýce
ſty zaſekané propraowowali, a coby překážeti
ohlo, odklizeli ². Gednoho dne táhſſe ſkrze dlau-
audolj, přiſſli na wyſokau zed w nowě wy-
weнau, neb gim tudy obywatelé ceſtu chté-
zamezyti, a potom ge zawřené zmordowa-
Ale Czechowé podkopawſſe tu zed rozbo-
i gi a nepřátely, kteřj gj hágiti chtěli, ode-
ali. Muſyli ſe pak Czechowé y Němcy té-
ř každý den s obywateli těch kragin potý-
ti, kteřj z záloh nenadále wyſkočiwſſe, gim
odili, a gedowatými ſſjpy ſtřjlegjce mnoho
h ranili. A naſſi zaſkočiwſſe ge, tu gich
čaſté mnoho zgjmali, kteréž wſſecky Cýſař
o ſtech po ſtromjch wěſſeti dáwal, neboť
byli pořádnj bogowníky, než toliko chaſa,
ráž laupeže prowozowati chtěla. Měſta a
ſnice, které ſe gim na odpor ſtawěly, ohněm
zyli. A tak wždy bogugjce k zátokám moř-
ím ſe doſtali, přes které ſe nedaleko měſta
nſſtantinopole přeplawili. Wtrhſſe tedy
země Turecké pořád dále táhli, a Tur-
, kdekoli na ně připadli, poráželi a mordo-
li, hradů dobýwagjce a ge ohněm kazýce.
ſſak neſſťaſtná potom přjhoda, kteréž ſe
ný člowěk nenadál, tomu tažení konec v-
ila. Nebo Cýſař Frydrych přitáhna na po-
zý Armenſké, zůſtal tu za několik dnj, tjm
myſlem, aby lid geho také odpočinul, neboť
menſſtj gſauce Křeſťané, hognoſt wſſeliké
po-

¹ Ut ad explorandum de ſitu locorum & viarum tranſi-
tu antecedant. l. c. p. 507.

² Boemi in manu armata, flammis atque ſecuribus, præ-
cluſos viarum tranſitus reſerantes. l. c.

L. P. 1189. potrawy wogſku Cýſařowu dowáželi. Knjže Armenſké chtě Cýſaři kratochwil včiniti, pozwal ho na low, a toho čaſu bylo weliké horko. Cýſař přigew k gednomu malemu, ale welmi prudkému potoku, chtěl ſe prochladiti, a rozkázaw ſobě kůň drżeti, ſwlékl s ſebe oděw a do toho potoku wſtaupil; ale praud geg zachwátil a pogal, tak že ſobě ſám ani giný žádný nemohl gemu pomocy, až tu vtonul. Z toho weliký křik poſſel od wogſka křeſťanſkého a žaloſt y nařjkánj, neb ſſkoda nenabytá tudy ſtala ſe Křeſťanum. Frydrych, ſyn Cýſaře mrtwého vgaw ſe wogſka, táhl s njm do Antyochye, a tu otce ſwého pochowal. A tu když něgaký čas leželi, přiſſel na ně vkrutný mor, tak že gich každý den welmi mnoho zemřelo. Oſtatnj rozprchſſe ſe domů táhli, wſſak ſe gich málo do wlaſti ſwé nawrátilo, neyméně pak Czechůw, neboť tu Knjže Theobald a wſſickni Czeſſtj Páni a Rytjřowé na tom tažení zemřeli, aneb od meče Tureckého zahynuli [1].

O ſnémjch a wogenſkém tažení.

Mezy tjm pak čaſem, kteréhož ſe ty wěcy při tom tažení Geruzalemſkém dály, nowé Knjže Czeſké, Kunrád Otto, ſnažně ſe o to přičinil, aby dobrý pořádek w Knjžetſtwj Czeſkém způſobil. Položil tedy obecný ſném do Sacky, kdežto ſe w vrčitý čas Proboſſtowé, Opatowé, kanownjcy a znamenitěgſſj Páni a Wládykowé země Czeſké y Morawſké ſgeli a ſhromáždili. Sluſſné geſt gména oſob, kteréž na

1 Continuator p. 365.

na tom sněmě seděly, tuto položiti, a bylyť L. P.
tyto: Kunrád Otto, Knjže Czeské, Gindřich 1189.
Biskup Prajský, Floryan Kancléř a Probosst
na Wyssehradě, Heřman Probosst Prajský,
Seděslaw Děkan, Přibislaw Probosst Boleslawský,
Radosta Probosst Litoměřický, Albrecht
Opat Strahowský, Gindřich Opat
Břewnowský, Heřman Opat Sedlecký, Tidřich
Opat Hradisstský, Albrecht Opat Kladrubský,
Otto Opat Želiwský, Ingilbert Arcygaben,
Alexander Mistr sskol, Heřman Komornjk a
Zawissa bratr geho, Předota dwořský Sudj,
Mataus Truksas, Wjtek a Sezema synowec
geho, Oldřich, Durčihlawiz, Jučjk, Wyřitowiz,
Bohussa heytman Kladský a bratřj geho, Ratibor,
Heřman, Lutobor, Vmuka, Hroznata syn
Sezemůw, a bratr geho Arnosst, Stobechrd
syn Přibislawa welikého a ginj mnozý Opatowé
a Páni Czesstj y Morawsstj [1], z čehož se
widj, že giž tehdáž duchownj staw tak gakož
y nynj na sněmjch seděl a přednj mjsto měl, a
že toliko dwořsstj auředníjcy a ti, genž mnohými
dědinami a poddanými wládli, a tak owssem
Páni byli, na sněm chodili. Co wssak na tom
sněmě Knjžetem nařjzeno bylo, o tom se z toho,
což následowalo, sauditi může. Neyprw
Knjže nařjdil, aby země Morawská tak gako
kdy prwé Knjžeti Czeskému náležela, a tu moc
aby měl, kragin Morawských mladssjm Knjžatům
Czeským, tak gak to gindy býwalo, vdělowati,
a tak tu hned Knjže Kunrád Břeti-

1 Qui convenerant in Sacka ad audienda statuta Ducis Ottonis. Diploma apud *Dobner*. Annal. Tom. VI. p. 590.

L. P. 1189. tislawowi a Wladimirowi, synům Ottowým, Knjžetstwj Holomaucké odkázal; Spitihněwowi a Swatoplukowi též strcycům swým dal Knjžetstwj Brněnské, a pro sebe toliko Znogem zachowal. A tak to, co sobě za panowánj Frydrychowa na Cýsaři wygednal, nynj zrušil, neboť gakožto muž opatrný tomu dobře rozuměl, žeby to na sskodu a zkázu gak Czechůw tak y Morawanůw bylo, kdyby od sebe rozděleni byli. A tak wdowa Alžběta Knjžetstwj Holomauckého, ač gj ge Kunrád přjsahau sljbil, nedosáhla, proto že k tomu Stawowé ani Czesstj ani Morawsstj nepřiwolili.

Brzy pak potom Knjže Kunrád opět giný sném na patnáctý den měsýce Czerwna do Prahy rozepsal. Tu když se Opatowé a Páni sgeli a shromáždili, Knjže wssed mezy ně gim oznámil, že ho syn Cýsaře Frydrycha, Gindřich, kterýž w nepřjtomnosti otce swého Rjjssi Německau zprawowal, snažně za to žádá, aby sebra lid wálečný do Mjssně táhl, a tam pokog mezy Markraběmi Mjssenskými způsobil. Czemuž když Stawowé neodpjrali, táhl Kunrád sám osobně přes hory Czeské na ty Mjssňáře, a tu zemi poplénil, popálil a téměř celau zkazyl [1], a tak ge k pokogi přinutil. Pjsse Německý kronykář [2], že třidcet tisýc hřiwen střjbra z pokladnice Markrabě Mjssenského toho času wzato bylo, k wjře podobné gest, že se neywjc těch peněz Czechům do rukau dostalo, kteřj se po wyřjzenj té wogny wesele domůw nawrátili.

D

1 Iussu Henrici Regis Zyrbiam vastavit, incendit & fere totam delevit. *Chronogr. Siloen*, p. 121,
2 Continuator Chronici Pegav.

O založenj klásstera Luckého blјž Znogma w Morawě. L. P. 1190.

Knjžata Cžeská ten obyčeg měli, že po sstastném wyřjzenj tažený wálečného někaký klásster zakládali, chtjce tudy Bohu djky swé a wděčnost prokázati. Podobně Kunrád nawrátiw se z Mjssně počal stawěti překrásný klásster při Lukách blјž Znogma w Morawě, do kteréhož kanownjky řeholy Premonstrácké vwedl, pogaw gich dwanácte z klásstera Strahowského. Gaké gim nadánj včinil, wssemu se z listu wyrozumj, kterýž roku tohoto tisýcýho stého dewadesátého pro ten klásster wyhotowil. Gest pak ten list psán gazykem latinským w tento rozum:

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. Otto z Božj milosti Knjže Cžeské, někdy Markrabě Morawský. Stáwá se začasté, že zlj lidé skutky dobré vtrhačně pomlauwagj, gestliže lidé dobřj y vsty y listy swými neodpjragj. Protož nyněgssjm y budaucým oznamugi, že gá Otto, Knjže Cžeské, též y matka má Marya, Panj nad giné sslechetná, oba wnuknutjm Božjm k tomu napomenuti gsauce, klásster sme na Lukách založili, předně ke cti Pánu Bohu, sw. Panně Maryi a sw. Wáclawu mučedlnjku Páně, a to pro spasenj dussj nassjch y předkůw nassjch, a aby nám Bůh y nassjm náměstkům a potomkům sstastného panowánj popřjti ráčil. A nařizugeme, aby w těmž klásstere kanownjcy pod řeholau sw. Augustýna řádu Premonstráckého wždy Pánu Bohu slaužili a za nasse y nassjch potomkůw hřjchy se modlili, a při mssech swatých za nás památky činili.

P. L. 1190. Aby wſſak ſwrchu dotčenj řeholnjcy žiwi býti mohli a Pánu Bohu ochotně ſlaužili, protoj gim njže pſané zbožj na wěčné čaſy dáwáme, vdělugeme a odkazugeme, s tau wſſak wyminkau, kdyby někdo ta zbožj tomu koſtelu nynj darowaná odcyzyl, ta magj zaſe na mne nebo na dědice mé připadnauti. — Zbožj pak, kterýchž tomu koſtelu a kláſſteru tjmto liſtem vdělugi a potwrzugi, gſau tato: Kapla ſw. Mikuláſſe ſewſſjm co k nj nálezj, deſátky w Marchté. Weſnice, gichž gména gſau Dobſſice, Geſowice, a Oblkowice. Po gedné dědině w Pracých, w Zwaſſu a w Mrawiticých. Též gim darugi kaplu ſw. Gjřj w Strachotjně a tři wſy, gichž gména gſau Chaikowice, Popowice a Chřepice. Také kaplu ſw. Jana w Rokytjně y wes Popowicy. Kaplu ſw. Ondřege w Kobži y s tau wſý a s krčmau a s mleynem. Nadto gim geſſtě dáwáme weſnice řečené Czelchow s dwěma krčmami, Chegoſt, Sedlaſonice, Branſudice, Opogowice, Odřenowice, Němchyce, Biſſice, zyſſky Roketnice, Březowa, Lutochow, Přilučwa, Třebonchonice, Domamil. Geden lán aneb dědinu w Liſſenowicých, též Lodenice a Krawſko. Swědkowé téhož nadánj gſau, Gindřich Pražſký a Kaim Morawſký Biſkupowé, Wladimir a Břetiſlaw bratřj geho, Knjžata Morawſká. To ſe ſtalo wéřegně w Praze na dwoře naſſem léta Páně tiſýcýho ſtého dewadeſátého, pětmecýtmý den měſýce Kjjgna. Rukau Floryána Kancléře,„ 1. Ten kláſſter po čaſu welmi zbohatl. Když geg nařjzenjm Cýſařowým léta

1 Impreſſum Diploma in Annal. *Dobneri* Tom. VI. p. 251.

léta 1785. zrussili, počjtalo se dewadesát sest L.P.
řeholnjků, kteřj gednak w klássteře a gednak 1190.
po farách, gichž osmnácte měli, bydleli.

Kterak Knjže Kunrád s Cýsařem do Wlach gel, a tam vmřel.

Po založenj toho klásstera přisslo poselstwj od 1191.
Gindřicha Cýsaře, toho gména Ssestého, genž po smrti Frydrychowě, otce swého, Cýsařem vstanowen byl. Ten wzkázal Knjžeti Czeskému, že vmjnil wogensky geti do Wlach, aby od Papeže korunu přigal, y požádal Kunráda, aby pogma některý lid z Czeské země, gel s njm. Kunrád sebraw nemalý počet lidu a spogiw se s Cýsařem, táhl s njm přes hory Alpenské až pořád k Rzjmu. A dostawsse se tam sstastně času korunowánj očekáwali. Mezy tjm pak Papež, Kljment Třetj nazwán, vmřel, a tak se ten čas prodlaužil, až Rzjmané nowého Papeže wolili, kterýž Celestýn Třetj nazwán byl. Ten tedy w pondělj Welikonočnj, to bylo patnáctého dne měsýce Dubna, Gindřicha y manželku geho Konstancy welmi slawně korunowal. To se wsse stalo v přjtomnosti Kunráda Knjžete Czeského a mnohých Rytjřů Czeských, kteřj tam s Knjžetem přitáhli. Po skončenj toho korunowánj wygel Cýsař s wogskem swým y s Czechy proti negakému Tankredowi, genž se nedáwno před tjm Králem Napolitanským korunowati dal, ač k tomu žádného práwa neměl. Y vmjnil Cýsař toho Tankreda z té země wyhnati. Czechowé dle obyčege swého wždy napřed táhnauce mnoho twrzý dobyli a wywrátili. A když

 se

L. P. se Napolitanſſtj do pole poſtawili, tu na ni
1191. Knjže Kunrád s ſwými Čžechy a ginými lidem autok včinil, a ſweda s nimi bitwu, na bla wu ge porazyl a ſlawné wjtězſtwj obdržel [1], a tak potom k hlawnjmu měſtu, Napolis řečenému, dorazyli. Tu ſe Cýſař s weſſkerým wogſkem položil, měſto obehnal, a gebo dobýwati počal. W tom pak weliký přiſſel mor na lid Německý a Čžeſký, tak že od té nemocy gako mauchy padali a mřeli. A tu také Kunrád Knjže Čžeſké blizau vtrápen gſa, dewátý den měſýce Zářj žiwot ſwůg dokonal. Cýſař též tau nemocý nakažen gſa odgel, a tak od toho oblezenj puſtiti muſyl. Čžechowé koſti Knjžete ſwého do trubly zaſmolené ſložiwſſe, tak ge do Prahy přiwezli a wedlé hrobůw knjžecých w koſtele ſw. Wjta na hradě Pražſkém pohřbili. Byl pak ten Kunrád, genž ſe také Otto gmenowal, muž ſtatečný, bogownjk znamenitý, a přitom wſſak také opatrný a maudrý. Kdykoli něco neobyčegného počjti chtěl, o to ſe prwé s Pány Čžeſkými na ſněmě radil, a co oni za dobré vznali, to činil. Protož weliké neſſtěſtj pro zemi Čžeſkau bylo, že brzy vmřel a toliko dwě léta a ſſeſt měſýcůw panowal. Y byl weliký pláč po celé Čžeſké zemi od Čžechůw, že tak wýborného Knjžete zbaweni byli [2]. S manželkau ſwau Helichau žádných dětj nezplodil, a po gebo ſmrti weliké naſtaly různice a roztržky o Knjžetſtwj Čžeſké.

Gin=

1 Ubi famoſiſſimum de ſe referens triumphum. Contin. p. 365.

2 Quique gemant Flentes ſuper hunc & corde dolentes. Ach! ach! Conrade Dux crebro commemorande! Contin. p. 366.

Gindřich Břetislaw.

L. p. 1192.

Kterak Knjžata sázel, a ge zas wyhánel.

Po smrti Kunrádowě weliké roztržky o Knjžetstwj Czeské w zemi powstaly, neboť bylo mnoho Knjžat z rodu knjžecýho possl ých, kteřjž se o panowánj pokaussel i a zemj wládnauti chtěli. Neywjc pak roztržitosti způsobil Gindřich Biskup Pražský, také z Knjžat Czeských rozený. Ač téhož léta gesstě za Knjže zemé přigat a wyhlássen nebyl, předce wjc než giný který panowal. Y stalo se, že Wáclaw, syn někdy Soběslawa Prwnjho, proto že neystarssj Knjže byl, Knjžetstwj vgal, což gemu dle práwa a nařjzenj starobylého před ginými náleželo. Páni Czesstj, kteřj sprawedlnosti a pokoge pilni byli, toho Wáclawa owssem za Pána swého přigali. Ale Biskup Gindřich tomu chtěl, aby Přemysl, gemuž potom také Ottokar řjkali, syn Krále Wladislawa, Knjžetem Czeským byl. Přemysl hned bez messkánj lid, kterýž gemu toho Knjžetstwj přál a Biskupa se přjdržel, shromáždiw, postawil se před Prahu a gj dobýwal. Ale Wáclaw se w městě tři měsýce statečně bránil a nepřátelům swým odpjral. Biskup znamenaw, že brannau rukau Prahy se zmocniti a Wáclawa wyhnati nemůže, gel k Cýsaři, pogaw s sebau Přemysla, a Wladislawa bratra geho. A postawiw se před Cýsaře, tu na Wáclawa křiwě žalowal, řka, že sobě důstogenstwj Knjžetstwj Czeského bezpráwně a bez powolenj Cýsařowa osobil. A slibiw Cýsaři sseſt tisýc hřiwen

Ł. p. wen stříbra, to gest sto a dwadcet tisýc zla-
1192. tých nynégssjho rázu, to v něho zgednal, že
Wáclawa odsaudil, a rozkázal, aby Přemysl
Knjžetem Czeským a Wladislaw Markrabjm
Morawským byl. Neboť giž o to Cýsařowé
wždy vsylowali, aby Morawu od Czechůw
odtrhli. Biskup tedy něco gesstě lidu wálečné-
ho od Cýsaře s sebau weda, a pösly Cýsařské
s sebau mage, k Praze opět přitáhl. Po-
známili ti poslowé Wáclawowi wůli Cýsařo-
wu, řkauce: "Knjže Czeské, my nepochybugeme,
že gsy ty Knjže Czeské rozené, ale že sy těž
Knjžetstwj směl sobě bez powolenj Cýsařského
osobiti a ge vgjti, z té přjčiny rozkazuge to-
bě Cýsař, abys geho hned prázden byl. Pak-
libys toho, což Geho milost ráčj chtjti, ne-
činil, giště wěz, žebys tjm na se popudil Cý-
saře y mocy geho.„ Wáclaw wida, že toli-
ka nepřátelům odolati, ani koho penězy pře-
platiti nemůže, wzdal Prahu Biskupowi, a
bral se s synem swým Spitihnéwem do Mj-
ssenské země, chtě odtud k Cýsaři geti a v ně-
ho swého práwa pohledáwati. Wssak tu od
Markrabě, Albrechta, gat a do wězenj vwr-
žen byl, což se bez pochyby náwodem Bisku-
powým stalo. Kamby se byl potom ten Wá-
claw poděl a kde vmřel, o tom se nic nena-
cházý. Spitihnéw wssak vgel, a tak swobodu
swau zachowal [1].

Biskup Gindřich po odchodu Wáclawowu
hned do Prahy přissel, a Přemysla za Knjže
Czeské wyhlásyl. A tak ten hrdý Biskup
Knjžata Czeská wyháněl a giné dle swého zdá-
nj sázel. Mnozý Czesstj Páni z toho se rado-
wa-

[1] *Chronogr. Siles.* p. 122. Continuator p. 366.

i, proto že Přemysl skutečně vdatný muž L. P.
a tak tu naděgi měli, že on práwa země 1192.
ské lépe než předkowé geho zastáwati a
iti bude. Wšsak ne dlauho Knjžetem byl,
of brzy potom y Cýsaře y Biskupa rozhně-
a proti sobě popudil. Stalo se totižto,
gessté toho roku Hrabě z Bogna, genž Lid-
u, dceru Frydrychowu, kterýž byl bratr
emyslůw, za manželku měl, s Weywodau
worským o hranice se hádal. Y požádal
emysla, aby mu pomohl, kterýž gsa boge
ostiw, sebral něco lidu Czeského a wtrhl
Bawor, a tu hned Bawory přemohl, mno-
gich zagaw, do Czech ge poslal a celau ze-
Bawor skau ohněm a mečem pohubil, a tak
Czechowé nesčjslnau kořistj obtjženj domůw
wrátili. Ale kronykáři Baworsstj pjssj, že
Czechowé byli lidé welmi diwocý a vkrutnj [1].
ehož se widj, že tu Czechowé welmi zle řá-
, protož se gich okolnj národowé wždy
náramně strachowali. Cýsař o tom vsly-
o, přewelice se na Přemysla rozhněwal.
ná a druhá také toho hněwu Cýsařowa by-
příčina, že Přemysl gemu přisljbených
tisýc hřiwen neplatil. A když Cýsař wi-
, že ani Přemysl, ani Wladislaw slibůw
lnj, obeslal k sobě Biskupa Gindřicha, kte-
za ně a za ty penjze státi přislibil. A tu
Cýsař při dwoře swém tak dlauho držel,
udby těch ssest tisýc hřiwen strcycowé geho
ožili. Biskup tudy skoro gako wězeň celý 1193.
držán gsa, a wida, že ho geho streycowé
vyplácegj, myslil, kterakby sobě z toho ru-
emstwj pomohl a nad swými streycy zna-

Z 5 me-

[1] Induxit super eos gentem barbaram & feram, Boe-
mos scilicet. *Chron. apud Oefel.* Tom. I.

L. P. 1193. menitě se pomstil. A přistaupiw k Cýsaři, za to ho žádal, aby ho Knjžetem Cžeským a Markrabjm Morawským včinil, že gemu za to wěren býti chce, dokládage, že mu bez toho, gakožto neystarssjmu z kmene knjžecýho, ty obě země náležegj, a gakož Biskupowé Ržjsstj spolu také Knjžata gsau a zeměmi wládnau, podobně že on y Biskupem Pražským y Knjžetem Cžeským býti může. Ljbila se ta řeč Biskupowa Cýsaři, kterýž bez odtahůw Přemysla y Wladislawa gakožto odbognjky odsaudil, a Gindřichowi Biskupu, podaw mu korauhwe dle obyčege starobylého, Knjžetstwj Cžeské y Markrabstwj Morawské wzdal 1. Nadto gemu také těch ssest tisýc hřiwen, za které rukogmjm byl, prominul a odpustil, a přidaw gemu něco lidu zbrognébo, tak ho do Cžech propustil.

Přemysl o tom wssem zpráwu mage, powolal k sobě Panůw Cžeských, a gich za pomoc žádal, kteřj gemu sljbili při něm státi, a také gemu děti swé pro wětssj gistotu w záštawu dali. Přemysl tedy sebraw lid wálečný, táhl proti Gindřichowi Biskupu, kterýž giž na Zdicých ležel, a tak se Přemysl tu, kde nynj Beraun město stogj, položil. Zatjm se pak w wogsstě Přemyslowě powěst roznesla, že Cýsař tomu Biskupowi zpráwu nad zemj Cžeskau y také nad Morawskau poručil, a že gemu těch ssest tisýc hřiwen odpustil, z čehož Páni Cžesstj rozuměli, že Morawa opět s Knjžetstwjm Cžeským spogena bude, a že dotčené penjze také w zemi zůstanau. A opustiwsse Přemysla, vtekli se na Zdice k Biskupu a Knj-
žeti

1 *Chronogr. Siless. p. 123.*

zeti nowému [1], a lib ostatnj též včinil, tak že ru Přemysl s malým počtem swých wěrných státi zůstal, a tak k Praze vtecy musyl, kdežto zawřew se, gesstě čtyry měsýce se bránil, a teprw pátý měsýc toho obležený města Biskupowi postaupil a na vtjkánj se dal. A tu Gindřich Břetislaw, Knjže a Biskup, ten den před narozenjm Páně aneb čtyřmecýtmý měsýce Prasynce do Prahy přigel, a od Panůw y Knějj welmi slawně přigat byl [2]. A tak Czechowé toho času měli Knjže, genž také spolu Biskupem Pražským byl. L. p. 1193.

O taženj Morawském a Mjssenském.

Hned pak na to zgara roku tisýcýho stého dewadesátého čtwrtého Knjže Gindřich sebraw znamenité wogsko, táhl s njm do Morawy na Wladislawa, bratra Přemyslowa, aby dokázal, že on gest Pánem a Markrabjm Morawským a žádný giný. Wladislaw, gakožto muž welmi tichý a pokogný na odpor se nepostawil, a wzdal se gemu dobrowolně. Gindřich tedy zemi Morawskau opět mezy Knjžata Czeská rozděliw, dal kraginy Holomaucké Wladimirowi a Břetislawowi bratřjm, Spitihněwowi a Swatoplukowi, též bratřjm, poručil Brno y s kraginami, gim přjsně přikazuge, aby se pokogně chowali, což oni včiniti slibili. Znogma sobě nechal. A nawrátiw se do Czech pogal s sebau Wladislawa, kteréhož potom 1194.

1 Illico transfugerunt ad Episcopum unus post unum incipientes a senioribus. Chron. Gerlaci editum a *Dobnero* Monum. Tom. I. p. 123.
2 *Idem* l. c.

L. P. 1194. tom wždy w Praze při dwoře swém, aby se gemu protiwiti nemohl, chowal. Hned pak po geho nawrácenj se z Morawy přigeli poslowé od Cýsaře, Gindřichowi přjsně přikazugjce, aby hned bez odtahůw zbera wogsko, táhl sám osobně gako Knjže Cžeské na Markrabi Mjssenského, odpornjka Cýsařowa, a geg aby z té kraginy wyhnal aneb k pokogi přinutil. Páni a Wládyky y lid Cžeský rádi to slyšeli, a z toho se radowali. Ale Biskup, ač toho nic wděčen nebyl, wšak nechtége w tom rozkazu Cýsařowa pominauti, sebraw lid z Cžech y z Morawy, dwěma wogsky wtrhl do Mjssně a tam činil welikau škodu, neboť Cžechowé lid, který se gim bránil, mordowali a gjmali, kostely y klásstery wybjrali, pálili a bořili, a mnoho twrzý, méstečck a wesnic obněm zkazyli. Pjsse tehdegssj kronykář, žeby nebylo snadné wssech škod w té zemi včiněných wyčjsti a wyprawiti [1]. A tak se Cžechowé y Morawané, mnohými kořistmi obohacenj, do wlasti swé nawrátili. Ale Biskup z toho welmi teskliw byl. A když do Prahy přigel, kázal za ty mrtwé, kteřjž tam z Mjssnářůw, z Cžechůw a z Morawanůw zmordowáni byli, weliké služby a oběti činiti, a sám swýma rukama hogné almužny rozdáwal. Potom pak w shromážděnj Opatůw a kněžj toho srdečně želel a plakal předewssemi, gich žádage, aby se zaň Pánu Bohu modlili [2].

D

1 Quanta facta sint mala primo in populo Christiano, dein in Ecclesiis Christi, postremo in claustris ad enarrandum manet difficile. *Gerlacus* p. 124.
2 *Idem* l. c.

O giných skutcých Gindřichowých.

L. p. 1195.

Knjže a Biskup Gindřich obáwage se trestu Božjho pro hřjchy w Mjssni od lidu geho zpáchané, chtěl to tjm nahraditi, že klássterům a kostelům dobře činil. Neboť kázal kostel sw. Wjta znamenité oprawowati, a oltáře w něm ginák předělawati, a sám wssecky předělané znowu swětil. Také ten kostel nowými důchody obdařil a opatřil 1. Toho také času gsa w Betowě na Morawě, klássteru na Lukách bljž Znogma darowal wes Luka řečenau y s clem, wes Bohmelicy a les Palice nazwaný. W listu toho nadánj gmenuge se Knjžetem Czeským, Biskupem, a Markrabjm Morawským 2. Klássteru Waldsassktému také té swobody vdělil, aby wěcy z dědin, které w zemi Czeské měli, bezewssého cla domů wozyti mohli 3. Rozkázal také sobě dům krásný w Menssjm městě Pražském na břehu řeky Wltawy postawiti, a kaplu w něm welmi draze okrássleňau, a tu vwedl 32 žáky kůrnj, aby wssecky hodiny tu pořád zpjwali a vstawičně Pána Boha chwálili. Na Wyssehradě w kostele sw. Petra také službu Božj welmi rozssjřil a služebnjky kostelnj poctiwau žiwnostj opatřil a platy welikými nadal. A když také vslyssel, že skrze welikau suchotu w Czeské zemi na lid přissla drahota a hlad, tak že mnoho chudých lidj, zwlásstě we wsech a při horách hladem mřelo, a mnozý k městům prosýce chleba chodili, tu on gakožto Knjže poslal po kragjch Czeské země a do wsý, aby hledáno bylo, magjli kde za-

1 *Pessina* in Phosph. p. 40.
2 Dipl. in Monum. *Dobneri* Tom. IV. p. 252.
3 *Idem* in Annal. Tom. VI. p. 625.

L. P. 1195. zatwrdilj sedlácy obilj w stodolách aneb na podlahách. A kdežkoli bylo nalezeno, kázal bezděčné mlátiti, a obilj, což bylo přes potřebu toho hospodáře, rozkázal pobrati a zaplatiti, a nashromáždiw tak obilj ze wssj Cžeské země, rozkázal mljti a chléb pécy, a lidem chudým a nemocným y dětem rozdáwati, a tak mnoho chudých lidj zachowal, že hladem nezemřeli 1. Potom pak wygel do Němec k Cýsaři, a tam wida, že sám Cýsař a mnoho Knjžat y Biskupůw křjž na se přigali a na tom se snesli, že opět na Turky potáhnau, aby gim Jeruzalém wzali, tu také Knjže a Biskup náš y Páni Cžesstj, genž tam s njm byli, křjž na se wzali a k tomu taženj se zawázali. Wssak Cýsař brzo potom důležitými wěcmi zaneprázdněn gsa, toho tažen wždy odkládal, tak že se nestalo 2.

Kterak se Přemysl o Prahu pokusyl a poražen byl.

1196. Nedlauho pak potom Knjže a Biskup Gindřich těžce se rozstonal. To vslyssew Přemysl, genž se gakožto wyhnanec sem y tam w cyzyně taulal, vmyslil Knjžetstwj Cžeské brannau rukau sobě zas osobiti, dřjw nežby Gindřich vmřel a giný ge vgal. Radil se o to s Bawořským Hrabětem z Bogna, genž měl Lidmilu tetku Přemyslowu za manželku, a kterémuž on také, gakž o tom nahoře powědjno, pomáhal, a proto z Cžech wyhnán byl. Ten Hrabě gsa s Cýsařem smjřen a w dobrém přátelstwj wyge-

1 Hágek w listu 212.
2 *Gerlacus* p. 124.

gednal to na něm, že Přemysla na milost při- L. P.
gal, y také k tomu, aby Knjžetem Cžeským byl, 1196.
powolil 1, snad gemu zas slibil, že těch ssest
tisýc hřiwen zaplatj. Přemysl tedy něco Něm-
cůw mage na pomoc kwapně wtrhl do Cžech,
chtě nenadále na Prahu vhoditi a gj se zmoc-
niti. Wssak to tagenj nemohlo Gindřicha
tagno býti, kterýž se k bráněnj přihotowil.
Když tedy Přemysl k Praze přitazyl, tu se
Pražané, magjce Knjže Spitihněwa za wůdce,
z města wyřjtili, a vhodiwsse sylně na Němce,
ge porazyli a k autěku přinutili. Dalemil,
genž asy sto let po tom přjběhu žiw byl, tu
bitwu w tento smysl wypisuge: "Knjže Pře-
mysl do Cžech se wrátil, mage s sebau wogsko
Německé, y postawil se vdatně na bogissti.
Cžechowé se w Praze sebrawsse, wytáhli we-
sele na ty Němce, neboť proroctwj o tom mě-
li, že wjtězstwj obdržj. Byla pak toho ča-
su weliká zyma, a welmi mrzlo, a Němcy tu
na poli stogjce bezmála nezmrzli. Tu Cžecho-
wé na ně zuřiwě se obořiwsse, pořád ge mor-
dowali, až gich tři tisýce a dwě stě na bo-
gissti zabili. Ostatnj se y s Knjžetem Přemy-
slem na autěk dali. W tom bogi krew Něm-
cůw Cžechům po meči w ňádra tekla, a gim
tu za ňadry zmrzla.

Ale když doma w gizbách oděnj swláčeli,
Krwawj potocy po gizbách tekli,, 2.

A tak Přemysl v Prahy ničehož nepořjdiw,
opět se do Němec obrátil, lepssjho sstěstj oče-
káwage.

Ne-

1 Albertus Otakero Boemo, qui & Primislaus, gratiam Cæsaris & ducatum pristinum impetravit. *Hermannus* Abbas apud *Oefel* Tom. I.

2 Dalemil w listu 258.

L. P. 1197. Nedlauho potom přigel do Czech Petr Kardynál gakožto Legát Papežſký, aby lepſſj kázeň mezy kněžſtwem způſobil. Gindřich Knj-že a Biſkup, ačkoli nemocý byl welmi obtjžen, wſſak proto wyneſti ſe proti němu rozkázal. A záſtup weliký Prelátůw, Kanownjkůw, Opatůw, kněžj, mnichůw a žákůw, také y lid obecný okolo něho ſſel, a tak včiniwſſe poctiwé wjtánj, geg ſlawně do Prahy vwedli. A to bylo na den ſw. Rzehoře, totiž dwanáctý měſýce Března. Pak při ſuchých dnech poſtnjch rozkázal, aby ſe žácy od Englberta, Biſkupa Holomauckého, proto že Pražſký ſtonal, na kněžſtwj ſwětiti dali. Když ſe žácy ſhromáždili, oznámil gim Kardynál Petr nařjzenj Papežowo, aby každý z nich, dřjw než ſwěcen bude, ſljbil, že w ſtaw manželſký nikdý newſtaupj, a tak že w bezženſtwj žiw býti chce až do ſmrti. Pakliby z nich který toho včiniti nechtěl, ten aby na kněžſtwj ſwěcen nebyl. Žácy a faráři, gichž ſe tu také mnoho ſeſſlo, to vſlyſſewſſe, zbauřili ſe, a obořiwſſe ſe na Kardynála, bezmála ho nezabili [1]. Y muſylť ſe do ſwé hoſpody vtecy a tam ſe vkryti, aby ho nevkamenowali. Pjſſe Hágek [2], že tomu kněžj dobře wyrozuměli, kterak tu ten Kardynál wjce hledal Papežowa vžitku, než gich ſpaſenj. A tak w ten čas žádného ſwěcenj nebylo. Když ſe pak ty wěcy poněkud vpokogily, tu ten Kardynál začaſté kněžjm kázal a gim bezženſtwj welice wychwalowal, až y žáky a gabny k tomu namluwil, že při ſwěcenj na kněžſtwj ſljbili, ſe neženiti, kterýžto ſlib

od

1 Cardinalis a Sacerdotibus plebanis ob votum caſtitatis, quod ab ordinandis exigebatur, verſis in ſeditionem, fere fuerat occiſus. *Gerlocus* p. 125.

2 W liſtu 212.

té doby až podnes při tom swěcenj se činj. L. P. 1197.
ečte se, žeby byl ten Kardynál kněžj giž že-
ště k tomu nutil, aby swé manželky ode-
ali, a tak mnohem opatrněgšj a wljdněgšj
l, než onen Legát, genž léta 1143. w Praze
l, a rozkázal, aby faráři a ginj kněžj ženy
é od sebe odstrčili. A tak se stalo, že kně-
ženatj pomalu pomřeli, a mjsto nich neže-
atj se dostali, a od toho časů kněžj a
ráčowé naššj w staw manželský wstupowati
ženiti se nesměli. Ten Kardynál také toho
ku dwa Opaty, totiž Břewňowského a Sá-
wského z Opatstwj swrhl. Z gakých přjčin
tak přjsně trestal, o tom se nic nenacházý.
otom gesstě w Praze as dwa měsýce po-
w a ty wěcy zřjdiw, bral se do Polska, aby
m týž pořádek vstanowil 1.

Kterak Knjže Gindřich vmřel.

Mezy tjm pak časem Knjže Přemysl, ač mi-
ulau zymu v Prahy poražen byl, předce od
wého aumysla, aby Knjžetstwj Czeského zas
osáhl, nepustil, neboť Hrabě Baworské z
Bogna gemu wždy pomáhal, a někteřj Páni
zeššti, mezy kterými Czernjn neywdatněgšj
yl, geho se přjdrželi, a wždy proti Gindři-
howi wálčili. Knjže tedy Gindřich obáwage
, aby od Přemysla přemožen a gat nebyl,
mjnil se do Němec obrátiti, aby tam bez-
ečněgšj byl. A prw než z Prahy wygel, ká-
al Wladislawa, bratra Přemyslowa, do twr-
ého wězenj wsaditi, aby w geho nepřjto-
mnosti

1 *Gerlacus* p. 125.

L. p. 1197. nosti bratru swému, kdyby se opět o Prahu pokusyl, nepomáhal. Zpráwu pak wěcý zemských Knjžeti Spitihněwowi poručiw, a wstaw z lože, kázal se do Chba nésti [1]. A tam se dostaw wjc se roznemohl, až y patnáctý den měsýce Czerwna na wěčnost se odebral. Tělo geho odtud do Czech přiwezeno a w Doksanech podlé matky swé Markéty, kteráž tu byla až do smrti swé žiwa, pohřbeno gest. Ten Břetislaw byl syn Gindřichůw, genž byl bratr Krále Wratislawa, a zprawowal Knjžetstwj Czeské bezmála čtyry léta; Biskupstwj Pražské patnáct let. Tehdeyssj kronykář [2] geg welice wychwaluge, řka: "A tak sessel zlatý kwět a ozdoba země Czeské, obrana Knjžat zemských, okrasa kněžstwa, slawný obhágce řeholnjkůw, kterémuž w zemi této po sw. Wogtěchu žádný rowen nebyl." Wssak té weliké chwály owssem nezaslaužil, proto že se w řjzenj zemské gsa osoba duchownj přjliš pletl, Knjžata, gimž zprawowánj země náleželo, s pomocý Cýsařowau wyháněl a giné na stolicy knjžecý sázel, čjmž mnoho nesnáze, různice a krweprolitj w zemi způsobil, až y naposledy důstogenstwj knjžecý sobě hrdě osobil a s biskupským spogil, gakž o tom wssem dosti obssjrně powědjno. Byl pak ten Gindřich, prwé než se na Biskupstwj dostal, ženatý, neboť měl syna, kterémuž Jan řjkali, a kterýž se mezy swědky w gistém listu tak gako ginj Páni na rok 1183. zapsán naležá [3].

Wladi=

1 Fecit se transferri Egram tanquam habitaturus ibi. *Gerlacus* p. 125.
2 *Gerlacus* p. 126.
3 Ian Filius Episcopi. Diploma apud *Dobnerum* Annal. Tom. VI. p. 549.

Wladislaw Třetj. Ł. P. 1197.

Páni Cžeſſtj vſlyſſewſſe, že Knjže a Biſkup Gindřich we Chbě žiwot dokonal, newěděli, kohoby z Knjžat Cžeſkých za Pána wyhláſyti měli. A ſgewſſe ſe do Prahy pilně ſe o to radili. Knjžetſtwj owſſem Přemyſlowi náleželo, proto že giž před tjm za Knjže wyhláſſen byl, ač ho Gindřich z země mocně wyhnal. Ale znamenitégſſj z Panů zemſkých Přemyſla mjti nechtěli, obáwagjce ſe od něho négaké těžkoſti také y pomſty proto, že geg na Zdicy opuſtili, proti němu v Prahy bogowali, a geg na hlawu porazyli. Z těch tedy přjčin Přemyſla pominuwſſe, obrátili ſe k Wladiſlawowi, kterýž tu w Praze v wězenj ſeděl. Y rozkázali ho propuſtiti, a poſadiwſſe geg na knjžecý ſtolicy, za Pána ſwého geg wyhláſyli, gemu zprávu wſſj země poručiwſſe. To ſe ſtalo tu něděli po ſw. Wjté, totiž dwamecýtmý den měſýce Cžerwna.

Knjže Wladiſlaw nedlauho potom vmyſnil koſtelu Pražſkému nowého Biſkupa dáti. A powolal z té přjčiny Proboſſty a Opaty země Cžeſké, aby ſe prwnj den měſýce Liſtopadu w Praze ſeſſli, gim poručiw. Rozwážiw při ſobě přjběhy minulé, a kterak Biſkup Gindřich, že z rodu knjžecýho poſſel a mocen byl, mnohé neſnáze w zemi způſobil, chtěl tomu na budaucý čaſy překazyti. Když ſe tedy kněžſtwo ſhromáždilo, tu gim Knjže kaplana ſwého, Danyele Miljka za Biſkupa wyſtawil, za to gich žádage, aby ho za paſtýře a zpráwce duchownjho přigali. Což oni, ač bezděky včinili, proto že ſe to ne wolenjm gegich, ale gediné

Ł. P. 1197. wůlj Wladislawowau dálo. Na to Knjže wzaw berlu a prsten biskupský, dal ge Danyelowi na znamenj, že bo tjm na Biskupstwj Pražské potwrzuge, což Danyel před Knjžetem kleče, pořádně přigal [1]. A tak Wladislaw pro Knjžetstwj Cžeské wěc welmi důležitau a prospěssnau včinil, na kterauž předkowé geho ani pomysliti nesměli. Neboť do té doby Biskupowé Pražstj wždycky pro to potwrzenj k Cýsařům, třebas až do Wlach, běhati musyli, a to obdržewsse, domnjwali se, že Knjžata Řjšská a Knjžatům Cžeským rowni gsau, protož také wětssj zřenj k Cýsařům nežli k Knjžatům Cžeským mjwali, a proti nim začasté gednali. Tomu wssemu Wladislaw, gakožto muž opatrný a prozřetedlný přjtrž včinil, Biskupy Pražské gediné mocy Knjžete Cžeského podrobiw. Ale někteřj kanownjcy welmi proti tomu byli, zwlásstě pak powstal proti nowému Biskupu něgaký Arnold, Probosst na Sacce a kanownjk na hradě Pražském. Gméno Arnold prozrazuge, že nebyl Cžech, než Němec rodem, a snad se mu Biskupstwj Pražského chtělo. Ten tedy Arnold bez prodlenj do Řjma běžel, a hrozné žaloby swé na Danyele Papeži předložil, řka: "Ten Danyel gest z kněze rozený syn, a tak se wedral na stolicy Biskupstwj Pražského. Proti swobodě kostelu Pražskému od Cýsařůw vdělené a od Papežůw potwrzené a schwálené gednal, proto že Knjžeti Cžeskému wěrnost slibil, se gemu poddal a berlu biskupskau od něho přigal, a tak Biskupstwj Pražské w poddanost Knjžatům Cžeským vwedl. Má také ten Danyel manžel-

[1] Flexo poplite fecit hominium præfato Duci Wladislao, *Gerlacus* p. 126.

želku, s kterauž několik synůw zplodil. Pečet L. p. 1197.
neprawau a falessnau sobě zhotowil. Gest
také ožralec, smilnjk a keyklјř weřegný, neb
gednoho času s dwěma keyklјři proti třem gi-
ným se zasadil a w takowé hře w nos welmi ra-
něn byl, tak žeby byl bezmála o nos přissel, gakž
se to při něm zřegmě widěti může. A geden
z těch třj keyklјřůw, s kterými zápasyl, tak syl-
ně raněn byl, že y potom vmřel. Nadto giž
přes tisýc hřiwen střjbra z pokladu kostela
Pražského wzaw, rozdal ge radám knjžecým,
kterýmž také as padesát wesnic darowal k we-
liké vgmě kostela Pražského. A Knjžeti zám-
ku gednoho k Biskupstwj náležitého postau-
pil,, 1. Papež ty žaloby wyslyssew, rozkázal
Danyelowi, aby se do Řjma postawil a tam
aby na ně odpowjdal. Biskup nemoha se z dů-
ležitých přjčin toho času na tak dalekau cestu
wydati, žádal, aby gemu Papež tu někde ne-
daleko země Cžeské saudce vstanowil, že se rád
před nimi postawj k tomu se zawázal. By-
la wssak wěc possetilá, že ten Arnold Danye-
le z toho, že syn kněžůw byl, winiti směl. To-
ho času, když se asy Danyel narodil, gesstě ne-
bylo kněžjm zapowědjno w staw manželský
wstupowati, a nacházý se wjc přjkladů, že sy-
nowé kněžsstj Probossty a kanownjky byli. Z
toho se sauditi může, že takowj synowé, ma-
gjce Faráře nebo Děkana otcem, hned zmládi
k ctnostem, k včenj a k dobrým obyčegům od
rodičů swých wedeni gsau, tjm snáze tako-
wých dustogenstwj dosáhli. Nebo zagisté ta-
kowý otec mage dobré přjgmy a kdy, welmi
chwalitebně se s dětmi swými objral a ge-
Aa 3 roz

1 Epistola Papæ ad Capit. Prag. apud *Baluzium* Tom. I. p. 624.

E. p. rozličnému vměnj cwičil. Že pak Danyel prwé,
119 · než ſe na Biſkupſtwj doſtal, ženatý byl a ſyny měl, také k wjře welmi podobné geſt. Wſſak, gakž o tom nahoře powědjno, teprw téhož léta přjtomného žácy při ſwěcenj na kněžſtwj k bezženſtwj ſe zawázali, a tak on nynj wdowcem gſa na Biſkupſtwj doſazen býti mohl. Co ſe oſtatnjch wěcý dotýče, nelze ani pomyſliti, žeby byl Wladiſlaw takowého člowěka, gakým Arnold Danyele činj, za Biſkupa wyſtawil. Protož také ten Arnold, gakožto vtrhač zlopowěſtný, ſwého kanownictwj y Proboſſtſtwj Sackého zbawen, a mjſto n;ho kněz počeſtný, Ondřeg řečený, Proboſſtem vſtanowen byl. Po dlauhém pak ſauzenj a ſem y tam gezděnj ſtalo ſe, že ſe Biſkup ze wſſech těch žalob wywedl a očiſtil. A tu ten Arnold oděw z ſebe ſlože boſýma nohama k Biſkupu Danyelowi přiſſed, padl před njm na zemi pokorně ho proſe, aby mu to odpuſtil, a přiznal ſe weřegně, že geſt byl křiwý vtrhač a zloſtný pomluwač. A toho wſſeho přjſahau potwrdil a ſljbil, že toho wjce činiti nebude 1. Biſkup Danyel wſſecko mu to miloſtiwě odpuſtil, y také to potom v Krále Přemyſla wygednal a vproſyl, že gemu mjſto Proboſſtſtwj Sackého něgaké giné wyžiwenj vděleno bylo 2. Ten Biſkup po té hauſce as ſedmnáct let koſtel Pražſký pokogně zprawowal, a wůbec v weliké wážnoſti byl.

Kte=

1 Depoſitis veſtibus & pedibus nudis ad pedes eius ſe humiliter proſternens &c. Epiſtola citata.

2 Cui ſatisfactum eſt de præpoſitura tuᵉ etiam de rebus ablatis. *Gerlac.* p. 127.

Kterak Wladiſlaw Knjžetſtwj Czeſkého Přemyſlowi poſtaupil.

L. P. 1197.

Přemyſl mezy tjm vſlyſſew o tom, co ſe po ſmrti Gindřichowě w Czechách dálo, welmi ſe z toho mrzel. A poradiw ſe s ſwými přáteli a wěrnými, mezy nimiž byl Czernjn, Pán Czeſký, neyznamenitěgſſj 1, na tom wſſickni zůſtali, že chtj před Prahu táhnauti, a tam nebo vmřjti, nebo pro Pána ſwého Knjžetſtwj wybogowati. A ſebrawſſe lidu rozličného, což ho shromážditi mohli, brali ſe s nimi ku Praze, a tu ſe položili, na zymu, neboť bylo měſýce Praſynce, ſe neohlédagjce. Wladiſlaw gſa w Praze a mage wýborné a ſylné wogſko pohromadě 2, ſnadněby byl mohl Přemyſla porazyti a geg pryč odehnati. Ale nechtěl proto wálky začjti a s bratrem ſwým ſe bjti, ani krwe lidſké wylewati. Y včinil ſkutek welmi hrdinſký a křeſťanſký, kteréhož ſe ani Přemyſl ani kdo giný nenadál, a vmjnil Knjžetſtwj Czeſkého Přemyſlowi, gakožto ſtarſſjmu bratru, dobrowolně ſmlauwau poſtaupiti. Tedy wyprawil Poſla do ležení Přemyſlowa, za to ho žádage, aby mu dal ſwobodu přigeti a odgeti bezpečně, a tak že chce ſám oſobně k němu přigjti a s njm o to o wſſecko, čehož žádoſtiw geſt, přátelſky rozmluwiti. Toho když doſáhl, Wladiſlaw pogaw s ſebau Biſkupa Danyele, některé Pány a Opaty, ſwé wěrné rady, wyſſel s nimi z Prahy do ležení Přemyſlowa, a tu po nedlauhém rokowánj na tom

1 Przimislaus & ſui fautores, videlicet Scirnin & alii multi. *Gerlacus* p. 128.

2 Licet haberet incomparabilem militiam. *Idem* l. c.

... a geg za Kuzje ...
... na den sw. Miku...
... léta nahoře ...
... po wyřjzenj w...
... s Přemyslem, d...
... tam potom sstas...
... kterýžto Markrabst...
... pod léno náleži...
... A tak ten W...
... tolikо as pět ...
... důležité vstanowil ...
... budaucně n...
... Knjžete Cžeského potw...
... aby se Markrabst...
... cýsaře, nežli toliko o...
... léno bralo, a tak ...
... Cžeskau spogen...
... byl prwnj ...
...ký.

O založenj klášterůw Teplſkého, Chotěšowſkého a Oſeckého. L. P. 1197.

Téhož také čaſu, a gesstě dřjw nez dotčený Kardynál z Čzech wygel, založen byl ſlawný klášter na Teple pro kanowniky řádu Premonſtrácké ho. Byl totižto w ty čaſy Hrabě aneb Pán Cžeſký w zemi této welmi bohatý a znamenitý, gménem Hroznata. Y vſlyſſew od Kardynála Petra, že ſe opět mnohá Knjžata Řjšſká na wognu ſtrogj, chtjce Jeruzaléma dobyti a Turky z té země ſwaté wyhnati, vmjnil také k tomu tažen přiſtaupiti, protož křjž podlé obyčege tehdeyſſjho, ſnad z rukau Kardynálowých, na ſe přigal. Prwé pak, nez ſe na tu dalekau a nebezpečnau ceſtu wydal, wyplnil ſkutkem, což giž před tjm včiniti mjnil. Rozkázalt na přjhodném mjſtě při potoku Teple, blјž městečka též Tepla řečeného, klášter y koſtel ku poctiwoſti ſw. Panny Marye welmi nákladně wyſtawěti, aby tam dotčenj kanownjcy vwedeni byli a Pánu Bohu a Panně Maryi ſlaužili [1]. Y wyhotowil liſt nadánj, a dal ho od Knjžete a Biſkupa Gindřicha potwrditi. Widj ſe pak z liſtu Biſkupowa, že Hroznata tomu klášteru tato zbožj odkázal a vdělil, totiž Teplu a wſſecky weſnice a dědiny k tomu panſtwj náležité. Nadto gim geſſtě odkázal několik giných weſnic, gichž gména gſau: Dirnow, Vnčice, Krukenice, Geſwey, Owenče, Huſſowice a Klepy. Mezy ſwědky, kteřj tu přjtomni byli, také ſe na-

1 Qui Deo & Beatæ Mariæ in Tepla ſerviturj ſunt. Teſtam. Hroznatæ apud *Dobnerum* in Annal. Tom. VI. p. 633.

L. P. nacházý Petr Kardynál, a Hrabissa Komornjk
1197. y Slawko bratr geho 1. Ten klásster se po času welmi zmocnil a zbohatl, že pak z té haúřky, kteráž se za panowánj Cýsaře Jozefa, toho gména Druhého, na klásstery vwalila, sstastně wyniklo, k podiwenj gest, a tak až do dnesska w swé podstatě zůstáwá.

Nedlauho potom, asy při koncy téhož léta, nebo snad po roce, založen byl klásster Osecký pro mnichy řádu Cysterciáckého. Byl totiž négaký Pán gménem Slawko, hrabě neb wládař krage Biljnského, kterýž w těmž kragi také měl panstwj swé wlastnj, Osek řečené. Stalo se pak okolo toho času, že bratr geho Hrabissa, genž byl neywyšssj komornjk země České, vmřel. Slawko dal geg w kostele Panny Marye na Oseku poctiwě pohřbiti, a tu hned na to myslil, aby tam klásster založil 2. Rozkázal tedy při tom kostele klásster postawiti, a vwedl do něho řeholnjky řádu Cystercyáckého. Aby wssak poctiwě žiwi býti a se rozmnožiti y Opata pořádného mjti mohli, darowal gim rozličné zbožj, totiž desátky z wjna a obilj wsselikého na Swinssjku, geden teyden, totiž roboty neb daně na Hrabissi, desátky w Odolicých, též wesnice Biden a Hruček řečené a půl wsy Telči. K tomu také přidal desátý teyden w Mochté, a djl wesnice Bognich nazwané. Také tomu klássteru darowal syn Hrabissůw a wnuk Slawkůw, desátky z winic na Mochté. Nadto gim Slawko wykázal wes Osek sewssjm, což k nj náleželo, též wesnice Heyn,

1 Litteræ l. c. p. 635.
2 Eum — sepelivit, statimque de claustro ibi fundando tractare cœpit. Dipl. *Ottocari* Regis apud *Dobnerum* Annal. Tom. VI. p. 629.

ʒeyn, Hrdlo, Sſonwelt, Domoſlawjk a Duban L. P.
řečené. Dal gim geſſtě deſátý tcyden w Za- 1197.
widowě, deſátky z obilj na Břechyně, deſátky
z winic a obilj na Betčowě. Těž gednu dě-
dinu w Odoliſých, a dwa ſtatky na Frydbachu.
Syn Slawkůw, Bohuſlaw, témuž koſtelu dal
mleyn bljž Hoſtemic a deſátky obilné w Srn-
chowě. A to bylo prwotnj nadánj toho klá-
ſſtera, čehož gim potom Přemyſl Král liſtem
ſwým potwrdil [1]. Wjmě o tom, že někteřj
založenj téhož kláſſtera na rok 1196. položili.
Poněwadž ſe to ale teprw po ſmrti Hrabiſſowě
bratra Slawkowa, ſtalo, a on léta 1197. ge-
ſſtě žiw byl [2], potom ſe pak o něm nikde žá-
dné zmjnky nečinj, nýbrž ſe nacházý, že Slaw-
ko léta 1199. mjſto bratra ſwého Hrabiſſe ko-
mornjkem země Cżeſké byl, tedy ſe to založenj
nemohlo dřjw, než tohoto 1197. aneb náſledu-
gjcýho roku ſtáti. Ten kláſſter také té bauř-
ce Jozefowě vſſel, a podnes na ſwém mjſtě po-
kogně zůſtáwá.

Mezy tjm pak čaſem nawrátil ſe zas do
Cżech weyš dotčený Hroznata, zakladatel klá-
ſſtera Teplſkého. Nebo když ſe až k moři
doſtal, a tu na břehu ſtoge, widěl ſſirokoſt
geho, a wlny, geſſto zbauřiwſſe ſe přehrozné
hučely, a gedna druhau pohlcowaly, y vlekl
ſe Hroznata, a vſtrnuw nad tjm diwadlem, hned
ſe obrátil [3], a gel do Řjma k Papeži, proſe
ho, aby geg od ſlibu včiněného rozhřjſſil, že
mjſto té pauti giný dobrý ſkutek wykonati chce,
gemu přiſljbiw. A tak gemu Papež vložil,
aby geſſtě geden takowý kláſſter založil, k če-
muž

1 Litteræ impreſſæ l. c.
2 Vide litteras apud *eundem* l. c. p. 634—636.
3 Mare vidit & fugit. Biogr. ejus.

L. P. 1197. muž on ſe wděčně zawázal. A wygednaw na Papeži pro Opaty Teplſké takowau ſwobodu, aby oni gako Biſkupowé biſkupſkau korunau, berlau a prſtenem ozdobenj ſlužby Božj konati ſměli, do Čzech poſpjchal [1]. A nedlauho po ſwém přjgezdu založil kláſſter panenſký w Choteſſowě též řeholy Premonſtrácké, a welmi bohatě ho nadal. Newj ſe giſtě, kterého roku ten kláſſter doſtawen a geptiſſky tam oſazeny byly; že ſe to pak okolo těch čaſů ſtalo, o tom pochybowati nelze. Stál ten kláſſter bohatý až do léta 1782., kteréhož dwadcátý den měſýce Března geptiſſky, gichž 46 bylo, propuſſtěny a žiwnoſtj opatřeny byly z rozkazu Jozefa Cýſaře. Prwotnj liſtowé o založenj těch třj kláſſterů ſe nikde nenacházegj, a proto ſe tudy položiti nemohli.

Přemyſl Ottokar [2] Prwnj.

Kterak Cýſaři pomáhal, a od něho za Krále wyhláſſen byl.

1198. Práwě toho čaſu, když Přemyſl zemi Čzeſkau vgal, a nad nj panowati počal, weliká byla mezy Knjžaty Ržjšſkými a wolency roztržitoſt o Cýſaře. Neb po ſmrti Gindřicha

1 *Idem.*
2 Němcy nemohauce wyſlowiti gména Přemyſl, řjkali mu Ottokar, kteréhož gména on potom také vžjwal. Przemisl, qui & Ottocharus a Theutonicis vocabatur. Dipl. in arch. Melit de a. 1234. J té také pjſč. Břetiſlawowi Biſkupu a Knjžeti, a potom též Wladiſlawowi Morawſkému Heinrich řjkali.

a Sſeſkého, genž we Wlaſſjch vmřel, woli- L. P.
některj Filipa, Knjže Sſwábſké, bratra Cý- 1198.
ře předeſſlého, a ginj wolili Ottu, z Knjžat
aſkých poſſlého. Tu hned oba ti nowj Cý-
řowé poſly ſwé do Cžech wyprawili a Pře-
yſla za pomoc žádali, gemu weliké dary, y
ké korunu králowſkau přiſlibugjce, neboť
bře o tom wěděli, že ten nad druhým ſwj-
zý, kterémuž Cžechowé na pomoc přiſpěgj.
řemyſl prwé dobře vwážiw, cožby gemu y
mi geho proſpěſſněgſſj býti mohlo, zdaliž přá-
lſtwj Filipowo čili Ottowo, y přirazyl ſe k
raně Filipowě, zwláſſtě také proto, že on
jwe než Otto na Cýſařſtwj wolen byl, k ge-
ž také ſtraně Wladiſlaw, Markrabě Mo-
wſký, a Wogtěch Arcybiſkup Salcpurſký,
atřj Přemyſlowi, přiſtaupili. Přemyſl te-
vſlyſſew, že ſe Filip chce w Cachách dáti
runowati, a že proti Ottowi pomocy po-
ebuge, shromáždiw wogſko Cžeſké, táhl do
ěmec. Ale když ſe s nimi k Wircpurku do-
l, tu ſe Cžechowé zbauřili, a nechtěli dále
hnauti, a mnoho ſe gich odtud zas do Cžech
wrátilo 1. Mám za to, že gim Přemyſl za-
wěděl a toho dopuſtiti nechtěl, aby dle oby-
ge ſwého na laupeže wybjhali a lidem ſſkody
nili. Přemyſl pak s oſtatnjm wogſkem
ěſſně ſe bral na Reyn, a tu ſe s Filipem ſpo-
l. Wſſak měſto Cachy řečené, w kterémž
ýſařowé Němečtj korunowáni býwali, giž
em Ottowým ſylně oſazeno bylo, tak že ſe
lip k Mohuči obrátiti muſyl, aby tam koru-
přigal. Když na té ceſtě do měſta, Bopart
čeného, přigeli, tu Cýſař Přemyſla na Krá-
low-

1 Gerlacus p. 129.

L. P. 1198. lowſtwj Cžeſké korunowati dal 1, a předewſſemi Knjžaty Rjjšſkými tu přjſedjcými geg za Krále wyhláſyl, a to ſwými liſty potom doſtatečně vpewnil a vtwrdil, aby země Cžeſká na budaucý wěčné čaſy Králowſtwj bylo nezruſſitedlné, tak aby Cžechowé y po ſmrti Přemyſlowě a wždy potom Krále měli a geg tak gmenowali. To ſe ſtalo při začátku měſýce Března. Potom ſe celý dwůr Cýſařſký bral do Mohuče, kdežto Filip den pátý měſýce Dubna korunu Německau přigal a za Cýſaře wyhláſſen byl. Při té ſlawnoſti Přemyſl giž gakožto Král Cžeſký korunau ozdoben gſa, meč před Cýſařem neſl 2.

Po wykonánj té ſlawnoſti wyprawil nowý Cýſař Filip poſly poctiwé do Rjjma, Papeži zpráwu dáwage, že na Cýſařſtwj wolen y w Mohuči korunowán geſt. W liſtu, kterýž z té přjčiny poſlán byl, wſſecka Knjžata a Biſkupowé Rjjšſſtj, genž Filipa za Cýſaře vznali, zegména naepſáni byli, mezy kterými hned napřed Přemyſl, Král Cžeſký, a potom také Wladiſlaw, Markrabě Morawſký, poznamenáni ſau 3. Nedlauho pak potom, totiž ſedmnáctý den měſýce Máge také Otto w Cachách od ſwých přátel korunowán byl. A poněwadž on ſe w ty ſtrany Rjjſſe ſyliti počal, táhl na něg Filip, a Přemyſl s ſwými Cžechy také gemu pomáhal. A když k řece Moſela

1 Ducem quoque Boemiæ ibi allicit eique nomen Regis indulget, quem etiam in præſentia ſua Bopardiæ coronari conſentit. *Godefrid, Colon.* a h. a.

2 Titulo Regio a *Philippo* ſublimatus, ibi & ipſe procederet coronatus & gladii Regii bajulus. *Arnoldus Lubec.* p. 178.

3 Epiſtola apud *Baluzium* Tom. I.

la řečené přirazyli, chtělise na druhau stra- L. p.
přeprawiti, čehož gim wssak Ottonsstj zbra- 1198.
wali. Přemysl s swými Čzechy chtě sobě
stu mečem propraw iti, welmi sylně na ne-
átely dorážel, a tak to potýkánj až do no-
trwalo. Nazeytřj ráno bog se opět začal,
e Ottonsstj déle mocy Filipowě a Přemyslo-
ě odolati nemohauce, odstaupili, a tu celé
ogsko Filipowo na druhý břeh té řeky se
řeprawilo 1. Filip tedy Cýsař a Přemysl
rál celau tu kraginu, proto že se Otty přj-
žela, ohněm a mečem pohubili, mnoho měst
ywrátili a naposledy Ottu k tomu přinutili,
se do Sas vtecy musyl 2. Přemysl po tom
ítězstwj odpusstěnj wzaw od Cýsaře, také se
Čzech nawrátil. Když se k Praze s swým
dem přiblizowal, gel napřed w krásné zbro-
, mage zlatau korunu na hlawě, proti ně-
už, gakožto Králi nowému Čzeskému, Biskup
anyel sewssemi Pány a Kněžjmi v welikém
čtu wygel, poctiwě ho wjtage, kterýž vči-
l gim milostiwé poděkowánj, a řekl Biskup:
Koruna Králowstwj Čzeského budiž požehná-
až na wěky„, a odtud hned pogali geg
wedli ho do kostela sw. Wjta na hradě Praž-
em zpjwagjce kněžj a žácy y také lid obecný:
ospodine pomilůy ny ꝛc. A tak od toho času
do dnessnjho dne wždy Králowé w Čzechách
anowali, a země Čzeská od té doby wždy Krá-
owstwj Čzeské slaulo, a toho důstogenstwj
jwalo.

Kterak

1 Ottone Rege violenter pulso. Chron. Montis Sereni ad h. a.
2 *Godefr. Colon.* ad h. a.

L. P. 1199.

Kterak Přemyſl manželku ſwau propuſtil a ginau pogal.

Že Knjžetſtwj Cžeſké a geho zpráwcowé k takowému důſtogenſtwj wyzdwiženi byli, z toho ſe owſſem Cžechowé wſſickni, zwláſſtě pak dwůr Přemyſlůw, welice radowali a těſſili. Ale na Králownu Adelu, manželku Přemyſlowu, weliké neſſtěſtj a zármutek ſe wwalil. Nebo Král giž od některého čaſu k Adele gakaus nechut mage, tak gj ſobě zoſſklivil, že gi od ſebe propuſtiti a na wěčné čaſy s nj ſe rozlaučiti vmjnil, tak aby ſobě ginau manželku wzýti mohl. A powolaw k ſobě Biſkupa Danyele, radil ſe s njm o to a gemu oznámil, že manželka geho Adela byla krewnj geho přjbuzná, když s nj w ſtaw manželſký wſtaupil, a že ſe proto hřjcha bogj, a s nj déle w tom ſtawu žiw býti nemjnj. Žádal tedy Biſkupa, aby ge rozwedl. Biſkup nechtě toho ſám od ſebe včiniti, powolal do gednoho kláſſtera Proboſſtůw a giných kněžj, a wzawſſe o to rady ten ſaud wyneſli, že Král Přemyſl z přjčiny přjbuzenſtwj manželku ſwau Adelu propuſtiti a ginau ſobě zaſnaubiti může. Adela o tom vſlyſſewſſi welmi ſe zarmautila, a rozlaučiwſſi ſe s ſwými přáteli, brala ſe do Mjſſně k bratru ſwému, genž byl Markrabjm té země. Y wyprawila bez meſſkánj poſly ſwé do Kjma k Papeži, hořce žalugjc, gaká ſe gj křiwda děge. Dala ſe tu do negakého kláſſtera, w kterémž až do ſmrti ſwé, totiž až do léta 1211. wždy od Papeže pomocy očekáwagjc, zůſtala. Bylať manželkau Přemyſlowau oſmnácte let, a vrodila mu ſyna

ge-

gednoho, Wratiſlawa, a tři dcery, z nichžto L. P.
prwnj za Krále Denemarſkého, druhá za Hra- 1199.
ěte z Altenberka wdána byla, a třetj w klá-
ſteře Gekinrodſkém žiwot ſkonala 1. Pře-
myſl tedy odbyw Adely, hned poſlal poctiwé
poſly do Vher k Králi Belowi s tau žádoſtj,
aby mu dceru ſwau, gjž bylo gméno Konſſtan-
cya, za manželku dal. Kteráž do Prahy při-
wezena gſauc s Králem Přemyſlem zaſnaube-
na a w koſtele ſw. Wjta na hradě Pražſkém
od Danyele Biſkupa, a v přjtomnoſti mno-
hých Panůw a Panj Czeſkých y Vherſkých
ſlawně oddána byla. Z toho tedy, že Král
Vherſký dceru ſwau wlaſtnj Přemyſlowi za
manželku dáti ſe nezdráhal, ſauditi ſe může,
že přjčiny, pro kteréž Adela propuſſtěna by-
la, za hodné a ſprawedliwé ſe pokládaly.

Miſſnáři oblehli Žatec.

Ale Dětřich, Markrabě Mjſſenſký a bratr té 1200.
zawržené Adely, tu potupu, kteráž ſe geho
ſeſtře ſtala, welmi hořce neſl. S počátku
welmi ſnažně v Papeže o to gednal, aby ten
nowý ſňátek Přemyſlůw s Konſſtancý zruſſen
byl, a wida, že tu nic nepořjdj a že ſe ta pře
w Řjmě welmi zdlauha wede, chtěl ſe négak
na Přemyſlowi pomſtiti. Y wyprawil před 1201.
ſlawnoſtj welikonočnj něco lidu wálečného wel-
mi tagně a rychle do Czech, aby zemi po-
hubili. Y přitáhlik Miſſňáři při západu
ſlunce k měſtu Žatci gak gjzdnj tak y pěſſj,

1 *Annales* Vetero-Cellenſes apud *Menken* Tom. II. p. 390.

L. p. 1201. a počali ſe kláſti okolo měſta. Žatečtj to widauce, rychle kázali brány zawřjti a pewně záworami y giným dřjwjm zataraſowati, newědauce, gacýby to lidé byli a odkud tak nenadále přitáhli. Starſſj měſta sſedſſe ſe, wſſj obcy kázali ſe na ryňku poſtawiti, a wſſedſſe w radu, tagně poſlali na wěže a na zdi měſtſké některé opatrněgſſj, aby shlédli a pilně ſpatřili, co ſe to děge. A oni nawrátiwſſe ſe prawili, že ač měſýc ſwjtj, wſſak pro tmu nočnj nic giného nemohli znamenati, než že weliké wogſko lidu wálečného přitáhlo, a tu ſe kladau. Y hledali mezy ſebau, kohoby z ſebe wyſlali, aby zwěděl, co ſe to děge před měſtem, a gacý gſau to nepřátelé, aby ſe tam na někom wyptal. Wſſak žádný toho nechtěl včiniti, aby ſe wydal w takowé nebezpečenſtwj. Y měli w ſwém wězenj dwa zločince, genž měli býti na ſmrt odſauzeni, gichž gména byla Sſiba a Hrobek. Ty z wězenj wywéſti rozkázali, z nichž každému žiwot ſlibugjce y dary, aby ſpolu ſſli, a kdoby ti nepřátelé byli, aby wyzwěděli, a způſob gich aby pilně ſpatřili. Sſiba a Hrobek ſljbili tak včiniti, a nawrátiti ſe. Kteřjž když byli branau wen tagně wypuſſtěni, vhlédali gjzdné y pěſſ- wozy y ſtany, a tagně proſſedſſe a obſſedſſ .ogſko, ſlyſſeli lidi německy mluwiti, ale op...ti ſe, kdoby byli, neſměli. Nawrátiwſſe ſe zaſe do měſta, oznamowali, že mnoho tiſýcuw nepřátel tu ſe položilo, a že gſau hotowi k dobýwánj měſta. Žatečtj, ač byli ſtrachem naplněni, wſſak proto, aby ſe gim bránili, přihotowili ſe, zdi měſtſké pilně lidem branným oſadiwſſe, vpokogili ſe tak, gakoby žádneho w měſtě nebylo, ſtáli na ryňku a po vlicech po-

poborowé gedenkaždý s swau branj čekagice L. p.
od nepřátel počátku. Ale když se nemohli do- 1201.
čekati, ráno když switati počalo, pilně kázali s wěžj a sezdj městských ohledowati, k čemu se magj ti nepřátelé, ale strážnj a sspeheři žádného newiděli. Nebot po půlnocy na ty Missňáře takowý strach přissel, že se od města welmi tisse vkradli a pryč rychle odtáhli, zprávu magjce, že na ně wogsko Czeské odněkud připadnauti mjnj. A tu když slunce wycházelo, gednak wssecken lid z města wyssel, a žádného nenalezli, aniž se gaké znamenj vkázalo, krom že tělo gednoho oběsseného člowěka s ssibenice sňato bylo, a blįzko od města v gedné wrby postaweno. Y domnjwali se Žatečtj, že gegich město zlj duchowé oblehli, a tak že zase zmizeli. Ssibowi a Hrobkowi dary dawsse, tělo to wzýti a do ssibenice wložiti rozkázali, pak ge swobodně propustili, přikázawsse gim, aby se do města Žatče nenawracowali [1].

O Biskupých Morawských.

Při koncy pak léta minulého den dwanáctý měsýce Prasynce vmřel [2] Egilbert Biskup Morawský. Dřjw než toho důstogenstwj dosáhl, byl kanownjkem a Arcygahnem kostela Holomauckého, potom se pak dal mezy řeholnjky klásstera Strahowského, z kteréhož na dotběné Biskupstwj léta 1194. wolen a powolán byl. Pjsse se o něm, že byl muž nad giné opatrný a w radách prozřetedlný; protož ho sobě Anjza-

1 Hágek w listu 215.
2 Necrol. Doxan.

L. P. 1021. žata a Páni mnoho wážili. K kanowníkům byl welmi přjwětiwý, a oni geg gako otce ſwého ctili a milowali. Měſto Switawu, kteréž někdy od Biſkupſtwj Holomauckého bylo odcyzeno, zaſe s njm ſpogil, a koſtel Holomaucký znowa wyſtawěw, welmi draze také geg wnitř y zewnitř okráſyl. Po ſmrti tedy toho Egilberta kanownjcy Holomaučtj opět wolili Premonſtráka Strahowſkého gménem Bawora, gemuž také Jan řjkali. Byl wſſak muž giž wěkem ſeſſlý, a tak geſſtě toho roku w Miliwſſtě při oltáři ſſlakem poražen gſa, den prwnj měſýce Ržjgna z toho ſwěta wykročil, a na Strahowě pohřben byl. Auguſtýn, kronykář Morawſký [1] toho muže welmi hanj, řka: že byl weliký ožralec, toliko břicha ſwého a křtánu hledě, že wſſudy různice rozſýwage, člowěk nepokogný byl, a tak že ho Bůh náhlau ſmrtj treſtal. Wſſak to wſſe k wjře podobné nenj, neb ſotwa celý rok Biſkupem byl, a kdyby byl tu wadu w kláſſteře měl, zagiſté k tomu důſtogenſtwj bylby powolán nebyl. Zdá ſe také, že Král Přemyſl na toho Biſkupa laſkaw byl, neboť na geho žádoſt a přjmluwu tomu Biſkupſtwj wes Dřiſych řečenau na wěčné čaſy darowal. Nadto také gemu a geho náměſtkům, Biſkupům Holomauckým, powolil, že w kragině Gallaſſické deſátky, totiž ſſeſt denárůw z každého popluží, zbjrati mohli [2]. Po ſmrti Bawrowě geſſtě téhož léta Přewor kláſſtera Nepomuckého, řeholy Cyſtercyácké, gménem Robert aneb Ruprecht důſtogenſtwj biſkupſkého w Morawě doſáhl.

Byl

1 In catalogo Epiſcoporum Olomuc.
2 Diploma de a. 1201, menſe Iulio, in quo inter teſtes primus legitur: Bawarus Epiſcopus.

Byl pak rodem z Englické země, protož gemu L. P.
Robert Engliš řjkali; wſſak byl muž nábožný, 1201.
včený a wážný. Když léta 1204. wětſſj koſtel biſkupſký w Holomaucy negakau neopatrnoſtj shořel, Biſkup Robert geg ſwau pilnoſtj a nákladem mnohem ozdobněgi než prwé byl, zas poſtawil. Giné geſſtě mnohé a znamenité dobrodinj ten Engličan Biſkupſtwj Holomauckému, kteréž as pět a třidcet let zprawowal, včinil 1.

Kterak ſe Přemyſl od Cýſaře Filipa k Ottowi vchýlil.

Dětřich Markrabě Mjſſenſký znamenaw, že 1202.
proti Přemyſlowi ſám nic neſwede, vtekl ſe k Cýſaři Filipowi, kterémuž na Krále Czeſkého welmi těžce žalowal, kterak Adelu, manželku ſwau od ſebe odſtrčil, a tjm, že ginau ſobě pogal, geg y ſeſtru geho Adelu přenáramně potupil, a tak, co mohl, hleděl, Přemyſla v Cýſaře oſočiti. Filip wyſlyſſew takowé žaloby, napomenul Přemyſla, aby to naprawil, a gemu, geſtliby tak nevčinil, wſſeligak hrozyl. Ale Přemyſl z toho, že ſe Cýſař w geho manželſtwj mjſý, welmi ſe mrzel, a dal gemu na to ſluſſnau odpowěd. Y rozhněwal ſe Cýſař Filip na Přemyſla tak welice, že gemu důſtognoſt králowſkau odgal, a mjſto něho mladého Theobalda za Krále Czeſkého vſtanowil. Byl pak ten Theobald ſyn Theobaldůw z rodu Knjžat Czeſkých poſſlého, kterýž práwě tehdáž

1 Vide hiſtoriam Moraviæ *Adolphi Pilarz* & *Franciſci Moravec* p. 277 &c.

L. P. 1202. w Děwjně na včenj byl, a měl w Czechách weliká panſtwj, kteráž gemu po otcy náležela [1]. Aby pak ten Theobald ſobě Králowſtwj Czeſké podmaniti mohl, dal mu Cýſař něco lidu Saſkého a wyprawil ho do Czech. Ti Němcy ſebrawſſe ſe tagně okolo měſta Chba, do Czeſké země přes hory wſkočili a weliké ſſkody činili. Přemyſl nemoha toho trpěti, wyſlal na ně wogſko ſwé, a tak ge z země wyhnal. A tu hned poſly ſwé k druhému Cýſaři, totiž k Ottowi wyprawil, gemu oznamuge, že od Filipa odſtupuge, a že žádného giného za Cýſaře nevznáwá, než Ottu ſamého, a že hotow geſt gemu proti Filipowi pomábati a wſſj mocý a ſylau ho zaſtáwati. Cýſař Otto tu dobrau nowinu vſlyſſew, welmi toho wděčen byl, dobře o tom wěda, že s pomocý Czeſkau Filipa potlačj. Také Papež z toho ſe radowal, proto že Filipa za Cýſaře mjti nechtěl, kteréhož z té přjčiny giž roku minulého do klátby dal. Nynj ale Přemyſlowi welmi miloſtně pſanj poſlal, gemu za to, že k ſtraně Ottowě přiſtaupil, ſwau wděčnoſt vkazuge, a aby w tom ſwém vmyſlu ſtálý byl, geg napomjnage. Takowé též pſanj poſlal Wladiſlawowi, Markrabi Morawſkému [2], giſt gſa, že tomu Cýſařſtwj zuſtane, při kterémž Czechowé a Morawané ſtáti budau.

D

1 Obtinuerunt, ut regnum ſiue ducatum Boemiæ Odakero adultero auferret, & ad Theobaldum puerum, qui tunc Magdeburgi ſtudebat, Theobaldi filium, transferret. *Arnold. Lubec.* in Chron. Slavorum p. 180.
2 Vide Epiſtolas apud *Baluzium* de negot. Imp. Tom. I. p. 707.

O založenj kláſſtera Welehradſkého w Morawě. P. L. 1202.

Nezy tjm čaſem založil Wladiſlaw, Markrabě Morawſký, znamenitý kláſſter na Welehradě pro mnichy řádu Cyſtercyáckého. Kterak ſe to dálo, a co tomu kláſſteru uděleno bylo, wzřj ſe z liſtu Přemyſlowa, kterýž geſt pſán w tento rozum:

"Wegméno Swaté a nerozdjlné Trogice. Amen. Gá Přemyſl ginák Ottokar, Třetj Král Cžeſký. Kláſſteru Welehradſkému řádu Cyſtercyáckého, a těm genž tam přebýwagjce Pánu Bohu ſlaužj, pozdrawenj. — Známo buď wſſem nynégſſjm y budaucým, že oſwjcený bratr náš Wladiſlaw, Markrabě Morawſký, kláſſter Cyſtercyácký na Welehradě založil, a geg bohatě nadal. To ſe wſſak wſſecko ſtalo mocý naſſj, neboť Knjžata Morawſká nemohauce ničehož na wěčné čaſy uděliti kláſſterům, Panům, Rytjřům aneb ginému komužkoli, lečk tomu powolj a mocý ſwau toho potwrdj ten, kdož neywyšſſj geſt w Králowſtwj Cžeſkém a tauž zemj wládne. Statky pak njže znamenané, kteréž oſwjcený bratr náš dotčenému kláſſteru dal, kaupil od některých Rytjřů a od giných lidj. Takť kaupil ſtatek geden dwau ſet giter za deſet hřiwen ſtřjbra od Opata bratřj kláſſtera Litomyſſlſkého, ježto koſtel ſw. Jana puſtý a opuſſtěný ſtál, to wſſe témuž kláſſteru darowal. Ač Knjže Břetiſlaw té mocy neměl ſwrchu dotčeného ſtatku koſtelu Litomyſſlſkému darowati, předce ſme z pobožnoſti, kterauž k ſwaté Panně Maryi máme, nezbraňowali a bratru naſſemu

L. P. dowolili ten statek kaupiti a klássteru Wele-
1202. hradskému dáti. Nadto také bratr náš kau-
pil wes Bořič řečenau y s okrsslkem gegjm od Rytjře Přjbislawa za padesát hřiwen střj-bra, a ginau wes Czlebowu od Dobena Ry-tjře za třidcet hřiwen sewssjm, což k nj nále-želo. Podobně kaupil wes Vskrnowu od Ry-tjře Smila za osmmecýtma hřiwen. Vrozený muž Dětřich gménem Hrutowic darowal témuž kostelu Welehradskému wesničku gménem Ko-stelec, kterauž on v bratra nassého Wladisla-wa Markrabě wyslaužil, k čemuž my sme také powolili. Wztahuge se pak ta wes až ke zdem starého města Welehradského. Swědkowé těchto wěcý tu přjtomnj gsau, Robert Biskup Holomaucký, Walter Děkan, Sstěpán Probosst, Bosko Arcygahen, Ondřeg kanownjk, wssickni sauc kanownjcy Holomaučtj 2c. To se stalo leta wtělenj Páně tisýcýho dwaustého druhého, kte-rého ž času prwnjm Opatem kostela Welebrad-ského byl Ticeljn „ [1]. O tom klássteru se gesstě dole gednati bude.

O wálce s Cýsařem Filipem.

1203. Přemysl dotčeným napomenutjm Papežowým hnut gsa, a vslyssew, že Cýsař Filip s znamenitým wogskem do země Durynské přitáhl, bez pro-dlenj sebral wógsko Czeské, k kterémuž také Wladislaw bratr geho s swými Morawany při-razyl. A tak mage čtrnáct tisýc wýborných bogownjkůw, což w ty časy za weliké wogsko se pokládalo, pohromadě, wtrhl s nimi hned po nowém létě do země Durynské na pomoc

Heřma-

1 Ex Dipl. originali.

Heřmanowi Lantkrabi té země. A když ſe ge- L. P.
ſſté giná Knjžata Rzjšſká s njm ſpogili, tu ſe 1203.
na Filipa obořili, geho lid poráželi a před ſebau hnali, tak že Filip nemoha wogſku Czeſkému odolati, muſyl ſe w měſtě Erfurtě zawřjti. Přemyſl to zwěděw, obehnal to měſto, chtě ho dobyti a Filipa gjti. Ale Filip toho ſe obáwage, vtekl gedné nocy z toho měſta oblezeného, a tak tomu zagetj vſſel. Wſſak Czechowé celau tu zemi Durynſkau přenáramně hubili. Pjſſe o tom tehdeyſſj kronykář w tato ſlowa: "Czechowé, lid od přirozenj welmi zlý a k weyſtupkům wždy hotowý, ginác na wognu netáhnau, leč ſwobodu magj wěcy ſwaté y neſwaté dle ljboſti ſwé hubiti. Byli také s nimi Walowé, lid welmi nezbedný, o gegichž činech mluwiti byloby k politowánj. Nebo wſſudy wybjhagjce celau zemi poplénili. A tak ti Czechowé ſſeſtnáct koſtelůw kláſſterſkých obogjho pohlawj, a tři ſta far zkazyli a wywrátili [1]. Ornáty z těch koſtelůw pobrawſſe do nich ſe obljkali. A tu bylo widěti, kterak někteřj alby, dalmatyky, ginj zaſe ſſtoly, komže a meſſná raucha za oděw měli a w nich ſe procházeli. Také ſwé koně oltářnjmi ſſaty přikrýwali. Což ſe pak bez pláče a hořekowánj wyřjcy nemůže, Bohu poſwěcené Panny k třmenům konj ſwých přiwázané tak ge s ſebau do zagetj wláčeli a s nimi ſwéwolné nakládali„ [2]. Ačby ſe řjcy mohlo, že ten Německý kronykář z záſſtj a zloſti, kterauž k Czechům měl, wjc než w prawdě ſe ſtalo, wy-

1 Sedecim ſane Eccleſiæ conventuales religioſorum tam virorum quam mulierum cum parochiis CCC. a Bohemis deſtructæ ſunt. *Arnold. Lubec.* p. 180.

2 *Arnold. Lub.* l. c.

L. P. 1203. prawuge, předce se z toho widj, že tehdáž wogák Cžeský welmi nezbedný byl a swéwolný. Odtud pak wtrhli do země Ludolfa Biskupa Magdeburského proto, že on od strany Filipowy k straně Ottowě přistaupiti nechtěl. Ten wssak wpád stal se z rozkazu Legáta Papežského a Kardynála, kterýž dotčeného Biskupa mocý brannau k tomu přinutiti chtěl, aby od Filipa odstaupil [1]. Cžechowé tedy položiwsse se v Merzeburka a v Dobrosoli, kterémuž městu Němcy Halle řjkagj, dewět neděl tu leželi, a wssecky okolnj kraginy ohněm a mečem plénili, ani klássterům ani kostelům neodpausstěgjce [2]. W Děwjně neb Magdeburce takowý byl strach před Cžechy, že se obywatelé téhož města téměř wssickni s dětmi a ženami na druhau stranu řeky Labe přestěhowali. Gednoho pak časů Cžechowé přeprawiwsse se přes řeku Wonu po wsech laupili. Tu na ně Otto Hrabě z Bremu s lidem swým nenadále připadl, a něco gich pobil, mezy kterými byl Rytjř geden znamenitý, kteréhož Cžechowé welmi železi. Kardynál Legát wida, že Biskup Magdeburský předce při Filipowi nevstupně stogj, dal ho do klátby, a rozpustil wogsko, aby domů táhlo [3]. Cžechowé wssak nawracugjce se do Cžech, nesčjslné kořisti s sebau nesauce, sem y tam po cestách od Missňářůw nemalé sskody trpěli.

Kte-

1 Exercitum Bohemorum & Thuringorum ad oppressionem Episcopi evocavit. Chron. Montis Sereni apud *Menken* Tom. II. p. 219.

2 Bojemus autem usque Halam procedens, enormia perpetrans. *Arnold. Lubec.* l. c.

3 Chron. Montis Sereni. l. c.

k Přemyſl od Chſaře Otty koruno- wán byl. L. P. 1203.

ſe Czechowé z té wálky domů nawrá-
u k nim přiſſlo dwoge pſanj z Řzjma od
e. W prwnjm Rytjře y celý národ Cze-
apež welmi wychwalowal, a gim za to
al, že opuſtiwſſe doma ženy y děti ſwé
roti Filipowi wytáhli a Cýſaři Ottowi
e pomáhali, kterýž ſe mocý Czeſkau tak
zſylil, že ſe s njm nepřjtel geho Filip
lem potkati neſměl 1. Druhé pſanj by-
Králi Přemyſlowi, kteréž pro důležitoſt
tuto položjme, neboť w něm, co ſe před
kdý neſtalo, Přemyſl od Papeže také
m vſtanowen geſt. A pjſſeť takto:
ť owſſem někteřj z předkůw twých w Cze-
korunau králowſkau ozdobeni, wſſak
toho od předeſſlých Papežůw obdržeti
li, aby ge byli w ſwých liſtech Králi
wali. My podobně chtjce ſſlepěgj před-
wých náſledowati, y tak to pilně vwá-
, že ſy byl od Filipa, Knjžete Sſwáb-
wyſtawen a korunowán, kterýž ſám
pořádně korunowán, té mocy také ne-
ebe aneb giného kohokoli korunowati,
ž ſme tě také až do té doby Králem ne-
owali. Ale poněwadž ſy ſobě lépe v-
něl, a naſſe napomenutj vwážiw od Fi-
Knjžete Sſwábſkého ſy odſtaupil, a k
wi, pořádně wolenému Cýſaři ſe obrátil,
tebe také za Krále vznáwá, a tak my
jmluwu a proſbu geho, a pro miloſt,
kte-

lictis uxoribus & filiis veſtris in forti manu & bra-
hio extento cum Domino veſtro Bohemiam exeun-
s &c. Epiſtola 104ta apud *Baluz.* de negot. Imp.

L. P. 1203. kterau k tobě máme, tebe také za Krále wznati a tě tak gmenowati chceme, té naděge o tebe gsauce, že tu milost tobě od nás oudělenau wděčně přigmeš, a žádné newděčnosti se nedopustjš. Y napomjnáme tě, abys k tomu pilně přispěl, a od téhož Cýsaře Otty korunu králowskau co neyspjsse možné bude, slawně přigjti hleděl. Dán na Lateraně dewatenáctý den měsýce Dubna „ 1. Přemysl ten list přečetw, bez prodlenj wyprawil poctiwé poselstwj k Cýsaři Ottowi, gemu wůli a radu Papežowu oznamuge. Otto tedy položil sněm do Merzeburka na den sw. Bartholoměge, tak aby se tam wssickni geho wěrnj w ten čas nalezti dali. Přemysl pogaw s sebau wýborný lid a krásně oděný wydal se také na cestu, a mnoho Panů Czeských y Rytjřů tam s njm gelo. A tu w tom Merzeburce na den sw. Bartholoměge Král Přemysl od Cýsaře Otty v přjtomnosti Řjšských Knjžat opět korunowán, a od Kardynála Kwidy, Legáta Papežského, za Krále Czeského slawně pomazán a poswěcen byl 2. Chtěgj tomu někteřj, že tu teprw Přemysl od Němcůw Ottokarem nazwán byl, a to prey proto, že se nynj Cýsaře Otty docela přjdržel. A tak se po té slawnosti Czechowé wesele domů nawrátili, magjce Krále giž dwakrát korunowaného.

Kterak

1 Epistola apud *Raynald.* Tom. XIII. p. 117.
2 Rexque Otto Ottocarium fidelitate promissa coronat, quem quidem Legatus Apostolicus in Regem solemniter consecravit. *Godefr.* Colon. ad h. a.

...terak Přemysl Arcybiskupstwj, a swatosti Prokopa Opata žádal. L. P. 1204.

...řemysl znamenaw a tjm gist gsa, že Papež ...nnocenc gak na něg, tak y na Czeský národ ...elmi laskaw gest, proto že po geho wůli či... ...li a Filipa skrotili, y vmjnil té geho přjzně ...iti, a od něho dwau wěcý požádati, totiž ...y Arcybiskupstwj w Praze vstanowil, a ...rokopa, někdy Opata Sázawského, aby za ...atého wyhlásyl. Z těch tedy přjčin poslal ...kolik znamenitých Panů do Řjma, kteřjž ... tam dostawsse, předstaupili před Papeže, ... gemu předně gménem Přemyslowým poděkowánj za to včinili, že mu důstogenstwj krá...wského popřjti ráčil. Potom gemu žádost ...rále swého y národu Czeského oznamugjce, ...němu takto mluwili: "Poněwadž země Cze...á giž nynj Krále má y budaucně mjti bude, ...ssnáď wěcby byla y vžitečná, aby také Arcybiskupa swého měla. Nebok welmi obtjžné ...st a nebezpečné předně Biskupům Pražským ...k dalekau cestau pro poswěcenj až do Mo...uče běhati; druhé, knežjm, žákům a giným ta... obywatelům té země začasté nemožné gest ...na tu dalekau cestu wydati, a tam swých ...ěcý pohledáwati, a přigdauce do Mohuče, ...mohau se ani s Arcybiskupem ani s kano...nsky geho, proto že ti gazyku Czeskému a oni ...ěmeckému nerozumégj, smluwiti, a tak že se ...kdy také stáwá, že se spasenj dussj zanedbá...á pro přjlissnau wzdálenost pastýře wrchnj... . A toho práwě času dwa Arcybiskupowé ...ze roztržitost w kapitole Mohucké vstano...eni gsau, tak že my newjme, který z nich

L. P. 1204. prawým Arcybiſkupem geſt, a ku kterému ſe wſſecy máme. A protož Král náš a celý národ Cžeſký toho welmi žádoſtiw geſt, aby ſwého Arcybiſkupa w Cžechách měli, a wſſecky ty dotčené těžkoſti aby odklizeny byly.„ Papež gim odpowěděl, že chce na to pomyſliti a o to ſe s ſwými Kardynály poraditi. Zatjm pak bez meſſkánj o tom wſſem kapitole Mohucké zpráwu dal a gim hrozyl, že žádoſt Cžechůw wyplnj, geſtliže Syfryda, kteréhož on gim na Arcybiſkupſtwj potwrdil, gednoſworně za to vznati, a druhého odwrcy nechtj, a tak že ſami toho přjčinau budau, geſtliže o Králowſtwj Cžeſké přigdau 1. Králi také Přemyſlowi pſal, že ſe prwé, nežby žádoſt geho wyplnil, s Arcybiſkupem Mohuckým poraditi, a tu wěc welmi důležitau rozwážiti chce 2. Wſſak Papež wida, že Mohučtj podlé wůle geho činj, odbyl Cžechů tau odpowědj, že ſe na ten čas žádoſt gegich ſplniti nemůže. A tak země Cžeſká geſſtě dlauho y s ſwým Biſkupem pod wrchnj duchownj zprawau Arcybiſkupa Mohuckého zůſtala, ažge Cýſař Karel Cžtwrtý toho gha oſwobodil.

Druhá žádoſt Cžechůw byla, aby Papež Prokopa, někdeyſſjho Opata Sázawſkého, za ſwatého wyhláſyl. Ale Papež wždy o tom pochybowal, žeby toho ten Cžeſký Opat zaſlaužil, ač gemu poſlowé o zázracých, kteřjž ſe při hrobě Prokopowě dáli, obſſjrnau zpráwu dáwali a geg vgiſſtowali, gakž o tom Pulkawa pjſſe 3, že ſkrze geho zaſlauženj mnoho ne-

1 Epiſtola apud *Wurtbwein* Nova ſubſ. Dipl. Tom. II. p. 106.
2 Epiſt. *ibid.* p. 103.
3 W liſtu 339.

čných a lidu wěrného vzdraweno bylo od L. P.
ných neduhůw. Byl pak tehdeyssj Opat 1204.
wský, gménem Blažeg w Řjmě, kterýž
wěc zwlásstě s Papežem gednal, a nemo-
žádného konce dočkati, vmjnil se do Cžech
iti, neboť se mu giž peněz na strawu a
hospodu nedostáwalo. A wstana w nocy
se z Řjma, aby se domů nawrátil. Té
ocy vkázal se sw. Prokop Papežowi, řka:
lije pro Blažege Opata, genž se pryč
z pospjchá, nepossleš, aby se nawrátil, tě-
ému neporussenému nevwěřjš, a mně slu-
počestnosti nevčinjš, berlau tauto nastrze
obodnu,, [1]. A pozdwihw berly, Pape-
hrozyl. Papež probudiw se, řekl: "Kdo
? A on odpowěděl: "Gá gsem Prokop,,,
tom zmizel. Papež bez messkánj rozkázal
ege hledati, kteréhož giž za branau na-
zas ho přiwedli, a Papež swolaw
Kardynály, gichž toho času třinácte w-
é bylo, posadil se na stolicy Papežskau,
se s nimi o to radil a gim přjhodu swau
dwowal. A po nedlauhém rozmlauwánj
l Papež gednoho z těch Kardynálůw do
, aby přigma swědectwj od lidj wjry
ich, o skutcých a swatosti téhož Opata,
a swatého wedlé obyčege wyzdwihl. Kar-
když přigel do Cžech, pilně se wyptá-
na wsseckén pořádek obcowánj téhož Pro-
, a wzaw toho dostatečnau zpráwu, které
ké gest diwy činil žiw gsa, a kterak moc
kau vkazowal nad lidmi y nad ďábly, též
wykonánj tohoto žiwota při vzdrawo-
lidj nemocných až do toho dne činil a
činj,

[1] levans virgam pastoralem ait: sic te fodiendo perfo-
diam. Biogr. in actis SS.

L. P. činj, těhož Opata wedlé řádu křesťanského wy-
1204 kopal, a tělo geho wyzdwihl, a dussi před Pánem Bohem býti w nebesých wyswědčil, a tu geg wedlé auřadu swého wssem Czechům za dědice a spomocnjka y přjmluwcy před Pánem Bohem wyhlássyl. Nedlauho pak potom člowěk geden welmi bohatý a nábožný postawil k poctiwosti Pánu Bohu a sw. Prokopu kostel krásný z kamene tesaného při menssjm městě Prazjském pod Petřjnem, kterýž potom druhého roku dne čtwrtého měsýce Czerwna Biskup Danyel v přjtomnosti Krále Přemysla a mnohých Panůw Czeských slawně poswětil. Pjsse Hágek, že na témž mjstě položen byl prwnj dům města Prazjského od Přemysla woráče a Libusse [1]. Ten wssak kostel léta 1788. prodán a zrussen byl, a dům z něho wystawen. To wyhlássenj za swatého se dálo čtwrtý den měsýce Czerwence, gakž se to wssecko na ten způsob w žiwotě téhož swatého a w kronykách wypsané nacházý [2]. A tak toho času Czechowé giž měli čtyři swaté, totiž sw. Lidmilu, sw. Wáclawa, sw. Wogtěcha a sw. Prokopa.

O wogně s Filipem a s Morawany.

Když se ty wěcy w Řjmě gednaly, musyli Czechowé opět wogensky do pole táhnauti. Nebo Filip nemoha těch sskod, kteréž roku minulého trpěl, zapomenauti, sebral sylné wogsko, a wyprawil se proti Ottowi a geho přátelům. Měl pak w wogssté swém Bawory, Sswáby, Sasy,

1 W listu 222.
2 Biograph. S. Procopii. Hágek 218.

ſy, Srby a giné národy, kteřj gemu na L. P.
oc přitáhli ¹. A pohubiw zemi Duryň= 1204.
, počal měſta Wayſſenſe řečeného dobý=
i. Tu přiſſli poſlowé od Otty Cýſaře, aby
u a Lantkrabi Duryňſkému na pomoc při=
Přemyſl bez odtahůw s wogſkem Cze=
, mage také Wladiſlawa, Markrabi Mo=
ſkého podlé ſebe, přes hory táhl, a dora=
až k měſtu Orlamundě, tu při řece Sa=
any rozbiti kázal. A chtě ſe nazeytřj s
em walně potkati, wyprawil ſſpehéře, aby
dli, gakby ſylné a kterak položeno bylo
ſko Filipowo. Oni nawrátiwſſe ſe, ozná=
, že wogſko nepřátelſké geſt neſcjſlné, do=
wyprawené a na welmi přjhodném mjſtě
žené, a žeby možné nebylo gich přemocy,
k po celém wogſſtě Czeſkém ſtrach rozſý=
i. Přemyſl to znamenaw, a že ſe s Fili=
potkati neſmj, vmjnil ſe s njm ſmjřiti a
m pokogně odtáhnauti. Protož poſlal
ráda, Markrabi Landperſkého do ležení
owa, aby tam o pokog gednal. W tom
přiſſel poſel z Czech, genž tu zpráwu při=
, že Soběſlaw, bratr Theobaldůw, kte=
ž Filip Králem Czeſkým včinil, w Mo=
é lid wálečný ſebral, a do Czech nepřá=
y wtrhl. Přemyſl to vſlyſſew, vlekl ſe,
čekage, ažby ſe Kunrád z ležení Filipowa
til, hned welel domů táhnauti. Cze=
wé domnjwagjce ſe, že ſe to proto děge,
od Němcůw přepadeni nebyli, hned čtwr=
Rijgna w nocy, kteráž welmi baurliwá
raſſliwá byla, nenadále gakaus hrůzau
gati gſauce, ſtanů a giných wěcý, krom
pra=

¹ Continuator *Lamberti* Schafn. ad. h. a.

L. P. 1206. dostiř gest Králowstwj Czeské rozssjřené mezemi, bylоby toho mnohem potřebněgi, aby se rozssjřilo dobrým přátelstwjm." Král odpowěděl: "Wssak na tento čas žádných w okolnjch zemjch neznáme nassjch býti nepřátel. S Cýsařem Filipem sme se smjřili a tak sausedé nassi, geho přátelé, také gsau nassi přátelé." Páni a Wládyky poodstaupiwsse na stranu, poradili se, a předstaupiwsse před stolicy Králowu, řekli: "Slawný Králi Czeský! ač sy nám oznámil, že žádných swých y nassjch býti neznáš nepřátel w zemjch okolnjch, prosýme tebe wssickni spolu, wegdi také w mjr a w přátelstwj s swými domácými nepřáteli, kteřjž gsau twogi přirozenj přátelé." Žádali totiž, aby negen Knjže Theobald, genž tu giž na tom sněmě přjtomen seděl, ale také bratr geho Soběslaw zas na milost přigat a do Czech powolán byl. Což gim Král také včiniti sljbil, y wykonal 1, neboť potom těm dwěma bratřjm gegich země nawrátil, aby totiž wládli kraginami Chrudimskau, Wratislawskau, Czáslawskau a Plzenskau, wssak tak gakož y ginj Páni Czesstj Krále aby poslauchali a gemu poddáni byli. A tak Přemysl wěcy swé welmi maudře a opatrně řjdil, a tudy sebe samého na stolicy králowské, zemi pak Czeskau w pokogi zachowal.

Na tom sněmu Král Přemysl také klásster Ostrowský od Knjžete Boleslawa Druhého založený obdařil. Byl pak toho času ten obyčeg w zemi Czeské, že Knjže aneb Král klássterům bez powolenj Panů zemských ničehož wykázati a dáti nemohl, protož se o to na témž sněmu gednalo. Mimo giné swobody, kte-

1 Hágkowa w listu 340.

terých Přemysl tomu klássteru vdělil, také L. P.
o vstanowil, aby ti řeholnjcy žádné daně Krá- 1206.
im neplatili. Darowal gim nadto kaplu sw.
Jakuba w Domažlicých, a les v Třebenic.
Wssech giných zbožj k němu náležitých znowa
otwrdil, a k tomu wssemu Páni Czesstj při-
polili [1]. To nadánj Král bez pochyby proto
činil, aby se Pánu Bohu za to wděčným v-
ázal, že w celé zemi Czeské pokog vstanowen
stworzen byl.

O zasnaubenj Wáclawowu, a o smrti Filipowě.

Cýsař Filip vslyssew, že Král Czeský wsseckco 1207.
o geho wůli wykonal, byl toho welmi wdě-
en. Aby pak y budaucně geho stálým přjte-
em byl, vmjnil s njm w přbuzenstwj wstau-
iti. Y stalo se, že Králowna Konsstancya,
manželka Přemyslowa, roku minulého synáčka
vrodila, gemuž dáno bylo gméno Wáclaw [2].
A to bylo čtwrté djtě z Konsstancý zplozené,
neboť giž před tjm tři dcery měla, totiž Bo-
islawu, Annu a Anéžku, kteráž wssak poslednj
nedlauho žiwa pobyla, a protož se Přemysl
toho welmi radowal, že gemu syna vrodila.
Cýsař Filip měl dceruſſku gménem Kunhutu.
? způsobil to v Přemysla, aby ta geho dce-
a s Wáclawem zasnaubena a gemu za man-

Cc 3 žel-

1 Qui huic donationi nostræ affuerunt & nostro facto consenserunt. Acta sunt hæc — Serenissimo Bohemorum Rege Premislone curiam in octavis Epiphaniæ Pragæ universis Bohemis celebrante. Dipl. apud *Pitter* in Thesauro absc. p. 151.

2 Pulkawa w listu 340.

L. P. 1207. želku dána byla. A to včinil pro vtwrzenj dokonalegssjho přátelstwj s Přemyslem, y pro zmocněnj sebe proti nepřátelům swým, genž se Otty přjdrželi. Když k tomu Přemysl swolil, tu hned Kunhutu do Prahy přiwezli, pro gegjžto přjnos weliká byla slawnost w Cžechách, neb se tomu wssickni radowali 1. Ta panenka byla ctná a welmi sslechetná, a Wáclaw mládeněek, ač byl gesstě djtě, byl krásné postawy a wýborného zdrawj. A tak spolu zasnaubeni gsauce chowáni byli, a když wěku dospělého dossli, tu w staw manželský wstaupili. Ten Wáclaw potom byl Králem Cžeským, a Kunhuta Králownau Cžeskau. Po tom radostném sňátku gesstě giné potěssenj Přemyslowi nastalo, nebo gemu Králowna Konstancya opět syna vrodila, gemuž gméno bylo dáno Wladislaw, gessto potom byl Markrabjm Morawským 2.

1208. Ale ta radost se léta následugjcýho w weliký zármutek proměnila, a toho přjčinau bylo zasnaubenj Kunhutino s nassjm Wáclawem. Nebo Cýsař Filip tu swau dceru prwé, než se s Přemyslem smjřil, synu Ottowu, Hraběte z Witelspachu, za manželku dáti sljbil. Ten Otto vslyssew, že gi Filip wdal za syna Krále Cžeského; z toho se welmi rozhněwal. Y vmjnil se nad njm pomstiti a geg zabiti. Když tedy Cýsař Cžerwna měsýce w Bamberce dworem byl, přigel tam do toho města ten wrah, a vhledaw čas přjhodný, wskočil do pokoge Cýsařowa, kteréhož gednau ranau na mjstě zamordowal. A wyssed z města dřjw než

1 Filia Regis Philippi data est in matrimonium Wenceslao filio Regis Praiemysl. Contin. *Cosmae* p. 368.
2 Pulkawa w listu 141.

než kdo o tom mordu zwěděl, vgel pryč po- L. P.
spjchage. Wssak po roce marssálek někdy Fi- 1208.
lipa Cýsaře, chté pomstiti krwe Pána swého,
tagně s některými Rytjři vkryl se w Reynu
na gednom ostrowě, a když se tam Otto pře-
wezti kázal, a kratochwil swau prowozowal,
marssálek s swými wyskočiw geg zabil a wsse-
cky také panosse geho tu zamordowal [1]. A
tak ten nesslechetnjk, ač mnohem trpčegssj
smrti zaslaužil, potrestán byl. Ale Přemysl
zpráwu mage o smrti Filipowě, welmi z to-
ho zarmaucen byl; neboť přjtele mocného, a
tu naděgi ztratil, že země Cžeská za panowá-
nj geho stálého pokoge by byla vžila.

Cžechowé geli na swadbu Cýsařowu a do Rzjma.

Po smrti Filipowě Cýsaře celá Rzjsse se k Ot- 1209.
towi obrátila, a geg za Cýsaře přigala, což
znamenaw Přemysl nemesskal také k němu při-
staupiti, zwlássstě když vslyssel, že sobě Otto
Bozenu, zamordowaného Cýsaře Filipa dceru,
za manželku pogme, kteráž byla sestra Kun-
hutina s nassjm Wáclawem zasnaubená, a tak
že s njm w přjbuzenstwj wstaupj. Wypra-
wil tedy k němu posly swé, gemu oznamuge,
že ho za Cýsaře vznáwá, že pak před čtyřmi
lety od něho odstaupil a Filipa se přjdržel, k
tomu že ho přjčiny důležité přinutily, a tak
aby mu to prominul. Otto posly Cžeské welmi
wděčně přigal, a tu Přemyslowi wzkázal,
že se den pětmecýtmý měsýce Mnáge w městě
Wircpurce ženiti bude, a že ho za to žádá,

1 Pulkawa w listu 343.

L. P. aby tam na důkaz swého přátelstwj w ten čas
1209. také přigel, a tu swadbu přjtomnostj swau oslawil. Přemysl chtě žádosti Cýsařowě dosti včiniti, wypravil se stkwostně na tu swadbu, pogaw s sebau bratra swého Wladislawa, a mnoho znamenitégssjch Panůw Czeských a Morawských [1], a tak wssickni při té slawnosti swadebnj welmi weselé hodowali, zwlásstě pak Král náš z toho welmi se radowal, že skrze ten sňátek Wáclaw, syn geho, Cýsaře za sswagra dostal.

Nedlauho pak potom Cýsař Otto opět sněm do Augsspurka položil, ku kterémuž Král Přemysl bratra swého Wladislawa, a Biskupy, Danyele Pražského a Roberta Holomauckého wypravil [2]. Gednáno tu bylo zwlásstě o tažení Ottowo do Rjjma, aby se tam od Papeže na Cýsařstwj korunowati dal. Když gemu Knjžata pomocy slibili, a geg wssjm, což k takowému tažení náležj, opatřili, wydal se Otto na tu cestu okolo patnáctého Srpna měsýce. Wladislaw Markrabě Morawský, a dotčenj Biskupowé totiž Danyel Pražský a Robert Holomaucký táhli s njm, magjce něco lidu Czeského y Morawského při sobě. A když se do Rjjma dostali, tu Cýsař Otto toho gména Cztwrtý od Papeže Innocencya Třetjho den dwamecýtmý měsýce Zářj slawně korunowán byl. Ale gesstě ten den stalo se weliké zbauřenj lidu w Rjjmě. Nebo Rjjmané wedlé obyčege swého žádali od Cýsaře nowého těch darůw, kterěž geho předkowé wždy měli obyčeg po swém korunowánj gim dáwati. Když gim toho Cýsař odepřel, a že gim žádnými dary

1 *Arnold.* Lubec. lib. 7. c. 19.
2 *Idem* l. c. cap. 20.

ry powinen nenj, odpowěděl, tu se Řjj- L. p.
mané welmi rozhněwali. Po malé chwjli stal 1209.
se weliký křik w městě, neb wssickni wolali:
Na Němce, na Němce! A tak Wlachowé
neyprwé na se zbrogi brali, a na wogsko Cýsa-
řowo se obořili. Y strhla se bitwa w Řjjmě,
tak že tu mnozý a znamenitj Páni, kteřjž byli
při Cýsaři, a někteřj také Čzechowé zahynuli.
Cýsař hněwiw gsa, welmi kwapně z Řjjma
wygel a w poli se položil. A poslaw k Papeži,
žádal ho, aby gemu gakožto Cýsaři korunowa-
nému, swých zámkůw a twrzý postaupil, tak
aby nezbednosti Řjjmanůw tjm snáze potresta-
ti mohl. Když mu toho Papež odepřel, a ge-
mu že to včiniti nechce, odpowěděl, tu Otto
Papeže w podezřenj mage a domnjwage se,
žeby geho náwodem takowá potržka proti
němu od Řjjmanůw se stala, počal zemj Pa-
pežowých welmi hubiti a kazyti, y pewných
zámkůw dobýwati, při kterémžto prácy také
Čzechowé ku pomocy přispěli. Papež ma- 1210.
ge o tom zprávu, poslal k Cýsaři poctiwé
posly, geho žádage, aby toho nečinil. Po-
slal podruhé y potřetj, a znamenaw, že ho
ani napomjnánjm ani prosbami od toho od-
wrátiti nemůže, wydal naň klátbu, a z Cýr-
kwe křesťanské geg wyobcowal. A wida, že
Otto toho wssého málo sobě wážj, včinil Knj-
žatům a Hrabatům Řjšským psanj, a gim
přikázal, aby Ottowi, gako nezbednému a
Cýrkwe swaté neposlussnému a protiwnjku
y laupežnjku, žádného poslussenstwj nečinili,
a nadto, aby ho Cýsařem negmenowali. A
kdoby se ho přjdržel a geg za Cýsaře měl, ten
aby také w klátbě byl [1]. Wladislaw, Mar-

[1] Vide *Raynald.* Tom. XIII. ad h. a.

p. L. krabě Morawſký a oſtatnj Czechowé o tom
1210. o wſſem vſlyſſewſſe, odtrhli od wogſka Ottowa, a do Czech ſe nawrátili.

O wolenj nowého Cýſaře.

1211. Když ſe ty wěcy po Rjſſi Německé roznesly, tu byly weliké roztržitoſti mezy lidem o Cýſaře. Ale wětſſj djl Knjžat Rjšſkých za to mage, že takowá zápowěd Papežowa geſt pořádná a ſprawedliwá, tak ſe zachowali. Y odpadli od Otty, a wjce ho za Cýſaře neměli. Přemyſl, Král náš to znamenaw, také k těm, genž Ottu zawrhli, přiſtaupil. A po nedlauhém čaſu ſgeli ſe Knjžata Rjšſká, a ti, gjmž wolenj Cýſaře náleželo, předně w Bamberce, potom pak w Normberce. Král Czeſký tam také přigew ſlawně, nawſſtěwowal wſſecka Knjžata a wolence w gegich hoſpodách, gich žádal y proſyl, aby žádného giného newolili za Cýſaře, než Frydrycha, ſyna někdy Gindřichowa Cýſaře, toho gména Sſeſtého, gim předkládage, že ten Frydrych giž před čtrnácti lety, totiž geſſtě za žiwota otce ſwého na Cýſařſtwj wolen byl, a tak že gemu to důſtogenſtwj předewſſemi ginými náleželo y náležj. A tak ſe ſnažnoſtj Krále Czeſkého ſtalo, že Knjžata Rjšſká gednoſworně Frydrycha giž dáwno woleného nynj za Cýſaře wyhláſyli [1]. To když ſe tak wykonalo, hned wyprawili poſly ſwé k Frydrychowi, genž tehdáž w Králowſtwj ſwém Sycylſkém přebýwal, a gemu oznámili, že Cýſařem
geſt,

1 *Chron.* S. Petri Erfurt. ad h. a. & alia Chronica.

gest, a aby co neyspěssněgi do Němec přigel, L. P.
za to ho žádali [1]. 1211.

O smrti Adeliné a o Czernjnowi.

Stalo se pak mezy tjm časem, že Adela, prwnj manželka Přemyslowa, den prwnj měsýce Unora na wěčnost se odebrala a tu w Mjssenské zemi pochowána byla. A tak ta pře, kteraug až do toho času s Přemyslem o manželstwj měla, pogednau přestala. Züstawila po sobě tři dcery, o kterýchž giž na rok 1199. powědjno, a syna gednoho Wratislawa, wssecky s Přemyslem zplozené. Že wssak to manželstwj pro přjbuznost za nepořádné se pokládalo, protož také ten Wratislaw za syna nepořádného a za pastorka gmjn, a tudy práwa, kteréžby gemu w Cžechách náleželo, také zbawen a odsauzen byl. Wssak byli tomu na odpor někteřj Páni Cžesstj, prawjce, žeby se tomu Wratislawowi weliká křiwda stala. Mezy těmi, gessto práwa Wratislawowa neywjc hágili, byl tehdeyssj neywyšssj komornjk Králowstwj Cžeského, totiž Hrabě Czernjn. Byl pak ten Czernjn Pán Cžeský welmi znamenitý, a gakž tomu někteřj kronykáři chtěgj, z rodu Knjžat Cžeských, aspoň po přeslicy, posslý. Když Přemysl od streyce swého, Břetislawa Biskupa, z Cžech wyhnán byl a w cyzyně w weliké nauzy postawen gsa, se taulal, tu se ho ten Czernjn wždy přjdržel, a nikdý ho neopustiw, wssech geho těžkostj aučasten byl. Několikrát v Prahy y ginde proto, aby gemu na Knjžetstwj Cžeské pomohl, vdatně za něg ho-

1 Abbas Ursperg.

L. P. 1211. bogowal, a tak žiwota y zbožj swého pro něg nasadil. Byl toho wděčen Přemysl, a obdržew stolicy Králowstwj Cžeského, tjm se wěrnosti Cžernjnowě odslaužil, že geg neywyšssjm komornjkem, totiž přednjm tehdáž auřednjkem w Králowstwj Cžeském včinil. Wssak léta téhož, že podlé wůle Králowské wssebo konati nechtěl, a že se snad nevstupně Cýsaře Otty přjdržel a Wratislawowa práwa hágil, negen z auřadu swého swržen, ale také z země Cžeské wypowědjn byl. Mám za to, že Cžernjn Králi přjlissnmu nestálost a wrtkawost začasté wyteykáwal, a žeby to slussné nebylo, aby se každau chwjli giného Cýsaře přjdržel, gemu domlauwal; neboť se to y giným Panům neljbilo, že se Přemysl opět Otty strhl, protož také tehdeyssj kronykář pjsse, že byl Přemysl odbogný Ottowi 1. Že se wssak ten Cžernjn také Wratislawa vgal, kterýž do té doby při dwoře Králowském chowán byl, tudy také giných Panů Cžeských na se popudil, kteřj ne Wratislawa, syna Adelina, nýbrž Wáclawa, syna Konsstančina, za prawého dědice Přemyslowa wyhlásyli, a tak to způsobili, že Hrabě Cžernjn roku následugjcýho také giné kraginy k zemi Cžeské náležité opustiti musyl 2. Wssak se potom ten znamenitý Cžernjn zase do Cžech nawrátil, gehožto potomcy, totiž Hrabata Cžernjnowé až posawád w Cžechách se stkwěgj, a tjm, že rod gegich mezy nyněgssjmi Pány Cžeskými neystarssj gest, se honosyti mohau.

1 Rex Przemysl rebellat Imperatori, & Cyrininus ejicitur de Bohemia. Continuator *Cosmae* p. 368.

2 Cyrininus Camerarius Regis Bohemiae pellitur de provincia a Rege & ab universis Primatibus. *Idem* l. c.

O klášteřjch Zabrdowickém a Nowořjšſkém w Morawé. L. P. 1211.

W ty čaſy byl w Morawě Pán négaký, gménem Lew z Klobuka, Hrabě krage Brněnſkého, nad giné bohatý, kterýž vmjnil kláſſter zákona Premonſtráckého w Zabrdowicých bljž Brna měſta založiti. A wygednaw ſobě k tomu powolenj od Krále Přemyſla y od Wladiſlawa Markrabě Morawſkého, počal tu kláſſter ſtawěti, a wyſtawěw ho, vwedl do něho weyš gmenowané řeholnjky, kterýmžto k wyžiwenj wykázal weſnice Swinoſſicy, Přjſlawicy, Bokowany, Chancowicy a faru w Zabrdowicých. Manželka pak Klobukowa tomu kláſſteru darowala Zaraticy a Biſow weſnice, též pětmecýtma kobyl, zemi na ſedmdeſát ſedm pluhůw, čtyřidcet kraw, dwě ſtě a čtyřidcet owcý. Markrabě Wladiſlaw gim k tomu geſſtě přidal celý les Skalice řečený, a řeku počnauc od mleyna Darenowa. To bylo prwotnj téhož kláſſtera nadánj. A když nedlauho potom, totiž léta ſwrchu napſaného koſtel téhož kláſſtera wyſtawen a dokonán byl, tu ten dotčený hrabě Klobuk vmjnil geg ſkrze Arcybiſkupa Hnězdněnſkého, Gindřicha, poſwětiti. Požádal také Krále Přemyſla a Konſſtancý Královny, též y Wladiſlawa Markrabě Morawſkého, aby při tom poſwěcenj býti ráčili, což oni gemu rádi ſljbili. Stalo ſe pak také téhož čaſu, že poſlowé Durynſſtj do Vher geli, aby tam dceru Ondřegowu, Krále Vherſkého, gjž gméno bylo Alžběta, přigali, a gi Ludwjkowi mladému Lantkrabi Durynſkému za manželku přiwezli. Y vſta-

no-

L. P. 1211. nowila to Králowna Konsstancya, teta gegj, že ti poslowé s newěstau přes Brno geli, a také při tom poswěcenj byli. A když se tam wssickni w vrčitý den sgeli, tu bylo w sobotu na Klobuce stkwostné hodowánj; w neděli nato Arcybiskup Hnězdněnský kostel Zabordowský v přjtomnosti wssech těch wzácných hostj, a Biskupůw Prazského y Holomauckého slawně a ke cti Panny Marye poswětil, a potom v témž klásstefe opět bylo weliké hodowánj. Měla pak ta Kněžna Alžběta w komonstwj swém hrabata Duryňská, totiž Waltera z Waryly a Menharda z Wendelowa, a giných třidceti znamenitých Panů a Rytjřů Německých a Vherských, kteřjž se po skončenj té slawnosti přes Prahu do Duryňk brali, kdežto potom Alžběta gsauc manželka Lantkrabě Duryňského nábožně žiwa bywssi, léta 1235. za swatau wyhlássena byla [1]. Ten pak klásster Zabrdowický tak se po časi zmocnil, že padesát řeholnjkůw chowal, když za paměti nassj, totiž léta 1784. tak gakož y mnoho giných klássterůw w Čechách a w Morawě z rozkazu Cysařowa rozpusstěn byl.

Byl také toho času w Morawě Rytjř znamenitý, gménem Markward z Hrádku. Ten dětj žádných nemage, a vradiw se s manželkau swau Woyslawau, vmjnil zbožj swé klássternjkům odkázati. Y zůstal na tom, aby w Nowařissi kostel y klásster postawil. A když to wssecko dokonáno a připraweno bylo, poslal do klásstera Kyryteinského, w kterémž Panny zákona Premonstráckého bydlely, žádage, aby mu něco těch geptissek přepustily.

To

1 Annales Præmonstr. Tom. II. Probat. p. 731.

To když se stalo, vwedl ge do toho klássstera, L. P. 1211.
opatřiw ge dostatečnau žiwnostj [1]. Y bydlely tu pokogně, Pánu Bohu slaužjce až do léta 1430., kteréhož ten klásster od Táborů rozbořen byl, a tak ty panny se rozprchly a o wsseckо swé zbožj a listy přissly. Vgali se po času toho zbožj a kostela Premonstrácy klásstera Zabrdowického, a tam se osadili, kdežto až podnes bydlegj.

Přemysl gel do Rzezna k Cýsaři Frydrychowi.

Zatjm pak Frydrych, genž byl Králem Sycylským a Knjžetem Apulským, poselstwj od 1212.
Knjžat Řjšských wděčně přigaw, wydal se na cestu do Němec, a bral se do Rzezna, do kteréhož města sněm položil. Přemysl o tom vslyssew, gel tam také bez messkánj s bratrem swým, Markrabjm Morawským, Wladislawem; pogaw s sebau mnohé znamenité Pány Czeské y Morawské, totiž Roberta Biskupa Holomauckého, Ondřege Kancléře, genž také byl Probosstem na hradě Pražském, Slawku neywyšsssjho komornjka, Bohuslawa syna geho, Vbislawa z Sulislaw, Oldřicha z Lutic, Gindřicha z Seckowic, Hrdebora z Wsserob, Wjtka a Gindřicha, syny Wjtkowy a giných mnoho. Když Král přigel do Kladrub, tu gemu kupcy Kladrubsstj padesát hřiwen střjbra na tu cestu půgčili [2]. A přigewsse do Rzezna,

[1] Annales Præmonstr. Tom. II. p. 335.
[2] Ego Premisl Rex Boemorum pergens Ratisponam in occursum Friderici Romanorum Regis de Apulia venientis quinquaginta &c. Dipl. originale.

L. P. [illegible] Rzezně, gjž tu nalezli množſtwj Knjžat a Biſkupů Rzjšſkých, totiž Syfryda, Arcybiſkupa Mohučkého, a Biſkupa Ottu Fryſynſkého, Fryderycha Trydentinſkého, též Lantkrabi Durynſkého, Ludwjka Weywodu Baworſkého, Leopolda Weywodu Rakauſkého a mnoho giných Hrabat a Panů Rzjšſkých, kteřjžto poſadiwſſe ſe Frydrycha, Krále Sycylſkého, za Cýſaře wyhláſyli a gemu wěrnoſt ſljbili. To ſe ſtalo patnáctý den měſýce Vnora [1].

Kterak Přemyſl táhl na Ottu.

Otto Cýſař zpráwu mage o tom, co ſe w Rzezně dálo, a že Přemyſl Král Czeſký, přednj půwod toho wſſeho byl, welmi ſe na něg rozhněwal, y vmjnil ſe nad njm pomſtjti. Tjm tedy aumyſlem položil ſněm w měſtě Normberce k ſwatoduſſnjm ſwátkům. Když ſe tam Knjžata některá, geſſto ſe Otty přjdrželi, ſeſſli, tu Otto předně zemi Budiſſinſkau Přemyſlowi odgal, a gi Dětřichowi, Mark abi Mjſſenſkému darowal; potom Krále Přemyſla důſtogenſtwj králowſkého y panowánj nad zemj Czeſkau zbawil, a mjſto něho Wratiſlawa, ſyna Adelina, kterauž Přemyſl y s detmi gegjmi byl odwrhl, za Krále Czeſkého wyhláſyl a vſtanowil, a to ſe ſtalo v přjtomnoſti některých Panů Czeſkých, genž ſe Wratiſlawa přjdrželi a gemu toho přáli [2]. A tak ſe Otto domnjwal, že tjm ſwým vſtanowenjm Pře-

1 Diplomata.
2 Regnum etiam Boemiæ abjudicatum Odocaro — filio ejus præſentibus ſupanis & pluribus nobilibus terræ &c. *Godefridus* Monachus S. Pantal. ad h. a.

řemysla pogednau zahladj. A sebraw wog- L. P.
o swé, wtrhl do země Duryňské, ohněm a 1212.
ečem gi plénil, proto že Heřman, Lantkrabě
uryňský také od něho odstaupiw, Frydrycha
Cýsaře a Pána swého sobě obljbil 1.

Když Král Přemysl o tom nesmyslném účinku Ottowu vslyssel, a zpráwu mage, že ogsko Ottowo zemi Duryňskau hubj, rychle bral lid Cžeský, a wtrhl do země Duryňské, ežto se také nowý Cýsař Frydrych něco liu wálečného mage, s Přemyslem spogil. Y ibli mocně na Ottu. Ale on nesměge se s mi polem potkati, odtrhl rychle, a Cžechowé otád za njm pospjchagjce, nemohli ho dohoiti, a tak ho až práwě k Bruncwjku, městu Saskému, walně stjhali. Y chtěli toho města obýwati, wssak ginác se rozmysliwsse, obráli se na Biskupy Halberstadského a Hildenseimského, přátely Ottowy. A popléniwsse kraginy, mnohými kořistmi obohacenj domů zas nawrátili 2.

Kterak Cýsař Frydrych obdarowal Krále Cžeského.

Cýsař Frydrych znamenaw, že gemu Přemysl, Král Cžeský, proti nepřjteli geho, totiž Ottowi, mocně pomáhá, a kterak při swém wonj měl mnoho nepřátel, kteřjž geho Cýsaowánj odpjrali, a Král Cžeský, že gest mnohé

1 *Godefridus* Monachus S. Pantal. ad h. a.
2 Rex Frydericus cum eum Bohemo sequitur, Brunswig obsessurus. *Albertus* Stadensis, sed non recte ad a. 1213.

L. P. 1212. hé wolence prosbami a některé dary k němu obrátil, toho dobrodinj negsa nepamětliw, chtěl se gemu za to odslaužiti. Y položil sněm do města Bazyleyského, a tu Korfersstky wssecky a giná mnohá Knjžata, také y Přemysla, Krále Czeského obeslal, aby se w dotčeném městě na konec měsýce Žářj nagjti dali. Přemysl dal se na tu cestu, pogaw s sebau bratra swého Wladislawa, Markrabi Morawského, kterémuž Němcy Heinrych, to gest, Gindřich řjkali, a tak s znamenitým komonstwem wygel z Prahy do Němec. Cýsař z geho přjgezdu se welmi radowal, a vradiw se s radami swými, rozličné milosti a obdarowánj gak Králi Czeskému tak y Markrabi Morawskému včinil, a gim wssebo čtyřmi listy potwrdil. Prwnj list Přemyslowi dán gest w tato slowa:

"My Frydrych z Božj milosti Řjmský Cýsař wolený, wždycky rozmnožitel Řjsse, Král Sycylský, Knjže Apulské, též y Knjže Kapuanské. Poněwadž ozdoba a moc Cýsařstwj nasseho to s sebau přinássj, abychom netoliko Knjžatům, ale y také Králům důstogenstwj vdělowali, za wěc owssem počestnau a slawnau pokládáme, když z nassj welebnosti y giným králowského důstogenstwj bez vgmy nassj wywýssenosti přibýwá. My tedy znamenawsse, kterak snažné a slawné služby dály se od starodáwna Cýsařstwj Řjmskému odewssebo národu Czeského 1, a kterak oswjcený Král Czeský Přemysl neyprwé mezy wssemi ginými Knjžaty obzwlásstně před ginými na Cýsařské důstogenstwj nás wywolil, a toho nasseho wolenj vstawičně, pilně a vžitečně wždycky há-

1 Quæ Boemorum populus ab antiquo tempore Romano exhibuit Imperio.

bágil, a gakož někdy milý ſtrcyc náš dobré L. P.
paměti Cýſař Filip z wůle a rady wſſech Knj- 1212.
žat geg Králem Cžeſkým včinil, My geg též
za Krále vſtanowugeme, a gemu tu důſtog-
noſt ſtwrzugeme, a takowé ſwaté a chwali-
tebné zřjzenj ſchwalugeme, Králowſtwj pak
Cžeſkého ſſtědře a bez wſſelikého placenj a pe-
něz dwořanům naſſjm vdělowánj gemu y ná-
měſtkům geho na wěčné čaſy propůgčugeme,
chtjce tomu také, aby každý, kdožbykoli od nich
za Krále byl přigat, toliko k nám a k budau-
cým naſſjm aby přigel a práwa králowſká, gakž
ſluſſj, aby přigal. Také wſſecky meze, kteréž
k tomu Králowſtwj náležegj, gakýmkoli způ-
ſobem od něho odcyzené, toho wſſeho gemu
a budaucým geho k vžjwánj přiwlaſtňugeme.
Práwo wſſecko a moc gemu dáwáme a budau-
cým geho, aby mohli w ſwém Králowſtwj Bi-
ſkupy ſtwrzowati, wſſak tak, aby oni mohli
té ſwobody a bezpečnoſti vžjwati, kterauž od
předkůw naſſjch ſobě vdělenau mjwali. Na-
ſſj také Cýſařſkau welebnoſtj vſtanowugeme,
aby oſwjcený Král Cžeſký předpowěděný y dě-
dicowé geho k žádnému dworu naſſemu neby-
li powinni ani zawázáni gezditi, gedině lečby-
chom my w Bamberce, w Normberce aneb w
Merzeburce dwůr aneb ſgezd položili, tu oni
toliko přigeti powinni budau. A geſtližeby
Knjže Polſké od nás ke dworu powolán byl,
oni gemu průwod [1] dáti magj, tak gakž před-
kowé gich, někdy Králowé Cžeſſtj to činjwali,
ale s tau wýminkau, že gim má takowý přj-
gezd ſſeſt neděl prwé oznámen býti. Toto ta-
Dd 2 ké

1 Pulkawa Dobneri legit *ducatum*, Sommersb. *tributum*, ſed legendum *conductum*, ſic recte ipſe Pulkawa Bohemicus & Hagecus habent průwod.

L. P. 1212. ké aby zachowáno bylo, gestli žebychom my na korunowánj aneb budaucý náměstkowé naffi do Ržjma geli, on předřečený Přemysl Král Cžeský y geho budaucý na wůli mjti budau, neb tři sta oděncůw při tom poslati, aneb tři sta hřiwen dáti. Toto naffe zřjzenj a vtwrzenj aby paměť a pewnost wěčně trwagjcý mjti mohlo, list tento náš skrze ruce Gindřicha Pařjžského, kancléře a wěrného naffeho napsati a bullj naffj zlatau rozkázali sme vpewniti, léta měsýce a indykn njž psaného. Swědkowé těhto wěcý gsau Arcybiskup Barenský, Biskup Trydentský, Biskup Basylienský, Biskup Konstantský, Biskup Kuryenský, Opat Augenský, Opat Swatohawelský, Opat Witeberský, Bertold z Nympfen, dworu naffeho neywyšffj pjsař, Oldřich hrabě z Ofyburku, Rudolf hrabě z Habspurku a Lantkrabě z Alzacý, hrabata Ludwjk a Heřman z Froburku ɛc. a ginj mnozý Páni, vrozenj a swobodnj, gichžto swědectwjm tento list gest vtwrzen. Tyto wěcy dály se léta wtělenj Páně tisýcýho dwaustého dwanáctého, Zářj měsýce, Indyku patnáctého, kralowánj Frydrycha neyoswjcenégffjho Cýsaře Ržjmského woleného wždy rozmnožitele Ržjffe léta prwnjho, a Sycylského kralowánj léta patnáctého. Dán w slawném městě Basyleyském skrze ruce mjstopjsaře ffestmecýtmý den měsýce Zářj ffťastně. Amen „ [1].

Druhý pak list od téhož Cýsaře při témž času Králi Cžeskému dán gest w tato slowa: "Wegméno ɛc. K wywyšffenj a rozffjřenj Králowského důstogenstwj sme vmjnili bognégi přispěti a pomáhati těm, kterýchž wěrnost při wffech

1 Diploma latinum apud Pulkavam Dobneri p. 206. Originale in archivo statuum Boh.

wssech potřebách nassjch wždycky celau a nepo- L. P. 1212.
russitedlnau sme w gistotě a skutečně vznali.
Hodněk a slussné býti vznáwáme, abychom těm
slussnau odplatu včinili, kteřjž s počátku
snažně o to stáli, aby nás wywcyssili a nám
k důstogenstwj Cýsařskému dopomohli. Také
abychom tjm přjkladem mnohé giné k přjzni
nassj obrátili. My zagisté rozwážiwsse slawné
skutky a wěrné služby, kteréž oswjcený Král
Přemysl z vpřjmného srdce sewssjm lidem swým
Czeským nám činil, y také bohdá na časy bu-
daucý činiti bude, chtjce na tento čas wedlé
možnosti nassj gemu odplatu včiniti, protož
oznamugeme tak přjtomným gako budaucým,
že my těmuž Králi Czeskému darugeme a po-
twrzugeme y k wěčnému držienj dáwáme náš
wlastnj hrad Flos řečený sewssemi poddanými,
kteréhožkoli powolánjby byli 1, y sewssjm prá-
wem a celostj tak gakž někdy děd náš Frydrych
dobré paměti slawný řjmský Cýsař geg byl
kaupil od Adlety Hraběnky z Klewenu. Item
dáwáme gemu a potwrzugeme hrad náš
Sswarcburk řečený s manstwjmi a poddanými
geho, gacýby koli byli, y sewssemi práwy
y s gich celostmi a vžjwánjm, tak gakž gest
swrchu dotčený děd náš geg kaupil od Knjže-
te Gindřicha z Medelichu. Item darugeme
gemu wsseckn kraginu tu, kteráž Miljn a Rei-
chenbach slowe. Item dáwáme gemu také
a potwrzugeme hradu Lichtenssteina sewssjm,
což k němu náležj. Těmuž také Králi dáwá-
me za manstwj zbožj Mantilské a Lucké sewssjm
přjslussenstwjm. Nadto gemu dáwáme a po-

1 Cum ministerialibus servis cuiuscunque fuerint conditionis.

L. P. 1212. twrzugeme hradu Donjna, budemeli ho moc
z rukau Markrabě Mjssenského dobyti. Gestli bychom ho pak dobyti nemohli, cožbykoli tři od téhož Krále wolená Knjžata se třmi Pány Czeskými [1] wyřkli, tak včinjme. Aby wssak toto nasse sstědré obdarowánj, půgčenj a potwrzenj wjce se pewnilo, a na časy budaucý zřetedlnégssj mělo gistotu, list tento skrze ruce Gindřicha Pařjžského rc. (též gako prwnj, léta a měsýce gako swrchu.)

Třetj list téhož dne wydal týž Cýsař pro Wladislawa, Markrabi Morawského, gemuž y geho dědicům vděluge dwau hradůw, Mokra a Mokny nazwaných, sewssjm cožkoli k nim náležilo, a to pro důležité služby, kteréž Wladislaw s swými Morawany Cýsaři Frydrychowi a Rjjssi včinil [2]. A tak se Czechowé y Morawané, od Cýsaře dosti sstědře obdařeni a ctěni bywsse, nawrátili do swé wlasti wesele.

Sněm na hradě Pražském.

1213. Přemysl Král Czeský obdarowánj, kteréž gemu Cýsař Frydrych léta minulého včinil, za mnoho sobě pokládage, welmi na něg laskaw byl, a začasté k němu do Němec gezdjwal. Nacházý se, že hned při začátku téhož léta w Frankfurtě, a potom zas měsýce Czerwence we Chbě při Cýsaři byl, kterýž w těch mjstech w ty časy dworem byl a s Knjžaty Rjjšskými sněmy držel. To wsse se znamená z listů wořegných při těch sněmjch wydaných, w kterýchž to

[1] Cum tribus Supanis decreverint.
[2] Dipl. apud *Balbinum* Miscell. l. VIII. p. 164.

to Přemyſl gakožto Král Cžeſký wždy prwnj L. P.
podepſán ſtogj, a oſtatnj Knjžata, gako Lu- 1213.
dwjk Wýwoda Baworſký, Leopold Wýwo-
da Rakauſký, Heřman Lantkrabě Durynſký,
a ginj po něm zaznamenáni gſau 1. O gaké
wſſak wěcy tam gednáno, toho pominu, pro-
to že ſe nás netýkagj. Téhož wſſak také léta
Král Přemyſl položil ſněm obecný na hrad
Pražſký k památce wſtaupenj Páně, k které-
muž Pány Cžeſké a Wládyky obeſlal. Když
ſe tu wſſickni ſeſſli, tu Král ſyna ſwého, Wá-
clawa, Knjžetem Budiſſjnſkým wyhláſyl, tak
aby ta kragina budaucně Knjžetſtwjm byla,
a Wáclaw aby ſe Knjžetem Budiſſjnſkým gme-
nowal, a to proto tak vſtanowil, aby gemu
Markrabě Mjſſenſký na tu kraginu ſahati ſe
neoſmělil. Druhé na tom ſněmu ſe gednalo
o něgakau wes Vherčj nazwanau, kteráž k
kláſſteru Chotěſſowſkému náležela. Y žalo-
wal Hroznata, zakladatel téhož kláſſtera, na
Theobalda, Wládaře krage Plzenſkého, kterýž
tomu odpjral. A nalezlo ſe, že Král Přemyſl
dotčenau weſnicy ſlužebnjku ſwému, Držiſlawo-
wi, někdy darowal, kterauž dcera Držiſlawo-
wa, gménem Helka, po otcy ſwém zdědiwſſi,
témuž kláſſteru, kdežto geptiſſkau byla, odká-
zala, a tak tu při Hroznata proti Theobal-
dowi obdržel. Z liſtu, kterýž na to wydán
byl, ſe widj, že tito Páni na tom ſněmě ſedě-
li, totiž: Wladiſlaw, Markrabě Morawſký,
Knjžata Theobald a Soběſlaw oba bratřj,
Danyel Biſkup Pražſký, Robert Biſkup Mo-
rawſký, Wauěk, Beneš, Markward, Zawiſſa,
Jaroš, Wjtek, Gindřich, Martjn ſyn Naſto-

 nůw,

1 Chronicon S. Petri Erfurt. & diplomata.

L. P. 1213. nůw, Bičen, Jurjk, Bohuslaw syn Onepjrůw, Budiwoy syn Drzkragůw, a ginj mnozý Páni a Wládykowé 1.

O založenj klásstera Polického.

Na témž také sněmě list o založenj klássteru Polického, gakž k wjře podobné gest, wyhotowen a potwrzen byl. Nebot giž swrchu někde powědjno, že Král Cžeský bez powolenj Panů zemských ničehož od swého zbožj odcyzyti nemohl. Stalot se okolo toho času, že klássternjk geden Břewňowský, gménem Wital, vmjnil žiwot paustenický wésti, a obdržew k tomu powolenj od Opata swého, obrátil se do těch lesůw, kdež nynj městečko Police ležj, a tam kapličku wystawěw, žiw byl. Král Přemysl o tom vslyssew, a chtě se Pánu Bohu za to, že se gemu s Cýsařem Frydrychem wssecko dobře dařj, wděčným vkázati, založil na dotčeném mjstě klásster řádu Benedyktýnského, čemuž se z listu toho založenj lépe porozumj, genž gest psán w tato slowa:

"Wegméno swaté a nerozdjlné Trogice. Amen. Gá Ottokar, ginak Přemysl, z Božj milosti Cžeský Král Třetj, chtě sslepégj otce swého Wladislawa někdy Krále Cžeského, genž byl znamenitý zakladatel klássterůw a horliwý ochránce, dle možnosti swé a pro spasenj dussse swé y wssech předkůw swých následowati, a vwážiw potřebu některých paustenjků, kteřj w samotě a na mjstě pustém Pánu Bohu slaužj, y darowal a wykázal sem na prosbu we-

1 Et alii plures, qui fuerunt in colloquio. Dipl. Chotiess. in Bibl. Regia Prag.

welebného muže Chuny, Opata Břewnowské- L. p. 1213.
ho, témuž kostelu Břewnowskému geden okr-
ssslek země mé, kterýž česky Police slowe, se-
wssjm což k němu náležj, totiž lauky, pole wzdě-
lané y newzdělané; gednu polowicy potoka
Dřiwjk nazwaného, a to od počátku té řeky
až k řece Metuze, totiž ten okrsslek, kterýž
se od wrchu Anjn řečeného až k gesskyni Ro-
žoratec nazwané wztahuge. Z druhé pak stra-
ny dal sem od počátku řeky Stěnawy až k ře-
ce Bosanow nazwané, a pořád až k horám,
genž Stěny slowau, a od těch hor až k mjstu
Přewrat řečenému, a od toho mjsta cožkoli
obtýká potok gménem Stekelnice až k mjstu,
kdež do Metuhy wpadá, a to wsse sem dal a
poručil kostelu Břewnowskému a swrchu do-
tčenému Opatowi Chunowi, muži rozssafnému,
y geho náměstkům, tak aby to wsse dle prá-
wa dedičného měli a tjm wládli. A tomu sem
gesstě přidal dwě wsy, totiž Prowodow a Ne-
zwachilow sewssjm, cožby k nim náleželo. To
také mocý nassj králowské Welebnosti vstano-
wugeme, aby ten celý dotčený okrsslek y lidé
w něm bydljcý wssech danj zemských a sužo-
wánj nassjch auřednjkůw prázdni byli, a aby
gich Páni zemsstj ničjm neobtěžowali, na ten
způsob, aby ani ti paustenjcy ani zbožj gegich
pod nižádným giným člowěkem nestála po wě-
čné časy, než toliko pod swrchu gmenowanými
Opatem Chunem a geho budaucým gak w
duchownjch, tak y w swětských wěcech. A to
neywjce proto, že dotčeného klásstera mnich
geden, totiž gaben gménem Wital s některý-
mi bratřjmi, swými towaryssi, to mjsto dlé
možnosti k bydlenj zprawili, lesy wyplaniwsse
a kaplu dřewěnnau ke cti swaté rodičky Božj

P. K. 1213. a přeslawné Panny Marye tam postawiwsse, kterauzto kaplu často gmenowaný Opat Chuno, genž to pusté mjsto pro kostel Břewňowský na mně snažně wyprosyl, dostatečnými ornáty k poctiwosti a sláwě swaté Panny Marye ozdobil, ty bratřj sobě wewssem poslussné dostatečně wssemi potřebami opatřiw, gich k žiwotu klássterskému dle řeholy sw. Benedykta wede a wyučuge. Pro wěčnau tedy památku tohoto mého nadánj kázal sem list tento napsati a pečetj swau stwrditi. To se dálo na hradě Pražském ten den před wstaupenjm Páně léta wtělenj Páně tisýcýho dwaustého třináctého v přjtomnosti wssech njže položených, gichž gména gsau: Danyel Biskup swatého kostela Pražského, Ondřeg Probosst téhož kostela, Eppo kanownjk Pražský, Slawko neywyšssj Komornjk dwora nasseho, Bohuslaw syn geho, Budiwoy neywyšssj Sudj dwora nasseho, Martjn Czessnjk, Diwiš Truksas a ginj vrozenj Páni a Wládykowé, kteřj k tomu za swědky byli powoláni, totiž Bohuslaw Purkrabě Pražský, Zwest syn Bohuslawůw, Jaroš, Byčen Purkrabě Wyssehradský, Zbislaw a Wilhelm, Purkrabě Kladsstj, Rudolf Jaroměřský, Weyker a dwa synowé geho Martjn a Gindřich. Byl také toho času, když sem to wečegné a králowské nadánj včinil, přjtomen, oswjcený muž a Pán Theobald syn Theobaldůw, tak aby tomu mému vstanowenj swědectwj wydal; ginj také množý tu přitom byli, gichž gména w tomto listu negsau psána„ 1. Od toho času ti řeholnjcy na tom mjstě pokogně přebýwali a Pánu Bohu slaužili,

1. Dipl. lat. in *Pitteri* Thesauro. p. 144.

až léta 1786. dne 14. Vnora měsýce dwořský ⸗ ⸗ ⸗ Ł. P.
rozkaz na ně, gichž 18 bylo, přissel, aby se 1213.
gich odtud něco do Braunowa, a něco do
Břewnowa wystěhowalo, což y také včiniti musyli.

O Biskupjch Pražských.

Při začátku léta tisýcýho dwaustého čtrnáctého Biskup Danyel toho gména Druhý těžce 1214.
se rozstonal, nemocý zemdlen a přemožen gsa, wykročil z tohoto swěta osmmecýtmý den měsýce Března 1. A ten byl sedmnáctý Biskup Pražský, muž tichý, sprawedliwý, pokogný, swého auřadu toliko pilen, w wěcy swětské se neplečl. Nebyl, gakž tomu někteřj chtěgj z rodu znamenitého, possly; nýbrž když byl kaplanem dwořským, tak sobě ho ginj kněžj málo wssjmali, že ho kanownjcy neznali, a o něm, kdoby byl, nic newěděli, když gim od Wladislawa za Biskupa wystawen byl. Gaké protiwenstwj a těžkosti od Arnolda Probossta Sackého a giných snásseti musyl, o tom napřed giž powědjno. Mjsto Danyele asy po dwau měsýcých wolen byl za Biskupa Pražského Ondřeg, kterýž někdy byl Probosstem na Mělnjce, w Sacce a pak na hradě Pražském. Byl také Kanclýřem dwora Králowa, muž welikomyslný, a práw duchownjch ochránce nevstupný. Gsa od Krále Czeského na Biskupstwj potwrzen, nebylo mu potřebj k Cýsaři o to geti. Wssak musyl se o swěcenj k Arcybiskupu Mohuckému wypraweti, a za njm až do Ržjma pu-

1 IV. Kal. Aprilis obiit piæ memoriæ Daniel Pragensis Episcopus XVII. Necrolog. Doxan.

L. P. putowati, kdežto léta 1215. dwamecytmý den
1215. měsýce Listopadu swécenj dosáhl. Byl pak toho času sněm cýrkewnj duchowenstwa z celého téměř křestanstwa w Rzjmě. Nacházý se, že tu bylo čtyři sta a dwanáct Biskupůw, sedmdesát Arcybiskupůw, Opatů a Přeworů klássternjch wjc než osm set 1. W kterémžto zboru Biskup Prazský Ondřeg také seděl, a wěcy cýrkewnj též řjditi a wzdělawati pomáhal. Potom se ssťastně do Czech nawrátil.

Sněm w Praze, na kterémž Wáclaw za Krále přigat byl.

1216. Král Přemysl budaucý časy bedliwě wwážiw, welmi se obáwal, aby po geho smrti nepowstaly roztržky a wálky o Krále Czeského. Neboť, gakž o tom swrchu psáno, Cýsař Otto za Krále Czeského ustanowil Wratislawa, kteréhož Přemysl s Adelau zawrženau manželkau swau zplodil. Byl také tehdáž Wladislaw, Markrabě Morawský, po Králi neystarssj z kmene knjžecýho, a tak dle nařjzenj Břetislawowa gemuby byla koruna Czeská náležela. Aby tedy wssecky roztržky, kteréby po smrti geho nastati mohly, zamezyl, vmjnil gesstě za žiwota swého Wáclawa, kteréhož s Konsstancý zplodil, za Krále budaucýho a náměstka swého wystawiti. Tjm tedy aumyslem položil sněm ten den před památkau Božjho těla, tak aby se na ten čas y Czechowé y Morawané znamenitégssj na hradě Prazském sgeli. To když se stalo, Král wssed mezy Pány

1 Continuator *Cosmae* p. 368. auctor chronici Fossae-Novae.

y a Wládyky gim swůg aumysl y důležité to- L. p.
o přjčiny oznámil, a aby proti tomu nebyli, 1216.
ich za to welmi snažně žádal. Páni wradiw-
e se a vznawsse hodnau a vžitečnau žádost
ále swého, wssichni rádi k tomu swolili, a
k Wáclaw, syn Přemyslůw, za čekance
eb budaucýho Krále Cžeského a náměstka
řemyslowa gednosworně odewssech přigat a
yhlássen byl. A tak to zřjzenj Břetislawo-
o, aby totiž wždy neystarssj Knjže zemj Cže-
au wládl, zrusseno, a to vstanoweno bylo,
by wždycky prworozený syn Krále panugjcýho
stolicy Králowskau posazen byl, kterýžto
d potom wždy se zachowáwal a až do dne-
jho dne zachowáwá. Gména některých Pa-
iw, kteřj na tom sněmě seděli, nacházegj se
gednom listu Přemyslowu, a slussné gest,
ychom ge tudy položili. Byli pak tito:
ndřeg Biskup Pražský a Robert Holomaucký,
ladislaw Markrabě Morawský, Martjn ka-
wnjk a Jan sskolastyk Pražský, Slawko Ko-
ornjk, Jaroš, Beneš a Markward bratr ge-
, Budiwoy syn Swěžůw a ginj mnozý [1].
Páni vradiwsse se, žádali Přemysla, aby
li poslowé wyprawenj k Cýsaři pro potwr-
nj toho zřjzenj, tak aby to wětssj stálost a
oc mělo. Král dal k tomu swé powolenj,
k wjře podobné gest, že giž o to prwé s
ýsařem gednal, a že proti tomu nebude, tjm
t byl. Poslali tedy Benesse, Arcypřissta
jlinského, muže znamenitého, do Němec, kte-
ž vslyssew, žeby Cýsař na ten čas w městě
lmu dworem byl, tam se přibral. A při-
stau-

1 In communi colloquio Bohemorum Pragæ habito, præ-
sentibus &c. Dipl. in *Dobneri* Monum. Tom. IV.
p. 255.

L. P. 1216. stanpiw před Cýsaře, gemu žádost Krále Cžeského y celého národu oznámil. Cýsař wyslyssew poselstwj, a rozwážiw Krále Přemysle y wssj země žádost býti slussnau, potwrdil toho magestátem, kterýž gest psán w tato slowa:

"Frydrych Druhý z Božj milosti Řjmský Král, wždycky rozmnožitel Řjsse a Král Sycylský. Kdykoli obzwlásstě wěrným a milým nassjm zwlásstnj milost nassi vkazowati a činiti ráčjme, nenj to neslussné, ale přjhodné a sprawedliwé. Protož wssem Cýsařstwj nasseho wěrným tak nynégssjm gako budaucým na wěčné časy oznamugeme, že k nám přigel Beneš, důstogný Arcypřissť Bjlinský, a Welebnosti nassj oznámil, kterak wěrnj nassi milj Gindřich, Markrabě Morawský, y wssickni Páni a Wládyky země Cžeské z wůle gednostegné a s powolenjm milého nasseho Ottokara, Krále Cžeského oswjceného, wolili sobě za Krále Wáclawa, syna téhož Krále Cžeského prworozeného. Protož Welebnosti nassj snažně prosyli, abychom my k tomu gich wolenj swé powolenj dáti, a vstanowenj téhož Wáclawa Králem milostiwě vpewniti a vtwrditi ráčili. Seznawsse my slussnau žádost téhož Ottokara, Krále Cžeského, a rozwážiwsse mnohé nám y Cýsařstwj včiněné služby, rozwažugeme také a prohlédáme k tomu, kterak on Wáclaw, sestřenec náš milý, bude mocy s swými Pány a Rytjři Cýsařstwj nassemu wděčné služby činiti, protož z obyčegné nassj milosti a s powolenjm Knjžat a Panůw Řjšských, kteřjž na ten čas nám byli přjstogjcý, to předřečené wyhlássenj twrdjme, a pewné y celé mjti chceme. A nadto propůgčugeme témuž Wácla-

lawowi a dáwáme wssecko Králowstwj Czeské s geho mezemi a práwy y sewssj poctiwau náležitostj k kterémuž Králowstwj, tak gakož gest téhož Králowstwj otec geho y ginj geho předkowé, Knjžata a Králowé, vžjwali a drželi. Protož přikazugeme a pewně vstanowugeme, aby žádný duchownj ani swětský tomuto nassemu dánj a potwrzenj zprotiwiti se nesměl, ani gakau marnostj neb wssetečnostj tomu naodpor býti se pokusyl. Pakliby kdo toho se dopustiti směl, tisýc liber zlata čistého aby položil a dal, polowice bude ke dworu nassemu, a druhá polowice tomu, komuž křiwdu včinil, placeno. A to wsse aby pewné a neporussitedlné zůstalo, list tento psáti a bullj nassj zlatau geg sme vtwrditi rozkázali. Toho swědkowé gsau Syfryd Biskup Augsspurkský, Oldřich Opat Swatohawelský, Kuno Opat Elwacenský 2c. Stalo se to léta od narozenj syna Božjho tisýcýho dwaustého ssestnáctého, ssestmecýtmý den měsýce Czerwence, Indyku čtwrtého 2c. Dán w Vlmu skrze Bertolda z Nyfen prwnjho pjsaře Cýsařského„ [1]. A tak Czechowé z toho se welmi radowali, tjm vgisstěni gsauce, že syn Králůw po smrti otcowě kralowati bude, neboť na to gesstě s těžkým srdcem pamatowali, gaké roztržky a nesnáze prw než Přemysl k panowánj přissel, w Czechách býwaly. A tak byl po wssj zemi Czeské pokog, a wssickni obywatelé welmi toho wděčni byli. Wssak nedlauho to trwalo, nebo hned léta následugjcýho wsseliké těžkosti na zemi Czeskau připadly. L. p. 1216.

O

1 Dipl. impressum apud *Balbinum* Miscell. lib. VIII. p. 8. Pulkawa a Hágek omylně ten list položili na rok 1226.

L. P. 1217.

O žiwotě a ſmrti Hroznatowě.

Mezy tjm pak čaſem vmřel Hroznata, zakladatel kláſſterůw Teplſkého a Chotěſſowſkého. Byl pak Hroznata Pán Cžeſký welmi znamenitý a nad giné bohatý, neboť panſtwjmi Teplſkým a Chotěſſowſkým wládl. Byl přitom zarmaucených laſkawý vtěſſitel, ſyrotkůw otec dobrotiwý a ſſtědrý, w nauzy poſtawených pomocnjk mocný a pod oděwem Rytjřſkým řeholnjk naſtáwagjcý. Oženiw ſe, nedlauho w ſtawu manželſkém žiw byl, a když gemu ſyn prworozený w dětinſtwj vmřel, a po něm y manželka geho z toho ſwěta wykročila, docela ſe na ſlužby Božj wydal. Kterak do Geruzaléma putowati a proti Turkům bogowati chtěl, potom pak wrátiw ſe do Cžech, dwa kláſſtery, totiž Teplſký a Chotěſſowſký založil, a wſſecka ſwá panſtwj řeholnjkům odkázal, o tom giž ſwrchu powědjno. To geſſtě oznámiti muſým, že při ſtawenj koſtela Teplſkého do základu wſſed, několik koſſůw země z něho naboru ſám oſobně wyneſl. A wida, že ſe mu ti dwa kláſſterowé dobře zdařili, vmyſlil ſe také mezy řeholnjky dáti. Pogaw panoſſůw nemalý počet, gel do Řjjma, a předſtaupiw před Papeže, gemu oznámil, že wraucně žádá řeholu Premonſtráckau na ſe přigjti. Papež takowý aumyſl geho welice chwáliw bez odtahůw poſlal do gednoho kláſſtera pro oděw Premonſtrácký, kterýž když přineſen byl, ſwýma rukama w něg Hroznatu oblékl. Nowý řeholnjk Hroznata Papeži za tu zwláſſtnj miloſt noby poljbiw, wyſſel do ſýně, kdežto geho panoſſi naň čekali. Kteřj vzřewſſe Pána ſwého

tak

tak náhle proměněného, welmi se vlekli, a nemo- L. P.
haucee se od pláče zdržeti, řekli: "A co sy vči- 1217.
nil, otče milý! Oděw rytjřský proměnil sy w
habit mnišský! Proč nás opausstjš a nám ži-
woty béřeš, neboť bez tebe žiwi býti nemů-
žeme. Lépeťby nám bylo we wlasti od meče
zahynauti, než tuto w cyzyně Pána swého zba-
wenu býti. A proč sy nás z domůw otcow-
ských wywedl, a nynj nás vbohé syrotky opau-
sstjš.„ Hroznata obrátiw se k nim, odpowě-
děl: "Přestaňte kwjliti a plakati. Což se do-
mnjwáte, že se to bez wůle Božské přihodilo?„
A tak rozmlauwage a ge těsse, dowedl ge do
swé hospody, kdež gim sktwostné kázal přistro-
giti hodowánj, daw gim gjsti a pjti bez ne-
dostatku, až se vpokogili. A tak se zas do
Cžech nawrátili.

Když Hroznata do klásstera Teplského
přigel, tu se Opat Jan a wssickni klássternj-
cy z toho welmi radowali, že se tak slawný
Pán a zakladatel téhož klásstera mezy ně dal.
A vstanowili ho Probosstem a zpráwcem klá-
ssterůw Teplského a Chotěssowského, kterýž
auřad on, ač nerád, na sebe přigaw, Opatu
swému, gakožto bratr klássterský, poslussen a
poddán byl.

Ale Opat Jan, člowěk newděčný a hrdý,
počal nedlauho potom bratra Hroznatu ssidi-
ti, drážditi a nepráwě sužowati [1]. Hroznata
dlauhý čas wssecko pro Boha trpěliwě snássel.
Wssak naposledy opustiw ten klásster, vtekl
se k přjbuzným a přátelům swým, gich za po-
moc

1 A prædicto Abbate afficitur injuriis & contumeliis la-
cessitur. Biogr.

L. P. 1217. moc žádage. Kteřj vgawſſe ſe ho, potreſtali Opata nezhedného a geg mocý ſwau k tomu přiwedli, že pro Hroznatu opět poſlal, a že s njm vctiwě nakládati chce, ſljbil. To když ſe ſtalo, wrátil ſe Hroznata do kláſſtera, a od bratřj ſwých přjwětiwě wjtán a přigat byl. Přihodilo ſe pak po čaſu, že Němcy, zwláſſtě Chebſſtj na panſtwj Teplſké wpády a ſſkody během nepřátelſkým činjwali. Opat tedy poručil Hroznatowi, gakožto Rytjři býwalému, aby něco lidu ſebral, a těch laupežnjkůw potreſtal, což on bez meſſkánj včinil, a wyhnaw ge přes hranice, na Hroznětjně, kterémuž nyjſtu Němcy Lichtenſtadt řjkagj, zůſtal. Chebſſtj chtjce ſe nad Hroznatau pomſtiti, obořili ſe naň čaſu gednoho, a gawſſe ho, s njm do Chba, kteréž měſto tehdáž k koruně Czeſké geſſtě nenáleželo, poſpjſſili, kdež ho do twrdého wězenj vwrhli. Tu geg hladem, žjznj a ginými mukami trápili, tjm aumyſlem to činjce, aby ſe welikými penězy z té wazby wyplatil. Pjſſe ſe, že Opat Teplſký mnoho peněz ſebraw, chtěl Hroznatu z toho wězenj wyplatiti, že wſſak Hroznata tomu odpjral, dokládage, že raděgi ſmrt podſtaupiti, než takowé autraty kláſſteru ſwému způſobiti chce. Wſſak k wjře podobněgi geſt, že ſe to práwě naopak dálo. A tak ten dobrý muž w tom wězenj vmořen gſa žiwot dokonal. Teplſſtj o ſmrti Hroznatowě vſlyſſewſſe, tělo geho wykaupili, a tu ho w koſtele od něho založeném poctiwě pochowali, kdežto až doſawád odpočjwá 1. Mnozý geg potom za mučedlnjka Páně a za ſwatého pokládali, gemu wſſeligaké zázraky připjſugjce.

Kterak

1 Biograph. Hroznatæ editus a Balbino in Syntagm. Guttenſtein.

Kterak Biſkup Pražſký wydal klátbu na zemi Cžeſkau. c. p. 1217.

Byl toho čaſu w Králowſtwj Cžeſkém ten způſob a obyčeg, že Kněžſtwo odewſſech gakýchkoli danj a poplatkůw oſwobozené bylo, tak že Biſkupowé, Proboſſtowé, Opatowé a ginj Kněžj z zbožj ſwých ničehož Králi neplatili. Tjm ſe owſſem ſtáti muſylo, že kněžjm bohatſtwj wždy přibýwalo a ſwětſkým lidem vbýwalo. Král to vwážiw, nařjdil, aby kněžj z zbožj ſwých a ſtatkůw též dané gako Páni, Wládyky a měſſťané platili, a nadto, aby něco deſátkůw lidu obecnému vlewili, rozkázal. Tu powſtal weliký křik a rozbrog mezy kněžjmi, y prawili, že na to magj ſwobody a liſty ſobě od Papežůw, Knjžat a Králůw propůgčené, a že tjm nikoli powinni negſau. Ale auřednjcy Králowſſtj na to ſe nic neohlédagjce, těm, genž ſe poplatků dáwati zdráhali, wěcy gich mocně brali, a některým wjc, než ſluſſelo, vkládali. Pulkawa, ſtarý kronykář, o tom takto pjſſe: "Král Přemyſl y wſſickni Páni zemſſtj kláſſtery, koſtely y giná mjſta nábožná wewſſj zemi, w domjch y na ceſtách, w neſlýchané a w přeneſnadné porobenj tiſkli, a gakýmis daněmi nemiloſtiwé obtěžowali, že ſe gim žiwu býti ſtýſkalo [1]. Tjm tedy nařjzenjm Králowſkým ſe ſtalo, že kněžj na hranicých třidcet denárůw z pleſſe, a židé toliko geden denár cla platili [2]. Poddanj kláſſterůw a giných duchownjch wſſecky ſlužby králowſké tak gako ginj konati muſyli. Páni a Rytjři za-

1 W liſtu 350.
2 Denár tehdáž tolik platil, co nynj as pět krcycarů.

Ł. P. 1217. časté k Opatům sewšši swau čeledj přicházy-wali, a tu mnoho neděl sedjce, gedli a pili. Koně swé na dwory Opatůw wodili a ge tam krmili, a wšseligak gesstě duchowenstwo obtě-žowali. Také se tehdáž Biskup Pražský s Biskupem Holomauckým o hrad Podiwjn w Morawě saudili, kterýžto hrad Pražský Bi-skup mjti chtěl, ač giž léta 1144. Biskupowi Morawskému od Wladislawa tehdáž Knjžete přisauzen byl, čehož y Cýsař Kunrád listy swý-mi potwrdil. Král pak Přemysl nynj tu při mezy těmi Biskupy tjm přetrhnauti a zasta-witi mjnil, že sobě ten hrad Podiwjn osobil, a tak aby gjm ani Pražský ani Holomaucký Bi-skup newládl, vstanowil. Ondřeg Biskup Pražský se proto na Krále welmi rozhněwal, y hledal přjležitosti se nad njm pomstiti. Y vmyslil ty daně a giné wěcy, kterýmiž ducho-wenstwo Cžeské obtěžowáno bylo, zastawiti a zapowědjti. Počal tedy Krále y Panů na-pomjnati, aby na kněžj danj nevkládali a ta-kowých wěcý nebýwalých nezačjnali, pjsma zá-kona gim připomjnage, že někdy Král Perský pohanům přikázal, aby od kněžj Židowských žádných bernj nebrali. Nadto pak, že kněžj Křestanſstj magj býti swobodnj. Král a Pá-ni toho napomenutj Biskupowa sobě nic ne-wššjmagjce, prawili, kdožkoli w zemi Cžeské statkůw vžjwá, ten že také powinen gest da-ně platiti. A wida Biskup, že tjm napome-nutjm nic neprospěge, wydal klátbu na celé Králowstwj, služby Božj w zemi zapowěděl a za-stawil. To se stalo děsátý den měsýce Dubna 1.

A

1 IIII. idus Aprilis Andreas Episcopus posuit interdictum in Bohemia a diuinis & a sepultura, deinde Romam declinavit. Contin. *Cosma* p. 368.

A tak hned geho rozkazem wssickni kostelowé P. L.
byli zawřeni. Kněžj žádných mssj neslaužili, 1217.
k vmjragjcým nechodili, mrtwé podlé řádu
křesťanského nepochowáwali, swátostj weleb-
ných žádnému nepodáwali, w zwony se nikde
nezwonilo, a tak se s lidmi neginác, než gá-
koby wssickni pohané byli nakládalo. Pobožnj
lidé newědauce co se děge, sem y tam gako
zmámenj běhali. Staré babičky a matky s
dětmi při zawřených kostelých stogjce plakaly
a kwjlily, až se to po vlicech rozlíhalo. Tu
byl křik a rozbrog mezy swětskými y duchownj-
mi. Biskup to znamenaw, vgel do Řjma k
Papeži, aby gemu žalowal, a gaké bezpra-
wj a křiwdy se duchowenstwu od Krále w Cze-
chách děgj, wyprawowal.

Král Přemysl obáwage se, aby se lid obecný nezbauřil, wyprawil posla rychlého do Mohuče, žádage Arcybiskupa, gakožto wrchnjho pastýře nad zemj Czeskau, aby tu klátbu zastawil. Zatjm pak kanownjcy kapitoly Pražské strachem zhrozenj, aby od lidu obecného vkamenowáni nebyli, tu klátbu mocý swau, poněwadž tu Biskupa nebylo, wyzdwihli, a že přestala wyhlásyli, ač tomu ginj odpjrali, že kapitola té mocy nemá, prawjce. A tu byla nowá roztržitost mezy samými kněžjmi. W tom se pak nawrátil posel z Mohuče s listy od Arcybiskupa, že tu klátbu na zemi Czeskau wydanau gakožto neprawau ruſſj, zastawuge a zapowjdá. To bylo dewětmecýtmý den Máge měsýce [1]. A tak hned bez meſſkánj kostely otewřeli, mſſe slaužili, mrtwým wyzwáněli, a vwedenjm řádu křesťanského, tak gakž kdy prwé býwal, weſſkeren lid vpokogili. Bi-

1 Contin. l. c.

L. P. 1217. skup Ondřeg o tom, co se hned po geho odgezdu w Czechách děge, vslyssew, a že geho nařjzenj mjsta nemá, tjm wjce k Ržjmu pospjchal, a přigew tam na Krále Czeského y na Arcybiskupa Mohuckého žalowal. Papež wyslyssew žaloby geho, hned dwoge psanj včinil, gedno Králi Czeskému, gemu domlauwage, že násylj, kteráž se w Králowstwj geho kněžjm činj, nezastawuge, a klátbu od Biskupa wydanau za nic sobě že nepokládá 1. Druhé psanj odeslal Arcybiskupu Mohuckému, geg z toho welmi trestage, že se opowážil klátbu od Biskupa Pražského na zemi Czeskau wydanau zastawiti, y rozkázal gemu, aby hned bez prodlenj tu klátbu na Czechy opět wydal, a to aby co neyrychlegi může, wykonal, gemu welel 2. Wssak Arcybiskup Mohucký nechtěl toho včiniti, ani lidu Czeského znowa plassiti a sužowati. Král pak Přemysl Papeži odpowěděl welmi pokorně, že swé posly k němu wyprawj, a gemu, gak se ty wěcy dály, pořádně oznámj, žádage ho, aby až do toho času zemi Czeské pokoge popřál, a ničehož proti nj newydáwal 3. Zatjm pak Král něco těch danj kněžjm vlewil, nebo Pulkawa pjsse: "Protož některá ta gistá obtjženj oblehčena sau některak, a giná owssem docela snata, gmenowitě ta, gimiž lidé welmi obtjženi byli. Neb Žid geden haljř platil, a žák neb kněz o plesse čtyřidceti peněz,, 4.

1 Tum quod latum a Pragensi Episcopo interdictum flocci faceret. *Raynald* l. c. p. 242.

2 Epistola apud *Würtbwein* Nova subs. Diplom. Tom. III. P. 44.

3 Vide *Raynald* p. 242. n. 44.

4 W listu 330.

Kterak ſe Král s Biſkupem ſmjřil. *L. p. 1218.*

Král Přemyſl žádných poſlůw do Řjſma newyprawil, kteřjby ho v Papeže wymluwili, gakž toho roku minulého ſljbil včiniti, protož ſe Papež welmi rozhněwal, a na to znowa naſtupowal, aby ſe w Czechách podlé klátby Biſkupowy pokračowalo. Z té tedy přjčiny rozkázal Robertowi, Biſkupu Holomauckému, aby po wſſech kláſſteřjch a koſteljch ſlužby Božj opět zaſtawil. Také pſanj a rozkaz giným okolnjm Biſkupům poſlal, a Děkana Prażſkého y některé kanownjky téhož koſtela auřadů gegich zbawil, a gim, aby ſe do Řjſma poſtawili rozkázal, a to proto, že tu klátbu Ondřegowu w zemi Czeſké mocy ſwau zaſtawili [1]. Biſkup Holomaucký nechtě lidu děſyti, toho nevčinil, ač geg proto Papež auřadu Biſkupſkého na ten čas zbawil. Ale Děkan a kanownjcy Pražſſtj vlekſſe ſe welmi toho rozkazu Papežowa, hned ſe na ceſtu do Řjſma wyprawili, a tam ſe y Papežowi y Byſkupowi pokořiwſſe, pokánj činili, a že těžce zhřeſſili, ſe přiznáwali. Přemyſl vſlyſſew, že ſe kapitola Pražſká od něho odwrátila a k ſtraně Biſkupowě že přiſtaupila, těžce to neſl. Aby tedy newěru Děkanowu a oſtatnjch kanownjkůw ztreſtal, wzal gim ſwobody, kterými gich nedáwno před tjm obdarowal, a giné nadánj gim od předkůw ſwých vdělené zruſſil a za neplatné prohláſyl [2]. Když ſe ta wěc Papeže doneſla, welmi ſe opět na Krále

1 Epiſtola apud *Würthw.* l. c. p. 60.
2 *Peſſina* in Phoſph. p. 180.

L. p. Cžeského rozhněwal. Y posl
1219. Řezenskému a Pasowskému,
řjdil Králi Cžeskému oznámiti
skupu Pražskému a ginym kn
naprawil a gim wssecky sskod
gestli že we dwau měsycých
Krále Přemysla, y na Pány
skau klátba cyrkewnj znowu
rozkaz dotčeným Biskupům
hý den měsyce Srpna 1. A
Král těch pohrůžek mnoho n
než ten čas dwau měsycůw
prawy neučinil, aniž se něg
tu hned následugjcyho měsy
skup Ondřeg Pražský z ro
Krále, Pány a celé Králow
do klátby dal 2. Wssak K
bě wlekl, neboť gsa dworem
od klátby poněkud ochráněn
pitola Wyssehradská pod z
Cžeského nestála, a tak se kl
na kostely Wyssehradské new
rychž služby Božj se bez pře
kdož tam z Prahy přigjt
ač ostatnj země w klátbě
zy se, že práwě téhož lét
kapitole Wyssehradské rozl
lil. Totiž ornát předrahý,
ti měli, kdyžby pro něho a
zpjwali. Dal gim také toho
Zahrádka nazwaný, sewssemi
ky, lesy a což wsc k němu nálež
wděčnost proto, že při něm

1 Apud *Raynald* ad h. a. 27. p.
2 Episcopus Andreas Pragensis se
hemiam sub interdicto. Contin
3 Dipl. apud *Hammerschmid* in glori

Prażané tjm ſe těſſili, že předce někdy na Wyſſehradě mſſe ſlyſſeti mohli. Ale wſſak po kragjch welicý wznikli neřádowé, neboť lid obecný tomu pomalu zwykal, že ſe řád křeſtanſký nezachowáwal. Neb giž někteřj lidé we wſech y w měſtech ſwých dětj křtjti nedáwali, ani ſe s ženami řádem křeſtanſkým potwrzowali, ani mrtwých na krchowjch pohřebowali. A bylo ſe obáwati, aby lid Cżeſký náboženſtwj křeſtanſké opuſtiw, k pohanſtwj ſe nenawrátil. Také ſe na některých mjſtech lid obecný protiwil, a poddanoſti žádné činiti, ani aurokůw, ani gakých poplatkůw gim dáwati nechtěl. Sedlácy we wſech puntowali ſe weſpolek, poſſetile prawjce, že gſau wſſickni lidé od Adama poſſlj, a wſſickni že magj býti gedno, a poněwadž Biſkupa a ſlužeb Božjch nemagj, že gim také wrchnoſti žádné, ani Pánůw, ani Králůw potřebj nebude. Y ſgeli ſe Páni weſpolek do Prahy gedni druhým takowé neřády a přitom ſwé těžkoſti oznamugjce, a předſtaupiwſſe před Krále, za to ho proſyli, aby ten neřád naprawil. Král gim odpowěděl: "Sám gá to vznáwám, že dobře nenj; ale nevmjm té ceſty nalezti, kterakby ſe to naprawiti mohlo." Maudřegſſj owſſem wydali radu, aby bylo pro Biſkupa do Ržjma poſláno. Král odpowěděl: "Sami znáti můžete, poněwadž ſme geho nevctiwě wybyli a z geho Biſkupſtwj gako wyhnali, těžce to včinj, aby na mau y na waſſi žádoſt ſe nawrátil." Po dlauhém rokowánj na tom zůſtáno, aby byli poctiwj poſlowé do Ržjma wyprawenj, a liſtowé aby gim byli dáni, geden k Papeži Honoryowi a druhý k Ondřegowi Biſkupu. Y napſali a poſlali žádagjce Biſkupa, aby k nim L. P. 1220.

L. P. 1220. přigel na meze Rakauské, toliko na rozmluwenj, a že gemu slibugj, Král a Páni wssickni, gedenkaždý pod swau ctj a wěrau pokogně se k němu zachowati, a s njm toliko o pokog a o wsseckо dobré rozmluwiti, a včiniti narownánj [1]. K Papeži také psanj w týž rozum včinili.

Poslowé Czesstj do Ržjma přigewsse, předstaupili před Papeže, a gemu žádost Krále swého y Panů Czeských oznámili, kterýž wděčen toho gsa, a powolaw k sobě swých Kardynálůw, s nimi se o to radil. To když se stalo, Papež oznámil Czechům, že gim Biskupa gich nawrátiti chce, aby se s njm smjřili, wssak na ten způsob, gak Arcybiskup Salcpurský za dobré a za sprawedliwé vzná, na tom aby přestali. Czessj že se tak zachowati chtj, slibili, a Papež k Arcybiskupu Salcpurskému takowé včinil psanj: "Ctihodný Biskup Pražský, bratr náš, dlauhý čas tu w Ržjmě při stolicy Apoštolské pobyw, saudil se s oswjceným Králem Czeským a s Pany téhož Králowstwj o desátky, o práwa cýrkewnj, o swobody zbožj duchownjch a o giné wěcy, kteréž se Biskupa a kněžstwa týkagj, pro kterauzto přjčinu Král y Páni zemsstj do klátby cýrkewnj dáni gsau, a služby Božj w tėmž Králowstwj zastaweny [2]. Nynj wssak y Král y Páni té země poslawsse k nám swé řečnjky obě strany při swau nám k rozeznánj a rozsauzenj mocně a důwěrně poraučeli, nassemu saudu a wyřčenj se poddáwagjce. My tedy wzawsse s Kardynály postawili sme způ-

sob

1 Hágek w listu 224.

2 Pro qua etiam ipse Rex & Barones excommunicationi & regnum ejus subjacent interdicto.

sob a wýminky, pod kterýmiby pokog včiněn L. P.
býti mohl. A poslowé málo tomu odpjragjce, 1220.
za to nás žádali, abychom toho Biskupa s nimi poslali, y zawázali se přjsahami, že za to stogj, aby se gemu od Krále žádného násylj a nepočestnosti nestalo, a byloliby se čehož takowého obáwati, nebo žeby se smjřiti nemohli, že ho zas bezpečně do Řjjma wyprawiti chtj. Snažte se tedy toho Biskupa s Králem Čzeským smjřiti a ge oba vpokogiti. To když se wassj maudrostj a radau stane, rozwážete Krále y zemi geho z té klátby cýrkewnj. Dán na Witerbu den dwadcátý měsýce Března„ 1.
Z toho psanj Papežowa se zřegmě widj, kterak se ty wěcy dály, a že Král chtěl kněžjm desátkůw vkrátiti, a ge k dani nutiti, od kterých oni wždy před tjm swobodni byli. A tak ti poslowé Čzesstj rozzehnawsse se s Papežem a pogawsse s sebau Biskupa Ondřege, brali se s njm do Salcpurka, a tu ho v Arcybiskupa nechawsse, do Čzech geli, a Králi co wyřjdili, wssecko pořádně oznámili. Ale Král Přemysl a někteřj Páni se zdráhali kewssemu, což gim Papež vložil a nařjdil, přiwoliti, a s Biskupem na předepsaný způsob se smjřiti. Ondřeg tedy wida, že nic neprospěge, a nechtě dokonce nic od swého práwa pustiti aneb vlewiti, wrátil se opět do Řjjma, a Král y země Čzeská klátbau tak gako prwé obtjžená zůstala 2.

Král a Páni znamenawsse nevstupnost 1221.
Ondřegowu, a obáwagjce se, aby w zemi gesstě wětssj neřádowé a snad zbauřenj wssebo lidu skrze tu klátbu newypuklo, musyli se pod-

da-

1 Epistola apud *Raynald* ad h. a. n. 34. 35.
2 Pulkawa w listu 352.

P. L. 1221. dati. Y poslali opět listy do Rzjma, a dali gakémus Mistru, Janowi Skakařowskému, plnomocenstwj, aby s Biskupem Ondřegem gménem Králowým a wssech Panů Czeských gakžkoli může, porownánj a pokog včinil. To když se stalo, wydal Papež psanj na wessкeré kněžstwo Czeské, gim způsob toho porownánj oznamuge, čemuž se z listu Papežowa, genž w tento rozum psán gest, neylépe porozumj:

"Honoryus Biskup služebnjk služebnjkůw Božjch, Milým synům, Opatům, Probosstům, Děkanům a wssem po zemi Czeské vstanowenym kněžjm pozdrawenj a apossstolské požehnánj napřed. Po dlauhém hádánj a gednánj, kteréž welebný bratr náš Ondřeg, Biskup Pražský, a náš milý syn Mistr Jan, plnomocný poručnjk neygasnégssjho Krále a Panůw Czeských o práwa, desátky a giné wsseliké wěcy před námi měli, dotčený poručnjk gménem Králowým a Panůw konečně vznal a pustil témuž Biskupowi a kostelu geho wssecka práwa a wssecky swobody, kterékoli Cýrkwi Czeské budto práwem, nebo nadánjm aneb dobrým obyčegem náležely, zwlásstě ty, kterých řečený Král tomu kostelu listy swými sám vdělil. Slibil také, že práwa, kteráž kostelowé nad sedláky magj se nawrátj, a to wsse že se v přjtomnosti nasseho milého syna Biskupa Rzehoře Kardynála a apossstolské stolice Legáta, neb giného, kteréhožbychom k tomu nařjdili, stane a wyplnj. Swolil také a za dobré vznal, že dotčenému Biskupu a cýrkwi Czeské náležj práwo a saud duchownjch wěcý, dosazowánj na fary, wssak bez vrazu práwa těch, genž ho gindy mjwali; též že má moc kněžj vřadůw zbawiti, ge trestati a sauditi a gi-

ne

né duchownj wěcy zprawowati, mezy kterýmí L. p.
chceme, aby se také dohljženj w gegich bytu 1221.
rozumělo, o čemž wšak ať se s Probošty Boleslawským, Mělnickým a Litoměřickým porownánj v přjtomnosti Legáta naššeho včinj. Sljbil také mocý a gménem Králowým a Pánůw, že chtj desátky dotčenému Biskupu, geho kostelu a giným kostelům y osobám duchownjm zauplna a tak, gakž gim práwem náležegj, platiti. O desátcých lidu obecného gak minulých tak y budaucých ať se vstanowj, co sprawedliwého gest v přjtomnosti naššeho Legáta. Také tomu chceme, aby listowé a swobody, kterýmiž kostelowé Cžeštj od Papežůw, Cýsařůw Ržjmských, Králůw a Knjžat Cžeských obdarowáni byli, těm, gimž náležegj, nawráceny byly, též y zbožj kostelu Pražskému a giným wzatá, aby se opět wydala. Gestliže pak listowé Králowi aneb předkůw geho se wjce nenacházegj nebo ztraceni gsau, ty wšecky Král, prw než klátby zprošštěn bude, do které on a Páni y Králowstwj vpadlo, obnowj, a to podlé přjsahy, kterauž dotčený Biskup složj, včinj a wyhotowj. Ginj pak listowé, kteřj od něho neb od Předkůw geho nepocházegj, gestliže zrušeni neb ztraceni gsau, Král se dobrau wěrau o to postará, aby se opět opatřili. Wšak ta klátba na Krále, Pány a celé Králowstwj vložená, prw se newyzdwihne, dokud Král a Páni dostatečných rukogmj nepostawj, že to wše gakž předepsáno, skutkem wyplnj ꝛc. Dán w Lateraně gedenáctý den měsýce Ledna, Papežstwj naššeho roku pátého „ [1].

Ten

1 Ex originali archivi Vener. Capituli Pragen.

Ł. p. 1221. Ten list Papežůw bez prodlenj do Čzech poslán byl. A když Král Přemysl a Páni Čzeſſtj se k tomu zawázali, že to wſſe a ne gináč wykonati chtj, tu hned Papež wyprawil swého Legáta, Rzehoře, Kardynála, kterémuž Ondřege poručil, aby ho na Biskupſtwj Prazſké zas doſadil. Wſſak Ondřeg nedůwěřiw Čzechům, zůſtal tu někde w Rakauských, a Kardynál přigel ſám do Prahy, kterýž předſtaupiw před Krále, gemu liſty Papežowy vkázal, kdežto předepſáno a wyměřeno bylo, k čemu ſe Král a Páni geſſtě zawázati magj. Aby totižto Král Přemyſl, bratr geho, Wladiſlaw, a Wáclaw prworozený ſyn Králůw, též y Páni Čzeſſtj přjſahu ſložili, a nadto geſſtě rukogmě w Čzechách y w giných zemjch poſtawili, že wſſecko, což weyš položený liſt w ſobě obſahuge, ſplniti chtj. Král netoliko to wſſecko včinil, ale také Biſkupſtwj Prazſké ſe wſſjm, což gemu odgato bylo, w ruce Kardynála Rzehoře odewzdal 1. To když ſe ſtalo, rozkázal dotčený Kardynál po wſſj zemi wyhláſyti, že Krále, Pány a celé Králowſtwj mocý ſobě od Papeže danau z klátby rozwazuge, tak aby ſe ſlužby Božj obyčegem křeſťanſkým po wſſech koſteljch zas konaly. A tak ti neřádowé, kteřj Čzeſkau zemi za čaſu té klátby ſužowali, pogednau přeſtali.

Sněm

1 Original. ib.

Sněm na Skuči.

L. p. 1221.

Aby tedy ten pokog ſtálý byl, a každý, co komu náležj, aby wěděl, a kterak ſe Král s Biſkupem Ondřegem ſmjřj, aby toho ſwědek byl, obeſlal Opaty, Proboſſty, Pány a Wládyky, aby ſe w Skuči při hranicých Morawſkých a Rakauſkých ſgeli. Když ſe wſſickni na vrčitém mjſtě shromáždili, tu tam také Biſkup Ondřeg od Leopolda Wýwody Rakauſkého y giných Panů Rakuſſanů ſlawně přiwezen byl. Kardynál včiniw obſſjrnau řeč, odewzdal Ondřegowi Biſkupſtwj Prazſké, a na ten auřad znowa ho potwrdil. Potom Biſkup v přjtomnoſti wſſech shromážděných a na tom sněmě přjſedjcých ſwobody koſtela Prazſkého wyprawowal, a že tomu tak a negináč geſt, toho wſſeho přjſahau potwrdil. Král tedy gemu docela wěře, ſwobody tomu koſtelu Prazſkému obnowil, a liſt w tato ſlowa napſati kázal, kterýž pro geho duležitoſt ſlowo od ſlowa tuto položjme:

"My Ottokar, ginak Přemyſl, z Božj miloſti Czeſký Král wſſem w Kryſta wěřjcým, kteřj náš tento liſt vzřj ꝛc. Chceme, aby o tom wſſickni wědomoſt měli, že když mezy námi a ctihodným otcem, Panem Ondřegem, Prazſkým Biſkupem o ſwobodu koſtela Prazſkého a o giné Artykule při wyhledáwánj ſtolice Apoſſtolſké otázka byla včiněna, ſkrze neyſwětěgſſjho otce Pana Honorya toho gména Třetjho, neywyžſſjho Biſkupa opatrnoſt z powolenj ſtran takto geſt nařjzeno, abychom my obdarowánj naſſe y předkuw naſſjch, která z gſau ztracena, zaſe naprawiti Biſkupſtwj Prazſkému

byli bezeſſkody. Podiwjna [1] tolikéž, kterýž nále- L. P.
zel k témuž koſtelu ſewſſj ſprawedlnoſtj a 1221.
přjſluſſenſtwjm z ſſtědroty naſſj králowſké témuž koſtelu poſtupugeme a dáwáme. Protož na wědomj tohoto naſſeho naprawenj, dopuſſtěnj a darowánj a nepohnutedlné ſtáloſti před dole pſanými ſwědky toto naſſe nynégſſj obdarowánj ſkrze ruku Heřmana pjſaře a kaplana naſſeho dali ſme pſáti, a to ſme poručili pečetj naſſj zpečetiti léta wtělenj Páně tiſýcýho dwauſtého gedenmecýtmého, druhého dne měſýce Czerwence, Indyku dewátého na hůře Skuč, když ſeděl na ſtolicy Apoſſtolſké w Rjmě Honorys toho gména Třetj, a zprawowánj Cýſaře Frydrycha, v přjtomnoſti Pana Rzehoře z Kreſcency ſw. Theodora Jáhna, Kardynála, ſtolice Apoſſtolſké Legáta. Pan Robert Biſkup Holomaucký, Pan Jan Biſkup Nytryenſký, Pan Wawřinec Biſkup Wratiſlawſký, Pan Leopold Rakauſké a Sſtyrſké Knjže, Hrabě Kunrád z Hardeku, Pan Poppo Probošſt Bamberſký, Dluhomil Opat z Břewnowa, Heřman Opat z Wyljmowa, Rzjneř Opat z Oſtrowa, Jan Opat z Hradiſſtě, Floryan Opat z Lauky, Bertold Opat ſw. Křjže, Werner Opat z Strahowa, Geralt Opat z Miliwſka, Wyljm Opat z Želiwa, Heřman Opat z Litomyſſle, Walter Proboſſt z Nymburka, Werlo Opat z Kornjka, Gebhard Opat z Linheldu, Markwart Opat z Swětly, Gindřich Knjžete Rakauſkého Pjſař, Markwart Proboſſt ſw. Hypoljta, Bawor, Budiwoy, Bořita,

[1] Impreſſa erronee legunt Podium. Originale Podiuin; quod oppidum Moraviæ nunc etiam Coſtel dicitur.

L. P. ra, Jaroš, Wjtko, Gindřich bratr g
1221. hoſlaw, Swatoſlaw, Saliſlaw, Zolč
korauhewnj Pánů Cžeſſtj„ [1]. A tak ſ
z toho rozuměti, že tjm liſtem tolika
vprawenými ſwobody Biſkupa a koſte
ſkého vbezpečeny a ſtwrzeny byly.

1222. Kardynál Řjehoř geſſtě s tjm ne
kogen, y pohnul k tomu Krále Přem
také léta náſledugjcýho podobný liſt
kterýmž ſwobod a zbožj wſſech kláſſt
řeholnjkůw, a wůbec wſſeho kněžſtw
lowſtwj Cžeſkého potwrdil a vgiſtil,
každý wěděl, co komu náležj, a čjm
wowati má. A poněwadž ſe to nadá
ho kněžſtwa Cžeſkého týče, domnjwám
ti ſluſſně geg tuto pro wěčnau památ
položiti. Geſt pak w latinſkém gazyk
a čeſky ſe wykládá takto:

„Wegméno Swaté a nerozdjlné T
Amen. Známo buď wſſem gak nyněgſſj
budaucým, že My Ottokar, ginak Př
Božj miloſtj Třetj Král Cžeſký radu
ſſe od naſſjch auředníkůw zemſkých a na
proſbu y poručenj ctihodného otce a
Řjehoře z Kreſcencý, ſw. Theodora
Kardynála, ſwaté Apoſſtolſké ſtolice L
muže owſſem poctiwého, prozřetedlnéh
patrného, za ſpaſenj duſſe naſſj y před
náměſtkůw naſſjch, wſſem kláſſterům a
njm koſtelům Biſkupſtwj Prazſkého njž
žené a pſané wěcy promjgjme, propůgč
a dáwáme. Předně tedy chceme a ro
geme, aby wſſech koſtelůw a oſob ducho
lidé poddanj z krádeže neb z giného

au

1 VI. Non. Julii in monte Scac; diploma originale, q
... in archivo Capituli Pragen.

aučinku obžalowanj swědectwjm toliko sause- L. P.
důw swých z winy se wywesti a očistiti 1222.
powinni byli, a kdožby gich z čeho neprawě
winil, ten ať komoře naššj tři sta denárůw
platj. Také žádný poddaný duchownjch ne-
má býti pohnán skrze sudjho zemského, než to-
liko skrze nás neb skrze neywyššjho sudjho dwo-
ra naššeho, neb skrze kancléře, lečby se hrdla
rýkalo, sauzen býti má. Dopaušštjme také a
wššem osobám duchownjm tu swobodu dáwá-
me, aby lesůw swých užjwati, a ge k užitkům
a potřebám swým obrátiti mohli. Také se stá-
wá, že poddanj osob duchownjch a kostelůw
z gegich statkůw proto, že robotowati nechtj,
utjkagj, a takowj lidé od naššjch a giných swět-
ských Panůw auřednjků přigjmáni býwagj, což
my, aby se to wjc nedálo, zastawugeme a za-
powjdáme. Také býwal ten obyčeg, že nám
klášterowé a ginj kostelowé špjži na wozých
dowáželi, kdykoli sme na wognu táhli, nebo
na sněm geli, y nařizugemeť, aby to přestalo
a budaucně nebylo. Také zapowjdáme Panům
a Rytjřům w klášteřjch proti wůli řeholnjkůw,
nocleh owati a w těch klášteřjch gako w ho-
spodských domjch sobě počjnati, kdožby se toho
proti gich wůli dopustil, ten ať wšše, co tam
strávil, dwognásobné nahradj, a nám dwa-
nácte set denárůw ať zaplatj. Nařizugeme ta-
ké, aby náš Maršálek mladššj chudých pod-
daných klášternjch na trhu wěcy swé prodá-
wagjcých nesužowal, a toliko aby od každého
člowěka, genž chléb, hrách, gáhly nebo sůl pro-
dáwá, každau sobotu geden denár a nic wjc
nebral a nežádal. Ten obyčeg, podlé kteréhož
poddanj duchownj s ginými lidmi naššjmi a
panskými na přesek chodili, dřjwj sekali, twr-

L. P. 1222. ze ſtawěli a přjkopy kopali, ruſ
wjdáme. Dále chceme, aby kláſ
nj duchownj zbožjm ſwým ſwobo
když liſty gim od Králůw a B
propůgčenými dokážj, že gim to
gim žádného giného ſwědectwj neb
Také tomu chceme a přjſně welj
kednjcy naſſi poddaných duchow
zowali, a gich bez ſwědectwj k
háněli, a předce takowý před ſ
aby komornjkowi toliko patnáct d
til, ač ſe gemu za ſtarodáwna
růw platjwalo. A poněwadž Op
nj koſtelůw Prelátowé toliko pře
ſſi pře ſwé weſti a k nám ſe vtjka
dugeme gim, že kdyžkoli a kdekoli
bude, gich chceme žaloby a pře
tři den před ſněmem, buď na ſně
den po něm v přjtomnoſti Kancléř
giných Pánůw Cžeſkých. Ten tak
nepráwý obyčeg ruſſjme, dle které
lo, žeby kněz horſſj byl nežli Žid
hraničných duchownj třidcet denár
dáti muſſel, kdežto Žid toliko geden
til; kterýby ſe pak celnjk opowáž
me naſſemu nařjzenj činiti a kněžj
zowati, ten ať aúřadu ſwého zba
Také ſlyſſjme, že Páni a Rytjři b
Opatůw a Proboſſtů koně ſwé we
gich na krmenj dáwagj a poſýlag
že geſſtě konati budau, nařizuge
kowj gegich koňowé k naſſemu vžit
a gim wzati byli. Nadto vſtano
neporuſſitedlné býti chceme, aby t
koli proti tomu vlewenj, progůgče

† Quæ Clerici cenſebantur pejores Judæis

nj gednal a prowinil, takowý ať deset hřiwen zlata propadne, gichžto pět tomu, gemuž vblijženo, a pět do komory nassj platiti powinen bude. Aby wssak toto nadánj na wěčné budaucý časy platilo a moc mělo, kázali sme ge nassj pečetj stwrditi. To se pak dálo v přjtomnosti swědkůw, gichž gména gsau: Dalebor sudj, Martin čessnjk, Jaroš, Bohuslaw, Zdeslaw, Czeska, Wssebor, Zawisse sudj, Mikuláš, Hrděbor, Jwan, Křesyslaw, Gindřich kragec, Rogata mladssj kragec, Gindřich syn Bohutůw, Oldřich syn Juřichůw, Zbramir sudj Plzenský. Dán w Praze skrze ruce Benesse, Probossta Litoměřického, Kancléře, wěrného nassého, léta wtělenj Páně tisýcyho dwaustého dwamecýtmého, Jndyku desátého, desátý den měsýce Března, kralowánj nassého roku pětmecýtmého „ 1. L. P. 1222.

Wssak skrze takowé swobody knězým a klássterům y gich poddaným toho času vdělené, weliká se vgma y křiwda ostatnjmu lidu Czeskému stala, tak že wsseliká obtjžnost, od kteréž onino oswobozeni byli, na tyto připadla. Páni a Rytjři také skrze to rozličné vžitky ztratili, a tak na Biskupa Ondřege, genž toho wssého přjčinau byl, welmi newřeli, geg w nenáwisti měli; negedni z nich se naň welice hněwali, a geho se gako nepřjtele země Czeské sstjtili.

1 Originale quod vidi in archivo Capit. Prag. Impressum apud *Pitter* in Hist. Brzew. p. 277.

L. P.
1222.

O Markrabjch Morawſkých.

Mezy tjm pak čaſem vmřel Wladiſlaw, kto-
rémuž Němcy Heinrych řjkali, bratr Přem-
ſlůw Krále, prwnj Markrabě Morawſký [1].
To ſe ſtalo gedenáctý den měſýce Srpna, a
tělo geho w kláſſteře Welehradſkém od něho
nákladně založeném pochowáno bylo. Ten
Wladiſlaw byl muž nad mjru dobrý, tichý, a
pokogný. Giž ſwrchu powědjno, kterak Krá-
lowſtwj Cžeſkého Přemyſlowi gedině proto
poſtaupil, aby ſe pokog w zemi zachowal.
Widj ſe wſſak, že ſe w různice, které mezy Krá-
lem Cžeſkým a Ondřegem Biſkupem tak dlau-
ho trwaly, neplétl, neboť ſe nenacházý, žeby
byl na ſněmě Skučſkém přjtomen byl, leč že
ſe ſnad giž pro nemoc na to mjſto wydati ne-
mohl. Kněžjm a kláſſternjkům welmi dobře
činil, gich hágil a zaſtáwal. Když Ondřeg
Biſkup o ſmrti geho vſlyſſel, řekl: "Ach ne-
ſtogte! tak ſme y té gediné obrany duchownjch
zbaweni! kdož ſe nás budaucně vgjmati bude?"
Pjſſj, že Ondřeg tau neopatrnau řečj Krá-
le Přemyſla opět welmi na ſe popudil a roz-
hněwal. Nacházegj ſe w archywu Maltezrů
Pražſkých dwa liſtowé téhož Wladiſlawa, kte-
rýmiž on léta 1214. těm řeholnjkům znamenitých
ſwobod vdělil. To wſſak pawěti hodné geſt,
že ſe na pečeti obau těch liſtůw wyobrazenj
lwa ſpatřuge, a tak ten Markrabě Wladi-
ſlaw mezy Knjžaty Cžeſkými neyprwněgſſj byl,
kterýž ſobě lwa za erb obljbil. Založil také
dotčený Markrabě pro mnichy řádu Cyſter-
cyáckého znamenitý kláſſter Welehradſký na
Mo-

1 Continuator Coſmæ p. 369.

Morawě léta 1202., o čemž giž weyš prawe- L. P.
no. Na mjsto pak vmrlého Markrabě Král 1222.
Přemyšl včinil syna swého Markrabjm Morawským, gemuž gméno bylo Wladislaw, a kterémuž Němcy také Heinrych řjkali, mládence patnáctiletého, který wšſak nedlauho panowal. Neboť léta 1227. dne dewatenáctého měsýce Března z tohoto swěta wykročil, a w klásſteře Opatowickém pohřben byl, mjsto něhož Král mladšſjho syna swého, Přemysla Markrabjm Morawským včinil [1].

O blahoslawené Anéžce.

Přišſli pak téhož času do Prahy poslowé od 1223.
Cýsaře Frydrycha, žádagjce na Králi Přemyslowi, aby dceru swau Anéžku Gindřichowi, synu Cýsařowu, za manželku dal, což gemu giž před osmi lety připowědjno bylo. A poněwadž tato Anéžna w Czechách potom weliké sláwy došla, za slušné vznáwám, o nj tuto obšſjrněgi wyprawowati. Narodila se z Konstancý Králowny okolo léta 1208., a dáno gj bylo na křtu swatém gméno Anéžka, neboť sestra gegj téhož gména, kteráž se před Wáclawem narodila, giž byla vmřela. Když gj tři léta bylo, požádal Knjže Polské, aby gemu zasnaubena byla. Král Přemyšl k tomu swoliw, poslal gi s pěstaunkau gegj a s náležitým komonstwem vrozených panen do klásſtera Třebnického tři mjle od Wratislawi, aby tam mezy Pannami zákona Cysterycyenského wychowána a w obyčegjch

1 *Neplacho* p. 110. Pulkawa w listu 353. Sed uterque perturbata chronologia.

L. P. 1223. Polských y ctnostech křesťanských cwičena byla. Stalo se wssak, že ženich gegj třetj rok potom skrze smrt z tohoto swěta wykročil, a tak se Anežka opět do Czech nawrátila. Y dala gi Králowna, matka gegj do klásstera Dokſanského pro wětssj naučenj dobrým mrawům, ctnosti a pobožnosti. W tom tedy klásstere několik let pobywssi a dewět let magic, požádána byla od Cýsaře Fridrycha pro syna geho Gindřicha, za manželku, k čemuž Král Přemysl wděčně swolil. Anežka tedy klásster Dokſanský opustiwssi, poslána byla do Rakaus k swé teté Rychency, aby se tam při dwoře k budaucý swadbě hotowila, gazyku Německému zwykala, a w obyčegjch swětských wychowána byla. Ale ona z mladi až do toho času w klássteřjch mezy geptissykami gſauc, wssim tělesným pohodlým pohrdla, a když ginj času postnjho masa požjwali, ona sama toliko o chlebě a o malé částce wjna se postila. Mimo to také na horliwých modlitbách dlauho trwáwala, almužny ssčedře chudým a nuzným lidem často rozdáwala, a giné mnohé skutky milosrdné činila. Mezy tjm pak časem Cysař Frydrych to způsobil, že syn geho Gindřich, a ženich Anežčin léta 1222. w Cachách za Krále Rjſſe Německé a za Cýsaře budaucyho korunowán byl. To když se stalo, a že Anežce giž patnáct let bylo, powolal gi Král Přemysl do Czech, aby tu poslůw od ženicha swého Gindřicha očekáwala.

Ale Anežka nechtěla w staw manželský wstaupiti, a giž slib včinila, panenstwj až do smrti swé zachowati. Že wssak s Gindřichem zasnaubena byla, nemohlo se to bez powolenj Papežowa státi. Protož tagně do Rjjma swé

posly k Papeži wyslala, gemu swůg aumysl L. P.
wygewila, žádagjc ho, aby swau mocý Pa- 1223.
pežskau to zasnaubenj zrussil, proto že se w
dětinstwj gegim stalo, a kterémuž ona na ten
čas ani powoliti ani odpjrati nemohla, a že
ona giž dáwno před tjm Krysta Pána za že-
nicha sobě wywolila. Očekáwagjc tedy odpo-
wědi Papežowy, aby gegj žádost se wyplnila,
za to se Pánu Bohu welmi wraucně modlila
a swatě žiwa byla. Nebo oblekšši se w chatr-
ný oděw s wěrnými towaryšskami po půl no-
cy wstáwala, po kosteljch bosýma nohama cho-
dila, a tak dlauho to konala, až gj často z noh
krew tekla. Domů se nawrátiwšši krew stj-
rala, a málo odpočinuwšši raucho knjžecý na
se wzala, do kostela s swým komonstwem we-
řegně šla, a tu opět pobožné modlitby a žal-
my řjkala. Ačkoli drahým rauchem, tak gakž
na Kněžnu slussełó, odjna byla, wšak té okra-
sy welmi nenáwiděla, a protož také pod tjm
rauchem žjněnné pásy tagně nosyla. W nocy
také ne na loži měkce vstlaném, ale podlé ně-
ho na zemi ljhala, a mjsto podušky twrdý
kámen pod hlawu kladla, a to wše tagně, aby
o tom žádný newěděl, činila, neho před odpo-
činutjm tu twrdau postel sobě sama vstlala,
a když wstala, zas gi sebrala a do tagného
mjsta vklidila. A tak swé autlé tělo na ten
způsob a geště wjc přjsnými posty kárala. Me-
zy tjm pak časem nawrátili se poslowé Kněž-
čini z Řjma, kteřj gj potěšitedlnau odpowěd
přinesli. Nebot gj Papež wlastnj swau rukau
psal a gegj vmysl welmi schwalowal, že to-
tižto raděgi chotj Krystowau než manželkau
Cýsařowau býti chce, y napomjnal gj také
přjwětiwě, aby w tom swém aumyslu setrwa-

p. L. la a panenſtwj až do ſmrti ſwé zachowala.
1223. Anežka přečetſſi to pſanj s welikau radoſtj před Krále, otce ſwého předſtaupila, gemu aumyſl ſwůg pokorně oznámila, liſt Papežůw k přečtenj dala, a wylewagjc hogné ſlzy žádala, aby gj k ſtawu manželſkému nenutil, ale aby gj před wſſemi ſwětſkými ženichy hágil a ochraňowal, proſyla, dokládagjc, že hned w ſwém mladém wěku celá ſe oddala ženichu nebeſkému, a ſwé panenſké tělo do hrobu ſložiti že ſljbila. Doložila také toho: "Geſtliže mne můg neymilegſſj otče k manželſtwu nutiti budeš, bogjm ſe, žebys za to treſtu Božjho neuſſel. Král to wyſlyſſew, welmi ſe vlekl, neboť vznal, že dcery ſwé k tomu, co Cýſaři přiſljbil, nutiti nemůže, a newěda, co w takowé přjpadnoſti činiti, chtěl o tom Cýſaři zpráwu dáti. W tom pak přigeli naboře dotčenj poſlowé, kteřj Anežku s ſebau do Němec wezti měli. Vſlyſſewſſe pak, že Kněžna Anežka ſe ani wdáwati, ani Cýſařownau býti nechce, welmi ſe tomu diwili, a nawrátiwſſe ſe do Němec, o tom wſſem y Cýſaři y ſynu geho Gindřichowi zpráwu dali, kteřj oba widauce, že ginač býti nemůže, nábožný vmyſl Anežčin netoliko wychwalowali, ale gj také předrahé dary poſlali. Čte ſe, že gj býwalý ženich gegj, Král Gindřich, Cýſaře Frydrycha ſyn, liſt w tato ſlowa pſaný odeſlal: "Poněwadž Anežko někdeyſſj má neweſto, ale giž wěčného Krále choti, bohatſtwj čaſné y důſtogenſtwj a wſſecku ſwětſkau rozkoš ſy zawrhla, a Bohu y wywoleným geho wſſecka ſe oddala, protož tobě oſtatky ſwatých gakožto poklad duchownj odſýlám, a před každým zemſkým ženichem tebe wěrně hágiti připowjdám,

abys

abys tjm pokognégi a horliwégi ſwému neymilegſſjmu ženichu, wěčnému Bohu ſlaužiti mohla. Na mne hřjſſného při ſwých ſwatých modlitbách abys pamatowala, za to tebe ſnažně žádám„. 1. Dotčený Gindřich ſobě potom za manželku pogal Markétu, Leopolda Wýwody Rakauſkého dceru, a den prwnj měſýce Liſtopadu léta 1225. w Frankfurtě ſtkwoſtnau ſwadbu ſlawil, z čehož ſe widj, že ſe to wſſecko geſſtě za panowánj Přemyſlowa dálo. Co ſe pak dále s naſſj Anežkau zběhlo, o tom djl třetj této kronyky wyprawowati bude. L. P. 1223

O Biſkupjch Pražſkých.

Mezytjm také čaſem Ondřeg Biſkup Pražſký žádného pokoge w Czechách neužil. Nebot ho ſobě netoliko Král ale y také Páni zoſſkliwili a to z přjčin weyš obſſjrně wyprawených. Y přiſtaupili k němu někteřj, genž ſe ho přjdrželi, oznamugjce gemu, žeby Král s Pány a s radami ſwými na tom zůſtal, aby ho gač-koli budau mocy ſklidili a vkladně žiwota zbawili. Ondřeg takowau od přátel ſwých mage wýſtrahu, tagně z Czech wygel, a do Rzjma ſe opět obrátiw, tam Papežowi ſwé těžkoſti žalowal. Papež Pány, které Biſkup w podezřenj takowého aumyſlu měl, obeſlal, aby ſe do Rzjma poſtawili a z toho, což ſe na ně žaluge, ſe wywedli. Wſſak prw než ſe to ſtáti mohlo, dotčený Ondřeg tam we Wlaſſjch těžce ſe rozſtonal, a tak ſe třidcátý den měſýce Czerwence w měſtě Wlaſkém Baſamařj řečeném na wěčnoſt odebral, gehož tělo tam po- 1224.

1 Biographia B. Agnetis.

„ Krále takowého ničemného by mjti chtěli, aby gim nic nerozkazowal. Pohled o koho tu běžj, že o twého syna, a snad gesstě za twé žiwnosti mohlaby se takowá wěc tobě přihoditi, žeby oni chtěli, abys ty newládl, snad ani rozkazowal. Wládni ty a buď mužem, a wol sobě za Biskupa muže hodného, kterýžby se bál Pána Boha a tebe, y twůg lid zprawowal, gakž slussj na Biskupa, totiž w křesťanské lásce, w wpřjmnosti a sprawedlnosti, a my tobě gako twogi wěrnj budem pomáhati. „ Strana odporná slyssjce ta slowa, welmi se popudili, a tak byl weliký rozbrog netoliko mezy powýssenými, ale y w obecném lidu. Král vpokogiw ge wespolek, nechtěl gich rozpustiti, než aby hned byl wolen Biskup. Takowé wssak wolenj prodléwalo se až do třetjho dne. Páni strannj podáwali toho wolenj gednak na Krále, gednak na kanownjky kostela Pražského, chtjce wždy na někoho mdlého vhoditi. A tak po dlauhém rokowánj wyhlásyli za Biskupa Probossta Mělnického, gemuž bylo gméno Peregrýn, a ten rychle byl poslán do Mohuče, a od Arcybiskupa Syfryda na Biskupstwj poswěcen [1]. Č. P 122.

Hned pak po odgezdu woleného Biskupa přissel posel z Ržjma, genž Králi y kapitole Pražské listy od Papeže přinesl, gmt Ondřegowu oznamuge. Psal totižto Papež Králi y kanownjkum, aby bez prodlenj muže včeného, znamenitého a toho důstogenstwj hodného za Biskupa wolili, wssak toho aby bez přjtomnosti a rady Probossta Holomauckého a Opatuw Ostrowského a Nepomuckého nevčinili. Také gine psanj k Arcybiskupu Mohuckemu wypravil, gemu přikazuge, aby žádného giného na

1 Contin. p. 369. Hágek w listu 225.

p. na Biſkupſtwj Pražſké neſwětil, leč takowé-
4. ho, kterýby práw duchownjch tak horliwě, gakž někdy Ondřeg činil, zaſtáwal 1. Ale wſſecko to nařjzenj a napomjnánj Papežowo přiſſlo pozdě, nebot Peregrýn giž na Biſkupſtwj wolen y také ſwěcen byl. Wſſak domnjwali ſe wſſickni, y Král y kanownjcy, že muže takowého, gakéhož Papež mjti žádal, na to duſtogenſtwj wywolili. Ale Papež Honoryus vſlyſſew, že Čzechowé s wolenjm Biſkupa poſpjchali, a že geho ſem y tam pſanj a rozkazowánj daremné bylo, welmi ſe z toho mrzel. Nadto od některých, kteřj Peregrýnowi toho důſtogenſtwj nepřáli, ſe dowěděl, že prey ſobě Čzechowé Biſkupa wolili gako žáby Sſpalka, aby gim nic nerozkazowal, ale aby oni pod geho zprawau s wěcmi duchownjmi, a od Králůw předeſſlých y gich předkůw nadanými činili,, coby ſe gim ljbilo a zdálo. Papež tomu wſſemu vwěřiw, poſlal do Čzech něgakého Kardynála, gménem Kunráda, kterýžto
5. rozkazem Papežowým Biſkupa Peregrýna z Biſkupſtwj sſadil, a mjſto něho Budilowa, kanownjka Pražſkého, za Biſkupa wyſtawil. Peregrýn ač byl muž včený a poctiwý, gſa welmi ſproſtný a milownjk pokoge, a w wěcech ſwětſkých málo známoſti mage, což mu bylo od Papeže vloženo a rozkázáno, wděčně přigal. Y obrátil ſe potom mezy bratřj ſw. Dominyka, kteřj okolo toho čaſu v ſw. Kljmenta na Pořičj ſe oſadili, a tak s nimi ſpolu Pánu Bohu ſlaužil 2, přitom ſe pak wždy Biſkupem Pražſkým, proto že na to důſtogen-

1 Epiſtolæ apud *Raynald* ad h. a. & *Würdtw.* Nova Subſid. Dipl. Tom. IV. p. 130.

2 Pulkawa w liſtu 354.

genstwj pořádně swěcen byl, až do smrti psal L. P.
a gmenowal, gak se to z mnohých listuw w 1225.
ty časy wydaných poznati může.

Ale Budilow nedlauho kostel Pražský 1227.
zprawowal, neboť as po dwau letech, gsa muž
welmi sesslého wěku, dewátý den měsýce Czer-
wence vmřel, a w kostele swatých Petra a
Pawla na Zderaze, tak gakž žádal, poctiwě
pochowán byl 1. Po gehožto smrti Král Pře-
mysl nemesskal starssjch a znamenitégssjch Pa-
nůw na hrad Pražský powolati, a ssedsse
se spolu s kanownjky a Preláty, z wůle gedno-
steyné wolili za Biskupa Jana, Sskolastyka
a kanownjka kostela Pražského, ač tomu au-
řadu dlauhý čas odpjral, snad proto, že Pe-
tegrýn, Biskup pořádně wolený, potwrzený
a swěcený gesstě žiw byl. Wssak prosbami
přemožen gsa, a gako násylím, to což chtěl
mjti Král y wssecka obec Czeská, na se přigjti
musyl. To se stalo měsýce Czerwence a de-
watenáctého dne měsýce Prasynce w Mohuči
swěcen byl 2. Byl pak ten Jan toho gména
Druhý, a gedenmecýtmý Biskup Pražský, muž
wýborné postawy. A proto, že Sskolastyk
byl, musyl owssem býti také muž včený a w v-
měnj duchownjm nad giné zběhlý a wycwičený,
neboť dle tehož auřadu tehdáž Sskolastyk na
hradě Pražském byl to, co nynj přednj včitel
vměnj Božských na wysokých sskolách Praž-
ských, a nadto také wssecky sskoly w Králow-
stwj Czeském zprawowal a řjdil.

D

1 Budylow, Episcopus Pragensis XX. obiit anno Domini MCCXXVII. Series Episcoporum Pragen. in Script. Rer. Boh. Tom. II. p. 343.

2 Contin. *Cosmae* 369.

L. P. 1227.

O nowých řeholnjcých w zemi Czeské.

Při tom času, kteréhož se ty proměny s Biskupy Pražskými dály, přissli do Czech někteřj nowj řeholnjcy, a tu se osadili. Mezy těmi byli křižownjcy aneb rytjři Němečtj, gegichžto wstanowenj a řehola w tom záležela, že těm, genž buď k Jeruzalému do země swaté proti Turkům, buď do Prus na pohany wogenský táhli, pomáhali, gim nocleh dáwali a s nimi na wognu ssli. Y powolil k tomu Král Přemysl, že se ti Rytjřowé w městě Pražském při kostele sw. Benedykta osadili a w témž kostele služby Božj konali 1. Rozmohli se po času ti rytjři mocně w zemi Czeské, mnoho statkůw skaupiwsse. Město Chomutow gim potom také náleželo, a protože se tam s nimi sami Němcy osadili, powstalo přjslowj: Wssudy Czessj, w Chomutowě Němcy. Wssak po času, když těm křižownjkům na wálky s Prussany peněz potřebj bylo, prodáwali statky swé Czeské, a tak prodawsse Chomutow, krom fary, Králi a Cýsaři Wáclawowi toho gména Cžtwrtému léta 1410. za sto a patnáct tisýc zlatých, okolo léta 1420. se z Czech wystěhowali, a wjc do nj nepřissli.

Hned po usazenj těch Německých řeholnjkůw w Czechách, totiž léta 1226., také přissli do Prahy mnissi zákona sw. Dominyka 2. Král Přemysl ge milostiwě přigal, proto že gich řehola w tom záležela, aby často kážjce, lid k pobožnosti a ctnostnému obcowánj zbu-

1 *Hammerschmid* in Prodr. gloriæ Pragen. p. 143.
2 Mil. CCXXVI. Prædicatores receperunt domum in civitate Pragensi. Contin. *Cosmæ* p. 394.

zbuzowali, a rozkázal gim kostelíček ke cti sw. Klimenta na Pořiči, y také dům wystawěti. L. P. 1227.
A tak w tom předměstj Pražském až do léta 1239. přebýwawsse, přestěhowali se potom do města k kostelu sw. Klimenta giž od Krále Wladislawa postawenému. Tu sobě klásster prostranný wystawěwsse, bydleli, a Pánu Bohu slaužili až do léta 1420., kteréhož ge Husytowé až do gednoho wyhladili. Dlauho potom se opět dostali k sw. Anežce, a odtud k sw. Gilgj. Před wálkau Žižkowau se w Czechách tak welice rozmnožili, že tu osm a dwadcet klássterůw obogjho pohlawj počjtali. Nynj gesstě w Praze v sw. Gilgj, w Litoměřicých, we Chbě a w Austj nad Labem bydlegj. Za nassj paměti také byli w Praze na Augezdě, w Pjsku, w Budégowicých, w Klatowě, w Plzni a w Nymburce, které wssak Jozef Druhý wyzdwihl.

Třetj klásster toho časau, totiž léta 1227. w Czechách se počal Křižownický řádu Jeruzalémského s čerweným křjžem na lodičce, gehožto řeholnjcy Strážnj Božjho hrobu nazwáni byli. Byl totižto Pán Czeský gménem Kojata z Hněwiného Mostu, syn Hrabissůw, kterýž žádných dětj nemage, klásster pro ty Křižownjky při kostele swatých Petra a Pawla na Zderaze založil a nadal. Stál tehdáž ten kostel za branau města Prahy, neboť nyněgssjho Nowého města gesstě nebylo. Několik těch řeholnjkůw dle kronyky Neplachowy giž léta 1190. při tom kostele se nacházelo, kteřj w něm služby Božj konali [1]. Wssak tu gesstě žádné-

[1] *Neplacho* editus a *Dobnero* monum. Tom. IV. p. 108.

L. P. 1227. žádného klássteru neměli, až gim teprw lét. tohoto dotčený Bojata a bratr geho Sw bor rozličná zbožj odkázal, tak že sobě klásste při těmž kostele wystawěti a starý kostelječe rozssjřiti mohli. List pak nadánj psán gest v tento rozum:

"Wssem nynégssjm y budaucým známo bud že gá Bojata z Hněwinmostu, syn Hrabissuw vwážiw, že dědice žádného nemám, kterémuž by někdy zbožj mé připadnauti mohlo, a tal chtě mjti Krysta Pána za dědice a nástupnjka w zbožj mém, kterýž to, co se gemu dáwá stokrát odplacuge, y žiwota wěčného za to vděluge, protož kostelu Zderazskému tu před Prahau stogjcýmu, kterýž sme gá a bratr můg neymilegssj, Pan Swebor, ke cti Krysta Pána a geho hrobu swatého založili, a kdež sem gá sobě pohřeb wywolil, dáwám, darugi a od kazugi Hněwinmost 1, sewssjm, což k němu náležj, též Wrutek a Jannu, a cožkoli k obaum těm mjstům patřj. Také dáwám Tlustowes, Sestogewice, Lemuzy, Lipetjn a Kopisty, se wssemi práwy a vžitky, wssak na ten způsob, aby Panj Wratislawa, manželka moge milá Tlustowský a Sestogewicy wládla, gak dlau ho žiwa bude, po gegj pak smrti aby teprw ta zbožj dotčenému klássteru náležela. Pro wětssj pak gistotu toho nadánj, dal sem list tento mau pečetj, též y pečetj bratra mého, Pána Swebora, genž také těmuž kostelu mnohá swá zbožj odkázal, stwrditi. Swědkowé toho wsseho gsau Hroznata hrabě z Poděbrad, Bohuslaw Vnka, Wok, Mataus, Czjastolow, Gindřich, Sezema, Milota, Stagnew, Beneš.

To

1 Nynj tomu městu Most, Bryx, Pons řjkagj, ležj mezy Chomutowem a Bjlinau.

To se stalo a wyhotowilo léta wtělenj Páně L. P. 1227.
tisycyho dwa ustého dwadcátého sedmého, dwa-
mecýtmý den mesýce Czerwence 1.

Ti Křižownjcy po nedlauhém času mnoho giných gesstě statkůw nabyli a welmi zbohatli. Wssak w baučce Žižkowě o wssecko přissli, a wjce se zmocniti nemohli. Za nassj paměti tak zchudli, že ani gedinké wesničky, mimo malau swau w Praze osadu, neměli. Léta pak 1785. den dewětmecýtmý měsýce Czerwence rozkazem Cýsařowým wssickni, gichž toliko ssest bylo, rozpusstěni byli. Kostel wssak gesstě podnes stogj.

O korunowánj mladého Krále Wáclawa.

Kterak Wáclaw syn Přemyslůw, giž léta 1216. 1228.
za čekance a budaucýho Krále od Czechůw přigat a na to od Cýsaře potwrzen byl, giž na dotčený rok powědjno. Nynj wssak starý Král nedostatek zdrawj na sobě znamenaw, a že dnůw geho mnoho nebude, vmjnil gesstě za žiwota swého téhož Wáclawa y manželku geho Kunhutu na Králowstwj Czeské korunowati. Druhá také toho přjčina byla ta, aby po geho smrti důstogenstwj králowské opět nepřestalo, gakž se to po smrti Wratislawowě y Wladislawowě Králůw Czeských přihodilo. Wssak newědělo se, komuby náleželo Krále korunowati a mazati, nebo Biskupowé Pražsstj a Holomaučtj toliko Králům koruny při gistých slawnostech na hlawu wsázýwali, a ni-

1 Ex originali archivi Zderaz.

L. P. 1228. nikdý gich na Králowstwj nekorunowali. Wratislaw, Prwnj Král Čzeský od Arcybiskupa Trewerského, Wladislaw od samého Cýsaře, a Přemysl od Legáta Papežského korunau ozdoben byl. Král vradiw se o to s přednégssjmi a maudřegssjmi, na tom zůstal, aby Arcybiskup Mohucký, gakožto Metropolita, to gest neywyšssj zpráwce duchownj w zemi Čzeské, Krále y Králownu korunowal a olegem swatým mazal. Wypravil tedy znamenité poselstwj do Mohuče, Arcybiskupa, gehož gméno bylo Syfryd, za to žádage, aby k té slawnosti do Čzech přigeti sobě neobtěžowal a to korunowánj aby wykonal, což on wděčně na se přigaw, tak včiniti slibil, a wydaw se na cestu hned při začátku měsýce Vnora do Prahy přigel. Sesslo se pak do Prahy k té slawnosti mnoho Panů, Rytjřůw a Wládyk, též y Opatowé klássterůw, Probossti a Děkanowé z celé země Čzeské se tu nalezti dali, aby tu slawnost swau přjtomnostj okrássyli a zwelebili. Když tedy wssecky přjprawy k tomu korunowánj pohotowě byly, tu starý Král Přemysl mladého Krále Wáclawa, syna swého, do kostela sw. Wjta na hradě Pražském vwedl, a tu geg předně podlé obyčege těch časůw na rytjřstwj pasowal, dotknuw se ho mečem dobytým [1]. Potom Arcybiskup Mohucký mss swatau zpjwage, Wáclawa y Kunhutu, manželku geho, na Králowstwj Čzeské slawně korunowal a pomazal, při čemž gemu Biskupowé Pražský a Holomaucký přisluhowali. To

se

1 Eodem anno Rex Wenceslaus militari gladio est accinctus. Dipl. apud Pitter in Thesauro p. 197.

ſe ſtalo w neděli maſopuſtnj, kteráž téhož ro⸗ku byla ſſeſtý den měſýce Vnora 1. L. P. 1228.

A wjře podobné geſt, že ſe před tau ſlaw⸗noſtj nėgaká newole mezy Biſkupy přihodila, a že ſnad Biſkup Pražſký to korunowánj ſám konati chtěl. To aby ſe budaucně neſta⸗lo, žádal Arcybiſkup Syfryd obau Králůw, aby to liſty ſwými ſtwrdili, že žádný giný ne⸗má Králů Čzeſkých korunowati, než Arcybiſku⸗powé Mohučtj. Králowé žádoſti Syfrydo⸗wy oſlyſſeti nemohauce, wydali gemu liſt w tento rozum:

"Wegméno Páné. Amen. Přemyſl a Wáclaw oſwjcenj Králowé Čzeſſtj wſſem wěr⸗ným Kryſtowým liſt tento widaucým pozdra⸗wenj wzkazugeme. Přiznáwáme ſe k tomu a wůbec oznamugeme, že gakž my tak y wſſickni náměſtkowé naſſi a budaucý a na wěčné čaſy powinni ſme ſwěcenj a korunowánj na Krá⸗lowſtwj Čzeſké 2 od Arcybiſkupa ſwaté ſtoli⸗ce Mohucké, genž geſt země naſſj Metropoli⸗ta, aneb prwnj zpráwce wěcý duchownjch, při⸗gjmati. Geſtližeby pak dotčený Arcybiſkup, k tomu požádán gſa, toho včiniti nechtěl, teh⸗dy on giného Biſkupa, kteréhožbychom my aneb budaucý naſſi žádali, na mjſto ſwé, a aby to wykonal, ať vrčj a gmenuge. To aby wſſak ſtálé a neporuſſitedlné tak a neginač bylo, ten⸗to liſt ſme s powolenjm ctihodných Pražſkého a Holomauckého Biſkupůw, a Panůw naſſjch

 zem⸗

1 Mill. CCXXVIII. Wenceslaus Rex conſecratus eſt cum uxore ſua Cunegunde Regina in Eccleſia Pragenſi a Venerabili Zifrido Maguntiæ Archiep. in Dominica, qua cantatur: Eſto mihi. (id eſt 6. Febr. fuit enim annus biſſext.) Contin. *Coſmæ* p. 369.

2 Conſecrationem Regalem & diadematis impoſitionem,

Ł. P. 1228. zemſkých pečetmi naſſimi ſtwrdili. Dáno w Praze léta wtělenj Páně tiſýcýho dwauſtého oſmmecýtmého, Indyktu prwnjho [1]. A tak od té doby až do čaſu Cýſaře Karla Cžtwrtého Králowé Cžeſſtj od Arcybiſkupu Mohuckých korunowáni býwali.

Arcybiſkup Syfryd po ſkončenj té ſlawnoſti a weſelj w Praze geſſtě négaký čas pobyw, předſtaupil před Krále Přemyſla s tau žádoſtj, aby ſe s Biſkupem Mjſſenſkým Brunem ſmjřiti ráčil, neboť mezy nimi négaké newole o meze powſtaly. Král k tomu powolil, a tak tomu Biſkupu některé wſy, totiž Goldpach, Jukersdorf a giné nawrátil [2], které wſſak ten Biſkup Gindřichowi Godobowi, Rytjři Cžeſkému, za manſtwj dal. Nadto geſſtě Král powolil, aby ſe témuž Biſkupowi deſátkowé z lodj a medu Králowſkého kraginy Budiſſjnſké odwáděli. O meze pak mezy Budiſſjnem a Biſkupſtwjm Mjſſenſkým také ſe dle žádoſti Syfrydowy porownánj učinilo. To ſe ſtalo gedenáctý den téhož měſýce Vnora, z čehož ſe Arcybiſkup welmi radowal, a wzaw znamenité dary od Králůw a rozžehnaw ſe s nimi, domů ſe obrátil.

Král Přemyſl gel do Morawy.

Při koncy pak roku tohoto wyprawil ſe Král Přemyſl y s manželkau ſwau Konſſtancý do Morawy. Byl totiž toho čaſu doſtawen koſtel kláſſtera Welehradſkého, gegž Wladiſlaw, Přemyſlůw bratr a Markrabě Morawſký

1 Dipl. in Cod. Dipl. *Gudeni* Tom. I. p. 500.
2 *Calles* in Serie Episc. Misn. p. 160.

rawský léta 1202. založil. Y sešlo se tam L. P.
mnoho Opatůw a Probosstů Czeských y Mo- 1228.
rawských, y také z Uher a z Rakaus, a Pře-
mysl, Markrabě Morawský, syn Králůw, ta-
ké se tam nalezti dal. Když wssickni gij tu
na Welehradě pospolu byli, tu Robert, Bi-
skup Holomaucký, dotčený kostel welmi slawně
poswětil. Po wykonánj té slawnosti Král
Přemysl kázal napsati list, kterýmž on wsse-
ho zbožj a nadánj téhož klásstera potwrdil,
a tém klássternjkům welmi znamenitých swo-
bod udělil, tak, že poddanj téhož klásstera
žádných cel, aniž giných gakýchžkoli poplatků
neplatili [1]. To se wsse stalo sedmmecýtmý
den měsýce Listopadu. To Opatstwj po časů
welmi zbohatlo, tak že y w Uhřjch dwě Pro-
bosststwj, totiž w Pilisu a w Baztu mělo.
Wssak léta 1784. ten klásster tak gako ginj
mnozý zrussen byl, a Cystercyácy z něho wywe-
deni byli.

Kterak klássterowé od Králůw obdařeni, a od Papeže sauzeni byli.

Král Přemysl nawrátiw se do Czech, giným 1229.
také klássterum mnohá dobrodinj činil. Zwlá-
sstě pak klássteru Opatowickému mnohé we-
snice a statky darowal, proto že tam Wla-
dislaw Markrabě, syn geho, pohřben byl.
Mladý Král Wáclaw také témuž klássteru
darowal dwur Přehrad řečený a les weliký
blíž wesnice Missilesýce řečené [2]. Nedlauho

1 Diploma ex archivo Welegr.
2 Dipl. apud *Pater* in thesauro p. 198.

L. P. 1227.

O nowých řeholnjcých w zemi Cžeské.

Při tom času, kterémž se ty proměny s Biskupy Pražskými dály, přišli do Czech někteřj nowj řeholnjcy, a tu se osadili. Mezy těmi byli křižownjcy aneb rytjři Němečtj, gegichžto vstanowenj a řehola w tom zálezela, že těm, genž bud k Jeruzalému do země swaté proti Turkům, bud do Prus na pohany wogenšky táhli, pomáhali, gim nocleh dáwali a s nimi na wognu šli. Y powolil k tomu Král Přemyšl, že se ti Rytjřowé w městě Pražském při kostele sw. Benedykta osadili a w těmž kostele služby Božj konali 1. Rozmohli se po času ti rytjři mocně w zemi Cžeské, mnoho statkůw skaupiwsse. Město Chomutow gim potom také náleželo, a protože se tam s nimi sami Němcy osadili, powstalo přjslowj: Wssudy Czessj, w Chomutowě Němcy. Wssak po času, když těm křižownjkům na wálky s Prussany peněz potřebj bylo, prodáwali statky swé Czeské, a tak prodawsse Chomutow, kromě jiných, Králi a Cýsaři Wáclawowi toho gména Cžtwrtému léta 1410. za sto a patnáct tisýc zlatých, okolo léta 1420. se z Czech wystěhowali, a wjc do nj nepřissli.

Hned po vsazenj těch Německých řeholnjkůw w Czechách, totiž léta 1226., také přissli do Prahy mnissi zákona sw. Dominyka 2. Král Přemyšl ge milostiwě přigal, proto že gich řehola w tom zálezela, aby často kážjce, lid k pobožnosti a ctnostnému obcowánj zbu-

1 *Hammerschmid* in Prodr. gloriæ Pragen. p. 143.
2 Mil. CCXXVI. Prædicatores receperūt domum in civitate Pragensi. Contin. *Cosmæ* p. 504.

zhuzowali, a rozkázal gim kostelјček ke cti sw. Klimenta na Poříčí, y také dům wystawěti. A tak w tom předměstј Prazském až do léta 1239. přebýwawsse, přestěhowali se potom do města k kostelu sw. Klimenta giž od Krále Wladislawa postawenému. Tu sobě klássiter prostranný wystawěwsse, bydleli, a Pánu Bohu slaužili až do léta 1420., kterehož ge Husytowé až do gednoho wyhladili. Dlauho potom se opět dostali k sw. Anéžce, a odtud k sw. Gilgј. Před wálkau Žižkowau se w Czechách tak welice rozmnožili, že tu osm a dwadcet klássterůw obogјho pohlawј počјtali. Nynj gesstě w Praze v sw. Gilgј, w Litoměřicých, we Chbě a w Austј nad Labem bydlegј. Za nassј paměti také byli w Praze na Augezdě, w Pјsku, w Buděgowicých, w Klatowě, w Plzni a w Nymburce, které wssak Jozef Druhý wyzdwihl. L. p. 1227.

Třetј klásster toho časů, totiž léta 1227. w Czechách se počal Křižownický řádu Jeruzalémského s čerweným křјžem na lodičce, gehožto řeholnјcy Strážnј Božјho hrobu nazwáni byli. Byl totižto Pán Czeský gménem Kojata z Hněwinebo Mostu, syn Hrabissůw, kterýž žádných dětј nemage, klásster pro ty Křižownјky při kostele swatých Petra a Pawla na Zderaze založil a nadal. Stál tehdáž ten kostel za branau města Prahy, nebot nynějssјho Nowebo města gesstě nebylo. Několik těch řeholnјkůw dle kronyky Neplachowy giž léta 1190. při tom kostele se nacházelo, kteřј w něm služby Božј konali [1]. Wssak tu gesstě žádné-

[1] Neplacho editus a Dobnero monum. Tom. IV. p. 108.

L. P. 1227. žádného klássstera neměli, až gim teprw lét. tohoto dotčený Bojata a bratr geho Sw. bor rozličná zbožj odkázal, tak že sobě klássste při těmž kostele wystawěti a starý kosteljče rozssjřiti mohli. List pak nadánj psán gest t. tento rozum:

"Wssem nynėgssjm y budaucým známo bud že gá Bojata z Hněwinnostu, syn Hrabissow. vwážiw, že dědice žádného nemám, kterémuž by někdy zbožj mé připadnauti mohlo, a ta. chtě mjti Krysta Pána za dědice a nástupnjk. w zbožj mém, kterýž to, co se gemu dáwá stokrát odplacuge, y žiwota wěčného za to vděluge, protož kostelu Zderazskému tu před Prahau stogjcýmu, kterýž sme gá a bratr můg neymilegssj, Pan Swebor, ke cti Krysta Pá na a geho hrobu swatého založili, a kdež sem gá sobě pohřeb wywolil, dáwám, darugi a od kazugi Hněwinnost 1, sewssjm, což k němu ná legj, též Wrutek a Jannu, a cožkoli k obaum těm mjstům patřj. Také dáwám Tlustowes, Sestogewice, Lemuzy, Lipetjn a Kopisty, se wssemi práwy a vžitky, wssak na ten způsob, aby Panj Wratislawa, manželka moge milá Tlustowsý a Sestogewicy wládla, gak dlau. ho žiwa bude, po gegj pak smrti aby teprw ta zbožj dotčenému klássteru náležela. Pro wětssj pak gistotu toho nadánj, dal sem list ten. to mau pečetj, též y pečetj bratra mého, Pána Swebora, genž také témuž kostelu mnohá swá zbožj odkázal, stwrditi. Swědkowé toho wsse. ho gsau Hroznata hrabě z Poděbrad, Bohu. slaw Vnka, Wok, Mataus, Czastolow, Gin. drich, Sezema, Milota, Stagnew, Beneš.

To

1 Nynj tomu městu Most, Bryx, Pons řjkáme; ležj mezy Chomutowem a Bjlinau.

To ſe ſtalo a wyborowilo léta wtělenj Páně L.P.
tiſýcýho dwauſtého dwadcátého ſedmého, dwa- 1227.
nectýtmý den meſýce Czerwence 1.

Ti Křižownjcy wo nedlauhém čaſu mnoho giných geſſtě ſtatkůw nabyli a welmi zbohatli. Wſſak w bauřce Žižkowě o wſſecko přiſſli, a wjce ſe zmocniti nemohli. Za naſſj paměti tak zchudli, že ani gedinké weſničky, mimo malau ſwau w Praze oſadu, neměli. Léta pak 1785. den dewětmecýtmý měſýce Czerwence rozkazem Cýſařowým wſſickni, gichž toliko ſſeſt bylo, rozpuſſtěni byli. Koſtel wſſak geſſtě podnes ſtogj.

O korunowánj mladého Krále Wáclawa.

Kterak Wáclaw ſyn Přemyſlůw, giž léta 1216. 1228.
za čekance a budaucýho Krále od Czechůw přigat a na to od Cýſaře potwrzen byl, giž na dotčený rok powědjno. Nynj wſſak ſtarý Král nedoſtatek zdrawj na ſobě znamenaw, a že dnůw geho mnoho nebude, vmjnil geſſtě za žiwota ſwého téhož Wáclawa y manželku geho Kunhutu na Králowſtwj Czeſké korunowati. Druhá také toho přjčina byla ta, aby po geho ſmrti důſtogenſtwj králowſké opět nepřeſtalo, gakž ſe to po ſmrti Wratiſlawowě y Wladiſlawowě Králůw Czeſkých přihodilo. Wſſak newědělo ſe, komuby náleželo Krále korunowati a mazati, nebo Biſkupowé Pražſſtj a Holomaučtj toliko Králům koruny při giſtých ſlawnoſtech na hlawu wſázýwali, a ni-

1 Ex originali archivi Zderaz.

L. P. nikdý gich na Králowſtwj nekorunowali. Wra-
1228. tiſlaw, Prwnj Král Czeſký od Arcybiſkupa
Trewerſkého, Wladiſlaw od ſamého Cýſaře,
a Přemyſl od Legáta Papezſkého korunau ozdo-
ben byl. Král vradiw ſe o to s předněgſſjmi
a maudřegſſjmi, na tom zůſtal, aby Arcybi-
ſkup Mohucký, gakožto Metropolita, to geſt
neywyšſſj zpráwce duchownj w zemi Czeſké,
Krále y Králownu korunowal a olegem ſwa-
tým mazal. Wypravil tedy znamenité poſel-
ſtwj do Mohuče, Arcybiſkupa, gebož gméno
bylo Syfryd, za to žádage, aby k té ſlawno-
ſti do Czech přigeti ſobě neobtěžowal a to ko-
runowánj aby wykonal, což on wděčně na ſe
přigaw, tak včiniti ſljbil, a wydaw ſe na ce-
ſtu hned při začátku měſýce Vnora do Pra-
hy přigel. Seſſlo ſe pak do Prahy k té ſla-
wnoſti mnoho Panů, Rytjřůw a Wládyk, tež
y Opatowé kláſſterůw, Proboſſti a Děkanowé
z celé země Czeſké ſe tu nalezti dali, aby tu
ſlawnoſt ſwau přjtomnoſtj okráſyli a zwele
bili. Když tedy wſſecky přjprawy k tomu ko-
runowánj pohotowé byly, tu ſtarý Král Pře
myſl mladého Krále Wáclawa, ſyna ſwého
do koſtela ſw. Wjta na hradě Prazſkém vwedl,
a tu geg předně podlé obyčege těch čaſůw na
rytjřſtwj paſowal, dotknuw ſe ho mečem do
tyrým [1]. Potom Arcybiſkup Mohucký mſſ
ſwatau zpjwage, Wáclawa y Kunhutu, man
želku geho, na Králowſtwj Czeſké ſlawně ko
runowal a pomazal, při čemž gemu Biſkupo
wé Prazſký a Holomaucký přiſluhowali. T

ſe

1 Eodem anno Rex Wenceslaus militari gladio eſt a
cinctus. Dipl. apud Pitter in Theſauro p. 197.

se stalo w neděli masopustnj, kteráž téhož roku byla ssestý den měsýce Vnora [1]. L. P. 1228.

K wjře podobné gest, že se před tau slawností négaká newole mezy Biskupy přihodila, a že snad Biskup Pražský to korunowánj sám konati chtěl. To aby se budaucně nestalo, žádal Arcybiskup Syfryd obau Králůw, aby to listy swými stwrdili, že žádný giný nemá Králů Czeských korunowati, než Arcybiskupowé Mohučtj. Králowé žádosti Syfrydowy oslyssetí nemohauce, wydali gemu list w tento rozum:

"Wegméno Páně. Amen. Přemysl a Wáclaw oswjcenj Králowé Czesstj wssem wěrným Krystowým list tento widaucým pozdrawenj wzkazugeme. Přiznáwáme se k tomu a wůbec oznamugeme, že gakž my tak y wssickni náměstkowé nassi a budaucý a na wěčné časy powinni sine swěcenj a korunowánj na Králowstwj Czeské [2] od Arcybiskupa swaté stolice Mohucké, genž gest země nassj Metropolita, aneb prwnj zpráwce wěcý duchownjch, přigjmati. Gestližeby pak dotčený Arcybiskup, k tomu požádán gsa, toho včiniti nechtěl, tehdy on giného Biskupa, kteréhožbychom my aneb budaucý nassi žádali, na mjsto swé, a aby to wykonal, ať vrčj a gmenuge. To aby wssak stálé a neporussitedlné tak a neginác bylo, tento list sine s powolenjm ctihodných Pražského a Holomauckého Biskupůw, a Panuw nassjch zem-

1 Mill. CCXXVIII. Wenceslaus Rex consecratus est cum uxore sua Cunegunde Regina in Ecclesia Pragensi a Venerabili Zifrido Maguntin Archiep. in Dominica, qua cantatur: Esto mihi. (id est 6. Febr. fuit enim annus bissext.) Contin. *Cosmæ* p. 359.

2 Consecrationem Regalem & diadematis impositionem.

L. P. 1228. zemských pečetmi naſſjmi ſtwrdili. Dáno w Praze léta wtělenj Páně tiſýcýho dwauſtého oſmmecýtmého, Indyku prwnjho [1]. A tak od té doby až do čaſu Cýſaře Karla Cžtwrtého Králowé Cžeſſtj od Arcybiſkupu Mohuckých korunowáni býwali.

Arcybiſkup Syfryd po ſkončenj té ſlawnoſti a weſelj w Praze geſſtě négaký čas pobyw, předſtaupil před Krále Přemyſla s tau žádoſtj, aby ſe s Biſkupem Miſſenſkým Brunem ſmjřiti ráčil, neboť mezy nimi négaké newole o meze powſtaly. Král k tomu powolil, a tak tomu Biſkupu některé wſy, totiž Goldpach, Jukersdorf a giné nawrátil [2], které wſſak ten Biſkup Gindřichowi Godobowi, Rytjři Cžeſkému, za manſtwj dal. Nadto geſſtě Král powolil, aby ſe témuž Biſkupowi deſátkowé z lodj a medu Králowſkého kraginy Budiſſjnſké odwáděli. O meze pak mezy Budiſſjnem a Biſkupſtwjm Miſſenſkým také ſe dle žádoſti Syfrydowy porownánj včinilo. To ſe ſtalo gedenáctý den téhož měſýce Vnora, z čehož ſe Arcybiſkup welmi radowal, a wzaw znamenité dary od Králůw a rozžehnaw ſe s nimi, domů ſe obrátil.

Král Přemyſl gel do Morawy.

Při koncy pak roku tohoto wypravil ſe Král Přemyſl y s manželkau ſwau Konſſtancý do Morawy. Byl totiž toho čaſu doſtawen koſtel kláſſtera Welehradſkého, gegž Wladiſlaw, Přemyſlůw bratr a Markrabě Morawſký

1 Dipl. in Cod. Dipl. *Gudeni* Tom. I. p. 506.
2 *Calles* in Serie Epiſc. Miſn. p. 160.

rawský léta 1202. založil. Y sjelo se tam Ł. p. 1228.
mnoho Opatůw a Probošstů Czeských y Mo-
rawských, y také z Vher a z Rakaus, a Pře-
mysl, Markrabě Morawský, syn Králůw, ta-
ké se tam nalezti dal. Když wssickni giž tu
na Welehradě pospolu byli, tu Robert, Bi-
skup Holomaucký, dotčený kostel welmi slawně
poswětil. Po wykonánj té slawnosti Král
Přemysl kázal napsati list, kterýmž on wsse-
ho zbožj a nadánj téhož klásstera potwrdil,
a tém klássternjkům welmi znamenitých swo-
bod vdělil, tak, že poddanj téhož klásstera
žádných cel, aniž giných gakýchžkoli poplatků
neplatili 1. To se wsse stalo sedmmecýtmý
den měsýce Listopadu. To Opatstwj po čassu
welmi zbohatlo, tak že y w Vhřjch dwě Pro-
bosststwj, totiž w Pilisu a w Baztu mělo.
Wssak léta 1784. ten klásster tak gako ginj
mnozý zrussen byl, a Cystercyácy z něho wywe-
deni byli.

Kterak klássterowé od Králůw obdařeni, a od Papeže sauženi byli.

Král Přemysl nawrátiw se do Czech, giným 1229.
také klássterům mnohá dobrodinj činil. Zwlá-
sstě pak klássteru Opatowickému mnohé we-
snice a statky darowal, proto že tam Wla-
dislaw Markrabě, syn geho, pohřben byl.
Mladý Král Wáclaw také témuž klássteru
darowal dwur Přehrad řečený a leo weliký
bljž wesnice Missilesýce řečené 2. Nedlauho

1 Diploma ex archivo Welegr.
2 Dipl. apud *Pater* in thesauro p. 195.

L. P. 1227. žádného klásstera neměli, až gim teprw lét toboto dotčený Bojata a bratr gebo Sw bor rozličná zbožj odkázal, tak že sobě klásste při témž kostele wystawěti a starý kostelíče rozssjřiti mohli. List pak nadánj psán gest t tento rozum:

"Wssem nyněgssjm y budaucým známo bud že gá Bojata z Hněwinmostu, syn Hrabissow vwážiw, že dědice žádného nemám, kterémuž by někdy zbožj mé připadnauti mohlo, a ta chtě mjti Krysta Pána za dědice a nástupnjk w zbožj mém, kterýž to, co se gemu dáwa stokrát odplacuge, y žiwota wěčného za t vděluge, protož kostelu Zderazkému tu před Prahau stogjcýmu, kterýž sme gá a bratr můg neymilegssj, Pan Swebor, ke cti Krysta Pána a gebo hrobu swatého založili, a kdež sem gá sobě pohřeb wywolil, dáwám, darugi a od kazugi Hněwinmost 1, se wssjm, což k němu ná ležj, též Wrutek a Jannu, a cožkoli k obaum těm mjstům patřj. Také dáwám Tlustowes Sestogewice, Lemuzy, Lipetjn a Kopisty, se wssemi práwy a vžitky, wssak na ten způsob aby Panj Wratislawa, manželka moge milá Tlustowsý a Sestogewicy wládla, gak dlau ho žiwa bude, po gegj pak smrti aby teprw ta zbožj dotčenému klássteru náležela. Pro wětssj pak gistotu toho nadánj, dal sem list ten to mau pečetj, též y pečetj bratra mého, Pána Swebora, genž také témuž kostelu mnohá swá zbožj odkázal, stwrditi. Swědkowé toho wsse ho gsau Hroznata hrabě z Poděbrad, Bohu slaw Vnka, Wok, Matauš, Czastolow, Gin drich, Sezema, Milota, Stagnew, Beneš.

To

1 Nynj tomu městu Most, Bryx, Pons řjkáme; leží mezy Chomutowem a Bjlinau.

To se stalo a wyborowilo léta wtělenj Páně L.P. tisýcého dwauſtého dwadcátého sedmého, dwa- 1227.
madcýtmý den mesýce Czerwence 1.

Ti Křižownjcy po nedlauhém času mnoho ginýech gesstě statkůw nabyli a welmi zbohatli. Wssak w baukce Žižkowě o wssecko přissli, a wjce se zmocniti nemohli. Za nassj paměti tak zchudli, že ani gedinké wesničky, mimo malau swau w Praze osadu, neměli. Léta pak 1785. den dewětmecýtmý měsýce Czerwence rozkazem Cýsařowým wssickni, gichž toliko ssest bylo, rozpusstěni byli. Kostel wssak gesstě podnes stogj.

O korunowánj mladého Krále Wáclawa.

Kterak Wáclaw syn Přemyslůw, giž léta 1216. 1228.
za čekance a budaucýho Krále od Czechůw přigat a na to od Cýsaře potwrzen byl, giž na dotčený rok powědjno. Nynj wssak starý Král nedostatek zdrawj na sobě znamenaw, a že dnůw geho mnoho nebude, vmjnil gesstě za žiwota swého téhož Wáclawa y manželku geho Kunhutu na Králowstwj Czeské korunowati. Druhá také toho přjčina byla ta, aby po geho smrti důstogenstwj králowské opět nepřestalo, gakž se to po smrti Wratislawowě y Wladislawowě Králůw Czeských přihodilo. Wssak newědělo se, komuby náleželo Krále korunowati a mazati, nebo Biskupowé Pražsstj a Holomaučtj toliko Králům koruny při gistých slawnostech na hlawu wsázýwali, a ni-

1 Ex originali archivi Zderaz.

L. P. nikdý gich na Králowstwj nekorunowali. Wra-
1228. tislaw, Prwnj Král Cžeský od Arcybiskupa Trewerského, Wladislaw od samého Cýsaře, a Přemysl od Legáta Papežského korunau ozdoben byl. Král vradiw se o to s přednégssjmi a maudřegssjmi, na tom zůstal, aby Arcybiskup Mohucký, gakožto Metropolita, to gest neywyšssj zpráwce duchownj w zemi Cžeské, Krále y Králownu korunowal a olegem swatým mazal. Wypravil tedy znamenité poselstwj do Mohuče, Arcybiskupa, gehož gméno bylo Syfryd, za to žádage, aby k té slawnosti do Cžech přigeti sobě neobtěžowal a to korunowánj aby wykonal, což on wděčně na se přigaw, tak včiniti slibil, a wydaw se na cestu hned při začátku měsýce Vnora do Prahy přigel. Sesslo se pak do Prahy k té slawnosti mnoho Panů, Rytjřůw a Wládyk, též y Opatowé Klássterůw, Probossti a Děkanowé z celé země Cžeské se tu nalezti dali, aby tu slawnost swau přjtomnostj okrásyli a zwelebili. Když tedy wssecky přjprawy k tomu korunowánj pohotowě byly, tu starý Král Přemysl mladeho Krále Wáclawa, syna swého, do kostela sw. Wjta na hradě Pražském vwedl, a tu geg předně podlé obyčege těch časůw na rytjřstwj pasowal, dotknuw se ho mečem dobytým [1]. Potom Arcybiskup Mohucký mssj swatau zpjwage, Wáclawa y Kunhutu, manželku geho, na Králowstwj Cžeské slawně korunowal a pomazal, při čemž gemu Biskupowé Pražský a Holomaucký přisluhowali. To
se

1 Eodem anno Rex Wenceslaus militari gladio est accinctus. Dipl. apud Pitter in Thesauro p. 197.

ſe ſtalo w neděli maſopuſtnj, kteráž téhož roku byla ſſeſtý den měſýce Vnora [1]. L. P. 1228.

K wjře podobné geſt, že ſe před tau ſlawnoſtj něgaká newole mezy Biſkupy přihodila, a že ſnad Biſkup Pražſký to korunowánj ſám konati chtěl. To aby ſe budaucně neſtalo, žádal Arcybiſkup Syfryd obau Králůw, aby to liſty ſwými ſtwrdili, že žádný giný nemá Králů Cžeſkých korunowati, než Arcybiſkupowé Mohučtj. Králowé žádoſti Syfrydowy oſlyſſeti nemohauce, wydali gemu liſt w tento rozum:

"Wegméno Páně. Amen. Přemyſl a Wáclaw oſwjcenj Králowé Cžeſſtj wſſem wěrným Kryſtowým liſt tento widaucým pozdrawenj wzkazugeme. Přiznáwáme ſe k tomu a wůbec oznamugeme, že gakž my tak y wſſickni náměſtkowé naſſi a budaucý a na wěčné čaſy powinni ſme ſwěcenj a korunowánj na Králowſtwj Cžeſké [2] od Arcybiſkupa ſwaté ſtolice Mohucké, genž geſt země naſſj Metropolita, aneb prwnj zpráwce wěcý duchownjch, přigjmati. Geſtližeby pak dotčený Arcybiſkup, k tomu požádán gſa, toho včiniti nechtěl, tehdy on giného Biſkupa, kteréhožbychom my aneb budaucý naſſi žádali, na mjſto ſwé, a aby to wykonal, ať vrčj a gmenuge. To aby wſſak ſtálé a neporuſſitedlné tak a neginač bylo, tento liſt ſme s powolenjm ctihodných Pražſkého a Holomauckého Biſkupůw, a Panuw naſſjch zem-

1 Mill. CCXXVIII. Wenceslaus Rex conſecratus eſt cum uxore ſua Cunegunde Regina in Eccleſia Pragenſi a Venerabili Zifrido Maguntio Archiep. in Dominica, qua cantatur: Eſto mihi. (id eſt 6. Febr. fuit enim annus biſſext.) Contin. *Coſmae* p. 359.

2 Conſecrationem Regalem & diadematis impoſitionem.

L. P. zemſkých pečetmi naſſjmi ſtwrdili. Dáno w
1228. Praze léta wtělenj Páně tiſýcýho dwauſtého
oſmmecýtmého, Indyku prwnjho [1]. A tak od
té doby až do čaſu Cýſaře Karla Cžtwrtého
Králowé Cžeſſtj od Arcybiſkupu Mohuckých
korunowáni býwali.

Arcybiſkup Syfryd po ſkončenj té ſlawnoſti a weſelj w Praze geſſtě négaký čas pobyw, předſtaupil před Krále Přemyſla s tau žádoſtj, aby ſe s Biſkupem Mjſſenſkým Brunem ſmjřiti ráčil, neboť mezy nimi négaké newole o meze powſtaly. Král k tomu powolil, a tak tomu Biſkupu některé wſy, totiž Goldpach, Jukersdorf a giné nawrátil [2], které wſſak ten Biſkup Gindřichowi Godobowi, Rytjři Cžeſkému, za manſtwj dal. Nadto geſſtě Král powolil, aby ſe témuž Biſkupowi deſátkowé z lodj a medu Králowſkého kraginy Budiſſjnſké odwáděli. O meze pak mezy Budiſſjnem a Biſkupſtwjm Mjſſenſkým také ſe dle žádoſti Syfrydowy porownánj včinilo. To ſe ſtalo gedenáctý den téhož měſýce Vnora, z čehož ſe Arcybiſkup welmi radowal, a wzaw znamenité dary od Králůw a rozžehnaw ſe s nimi, domů ſe obrátil.

Král Přemyſl gel do Morawy.

Při koncy pak roku tohoto wyprawil ſe Král Přemyſl y s manželkau ſwau Konſtancý do Morawy. Byl totiž toho čaſu doſtawen koſtel kláſſtera Welehradſkého, gegž Wladiſlaw, Přemyſlůw bratr a Markrabě Morawſký

1 Dipl. in Cod. Dipl. *Gudeni* Tom. I. p. 500.
2 *Calles* in Serie Episc. Misn. p. 160.

rawský léta 1202. založil. Y sešlo se tam L. p.
mnoho Opatůw a Proboſſtů Czeských y Mo- 1228.
rawských, y také z Vher a z Rakaus, a Pře-
mysl, Markrabě Morawský, syn Králůw, ta-
ké se tam nalezti dal. Když wſſickni giž tu
na Welehradě pospolu byli, tu Robert, Bi-
skup Holomaucký, dotčený kostel welmi slawně
poswětil. Po wykonánj té slawnosti Král
Přemysl kázal napsati list, kterýmž on wſſe-
ho zbožj a nadánj téhož kláſſtera potwrdil,
a tém kláſſternjkům welmi znamenitých swo-
bod vdělil, tak, že poddanj téhož kláſſtera
žádných cel, aniž giných gakýchžkoli poplatků
neplatili [1]. To se wſſe stalo sedmnecýtmý
den měsýce Listopadu. To Opatstwj po čaſu
welmi zbohatlo, tak že y w Vhřjch dwě Pro-
boſſtstwj, totiž w Pilisu a w Baztu mělo.
Wſſak léta 1784. ten kláſſter tak gako ginj
mnozý zruſſen byl, a Cystercyácy z něho wywe-
deni byli.

Kterak kláſſterowé od Králůw obdařeni, a od Papeže ſauzeni byli.

Král Přemysl nawrátiw se do Czech, ginym 1229.
také kláſſterum mnohá dobrodinj činil. Zwlá-
ſſtě pak kláſſteru Opatowickému mnohé we-
snice a statky darowal, proto že tam Wla-
dislaw Markrabě, syn geho, pohřben byl.
Mladý Král Wáclaw také témuž kláſſteru
darowal dwur Přehrad řečený a les weliký
bljž wesnice Miſſilesýce řečené [2]. Medlauho

1 Diploma ex archivo Welegr.
2 Dipl. apud *Pitter* in thesauro p. 195.

Ł. P. potom wygel Král Wáclaw do Hradce, kdež
1229. to klássteru Břewňowskému wssecko, což gemu Přemysl, otec geho, na Policy darowal, stwrdil a schwálil. Z listu, kterýž na to wydal, se widj, že tu w Hradcy tehdáž s Wáclawem Králem tyto znamenité osoby byly, totiž Jan Biskup Pražský, Peregrýn Biskup, Eppo Probosst Pražský, Heřman kanownjk a Probosst Litoměřický; též Páni Czesstj Wjtek starssj, Gindřich syn Smilůw, Zbraslaw z Dubenče, Wljtek z Swědkowa, Czernjn syn Břetislawůw, Přiznober sudj Hradecký a ginj mnozý [1]. A tak se klássterowé z toho, že k nim mladý Král Wáclaw náchylen byl a milostiw, welmi těssili a radowali. Wssak ta gegich radost se gesstě toho léta w zármutek obrátila.

Neboť brzy potom přigel do Czech negaký Ssimon, Legát Papežský, a ten mocý od stolice Rzjmské sobě danau wssem klássterům země Czeské rozkázal, aby desátý djl swých přjgmůw Papeži platili a odwedli, proto že Papež na wálky, které w zemi swaté o Jeruzalem wede, mnoho peněz nakládá, a tak aby gemu k tomu pomocni byli. Král dal k tomu swé powolenj, aby ten Ssimon takowé penjze po klássteřjch zbjral. Ale Opatowé y Probossti tomu welmi na odpor se postawili, ukazugjce listy swé, kterýmiž ge Knjžata, Králowé y Papežowé odewssech danj oswobodili. Legát Papežský wida zpurnost klássternjkůw, a že platiti se zdráhagj, zastawil gim klátbau služby Božj, tak že w kůru žal-

1 Diploma apud *Ziegelbauer* in. Historia Brzewnov. p. 281.

žaltáře zpjwati, mſſe ſlaužiti a w zwony zwo- P. g.
niti neſměli 1. Muſyli tedy rozkaz Sſimo- 1229.
nůw chtěg neb nechtěg plniti, a gemu pe-
níze ſázeti, a tak tomu teprw duchowenſtwo
rozumělo, z gakých přjčin Papežowé tak ſyl-
ně před několika lety na to náſtupowali, aby
Králům Czeſkým žádných danj nedáwalo.

O ſmrti Krále Přemyſla.

Stalo ſe pak, že ſe giž léta minulého ga- 1230.
kés newole mezy Králi naſſjmi, a mezy Fry-
drychem, Wýwodau Rakauſkým začaly. Od-
ſtrčil totiž dotčený Wýwoda Žowku, man-
želku ſwau, nemage k tomu žádných hodných
přjčin. Byla pak ta Žowka dcera Theodo-
rowa, Cýſaře Rzeckého, a ſeſtra manželky Be-
lowy, genž byl ſyn Ondřegůw, Krále Vherſkého.
Negen Králowé Vherſſtj, ale y také Czeſſtj to
zapuzenj Žowčino welmi těžce neſli, neboť Kon-
ſſtancya, ſtará Králowna Czeſká a matka
Wáclawowa, byla ſeſtra Ondřegowa Krále
Vherſkého, a tak Frydrych wſſecky ty přjbuzné
rozhněwal a na ſe popudil, kteřjž vradiwſſe
ſe, na tom ſe ſneſli, aby Vhřj z gedné, a
Czechowé z druhé ſtrany do Rakaus wtrhli,
Frydrycha hubenjm zemé geho treſtali, a pro
Žowku, Anežnu od něho zawrženau známe-
nité ſe mſtili 2. Přemyſl giž ſtarý gſa, a
nemoha ſám do pole ſe wyprawiti, poručil
to tažení wogenſké Wáclawowi, ſynu ſwé-
mu, kterýž ſebraw lid Czeſký, počal s njm

1 Simon omnes conventuales Eccleſias a divino ſuſpendit officio. Contin. *Coſmæ* p. 370.
2 *V. Ortilo* in *Handthalers* faſtis Camp.

L. P. 1230. táhnauti. W tom pak starý Král Přemysl těžce se rozstonal, a po krátkém času, totiž patnáctý den měsýce Prasynce, žiwot swůg dokonal 1. A pohřben byl slawně w kostele sw. Wjta na hradě Pražském, w kterémž se až podnes kámen geho pohřebnj spatřuge, a na stěně čte se nápis latinský w tento rozum: "Léta Páně tisýcýho dwaustého třidcátého, patnáctý den měsýce Prasynce vmřel neyoswjcenégssj Knjže Přemysl, gemuž také Ottokar řjkali, Král Czeský Třetj, tuto pochowán ležj, gehožto dusse sewssemi w Krystu zemřelými ať odpočjwá w swatém pokogi. Amen „

Ten Král Přemysl také Ottokar, přigmjm wjtězný a zlatý, w zemi Czeské dwě a třidcet let welmi slawně, opatrně a maudře panowal. Y děd y otec geho, totiž Wratislaw Druhý a Wladislaw Druhý, oba byli Králowé Czesstj, a on také gsa Králem Třetjm, to způsobil, že po něm důstogenstwj Králowské bez přestánj až do dnessnjho dne při zemi Czeské zůstalo. Předkowé geho, Knjžata y Králowé, obraz sw. Wáclawa, gak na pečetech, tak y na penězých za erb aneb za znamenj země Czeské vžjwali. Přemysl pak sobě orla černého zalíbil a geg na sstjt, kterýž sw. Wáclaw w lewé ruce držj, postawiti dal, což se na pečeti listu geho, léta 1193. Břewnowským daného, pon[illegible] widj. Ten orel potomně wždy byl erbzemě Czeské, ať sobě po času Králowé Czesstj lwa bjlého pod korunau s dwogitým ocasem

obljb-

1 Mill. CCXXX. Praiemysl Rex obiit XVIII. Kal. Januarii. Contin. p. 370.

oblibili. Někteřj tomu Králi za zlé magj, L. P.
že byl wrtkawý a nestálý, neboť Cýsaře za- 1230.
časté měnil, a dnes se toho, zeytra opět gi-
ného přjdržel, zwlássstě s počátku swého kra-
lowánj. Wssak on to gistě s dobrým roz-
myslem činil, w tom chytrosti Německé v-
žjwage, a wždy dobrého vžitku země swé
hledage. Druhé, že Biskupa Ondřege a
kněžstwo Czeské sužowal. Wssak Přemysl
na swětské poddané swé se oblježege, chtěl to-
mu, aby s nimi také kněžj négakau částku bře-
mena nesli a danj platiti gim pomáhali, tak
gak se to za dnůw nassjch děge. Když pak
Ondřeg Biskup přjsahau to gistil, že kněžj
dle swých swobod a listůw, genž prey oho-
řeli, k danjm powinni negsau, tu Král také
od swého zřjzenj pustil. Ale tjm wjce potom
kněžj Papežům platiti musyli, a tak se penjze
z Czech do cyzých zemj wywáželi. Třetj,
že prwnj manželku swau Adelu, s kterauž
mnoho let žiw byl a děti zplodil, od se-
be odstrčil. Wssak musyl k tomu hodné
přjčiny mjti, protože gemu Papežowé ne-
odpjrali, a druhé manželstwj dopustili, ač
se o to Adela až do smrti swé s Přemyslem
saudila.

Přemysl s prwnj manželkau swau Ade-
lau měl syna gednoho a třj dcery. Synu
gméno bylo Wratislaw, kteréhož Cýsař Ot-
to chtěl Králem Czeským včiniti, gakž o tom
swrchu psáno. Potom se o něm w kronikách
žádné paměti nenacházý; k wjře podobné gest,
že w mladém wěku vmřel. Dcera pak gedna
byla wdána za Krále Denemarského, druhá
za Hraběte z Ottinberku, a třetj w klássteře
Ge-

Omylowé.

Na str.		w řádku		místo		čti
134	—	4	—	Knjžetwj	—	Knjžetstwj
211	—	33	—	wžitia	—	wžiti a
231	—	5	—	dnů w	—	dnůw
252	—	18	—	Polsky	—	Polské
306	—	20	—	Odřich	—	Oldřich
315	—	3	—	Beldřich	—	Bedřich
332	—	penult.	—	Markrabj	—	Markrabjm
399	—	23	—	wyprowowal	—	wyprawowal
431	—	1	—	[illegible]	—	[illegible]

Wytlačeno w Starém městě Pražském, a doko-
náno sedmý den měsýce Čerwence.
MDCCXCII.

